

**Základná škola s materskou školou,
Žbince 145**

Školský vzdelávací program

**„Škola bez disciplíny je
ako mlyn bez vody“**

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU, ŽBINCE 145, 072 16 HATALOV

Školský vzdelávací program

Pre primárne vzdelávanie

Stupeň vzdelania: ISCED 1
Dĺžka štúdia: štyri roky
Vyučovacia jazyk: slovenský
Študijná forma: denná
Druh školy: štátna

Pre nižšie sekundárne vzdelávanie

Stupeň vzdelania: ISCED 2
Dĺžka štúdia: päť rokov
Vyučovacia jazyk: slovenský
Študijná forma: denná
Druh školy: štátna

Predkladateľ

Názov školy: Základná škola s materskou školou, Žbince 145
Adresa: 072 16 Žbince 145
IČO: 42104378
Riaditeľ školy: Mgr. Mária Ivanová
Koordinátor pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Daniela Juričková, Mgr. Ján Ivan
Ďalšie kontakty: **e-mail:** zszbince145@gmail.com
t.č.: 056 649 31 88, 0911 211 963
web: www.zszbince.edupage.sk

Zriadovateľ Obec Žbince

Adresa: 072 16 Žbince 34
Kontakty: Alexander Ožvát - starosta obce
e-mail: starosta@zbince.sk
ocu@zbince.sk
t.č.: 056 649 31 06
fax: 056 688 41 12

Školský vzdelávací program

Motivačný názov: Škola bez disciplíny je ako mlyn bez vody.

Vzdelávací program zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti informačno – komunikačných technológií s dôrazom na pro-environmentálne témy a vzdelávanie k udržateľnému rozvoju.

Platnosť	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
Platnosť ŠkVP od	1.9.2015	1., 5. ročník
	30.8.2016	1., 2., 5., 6. ročník
	30.8.2017	1.,2., 3., 5., 6., 7. ročník
	30.8.2018	1.,2., 3., 5., 6., 7., 8. ročník
	30.8.2019	1.,2., 3., 5., 6., 7., 8., 9. ročník
	31.8.2020	Dodatok č.1, Dodatok č.2 – úprava obsahu vzdelávania z dôvodu COVID-19
	31.8.2021	1. – 9. ročník (úpravy časových dotácií a učebných osnov)
	31.8.2022	1. – 9. ročník (úpravy časových dotácií a učebných osnov)
	31.8.2023	1. – 9. ročník (úpravy časových dotácií a učebných osnov)

OBSAH

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	7
1.1 Veľkosť školy.....	7
1.2 Vybavenosť školy	7
1.3 Charakteristika žiakov	8
1.4 Charakteristika pedagogického zboru	8
1.5 Dlhodobé projekty.....	8
1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi.....	11
1.7 Priestorové a materiálno-technické podmienky školy	11
1.8 Škola ako životný priestor	12
1.9 Podmienky na zaistenie zdravia a bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove vzdelávaní	12
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU.....	13
2.1 Pedagogický princíp školy	13
2.2 Zameranie školy	13
2.3 Profil absolventa.....	13
2.4 Pedagogické stratégie	15
2.5 Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami	15
2.6 Začlenenie prierezových tém.....	17
Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2	23
3. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA	35
3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov.....	35
3.2 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia pedagogických zamestnancov.....	35
3.3 Autoevalvácia školy.....	41
Školský vzdelávací program pre I. stupeň ZŠ ISCED 1.....	42
Vzdelávacie oblasti na prvom stupni základnej školy:	43
Školský učebný plán pre ISCED 1	44
Časové dotácie tematických celkov ISCED I.....	45
Časová dotácia tematických celkov 1.roč.:	45
Časová dotácia tematických celkov 2.roč.:	46
Časová dotácia tematických celkov 3.roč.:	49
Časová dotácia tematických celkov 4.roč.:	52
Zpracovanie tém Národného štandardu Finančnej gramotnosti ISCED I.....	55
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia ISCED I.....	64
Slovenský jazyk a literatúra	65
Anglický jazyk	89
Ruský jazyk.....	108
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami ISCED I.....	134
Matematika	135
Informatika.....	154
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda ISCED I.....	161
Prvouka	162
Prírodoveda.....	171
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty ISCED I.....	180
Etická výchova.....	181
Náboženská výchova/Náboženstvo Katolícka cirkev	190
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra ISCED I.....	197
Hudobná výchova.....	198
Výtvarná výchova.....	214
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb ISCED I.....	226

Telesná a športová výchova.....	227
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť ISCED I	236
Vlastiveda.....	237
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce ISCED I.....	242
Pracovné vyučovanie.....	243
Školský vzdelávací program pre.....	251
ISCED II	251
Vzdelávacie oblasti na druhom stupni základnej školy:.....	251
Školský učebný plán pre ISCED 2.....	251
Časové dotácie tematických celkov ISCED II	251
Časová dotácia tematických celkov 5.roč.:	251
Časová dotácia tematických celkov 6.roč.:	251
Časová dotácia tematických celkov 7.roč.:	251
Časová dotácia tematických celkov 8.roč.:	251
Časová dotácia tematických celkov 9.roč.:	251
Zpracovanie tém Národného štandardu Finančnej gramotnosti ISCED II.	251
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti.....	251
Jazyk a komunikácia ISCED II	251
Slovenský jazyk a literatúra	252
Anglický jazyk	334
Ruský jazyk.....	357
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami	
ISCED II	387
Matematika.....	388
Informatika.....	409
Finačná gramotnosť.....	427
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda ISCED II	433
Biológia.....	434
Fyzika	443
Chémia.....	451
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť ISCED II.....	456
Dejepis	457
Geografia.....	470
Občianska náuka.....	484
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty ISCED II	490
Etická výchova.....	491
Náboženská výchova/Náboženstvo Katolícka cirkev.....	501
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce ISCED II	511
Technika.....	512
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra ISCED II	529
Hudobná výchova.....	530
Výtvarná výchova.....	545
Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb ISCED II	567
Telesná a športová výchova	568
ŠkVP pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami začlenených v ZŠ Stupeň	
vzdelania ISCED 1, ISCED 2	576
Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie.	577
Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia pre primárne vzdelávanie s	
nižšie stredné vzdelávanie.....	582
Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím pre primárne a nižšie stredné	
vzdelávanie.....	585

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie	587
Vzdelávací program pre žiakov so zrakovým postihnutím pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie.....	593

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Veľkosť školy

Základná škola v Žbinciach je plnoorganizovaná. Kapacita školy je približne 300 žiakov. V posledných rokoch sa počet žiakov pohybuje okolo 280. Počet tried sa pohybuje okolo čísla 12. Na I. prvom stupni v ročníkoch 1. – 4. sú 4 triedy, na II. stupni v ročníkoch 5. – 9. je zvyčajne 9 tried.

Celkový počet žiakov:	283	
Počet tried:	13	
Počet tried podľa ročníkov:	1. ročník – 1	5. ročník – 2
	2. ročník – 1	6. ročník – 2
	3. ročník – 1	7. ročník – 2
	4. ročník – 1	8. ročník – 2
		9. ročník – 1
Priemerný počet žiakov v triedach:	na I. stupni je 20	
	na II. stupni je 22,55	

1.2 Vybavenosť školy

Škola je umiestnená v príjemnom prostredí na začiatku obce Žbince. V areáli školy je veľa zelene, environmentálna učebňa „Eko-učko“ s jazierkom a bylinnou špirálou, ovocný sad, školský pozemok na pestovanie zeleniny aj športové ihriská. V blízkosti školy je aj autobusová zastávka pre dochádzajúcich žiakov.

Objekt školy sa skladá z piatich budov - v hlavnej budove sa nachádzajú kancelárie, zborovňa, jazykové laboratórium a školská jedáleň. V dvoch budovách (pavilóny U1, U2) sa nachádzajú klasické triedy. V ďalšej budove (pavilón U3) sa nachádza počítačová učebňa, krajčírska dielňa, dielňa na vyučovanie technických prác, knižnica a kabinety prírodovedy, fyziky a chémie. Ostatné kabinety – hudobnej výchovy, dejepisu a geografie, slovenského jazyka sa nachádzajú v pavilóne U2. Kabinet výtvarnej výchovy a ročníkov 1. – 4. sa nachádzajú v pavilóne U1. Vybavenie kabinetov podľa možnosti aktualizujeme, priebežne dopĺňame učebné pomôcky, čo umožňuje tvorivejšie a efektívnejšie vyučovanie. V pavilóne U4 sa nachádza telocvičňa a cvičná kuchynka.

Na vyučovanie jazykov a informatiky využívame jazykové laboratórium vybavené notebookmi so slúchadlami, hlasovacími zariadeniami a interaktívnou tabuľou. Na informatiku i ostatné predmety sa využíva počítačová učebňa vybavená počítačmi a interaktívnou tabuľou. Dve klasické triedy sú tiež vybavené interaktívnou tabuľou (trieda na 1. stupni aj desiatimi počítačmi).

Na vyučovaní najmä slovenského jazyka a literatúry, ale aj ostatných predmetov a v záujmových útvaroch využívame priestory knižnice, ktoré sú prispôbené na vyučovanie a príjemné trávenie voľného času žiakov. Knižnica je vybavená kobercom, miestami na sedenie a novým nábytkom. Knižný fond sa priebežne dopĺňa z vlastných zdrojov alebo z projektov.

Od školského roku 2017/2018 sú na škole postupne zriaďované odborné učebne Fyziky, Chémie a Biológie, Dejepisu a Geografie. V školskej knižnici bude zriadený kútik Finančnej gramotnosti.

V rámci záujmového útvaru Varíme, pečieme, využívame útulne zariadenú cvičnú kuchynku. Doplnili sme ju v rámci projektov MESTOR a v rámci Národného projektu „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít“ o kuchynské riady a náčinie.

Škola má vlastné stravovacie zariadenie, ktoré poskytuje stravu žiakom základnej i materskej školy a zamestnancom.

Na hodinách telesnej a športovej výchovy i v mimoškolských aktivitách využívame okrem priestorov telocvične aj športový areál.

1.3 Charakteristika žiakov

V základnej škole prevládajú žiaci zo Žbiniac, ale školský obvod tvoria aj obce Vrbnica a Šamudovce. Niekoľko žiakov dochádza aj mimo nášho školského obvodu – z Hatalova, Budkoviec a Zemplínskych Kopčian.

Žiaci našej školy sa pravidelne zúčastňujú rôznych súťaží najmä hudobného, výtvarného a environmentálneho zamerania.

1.4 Charakteristika pedagogického zboru

Na škole pôsobí pedagogický kolektív, ktorý je skúsený a prácu so žiakmi zvláda dobre. Kolektív učiteľov má dobrú pedagogickú a odbornú spôsobilosť. Dopĺňajú ho asistenti učiteľov a externý učiteľ náboženskej výchovy.

Učitelia s dlhoročnou praxou majú bohaté skúsenosti s prácou so žiakmi aj zo sociálne - znevýhodneného prostredia a so žiakmi s špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Škola dobre spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradňou ako aj so špeciálnou pedagogicko-psychologickou poradňou.

Učitelia pracujú v metodickom združení ročníkov 1.-4. a v predmetových komisiách prírodovedných predmetov, spoločensko-vedných predmetov, výchovných predmetov a komisií pracovného vyučovania.

Pre podporu žiakov v škole pôsobí výchovná poradkyňa, koordinátor prevencie, pre globálne rozvojové vzdelávanie, koordinátor pre národný štandard finančnej gramotnosti, koordinátor výchovy k manželstvu a rodičovstvu, koordinátor mediálnej výchovy, koordinátor pre ľudské práva a multikultúrnu výchovu, a koordinátor environmentálnej výchovy. Všetci koordinátori majú štatút poradcov vedenia školy.

Vedenie školy podporuje vzdelávanie učiteľov. Na vzdelávanie sa hlásia učitelia podľa vlastných záujmov, svojej špecializácie a potrieb školy samostatne, no zapájame sa aj do vzdelávaní všetkých pedagógov prostredníctvom projektov. Vo vzdelávaní sa orientujeme na rozvoj čitateľskej gramotnosti, multikultúrnej výchovy, prácu s IKT a v oblasti environmentálnej výchovy a vzdelávania k udržateľnému rozvoju.

1.5 Dlhodobé projekty

V období od 1. 9. 2005 do 30. 11. 2007 sa na našej škole realizoval projekt MESTOR – ktorého cieľom bola motivácia etnickej skupiny k tvorivému odbornému rastu, podporovať vzdelávanie v rómskej komunite, zvýšiť kvalifikačný potenciál a adaptabilitu zamestnancov a osôb vstupujúcich na trh práce, rozvíjať poradenstvo o povolaniach a tak zvýšiť počet žiakov našej školy, ktorí budú pokračovať v štúdiu na odborných učilištiach a stredných školách. V rámci tohto projektu vznikli na škole tvorivé dielne, ktoré využívame počas vyučovania i záujmových útvarov k dlhodobému napĺňaniu cieľov projektu.

V rokoch 2008, 2010 a 2011 sme na škole realizovali projekty, na ktoré sa nám podarilo získať grant z grantového kola Kde a ako budeme bývať, ktoré vyhlasovalo U. S. Steel Košice.

Vytvorené „Eko-učko“ – pretvorený priestor medzi budovami v tvare „U“ (z týchto grantov) naďalej využívame ako miesto pre oddych a regeneráciu počas prestávok. Vyučovaním v Eko-učku sa snažíme priblížiť vyučovanie o prírode a environmentálnu výchovu žiakom prakticky. Počas priaznivého počasia tak majú žiaci možnosť učiť sa v príjemnom prostredí pri jazierku, bylinnej špirále a množstva zelene. Naďalej ho zveľaďujeme počas hodín zo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce, počas záujmových útvarov, i mimo vyučovania v rámci voľnočasových aktivít.

Projektom Čarovné kvapky (tiež podporeným z grantu Kde a ako budeme bývať v roku 2011) sme chceli prispieť niekoľkými kvapkami k čistote a šetrení našej zázračnej tekutiny – vody. Podarilo sa nám naštartovať pomocou vzdelávania „starší učia mladších“ dosahovať u žiakov uvedomenie si dôležitosti vody v krajine, jej funkcií i rozmanitosť živočíšnych i rastlinných druhov v blízkosti povrchových vôd. Dosiahnuť, aby si žiaci uvedomili vzácnosť vody. Z čoho vyplýva naučiť sa vodou šetriť, ale aj mať úctu k vode v krajine a neznečisťovať ju.

Chceme naďalej pokračovať v tomto projekte a realizovať vyučovacie hodiny, kde starší žiaci budú učiť mladších formou „rozprávky, piesne a prezentácie“.

V rámci tohto projektu boli umiestnené informačné nápisy k šetreniu vody pri každom umývadle v škole. Plánujeme pokračovať v ich obnovovaní i vyhlasovaním výtvarných súťaží o najoriginálnejší informačný nápis k šetreniu vody.

Od roku 2009 sme zapojení do edukačného programu Ekostopa, ktorý sa realizuje v rámci projektu [„Zlepšenie environmentálneho povedomia v oblasti ochrany prírody a krajiny \(vrátane NATURA 2000\)“](#). Na príprave a realizácii programu sa podieľa tím pracovníkov Slovenskej agentúry životného prostredia. Spoluautorom a konzultantom je skúsený odborník v oblasti environmentálnej výchovy James Hindson z Veľkej Británie.

Zatiaľ sme každoročne v rámci tohto projektu získali certifikát Ekostopy za vypočítanie ekologickej stopy vo všetkých oblastiach.

V rokoch 2012- 2014 sme zapojení v národnom projekte „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít“.

Strategickým cieľom projektu je prostredníctvom vzdelávania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov zlepšiť vzdelanostnú úroveň osôb z marginalizovaných rómskych komunít a tým vytvoriť potrebné kompetencie pre ich ďalšie vzdelávanie a pre úspešnú adaptáciu na trhu práce.

Špecifickým cieľom je skvalitniť profesijné kompetencie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, podieľajúcich sa na edukácii žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít

Strategický cieľ projektu spolu so špecifickým cieľom prispieva k riešeniu edukačných problémov a špecifických vzdelávacích potrieb žiakov pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít prostredníctvom vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov. Strategický cieľ národného projektu sa napĺňa prostredníctvom nasledovných 3 aktivít:

- vzdelávanie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov
- podpora celodenného výchovného systému na základných školách
- technická podpora aktivít národného projektu

Od roku 2012 pracujeme na projekte spolufinancovanom Európskym sociálnym fondom „Od radosti z počúvania k radosti z čítania“

Cieľom projektu je Zavádzanie inovatívnych metód vzdelávania ako nástroja pre inklúziu MRK do vyučovacieho procesu a spoločnosti.

Špecifické ciele sú:

- Inovovať učebné texty, materiály a didaktické prostriedky pre nové formy a metódy vzdelávania a na digitálne vyučovanie pri podpore čitateľskej gramotnosti.
- Realizovať programy kontinuálneho a ďalšieho vzdelávania pre pedagogických zamestnancov.
- Aplikovať inovované a nové formy a metódy vzdelávania smerom k podpore čitateľskej gramotnosti vo vyučovacom procese.

Koniec realizácie aktivít je naplánovaný na apríl 2014. Plánuje sa však projekt udržať a nadobudnuté materiálne vybavenie, skúsenosti i vytvorené učebné materiály naďalej využívať vo vyučovacom procese dlhodobu.

Naši učitelia sa zapojili aj do Národného projektu „Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov“. Cieľom projektu je zabezpečiť vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov teda zlepšiť ich profesionálne kompetencie. Metodicko-pedagogické centrum na školy zapojené do projektu distribuovalo notebooky, ktoré učitelia využívajú ako pomôcky pri svojom vzdelávaní.

Škola sa ďalej zapojila do projektu spolufinancovaného Európskym sociálnym fondom „Cez prekážky k úspechu“. Hlavným cieľom projektu je zvýšené uplatnenie modelu inkluzívneho vzdelávania v škole a vytváranie vhodných podmienok pre vzdelávanie s dôrazom na uplatňovanie rovnakého prístupu ku vzdelaniu. Obidva naše ciele sú v súlade s výsledkami uvedenými v špecifickom ciele 1.1.1. **Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov.** Ciele projektu budeme naplniť realizáciou dvoch aktivít. Prvá hlavná aktivita **Podpora inklúzie prostredníctvom asistentov učiteľa pre žiakov so zdravotným znevýhodnením** je zameraná na vytvorenie pracovných miest pre troch asistentov učiteľa. V rámci druhej hlavnej aktivity **Podpora inklúzie prostredníctvom členov inkluzívneho tímu** budú vytvorené dve pracovné miesta: školský psychológ (1/2 úväzku) a špeciálny pedagóg (1 úväzok). Projekt bude prebiehať 36 mesiacov je v súlade so špecifickými cieľmi prislúchajúcim prioritnej osi č. 1 Vzdelávanie a výsledkami zadefinovanými v rámci špecifických cieľov.

Posledný projekt, v ktorom je naša škola zapojená sa nazýva „Učenie nás baví“. V operačnom programe „Ľudské zdroje“ sme reagovali na výzvu „Čitateľská, matematická a prírodovedná gramotnosť v základnej škole“ spolufinancovanú Európskym sociálnym fondom. Cieľom projektu je **zvýšenie kvality výchovno-vzdelávacieho procesu so zameraním na zlepšenie učebných výsledkov žiakov v oblasti čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti.** Svoju pozornosť zameriame na pedagogických zamestnancov a žiakov, vrátane žiakov so ŠVVP. Naším cieľom je **vytvoriť v škole podmienky pre mimoškolskú činnosť pre žiakov zameranú na oblasti čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti.** Zaradíme do nich žiakov podľa prejavenej záujmu. Ďalej plánujeme pre pedagogických zamestnancov našej školy neakreditované vzdelávania v oblasti práce s rôznymi programami, pomocou ktorých si učitelia budú môcť vytvoriť interaktívne eduk. materiály, a tak spestriť hodiny žiakom a použiť netradičné metódy a formy práce. Pozornosť budeme venovať aj aktivitám žiakov a učiteľov v oblasti rozvoja IKT zručností a kompetencií. V projekte chceme tiež **tvoriť učebné materiály a vytvoriť učebné s PC, notebookmi, interaktívnymi tabuľami a inou technikou,** ktoré využijeme pri školeniach učiteľov, ale aj vo vyučovacom aj mimovyučovacom procese pre všetkých žiakov školy. **Hlavná aktivita bude zameraná na tvorbu učebných materiálov pre krúžky a činnosť krúžkov. Hlavná aktivita bude prebiehať od 04/2019 do 04/2021.** Cieľová skupina sú pedagógovia školy. Projekt je realizovaný od februára 2019 do apríla 2021.

Ďalšie projekty v ktorých je škola zapojená :

1. Moderné vzdelávanie – digitálne pre VVP
2. VÚDPaP – Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania sociálno-patologických javov v školskom prostredí
3. Zvyšovanie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ s využitím elektronického testovania
4. Zvýšenie kvalifikácie učiteľov telesnej a športovej výchovy

5. MŠ SR – MVP – aktivizujúce metódy vo výchovnom procese.

1.6 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Našou snahou je naďalej skvalitňovať spoluprácu s rodičmi, so sociálnymi partnermi a inými subjektmi v regióne. Rešpektujúc názory, návrhy a iniciatívu všetkých zúčastnených, naším cieľom je zladit' záujmy školy, Rady školy a vo vzájomnej spolupráci vytvárať čo najoptimálnejšie podmienky pre rozvoj školy.

Pre rodičov našich žiakov realizujeme plenárne a triedne rodičovské združenia, prípadne podľa potreby aj konzultačné dni.

V zmysle zákona je na škole zriadená Rada školy. Jej zloženie je stanovené zákonom, riadi sa svojim štatútom

Rada školy má 11 členov – zastúpenie v nej majú:

Pedagogickí pracovníci:	2
Zvolení zástupcovia rodičov	4
Nepedagogický zamestnanec:	1
Delegovaní zástupcovia zriaďovateľa:	4

Rada školy zasadá najmenej 4-krát ročne alebo podľa potreby.

Veľmi dobrá spolupráca je s policajným zborom, Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Michalovciach, SSI Michalovce, Školská 10 a Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva v Pavlovciach nad Uhom a Občianskym združením Nová cesta v Michalovciach. V environmentálnych témach spolupracujeme aj s občianskym združením Sosna a Tatry.

Máme veľmi dobrú spoluprácu aj so zriaďovateľom školy ako aj obecnými úradmi spádových obcí.

1.7 Priestorové a materiálno-technické podmienky školy

- a) Manažment školy
 - kancelária riaditeľa a zástupcu riaditeľa školy
 - kancelária pre ekonomický úsek
- b) Pedagogickí zamestnanci školy
 - zborovňa
 - kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok)
 - kabinet slovenského jazyka
 - kabinet matematiky
 - kabinet pracovného vyučovania
 - kabinet biológie
 - kabinet telesnej výchovy
 - kabinet výtvarnej výchovy
 - kabinet fyziky
 - kabinet chémie
 - kabinet cudzích jazykov
 - kabinet hudobnej výchovy
 - kabinet dejepisu
 - kabinet geografie
 - kabinet 1. – 4. ročníka

- cvičná kuchynka
 - sklad CO
 - sklad učebníc
 - školská knižnica
- c) Hygienické priestory
- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov
- d) Informačno-komunikačné priestory
- knižnica vybavená knižničným fondom,
 - multimediálna učebňa pre primárny stupeň
 - počítačová učebňa
 - jazykové laboratórium
- e) Učebné priestory (interné a externé)
- klasické triedy vybavené zariadením zodpovedajúcim potrebám žiakov a pedagógov pri výchovno-vzdelávacom procese
 - odborné učebne potrebné pre výučbu jednotlivých predmetov v ŠVP
 - telocvičňa
 - školské ihrisko
 - školská dielňa s funkčným vybavením
 - „Eko-učko“ – učebňu v areáli školy
 - Dopravné ihrisko – školský dvor
- i) Spoločné priestory
- školské budovy
 - školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň
 - školský dvor

1.8 Škola ako životný priestor

Škola je v príjemnom prostredí plnom zelene, ktorý neustále udržiavame a upravujeme, čo vytvára predpoklad pre príjemný pobyt a organizovaní podujatí. Estetické a vkusné prostredie na chodbách je doplňované a upravované tvorivými nápismi pedagogických pracovníkov a prácami žiakov.

V zmysle celkovej atmosféry a vzťahov vnútri školy aj navonok sa snažíme o budovanie priateľských vzťahov na úrovniach učiteľ – učiteľ, učiteľ – žiak, žiak- žiak, učiteľ- rodič. Chápeme školu ako prirodzené komunitné centrum pre komunitu žiakov, zamestnancov školy, rodičov a občanov obce.

Aktuálne informácie o aktivitách školy zverejňujeme na informačných tabuliach, nástenkách, v školskom časopise Zvonček a webovom sídle školy.

1.9 Podmienky na zaistenie zdravia a bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove vzdelávaní

Jednou z hlavných úloh, ktoré sú pre nás veľmi dôležité je bezpečnosť našich žiakov.

Dôležitá je pre nás bezpečnosť žiakov nielen na hodinách ale aj cez prestávky. V rámci toho robíme pravidelné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, pravidelné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňovanie nedostatkov podľa výsledkov revízií.

Snažíme sa vytvárať bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie. Každý rok prakticky začíname poučením žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Žiaci sú preškolení a poučení o bezpečnom zaobchádzaní s učebnými pomôckami počas vyučovania telesnej výchovy, pracovného vyučovania, chémie, fyziky, matematiky a výtvarnej výchovy.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

2.1 Pedagogický princíp školy

Škola umožní všetkým žiakom získať dostatočné všeobecné vedomosti a zručnosti vo všetkých všeobecnovzdelávacích predmetoch a odborné vedomosti vo všetkých zvolených voliteľných predmetoch. Umožní im rozvoj kľúčových kompetencií.

Dá šancu každému žiakovi ,aby sa rozvíjal podľa svojich schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech. Škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie začlenených žiakov s individuálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Začlenení žiaci majú vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program v spolupráci so špeciálnym pedagógom z Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Michalovciach.

Výchovno-vzdelávaciu činnosť smeruje k príprave žiakov na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy.

Umožňujeme dosiahnuť zvýšenie gramotnosti v oblasti IKT žiakov v našej škole, zabezpečiť kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť a s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov, vychovávať žiakov v duchu humanistických princípov.

V spolupráci s rodičmi žiakov vychovať pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Veľký dôraz sa kladie na vytvorenie dobrého tímu v triede, na rozvíjanie sebapoznania a sebahodnotenia žiaka. Posilňujeme úlohu a motiváciu učiteľov, ich profesijný a odborný rast. Podporujeme talenty, osobnosť a záujmy každého žiaka. Skvalitňujeme spoluprácu s rodičmi, verejnosťou a inými školami. Zavádzame nové formy a metódy práce.

2.2 Zameranie školy

Vzdelávací program našej školy je zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti, spôsobilosti v oblasti digitálnej gramotnosti informačno – komunikačných technológií s dôrazom na pro-environmentálne témy a vzdelávanie k udržateľnému rozvoju.

Zameriavame sa aj na rozvoj pracovných návykov a uplatnením žiakov na trhu práce, a to najmä posilnením vzdelávacej oblasti Človek a svet práce – kde máme v učebnom pláne najviac voliteľných predmetov.

V oblasti mimoškolských aktivít ponúkame široké spektrum krúžkov. Ponuka pokrýva celú škálu záujmov žiakov od hudby a výtvarných činností cez šport, po informatiku a matematiku.

Stupeň vzdelania

Podľa ISCED 1 – Primárne vzdelanie

Podľa ISCED 2 – Nižšie sekundárne (nižšie stredné) vzdelanie

2.3 Profil absolventa

Primárny stupeň vzdelania získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Po ukončení programu nižšieho sekundárneho vzdelania získa žiak doklad o jeho ukončení, ktorým je vysvedčenie s doložkou – formuláciou potvrdzujúcou ukončenie vzdelania poskytnutého základnou školou. Tým splní nevyhnutnú podmienku pre pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom sekundárnom stupni, kde ukončuje povinné základné vzdelávanie (povinnú školskú dochádzku).

Absolvent primárneho vzdelania na našej škole má:

- svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, má byť usilovný, svedomitý, samostatný, čestný, komunikatívny, empatický a tvorivý.
- byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy, starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie.
- získať potrebné vedomosti a zručnosti a byť schopný tieto správne využiť.
- byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať rôzne zdroje informácií pri učení.
- schopnosť ovládať základy práce s počítačom a internetom.
- mať kladný vzťah k práci, byť si vedomý svojich kvalít.
- mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy.
- mať schopnosť chrániť prírodu a udržiavať v čistote životné prostredie vo svojom okolí.
- aktívne sa podieľať na ochrane a tvorbe životného prostredia.
- poznať a dodržiavať pravidlá bezpečnosti na cestách.
- byť hrdý na svoju rodinu, školu a krajinu v ktorej žije.

Absolvent primárneho stupňa vzdelania získa elementárne základy používania materinského, štátneho a cudzieho jazyka. Bude disponovať spôsobilosťami, ktoré sú súčasťou čitateľskej, matematickej, prírodovednej, digitálnej a kultúrnej gramotnosti. Nadobudne základy pre osvojenie účinných stratégií (celoživotného) učenia sa pre svoj osobnostný rozvoj a aktívne občianstvo. Osvojenými kompetenciami bude disponovať na veku primeranej úrovni, ktorá sa mení a rozvíja v procese jeho ďalšieho vzdelávania a života.

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania na našej škole má:

- má svojim vystupovaním robiť dobré meno škole,
- byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy,
- byť schopný hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti,
- byť schopný starať sa o svoje fyzické i psychické zdravie,
- vedieť uzatvárať kompromisy,
- byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií,
- osvojiť si metódy štúdia a práce s informáciami, poznať metódy prírodných vied (hypotéza, experiment, analýza) a diskutovať o prírodovedných otázkach,
- mať schopnosť presadzovať ekologické prístupy pri riešení problémov,
- mať schopnosť vnímať dejiny vlastného národa vo vzájomnom prepojení s vedomosťami zo všeobecných dejín,
- dobre ovládať slovenský jazyk a sám sa starať o kultúru svojho písomného a ústneho vyjadrovania,
- ovládať dva svetové jazyky,
- mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a chrániť umelecké prejavy,
- byť si vedomý svojich kvalít, pripravený uplatniť sa v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

Vzdelanostný profil absolventa je formulovaný prostredníctvom kľúčových spôsobilostí (kompetencií), ktoré žiak získal ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebazvedávania, t. j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich ako súčasť školského vzdelávania.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho stupňa zobrazujú nadobudnuté kľúčové kompetencie, ktoré rozširujúco nadväzujú na spôsobilosti získané v priebehu primárneho stupňa.

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania disponuje spôsobilosťami v oblasti kognitívnej, pracovnej, emocionálnej a sociálnej. Miera štandardizácie spôsobilostí je konkretizovaná v rámci vzdelávacích štandardov jednotlivých predmetov (vzdelávacích oblastí).

Sme škola a ako vzdelávacia inštitúcia sa nevzdávame ani úlohy výchovy, preto chceme, aby náš absolvent bola aj usilovný, svedomitý, samostatný, čestný.

2.4 Pedagogické stratégie

V oblasti rozumovej výchovy je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Práca v oblasti environmentálnej výchovy je na našej škole veľmi bohatá. Aktivity sú zapracované do všetkých predmetov, hlavne prírodovedných. Žiaci majú o túto oblasť veľký záujem.

Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať na besedy. I napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa nestretli, treba sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom.

Budeme sa snažiť dôsledne vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Chceme si všímať ich talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládanie učiva.

Dôležitým odporúčaním do budúceho šk. roka je pre nás potreba orientácie na pozitívne hodnotenie žiakov, najmä slaboprospeievajúcich, pre zvýšenie vnútornej motivácie.

Metódy a formy práce:

- skupinové vyučovanie
- individuálne vyučovanie
- projektová výučba
- vyučovanie v rôznom prostredí
- výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním
- účelové kurzy /lyžiarsky, plavecký výcvik /
- exkurzie
- športové aktivity
- využívanie IKT a didaktickej techniky vo vyučovaní
- praktické vyučovanie

2.5 Zabezpečenie výučby žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Základná škola zabezpečuje vzdelávanie aj žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej ŠVVP) vzdelávaním formou individuálneho začlenenia do bežných tried. Pri práci s týmito žiakmi vyučujúcim pomáhajú asistenti učiteľa. Prácu vyučujúcich, triednych učiteľov a asistentov koordinuje vedenie školy v spolupráci so špeciálnymi pedagógmi a psychologmi, ktorí na podnet vyučujúcich zabezpečujú včasnú špeciálnopedagogickú a psychologickú diagnostiku. Na základe záverov ich odporúčaní vyučujúci zabezpečujú vzdelávanie podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu, špeciálnymi metódami a formami vyučovania i osobitým hodnotením.

Cieľom školy je vychovávať a vzdelávať žiakov v rámci princípu humanizmu a rovnakých možností pre všetkých s plným rešpektovaním zdravotného znevýhodnenia a narušenia funkcií vnímania, či pozornosti týchto žiakov.

Slabé sociálne a finančné pomery zákonných zástupcov žiakov so ŠVVP neumožňujú plnenie povinnej školskej dochádzky svojich detí v Špeciálnej základnej škole v Michalovciach ,preto škola poskytuje vzdelanie týmto žiakom vytváraním podmienok na ich vzdelávanie.

Orientujeme sa na individuálne začleňovanie žiakov so ŠVVP do bežných tried. Ide o žiakov s týmito potrebami:

- žiaci so zdravotným znevýhodnením,
- žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia

Spolupráca so školskými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie:

Pri výchove a vzdelávaní týchto žiakov spolupracujeme:

- s Centrom špeciálno-pedagogického poradenstva Školská 10, 07101 Michalovce (ďalej CŠPP),
- s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Okružná 3657, 07101 Michalovce (ďalej CPPPaP),
- so Súkromným centrom špeciálno-pedagogického poradenstva ul. Kapušianska 2, 072 14 Pavlovce nad Uhom,

Odborné personálne zabezpečenie:

Na základnej škole je poverená učiteľka zodpovedná za integráciu, ktorá zodpovedá za:

- sledovanie legislatívnych zmien v oblasti integrácie,
- je poradným orgánom vedenia školy a triednych učiteľov v oblasti integrácie

Spolupráca s ďalšími objektmi:

V prípade potreby škola spolupracuje s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny - oddelenie sociálno-právnej prevencie.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi potrebami škola veľmi úzko spolupracuje s rodičmi týchto detí, prostredníctvom individuálnych konzultácií.

Materiálne zabezpečenie pre vzdelávanie žiakov so špeciálnymi potrebami:

Pre žiakov s mentálnym postihnutím škola zabezpečuje učebnice a pracovné zošity pre špeciálnu základnú školu vo variante A. Učitelia vytvárajú pre týchto žiakov pracovné listy ako interné učebné pomôcky.

Vzdelávacie programy pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED 1 – primárne vzdelávanie:

- Vzdelávacie programy ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu – schválilo Min. školstva SR pod číslom CD-2008_18550/39582-1:914 dňa 26.mája 2009.
- Rámcový obsah vzdelávania pre 2. - 6. ročník špeciálnej základnej školy variant A, B a C, ako súčasť Vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED 1 – primárne vzdelávanie schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky pod číslom MŠ SR-4255/2010-914 dňa 19. marca 2010.
- Rámcový obsah vzdelávania pre 3. a 7. ročník pre žiakov s mentálnym postihnutím ako súčasť Vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím ISCED 1 –primárne vzdelávanie schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2011-771/18281:1-914 dňa 20. mája 2011.
- Obsah vzdelávania pre 4. a 8. ročník pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia zo dňa 14. 6. 2012.

- Obsah vzdelávania pre 9. ročník pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia zo dňa 14. 6. 2012.
- Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracúva triedny učiteľ v spolupráci s učiteľmi jednotlivých predmetov, v ktorých sú úpravy učebného plánu a osnov.

V termínoch polročnej a koncoročnej klasifikácie sa vypracúva hodnotenie výsledkov žiaka na základe individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu.

Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami:

Žiaci so zdravotným znevýhodnením sú hodnotení:

- podľa prílohy č.2 Metodický pokyn č. 22/2011 – Zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením v ZŠ a Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospachu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.

Pri hodnotení a klasifikácii týchto žiakov :

- kladieme dôraz na motivačnú zložku hodnotenia, hodnotíme to, čo žiak zvládol
- vychádzame z toho, v čom je úspešný a oceníme prejavenu snahu
- pozitívne oceňujeme aj malé úspechy a pokroky
- uprednostníme popri známke aj širšie slovné hodnotenie
- dbáme, aby ostatní žiaci v triede chápali podstatu individuálneho prístupu a spôsobu hodnotenia a klasifikácie začleneného žiaka

Hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím variant A

V predmetoch Matematika a Slovenský jazyk a literatúra sa bude vzdelávať podľa učebných osnov ŠZŠ príslušného variantu A a bude hodnotený známku. Vyučovacie predmet Vecné učenie a Vlastiveda má žiak na hodinách Geografie, Dejepis, Prvouky alebo Prírodovedy a bude hodnotený známku. Vo vyučovacích predmetoch HUV, VYV, TSV, ETV, NBV sa žiak vzdeláva podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Predmet Pracovné vyučovanie bude hodnotený známku v predmetoch podľa IVVP daného žiaka. V ostatných predmetoch učebných osnov bežnej triedy bude hodnotený slovom absolvoval/ neabsolvoval.

Hodnotenie žiakov s viacnásobným postihnutím (mentálne postihnutie variant A a sluchové postihnutie) a žiakov s mentálnym postihnutím variant B

Títo žiaci budú hodnotení rovnako ako žiaci s mentálnym postihnutím variant A. Vyučovacie predmety Komunikačné zručnosti a Individuálna logopedická starostlivosť, ktoré sú určené pre žiakov s viacnásobným postihnutím a ktorých odborné vyučovanie škola nemôže zabezpečiť, budú prekonzultované s CPPaP. To isté platí aj predmety Rozvíjanie komunikačných schopností a Rozvíjanie grafomotorických zručností, týkajúce sa variantu B. Dovtedy sa budú žiaci zúčastňovať vyučovacích hodín v bežnej triede.

2.6 Začlenenie prierezových tém

Okrem toho, že všetky prierezové témy sú začlenené podľa svojho obsahu do jednotlivých predmetov a uvedené v ich učebných osnovách a tematických výchovno-vzdelávacích plánoch, zahrňujeme prierezové témy aj do celoškolských projektov.

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Cieľom je postupne pripraviť žiakov na samostatný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov, pričom máme na zreteli aj aspekt výchovy budúcich vodičov motorových vozidiel.

Aktivity:

- Blokovaná výučba dopravnej výchovy

Osobnostný a sociálny rozvoj

Rozvíja ľudský potenciál, poskytuje žiakom základy na plnohodnotný a zodpovedný život. Téma sa prelína všetkými oblasťami, pričom pri jej uskutočňovaní sa berú do úvahy aktuálne potreby žiakov.

Aktivity:

- Povedz šikane „NIE“
- Červené stužky – boj proti AIDS
- Didaktické hry v prírode
- Rozhlasová relácia na tému: „Zmysluplné využívanie voľného času“.
- Marec – mesiac knihy
- Návšteva knižnice Gorazda Zvonického v Michalovciach

Environmentálna výchova

Cieľom tejto témy je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka vo všetkých formách ochrany života a zdravia na planéte. Je zabezpečovaná aktivitami koordinátora pre environmentálnu výchovu.

Aktivity:

- Ekostopa – edukačný program
- Čarovné kvapky
- Svetový deň vody (22.3.)
- Deň boja proti hluku (pred veľkonočnými prázdninami)
- Deň Zeme (22.4.)
- časopis Zvonček
- Zber papiera, separovanie odpadu
- Súťaž o najzelenšiu triedu

Mediálna výchova

Cieľom je formovať schopnosť detí primerane veku posudzovať mediálne šírené posolstvá, aby v nich objavovali to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast.

Aktivity:

- školský časopis Zvonček
- kultúrne vystúpenia
- Deň nezábudiek – Deň duševného zdravia
- Červené stužky – boj proti AIDS
- Svetový deň výživy
- Valentínsky karneval

Multikultúrna výchova

Je zaradená do obsahu vzdelávania z dôvodu globalizácie sveta a migrácie príslušníkov rôznych kultúr. Je zabezpečovaná aj aktivitami koordinátora pre ľudské práva a multikultúrnou výchovu.

Aktivity:

- Výstavky k ľudovým tradíciám
- Týždeň multikultúrnej výchovy
- Projekty a aktivity pedagógov vytvorené počas aktualizácie vzdelávania

- Multikultúrna výchova v inkluzívnej edukácii
- Medzinárodný deň detí
- Beseda na tému rasizmus, fašizmus, intolerancia, diskriminácia, šikanovanie
- Posedenie pri stromčeku
- Medzinárodný týždeň priateľstva

Ochrana života a zdravia

Téma sa realizuje prostredníctvom učebných predmetov. Cieľom je pripraviť žiaka na život v prostredí, v ktorom žije.

Aktivity:

- Svetov deň výživy
- Svetový deň zdravia
- prednáška Povedz nie závislosti
- Didaktické hry a Ochrana života a zdravia
- Hry v prírode, účelové cvičenia

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Úzko súvisí s prierezovou témou Multikultúrna výchova, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenskej republiky.

Aktivity:

- Výstavky k ľudovým tradíciám
- Veľkonočná výstava kraslíc
- Návšteva výstavy kraslíc v Múzeu v Michalovciach
- Tradičná vianočná výzdoba

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Cieľom tejto témy je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba.

Aktivity:

- výstavky ručných a výtvarných prác v interiéri školy
- výtvarná súťaž o najoriginálnejší informačný nápis

Finančná gramotnosť

Je vypracovaný v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti verzia 1.2.

Dňa 21. marca 2017 bol ministrom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválený **Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2** pod číslom 2017-1053/10961:12-10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2017, začínajúc prvým ročníkom.

Pre úspešnú realizáciu vzdelávania v oblasti finančnej gramotnosti je najdôležitejšie porozumenie podstate finančnej gramotnosti. NŠFG definuje finančnú gramotnosť ako „schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.“

Nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopnosti, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Vzhľadom na nedostatočné skúsenosti a ešte neosvojený požadovaný stupeň zodpovednosti, súčasný absolvent základnej školy nebude vykazovať rovnaké znalosti v oblasti osobných financií ako starší, finančne gramotný žiak strednej školy, resp. dospelý. Finančne gramotný absolvent základnej školy sa bude vedieť orientovať na svojej úrovni v súčasnom finančnom svete a dosiahne znalosť, zručnosti a hodnotové postoje potrebných k tomu, aby dokázal finančne zabezpečiť seba a svojich najbližších.

Aby sa žiaci mohli orientovať vo svete vzdelávania, musia poznať abecedu a písmená, musia vedieť čítať a písať. A aby sa nestratili vo svete peňazí, mali by poznať všetky dôležité fakty, ktoré s peniazmi súvisia a ktoré sa ich týkajú.

Zvýšenie finančnej gramotnosti žiakov je našim cieľom.

V spolupráci s učiteľmi / budeme sa snažiť aj s rodičmi/ pomôžeme žiakom poznať všetko, čo o peniazoch potrebujú vedieť. Pretože raz, keď začnú pracovať, zarábať a spravovať vlastné peniaze, môže už byť na oboznámenie sa o zaobchádzaní s nimi neskoro.

Pri finančnej gramotnosti neplatí priama úmernosť, čím máš vyššie vzdelanie, tým si finančne gramotnejší. Na jednej strane sú ľudia, ktorí majú výborné vzdelanie, slušné príjmy, a nakoniec zostanú bez prostriedkov, odkázaní na pomoc iných. Na druhej strane sú ľudia, ktorí nemajú nijaké mimoriadne vysoké príjmy, ale na dôchodok sa dokážu pripraviť oveľa lepšie. Majú nasporenú slušnú sumu peňazí a žijú si spokojne. Možno sa viac snažili porozumieť peniazom. Dosiachnutie finančnej gramotnosti je celoživotný proces, ktorý má svoje etapy.

Nič sa v ňom nedá preskočiť, urýchliť ani obísť. Človek musí prejsť každou etapou. To správne poznanie by malo byť načasované tak, aby ho mal človek vždy vtedy, keď ho potrebuje.

Všeobecným cieľom témy finančnej gramotnosti je vychovať finančne gramotného človeka, ktorý sa orientuje v súčasnom finančnom svete a dosiahne znalosti, schopnosti a hodnotové postoje potrebných k tomu, aby sa dokázal finančne zabezpečiť.

Vzhľadom k tomu, že Národný štandard finančnej gramotnosti je záväzný pre všetky školy, našim cieľom je prostredníctvom záujmových aktivít zvýšiť povedomie o financiách a o všetkom, čo s nimi súvisí.

Počas nasledujúcich mesiacoch nás čaká zaujímavá cesta poznania a učenia sa o peniazoch.

Súčasná spoločnosť je označovaná ako informačná. Preto je potrebné žiakov pripravovať na vyhľadávanie správnych informácií, kritické myslenie, rozoznávanie potrebného od zbytočného, odlíšenie pravdivého od nepravdivého i efektívne využívanie informácií. Oprieť sa možno o čitateľské stratégie a o kritické myslenie, ktoré žiaka povedú k zodpovednému rozhodovaniu.

Naučiť žiakov identifikovať dôležité informácie.

Využívať autentické materiály – reklamné letáky, inzeráty, komerčné ponuky. Precvičovať so žiakmi čítanie s porozumením – uplatňujte rôzne metódy podporujúce čítanie s porozumením (napr. I.N.S.E.R.T., čítanie s predvídaním, podvojný denník). Spolu so žiakmi vyhľadávať varovné signály klamlivých ponúk (drobné písmo, neprehľadnosť zmluvy).

Žiaci sa budú učiť na jednotlivých vyučovacích hodinách formou hier, pracovných listov a online aplikácií, keďže naša škola je dostatočne zabezpečená modernou didaktickou technikou a táto slúži najmä žiakom, ktorí v domácom prostredí nemajú možnosť využívať výdobytky súčasnej techniky, pretože mnoho domácností rieši pre mnohopočetné rodiny najmä existenčné problémy. Pre tieto účely bude v školkej knižnici zriadený kútik Finančnej gramotnosti.

Napriek tomu, že sú financie ústredným pojmom finančného vzdelávania, finančnú gramotnosť nie je možné zjednodušiť na reč čísel. Úlohou finančného vzdelávania nie je len rozvoj orientácie v problematike financií, ale so žiakmi je potrebné precvičovať aj to, ako vybrať najlepšie riešenie za daných podmienok. Okrem ekonomických kritérií je potrebné zvažovať i okolnosti rodinné, spoločenské, právne, etické, ale aj ekologické. Jednou z úloh finančného vzdelávania je zabezpečiť orientáciu a prehľad vo finančných produktoch a službách. Na druhej strane je však potrebné rešpektovať zásadu všeobecnosti, aby vo vyučovaní neprichádzalo k propagácii konkrétnych produktov, služieb a inštitúcií. Finančné vzdelávanie sa prelína viacerými vzdelávacími oblasťami i prierezovými témami. K žiakom sa teda dostáva rôznymi spôsobmi.

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov pre prvý stupeň základnej školy.

Výchovno-vzdelávací proces na prvom stupni základnej školy je spravidla realizovaný jedným vyučujúcim. Implementácia finančnej gramotnosti je preto jednoduchšia, je možné realizovať blokové vyučovanie i samostatné aktivity v rámci učebných predmetov.

Finančné vzdelávanie na primeranej úrovni je možné realizovať od začiatku povinnej školskej dochádzky, teda už v prvom ročníku základnej školy. Väčší zmysel však nadobúda od tretieho ročníka základnej školy.

Predmety, do ktorých je možné finančnú gramotnosť priamo začleniť:

1. ročník

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 20

Etická výchova – Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch (chrániť si veci svoje i iných)

2. ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Prosba – želanie, Tvorba otázok – žiadosť o informáciu, Rozhovor

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100

Vlastiveda – Rodina, Obec

Prírodoveda – Zdroje vody

Etická výchova – Iniciatíva vo vzťahu k iným (riešenie problémov – navádzanie na klamstvo, podvádzanie, kradnutie, ohováranie, ...)

3. ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Reklama, Diskusia – názor, Vyjadrenie vlastnej túžby, Inzerát, Porekadlo, Príslovie, Ludové rozprávky

Matematika – Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Prírodoveda – Dôsledky znečistenia rôznych vodných zdrojov

Vlastiveda – Slovensko

Výtvarná výchova – Reliéf (mince)

Etická výchova – Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov, Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti, Pomoc, darovanie, delenie sa

4. ročník

Slovenský jazyk a literatúra – Diskusia, Názor

Matematika – Násobenie a delenie v obore násobilky, Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Prírodoveda – Zdroje elektrickej energie, Význam elektrickej energie pre človeka

Pracovné vyučovanie – Papier a kartón, Elektrický obvod, Zdroje elektrickej energie

Výtvarná výchova – Podnety rôznych oblastí poznávania sveta

Etická výchova – Reálne a zobrazené vzory, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Informatická výchova – Informácie okolo nás (prezentovanie výsledkov vlastnej práce),

Komunikácia prostredníctvom IKT (ochrana osobných údajov, vyhľadávanie informácií)

Zpracovanie a aplikácia tém finančnej gramotnosti do školských vzdelávacích programov pre druhý stupeň základnej školy

V školskom roku 2016/2017 sme prvýkrát zaviedli predmet Finančná gramotnosť v 8. ročníku v dotácii 33 hodín ročne.

Na druhom stupni základnej školy by žiaci mali mať viac skúseností so situáciami, v ktorých bolo potrebné uplatniť finančnú gramotnosť. Je možné využívať túto skúsenosť a nadväzovať na ňu.

Vzhľadom na predmetové zameranie učiteľov je nutná ich väčšia súčinnosť. Je vhodné nájsť spoločné témy a na nich ukázať komplexnosť finančnej gramotnosti.

Na tomto mieste by sme chceli upriamiť pozornosť na učebné predmety, prípadne na témy, v ktorých je možné realizovať finančné vzdelávanie. Ťažisko finančného vzdelávania je v tomto prípade v trojici učebných predmetov – občianskej náuke, matematike a etickej výchove.

Finančné vzdelávanie na druhom stupni základnej školy plynulo nadväzuje na finančné vzdelávanie na prvom stupni základnej školy.

Predmety, do ktorých je možné finančnú gramotnosť priamo začleniť:

Slovenský jazyk a literatúra

Diskusia – argument, diskusný príspevok

E-mail

Plagát, inzerát, reklama

Polemika

Úradný list – objednávka, reklamácia, sťažnosť, žiadosť

Vlastný názor

Poštový peňažný poukaz

Matematika

Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 10 000

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Počtové výkony s desatinnými číslami

Percentá (vrátane jednoduchého úročenia)

Počtové výkony s celými číslami

Pravdepodobnosť, štatistika

Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc

Grafické znázorňovanie závislostí

Štatistika

Informatika

Informácie okolo nás – vytvorenie plagátu, prezentácie

Komunikácia prostredníctvom IKT – vyhľadávanie informácií

Informačná spoločnosť – počítačová kriminalita, legálnosť programov, autorské práva

Fyzika

Iné zdroje energie

Geografia

Austrália

Amerika

Afrika

Ázia

Slovensko

Občianska náuka

Moja škola

Štát a právo

Trestné právo

Ekonomický život v spoločnosti (vrátane rozširujúceho učiva)

Etická výchova

Ekonomické hodnoty a etika

Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Pozitívne vzory v každodennom živote

Masmediálne vplyvy

Dobré meno a pravda ako etické hodnoty

Etické aspekty vzťahu k vlastnej rodine

Vzťah k chorým, starým, postihnutým ľuďom

Finančné vzdelávanie je orientované na rozvíjanie zručností pre uplatnenie v živote, a preto by malo byť s každodenným životom úzko previazané. Je vhodné pripraviť také aktivity, ktoré umožňujú relatívne autentický zážitok finančnej situácie a ktoré vedú k osvojeniu stratégií zodpovedného rozhodovania. Na tento účel odporúčame najmä heuristickú metódu, resp. metódu riešenia problémov a situačné metódy.

Heuristická metóda býva často charakterizovaná ako metóda učenia objavovaním. Žiakom sa nepredkladajú hotové fakty alebo výsledky, ale sú podnecovaní, aby sami hľadali riešenia.

Situačné metódy majú veľmi blízko k životnej realite. Ich podstatou je riešenie istej problémovej situácie, ktorá je zrkadlom skutočnej udalosti. Žiaci potom používajú svoje vedomosti a zručnosti, pracujú s informačnými zdrojmi, ale zohľadňujú aj svoje skúsenosti, názory a postoje. Spoločne diskutujú o možných riešeniach, hľadajú ich výhody a nevýhody a rozhodujú sa, ktoré riešenie je za daných podmienok najlepšie.

Zameriame sa na tieto základné okruhy tém:

- finančná zodpovednosť spotrebiteľov
- plánovanie, príjem a práca
- rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov
- úver a dlh
- sporenie a investovanie
- riadenie rizika a poistenie

Vyučovanie spočíva vo vzájomnej komunikácii medzi učiteľom a žiakom, medzi žiakmi navzájom.

Na konkrétnych príkladoch sa budú orientovať v oblasti peňazí, cien a finančných produktov tak, aby boli schopný zodpovedne viesť rodinný rozpočet.

Obsahové, časové a organizačné vymedzenie témy finančnej gramotnosti v jednotlivých predmetoch:

- žiak sa učí samostatne vyhľadávať a triediť informácie z rôznych zdrojov
- žiak sa zoznamuje so základnými pojmami z oblasti finančnictva
- učí sa využívať svoje schopnosti viesť zodpovedne svoje financie
- formou osobného prežívania a vlastných skúseností sa žiaci zoznamujú s problematikou finančného sveta
- formou hry sa zoznamuje s konkrétnymi pojmami a javmi, ktoré sa vzťahujú k problematike finančnej gramotnosti

Na vyučovacích hodinách sa zameriame predovšetkým na rozvíjanie matematického myslenia, ktoré vedie k zodpovednému rozhodovaniu vo finančnej oblasti. Žiak by si mal uvedomiť, že ovládanie finančnej problematiky mu pomáha pri riešení bežných životných situácií a zvyšuje kvalitu jeho života.

Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Vláda Slovenskej republiky uznesením č. 447 z 2. júla 2008 schválila materiál Návrh stratégie vzdelávania vo finančnej oblasti a manažmentu osobných financií, ktorý predložil podpredseda vlády Slovenskej republiky a minister školstva. Následne bol v roku 2008 vypracovaný Národný štandard finančnej gramotnosti, ktorý okrem finančných tém integruje aj spotrebiteľskú výchovu, protikorupčnú výchovu, výchovu k podnikaniu, ako aj výchovu proti podvodom pri využívaní verejných zdrojov. Verzie Národného štandardu finančnej gramotnosti:

- Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.0, platný od 1.9.2009,
- Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.1, platný od 1.9.2014,
- Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2, platný od 1.9.2017 (ďalej len „NŠFG“).
- NŠFG vymedzuje šírku poznatkov, zručností a skúseností v oblasti finančného vzdelávania a manažmentu osobných financií, z ktorého vyplýva, že absolvent strednej školy (vyššieho sekundárneho vzdelávania) by mal byť schopný:
 - ✓ nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
 - ✓ poznať základné pravidlá riadenia financií,
 - ✓ rozoznávať riziká v riadení financií,
 - ✓ stanoviť si finančné ciele a napláňovať si ich dosiahnutie,
 - ✓ rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť sporiť,
 - ✓ efektívne používať finančné služby,
 - ✓ plniť svoje finančné záväzky,
 - ✓ zveľaďovať a chrániť svoj aj zverený majetok,
 - ✓ porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny, podniku,
 - ✓ hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie, inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
 - ✓ porozumieť základným pojmom v jednotlivých témach,
 - ✓ orientovať sa v oblasti finančného trhu (Národná banka Slovenska, komerčné banky, poisťovne, finanční sprostredkovatelia a ostatné finančné inštitúcie),
 - ✓ orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať,
 - ✓ ovládať práva, povinnosti, klady a riziká osoby fungujúcej ako podnikateľ,
 - ✓ zostaviť a prezentovať vlastný podnikateľský zámer, myslieť strategicky, analyzovať a riešiť problémy.

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, zamestnanie, kultúra či miesto bydliska. Je to označenie pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie. V súvislosti so zvyšovaním vedomostí v oblasti finančnej gramotnosti je podstatnou zložkou zameranie na vonkajšie prostredie na trhu práce, kde je uplatnenie možné vo forme zamestnania alebo samozamestnania.

Vzhľadom na nedostatočné skúsenosti a ešte neosvojený požadovaný stupeň zodpovednosti, súčasný absolvent strednej školy nebude vykazovať rovnaký stupeň znalostí v oblasti osobných financií ako starší, finančne gramotný dospelý. Finančne gramotní absolventi stredných škôl by však mali aspoň vo všeobecnosti chápať všetky kľúčové aspekty osobných financií. Títo absolventi budú mať istotu, že budú samostatne schopní nájsť si a použiť informácie potrebné pri špecifických finančných výzvach, zoči-voči ktorým sa môžu čas od času ocitnúť. Práve v súvislosti s týmto NŠFG naznačuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a

príležitosti. Mladí ľudia by mali mať vyvinuté podnikateľské zručnosti natoľko, aby si vedeli založiť vlastný podnik a priebežne sa prispôsobovať meniacim sa požiadavkám trhu práce.

Organizácia kompetencií

NŠFG popisuje minimálne požiadavky na finančné, ekonomické a právne vzdelávanie žiakov prostredníctvom osvojených kompetencií. Kompetencie v oblasti finančnej gramotnosti sa postupne zameriavajú od najnižšej úrovne až do momentu absolvovania strednej školy. Dôraz sa kladie **na praktické využitie poznatkov a prepojenie s realitou**, nielen na nadobudnutie teoretických vedomostí.

Predpokladá sa, že žiak ovláda pojmy vyskytujúce sa v jednotlivých témach (očakávaniach). Toto ovládanie znamená, že žiak

- rozumie zadaniam úloh, v ktorých sa tieto pojmy vyskytujú,
- vie ich správne použiť pri formuláciách svojich odpovedí,
- vie dôležité pojmy stručne opísať (definovať).

NŠFG je usporiadaný do šiestich tém: **Finančná zodpovednosť spotrebiteľov; Plánovanie, príjem a práca; Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov; Úver a dlh; Sporenie a investovanie, Riadenie rizika a poistenie. Poradie tém nie je určené**, určuje ho škola v rámci implementácie do svojho školského vzdelávacieho programu. Jednotlivé témy sú rozpísané do čiastkových kompetencií. Tieto čiastkové kompetencie sú popísané na úrovniach, pričom na týchto úrovniach sú opísané poznatky, zručnosti a skúsenosti, ktoré by mali byť žiaci schopní preukázať.

Prvá úroveň je určená pre žiakov prvého stupňa základnej školy.

Druhá úroveň predstavuje požiadavky na žiakov druhého stupňa základnej školy, prvého až štvrtého ročníka gymnázia s osemročným štúdiom, prvého ročníka bilingválneho gymnázia ako aj nižšieho stredného odborného vzdelania a stredného odborného vzdelania.

Tretia úroveň je určená žiakom študijných odborov, ktorí dosiahnu úplné stredné všeobecné vzdelanie (gymnázium) alebo úplne stredné odborné vzdelanie (stredná odborná škola).

Spôsob implementácie

Metodika implementácie kmeňového obsahu NŠFG musí obsahovať prvky výchovy a vzdelávania podľa moderných európskych trendov s možnosťou využitia digitálneho edukačného obsahu. Pri sprostredkovaní informácií k vyššie uvedeným témam, ktoré sú rozpracované do celkových a čiastkových kompetencií, je potrebné zachovať vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvetly a tieto riešiť vo vzťahu:

- ✓ k fungovaniu jednotlivca, domácností a podnikov v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby,
- ✓ k hodnotovej orientácii k peniazom,
- ✓ k modelom zabezpečenia jednotlivca a domácností peniazmi s uvedením príkladov extrémov,
- ✓ k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb,

- ✓ ku vzdelávaniu angažovaných a zodpovedných občanov,
- ✓ k zvýšeniu tvorivosti a inovácií v existujúcich organizáciách,
- ✓ k rozvoju vedomostí a ambícií založiť podniky a nové pracovné miesta,
- ✓ k vytvoreniu udržateľného rastu a kultúrneho, sociálneho a ekonomického rozvoja,
- ✓ k poskytnutiu príležitostí a nástrojov pre jednotlivcov utvárať svoj vlastný život.

Predložená a každá ďalšia revidovaná a aktualizovaná verzia NŠFG poskytuje návrh programu a hodnotiaci rámec určený zriaďovateľom škôl, učiteľom, tvorcom školských vzdelávacích programov, autorom metodických materiálov.

Medzi praktické spôsoby použitia tém a očakávaní tohto štandardu patria:

- ✓ vymedzenie problematiky a rozsahu informácií, ktorým by žiaci porozumeli a vedeli ich prakticky využívať,
- ✓ usmernenia pre tvorbu a hodnotenie publikačných vzdelávacích materiálov,
- ✓ rámec pre tvorbu školských vzdelávacích programov, programov kontinuálneho a celoživotného vzdelávania,
- ✓ pomôcka pri tvorbe učebníc a metodických materiálov pre jednotlivé vekové kategórie.

Pedagogickí zamestnanci zaradia jednotlivé kapitoly a témy NŠFG do vzdelávania podľa potrieb žiakov a vzdelávacích podmienok školy. Pedagogickí zamestnanci môžu súčasne využívať NŠFG na vytvorenie nových tém v rámci učebných osnov všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov základných a stredných škôl alebo kurzov finančnej gramotnosti v rámci finančného vzdelávania, digitálny edukačný obsah a ďalšie podporné materiály

<http://www.minedu.sk/financna-gramotnost/>. Na pomoc pedagógom, žiakom aj absolventom pri identifikácii príslušných vzdelávacích materiálov je dostupný portál digitálneho edukačného obsahu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (www.edu-centrum.sk), ako aj portál finančnej osvetly a ochrany finančného spotrebiteľa (www.fininfo.sk), ktorý priebežne aktualizuje Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

Témy

Finančná zodpovednosť spotrebiteľov

Celková kompetencia

Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách

- Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach
 Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov
 Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi
 Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Čiastková kompetencia 1: Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolánym osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.

Úroveň 2:

Vysvetliť možnosti úniku dôležitých osobných údajov.

Zhodnotiť dôsledky zneužitia osobných údajov.

Vysvetliť, ako komunikácia o finančne významných záležitostiach môže pomôcť predchádzaniu konfliktom (finančná inštitúcia, klient).

Úroveň 3:

Analyzovať aktívnu a pasívnu komunikáciu s finančnými inštitúciami.

Uviesť príklady situácií, v ktorých sú osoby alebo subjekty oprávnené získavať osobné informácie/údaje.

Čiastková kompetencia 2: Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné). Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

Úroveň 2:

Vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane práva na reklamáciu. Uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík. Uviesť príklady falšovaných tovarov (tzv. fejkov).

Úroveň 3:

Vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách (aj z pohľadu podnikateľa).

Rozoznať, identifikovať cenové triky a klamlivé a zavádzajúce ponuky.

Identifikovať bežné typy spotrebiteľských a finančných podvodov, vrátane on-line podvodov.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančným trhom

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť význam ochrany vkladov v SR.

Vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi.

Úroveň 3:

Vysvetliť dohľad nad finančným trhom v Slovenskej republike – Národná banka Slovenska ako „jednotné kontaktné miesto“.

Vysvetliť rozdiel medzi Fondom ochrany vkladov a Garančným fondom investícií.

Charakterizovať finančné inštitúcie a využívanie ich produktov a služieb cez internet.

Čiastková kompetencia 4: Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí

Očakávaná, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním. Úroveň 2:

Identifikovať korupčné správanie.

Identifikovať podvodné správanie.

Uviesť príklady zneužívania verejných zdrojov.

Úroveň 3:

Vysvetliť pojem pranie špinavých peňazí.

Uviesť možnosti zamedzenia prania špinavých peňazí.

Opísať postup oznámenia korupcie a oznámenia podvodu.

Rozlišovať legálne a nelegálne podnikateľské aktivity.

Plánovanie, príjem a práca

Celková kompetencia

Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu

Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Čiastková kompetencia 2:

Vypracovať finančný plán

Čiastková kompetencia 3:

Vysvetliť daňový a odvodový systém

Čiastková kompetencia 4:

Zhrnúť právne formy podnikania a základné predpisy pre oblasť podnikania

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať zdroje osobných príjmov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, čo sú osobné príjmy človeka.

Úroveň 2:

Vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá).

Charakterizovať príjem z podnikateľskej činnosti.

Úroveň 3:

Rozlíšiť nominálnu mzdu, reálnu mzdu a cenu práce.

Uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátne príspevky a sociálne dávky, príjem z podnikateľskej činnosti).

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať finančný plán

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Roztriediť príjmy do domácnosti a výdavky na domácnosť.

Úroveň 2:

Vysvetliť prvky osobného rozpočtu (pravidelné a nepravidelné príjmy, výdavky a úspory).

Zostaviť rozpočet domácnosti.

Zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku – fyzickej osoby.

Charakterizovať typy rozpočtov (vyrovnaný, schodkový, prebytkový) na úrovni rodiny.

Úroveň 3:

Opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing).
Zostaviť podnikateľský a finančný plán podniku – právnickej osoby.
Vysvetliť možnosti, ako splácať dlhy.
Navrhnuť spôsoby riešenia schodkového a prebytkového rozpočtu.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť daňový a odvodový systém

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní.

Úroveň 3:

Vysvetliť rozdiel medzi priamymi a nepriamymi daňami.
Charakterizovať daňový a odvodový systém v Slovenskej republike.
Identifikovať položky bežne odpočítavané z hrubej mzdy.

Čiastková kompetencia 4: Zhrnúť právne formy podnikania základné predpisy pre oblasť podnikania

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Vysvetliť podstatu a význam podnikania na príkladoch podnikateľských subjektov v praxi. Navrhnuť vlastný projekt a individuálne aj tímovo pracovať na jeho realizácii.

Úroveň 3:

Vymedziť a porovnať právne formy pre oblasť podnikania. Vyhľadať základné právne predpisy pre oblasť podnikania. Opísať prejavy a dôsledky negatívnych javov, ako je korupcia, zneužívanie finančných prostriedkov EÚ, lobing, rodinkárstvo, nekalé marketingové aktivity a nelegálne podnikateľské aktivity, konštruktívne diskutovať o tom, ako sa k nim osobne postaviť a ako s nimi bojovať.

Vysvetliť postup založenia a vzniku živnosti alebo iného podnikateľského subjektu v styku s verejnou správou.

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov

Celková kompetencia

Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Čiastková kompetencia 2:

Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Čiastková kompetencia 3:

Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní nákupe

Čiastková kompetencia 4:

Popísať používanie rôznych metód platenia

Čiastková kompetencia 1: Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze.

Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Úroveň 2:

Vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou).

Vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb.

Úroveň 3:

Vysvetliť obvyklé spôsoby nakladania s voľnými finančnými prostriedkami.

Zhodnotiť ako vplýva spotreba na úspory a/alebo investície.

Čiastková kompetencia 2: Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

Úroveň 2:

Zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority. Prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky. Opísať základné typy bankových produktov.

Úroveň 3:

Stanoviť si kroky na dosiahnutie krátko, stredne a dlhodobých finančných cieľov. Analyzovať vplyv inflácie najmä na hodnotu peňazí, príjem, kúpnu silu, výnosy z investícií. Rozlíšiť charakter práce finančného sprostredkovateľa, odborníka na finančné poradenstvo a daňového poradcu.

Čiastková kompetencia 3: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku a/alebo služby v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku.

Úroveň 2:

Opísať spôsob rozhodovania pri sporení a investovaní finančných prostriedkov. Rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa.

Úroveň 3:

Vysvetliť tvorbu ceny na základe nákladov, zisku, DPH.

Kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu.

Čiastková kompetencia 4: Opísať používanie rôznych metód platenia

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí).

Úroveň 2:

Opísať moderné spôsoby platenia. Rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (debetné, kreditné). Opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene. Porozumieť prepočtu meny (napríklad českých korún na Euro a naopak).

Úroveň 3:

Používať kurzový lístok pri výmene peňazí. Zvoliť vhodné platobné nástroje (bez/hotovostné úhrady, inkasá, platobné karty a pod.). Vysvetliť rozdiel medzi využívaním osobného a podnikateľského účtu.

Úver a dlh

Celková kompetencia

Udržanie výhodnosti, požíčavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať riziká, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu.

Úroveň 2:

Zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty. Aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie. Analyzovať možnosti získavania finančných prostriedkov cez bankové a nebankové subjekty a dôvody a riziká nákupov na úver.

Úroveň 3:

Vysvetliť algoritmus zloženého úročenia. Charakterizovať ročnú percentuálnu mieru nákladov (RPMN), úrokovú mieru, fixáciu, predčasné splatenie úveru. Navrhnuť výber najvhodnejšieho finančného produktu vzhľadom na svoje potreby.

Čiastková kompetencia 2: Mať základné informácie o jednotlivých druhoch úverov poskytovaných spotrebiteľom

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, že peniaze sa dajú požičať vo finančných inštitúciách.

Úroveň 2:

Uviest' príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov. Vysvetliť systém ochrany spotrebiteľa pri úveroch spotrebiteľom.

Úroveň 3:

Identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie (vrátane úverov na bývanie resp. hypotekárnych úverov). Uviest' rozdiel pri poskytovaní úveru pre bežného občana a pre podnikateľa.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť možnosti, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením (predĺžením) alebo ako ich zvládnuť

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

Úroveň 2:

Uviest' príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov. Zhodnotiť význam úverovej histórie a budovanie pozitívnej úverovej histórie.

Úroveň 3:

Vysvetliť spôsoby vyrovnania opätovného zadlženia. Posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť úverov. Zhrnúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia).

Sporenie a investovanie

Celková kompetencia

Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi

Čiastková kompetencia 1:

Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Čiastková kompetencia 2:

Zhodnotiť investičné alternatívy

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

Úroveň 2:

Vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“. Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele.

Úroveň 3:

Uviest' rozdiel medzi sporením a investovaním. Vysvetliť, prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie.

Čiastková kompetencia 2: Zhodnotiť investičné alternatívy

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Uviest' príklad investície, ktorá umožňuje rýchly a jednoduchý prístup k finančným prostriedkom. Uviest' možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie, produkty so štátnym príspevkom, nehnuteľnosti). Zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov.

Úroveň 3:

Porovnať hlavné črty úročených účtov vo finančných inštitúciách (bežné účty, sporiace účty, termínované vklady). Porovnať riziká a výnosy z rôznych typov investícií (vrátane výnosov z podnikateľskej činnosti a dôchodkového sporenia).

Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia:

Používanie primeraných stratégií riadenia rizík

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Čiastková kompetencia 1: Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Uviest' príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy.

Úroveň 2:

Opísať spôsoby, akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík alebo ako sa im dá úplne vyhnúť.

Vysvetliť podstatu a význam poistenia.

Uviest' základné druhy poistenia (životné a neživotné).

Úroveň 3:

Popísať výber vhodného poistného produktu s ohľadom na vlastné potreby.

Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.

Čiastková kompetencia 2: Charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a komerčným poistením

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 1:

Vysvetliť, prečo a kedy sa ľudia potrebujú poistiť.

Na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

Úroveň 2:

Vysvetliť základný účel verejného poistenia.

Charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie a v rámci neho predovšetkým nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

Úroveň 3:

Demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov.

Charakterizovať dôchodkové poistenie – 1. pilier, 2. pilier a 3. pilier.

Vedieť rozlíšiť verejné a komerčné poistenie.

Čiastková kompetencia 3: Charakterizovať komerčné poistenie

Očakávania, že žiak je schopný:

Úroveň 2:

Rozoznať hlavné typy poistenia motorových vozidiel.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti (bytu, resp. domu) a poistením domácnosti (zariadenia).

Úroveň 3:

Uviesť druhy poistenia, ktoré sa môžu vzťahovať na náhodné poškodenie majetku alebo zdravia inej osoby.

Vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom majetku. Vysvetliť podstatu a význam životného poistenia.

Harmonizácia NŠFG s dosiahnutým stupňom vzdelania

Štandard finančnej gramotnosti	Stupeň dosiahnutého vzdelania
Úroveň 1	primárne – prvý stupeň ZŠ (1. – 4. ročník základných škôl)
Úroveň 2	nižšie stredné vzdelanie – druhý stupeň ZŠ, 1. – 4. ročník gymnázií s osemročným štúdiom, 1. ročník bilingválneho štúdia gymnázia nižšie stredné odborné vzdelanie – nižšie sekundárne stredné odborné vzdelanie – sekundárne
Úroveň 3	úplné stredné všeobecné vzdelanie úplné stredné odborné vzdelanie

3. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Vnútorný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

3.1 Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústreďíme na rozpracovanie normatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia.

Žiaci prvého ročníka sú hodnotení slovným hodnotením zo všetkých predmetov.

Žiaci druhého až štvrtého ročníka sú počas celého školského roka hodnotení klasifikáciou podľa Metodických pokynov na klasifikáciu a hodnotenie žiakov základných škôl. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov nižšieho sekundárneho vzdelávania prebieha klasifikáciou podľa Metodických pokynov na klasifikáciu a hodnotenie žiakov základných škôl.

3.2 Vnútorný systém kontroly a hodnotenia pedagogických zamestnancov

Hodnotenia zamestnancov bude prebiehať na základe

- pozorovania, hospitácie,
- rozhovoru,
- sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa,
- ďalšie vzdelávanie, tvorba učebných pomôcok, mimoškolská činnosť

Zameranie na kvalitu výučby

1. plánovanie programu edukácie pedagógom (vypracované tematické plány, formulované ciele výučby, výber učiva, organizačné formy a metódy práce, materiálne prostriedky)
2. profesionalita učiteľa (odborná a pedagogická spôsobilosť, spôsobilosť riadenia výučby, zdravotná spôsobilosť, étos profesie učiteľa)
3. pracovné podmienky pre výučbu (skladba žiakov v triede, podpora a poradenstvo žiakom, rozvrh hodín, vybavenosť edukačného a pracovného priestoru)
4. priebeh a štruktúra procesu edukácie (štruktúra a druhy didaktických aktivít, optimálne využitie didaktických metód a foriem, využitie IKT, sebareflexia žiakov a učiteľa na hodinách)
5. sociálna klíma (vzťahové dimenzie, pohotovosť žiakov k učebnému výkonu a učiteľov k pedagogickému výkonu, podpora učenia sa žiakov, sústredenie sa na učenie, poriadok a organizovanosť na výučbe, jasnosť pravidiel pre triedu, spôsob hodnotenia pedagógom, rozmanitosť výučby a zapájanie sa žiakov, učiteľovo nadšenie a rozhlád)
6. výsledky edukácie (naplnenie cieľov, využitie času, dochádzka žiakov, sprostredkovanie

výsledkov, zapojenie žiakov do voľnočasových aktivít)

Kvalitnú výučbu charakterizuje

- účinný a prospešno-efektívny triedny manažment s vysokým nasadením,
- uvedomelá disciplína,
- stanovenie vysokých očakávaní,
- otvorenosť k požiadavkám a potrebám žiakov,
- správna korekcia v stratégiách výučby žiakov,
- uplatňovanie inovatívnosti a alternatívnosti vo výučbe, používanie nových technológií,
- didaktická pripravenosť na hodinách,
- zmysluplnosť učenia a učenia sa – aktívnosť a tvorivosť, sebarealizácia,
- aktívna manipulácia s učebnými pomôckami,
- spolupráca a zodpovednosť v tíme,
- rozvoj osobnosti žiaka i pedagóga,
- akceptovanosť, autorita a podpora v pedagogickom zbore a vo vedení školy,
- efektívna spolupráca so zákonnými zástupcami žiakov a verejnosťou.

Celkové zameranie na hodnotenie práce pedagóga v päťstupňovej stupnici

PROFESIJNÁ ÚROVEŇ

<i>Pozná svoj predmet</i>				
Nepozná dostatočne učivo daného predmetu a má problém s tým, aby ho zrozumiteľne vysvetlil. Pozná niektoré pojmy, ale nedokáže ich prepojiť s inými oblasťami nad rámec svojho predmetu.	Má dostatočné znalosti pojmov v predmete a dokáže ich zrozumiteľne podať, prípadne čiastočne prepojiť nad rámec predmetu.	Má pevné znalosti, základy predmetu, čo mu umožňuje bez problémov vysvetliť učivo. Znalosti oboru sú ucelené a prepojované s inými oblasťami nad rámec predmetu.	Jednoznačne pevné zakorenenie znalostí oboru umožňujú bez problémov vysvetliť učivo a prenášať svoje vedomosti. Znalosti pojmov a tém sú pohotovo chápané a prepojené s inými oblasťami.	Vynikajúca znalosť predmetu umožňuje učiteľovi do hĺbky a s pochopením veci prenášať vedomosť tém a pojmov. Prepojenosť s inými oblasťami je jasná a zrozumiteľná.
<i>Je stále dobre informovaný</i>				
Neucelene sa zoznamuje s výsledkami výskumu a profesionálnymi poznatkami v obore. Nesprávne chápe ich obsah, iba obmedzene chápe prínos pre vzdelávanie.	Začal držať krok s výsledkami výskumu v danom obore. Začal uvažovať o ich obsahu z pohľadu ich praktickosti a hodnoty pre výučbu a tak ešte dostatočne nevyužíva ich	Spoľahlivo sa informuje o výsledkoch výskumu hodnotí ich obsah z pohľadu praktickosti a hodnôt pre žiakov. Má schopnosť všetko prínosné začleniť do výučby.	Detailne sa informuje o výsledkoch výskumu v danom obore. Aktívne hodnotí obsah, pohotovo aplikuje vo výučbe.	Je uznávaným zdrojom informácií o nových poznatkoch a výsledkoch výskumu. Dôkladne všetko využíva vo výučbe.

	prínos pre vzdelávanie.			
Vie ťažiť zo skúseností				
Takmer vôbec nevyužíva svoje skúsenosti, má nesprávne vyučovacie metódy. K zlepšeniu metód dochádza iba náhodne.	Ťaží zo svojich skúseností pri výbere vyučovacích metód. Začína uvažovať a hodnotiť svoje metódy a začína ich korigovať.	Ťaží zo svojich skúseností a vytvára si svoje vyučovacie metódy. Uvažuje a hodnotí účinnosť svojich metód, podľa potreby ich mení a pracuje na ich zlepšení.	Využíva svoje skúsenosti, vytvoril si účinné vyučovacie metódy. Sústavne uvažuje a vyhodnocuje ich účinnosť. Robí premyslené zmeny.	Dôsledne využíva svoje skúsenosti a vytvoril si systém vyučovacích metód. Systematicky hodnotí úspešnosť metód a je veľmi úspešný pri ich zmenách a vylepšovaniach.

2. KONTAKT SO ŽIAKMI

<i>Pozná svojich žiakov</i>				
Vykazuje malé znalosti o svojich žiakoch. Preukazuje iba obmedzené znalosti rôznych štýlov učenia a kultúrneho zázemia žiakov	Snaží sa hľadať informácie o žiakoch. Začína chápať dopad rôznych štýlov učenia a kultúrneho zázemia žiakov na výučbu.	Je dobre informovaný o žiakoch. Chápe dopad rôznych štýlov učenia a kultúrneho zázemia žiakov na výučbu a má užitočné znalosti o spôsobe učenia svojich žiakov.	Využíva informácie o žiakovi pri plánovaní výučby. Využíva tiež svoje znalosti o rôznych štýloch učenia pri plánovaní výučby,	Stavia svoju cieľnú výučbu na poznanie každého žiaka. Znalosti o vhodných štýloch učenia a kultúrneho prostredia žiaka používa pri naplňovaní potrieb jednotlivcov.
Je radcom a strojom úspechu				
Nereaguje na potenciál svojich žiakov, je neefektívny pri podpore rozvoja žiakov.	Pracuje na podpore rozvoja žiakov, uznáva ich osobné vlastnosti.	Reaguje na potenciál svojich žiakov, má schopnosť začleniť vhodné prístupy a zdroje. Má schopnosť podporovať rozvoj svojich žiakov.	Reaguje na potenciál svojich žiakov, bežne používa vhodné prístupy a zdroje. Dôkladne podporuje rozvoj žiakov.	Reaguje na potenciál svojich žiakov, má schopnosti vytvárať a využívať vhodné prístupy a zdroje. Odborne podporuje rozvoj žiakov a potvrdzuje v nich osobnostné vlastnosti.

EFEKTIVITA VYUČOVANIA

Vie dobre plánovať výučbu

Má zle definované ciele, dochádza k zlyhaniu potrieb žiakov i predmetu. Obsah výučby neodráža potrebné znalosti a vedomosti.	Ciele sa plnia iba čiastočne. Obsah výučby iba čiastočne odráža požadované znalosti a vedomosti.	Ciele sú jasné a majú vzťah k učiacemu sa i k predmetu. Obsah výučby odráža nevyhnutné požadované znalosti i vedomosti.	Ciele sú jasné a majú vzťah k učiacemu sa a predmetu. Obsah výučby úzko súvisí s nevyhnutnými požadovanými znalosťami a vedomosťami.	Ciele sú jasné a presne vyhovujú potrebám. Skutočný obsah výučby je zameraný na nevyhnutné požadované vedomosti a znalosti.
Vhodne volí hodnotenie žiakov				
Nie sú stanovené kritéria a zásady hodnotenia a nemajú preto súvislosť s cieľom výučby. Žiaci sú iba obmedzene informovaní o svojom hodnotení. Nie sú používané rôzne typy hodnotenia.	Sú určené kritéria a zásady hodnotenia, ale súvisia len okrajovo s cieľom výučby. Žiakom sú sprístupnené iba niektoré informácie o hodnotení. Boli brané do úvahy možnosti rôznych typov hodnotenia.	Kritéria a zásady hodnotenia boli určené a vypracované tak, aby súviseli s cieľom výučby. Žiaci boli s nimi oboznámení. Boli vyskúšané rôzne typy hodnotenia.	Kritéria a zásady hodnotenia sú sprevádzané s cieľom hodnotenia. Neustále sa sledujú žiaci. Účinné a prakticky boli použité rôzne typy hodnotenia.	Kritéria a zásady hodnotenia sú úplne začlenené do výučbových cieľov. Boli zvolené na základe expertných znalostí a žiaci boli o nich informovaní. Rôzne typy hodnotenia posilňujú a skvalitňujú výučbu.
Riadi činnosť v triede				
Väčšina času je venovaná jednoduchým postupom, časové rozvrhnutie výučby je neúčinné. Učebňa je nedostatočne využívaná. Nie sú vytvorené zásady správania.	Časť času je použitá na rutinné postupy, je možné zlepšovať časové rozvrhnutie výučby. Využitie učebne nie je dostatočné. Zásady správania nie sú úplne jasné.	Jednoduché postupy sú hladko zvládnuté, využitie času je praktické. Využitie učebne vyhovuje predmetu a žiakom. Zásady správania sú dobre známe.	Využitie času a jeho rozvrhnutie je jednoznačne účinné. Využitie učebne je premyslené a vhodné. Zásady správania sa dodržiavajú.	Bezchybné a výnimočné rozvrhnutie času a jeho využitie pre rôzne metódy vyučovania. Učebňa je využívaná tak, aby bolo podporované učenie. Zásady správania sú súčasťou.
Vie vytvoriť učiace sa prostredie				
Učiteľ ťažko získava záujem o svoj predmet. Žiaci necítia podporu, nemajú záujem	Učiteľ začal vzbudzovať záujem o svoj predmet. Žiaci majú pocit podpory,	Učiteľ vzbudzuje skutočný záujem o predmet. Žiaci prijímajú	Učiteľ podnecuje prirodzené nadšenie pre predmet. Žiaci sa ochotne	Učiteľ a žiaci sledujú nadšené a vzájomne záujem o učenie. Žiaci cítia silnú

o výučbu a neochotne prijímajú zodpovednosť za prevedenie úloh alebo nedoceňujú ponúkané možnosti.	začínajú chápať zodpovednosť a prijímajú ponúkané možnosti.	výučbu a jej účel. Majú pocit podpory, prijímajú zodpovednosť a venujú svoju energiu do možností, ktoré sa im ponúkajú.	venuujú výučbe. Súhlasne prijímajú zodpovednosť a páčia sa im navrhované možnosti.	podporu a úctu, ochotne prijímajú zodpovednosť za intenzívnosť svojej práce a usilujú sa o čestné možnosti.
Učí pre učiaceho sa				
Učiteľ príliš nerozumie rôznym postupom vo výučbe, ktoré žiaci používali predtým, preto ich nedokáže využívať a používať.	Učiteľ je iba okrajovo oboznámený s postupmi vo výučbe, ktoré predtým používali jeho žiaci. Preto ich iba čiastočne využíva pri plánovaní výučby.	Učiteľ vie využívať škálu vyučovacích metód. Vytvoril si dostatočné prostriedky pre sledovanie priebežných výsledkov a robí zmeny v spôsoboch výučby.	Učiteľ je zvyknutý používať množstvo vyučovacích metód. Vytvoril si účinné prostriedky a robí zmeny pri spôsobe výučby.	Učiteľ je veľmi zbehlý v používaní množstva vyučovacích metód. Jeho schopnosť sledovať ich pokrok a robiť zmeny v spôsoboch výučby je modelová.
Motivuje žiakov				
Výučbe chýba cielenosť a záujem zo strany žiakov. Spätná väzba nie je dostatočná, presná alebo načasovaná. Aktivity, úlohy a zdroje nepritahujú pozornosť žiakov, pretože sa nezapájajú do výučby.	Výučba je iba niekedy zaujímavá. Spätná väzba by mohla byť presnejšia, hlbšia a lepšie načasovaná. Aktivity, úlohy a zdroje začali žiakov zaujímať.	Výučbe je súvislá, aktívna a zaujímavá podaná. Spätná väzba je nosná, presná a dobre načasovaná. Výsledkom je zapájanie sa žiakov do aktivít, úloh a zdrojov.	Výučba je dobre roztriedená, aktívna a má vzťah k životu žiakov. Hĺbka, presnosť a načasovanie spätnej väzby podporuje učenie. Žiaci sú nadšenými účastníkmi aktivít, úloh a zdrojov.	Výučba je vždy roztriedená, ucelená, aktívna a mimoriadne zaujímavá. Spätná väzba je mimoriadne prínosná. Žiaci sú nadšenými aktívnymi účastníkmi aktivít a spoluvytvárajú ich.

4. KOMUNIKÁCIA S OKOLÍM

Zapája sa do diania v škole				
Učiteľ nevyjadruje, alebo nie je schopný jednat v súlade s poslaním školy.	Učiteľ sa učí, ako jednat v súlade s poslaním školy. Občas sa zapája do života školy a do	Učiteľ je schopný jednat v súlade s poslaním školy. Je viditeľný v živote školy	Učiteľ aktívne vyjadruje svoj postoj k posaniu školy. Zapája sa do života školy	Učiteľ je známy svojimi schopnosťami hájiť poslanie školy. Aktívne sa zúčastňuje života školy

Nezúčastňuje sa na živote školy a na školských aktivitách.	školských aktivít.	a pri školských aktivitách.	a do školských aktivít.	a školských aktivít.
Spolupracuje				
Učiteľ vykazuje neochotu podporovať a spolupracovať s kolegami.	Učiteľ časom začal dostatočne podporovať a spolupracovať s kolegami.	Učiteľ je schopný podporovať a spolupracovať s kolegami.	Učiteľ ochotne podporuje a spolupracuje s kolegami.	Učiteľ je známy svojou podporou a spoluprácou s kolegami.
Účinne komunikuje				
Učiteľ málo alebo neúčinne komunikuje a pracuje s rodičmi. Neinformuje ich v súlade s očakávaniami školy.	Učiteľ sa stáva užitočným pri komunikácií a práci s rodičmi. Učí sa, ako ich informovať v súlade s očakávaniami školy.	Učiteľ účinne komunikuje a pracuje s rodičmi. Informuje ich v súlade s očakávaniami školy a jedná ako podporný poradca.	Učiteľ veľmi účinne komunikuje a pracuje s rodičmi. Snaží sa informovať formálne aj neformálne.	Učiteľ je známi svojimi schopnosťami komunikovať a pracovať s rodičmi. V predstihu ich informuje a často je pri zrode nápadov a návrhov, ktoré aktivizujú a podporujú rodičov.

PROFESIJNÝ RAST A ROZVOJ

Profesijne rastie				
Učiteľ sa iba málo zapája do školení a kurzov a nevyhľadáva ponuky pre profesionálny rast.	Učiteľ do určitej miery využíva školenia a kurzy a iba začína vyhľadávať ponuky pre profesionálny rast.	Učiteľ sa zúčastňuje školení a kurzov. Vyhľadáva ponuky pre profesionálny rast. Plánuje pokračovať vo svojom vzdelávaní a udržuje si k tomu motiváciu i napriek pracovný nápor.	Učiteľ sa zaviazal zúčastňovať školení alebo kurzov a aktívne využíva ponuky pre profesionálny rast. Má pre to dobre premyslený plán i motiváciu.	I napriek pracovnému náporu si učiteľ udržuje silnú väzbu na profesionálnom vývoji. Jeho motivácia a zmysel pre účel povzbudzuje ostatných.
Zostáva efektívny a aktívny				
Učiteľ sa vzdáva možnosti byť aktívny a produktívny. Nie je ochotný	Učiteľ má schopnosť byť aktívny a produktívny a preukázal možnosti, ako	Učiteľ zostáva aktívny a produktívny a pravidelne využíva	Učiteľ je obdivovaný za svoj aktívny a produktívny štýl. Aktívne využíva všetky	Učiteľ je obdivovaný za svoj aktívny a produktívny štýl. Aktívne využíva všetky

využívať pre to ponúkané možnosti.	využívať ponúkané príležitosti.	ponúkané príležitosti.	ponúkané príležitosti.	ponúkané príležitosti a sám aktívne vytvára príležitosti pre druhých.
------------------------------------	---------------------------------	------------------------	------------------------	---

3.3 Autoevalvácia školy

Cieľom hodnotenia je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené. A jednak aj preto, aby aj škola alebo verejnosť vedela ako dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Dôraz je kladený na dve veci:

- Konštatovanie úrovne stavu
- Zisťovanie a súvislosti a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- Ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich realita a stupeň dôležitosti
- Posúdenie ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe
- Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení

Monitorujeme pravidelne:

- Podmienky na vzdelanie
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- Prostredie – klíma školy
- Pribeh vzdelávania – vyučovací proces- metódy a formy vyučovania
- Úroveň podpory žiakov (problémoví žiaci, handicapovaní žiaci, mimoriadne nadaní žiaci, začlenené žiaci)
- Výsledky vzdelávania
- Riadenie školy
- Úroveň výsledkov práce školy

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov
- Kvalita výsledkov

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov
- Analýza prijatých žiakov na strednú školu
- Dotazníky pre absolventov školy
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach

Školský vzdělávací program pre I. stupeň ZŠ ISCED 1

Vzdelávacie oblasti na prvom stupni základnej školy:

Vzdelávacia oblasť	Predmety v rámci ŠVP	Voliteľné predmety
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra - SJL	
	Anglický jazyk - ANJ	
Matematika a práca s informáciami	Matematika - MAT	
	Informatika - INF	
Človek a spoločnosť	Vlastiveda - VLA	
Človek a hodnoty	Etická výchova - ETV	
	Katolícke náboženstvo - NBV	
Umenie a kultúra	Hudobná výchova - HUV	
	Výtvarná výchova - VYV	
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova - TSV	
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie - PVC	
Človek a príroda	Prvouka - PVO	
	Prírodoveda - PDA	

Školský učebný plán pre ISCED 1

Predmety	1. ročník		2. ročník		3. ročník		4. ročník		Ročníky spolu	
	ŠVP	ŠKVP	ŠVP	ŠKVP	ŠVP	ŠKVP	ŠVP	ŠKVP	ŠVP	ŠKVP
SJL	9	0	8	1	7	1	7	0	31	2
Cudzí jazyk	0	0	0	0	3	0	3	0	6	0
PDA	0	0	0	0	1	0	2	0	3	0
VLA	0	0	0	0	1	0	2	0	3	0
ETV/NBV	1	0	1	0	1	0	1	0	4	0
MAT	4	1	4	1	4	1	4	1	16	4
INF	0	0	0	1	1	0	1	0	2	1
PVC	0	0	0	0	1	0	1	0	2	0
VYV	2	0	2	0	1	0	1	0	6	0
PVO	1	1	2	0	0	0	0	0	3	1
HUV	1	0	1	0	1	0	1	0	4	0
TSV	2	0	2	0	2	0	2	0	8	0
Počet hodín spolu	20	2	20	3	23	2	25	1	88	8

Poznámky

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy.

Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti **Jazyk a komunikácia** pri vyučovaní **Anglického jazyka** v 4. ročníku delíme triedu do dvoch skupín vzhľadom na to, že v triede je 26 žiakov.

Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti **Matematika a práca s informáciami** delíme žiakov 4. ročníka v predmete **Informatická výchova** do dvoch skupín, pretože prevyšujú počet 17.

Vo vzdelávacej oblasti **Človek a hodnoty** vyučujeme na ročníkoch 1. – 4. **Náboženskú výchovu a Etickú výchovu** v spojenej triede 3. a 4. ročníka. Dôvodom tohto rozdelenia je žiadosť rodičov.

Dvojhodinovky vyučujeme vo Vzdelávacej oblasti **Umenie a kultúra** takto:

VYV 1. ročník , 2. ročník

2. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením. Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5130/1760:1-10A0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Časové dotácie tematických celkov ISCED I

Časová dotácia tematických celkov 1.roč.:

Obsah predmetu Slovenský jazyk a literatúra pre 1. ročník:

Písanie - 132 h

Čítanie:

1. Prípravné obdobie – 4h
 2. Šlabikárové obdobie – 121 h
 3. Čítankové obdobie – 40 h
- Spolu: 297 h

Obsah predmetu Matematika pre 1. ročník:

1. Prirodzené čísla 1 až 20 – 92,5 hodín
 2. Geometria – 10 hodín
 3. Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 – 62,5 hodín
 4. Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúce špecifické matematické myslenie (Pozn. Úlohy tohto tematického celku sa pravidelne opakujú a sú začlenené do ostatných tematických celkov, nie sú uvedené v TVVP ako úlohy samostatného celku. Učivo tohto tematického celku je zakomponované v obsahovom a výkonovom štandarte.)
- Spolu : 165 h.

Obsah predmetu Výtvarná výchova pre 1. ročník

1. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky - 10 hodín
 2. Rozvoj fantázie a synestetické podnety - 12 hodín
 3. Podnety moderného výtvarného umenia - 16 hodín
 4. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia - 4 hodiny
 5. Podnety fotografie - 2 hodiny
 6. Podnety videa a filmu - 4 hodiny
 7. Podnety architektúry - 4 hodiny
 8. Škola v galérií - 4 hodiny
 9. Podnety poznávania sveta - 2 hodiny
 10. Podnety dizajnu a remesiel - 8 hodín
- Spolu : 66 h.

Obsah predmetu Telesná a športová výchova pre 1.ročník:

1. Zdravie a zdravý životný štýl – 5 hod.
 2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť – 3 hod.
 3. Základné pohybové zručnosti – 21 hod.
 4. Manipulačné, prípravné a športové hry – 16 hod.
 5. Hudobno-pohybové a tanečné činnosti – 14 hod.
 6. Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry – 5 hod.
 7. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – 2 hod.
- Spolu: 66 hod.

Obsah predmetu Hudobná výchova pre 1. ročník:

1. Hlasová činnosť - 22 hodín
 2. Hudobno- pohybové činnosti - 4 hodiny
 3. Percepčné činnosti - 4 hodiny
 4. Inštrumentálne činnosti - 2 hodiny
 5. Hudobno- dramatické činnosti - 1 hodina
- Spolu: 33 hodín

Obsah predmetu Prvouka pre 1. ročník:

1. Moje kráľovstvo - 12 hodín
 2. Kráľovstvo života - 13 hodín
 3. Kráľovstvo sveta - 20 hodín
 4. Kráľovstvo živočíchov - 6 hodín
 5. Kráľovstvo rastlín - 15 hodín
- Spolu : 66 h.

Obsah predmetu Etická výchova pre 1. ročník:

1. Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch - 8 hod.
 2. Prvky prosociálneho správania - 13 hod.
 3. Ľudská dôstojnosť - 6 hod.
 4. Pozitívne hodnotenie iných - 3 hod.
 5. Naša rodina - 6 hod.
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Náboženskú výchova pre 1. ročník:

1. Som na svete z lásky – 7h.
 2. Rodina ohnisko lsky – 4h.
 3. Dar lásky – 7h.
 4. Moc života a lásky – 10h.
 5. Spoločenstvo lásky – 5h.
- Spolu : 33 h.

Časová dotácia tematických celkov 2.roč.:**Obsah predmetu Slovenský jazyk pre 2. ročník:****Písanie**

1. Hurá, už sme druháci! - 5h
2. Čo už vieme z 1. ročníka – 4 h
3. Poznáme písmená – 6 h
4. Abeceda – 6 h
5. Rozprávame príbehy – 4 h
6. Hláska a písmeno – 4 h
7. Rozlišovacie znamienka – 15 h
8. Rozdelenie hlások – 4 h
9. Samohlásky – 13 h
10. Dvojhásky – 1 h
11. Spoluhlásky – 32 h
12. Veta, slovo, slabika, hláska - 7 h
13. Jednoslabičné a viacslabičné slová – 4 h

14. Blahoželanie – 2h
 15. Píšeme listy – 10 h
 16. Vety – 9 h
 17. Opakovanie prebratého učiva – 39h
- Spolu: 165 h

Čítanie a literatúra

1. Škola volá - 12 hod.
 2. Prichádza jeseň - 20 hod.
 3. Ľudia a ich zvieratá - 12 hod.
 4. Ide zima - 8 hod.
 5. Keď je noc - 4 hod.
 6. Koľko dní je do Vianoc? - 8 hod.
 7. Fúka do komína - 8 hod.
 8. Fašiangové časy - 8 hod.
 9. Stopy v snehu - 8 hod.
 10. Z rozprávky do rozprávky - 8 hod.
 11. Keď slnce zasvieti - 8 hod.
 12. Kopem kopem v záhradke - 4 hod.
 13. Moja mama mamička - 4 hod.
 14. Svet je hore nohami - 4 hod.
 15. Kde je moje miesto - 8 hod.
 16. Svet je pestrý ako dúha - 8 hod.
- Spolu : 132 h.

Obsah predmetu Matematika pre 2. ročník:

1. Opakovanie učiva 1. ročníka – 10 hodín
 2. Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10 – 19 hodín
 3. Geometria a meranie – 9,5 hodín
 4. Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100 – 19,5 hodín
 5. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100 – 89 hodín
 6. Opakovanie učiva 2. ročníka – 18 hodín
- Spolu: 165 h

Obsah predmetu Prvouka pre 2. ročník:

1. Spoznávame cestovanie - 15 hodín
 2. Spoznávame človeka - 12 hodín
 3. Spoznávame neživú prírodu a prírodné javy - 10 hodín
 4. Spoznávame živočíchy - 17 hodín
 5. Spoznávame rastliny - 11 hodín
 6. Záverečné opakovanie - 1 hodina
- Spolu : 66 h.

Obsah predmetu Hudobná výchova pre 2. ročník:

1. Hlasová činnosť - 16 hodín
2. Hudobno- pohybové činnosti - 4 hodiny
3. Percepčné činnosti - 6 hodín
4. Inštrumentálne činnosti - 4 hodiny
5. Hudobno- dramatické činnosti - 1 hodina
6. Hudobno- vizuálne činnosti - 1 hodina
7. Záverečné opakovanie - 1 hodina

Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Výtvarná výchova pre 2. ročník:

1. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky - 20 hodín
2. Rozvoj fantázie a synestetické podnety - 12 hodín
3. Podnety moderného výtvarného umenia - 8 hodín
4. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia - 2 hodiny
5. Podnety fotografie - 4 hodiny
6. Podnety videa a filmu - 4 hodiny
7. Podnety architektúry - 4 hodiny
8. Škola v galérií - 3 hodiny
9. Elektronické média - 4 hodiny
10. Podnety dizajnu a remesiel - 4 hodiny
11. Záverečné opakovanie - 1 hodina

Spolu : 66 h.

Obsah predmetu Telesná a športová výchova pre 2.ročník:

1. Zdravie a zdravý životný štýl – 1 hod.
2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť – 1 hod.
3. Základné pohybové zručnosti – 21 hod.
4. Manipulačné, prípravné a športové hry – 23 hod.
5. Hudobno-pohybové a tanečné činnosti – 7 hod.
6. Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry – 8 hod.
7. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – 5 hod.

Spolu: 66 hod.

Obsah predmetu Informatika pre 2. ročník:

1. Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia - 9 hod.
2. Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme - 1 hod.
3. Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou - 5 hod.
4. Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami - 1 hod.
5. Reprezentácie a nástroje – štruktúry - 3 hod. -
6. Reprezentácie a nástroje – práca s príbehmi - 2 hod.
7. Komunikácia a spolupráca- práca s webovou stránkou - 2 hod.
8. Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti - 2 hod.
9. Algoritmické riešenie problémov – analýza problému - 2 hod.
10. Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb - 1 hod.
11. Algoritmické riešenie problémov –interaktívne zostavovanie riešenia - 1 hod.
12. Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov - 2 hod.
13. Algoritmické riešenie problémov – opakovanie - 1 hod.
14. Opakovanie učiva - 1 hod.

Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Etická výchova pre 2. ročník:

1. Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch - 7 hod.
2. Tvorivosť - 6 hod.
3. Iniciatíva - 6 hod.
4. Vyjadrovanie citov - 7 hod.
5. Naša trieda - 7 hod.

Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Náboženská výchova pre 2. ročník:

1. Boh mi dôveruje – 5h.
 2. Dôverujem Bohu – 6h.
 3. Dôvera v rodine – 7h.
 4. Dôverujeme si navzájom – 6h.
 5. Desatoro – pozvanie k slobode a dôvere – 6h.
 6. Pozvanie na hostinu – 3h.
- Spolu : 33 h.

Časová dotácia tematických celkov 3.roč.:

Obsah predmetu Slovenský jazyk pre 3. ročník:

1. Opakovanie poznatkov z 2. ročníka – 22 hod.
2. Abeceda – 2 hod.
3. Delenie slov na slabiky – 4 hod.
4. Vybrané slová – 57 hod.
5. Slovné druhy – 4 hod.
6. Podstatné mená – 17 hod.
7. Prídavné mená – 8 hod.
8. Zámená – 6 hod.
9. Číslovky – 5 hod.
10. Slovesá – 7 hod.

Slohová zložka

1. Opakovanie poznatkov 2. ročníka – 4 hod.
2. List – 3 hod.
3. Rozprávanie – 9 hod.
4. Oznam – 1 hod.
5. Inzerát – 2 hod.
6. Reklama – 2 hod.
7. Pozvánka – 1 hod.
8. Správa – 2 hod.
9. Vizitka – 2 hod.
10. Opis – 7 hod.

Spolu: 165 h

Čítanie a literárna výchova

1. Literatúra pre deti – 38 hod.
2. Poézia, próza, verš, odsek – 15 hod.
3. Ľudová slovesnosť – 11 hod.
4. Autorská rozprávka – 9 hod.
5. Príslovie, porekadlo – 2 hod.
6. Povešť – 5 hod.
7. Mimočítankové čítanie – 19 hod.

Spolu: 99 hodín

Obsah predmetu Ruský jazyk pre 3. ročník:

1. Človek a spoločnosť, komunikácia - 4 h
2. Vzdelávanie a práca - 17 h

3. Rodina a spoločnosť - 5 h
 4. Naš domov - 6 h
 5. Odievanie a móda - 3 h
 6. Človek a príroda - 10 h
 7. Výživa a zdravie - 5 h
 8. Krajina, ktorej jazyk sa učím - 4 h
 9. Krajiny, mestá a miesta - 7 h
 10. Jazyk ako dorozumievací prostriedok - 22 h
 11. Voľný čas a záľuby - 8 h
 12. Človek na cestách - 8 h
- Spolu: 99 h

Obsah predmetu Prírodoveda pre 3. ročník

1. Rastliny a huby - 8 hodín
 2. Živočíchy - 9 hodín
 3. Človek - 4 hodín
 4. Neživá príroda a skúmanie prírodných javov - 12 hodín
- Spolu: 33 hod.

Obsah predmetu Vlastiveda pre 3. ročník:

1. Moja obec - 33 hodín
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Etická výchova pre 3. ročník:

1. Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch - 6 hod.
 2. Vcítanie sa do prežívania iných – empatia - 9 hod.
 3. Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti - 5 hod.
 4. Pomoc, darovanie, delenie sa - 9 hod
 5. Naša škola - 7 hod
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Náboženská výchova pre 3. ročník:

1. Veriť bohu – 4h.
 2. Ježiš uzdravuje – 4h.
 3. Ježiš nám odpúšťa – 7h.
 4. Ježiš nás oslobodzuje – 13h.
 5. Ježiš nás pozýva na hostinu – 5h.
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Matematika pre 3. ročník:

1. Opakovanie učiva 2. ročníka – 13 hodín
 2. Geometria a meranie – 31 hodín
 3. Násobenie a delenie v obore násobilky – 60 hodín
 4. Vytváranie prirodzených čísel v obore do 10 000 – 56 hodín
 5. Opakovanie učiva 3. ročníka – 5 hodín
- Spolu: 165 h

Obsah predmetu Informatika pre 3. ročník:

1. Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia - 7 hod.
2. Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme - 2 hod.

3. Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou - 6 hod.
 4. Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami - 2 hod.
 5. Reprezentácie a nástroje – štruktúry - 2 hod.
 6. Reprezentácie a nástroje – práca s textom - 2 hod.
 7. Reprezentácie a nástroje – práca s príbehmi - 2 hod.
 8. Komunikácia a spolupráca- práca s webovou stránkou - 2 hod.
 9. Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti - 1 hod.
 10. Algoritmické riešenie problémov – analýza problému - 2 hod.
 11. Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb - 1 hod.
 12. Algoritmické riešenie problémov –interaktívne zostavovanie riešenia - 1 hod.
 13. Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov - 2 hod.
 14. Algoritmické riešenie problémov – opakovanie - 1 hod.
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Pracovné vyučovanie pre 3. ročník:

1. Človek a práca – 4 hod.
 2. Tvorivé využitie technických materiálov – 8 hod.
 3. Základy konštruovania – 7 hod.
 4. Stravovanie a príprava pokrmov – 8 hod.
 5. Ľudové tradície a remeslá – 6 hod.
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Výtvarná výchova pre 3. ročník:

1. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky - 4 hodiny
 2. Kompozičné princípy - 3 hodiny
 3. Podnety z výtvarného umenia - 2 hodiny
 4. Podnety z dejín umenia - 2 hodiny
 5. Podnety z fotografie - 1 hodiny
 6. Podnety z filmu a videa - 1 hodina
 7. Podnety z tradičných remesiel - 1 hodina
 8. Podnety z architektúry - 2 hodiny
 9. Podnety z dizajnu - 3 hodiny
 10. Podnety elektronických médií - 2 hodiny
 11. Podnety reči - 4 hodiny
 12. Podnety z hudby - 1 hodina
 13. Podnety z prírodovedy - 1 hodina
 14. Tradícia a identita - 2 hodiny
 15. Škola v galérii - 2 hodiny
 16. Výtvarné hry - 2 hodiny
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Hudobná výchova pre 3. ročník:

1. Hlasová činnosť - 20 hodín
 2. Hudobno- pohybové činnosti - 4 hodiny
 3. Percepčné činnosti - 7 hodín
 4. Inštrumentálne činnosti - 1 hodina
 5. Hudobno- dramatické činnosti - 1 hodina
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Telesná a športová výchova pre 3.ročník:

1. Zdravie a zdravý životný štýl – 1 hod.

2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť – 1 hod.
 3. Základné pohybové zručnosti – 26 hod.
 4. Manipulačné, prípravné a športové hry – 24 hod.
 5. Hudobno-pohybové a tanečné činnosti – 3 hod.
 6. Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry – 10 hod.
 7. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – 1 hod.
- Spolu: 66 hod.

Časová dotácia tematických celkov 4.roč.:

Obsah predmetu Matematika pre 4. ročník:

1. Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 – 55 hodín
 2. Geometria a meranie – 29 hodín
 3. Násobenie a delenie prirodzených čísel – 62 hodín
 4. Opakovanie učiva 4. ročníka – 19 hodín
- Spolu: 165 h

Obsah predmetu Slovenský jazyk a literatúra pre 4. ročník:

1. Pojmová mapa – 4 h
 2. Opakovanie učiva 3.ročníka – 4h
 3. Tvorenie slov predponami – 4h
 4. Umelecký a vecný text - 1h
 5. Vybrané slová – 27 h
 6. Spodobovanie – 15 h
 7. Diskusia, názor – 1h
 8. Riešenie konfliktov – 1h
 9. Priama reč. Robíme rozhovor – 3 h
 10. Slovné druhy – 62 h
 11. Komiks – 1 h
 12. Tvoríme príbeh podľa osnovy – 1 h
 13. Opis osoby a literárnej postavy – 2 h
 14. Rozprávania – 1 h
 15. Plagát – 1h
 16. Opakovanie učiva 4.ročníka – 4 h
- Spolu – 132 h

Čítanie a literárna výchova

1. knihách a čítaní – 6 h
2. hre so slovami a písmenami – 9 h
3. prísloviach a porekadlách – 5 h
4. bájkach – 5 h
5. Mimočítankové čítanie – 6 h
6. autorských rozprávkach – 9 h
7. divadle – 8 h
8. rozhlase – 9 h
9. filmoch – 7 h
10. televízii – 6 h
11. hudbe, zvukoch a tichu – 10 h
12. maliaroch, obrázkoch a komikse – 7 h

13. Z každého rožku trošku – 8 h

14. Opakovanie – 4h

Spolu – 99 h

Obsah predmetu Anglický jazyk pre 4. ročník:

1. Vzdelávanie - 20h

2. Rodina a spoločnosť - 10h

3. Náš domov - 12h

4. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie - 16

5. Voľný čas a záľuby - 6h

6. Človek a príroda - 12h

7. Obliekanie a móda - 8h

8. Výživa a stravovanie - 12h

9. Uprostred multikultúrnej spoločnosti - 3h

Spolu: 99 hodín

Obsah predmetu Etická výchova pre 4. ročník:

1. Sociálne postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch – 8 hod.

2. Reálne a zobrazené vzory – 7 hod.

3. Rozvoj tvorivosti a iniciatívy – 8 hod.

4. Napĺňanie obsahu Dohovoru o právach dieťaťa – 4 hod.

5. Náš región – vlasť – 6 hod.

Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Pracovné vyučovanie pre 4. ročník:

1. Človek a práca – 4hod.

2. Technické materiály – 12hod.

3. Základy konštruovania – 7hod.

4. Príprava pokrmov – 6hod.

5. Ľudové tradície a remeslá – 4hod.

Spolu: 33hod.

Obsah predmetu Prírodoveda pre 4. ročník:

1. Prírodné spoločenstvá - 28 hodín

2. Človek - 13 hodín

3. Neživá príroda a skúmanie prírodných javov - 25 hodín

Spolu : 66 hodín

Obsah predmetu Hudobná výchova pre 4. ročník:

1. Hlasová činnosť - 18 hodín

2. Hudobno- pohybové činnosti - 3 hodiny

3. Percepčné činnosti - 9 hodín

4. Inštrumentálne činnosti - 2 hodiny

5. Hudobno- dramatické činnosti - 1 hodina

Spolu 33 hod.

Obsah predmetu Vlastiveda pre 4. ročník:

1. Slovensko - 66 hodín

2. Slovensko na mape - 8 hodín

3. Slovensko v minulosti a dnes - 8 hodín

4. Od Tatier k Dunaju - 17 hodín

5. Od Dunaja po Hornád - 17 hodín

6. Od Hornádu po Dunajec - 12 hodín
 7. Pamiatky UNESCO na Slovensku - 4 hodiny
- Spolu : 66 hodín

Obsah predmetu Informatika pre 4. ročník:

1. Informácie okolo nás – 12 hod.
 2. Komunikácia prostredníctvom IKT – 6 hod.
 3. Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie – 3 hod.
 4. Princípy fungovania IKT – 6 hod.
 5. Informačná spoločnosť – 6 hod.
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Výtvarná výchova pre 4. ročník:

1. Výtvarné vyjadrovacie prostriedky - 10 hodín
 2. Rozvoj fantázie a synestetické podnety - 5 hodín
 3. Výtvarné činnosti inšpirované dejinami hudby - 1 hodina
 4. Škola v galérii - 1 hodina
 5. Podnety z fotografie - 1 hodina
 6. Podnety z filmu a videa - 2 hodiny
 7. Tradícia a identita (kultúrna krajina) - 2 hodiny
 8. Podnety z architektúry - 2 hodiny
 9. Podnety z dizajnu a remesiel - 2 hodiny
 10. Elektronické médiá - 4 hodiny
 11. Podnety poznávania sveta - 2 hodiny
 12. Záverečné opakovanie - 1 hodina
- Spolu : 33 h.

Obsah predmetu Telesná a športová výchova pre 4.ročník:

1. Zdravie a zdravý životný štýl – 1 hod.
 2. Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť – 1 hod.
 3. Základné pohybové zručnosti – 22 hod.
 4. Manipulačné, prípravné a športové hry – 15 hod.
 5. Hudobno-pohybové a tanečné činnosti – 8 hod.
 6. Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry – 12 hod.
 7. Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti – 7 hod.
- Spolu: 66 hod.

Zpracovanie tém Národného štandardu Finančnej gramotnosti ISCED I

1. ročník

1. ročník MAT Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma učiva	Téma FG	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia	Úroveň 1
Prirodzené čísla 1 – 20	Prirodzené čísla 1 – 20. Predstavy o prirodzenom čísle	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie (údaje) dostať k nepovoleným osobám. Opísať rôzne dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií
Prirodzené čísla 1 - 20	Prirodzené čísla 6. Predstavy o prirodzenom čísle. Opakovanie prirodzených čísel 1 - 6	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov	Uviesť príklady možnosti na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov. Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov
Prirodzené čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čítanie a písanie čísel 3, 4. Číselný rád. Slovné úlohy. Porovnávanie. Sčítanie a odčítanie. Radové číslovky. Pravda, nepravda	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Posúdiť význam boja proti korupcii, podvodom, ochrany proti praniu špinavých peňazí	Navrhnuť spôsoby riešenia finančných situácií, v ktorých sa stretne s klamstvom, podvodom, nečestným správaním
Prirodzené čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čísla 0 – 7. Sčítanie a odčítanie. Slovné úlohy	Plánovanie, príjem, práca	Vyhodnotenie vzťahu práce a osobných príjmov. Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie toku peňazí	Identifikovať zdroje osobných príjmov	Opísať, čo sú osobné príjmy človeka
Tematický celok	Téma učiva	Téma FG	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia	Úroveň 1

Prirodzené čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čítanie a písanie čísla 10. Čísla 0 – 10. Sčítanie a odčítanie. Pravda, nepravda.	Plánovanie, príjem a práca	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Vypracovať finančný plán	Roztriediť príjmy do domácností a výdavky na domácnosť
Prirodzené čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čísla 0 – 10. Sčítanie a odčítanie. Slovné úlohy. Radové číslovky. Usporiadanie. Číselný rad	Rozhodovanie a plánovanie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečení životných potrieb jednotlivca a rodiny	Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby	Pomenovať osobné, rodinné, spoločenské potreby. Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava
Prirodzené čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čísla 0 – 10. Sčítanie a odčítanie v obore do 10. Pravda, nepravda. Slovné úlohy	Rozhodovanie a plánovanie spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov	Zoradiť osobné želania, potreby podľa ich dôležitostí. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele
Prirodzené čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čísla 0 – 10. Sčítanie a odčítanie v obore do 10. Slovné úlohy	Rozhodovanie a plánovanie spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe	Porovnať ceny rovnakého alebo podobného výrobku alebo služby v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie pri nákupe, primerane veku
Tematický celok	Téma učiva	Téma FG	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia	Úroveň 1
Prirodzené čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čísla 0 – 20. Sčítanie a odčítanie v obore do 20. Slovné úlohy. Kombinatorika	Rozhodovanie a plánovanie spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Opísať používanie rôznych metód platenia	Opísať, za čo všetko sa v domácnosti platí. Vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí)
Prirodzené čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čísla 0 – 20. Sčítanie a odčítanie v obore do 20	Sporenie a investovanie	Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi	Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	Opísať, ako a prečo človek môže sporiť

Prírodné čísla 1 – 20. Sčítanie a odčítanie	Čísla 0 – 20. Sčítanie a odčítanie v obore do 20	Riadenie rizika a poistenie	Používanie primeraných stratégií riadenia rizík	Vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie	Uviesť príklady rizík ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti. Vysvetliť podstatu rizika a jeho typy
---	--	-----------------------------	---	--	---

1. ročník ETV Finančná gramotnosť (FG) Zdroj:Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch	Pravidlá skupiny - chrániť si veci svoje i iných	Človek vo sfére peňazí Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.	ČK č.3 Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne Úroveň 1 Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec)

2. ročník

2. ročník SJL Finančná gramotnosť (FG) Zdroj:Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma učiva	Téma FG	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia	Úroveň 1
Prosba, poďakovanie	Vieme poprosiť a poďakovať sa	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/ údaje dostať nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.
Slohová zložka	Tvorba otázok-žiadost' o informáciu	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby	Pomenovať osobné, rodinné spoločenské potreby. Vysvetliť vzťah ľudská práca - peniaze. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požičiava.

Rozhovor, predstavenie	Dospelí sa predstavujú	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.
------------------------	------------------------	-------------------------------------	--	---	---

2. ročník MAT Finančná gramotnosť (FG) Zdroj:Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma učiva	Téma FG	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia	Úroveň 1
Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 100	Pripočítanie a odčítanie jednociferného čísla bez prechodu cez základ 10	Sporenie a investovanie	Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi	Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

2. ročník ETV Finančná gramotnosť (FG) Zdroj:Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Iniciatíva	Iniciatíva vo vzťahu k iným - riešenie problémov - navádzanie na klamstvo, podvádzanie, kradnutie, ohováranie	Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.	ČK č.3 Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazi a ochrany finančných záujmov EÚ Úroveň 1 Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.

3. ročník

3. ročník SJL Finančná gramotnosť (FG) Zdroj:Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
-----------------	------	---------------------------------	-----------------------

Vybrané slová	Vybrané slová po p Reklama	Finančná zodpovednosť spotrebiteľa Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	ČK č. 1 Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach. Úroveň 1 Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolánym osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.
Vybrané slová	Vybrané slová po b Inzerát	Finančná zodpovednosť spotrebiteľa Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov. Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.	ČK č. 2 Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov Úroveň 1 Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné). Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.

3. ročník MAT Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou.	Človek vo sfére peňazí Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.	ČK č.2 Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etická súvislosť medzi bohatstvom a chudobou Úroveň 2 Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí) .

3. ročník PDA Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	Kolobeh vody v prírode, dážď,	Človek vo sfére peňazí Posúdenie významu trvalých životných	ČK č.2 Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etická

	sneh, topenie, vyparovanie	hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.	súvislosť medzi bohatstvom a chudobou Úroveň 2 Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z pohľadu ľudskej práce a peňazí).
--	----------------------------	--	--

3. ročník VLA Finančná gramotnosť (FG) Zdroj:Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Objavujeme Slovensko	Krásy našich hôr Chránené územia	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	ČK č. 2 Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Úroveň 1 Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.
Objavujeme Slovensko	Rieky – dar života. 22.marec – svetový deň vody	Sporenie a investovanie Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi	ČK č. 1 Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite . Úroveň 1 Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

3. ročník VYV Finančná gramotnosť (FG) Zdroj:Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma učiva	Téma FG	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia	Výkonová zložka (žiak dokáže)
Reliéf(mince)	Typy písma, veľkosti písma	Sporenie a investovanie	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite	Opísať, ako a prečo človek môže sporiť

3. ročník ETV Finančná gramotnosť (FG) Zdroj:Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch	Nácvik bezpečného správania	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	ČK č.4 Posúdiť význam boja proti korupcii,

	v rizikových situáciách	Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.	ochrany proti praniu špinavých peňazí Úroveň 1 Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.
Riešenie konfliktov – výchova k zmiernosti	Právo na omyl a možnosť nápravy - omyl a zákernosť	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.	ČK č.4 Posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí Úroveň 1 Navrhnuť spôsoby riešenia situácií, v ktorých sa stretli s klamstvom, podvodom, nečestným správaním.
Pomoc, darovanie, delenie sa	Zámerné prejavy dobra voči iným – rozdiel medzi psychickou a materiálnou pomocou	Sporenie a investovanie Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi	ČK č. 1 Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite Úroveň 1 Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

4. ročník

4. ročník SJL Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma učiva	Téma FG	Celková kompetencia	Čiastková kompetencia	Výkonová zložka (žiak dokáže)
Slohová zložka	Diskusia, názor	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách	Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach	Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.
Ohybné slovné druhy	Číslovky	Úver a dlh	Udržanie výhodnosti , požíčavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu	Identifikovať rizika, prínosy a náklady jednotlivých typov úverov	Zdôvodniť voľbu nákupu tovaru alebo služby alebo požičania si predmetu
Slohová zložka	Interview	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	Poznať a zosúladiť osobné, rodinné, spoločenské potreby	Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Vymedziť situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si ich požíčiava.

4. ročník INF Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
-----------------	------	---------------------------------	-----------------------

<p>T1/ČK1/U1/1 Komunikácia prostredníctvom IKT</p>	<p>Skúmame internet – bezpečnosť na internete</p>	<p>T1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľa <i>Používanie spoľahlivých informácií a uplatňovanie rozhodovacích procesov v osobných financiách</i></p>	<p>ČK č. 1 Určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach. Úroveň 1 Uviesť jednoduché príklady, ako sa môžu osobné informácie/údaje dostať k nepovolaným osobám. Opísať možné dôsledky prezradenia vybraných osobných informácií.</p>
<p>T1/ČK2/U1/1 Komunikácia prostredníctvom IKT</p>	<p>Skúmame internet – vyhľadávanie informácií</p>	<p>T1. Finančná zodpovednosť spotrebiteľa Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov v osobných financiách.</p>	<p>ČK č. 2 Stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov Úroveň 1 Uviesť príklady možností na vrátenie výrobkov v rôznych typoch obchodov (napr. elektronické, kamenné). Jednoducho opísať základné práva spotrebiteľov.</p>

4. ročník MAT Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
<p>Čítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000</p>	<p>Úlohy s kombinatorickou motiváciou</p>	<p>Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny</p>	<p>ČK č. 2 Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Úroveň 1 Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.</p>
<p>Násobenie a delenie prirodzených čísel</p>	<p>Úlohy na násobenie a delenie. Obchodné úlohy Úlohy so zátvorkami</p>	<p>Sporenie a investovanie Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi</p>	<p>ČK č. 1 Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite. Úroveň 1 Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.</p>
<p>Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie</p>	<p>Pravdivostná hodnota výroku Diagramy</p>	<p>Človek vo sfére peňazí Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybratie a stanovenie životných priorit a východísk zabezpečenia životných potrieb.</p>	<p>ČK č.2 Pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etická súvislosť medzi bohatstvom a chudobou Úroveň 2 Vysvetliť vzťah ľudská práca – peniaze. Demonštrovať na príkladoch rôzne pohľady na bohatstvo a chudobu (z</p>

			pohľadu ľudskej práce a peňazi)
--	--	--	---------------------------------

4. ročník ETV Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Reálne a zobrazené vzory	Prezentácia prosociálnych vzorov	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	ČK č.2 Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Úroveň 1 Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti.
Rozvoj tvorivosti a iniciatívy	Tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	ČK č.2 Prijímať finančné rozhodnutia so zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Úroveň 1 Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.

4. ročník VLA Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Slovensko	Vodstvo na mape Slovenska	Človek vo sfére peňazí	ČK 2 Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňazí ako prostriedkov jej vyjadrenia. Úroveň 1 Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny.
	Príroda Slovenska	Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca	ČK 1 Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby. Úroveň 1 Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.
	Slovensko v minulosti a dnes	Plánovanie a hospodárenie s peniazmi	ČK 6 Diskusia o finančných záležitostiach Úroveň 1 Mňanie peňazí u detí predchádzajúcich generácií a dnes.
	Slovensko v 20.storočí	Úver a dlh	ČK 1 Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov. Úroveň 1 Opísať situácie, kedy si človek predmety nakupuje a kedy si peniaze požičiava na ich nákup.
	Slovensko dnes	Sporenie a investovanie	ČK 1

			<p>Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.</p> <p>Úroveň 1 Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.</p>
--	--	--	--

4. ročník PVC Finančná gramotnosť (FG) Zdroj: Národný štandard finančnej gramotnosti verzia 1.2

Tematický celok	Téma	Téma NŠFG – celková kompetencia	Čiastková kompetencia
Základy konštruovania	Elektrický obvod, zdroje el. energie.	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov Porozumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny	ČK č. 2 Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a ich dôsledkov Úroveň 1 Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele.
Základy konštruovania	Technické komunikačné prostriedky.	Sporenie a investovanie Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi	ČK č. 1 Vysvetliť, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite . Úroveň 1 Opísať, ako a prečo človek môže sporiť.

**Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia
ISCED I**

Slovenský jazyk a literatúra

Anglický jazyk

Ruský jazyk

Slovenský jazyk a literatúra

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	9	8	7	7	31
Školský vzdelávací program	0	1	1	0	2
Spolu	9	9	8	7	33

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

ročník ZŠ

Základným cieľom výučby slovenského jazyka a literatúry v tomto ročníku je osvojenie si kódu grafického zápisu reči, naučiť žiakov písať a čítať. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme pre tento ročník formulovať nasledovné špecifiká: *Jazyková a slohová zložka* – žiaci sa oboznamujú s grafickým zápisom reči a postupne si osvojujú schopnosť čítať a písať. Väčší dôraz sa kladie nielen na schopnosť prepísať a odpísať texty, ale aj na samostatné tvorivé písanie. Produktívne činnosti súvisiace s písaním zaraďujeme postupne s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Žiaci sa oboznamujú len s obmedzeným množstvom gramatických a pravopisných pravidiel, napr. žiak rozlišuje vety podľa začiatku a ukončenia, vety prečíta so správnou intonáciou. V slohovej zložke dbáme na to, aby žiaci ústne komunicovali, primerane si rozvíjali slovnú zásobu a maximálne využívali zaužívané konvencie.

Čítanie a literárna výchova – žiaci si osvojujú schopnosť čítať, neskôr čítať s porozumením. Pri čítaní literárnych textov si postupne uvedomujú ich estetické hodnoty.

1.ročník

V prvom ročníku systematicky podporujeme rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: žiaci si rozširujú aktívnu slovnú zásobu, primerane používajú komunikačné konvencie. Zdokonaľujú svoj ústny prejav rozprávaním krátkych príbehov. Okrem obsahovej stránky ústnych prejavov vyžadujeme od nich aj správnu výslovnosť.

Počúvanie: žiaci si uvedomujú, že počúvanie je neoddeliteľnou súčasťou vzájomnej komunikácie. Počúvajú svojho komunikačného partnera (žiaka, učiteľa, inú osobu) a získané informácie využívajú v následnej komunikácii.

Čítanie: zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie určitej úrovne kvality techniky čítania. Postupne na základe individuálnych schopností žiakov vyžadujeme aj čítanie s porozumením.

Písanie: základnou požiadavkou získania primeranej zručnosti písania žiakov je zapamätať si všetky tvary tlačených aj písaných písmen, odpísať a prepísať text.

Obsah učiva v 1. ročníku členíme do troch období: *prípravné, šlabikárové a čítankové*.

2. ročník

Špecifickým cieľom výučby spisovného jazyka v druhom ročníku je osvojenie si prvotných princípov jazykového systému. Žiaci sa začínajú oboznamovať s gramatickými a jazykovými pravidlami. Výrazne sa zdokonaľujú v technike čítania a písania, ako aj v čítaní s porozumením. Oboznamujú sa so samostatnou tvorbou textu. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci si začínajú osvojovať teoretické vedomosti o jazykových pravidlách a systéme jazyka. Uplatňujú jazykové pravidlá v písomnom prejave, nielen pri odpise a prepise, ale tiež pri veku primeranej jazykovej analýze textu. Dbajú na rozvoj komunikačných kompetencií a kladú dôraz na hovorenú reč.

Čítanie a literárna výchova - žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, zapamätajú si určené literárne pojmy, vnímajú estetickú stránku literárneho diela. Na primeranej úrovni uskutočňujú obsahovú analýzu textu, čítajú s porozumením, identifikujú informácie uvedené priamo v texte.

V druhom ročníku systematicky podporujeme u žiakov rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: – zautomatizovanie primeraného používania komunikačných konvencií. Zdokonaľovanie spôsobilostí samostatného rozprávania a rozprávania podľa predlohy. Žiaci postupne nadobúdajú skúsenosti pri ústnej prezentácii výsledkov svojej práce a pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia reprodukovať počuté informácie. Od žiakov vyžadujeme porozumenie inštrukciám učiteľa pri riešení úloh.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme od nich reprodukovanie informácií, ktoré sú uvedené v texte priamo podľa otázky formulovanej učiteľom. Pri čítaní literárnych textov si žiaci uvedomujú podobnosť textov v niektorých ich charakteristikách. Na základe tejto podobnosti sa pokúsia vysvetliť význam literárnych pojmov.

Písanie: žiaci sa zdokonaľujú v písaní správnych tvarov všetkých písaných písmen. Postupne zvyšujeme požiadavky na písanie samostatných viet podľa zadania a na samostatnú tvorbu textov.

3. ročník

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká: *Jazyková a slohová zložka* - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.

Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázky formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

4. ročník

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomne texty.

Čítanie a literárna výchova – u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k

prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedú si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedú porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené priamo aj nepriamo podľa otázky formulovanej učiteľom.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píšú texty podľa zadania učiteľa.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Čítanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci prípravného obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: rozprávať podľa obrázka, jednoducho a súvisle hovoriť k téme zadanej učiteľom,	komunikácia
sluchovo rozlišovať hlásky v slove, zrakovo rozlišovať písmená,	hláska písmeno
spájať hlásky do slabík,	slabika
hovoríť slovo po slabikách, určovať počet slabík v slove,	slovo
tvoriť vetu podľa grafickej schémy, určovať počet slov vo vete,	veta
čítať veľké tlačené písmená podľa predlohy.	veľké tlačené písmená

Písanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
písať tvary veľkých tlačенých písmen,	tvary veľkých tlačенých písmen
písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov.	prípravné cviky

Rozprávanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
správne artikulovať a vyslovovať všetky hlásky,	výslovnosť slovenských hlások
predstaviť sa rodným menom a priezviskom.	predstavenie sa

Počúvanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard

počúvať a porozumieť informácii od učiteľa, spolužiaka..., pracovať podľa inštrukcie učiteľa.	prijímanie informácií
--	-----------------------

Čítanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci šlabikárového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: čítať všetky písmená, rozlišovať hlásky, vyslovovať krátku a dlhú hlásku, rozlišovať písmená: tlačené, písané, malé a veľké,	písmená hlásky dĺžka hlásky tlačené, písané, veľké a malé písmená abecedy
určovať hlásky v slabike, spájať hlásky do slabiky,	slabika (analýza a syntéza)

čítať slabiky (otvorenú, zatvorenú, so spoluhláskovou skupinou a s viacnásobnou spoluhláskovou skupinou),	
čítať slová po slabikách, určovať počet slabík a hlások v slove, určovať pozíciu hlásky v slove (na začiatku, uprostred, na konci), čítať slová zložené z otvorených slabík, čítať slová zložené z otvorených a zatvorených slabík, čítať slová zo zatvorených slabík, čítať slová so slabikotvorným r – r', l – l', čítať slová a vysvetľovať ich význam,	slovo
čítať vety, určovať prvé slovo vety podľa veľkého začiatočného písmena, rozlišovať druhy viet podľa interpunkčného znamienka,	veta druhy viet interpunkčné znamienka
správne vyslovovať hlásky s dĺžňom, mäkčeňom, vokáňom, dvoma bodkami,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky
čítať text zľava doprava.	orientácia v texte

Písanie – šlabikárové obdobie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní, písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou,	tvary veľkých a malých písaných písmen
odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text podľa písanej predlohy,	odpis písmen, slabík, slov, viet a textu
prepísať písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy,	prepis písmen, slabík, slov, viet a textu
na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text písaným písmom.	písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania

Rozprávanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy,	vyžiadanie informácie
súvislo rozprávať o nejakej udalosti, dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu.	rozprávanie o udalosti

Počúvanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, porozumieť, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí.	počúvanie a porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka

Čítanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci čítankového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: čítať básneň, hádanku zapísanú tlačeným alebo písaným písmom, odlíšiť poéziu od prozaického textu (nepoužívajú pojem poézia, próza), odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v básni alebo hádanke,	básneň hádanka
prečítať s porozumením prozaický text, odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte, porozprávať dej prečítaného príbehu (rozprávky), určiť nadpis a autora textu,	text rozprávka, príbeh nadpis, autor
správne čítať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie	druhy viet

a želacie vety,	
prerozprávať jednoduchý dej umeleckého textu, správne odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám obsiahnutým priamo v texte, predniesť báseň alebo kratší prozaický text,	rozprávanie dej v umeleckom texte umelecký prednes
odlíšiť reč postáv v dramatizovanom texte, prečítať text danej postavy v dramatickom diele, používať pri dramatizácii textu neverbálne prvky komunikácie, určiť postavy v dramatickom texte, primeraným spôsobom opísať ich vlastnosti, identifikovať ilustráciu v texte, poznať funkciu ilustrácie, prostredníctvom ilustrácie dopĺňať text, priradiť vhodnú ilustráciu k textu, priradiť k ilustrácii vhodnú časť textu,	dramatizácia umeleckého textu dej zdramatizovaného textu postavy zdramatizovaného textu a ich vlastnosti ilustrácia a jej funkcia

Písanie – čítankové obdobie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
odpísať krátky text podľa predlohy, prepísať tlačенý text písaným písmom, písať vety a krátke texty podľa diktovania, samostatne zapísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety, používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb, napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko,	odpis písaného textu prepis tlačeneho textu písanie podľa diktovania samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok písanie vlastných podstatných mien osôb písaným písmom
písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želacích a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), písať správne interpunkčné znamienka na konci viet v diktáte.	veta – veľké písmená na začiatku viet interpunkčné znamienka na konci viet

Rozprávanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>poznať základné pravidlá slušného správania a aplikovať ich v reálnom živote, pozdraviť, osloviť dospelých aj spolužiakov, zvítať, rozlúčiť sa, poprosiť, poďakovať, zaželať niekomu niečo, ospravedlniť, vyjadriť súhlas, nesúhlas, zablahoželať, privítať niekoho, rozlúčiť sa, poprosiť, požiadať niekoho o niečo.</p>	<p>základy spoločenského správania komunikácia</p>

Počúvanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, rozumieť tomu, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí.</p>	<p>počúvanie (porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka)</p>

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách, vymenovať počet písmen a hlások v slovách, rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (dz, dž, ch), správne vyslovovať hlásky v slovách, napísať tlačené a písané písmená slovenskej abecedy, vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí, zoradovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena,</p>	<p>hláska a písmeno rozlíšenie pojmov hláska – písmeno odlišnosť písmen <i>ch</i>, <i>dz</i> a <i>dž</i> v hovorenej reči a v písanom prejave výslovnosť hlások a písmen v slovách abeceda</p>

<p>správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky, rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...), správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov, opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami,</p>	<p>rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova)</p>
<p>samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé, samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké, samostatne vymenovať dvojhlásky, v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,</p>	<p>samohlásky: krátke a dlhé spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké dvojhlásky rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky</p>
<p>rozdeliť samohlásky na dve skupiny, správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, uplatniť pravopis slov so samohláskou ä, rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova napr. (latka – látka, sud - súd),</p>	<p>samohlásky: krátke a dlhé samohlásky <i>ä</i> a jej pravopis</p>
<p>správne vyslovovať a písať dvojhlásky: ia, ie, iu, ô, správne prepisovať slabiky ja-já, je, ju-jú na začiatku a na konci slova, zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: ia, ie, iu, ô,</p>	<p>dvojhlásky: <i>ia, ie, iu, ô</i></p>
<p>identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, š, ž, c, dz, j d', t', ň, l' a samostatne ich vymenovať, uplatniť pravopis <i>i/í</i> po mäkkých spoluhláskach, správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku,</p>	<p>mäkké spoluhlásky pravopis <i>i/í</i> po mäkkých spoluhláskach a <i>y/ý</i> v koreni domácich slov výslovnosť mäkkých spoluhlások <i>č, dž, ž, š, c, dz, j d', t', ň, l'</i> výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d', t', ň, l'</i> pred samohláskami <i>i, e</i> a pred dvojhláskami <i>ia, ie, iu</i></p>
<p>identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g, d, t n, l, rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, uplatniť pravopis <i>y/ý</i> po tvrdých spoluhláskach, uplatniť pravopis <i>i/í</i> po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi...), uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou l, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...),</p>	<p>tvrdé spoluhlásky výskyt <i>i/í</i> po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d, t, n, l</i> v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások <i>d', t', ň, l'</i></p>

<p>rozoznávať krátke a dlhé slabiky, správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, správne spájať spoluhlásky a dvojhlásky do slabík, rozdeľovať slová na slabiky, rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné, správne rozdeľovať slová na konci riadku, rozoznávať kvantitu slabík, rozdeľovať slová s dvojhláskami na slabiky,</p>	<p>slabika kvantita slabík spájanie hlások do slabík slabičnosť slov rozdeľovanie slov na konci riadka</p>
<p>tvoriť gramaticky správne vety, poznať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie), správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, rozlišovať neúplnú vetu v texte,</p>	<p>jednoduchá veta druhy viet interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety neúplná veta</p>
<p>zablahoželať ústne aj písomne, používať tykanie a vykanie v závislosti od danej situácie, napísať správne adresu svojho bydliska, napísať jednoduchý (súkromný) list, sformulovať blahoželanie ústne, písomne, napísať blahoželanie na pohľadnicu,</p>	<p>ústne a písomné blahoželanie tykanie – vykanie adresa bydliska súkromný list blahoželanie (ústne, písomne) pohľadnica</p>
<p>porozprávať vlastný zážitok, porozprávať obsah z prečítaného textu, porozprávať príbeh podľa série obrázkov, porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu, vytvoriť nadpis k príbehu, opísať predmet podľa jeho najvýraznejších (osobitých) znakov, opísať ilustráciu pomocou vlastnej slovnej zásoby.</p>	<p>rozprávanie (ústne) opis predmetu, ilustrácie</p>

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: porozumieť, že text má určitý komunikačný zámer (oznámiť niečo, poučiť niekoho, prípadne pobaviť), uplatňovať správnu techniku čítania pri čítaní akéhokoľvek textu, čítať plynulo súvislý text, správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, prečítať text na primeranej úrovni, pričom uplatňuje vhodnú moduláciu hlasu, suprasegmentálne javy (melódia vety, slovný prízvuk, dôraz, pauza, rytmus, intenzita hlasu), čítať text s porozumením, reprodukovat' informácie podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte</p>	<p>text</p>
<p>uvedené priamo, porozumieť informáciám, podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené nepriamo, vyjadriť vlastný názor na prečítaný text, rozlíšiť báseň od iných literárnych útvarov, identifikovať veršované a neveršované literárne útvary, identifikovať v básni strofu, identifikovať v básni rým, verš, zarecitovať báseň (básne) podľa vlastného výberu, identifikovať nadpis v texte, tvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo prozaickým),</p>	<p>báseň, strofa, rým, verš</p> <p>nadpis</p>
<p>vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry, poznať mená najznámejších autorov detskej literatúry, orientovať sa v knižnici, čítať knihy od známych slovenských aj zahraničných autorov detskej literatúry, povedať obsah prečítanej knihy, vymenovať postavy z prečítanej knihy, poznať mená detských ilustrátorov, nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe,</p>	<p>autor, spisovateľ, spisovateľka kniha, knižnica, čitateľ</p> <p>ilustrácia, ilustrátor</p>
<p>recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti,</p>	<p>krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti</p>

odlíšiť krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti od iných literárnych útvarov (napr. rozprávok), zaspievať ľudovú pieseň podľa vlastného výberu,	ľudové riekanky, vyčítanky, piesne
vysvetliť pojem ľudová rozprávka, plynulo prečítať text ľudovej rozprávky, uplatniť pri čítaní správne dýchanie, artikuláciu a dodržiavať správnu výslovnosť, identifikovať postavy v rozprávke, porozprávať dej rozprávky, povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, vymenovať názvy niektorých rozprávkových kníh,	ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)
vysvetliť pojem bábkové divadlo, vysvetliť, čo je báбка, kto je bábkoherec, bábkar, zhotoviť jednoduchú báбку (z papiera, látky), zahrať bábkovú hru so spolužiakmi,	bábkové divadlo, bábkoherec, bábkar
vysvetliť pojem zdobnenina, vyhľadať zdobneninu v texte, vytvoriť krátky literárny text so zdobneninami,	zdobnenina
čítať nahlas a s porozumením veku primerané texty z novin a detských časopisov, povedať stručný obsah prečítaného textu, poznať názvy známych detských časopisov.	noviny detské časopisy

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena, použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka, podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách,	abeceda slovníky encyklopédie, telefónny zoznam
nahradiť spoluhlásku l, í a r, r, r samohláskou a vytvoriť slabiku, identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte, tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík,	slabikotvorné hlásky l, í, r, r (písanie a výslovnosť)

vymenovať obojaké spoluhlásky, identifikovať v texte obojaké spoluhlásky, písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý,	obojaké spoluhlásky
vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z), rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov, používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte,	vybrané slová po obojakých spoluhláskach (<i>b, m, p, r, s, v, z</i>) príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)
vysvetliť pojem podstatné mená, pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?, identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte,	podstatné mená všeobecné a vlastné podstatné mená
vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená, rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená v texte, uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc, pohorí, riek, potokov, štátov,	
vysvetliť pojem slovesá, opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí?, identifikovať slovesá v texte na základe otázky, písať v slovesách koncovku – li, identifikovať slová podobného významu v texte, vysvetliť pojem prídavné mená, pýtať sa na prídavné mená otázkou: aký? aká? aké?, identifikovať na základe otázky prídavné mená v texte, identifikovať slová opačného významu v texte, používať synonymá a antonymá vo vetách, v texte,	slovesá slová podobného významu (synonymá) prídavné mená slová opačného významu (antonymá)
vysvetliť pojem zámená, identifikovať bežne používané zámená (ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, tebe/ti, mňa/ma, nás, vám, im, jemu/mu, jej, môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, kto, čo, ten, to, tam, takto) v texte, používať zámená v ústnej a písomnej komunikácii, vysvetliť pojem číslovky, opýtať sa na číslovky otázkami: koľko? koľkí?,	zámená číslovky

vyhľadať v texte základné a radové číslovky, používať číslovky v bežnej komunikácii, zapísať číslovky slovom,	
rozoznať časti listu (úvod, jadro, záver), v liste rozoznať oslovenie a podpis, správne napísať oslovenie v liste, písomne zoštylizovať jednoduchý list, rozoznať druhy korešpondencie,	list členenie listu (úvod, jadro, záver, podpis) oslovenie
porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy, porozprávať dej podľa časovej postupnosti,	rozprávanie – písomne osnova (úvod, jadro, záver) časová postupnosť
sformulovať krátky oznam, napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom, napísať správu mejlom, odlíšiť správu od oznamu,	oznam SMS, mejl správa odlíšenie oznamu od správy
vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete, triediť inzeráty podľa obsahového zamerania, dokáže písomne sformulovať krátky inzerát,	inzerát
vysvetliť pojem reklama, rozlíšiť druhy reklamy, sformulovať krátky reklamný text,	reklama druhy reklamy
posúdiť veku primeraným spôsobom a jazykom hodnovernosť reklamy,	
vysvetliť pojem pozvánka, rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ), sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert),	pozvánka

<p>opísať charakteristické prvky predmetu, opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie, slovné vysvetliť čo je nákres, schéma, identifikovať nákres, schému v texte, charakterizovať návod, pracovať podľa jednoduchého návodu, prezentovať návod verejne, rozpoznať jednoduchý recept, rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky), pracovať podľa jednoduchého receptu, zostaviť jednoduchý recept,</p>	<p>opis pracovného predmetu nákres schéma návod recept</p>
<p>identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, predstaviť sa prostredníctvom vizitky, vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča.</p>	<p>vizitka</p>

Čítanie a literárna výchova

Výkonový štandard	Obsahový štandard:
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: čítať plynulo súvislý umelecký text, uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, literárny text čítať s porozumením, odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu, vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež, pozná mená významných autorov detskej literatúry, porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy, vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy),</p>	<p>literatúra pre deti a mládež</p>

vysvetliť pojmy poézia a próza, rozoznať v texte poéziu od prózy, recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes, rozoznať v prozaickom útvare odseky,	poézia, próza odsek
vysvetliť pojem ľudová slovesnosť, vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti, čítať krátke ľudové útvary s porozumením, vysvetliť pojem pranostika,	ľudová slovesnosť pranostika
vyhľadať pranostiky v texte, zapamätať si najznámejšie pranostiky, vyhľadať príslovia a porekadlá v texte, povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia, vysvetliť pojem prirovnanie, identifikovať prirovnania v texte, napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní,	príslovie porekadlo prirovnanie
autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením, v rozprávke výrazne čítať priamu reč, rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy rozprávky, povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky,	sautorská rozprávka hlavná a vedľajšia postava
určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch, určiť rozdiely medzi rozprávkou a povest'ou, charakterizovať povest', určiť hlavnú myšlienku povesti, správne formulovať otázky k obsahu povesti, vysloviť vlastný názor na povest'.	hlavná myšlienka povest' (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)

Jazyková a slohová zložka

Výkonový štandard

Obsahový štandard:

<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvárať nové slová s rôznymi predponami, uplatniť pravopis predpôn, identifikovať slabičné a neslabičné predpony, rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn, používať slová s predponami v texte,</p>	<p>tvorenie slov predponami pravopis a výslovnosť predponových odvođenín</p>
<p>uplatniť pravopis vybraných a odvođených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyt – viť, výr – vír), uplatniť pravopis geografických názvov s <i>i/i</i> a <i>y/y</i> po obojakej spoluhláske,</p>	<p>pravopis ďalších vybraných slov geografické názvy s <i>i/i</i> a <i>y/y</i> po obojakej spoluhláske</p>
<p>rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé, uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások na konci slov a neznelých spoluhlások na konci slov, uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri slova, uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov, uplatniť pravopis a výslovnosť spoluhlásky <i>v</i>,</p>	<p>delenie hlások na znelé a neznelé spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfématickom švíku, hranici slov pravidlá pravopisu a výslovnosť spoluhlásky <i>v</i></p>
<p>vysvetliť pojem priama reč, rozoznať priamu reč v hovorenom prejave, na základe úvodzoviek a uvádzacej vety identifikovať priamu reč v texte, rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči,</p>	<p>priama reč uvádzacia veta, úvodzovky</p>

<p>rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné, rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, určiť gramatické kategórie podstatných mien, určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, určiť jednotné a množné číslo podstatných mien, vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov, skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena, použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte, určiť rod, číslo a pád prídavných mien, určiť základný tvar prídavného mena, určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde, identifikovať zámená v texte, rozoznať druhy zámen (osobné a privlastňovacie),</p>	<p>ohybné a neohybné slovné druhy podstatné mená - vlastné a všeobecné vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád) rod podstatných mien číslo podstatných mien pád podstatných mien základný tvar podstatného mena prídavné mená (rod, číslo, pád) základný tvar prídavného mena zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde zámená druhy zámen (osobné, privlastňovacie)</p>
---	---

<p>používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii, identifikovať základné a radové číslovky v texte, správne skloňovať číslovky, uplatniť pravopis čísloviek, určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, určiť gramatické kategórie sloves (osobu, číslo a čas), správne časovať slovesá, správne časovať sloveso <i>byť</i> vo všetkých slovesných časoch,</p>	<p>číslovky: základné a radové slovesá gramatické kategórie sloves časovanie sloves</p>
---	---

<p>charakterizovať neohybné slovné druhy, vymenovať neohybné slovné druhy, určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, identifikovať neohybné slovné druhy v texte, vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?, identifikovať predložky v texte, uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami, identifikovať spojky v texte, vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú, rooznať v texte častice a citoslovčia, určiť funkciu častíc a citosloviec, vymenovať najfrekventovanejšie výrazy súhlasu,</p>	<p>neohybné slovné druhy príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia funkcia neohybných slovných druhov vo vete príslovky predložky pravopis predložiek a ich správna výslovnosť spojky najfrekventovanejšie spojky (<i>a, ale, keď, aby, že</i> ...) častice a citoslovčia</p>
<p>nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...), používať častice a citoslovčia v ústnej a písomnej komunikácii,</p>	
<p>vysvetliť pojem umelecký a vecný text, prakticky rozoznať umelecký a vecný text, vysvetliť pojem kľúčové slová, identifikovať kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte, porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh, napísať osnovu, zreprodukovať text podľa napísanej osnovy, napísať krátky umelecký text, napísať krátky vecný text,</p>	<p>umelecký a vecný text kľúčové slová osnova v umeleckom a náučnom texte (písomne) tvorivé písanie</p>
<p>vysvetliť pojem diskusia, diskutovať na určitú tému vybrať učiteľom/žiakom, vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie, primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu, prejaviť vlastný názor primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami na konfliktnú situáciu, poznať niektoré stratégie riešenia konfliktu,</p>	<p>diskusia názor</p>

opísať podľa predlohy osobu, vymenovať charakteristické črty opísavanej osoby: vonkajšie,	opis osoby (ústne, písomne)
vnútorné (charakterové), opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa), v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania,	
vysvetliť pojem interview, písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview, zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti,	interview (cieľný rozhovor)
zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, dodržiavať časovú postupnosť deja, napísať dejovú postupnosť rozprávania, písomne priradiť správne nadpisy k dejovej osnove,	reprodukcia rozprávania časová postupnosť deja
vlastnými slovami charakterizovať plagát, rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa, vytvoriť jednoduchý plagát k aktuálnej udalosti.	plagát

Čítanie a literárna výchova

Výkonový štandard	Obsahový štandard:
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: čítať náučný text s porozumením, identifikovať informácie uvedené priamo v texte, tvoriť otázky k informáciám uvedeným priamo v texte,	náučná literatúra

<p>identifikovať informácie uvedené v texte nepriamo, tvoriť otázky k informáciám uvedeným v texte nepriamo, identifikovať v texte diagramy a grafy, prečítať diagramy a grafy v náučnom texte, určovať podľa diagramu alebo grafu pomerné zastúpenie jednotlivých položiek, v texte navzájom odlišiť umeleckú a náučnú literatúru, čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu, artikuláciu, naspamäť zarecitovať jednu/viac básní, predniesť kratšie prozaické dielo, charakterizovať divadlo, divadelnú hru, účinkovať v divadelnej hre, ktorú nacvičí učiteľ so žiakmi v triede, v škole, dbať na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch, poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle,</p>	<p>diagramy a grafy</p> <p>umelecká literatúra</p> <p>divadlo, divadelná hra</p>
<p>charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlišiť, poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované, rozprávať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal,</p>	<p>rozhlas, televízia, film, kino</p> <p>prepojenie literatúry s filmovou, televíznou a divadelnou tvorbou</p>
<p>vymenovať hlavné postavy z detského filmu, opísať vzťahy medzi filmovými postavami, poznať spoločenské pravidlá správania sa v kine,</p>	
<p>vysvetliť pojem dialóg, poznať koľko osôb na ňom participuje, identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením, zrealizovať dialóg so spolužiakom, použiť primeranú gestikuláciu, mimiku,</p>	<p>dialóg</p> <p>mimojazykové prostriedky (gestikulácia, mimika)</p>
<p>vysvetliť pojem kapitola, rozoznať v knihe kapitoly,</p>	<p>kapitola</p>

vysvetliť pojem bájka, vyhľadať bájky z rôznych zdrojov (kníh, internetu), čítať bájku so zameraním na výrazný prednes priamej reči, pokúsiť sa o dramatizáciu bájky, vlastnými slovami hovoriť ponaučenie vyplývajúce z bájky, poznať mená autorov bajok slovenskej a svetovej literatúry,	bájka bájka v svetovej literatúre (Ezop) bájka v slovenskej literatúre (J. Záborský)
vysvetliť pojem komiks, čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť, zoradiť obrázky podľa dejovej postupnosti, nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text, charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy,	komiks dejavá postupnosť v komikse (text umiestnený v bublinách, uprostred textu, na okrajovej časti obrázku) pojmové mapy
samostatne porozprávať o danej téme prostredníctvom pojmovej mapy, tvoriť v skupine pojmové mapy výberom z ponuky slov, slovných spojení.	

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 1. ročníku ZŠ

počet: 1

Zameranie: opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku:

počet: 10 Zameranie:

Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Hláska a písmeno (ch, dz, dž)

Samohláska ä

Dvojhlasý

Tvrde spoluhlásy

Opakovanie učiva za 1. polrok

Mäkké spoluhlásy

Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le

Vety

Opakovanie učiva z 2. ročníka

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ: počet: 10

Zameranie:

Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ

Slová s l, í, r, ř

Vybrané slová po b

Vybrané slová po m

Vybrané slová po p

Opakovanie učiva za 1. polrok

Vybrané slová po r, s

Vybrané slová po v, z

Slovné druhy

Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 4. ročníku ZŠ:

počet: 10 Zameranie:

Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Vybrané slová po b, m

Vybrané slová po p, r

Vybrané slová po s, v, z

Spodobovanie

Opakovanie učiva za 1. polrok

Vlastné podstatné mená

Ohybné slovné druhy

Neohybné slovné druhy

Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

0 – 1 chyba = 1

2 – 4 chyby = 2

5 – 7 chýb = 3

8 – 10 chýb = 4

11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

ročník 10 – 15 plnovýznamových slov

ročník 20 – 30 plnovýznamových slov

ročník 30 – 40 plnovýznamových slov

ročník 40 – 50 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

Anglický jazyk

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	0	3	6
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	0	3	6

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2011. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Aktualizovali sa niektoré pojmy, napr. spôsobilosti v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku. Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,
- osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov,
- všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (vnímanie prostredníctvom rôznych zmyslov, zámerná pozornosť, vizuálna, auditívna, kinestetická pamäť, reč).

Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých

zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces zapamätávania a dlhodobejšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názorno-činnostný charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít. Nasledujúce metodicko-didaktické princípy majú význam pre efektívne vyučovanie cudzieho jazyka na prvom stupni základnej školy:

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnostný charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasť učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- predstaviť seba a iných,
- porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení, ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,

- odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety, vyhláskovať svoje meno, adresu.

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- naviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci príslušného ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci primárneho vzdelávania dosiahnuť úroveň A 1.1+.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový. Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine, porozumieť jednoduchým pokynom ako sa orientovať,
- porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy,

- porozumieť hlavnej myšlienke vypočutého jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je starostlivo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy,
- prečítať a porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine a jednoduchým orientačným pokynom,
- porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známu tému,
- prečítať a porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom, napr. na plagátoch, pohľadniciach.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch,
- porozumieť a riadiť sa krátkymi a jednoduchými pokynmi,
- používať čísla, základné číslovky, údaje o čase,
- porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka,
- jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav – výkonový štandard

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,

- správne odpísať slová, krátke vety,
- napísať vlastné meno, adresu, vek,
- napísať krátky pozdrav a pohľadnicu.

Prehľad kompetencií a funkcií jazyka pre úroveň A1 až B2

Kompetencie a funkcie jazyka stanovené pre úrovne A1 až B2 uvádza nasledujúca tabuľka (BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R., 2004, s.63-66).

V rámci primárneho vzdelávania sa v cudzích jazykoch rozvíjajú iba kompetencie a funkcie špecifikované v časti obsahový štandard, v súlade s výkonovým štandardom v cudzom jazyku pre žiakov mladšieho školského veku.

Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na štyri komponenty, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočniť. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2. Kompetencie a funkcie relevantné pre primárne vzdelávanie sú zvýraznené.

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť
	Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť

7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvahu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postŕažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť(sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie

16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoľo Vyjadriť, že som na niečo/niekoľo zabudol Pripomenúť niekomu niečo Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/ Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrení slova/ slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Obsahový štandard

Obsahový štandard pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový

štandard je vymedzený pre tretí a štvrtý ročník. Navrhované delenie do ročníkov je iba odporúčané, nie povinné. Obsahový štandard pre oba ročníky spoločne vymedzuje záväzné požiadavky pre komunikačnú úroveň A 1.1+. Kompetencie stanovené pre tretí ročník žiak využíva pri ďalšom rozvíjaní komunikačnej kompetencie vo vyššom ročníku bez toho, aby boli duplicitne uvádzané v obsahovom štandarde pre 4. ročník ZŠ.

Jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka v rámci ročníka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Obsahový štandard – 3. ročník

COMPETENCE 1: « RELATING WITH OTHERS IN A COMMUNICATIVE SITUATION »

Kompetencia č.1: « Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Relating with others in a communicative situation <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>	Greeting sb <i>Pozdraviť</i>	Hello./Hi. Good morning. I am Jim. Good afternoon. Good evening.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase.
	Expressing thanks and appreciation <i>Podakovať sa a vyjadriť uznanie</i>	Thank you./Thanks. That's ok.	
	Parting <i>Rozlúčiť sa</i>	Good night. Goodbye./Bye-bye./Bye.	

COMPETENCE 2: « LISTENING TO AND GIVING INFORMATION »

Kompetencia č. 2: « Vypočuť si a podať informácie »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Listening to and giving information <i>Vypočuť si a podať informácie</i>	Asking for information <i>Informovať sa</i>	Are you a pupil? Is she your friend? Where's my pen? Who is that? What is it? There's a school.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.

			<p>Väzba there is/there are – oznamovacia veta, otázka, zápor.</p> <p>Opytovacie zámená who, what, where, how.</p>
--	--	--	--

COMPETENCE 3: « CHOOSING FROM GIVEN OPTIONS »

Kompetencia č. 3: «Vybrať si z ponúkaných možností »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
<p>Choosing from given options</p> <p><i>Vybrať si z ponúkaných možností</i></p>	<p>Identifying</p> <p><i>Identifikovať</i></p>	<p>I have a blue sweater. The red pen is on the table. I'm nine years old. I've got my bike here.</p>	<p>Abeceda</p> <p>Predložky určujúce miesto <i>on, in, at.</i></p> <p>Základné číslovky 0-10.</p> <p>Prídavné mená.</p> <p>Časovanie slovesa <i>have got</i> v jednotnom a množnom čísle v oznamovacej vete, otázka a zápor.</p> <p>Príslovky miesta <i>here, there.</i></p>

COMPETENCE 4: « EXPRESSING AN OPINION »

Kompetencia č. 4: « Vyjadriť názor »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
-------------	---------	-------------------	-------------------

Expressing an opinion	Expressing an opinion	She's a nice girl. This is a good book. These flowers are beautiful.	Ukazovacie zámená <i>this/these, that/those.</i> Jednotné a množné číslo pravidelných podstatných mien. Časovanie pomocného
------------------------------	-----------------------	--	--

COMPETENCE 5: « EXPRESSING WILLINGNESS »

Kompetencia č. 5 « Vyjadriť vôľu »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing willingness <i>Vyjadriť vôľu</i>	Expressing wishes <i>Vyjadriť želania</i>	I want a dog. He wants a toy.	Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových slovies v jednotnom čísle v oznamovacej vete. Osobné zámená <i>I, you, he, she, it.</i>

COMPETENCE 6: « EXPRESSING ABILITY »

Kompetencia č. 6: « Vyjadriť schopnosť »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing ability <i>Vyjadriť schopnosť</i>	Expressing ability to do sth <i>Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	I can swim. Can you speak English? I can't play the piano.	Časovanie modálneho slovesa <i>can</i> v prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.

Tematické okruhy

Predložený dokument stanovuje základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína. Naplnenie každého tematického okruhu konkrétnou slovnou zásobou sa odvíja od používaných materiálo-didaktických prostriedkov a korešponduje s rozvíjanými kompetenciami, ktoré sú stanovené v obsahovom štandarde. Uvedené tematické okruhy sú odporúčané, nie povinné.

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje

Rodina - vzťahy v rodine

Náš domov

Môj dom/byt

Domov a jeho okolie

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo

Fyzické charakteristiky

Človek na cestách

Dopravné prostriedky

Vzdelávanie

Škola a jej zariadenie

Učebné predmety

Človek a príroda Zvieratá

Počasié Rastliny

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Výživa a zdravie

Zdravé stravovanie

Jedlá

Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Cudzie jazyky

Rodinné sviatky

Zbližovanie kultúr

Odievanie a móda

Základné druhy oblečenia

Šport nám, my športu

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Obchody

Obchody a nakupovanie

Krajiny, mestá a miesta

Moja krajina a moje mesto

Vzory

Dieťa a jeho vzory

Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností a stratégií

Počúvanie s porozumením a ústny prejav ako primárna činnosť

V počiatočných etapách je vyučovanie cudzieho jazyka zamerané na nácvik správnej výslovnosti, budovanie aktívnej slovnej zásoby a komunikačných jazykových činností a stratégií. Rozvíjajú sa receptívne

činnosti: počúvanie ako jazykový vzor a zdroj gramatických prostriedkov a produktívne činnosti, ústny prejav, v ktorom dôležitú úlohu zohráva reprodukčná fáza - rôzne druhy opakovania. Na začiatku výučby žiaci musia veľa počúvať.

Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa by mala byť sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, napr. obrázkový materiál), mala by byť motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Ústny prejav žiakov sa na tomto stupni realizuje väčšinou imitatívnou formou (opakovanie jazykových štruktúr alebo len jednotlivých slov).

Začiatky čítania a písania

Počiatkový kontakt s písomnou formou cudzieho jazyka je vizuálny. Vychádza zo slovnej zásoby, ktorú si žiaci osvojili prostredníctvom počúvania. Nácvik čítania s porozumením má byť odstupňovaný - obrázky, slová, slovné spojenia, krátke vety.

V počiatkovej fáze čítania žiaci čítajú slová, ktoré si už osvojili (rozumejú im po vypočutí, vedia ich vyslovovať, poznajú ich konkrétny význam). V prvej etape sa vytvára asociácia medzi zvukovou/hovorenou podobou slova a konkrétnou predstavou jeho významu (napr. obrázok). V začiatkoch čítania je k tejto predstave priradená písomná podoba slova a žiaci ho čítajú s naučenou správnou výslovnosťou a s porozumením. Žiaci pokračujú v čítaní slovných spojení a jednoduchých viet.

Žiaci začínajú písať po nácviku čítania slov, resp. po fáze vizuálneho kontaktu s písomnou podobou známych slov. Písanie sa najskôr obmedzuje na odpisovanie slov. Pri písaní slovných spojení a jednoduchých viet pracujú žiaci pomocou modelového textu. Nácvik čítania a písania v cudzom jazyku musí byť veku primeraný a postupný, čo sa týka obsahu aj nárokov na žiaka.

Komunikačný kontext sa vytvára prostredníctvom krátkych a jednoduchých textov, ktoré sú primeraným spôsobom upravené pre komunikačnú úroveň žiakov a sú v súlade s vekovými osobitosťami žiakov mladšieho školského veku, napr.: obrázkové príbehy, ukážky z rozprávok, pohľadnice, pokyny, dotazníky, ilustrované opisy, plagáty, texty detských piesní.

Hodnotenie

V počiatkovej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.

Obsah hodnotenia

Počúvanie s porozumením: hodnotia sa rôzne čiastkové spôsobilosti - rozlišovanie a porovnávanie hlások, slabík a slov, porovnávanie významu viet na základe ich intonácie.

Úlohy vhodné pre žiakov tohto veku sú také, ktoré im umožňujú demonštrovať pochopenie prostredníctvom neverbálnych prostriedkov (označovanie a spájanie obrázkov, vyfarbovanie, kreslenie).

Ústny prejav: úlohy, ktoré sú určené na hodnotenie ústneho prejavu, musia byť realistické, zmysluplné. Výroky žiakov v cudzom jazyku sa nemajú hodnotiť izolovane, ale majú byť vnímané v kontexte situácie. Dôraz sa kladie na splnenie komunikačného zámeru. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať správnej výslovnosti a náležitej intonácii.

Čítanie s porozumením: hodnotia sa čiastkové spôsobilosti čítania (napr. rozlišovanie a porovnávanie písomnej formy slov, hľadanie konkrétnych slov alebo informácií v texte, čítanie krátkych textov s porozumením).

Písaný prejav: úlohy určené na hodnotenie písania by mali odzrkadľovať aktivity v triede. Žiaci odpisujú slová a krátke vety, neskôr aj krátke odseky; nakoniec píšu vlastné vety a krátke odseky. Úlohy musia byť autentické a pre žiakov zaujímavé (napísanie zoznamu potravín, ktoré treba kúpiť, napísať krátke vety o sebe a pod.).

Spôsoby hodnotenia:

- Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou: jeho cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).
- Hodnotenie spolužiakmi: má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všimáť si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.
- Sebahodnotenie: rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

Literatúra

- BEACCO, J.- C. Les Dimensions culturelles des enseignements de langue, Paris: Hachette éducation, 2000.
- BEACCO, J.- C., BOUQUET, S., PORQUIER, R. Niveau B2 pour le français (utilisateur /apprenant indépendant) – Un Référentiel. Paris: Didier, 2004.
- BEACCO, J.- C., DE FERRARI, M., LHOTE, G. Niveau A1.1 pour le français (Publics adultes peu francophones, scolarisés, peu ou non scolarisés) – Référentiel et certification (dilf) pour les premiers acquis en français. Paris: Didier, 2005.
- BÉRARD, É. Grammaire du français comprendre, réfléchir, communiquer (Niveaux A1/A2 du Cadre européen). Paris: Didier, 2005.
- BUTAŠOVÁ, A. a kol. Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie cudzích jazykov v terminologickom rámci. Slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Bratislava, 2010. 141 s. ISBN 978-80-223-2919-4.
- BUTAŠOVÁ, A. a kol. Koncepcia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách. Bratislava: ŠPÚ, 2007. ISBN 978-80-89225-31-6.
- EURÓPSKA KOMISIA. Akčný plán 2004 – 2006. Brusel. 2003.
- GADUŠOVÁ, Z. a kol. PEDAGOGICKÁ DOKUMENTÁCIA z anglického jazyka, úroveň A1. 2009. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. 41 s. ISBN 978-80-89225-67-5.
- HARMER, J. The Practice of English Language Teaching. Pearson Longman, 2007. 448 s. ISBN 978-1-4058-5311-8.
- KOLLÁRIKOVÁ, Z.; PUPALA, B. Predškolská a elementárna pedagogika. Portál, 2001. 456 s. ISBN 80-7178-585-7.
- RIES, L.; KOLLÁROVÁ, E. (eds.) Svet cudzích jazykov DNES. Inovačné trendy v cudzojazyčnej výučbe. DIDAKTIS, 2004. 188 s. ISBN 80-89160-11-5.
- LITTLE, D.; PERCLOVÁ, R. Európske jazykové portfólio. Príručka pre učiteľov a školiteľov. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2002. ISBN 80-857652-8.
- LOJOVÁ G., KOSTELNÍKOVÁ M. (eds.) ELT in primary education. Bratislava, 2008. 158 s. ISBN 978-80-89225-66-8.
- PRŮCHA J. Moderní pedagogika Portál 1997 496 s. ISBN 80-7178-170-3.
- Slovensko-anglicko-francúzsko-nemecký slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Bratislava: ŠPÚ, 2009. 234 s. ISBN 978-80-89225-71-2.
- Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Bratislava: ŠPÚ, 2006. 252 s. ISBN 80-58756-93-5, revidované vydanie 2013.
- WIDLOCK, B. a kol. Norimberské odporúčania pre včasnú výučbu cudzích jazykov. München: Goethe Institut e.V., 2010. 39 s. ISBN 978-3-939670-38-4.

Učebné osnovy

Ročník: štvrtý

Počet týždenných hodín ŠVP: 3 Počet týždenných hodín ŠkVP: 0
Celkový počet hodín v roku ŠVP: 99 Celkový počet hodín v roku ŠkVP: 99

Tematický okruh	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Vzdelávanie (20h)	Sloveso „byť“ a jeho kladné, záporné a skrátené tvary, Čísla 1-30 Farby Školské pomôcky Neurčitý člen (a, an) Privlastňovací pád Rozkazovací spôsob – pokyny k činnostiam:sit down, stand up ...	Správne používať tvary slovesa „byť“ vo vetách Uviesť počet Pomenovať farby Pomenovať školské pomôcky a predmety, ktoré sa nachádzajú v triede Správne používať neurč. členy Vyjadriť vlastníctvo osôb Vydať pokyny a reagovať na ne Tvoriť otázky a odpovedať Čítať príbeh, porozumieť mu a nájsť v ňom informáciu Vyjadriť názor
Rodina a spoločnosť (10h)	Členovia rodiny Osobné zámená Privlastňovacie zámená Vyjadrenie pocitov: hot, cold, hungry, thirsty, happy, sad, tired, angry, scared, Opis vlastností: nice, funny, friendly	Predstaviť rodinného príbuzného, priateľa alebo známeho človeka Pomenovať a vyjadriť vzťah k členom rodiny Správne tvoriť otázky a skrátené odpovede slovesa „byť“ Rozlišovať osob. zámená a tvoriť privlastňovacie Vyjadriť pocity Opísať vlastnosti človeka
Náš domov (12h)	Predmety v dome: nábytok, elektronika, zariadenie Izby v dome Predložky určujúce smer a miesto: in, on, at, behind, under, next to, in front of, between, from Väzba „there is/there are“ v otázke Prídavné mená: big, small, old, new	Pomenovať predmety v dome a nábytok Správne používať predložky smeru a miesta Hovoriť o veciach v dome, o vlastnej izbe Pýtať sa a odpovedať Rozlišovať použitie väzby „tam je, tam sú“ Správne používať ukazovacie zámená

		Používať prídavné mená na opis predmetov
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (16)	<p>Časti tváre</p> <p>Sloveso „mat“ - jeho kladné, záporné a skrátené tvary</p> <p>Tvorba otázok a odpovedí so slovesom „mat“</p> <p>Opytovacie zámeno „when“</p> <p>Časti tela</p> <p>Opis osôb</p> <p>Denný režim</p> <p>Dni v týždni</p> <p>Predložky času: in, on, at</p> <p>Jednoduchý prítomný čas vo vete</p>	<p>Pomenovať časti tela a tváre</p> <p>Opísať vzhľad svoj aj iných</p> <p>Správne používať sloveso „mat“ v oznamovacích vetách i v otázkach</p> <p>Porozumieť otázkam a vedieť na ne odpovedať</p> <p>Hovoriť o dennom režime s použitím predložiek času</p> <p>Pomenovať každodenné aktivity</p> <p>Tvoriť jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných</p> <p>Ovládať tvorbu jedn. prítomného času v oznamovacích vetách aj v otázkach</p>
Voľný čas a záľuby (6h)	<p>Sloveso „môct“ - jeho kladné, záporné a skrátené tvary</p> <p>Ľudské zmysly</p> <p>Tvorba otázok a odpovedí so slovesom „môct“</p> <p>Zdvorilostné ponuky so slovesom „môct“: Can I help you?</p> <p>Sloveso „môct“ v žiadosti: Can you visit me today?</p>	<p>Správne používať sloveso „môct“ na vyjadrenie schopností</p> <p>Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus, svoje vedomosti a skúsenosti</p> <p>Hovoriť o tom čo dokážem</p> <p>Pýtať sa a odpovedať</p> <p>Ponúknuť pomoc</p> <p>Navrhnuť niečo niekomu</p> <p>Popísať čo vnímame zmyslami</p>
Človek a príroda (12h)	<p>Zvieratá v ZOO</p> <p>Zvieratá na farme</p> <p>Opis zvierat</p> <p>Počasie</p> <p>Ročné obdobia</p> <p>Opis počasia: What's the weather like?</p>	<p>Pomenovať zvieratá v Zoo i na farme</p> <p>Opísať zvieratá a hovoriť o ich schopnostiach</p> <p>Vyjadriť svoj vzťah k jednotlivým zvieratám slovným spojením „mám/ nemám rád“</p> <p>Správne používať prítomný priebehový čas</p>

		<p>v oznamovacích vetách i v otázkach</p> <p>Pýtať sa a odpovedať</p> <p>Charakterizovať ročné obdobia</p> <p>Hovoriť o počasí</p>
Obliekanie a móda (8h)	<p>Oblečenie</p> <p>Prítomný priebchový čas-kladné a záporné vety</p> <p>Tvorba otázok v prít. priebchovom čase: What are you wearing? What's he wearing? I'm/ He's wearing...</p>	<p>Pomenovať časti odevu</p> <p>Opísať oblečenie človeka</p> <p>Správne používať prítomný priebchový čas v oznamovacích vetách i v otázkach</p> <p>Hovoriť o spôsoboch obliekania</p> <p>Vybrať si z ponúknutých možností</p> <p>Vyjadriť názor a postoj</p>
Výživa a stravovanie (12h)	<p>Jedlá</p> <p>Jednod. prít. čas - kladné a záporné vety, otázky</p> <p>Prít. priebchový čas - kladné a záporné vety, otázky</p> <p>Určovanie času</p> <p>Príslovky „now/today“</p>	<p>Pomenovať druhy jedál</p> <p>Povedať čo radi a neradi jeme</p> <p>Správne používať jednod. prítomný čas v kladných, záporných vetách a v otázkach</p> <p>Rozlišovať použitie jednoduchého prítomného a prítomného priebchového času</p> <p>Rozlišovať použitie prísloviiek času</p> <p>Rozprávať o svojom obľúbenom jedle</p>
Uprostred multikultúrnej spoločnosti (3h)	<p>Narodeninová oslava</p> <p>Darčeky</p> <p>Sviatky v roku</p>	<p>Prijat' dar, poďakovať a vyjadriť názor</p> <p>Blahoželať k sviatku</p> <p>Hovoriť o darčekom</p> <p>Napísať jednoduchú pohľadnicu</p> <p>Pomenovať niektoré sviatky po anglicky</p> <p>Pracovať podľa pokynov</p> <p>Klásať jednoduché otázky a odpovedať na ne</p>

Vzdelávací obsah anglického jazyka primárnej školy pozostáva z nasledujúcich okruhov na úrovni A1.1+:

1. Rodina a spoločnosť
2. Naš domov
3. Ľudské telo, starostlivosť o zdravie
4. Človek na cestách
5. Vzdelávanie
6. Človek a príroda
7. Voľný čas a záľuby
8. Výživa a stravovanie
9. Obliekanie a móda
10. Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Šport nám, my športu* (7)

Obchody* (8)

Krajiny, mestá a miesta* (2)

Vzory* (1) *

Hviezdičkou označené okruhy sú kvôli kompatibilite s úrovňou A 1 ISCED 2 zlúčené s okruhmi uvedenými v zátvorke.

Ruský jazyk

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	3	0	3
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	3	0	33

Úvod

Vzdelávací štandard z ruského jazyka pre primárne vzdelávanie zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu. Vzdelávací štandard predstavuje rámec na rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet ruský jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ERR, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba ruského jazyka ako prvého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 v prvom cudzom jazyku žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky

o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2017, s. 28).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu ruský jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky. Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup – na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností; využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom; v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ; v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text; používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatosť a otvorenosť svetu.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku.

Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovali a rozvíjali:

motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita; záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety; osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov; všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (vnímanie prostredníctvom rôznych zmyslov, zámerná pozornosť, vizuálna, auditívna, kinestetická pamäť, reč). Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces

zapamätávania a dlhodobejšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názorno- činnostný charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít.

Nasledujúce metodicko-didaktické princípy majú význam pre efektívne vyučovanie cudzieho jazyka na prvom stupni základnej školy:

- vyučovanie orientované na žiaka;
- činnostný charakter vyučovania;
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov;
- pozitívna motivácia;
- názornosť a primeranosť veku;
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny;
- systematické opakovanie;
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasť učenia sa jazyka;
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2017, s. 13 a 105).

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (upravené, SERR, 2017, s. 13).

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- sústrediť sa na prijímanie informácií;
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2017, s. 13).

Žiak dokáže:

používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im; predstaviť seba a iných;

porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne;

jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov;

dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov;
používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení;
vysloviť obmedzený repertoár naučenej slovnej zásoby;
odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety;
vyhláskovať svoje meno, adresu. (upravené, SERR, 2017, s. 113 – 122)

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu;
pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa atď. (upravené, SERR, 2017, s. 125)

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

spájať písmená;
spájať slová pomocou spájacích výrazov, napr. „a“, „alebo“. (upravené, SERR, 2017, s. 128)

Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci primárneho vzdelávania.

Komunikačné jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v cudzom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

identifikovať známe slová;
identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov;
porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov;
porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine;
porozumieť jednoduchým orientačným pokynom;
porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy;

porozumieť hlavnej myšlienke vypočutého jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je starostlivo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky;
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia;
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy;
- prečítať a porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine a jednoduchým orientačným pokynom;
- porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka;
- porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známu tému;
- prečítať veľmi krátke jednoduché texty a porozumieť im, napr. na plagátoch, pohľadniciach.

Produktívne činnosti a stratégie Ústny prejav

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov;
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, svojej rodine, kamarátoch;
- zadať krátke a jednoduché pokyny;
- používať čísla, základné číslovky, údaje o čase;
- jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov;
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

správne napísať všetky písmená abecedy;
správne odpísať slová, krátke vety;
napísať vlastné meno, adresu, vek;
napísať krátky pozdrav a pohľadnicu.

Prehľad kompetencií a funkcií jazyka pre úroveň A1 až B2

Kompetencie a funkcie jazyka stanovené pre úrovne A1 až B2 uvádza nasledujúca tabuľka (BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R., 2004, s. 63 – 66).

V rámci primárneho vzdelávania sa v cudzích jazykoch rozvíjajú iba kompetencie a funkcie špecifikované v časti obsahový štandard, v súlade s výkonovým štandardom v cudzom jazyku pre žiakov mladšieho školského veku.

Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na štyri komponenty, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie, a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2.
Kompetencie a funkcie relevantné pre primárne vzdelávanie sú zvýraznené.

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť

	Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť

9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť(sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-o Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie

16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť niekomu niečo Kondolovať Blahoželať
---	--

17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/ Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/ výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

Obsahový štandard

Obsahový štandard pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard vymedzuje záväzné požiadavky pre komunikačnú úroveň A 1.1+.

Jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti interakčnej schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

СПОСОБНОСТЬ 1: «НАЧАТЬ РАЗГОВОР, ИСХОДЯ ИЗ КОНКРЕТНОЙ СИТУАЦИИ»

Kompetencia č. 1: «Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Начать разговор, исходя из конкретной ситуации	Приветствовать Pozdraviť	Здравствуй! Здравствуйте! Привет! Доброе утро! Добрый день! Добрый вечер!	spojenie prídavných mien s podstatnými menami intonácia zvolacej vety
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Поблагодарить и выразить свою признательность Pod'akovat' sa a vyjadriť svoje uznanie	Спасибо. Большое спасибо за ...	
	Попрощаться Rozlúčiť sa	До свидания! Пока! Спокойной ночи!	

СПОСОБНОСТЬ 2: «ВЫСЛУШАТЬ И ИНФОРМИРОВАТЬ»

Kompetencia č. 2: «Vypočuť si a podať informácie»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Выслушать и информировать Vypočuť si a podať informácie	Получить информацию Informovať sa	Как тебя зовут? Меня зовут ... Откуда ты? Я из Братиславы. Познакомься ... Сколько тебе лет? Сколько лет бабушке? Мне (ему, ей) ... год, года, лет. Что у тебя нового? Который час? Два часа. Сколько учеников в классе? Какое сегодня число? Сегодня 15-ое октября. Какой сегодня день? Какой сейчас месяц? Где наш класс? Наш класс там.	opytovacie zámená intonácia opytovacej vety základné číslovky 1–100 väzba číslovky vs podstatným menom год, года, лет; час, часа, часов skloňovanie podstatných mien

СПОСОБНОСТЬ 3: «ВЫБРАТЬ ИЗ ПРЕДЛАГАЕМЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ»

Kompetencia č. 3: «Vybrať si z ponúknutých možností»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Выбрать предлагаемых возможностей Vybrať si z ponúknutých možností	Определить Identifikovať	Это город Братислава. Это моя мама. Это наш класс. Это мой учебник. Это ваш дом? Книга на столе. Карандаш в портфеле. Учебник на парте. Мяч под шкафом. Мама у окна.	osobné privlastňovacie zámená predložky v, na, pod, u prídavné mená miery, farby a kvality v základnom tvare
	Описать Opísať	Город Братислава столица Словакии. У меня длинные волосы. У тебя белая майка. У него большая собака. У неё красная юбка.	prítomný čas sloviess

СПОСОБНОСТЬ 4: «ВЫСКАЗАТЬ СВОЁ МНЕНИЕ»

Kompetencia č. 4: «Vyjadriť názor»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Высказать мнение Vyjadriť názor	Высказать мнение Vyjadriť názor	Я думаю, что ... Она хорошая девушка. Он весёлый мальчик. Мне это нравится. Мне это не нравится. Да, это так. Я согласен. Ты прав. Нет!	prítomný čas sloviess prídavné mená miery, farby a kvality v základnom tvare vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu

СПОСОБНОСТЬ 5: «ВЫРАЗИТЬ СВОЁ ЖЕЛАНИЕ»

Kompetencia č. 5: «Vyjadriť vôľu»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Выразить своё желание Vyjadriť vôľu	Выразить свои желания Vyjadriť želania	Я хочу ... Желаю вам счастья, здоровья, успехов.	prítomný čas slovíes I. a II. časovania (napr. хотеть, желать) genitív podstatných mien pri vyjadrení želania

СПОСОБНОСТЬ 6: «ВЫРАЗИТЬ СВОЮ СПОСОБНОСТЬ»

Kompetencia č. 6: «Vyjadriť schopnosť»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Выразить свою способность Vyjadriť schopnosť	Показать своё умение что-либо делать Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť	Я говорю по-русски. Мы говорим по-русски. Я умею читать, писать и говорить по-русски. Он умеет читать. Я люблю рисовать, петь и танцевать. Я люблю читать сказки. Я играю в мяч. Я не знаю ...	časovanie slovíes v prítomnom čase (napr. изнать, уметь, говорить, любить)

СПОСОБНОСТЬ 7 : «ВОСПРИНИМАТЬ И ПРОЯВЛЯТЬ СВОИ ЧУВСТВА»

Kompetencia č. 7: «Vyjadriť pocity»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Воспринимать и проявлять свои чувства Vyjadriť pocity	Проявить свою радость, удовлетворение Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Выразить печаль, удручённость Vyjadriť smútok, skl'účenosť	Какой хороший день! Как красиво! Как хорошо! Прекрасно! Мне грустно. Жалко, что ... Мне неприятно.	použitie prísloviiek

СПОСОБНОСТЬ 9: «ПРЕДСТАВИТЬ СВОИ УВЛЕЧЕНИЯ И СВОЙ ВКУС»

Kompetencia č. 9: «Predstaviť záľuby a vkus»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Представить свои увлечения и свой вкус Predstaviť záľuby a vkus	Выразить, что мне нравится Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam	Мне нравится ... Я люблю	slovné spojenie: prítomný čas + infinitív záporná častica не
	Выразить своё отрицательное отношение к кому-либо/чему-либо Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád	Мне не нравится ... Я не люблю ...	

СПОСОБНОСТЬ 11: «ОПРЕДЕЛИТЬ, СООБЩИТЬ И ПРИНЯТЬ ПРАВИЛА ИЛИ ОБЯЗАННОСТИ»

Kompetencia č. 11: «Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Определить, сообщить и принять правила или обязанности Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Выразить приказ/запрет Vyjadriť príkaz/zákaz	Открой (окно, книгу, ...)! Слушай! Да, можно! Нет, нельзя!	používanie výrazov možno, нельзя rozkazovacie vety

СПОСОБНОСТЬ 14 : «ПРЕДЛОЖИТЬ И РЕАГИРОВАТЬ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕ»

Kompetencia č. 14: «Dať ponuku a reagovať na ňu»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
	Выразить просьбу Žiadať od niekoho niečo	Дай мне, пожалуйста ... Покажи ...	
	Ответить на просьбу Odpovedať na žiadosť	Пожалуйста. Конечно. Да. Нет.	

Предложить реагировать на предложение Dat' ponuku a reagovať na ňu	Предложить сделать что-либо и Navrhnúť niekomu, aby niečo urobil	Ты придёшь ко мне сегодня? Говори!	rozkazovacie a zvolacie vety
	Предложить сделать что-либо сообща Navrhnúť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili	Давайте посмотрим телевизор. Давайте играть в футбол.	
	Предложить помощь Ponúknuť pomoc	Я вам помогу.	
	Ответить на предложение кого-либо Odrovedat' na návrh	Спасибо.	

СПОСОБНОСТЬ 17: «РЕАГИРОВАТЬ ПРИ ПЕРВОЙ ВСТРЕЧЕ»

Kompetencia č. 17: «Reagovať pri prvom stretnutí»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Реагировать при первой встрече Reagovať pri prvom stretnutí	Представить кого-нибудь Predstaviť niekoho	Мама, познакомься, это ...	rozkazovací spôsob slovies ustálené slovné spojenia oznamovacie vety zvolacie vety
	Представиться Predstaviť sa	Меня зовут ...	
	Реагировать на чье-то представление Reagovať na predstavenie niekoho	Очень приятно. Рад с тобой (с вами) познакомиться.	
	Приветствовать Privítať	С приездом! Добро пожаловать!	

СПОСОБНОСТЬ 19 : «ЗВОНИТЬ ПО ТЕЛЕФОНУ»

Kompetencia č. 19: «Telefonovať»

Kompetencia	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Звонить по телефону	Начать телефонный разговор Začať telefonický rozhovor	Алло! Позовите, пожалуйста ... Могу говорить с ...	zvolacie vety
Telefonovať	Закончить телефонный разговор Ukončiť telefonický rozhovor	До свидания! До встречи!	

Tematické okruhy

Predložený dokument stanovuje základné tematické okruhy, ku ktorým boli priradené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú v našich školách. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína. Naplnenie každého tematického okruhu konkrétnou slovnou zásobou sa odvíja od používaných materiálo-didaktických prostriedkov a korešponduje s rozvíjanými kompetenciami, ktoré sú stanovené v obsahovom štandarde.

Uvedené tematické okruhy sú odporúčané, nie povinné. Rodina a spoločnosť

Osobné údaje

Rodina – vzťahy v rodine

Náš domov

Môj dom/byt Domov a jeho okolie

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo Fyzické znaky

Človek na cestách

Dopravné prostriedky

Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Názvy povolání

Človek a príroda

Zvieratá Počasie Rastliny

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Výživa a zdravie Zdravé stravovanie Jedlá

Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Cudzie jazyky Rodinné sviatky Zbližovanie kultúr

Odievanie a móda

Základné druhy oblečenia

Šport nám, my športu

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Obchod a služby

Obchody a nakupovanie

Krajiny, mestá a miesta

Moja krajina a moje mesto

Vzory a ideály

Dieťa a jeho vzory

Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností a stratégií

Počúvanie s porozumením a ústny prejav ako primárna činnosť

V počiatočných etapách je vyučovanie cudzieho jazyka zamerané na nácvik správnej výslovnosti, budovanie aktívnej slovnej zásoby a komunikačných jazykových činností a stratégií. Rozvíja počúvanie s porozumením ako jazykový vzor a zdroj gramatických prostriedkov a ústny prejav, v ktorom dôležitú úlohu zohráva reprodukčná fáza – rôzne druhy opakovania. Na začiatku výučby

žiaci musia veľa počúvať. Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa by mala byť sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, obrázkový materiál), mala by byť motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Ústny prejav žiakov sa na tomto stupni realizuje väčšinou imitatívnou formou (opakovanie jazykových štruktúr alebo len jednotlivých slov).

Začiatky čítania s porozumením a písomného prejavu

Počiatočný kontakt s písomnou formou cudzieho jazyka je vizuálny. Vychádza zo slovnej zásoby, ktorú si žiaci osvojili prostredníctvom počúvania. Návrik čítania s porozumením má byť odstupňovaný – obrázky, slová, slovné spojenia, krátke vety.

V počiatočnej fáze čítania s porozumením žiaci čítajú slová, ktoré si už osvojili (rozumejú im po vypočutí, vedia ich vyslovovať, poznajú ich konkrétny význam). V prvej etape sa vytvára asociácia medzi zvukovou/hovorenou podobou slova a konkrétnou predstavou jeho významu (napr. obrázkom). V začiatkoch čítania je k tejto predstave priradená písaná podoba slova a žiaci ho čítajú s naučenou správnou výslovnosťou a s porozumením. Žiaci pokračujú v čítaní slovných spojení a jednoduchých viet.

Žiaci začínajú písať po návriku čítania slov, resp. po fáze vizuálneho kontaktu s písomnou podobou známych slov. Písanie sa najskôr obmedzuje na odpisovanie slov. Pri písaní slovných spojení a jednoduchých viet pracujú žiaci pomocou modelového textu. Návrik čítania s porozumením a písomného prejavu v cudzom jazyku musí byť veku primeraný a postupný, čo sa týka obsahu aj nárokov na žiaka.

Komunikačný kontext sa vytvára prostredníctvom krátkych a jednoduchých textov, ktoré sú primeraným spôsobom upravené pre komunikačnú úroveň žiakov a sú v súlade s vekovými osobitosťami žiakov mladšieho školského veku, napr. obrázkové príbehy, ukážky z rozprávok, pohľadnice, pokyny, dotazníky, ilustrované opisy, plagáty, texty detských piesní.

Hodnotenie

V počiatočnej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.

Obsah hodnotenia

Počúvanie s porozumením: hodnotia sa rôzne čiastkové spôsobilosti – rozlišovanie a porovnávanie hlások, slabík a slov, porovnávanie významu viet na základe ich intonácie. Úlohy vhodné pre žiakov tohto veku sú také, ktoré im umožňujú demonštrovať pochopenie prostredníctvom neverbálnych prostriedkov (označovanie a spájanie obrázkov, vyfarbovanie, kreslenie).

Ústny prejav: úlohy, ktoré sú určené na hodnotenie ústneho prejavu, musia byť realistické, zmysluplné. Výroky žiakov v cudzom jazyku sa nemajú hodnotiť izolovane, ale majú byť vnímané v kontexte situácie. Dôraz sa kladie na splnenie komunikačného zámeru. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať správnej výslovnosti a náležitej intonácii.

Čítanie s porozumením: hodnotia sa čiastkové spôsobilosti čítania (rozlišovanie a porovnávanie písomnej formy slov, hľadanie konkrétnych slov alebo informácií v texte, čítanie krátkych textov s porozumením).

Písomný prejav: úlohy určené na hodnotenie písania by mali odzrkadľovať aktivity v triede. Žiaci odpisujú slová a krátke vety, neskôr aj krátke odseky; nakoniec píšú vlastné vety a krátke odseky. Úlohy musia byť autentické a pre žiakov zaujímavé (napísať zoznam potravín, ktoré treba kúpiť; napísať krátke vety o sebe a pod.).

Spôsoby hodnotenia:

Hodnotenie učiteľom ústnou formou alebo písomnou formou: jeho cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a

obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).

Hodnotenie spolužiakmi: má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všimnúť si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.

Sebahodnotenie: rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie prostriedky sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje záznamy na sebahodnotenie, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

Literatúra

BEACCO, J. – C. Les Dimensions culturelles des enseignements de langue, Paris : Hachette éducation, 2000. 192 s. ISBN 2-01-155157-9

BEACCO, J. – C., BOUQUET, S., PORQUIER, R. Niveau B2 pour le français (utilisateur /apprenant indépendant) – Un Référentiel. Paris : Didier, 2004. 416 s. ISBN: 2-278-05576-3.

BEACCO, J. – C., DE FERRARI, M., LHOTE, G. Niveau A1.1 pour le français (Publics adultes peu francophones, scolarisés, peu ou non scolarisés) – Référentiel et certification (dilt) pour les premiers acquis en français. Paris : Didier, 2005. 256 s. ISBN: 978-2-278- 05854-9.

BÉRARD, É. Grammaire du français comprendre, réfléchir, communiquer (Niveaux A1/A2 du Cadre européen). Paris : Didier, 2005. 215 s. ISBN 978-2-278-06082-5.

BUTAŠOVÁ, A. et al. Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie cudzích jazykov v terminologickom rámci. Slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Bratislava, 2010. 141 s. ISBN 978-80-223-2919-4.

BUTAŠOVÁ, A. et al. Konceptia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách. Bratislava : ŠPÚ, 2007. ISBN 978-80-89225-31-6.

GÁBRIŠOVÁ a kol. Pedagogická dokumentácia z ruského jazyka, úroveň A1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. ISBN 978-80-89225-70-5.

KOLLÁRIKOVÁ, Z.; PUPALA, B. Predškolská a elementárna pedagogika. Praha: Portál, 2001. 456 s. ISBN 80-7178-585-7.

LITTLE, D.; PERCLOVÁ, R. Európske jazykové portfólio. Príručka pre učiteľov a školiteľov. Bratislava : Štátny pedagogický ústav, 2002. ISBN 80-857652-8.

LOJOVÁ G., KOSTELNÍKOVÁ M. (eds.) ELT in primary education. Bratislava: ŠPÚ, 2008. 158 s. ISBN 978-80-89225-66-8.

ПАССОВ, Е.И. 2010. Методика как теория и технология иноязычного образования. In Иностранные языки в школе. ISSN 0130-6073, роç. 2010, ç. 10, s. 88 – 92.

ПАССОВ, Е.И., КУЗОВЛЕВА, Н.Е. Урок иностранного языка. Ростов н/Д: Феникс, 2010. 640 s. ISBN 978-5-222-15995-8.

ПАССОВ, Е.И., КОЛЛАРОВА, Э., КИБИРЕВА, Л.В. Концепция коммуникативного иноязычного образования. Санкт-Петербург: Златоуст, 2007. 199 s. ISBN 978-5-86547-409-8.

PRŮCHA J. Moderní pedagogika. Praha: Portál, 1997. 496 s. ISBN 80-7178-170-3.

RIES, L.; KOLLÁROVÁ, E. (eds.) Svet cudzích jazykov DNES. Inovačné trendy v cudzojazyčnej výučbe. Bratislava: DIDAKTIS, 2004. 188 s. ISBN 80-89160-11-5.

WIDLOCK, B. et al. Norimberské odporúčania pre včasnú výučbu cudzích jazykov. München : Goethe Institut e.V., 2010. 39 s. ISBN 978-3-939670-38-4.

Akčný plán 2004 – 2006. Brusel. 2003. EURÓPSKA KOMISIA. [cit. 2018-09-20] Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2003:0449:FIN:EN:PDF>

Kľúčové kompetencie pre celoživotné vzdelávanie. Európsky referenčný rámec. Luxemburg : Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev, 2007. 16 s. ISBN NC-78- 07-312-SK-C.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Bratislava : ŠPÚ, 2017. 255 s. ISBN 978-80-8118-201-3.

Učebné osnovy: Ruský jazyk

Ročník:

tretí

Počet týždenných hodín ŠVP: 3

Celkový počet hodín v roku ŠVP: 99

Počet týždenných hodín ŠkVP:0

Celkový počet hodín v roku ŠkVP: 0

Tematické okruhy:

Človek a spoločnosť, komunikácia	4 h	
Vzdelávanie a práca	17 h	
Rodina a spoločnosť domov	5 h	Náš
6 h		
Odievanie a móda	3 h	
Človek a príroda	10 h	
Výživa a zdravie	5 h	
Krajina, ktorej jazyk sa učím	4 h	
Krajiny, mestá a miesta		7 h
Jazyk ako dorozumievací prostriedok	22 h	
Voľný čas a záľuby	8 h	
Človek na cestách	8 h	
Spolu:	99 h	

Obsahový štandard	Výkonový štandard
O krajine a jazyku, ktorý sa učím	Motivačné rozprávanie o potrebe učenia sa cudzích jazykov
Pozdravy a predstavovanie sa – ústny prejav	Vie pozdraviť a rozlúčiť sa Vie správne použiť základné zoznamovacie frázy, vie sa predstaviť a opýtať sa na meno
Vybavenie triedy - slovná zásoba	Žiak vie pomenovať predmety v triede
Školské pomôcky - slovná zásoba	Pozná názvy školských pomôcok
Použitie ukazovacieho zámena – eto	Pozná frázu: „Čo je to?“
Viete rátať - názvy čísloviek od 1 – 10	Dokáže použiť číslovku v závislosti od predmetov Vie rátať do 10
Správanie v triede - základné povely	Žiak rozumie základným povelom Vie zdvorilo poďakovať
Použitie predložiek miesta - v, na, u, pod - opis obrázkov	Žiak dokáže prostredníctvom predložiek miesta opísať umiestnenie predmetov v miestnosti
Projekt na tému - " Trieda, v ktorej sa učím" – opis	Vie opísať vybavenie svojej triedy a školské pomôcky
Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme	Žiak ovláda slovnú zásobu, gramatiku a fonetické zvláštnosti vzťahujúce sa k téme
Názvy členov rodiny - slovná zásoba	Žiak vie pomenovať členov rodiny
Život v domácnosti - slovesné tvary	Dokáže opísať obrázok rodiny Má osvojené dané základné slovesné tvary Vie utvoriť jednoduché vety

<p>Osobné a privlastňovacie zámená - ústny prejav Projekt na tému - " Moja rodina" - rodinná fotografia, opis Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme?</p> <p>Základné údaje o bydlisku – ústny prejav</p> <p>Môj domov - názvy izieb</p> <p>Rozprávka: O troch medveďoch - posluš s porozumením Projekt na tému: " Môj dom" Základné druhy oblečenia - slovná zásoba Slovesá - obliekať, obliekať sa, obuť si Projekt na tému: " Jesenná móda"</p> <p>Názvy jedál - slovná zásoba</p> <p>Sloveso jesť, piť, v prítomnom čase - gramatické cvičenia</p> <p>Doplňujúce cvičenia k téme "Jedla" Projekt na tému: " Môj tanier" Nácvik písmen A, a, T, t – písanie Nácvik písmen A, a, T, t – čítanie</p> <p>Názvy hračiek - slovná zásoba</p> <p>Nácvik písmen O, o, M, m – písanie</p> <p>Nácvik písmen O, o, M, m - čítanie jednoduchého textu</p> <p>Doplňujúce cvičenia - precvičovanie písmen Nácvik písmena obrátené E, e, K, k – písanie Nácvik písmena obrátené E, e, K, k - čítanie slov, prízvuk Nácvik písmena N, n – písanie</p> <p>Nácvik písmena N, n - čítanie slov, prízvuk</p> <p>Použitie ukazovacích zámen - Etot, Eta, Eto</p>	<p>Vie vymenovať osobné a privlastňovacie zámená Dokáže vytvoriť projekt na zadanú tému Vie odprezentovať svoj projekt Ovláda slovnú zásobu, gramatiku a fonetické zvláštnosti vzťahujúce sa k téme Žiak má osvojenú slovnú zásobu k téme Vie sa opýtať na bydlisko kamaráta Tieto frázy vie uplatniť v dialógu Vie pomenovať jednotlivé izby domu Vie opísať svoj dom Vie prerozprávať rozprávku v rodnom jazyku Vie pomenovať vybrané predmety z rozprávky Dokáže vytvoriť projekt na uvedenú tému Vie pomenovať základné druhy oblečenia Má osvojené uvedené slovesné tvary Vie utvoriť projekt na zadanú tému Dokáže projekt odprezentovať s použitím osvojenej lexiky a gramatických javov Má osvojenú slovnú zásobu k téme Vie identifikovať jednotlivé potraviny Vie používať slovesné tvary – jesť, piť, ľúbiť Vie vyjadriť, ktoré jedlá má rád a ktoré nie</p> <p>Ovláda učivo tematického celku „Jedlá“ Vie vytvoriť projekt na zadanú tému Pozná tlačenu a písanú podobu písmen: A, T Dokáže identifikovať písmená A, T medzi inými písmenami abkuby Dokáže vyhľadať písmená v slovách Vie vymenovať lexémy , začínajúce na písmená: A, T Má osvojenú slovnú zásobu z básne Vie zarecitovať básne Pozná tlačenu a písanú podobu písmen O, M Dokáže uvedené písmená spájať do slabík Vie správne napojiť písmeno M cez spojovník Dokáže identifikovať písmená O, M medzi inými písmenami abkuby Dokáže vyhľadať písmená v slovách Pozná zvláštnosti prízvučného a neprízvučného O Ovláda učivo tematického celku Pozná tlačenu a písanú podobu písmen Dokáže identifikovať písmená obrátené E, e, K, k medzi inými písmenami abkuby Žiak pozná tlačenu a písanú podobu písmen Dokáže uvedené písmená spájať do slabík Žiak dokáže identifikovať písmená N, n medzi inými písmenami abkuby Vie vymenovať ukazovacie zámená</p>
---	---

Doplňujúce cvičenia k téme Kto je tam? - rozprávanie podľa obrázkov	Vie utvoriť vety s ich využitím Ovláda učivo tematického celku Dokáže utvoriť dialóg s použitím fráz: Kto tam? Tam...
Nácvik písmena - „Я – Ja – písanie	Pozná tlačенú a písanú podobu písmen Dokáže uvedené písmená spájať do slabík
Nácvik písmena - „Я – Ja“ - výslovnosť, čítanie slov	Dokáže identifikovať písmená Я. medzi písmenami azbuky
Pieseň o Jedličke - nácvik piesne	Pozná intonačné osobitosti písmena
Rozprávka o Vianociach - posluch textu	Žiak pozná text a význam piesne, má osvojenú zásobu
Nácvik písmena D, d – písanie	Žiak dokáže prerozprávať dej rozprávky v rodnom jazyku
Nácvik písmena D, d - čítanie slov	Pozná tlačенú a písanú podobu písmen. Dokáže uvedené písmená spájať do slabík dokáže identifikovať písmená Д, д medzi inými písmenami azbuky
"Kto je doma?" – rozprávanie	Dokáže vyhľadať písmená в slovách Vie prerozprávať obsah rozprávky rodnom jazyku
Práca s textom doplneným obrázkami - doplňujúce cvičenia	Vymenovať postavy v ruskom jazyku Dokáže utvoriť dialógy s použitím opytovacej vety <i>Кто дома?</i> .
Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme?	Dokáže prečítať písaný a tlačенý text Je schopný zapísať hovorené slová. Má osvojenú slovnú zásobu
Názvy zvierat - slovná zásoba	Ovláda slovnú zásobu, gramatiku a fonetické zvláštnosti vzťahujúce sa k téme. Má osvojené náležité komunikačné schopnosti Má osvojenú slovnú zásobu k téme.
Nácvik písmena - Y, y U, u – písanie	Vie identifikovať pomenovania zvierat Nácvik písmen Y, y
Nácvik písmena - Y, y U, u - čítanie slov a textu	Pozná tlačенú a písanú podobu písmen. Dokáže uvedené písmená spájať do slabík Dokáže identifikovať písmená U, u medzi inými písmenami azbuky. Dokáže vyhľadať písmená в slovách. Vie vymenovať lexémy, začínajúce na písmená U, u.
Použitie slovesa маѣ	Pozná intonačné osobitosti písmena <i>У меня есть..... У тебя есть.....</i> Vie gramaticky správne používať sloveso маѣ. Vie použiť dané sloveso vo všetkých osobách
Doplňujúce cvičenia k téme	Žiak je schopný pracovať samostatne s doplňujúcim materiálom a cvičeniami
Nácvik písmena I, i – písanie	Nácvik písmen И, и . Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačенá a písaná podoba písmen
Nácvik písmena I, i - čítanie slov a textu	Výslovnosť písmen. Vyhľadávanie písmen И, и в slovách. Názvy, začínajúce sa na hlásku И, и. Dôraz na prízvuk. Správna výslovnosť

<p>V prírode - rozprávanie podľa obrázkov</p> <p>Použitie predložky miesta pri (niečom)</p> <p>Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme?</p> <p>Ruské mená verzus slovenské mená</p> <p>Nácvik písmena В, в V, v – písanie</p> <p>Nácvik písmena В, в V, v - čítanie slov</p> <p>Prepis písaného a tlačeneho textu "V triede"</p> <p>"V triede". Čítanie textu doplneného obrázkami Nácvik písmen Е, е, Д, д – písanie</p> <p>Nácvik písmen Е, е, Д, д - čítanie slov</p> <p>Môj rozvrh hodín - slovná zásoba</p> <p>Učenie - naša práca</p> <p>Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme?</p> <p>Voľný čas a záľuby - slovná zásoba</p>	<p>Práca s obrázkovým materiálom. Zoradenie obrázkov podľa deja. Tvorba viet, rozprávanie Dokáže utvoriť jednoduché vety a prerozprávať dej na obrázkoch Predložka miesta pri. Vetné konštrukcie typu: <i>У окна... У стола...</i> Opakovanie a upevňovanie učiva, korekcia a eliminácia nesprávnych lexikálnych, gramatických a fonetických návykov Osobitostí a zvláštnosti ruských mien v porovnaní so slovenskými Ruské otcovské meno a priezviská Nácvik písmen В, в Spájanie písmen do slabík a slov Pozná tlačenu a písanu podobu písmen Výslovnosť písmen. Vyhľadávanie písmen В, в v slovách. Názvy, začínajúce sa na hlásku В, в. Dôraz na prízvuk. Správna výslovnosť. Čítanie jednoduchého tlačeného a písaného textu Dokáže prepísať tlačeneý text písaným písmom Dokáže prečítať tlačeneý text Chápe zmysel textu Nácvik písmen Д, д, Е, е. Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis Výslovnosť písmen. Vyhľadávanie písmen Е, е, Д, д v slovách. Názvy, začínajúce sa na hlásku Е, е, Д, д. Dôraz na prízvuk. Správna výslovnosť Slovná zásoba k téme: расписание уроков, русский язык, словацкий язык, литература, английский язык, математика, биология, география, физкультура, информатика, пение, рисование, кружок, физкультурный зал, учительская Aktivity v triede, slovesá: <i>учить, учиться, писать, читать, изучать, говорить, сказать, слушать, смотреть, отвечать, открыть, закрыть, встать, поднять, рисовать, стирать, присутствовать, отсутствовать</i> Ovláda slovnú zásobu, gramatiku a fonetické zvláštnosti vzťahujúce sa k téme Má osvojené náležité komunikačné schopnosti Slovná zásoba: <i>свободное время, хобби, кататься на санках, на коньках, на лыжах, на велосипеде, на лодке, на роликовых коньках, играть в футбол, лепить снежную бабу, играть в снежки, купаться, загорать на солнце, кино, фильм, книга, радио, музыка</i></p>
---	--

Nácvik písmena L, l – písanie	Nácvik písmen Л, л . Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačená a písaná podoba písmen Výslovnosť písmen. Vyhľadávanie písmen Л, л v slovách. Názvy, začínajúce sa na hlásku Л, л . Dôraz na prízvuk. Správna výslovnosť
Nácvik písmena L, l - čítanie písaného a tlačeného textu	Ovláda slovnú zásobu, gramatiku a fonetické zvláštnosti vzťahujúce sa k téme Opakovanie učiva, upevňovanie nadobudnutých poznatkov, testovanie
Ruština na internete - testovanie	Nácvik písmen Р, р . Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačená a písaná podoba písmen.
Nácvik písmena R, r - zápis a čítanie slov	Použitie predložiek у, в, во . Ich uplatnenie pri opise obrázkov s tematikou voľného času. Upevňovanie slovnej zásoby
Predložky miesta: pri, в - opis obrázka	Pracovný list – cvičenia s predložkami a osvojenou slovnou zásobou z témy Opakovanie a upevňovanie učiva, korekcia a eliminácia nesprávnych lexikálnych, gramatických a fonetických návykov
Doplňujúce cvičenia – písanie	Obrázky izieb. Základné zariadenie jednotlivých izieb.
Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme?	<i>диван, кресло, ковёр, лампа, посуда, стакан, мебель, мусорный ящик, мебель</i>
Slovná zásoba: zariadenie domu	Nácvik písmen Б, б . Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačená a písaná podoba písmen. Vyhľadávanie písmen Б, б v slovách
Nácvik písmena B, b - zápis a čítanie slov	Slovná zásoba k téme: názvy hračiek, zariadenie izby. Použitie slovies: <i>играть, одевать, надевать</i> . Aktivita – obliekanie bábik
Detská izba - opis obrázka	Nácvik písmen З, з . Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačená a písaná podoba písmen. Vyhľadávanie písmen З, з v slovách
Nácvik písmena Z, z - zápis a čítanie slov	Má upevnené a osvojené učivo tematického celku Vpracovanie pracovného listu a úloh vzťahujúcich sa k téme
Doplňujúce cvičenia k téme	Má upevnené a osvojené učivo tematického celku Телевизор, радио, плита, холодильник, микроволная печь, пылесос, стиральная машина, компьютер, уют
Domáce spotrebiče - slovná zásoba	Смотреть, слушать, готовить, блюдо, согреть, пылесосить, стирать бельё, гладить_играть в...

<p>Použitie predložiek: pred, za, pod, nad</p>	<p>Ovláda príslušnú lexiku k téme Použitie predložiek <i>перед, за, под, над</i>. Tvorba viet, opis obrázkov Vie gramaticky správne používať predložky miesta <i>при, в</i> Ovláda slovnú zásobu, gramatiku a fonetické zvláštnosti vzťahujúce sa k téme</p>
<p>Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme?</p>	<p>Dopravné prostriedky: <i>Транспорт трамвай, троллейбус, автобус, машина, автомобиль, метро, самолёт, вокзал, билет, водитель, пассажир, станция</i></p>
<p>Druhy dopravy a dopravné prostriedky - slovná zásoba</p>	<p>Hra na cestovanie</p>
<p>Nácvik písmena S, s - zápis a čítanie slov</p>	<p>Nácvik písmen С, с. Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačená a písaná podoba písmen. Vyhľadávanie písmen С, с v slovách</p> <p>Precvičovanie lexiky a osvojených písmen. Testovanie</p>
<p>Doplňujúce cvičenia - Ruština na internete</p>	<p>Nácvik písmen Г, г. Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačená a písaná podoba písmen. Vyhľadávanie písmen Г, г v slovách. Názvy, začínajúce sa na hlásku Г, г.</p>
<p>Nácvik písmena G, g - zápis a čítanie slov</p>	<p>Dôraz na prízvuk. Správna výslovnosť. Čítanie jednoduchého tlačeného a písaného textu</p>
<p>Slovesá pohybu – gramatika</p>	<p><i>Идти, ехать, ездить</i> Pozná gramatické zvláštnosti slovíes a vie dané slovesá používať v komunikácii</p>
<p>Projekt na tému: Dopravné prostriedky</p>	<p>Vie vytvoriť projekt na zadanú tému Dokáže projekt odprezentovať s použitím osvojenej lexiky a gramatických javov</p>
<p>Projekt na tému: Dopravné prostriedky</p>	<p>Ovláda slovnú zásobu, gramatiku a fonetické zvláštnosti vzťahujúce sa k téme. Má osvojené náležité komunikačné schopnosti</p>
<p>Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme?</p>	<p>Slovná zásoba: <i>Словакия, Братислава, столица, река, здание, замок, парламент, дом, магазин, завод, фабрика, парк, сад.</i></p>
<p>Zhrňujúce opakovanie - Čo už vieme?</p>	<p>Откуда ты? Я из..... Ovláda príslušnú lexiku k téme</p>
<p>Slovensko, Bratislava - slovná zásoba</p>	<p>Nácvik písmen Ц, ц. Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačená a písaná podoba písmen. Vyhľadávanie písmen Ц, ц v slovách. Názvy, začínajúce sa na hlásku Ц,</p>

<p>Nácvik písmena C, c - zápis a čítanie slov</p>	<p>ц. Dôraz na prízvuk. Správna výslovnosť. Čítanie jednoduchého tlačeneho a písaného textu</p>
<p>Nácvik písmena F, f - zápis a čítanie slov</p>	<p>Nácvik písmen Ф, ф . Spájanie písmen do slabík a slov. Správny grafický zápis. Tlačená a písaná podoba písmen. Vyhľadávanie písmen Ф, ф v slovách. Názvy, začínajúce sa na hlásku Ф, ф. Dôraz na prízvuk. Správna výslovnosť. Čítanie jednoduchého tlačeneho a písaného textu</p>
<p>Celoročné opakovanie učiva</p>	<p>Žiak ovláda učivo 3 ročníka. Ovláda príslušnú lexiku k téme, používa ju pri komunikácii. Kladie dôraz na správne používanie prízvuku. Má osvojené náležité komunikačné schopnosti Reaguje na uložené povely a otázky, aktívne komunikuje</p>

**Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Matematika a práca s informáciami
ISCED I**

Matematika Informatika

Matematika

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	4	4	4	4	16
Školský vzdelávací program	1	1	1	1	4
Spolu	5	5	5	5	20

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s propedeutickými postupmi prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich

skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Vzhlľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 10 000) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- používať zlomky na propedeutickej, prípravnej úrovni,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich,
- identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km).
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,
- upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prirodzené čísla 1 – 20 a 0

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>určiť počet prvkov v skupine (počítaním jedným, po dvoch, na prvý pohľad) a vyjadriť ho prirodzeným číslom,</p> <p>vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov,</p> <p>porovnať počet prvkov v dvoch skupinách (počítaním i na prvý pohľad),</p> <p>napísať a prečítať číslo,</p> <p>rozložiť číslo na jednotky a desiatky,</p> <p>zložiť číslo z jednotiek a desiatok,</p> <p>použiť základné i radové číslovky v číselnom obore do 20,</p> <p>orientovať sa v číselnom rade,</p> <p>vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad,</p> <p>zobraziť číslo na číselnej osi,</p> <p>doplniť chýbajúce čísla do vzostupného a zostupného číselného radu,</p> <p>vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo,</p> <p>usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne,</p> <p>porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou</p>	<p>skupina, počet predmetov (prvkov) v skupine, číslo pár</p> <p>párny a nepárny počet predmetov viac, menej, rovnako</p> <p>prirodzené čísla 1 – 20 a 0 jednotky, desiatky</p> <p>rozklad čísla na jednotky a desiatky prvý, druhý, tretí, ..., dvadsiaty číselný rad</p> <p>pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, predposledný, posledný, nasledujúci, predchádzajúci vzostupný číselný rad (od najmenšieho čísla po najväčšie číslo) zostupný číselný rad (od najväčšieho čísla po najmenšie číslo)</p> <p>číselná os</p> <p>relačné znaky $>$, $<$, $=$</p> <p>nerovnice (na propedeutickej úrovni)</p> <p>slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako</p>
<p>relačných znakov $>$, $<$, $=$,</p> <p>vyriešiť jednoduché nerovnice,</p> <p>vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie.</p>	

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10,</p> <p>použiť znaky +, □, =,</p> <p>vytvoriť príklady na sčítanie a odčítanie k danej situácii (matematizácia reálnej situácie),</p> <p>vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10,</p> <p>sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10 na úrovni manipulácie,</p> <p>vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10,</p> <p>vyriešiť jednoduché rovnice.</p>	<p>sčítanie, odčítanie znaky +, □, =</p> <p>sčítanie a odčítanie na modeloch (dynamický model, statický model) sčítanie a odčítanie pomocou znázornenia</p> <p>sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu</p> <p>sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja jednoduché slovné úlohy typu:</p> <p>určiť súčet, keď sú dané dva sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>porovnať rozdielom</p> <p>rovnice (na propedeutickej úrovni)</p>

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť, pomenovať a nakresliť krivú, otvorenú i uzavretú čiaru,</p> <p>rozlíšiť, pomenovať, narysovať rovnú čiaru,</p> <p>rozlíšiť, pomenovať, nakresliť rovinné geometrické útvary,</p> <p>rozlíšiť a pomenovať priestorové geometrické útvary,</p> <p>umiestniť (dokresliť) rovinné a priestorové geometrické útvary podľa pokynov,</p> <p>určiť polohu geometrických útvarov v priestore,</p> <p>porovnať a usporiadať (vzostupne, zostupne) predmety podľa dĺžky (výšky, šírky, ...),</p> <p>odmerať dĺžku (výšku, šírku, ...) daného predmetu pomocou neštandardných jednotiek dĺžky,</p> <p>nájsť a vyznačiť cestu v jednoduchom bludisku, labirinte,</p> <p>na základe symbolov $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$ nakresliť (narysovať) v štvorcovej sieti obrázok,</p>	<p>rovinné geometrické útvary: krivá čiara, rovná čiara, otvorená a uzavretá čiara, kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik</p> <p>kreslenie, rysovanie</p> <p>priestorové geometrické útvary: kocka, valec, guľa</p> <p>vpravo, vľavo, hore, dole, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu</p> <p>pojmy pre porovnávanie: dlhší, kratší, vyšší, nižší, širší, užší, najdlhší, najkratší, najnižší,</p> <p>neštandardné jednotky dĺžky (stopa, palec, dľaň, lakeť, iný predmet – napr. spinka)</p> <p>bludisko, labyrint</p> <p>symboly na orientáciu v štvorcovej sieti: $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$</p> <p>kreslenie a rysovanie obrázkov v štvorcovej sieti</p> <p>zhodné zobrazenie – osová súmernosť (na propedeutickej úrovni)</p>

<p>pomocou symbolov $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$ popísať obrázok v štvorcovej sieti, v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) osovo súmerný obrázok.</p>	
---	--

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: roztriediť predmety, objekty, čísla podľa toho, či danú vlastnosť majú alebo nemajú, roztriediť predmety, objekty a čísla podľa jedného alebo viacerých znakov, určiť vlastnosť, podľa ktorej boli predmety, objekty, čísla roztriedené, určiť vlastné kritérium triedenia, rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, sformulovať pravdivý alebo nepravdivý výrok, vytvoriť negáciu jednoduchého výroku, rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky, porovnať dva objekty podľa danej vlastnosti, identifikovať jednoduché pravidlo vytvorenia danej postupnosti, doplniť do postupnosti niekoľko chýbajúcich znakov, symbolov, čísel, obrázkov, nájsť niekoľko rôznych spôsobov usporiadania predmetov, znakov, symbolov, vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie</p>	<p>predmety, objekty, čísla, ktoré danú vlastnosť majú a ktoré danú vlastnosť nemajú triedenie podľa farby, tvaru, veľkosti, materiálu, dichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú dve skupiny) podľa dvoch vlastností, dichotomické triedenie bez určenia vlastnosti, trichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú tri skupiny) podľa troch vlastností, trichotomické triedenie bez určenia vlastnosti pravda, nepravda pravdivosť, nepravdivosť veta, tvrdenie kvantifikované výroky: všetky, nie všetky, všetci, nie všetci, žiaden, každý, niekto, nikto, nič porovnávanie podľa veľkosti, dĺžky, výšky, veku, rýchlosti, množstva, počtu objektov v skupinách a pod. postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov nepriamo sformulované úlohy tabuľka, riadok, stĺpec, údaj hodiny (čas)</p>

<p>v číselnom obore do 20, orientovať sa v jednoduchej tabuľke, identifikovať riadok, stĺpec, údaj, doplniť údaje do jednoduchej tabuľky, určiť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny, znázorniť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny.</p>	
---	--

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10, sčítať (odčítať) čísla v ľubovoľnom poradí pri riešení úloh, vyriešiť jednoduché rovnice na sčítanie a odčítanie, vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, vyriešiť zložené slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, vytvoriť jednoduché i zložené slovné úlohy danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, sčítať viac rovnakých sčítancov, odčítať viac rovnakých menšiteľov.</p>	<p>sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného príspeja rovnice (na propedeutickej úrovni) jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet, keď sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom zložená slovná úloha typu: určiť súčet, keď sú dané tri sčítance určiť rozdiel, keď je daný menšenec a dva menšitele</p>
	propedeutika násobenia a delenia prirodzených čísel

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom,</p> <p>vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov,</p> <p>napísať a prečítať číslo,</p> <p>rozlíšiť a správne použiť pojmy číslo, číslica, cifra,</p> <p>rozlíšiť jednociferné, dvojciferné a trojciferné číslo,</p> <p>rozložiť dvojciferné číslo na jednotky a desiatky, zložiť z jednotiek a desiatok dvojciferné číslo,</p> <p>použiť radové číslovky v číselnom obore do 100,</p> <p>orientovať sa v číselnom rade,</p> <p>vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad,</p> <p>doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu,</p> <p>zobraziť číslo na číselnej osi,</p> <p>usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne,</p> <p>porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$,</p> <p>vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo,</p>	<p>počítanie po dvoch, troch, ..., po jednotkách, po desiatkach prirodzené čísla 1 – 100 a 0</p> <p>číslo, číslica, cifra</p> <p>jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo</p> <p>číslo jednotky, desiatky</p> <p>rozklad čísla na jednotky a desiatky prvý, piaty, ..., dvadsiaty piaty, ..., stý číselný rad</p> <p>pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, druhý, ..., predposledný, posledný</p> <p>vzostupný a zostupný číselný rad číselná os</p> <p>väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie</p> <p>relačné znaky $>$, $<$, $=$</p> <p>nerovnice (na propedeutickej úrovni)</p> <p>slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako</p>
<p>vyriešiť jednoduché nerovnice,</p> <p>vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie.</p>	

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>sčítať prirodzené čísla spamäti, odčítať prirodzené čísla spamäti, sčítať prirodzené čísla písomne, odčítať prirodzené čísla písomne, pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania, vyriešiť jednoduché rovnice v číselnom obore do 100, vyriešiť jednoduché slovné úlohy v číselnom obore do 100, vyriešiť zložené slovné úlohy v číselnom obore do 100, pri riešení slovných úloh vykonať kontrolu správnosti.</p>	<p>pamäťové sčítanie a odčítanie: sčítanie a odčítanie celých desiatok sčítanie dvojciferného a jednociferného čísla bez prechodu cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného bez prechodu cez základ 10 sčítanie dvojciferného čísla a celej desiatky, odčítanie celej desiatky od dvojciferného čísla sčítanie dvojciferného čísla a jednociferného čísla s prechodom cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojciferného s prechodom cez základ 10 sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel bez prechodu cez základ 10 sčítanie a odčítanie dvojciferných čísel s prechodom cez základ 10 algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10 sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni) rovnice (na propedeutickej úrovni)</p>
	<p>jednoduché slovné úlohy na sčítanie: určiť súčet, ak sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek jednoduché slovné úlohy na odčítanie: určiť rozdiel dvoch čísel zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a + b - c$, $a - b + c$, $a - b - c$ kontrola správnosti (skúška správnosti)</p>

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyznačiť bod a pomenujú ho, narysovať, označiť a pomenovať priamku, polpriamku, úsečku, vyznačiť bod, ktorý danému útvaru (úsečke, priamke, polpriamke) patrí, resp. nepatrí, vyznačiť úsečku na priamke, polpriamke, narysovať úsečku, ak sú dané dva krajné body, odmerať dĺžku predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na centimetre) a výsledok merania zapísať, odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na centimetre),</p>	<p>bod, označenie bodu veľkým tlačným písmenom (A, B,...) priamka, polpriamka, úsečka bod patrí (nepatrí) útvaru, bod leží (neleží) na útvaru krajné body úsečky jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), meter (m) dĺžka úsečky v centimetroch porovnávanie a usporiadanie úsečiek pomocou prúžku papiera, meraním a odhadom, nástroje na meranie dĺžky: pravítko, meter, meracie pásmo neštandardné jednotky dĺžky: palec, stopa, laket' a pod.</p>
<p>porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na centimetre), odmerať vzdialenosť za pomoci metra i pásma (s presnosťou na metre) a výsledok merania zapísať, správne použiť a označiť jednotky dĺžky, pri meraní dĺžky použiť vhodný nástroj na meranie a zvoliť vhodnú jednotku dĺžky, odmerať dĺžku za pomoci neštandardných jednotiek, narysovať uzavretú čiaru, identifikovať a pomenovať mnohoúhelníky, identifikovať strany a vrcholy rovinných geometrických útvarov, v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) zhodný obrázok, postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa vzoru a podľa obrázka.</p>	<p>uzavretá čiara pomenovanie mnohoúhelníkov: trojuholník, štvoruholník, ... strana a vrchol rovinného geometrického útvaru zhodné zobrazenie – posunutie (na propedeutickej úrovni) vzor, obraz stavba z kociek</p>

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti</p>	<p>pravda, nepravda postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov pravidlo vytvorenia postupnosti znakov, symbolov, čísel, obrázkov doplnenie čísel, znakov, symbolov do postupnosti systém usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov</p>
<p>niekoľko čísel, znakov, symbolov, vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní spôsobov usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, nájsť všetky rôzne spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, určiť počet možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 100, zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej, doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, označiť a pomenovať jednotky času, určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, doplniť chýbajúce čísla (znaky) podľa logického usporiadania (sudoku, magické štvorce), vymenovať platidlá, nájsť niekoľko spôsobov zaplatenia danej sumy, vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.</p>	<p>spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov počet všetkých možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov nepriamo sformulované úlohy zber údajov a ich zaznamenávanie rôznymi spôsobmi tabuľka, riadok tabuľky, stĺpec tabuľky, údaj jednotky času: hodina, minúta časové údaje: pol hodiny, štvrt' hodiny, trištvrt'e hodiny sudoku s rozmermi max. 5x5 magický štvorec s rozmermi max. 4x4 platidlá: eurá (€), centy (c) numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti</p>

Násobenie a delenie v obore násobilky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vymodelovať násobenie prirodzených čísel ako súčet viacerých rovnakých sčítancov a zapísať ho pomocou znaku násobenia (s rešpektovaním poradia činiteľov),</p> <p>vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 vzostupne</p> <p>vynásobiť prirodzené čísla v obore malej násobilky do 100 spamäti</p> <p>zväčšiť dané číslo násobením niekoľkokrát, vytvoriť príklady na násobenie k danej situácii,</p> <p>pri riešení úloh využiť vzťah medzi sčítaním viacerých rovnakých sčítancov a násobením,</p> <p>pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia,</p> <p>rozdeliť celok na skupiny danej veľkosti (delenie podľa obsahu),</p> <p>rozdeliť celok na daný počet rovnakých častí (delenie na rovnaké časti),</p> <p>zapísať delenie podľa obsahu a delenie na rovnaké časti pomocou znaku delenia,</p> <p>vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 zostupne,</p> <p>vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 spamäti,</p>	<p>násobenie s využitím modelov (napr. grafické znázornenie, štvorcová sieť)</p> <p>rozlíšenie, že model $3 \cdot 4$ sa nerovná modelu $4 \cdot 3$</p> <p>operácia „násobenie“, znak násobenia \cdot (krát)</p> <p>násobok čísla</p> <p>párne a nepárne číslo</p> <p>násobenie použitím zautomatizovaného spojania</p> <p>násobilka niekoľkokrát viac</p> <p>komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni)</p> <p>delenie podľa obsahu (delenie po, rozdelenie na skupiny danej veľkosti)</p> <p>delenie na rovnaké časti (delenie na daný počet rovnakých častí)</p> <p>delenie, znak delenia $:$ (delené)</p> <p>delenie použitím zautomatizovaného spojania</p> <p>niekoľkokrát menej</p> <p>matematizácia reálnej situácie jednoduché slovné úlohy typu:</p> <p>určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov</p> <p>zväčšiť dané číslo niekoľkokrát</p>
<p>zmenšiť dané číslo delením niekoľkokrát, vytvoriť príklady na delenie k danej situácii,</p> <p>pri riešení úloh využiť vzťah medzi odčítaním viacerých rovnakých menšiteľov a delením,</p> <p>vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v číselnom obore do 100,</p> <p>vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100,</p> <p>vytvoriť jednoduché slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100,</p> <p>overiť správnosť riešenia (výsledku) úlohy, k slovnej úlohe sformulovať otázku a</p>	<p>rozdeliť dané číslo na daný počet rovnakých veľkých častí (delenie na rovnaké časti)</p> <p>rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu)</p> <p>zmenšiť dané číslo niekoľkokrát</p> <p>porovnať podielom</p> <p>kontrola správnosti riešenia slovnej úlohy</p> <p>otázka a odpoveď k slovnej úlohe</p> <p>jedna časť celku: polovica, tretina, štvrtina, časť celku: dve tretiny, tri štvrtiny,</p>

zoštylizovať správnu odpoveď, pomenovať jednu časť celku, určiť, aká časť celku je vyznačená (oddelená).	
--	--

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom, napísať a prečítať číslo, rozlíšiť jednociferné, dvojciferné, trojciferné a štvorciferné číslo,	počítanie po tisícoch, stovkách, desiatkach a jednotkách prirodzené čísla 1 – 10 000 a 0 jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo, štvorciferné číslo jednotky, desiatky, stovky, tisícky
rozložiť trojciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, rozložiť štvorciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, tisícky, zložiť z jednotiek, desiatok a stoviek trojciferné číslo, zložiť z jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok štvorciferné číslo, orientovať sa v číselnom rade, vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, doplniť chýbajúce čísla do vzostupného a zostupného číselného radu, zobraziť číslo na číselnej osi, usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou znakov $>$, $<$, $=$, vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, vyriešiť jednoduché nerovnice, vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie, zaokrúhliť číslo na desiatky, stovky i tisícky podľa pravidiel zaokrúhľovania a výsledok zapísať.	rozklad čísla (dvojciferné: na súčet jednotiek a desiatok; trojciferné: na súčet jednotiek, desiatok a stoviek; štvorciferné: na súčet jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok) číselný rad pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, ..., predposledný, posledný vzostupný a zostupný číselný rad číselná os väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie nerovnice (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako pravidlá zaokrúhľovania zaokrúhľovanie čísla na desiatky, zaokrúhľovanie čísla na stovky, zaokrúhľovanie čísla na tisícky (aritmetické) znak zaokrúhľovania ()

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na milimetre),</p>	<p>dĺžka úsečky v milimetroch dĺžka, šírka, meranie</p> <p>jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), decimeter(dm),</p>
<p>porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na milimetre),</p> <p>odmerať dĺžku (šírku) predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na milimetre) a výsledok merania zapísať,</p> <p>správne použiť a označiť jednotky dĺžky, porovnať jednotky dĺžky,</p> <p>odmerať väčšie vzdialenosti v metroch, porovnať vzdialenosti,</p> <p>odhadnúť dĺžku úsečky,</p> <p>odhadnúť kratšiu dĺžku v centimetroch (milimetroch) a dlhšiu dĺžku v metroch,</p> <p>osvojiť si a použiť základné zásady rysovania, narysovať rovinné útvary v štvorcovej sieti a označiť ich vrcholy veľkým tlačným písmenom,</p> <p>vyznačiť bod, ktorý danému geometrickému útvaru patrí, resp. nepatrí,</p> <p>zväčšiť a zmenšiť rovinné útvary v štvorcovej sieti (štvorec, obdĺžnik),</p> <p>identifikovať steny, hrany a vrcholy kocky, postaviť stavbu z kociek na základe plánu, vytvoriť plán stavby z kociek.</p>	<p>meter (m), kilometer (km)</p> <p>vzdialenosť, meranie vzdialenosti, porovnávanie vzdialeností odhadovaná dĺžka, skutočná dĺžka</p> <p>čistota a presnosť rysovania, voľba vhodnej rysovej pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní</p> <p>štvorcová sieť</p> <p>rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti</p> <p>označovanie vrcholov štvorca a obdĺžnika veľkým tlačným písmenom zväčšenie a zmenšenie rovinných útvarov v štvorcovej sieti</p> <p>podobné útvary (na propedeutickej úrovni)</p> <p>vrchol, hrana a stena kocky</p> <p>stavba z kociek, plán stavby z kociek (pôdorys stavby s vyznačeným počtom na sebe stojacich kociek)</p> <p>rady, stĺpce (pri stavbách z kociek)</p>

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť istú udalosť, možnú udalosť, nemožnú udalosť,</p> <p>rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia,</p> <p>rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky,</p> <p>identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov,</p> <p>na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov,</p> <p>vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní rôznych dvojciferných (trojciferných, štvorciferných) čísel zložených z daných číslic (čísllice sa môžu aj opakovať),</p> <p>vytvoriť rôzne dvojciferné (trojciferné, štvorciferné) čísla z množiny číslic (čísllice sa môžu aj opakovať),</p> <p>vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou,</p> <p>vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie v obore násobilky,</p> <p>zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi,</p> <p>z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, doplniť do tabuľky chýbajúce údaje,</p>	<p>istá udalosť, možná udalosť, nemožná udalosť</p> <p>pravdivé tvrdenie, nepravdivé tvrdenie</p> <p>kvantifikované výroky: aspoň jeden, práve jeden, najviac jeden</p> <p>pravidlo vytvárania postupnosti</p> <p>pravidlo, symbol</p> <p>systém pri vypisovaní dvojciferných (trojciferných, štvorciferných) čísel</p> <p>slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania)</p> <p>nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie</p> <p>zber údajov, rôzne spôsoby zaznamenávania údajov (grafické, numerické)</p> <p>časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj stĺpcový</p> <p>graf jednotky času: hodina, minúta, sekunda</p> <p>premena jednotiek času</p> <p>znázornenie času na ručičkových hodinách</p> <p>zapisanie času na digitálnych hodinách</p> <p>aplikačné úlohy</p>
<p>popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh,</p> <p>orientovať sa v stĺpcovom grafe,</p> <p>dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu,</p> <p>vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo stĺpcovom grafe,</p> <p>označiť a pomenovať jednotky času,</p> <p>premeniť jednotky času,</p> <p>určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách,</p> <p>znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách,</p>	<p>numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti</p>

<p>zapísať čas z ručičkových hodín do digitálnych a naopak, vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase, nájsť niekoľko spôsobov zaplatenia danej sumy, vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.</p>	
--	--

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: aktívne v komunikácii používať pojmy sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel, sčítať a odčítať prirodzené čísla spamäti, pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania,</p>	<p>sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel pamäťové sčítanie a odčítanie: sčítanie a odčítanie celých desiatok, stoviek, tisícok pričítanie celej desiatky, stovky, tisícky k trojcifernému (štvorcifernému) číslu</p>

<p>písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania), písomne odčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného odčítania), písomne sčítať tri a viac prirodzených čísel, sčítať a odčítať prirodzené čísla s využitím kalkulačky, vyriešiť jednoduché úlohy na sčítanie (odčítanie) so zátvorkami, vyriešiť jednoduché rovnice, vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie, vyriešiť zložené slovné úlohy, sformulovať text slovnej úlohy k numerickému príkladu, vyriešiť slovné úlohy s využitím zaokrúhlenia prirodzených čísel, odhadnúť výsledok úlohy, vyriešiť primerané slovné úlohy s neprázdny prienikom, pri riešení slovnej úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia, zmatematizovať primerané reálne situácie.</p>	<p>odčítanie jednociferného čísla, celej desiatky, stovky, tisícky od trojciferného (štvorciferného) čísla komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni) algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10 sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky zátvorky, význam zátvoriek, počítanie úloh so zátvorkami sčítanie a odčítanie so zátvorkami rovnice (na propedeutickej úrovni) jednoduché slovné úlohy na sčítanie: určiť súčet, ak sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek jednoduché slovné úlohy na odčítanie: určiť rozdiel dvoch čísel zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a - b - c$, $a - (b + c)$, $(a + b) - c$, $a + (a + b)$, $a + (a - b)$ odhad, približne, presne slovné úlohy s neprázdny prienikom</p>
	<p>elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď matematizácia reálnej situácie</p>

Násobenie a delenie prirodzených čísel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 spamäti, aktívne v komunikácii používať pojmy činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zväčšiť (zmenšiť) dané číslo niekoľkokrát, pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia, vynásobiť a vydeliť prirodzené číslo 10, 100 a 1000, vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v obore násobilky, vyriešiť jednoduché úlohy na násobenie (delenie) so zátvorkami, vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu</p>	<p>násobenie a delenie použitím zautomatizovaného spoja činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel niekoľkokrát viac, niekoľkokrát menej komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni) násobenie a delenie číslami 10, 100 a 1000 rovnicu (na propedeutickej úrovni) okrúhle zátvorky, význam zátvoriek počítanie úloh so zátvorkami jednoduché slovné úlohy typu: určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov zväčšiť dané čísla niekoľkokrát rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti) rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu)</p>
<p>na násobenie a delenie v obore násobilky do 100, vyriešiť slovné úlohy na priamu úmernosť, vyriešiť zložené slovné úlohy, zmatematizovať primerané reálne situácie, pri riešení slovnej úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia, znázorniť na primeranom geometrickom modeli danú časť celku (polovicu, tretinu, štvrtinu, ...).</p>	<p>zmenšiť dané číslo niekoľkokrát porovnať podielom priama úmernosť (na propedeutickej úrovni) zložené slovné úlohy typu: $a + a \cdot b$, $a + a : b$, $a \cdot b + c$, $a \cdot b + c \cdot d$ matematizácia reálnej situácie elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy, s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď geometrické modely zlomkov: úsečkový model, kruhový model, obdĺžnikový model (na propedeutickej úrovni)</p>

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>premeniť jednotky dĺžky (aj zmiešané), identifikovať a pomenovať mnohouholník (štvoruholník, päťuholník, ...), vymenovať vrcholy a strany mnohouholníka (trojuholníka, štvorca a obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka, ...)</p> <p>označiť vrcholy mnohouholníka (trojuholníka, štvorca a obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka, ...),</p>	<p>premena jednotiek dĺžky (mm, cm, dm, m, km) zmiešané jednotky dĺžky</p> <p>premena zmiešaných jednotiek dĺžky</p> <p>mnohouholník, označenie mnohouholníka (ABCD, ABCDE,...)</p> <p>vrchol a strana trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, štvoruholníka, päťuholníka,</p>
<p>vyznačiť protiľahlé i susedné strany štvorca a obdĺžnika,</p> <p>v štvorci a obdĺžniku vyznačiť uhlopriečky, popísať vlastnosti rovinných geometrických útvarov (trojuholník, štvorec, obdĺžnik), rozlíšiť, pomenovať kruh a kružnicu, určiť, vyznačiť a pomenovať v kružnici (kruhu) stred, polomer, priemer, narysovať kružnicu (kruh) pomocou kružidla, odmerať dĺžky strán trojuholníka, štvorca, obdĺžnika (s presnosťou na milimetre), narysovať trojuholník a pomenovať jeho vrcholy, určiť súčet dvoch a viacerých úsečiek graficky a numericky, určiť rozdiel dvoch úsečiek graficky a numericky, určiť násobok úsečky graficky a numericky, vypočítať obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika ako súčet dĺžok strán, vytvoriť z kociek rôzne stavby podľa plánu, vytvoriť a slovne opísať vlastnú stavbu z kociek, nakresliť plán stavby z kociek.</p>	<p>označenie vrcholov mnohouholníka veľkými tlačenými písmenami protiľahlé a susedné strany</p> <p>uhlopriečka</p> <p>vlastnosti rovinných geometrických útvarov: počet strán, počet vrcholov, dĺžky susedných a protiľahlých strán</p> <p>kruh, kružnica, kružidlo</p> <p>časti kružnice (kruhu) a ich označovanie: polomer (r), priemer (d, \varnothing), stred (S)</p> <p>narysovanie kružnice (kruhu):</p> <p>ľubovoľným stredom a ľubovoľným polomerom s daným stredom a ľubovoľným polomerom</p> <p>s daným stredom a daným polomerom</p> <p>dĺžka strany trojuholníka, štvorca a obdĺžnika</p> <p>narysovanie ľubovoľného trojuholníka</p> <p>narysovanie trojuholníka, ak sú dané dĺžky jeho strán súčet, rozdiel dĺžok úsečiek; násobok dĺžky úsečky</p> <p>obvod štvorca, obdĺžnika a trojuholníka (na propedeutickej úrovni) ako</p> <p>súčet dĺžok strán</p>

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vytvoriť pravdivé (nepravdivé) tvrdenie, zdôvodniť pravdivosť (nepravdivosť) tvrdenia,</p> <p>vytvoriť zložené výroky a rozhodnúť o ich pravdivosti (nepravdivosti),</p> <p>vyriešiť slovné úlohy na výrokovú logiku,</p> <p>vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 10 000,</p> <p>vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou,</p> <p>zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi,</p> <p>z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, doplniť do tabuľky chýbajúce údaje,</p> <p>orientovať sa v stĺpcovom grafe, dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu,</p> <p>vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo v stĺpcovom grafe,</p> <p>vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase,</p>	<p>zdôvodnenie rozhodnutia o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia zložené výroky s použitím spojok a, i, aj, tiež, zároveň, alebo (na propedeutickej úrovni)</p> <p>pravdivosť (nepravdivosť) zloženého výroku (na propedeutickej úrovni)</p> <p>slovné úlohy na výrokovú logiku nepriamo sformulované úlohy</p> <p>slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania)</p> <p>časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj</p> <p>stĺpcový graf, údaje v stĺpcovom grafe, legenda</p> <p>aplikačné úlohy</p> <p>numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti</p>
<p>vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.</p>	

Informatika

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	1	1	2
Školský vzdelávací program	0	1	0	0	1
Spolu	0	1	1	1	3

ÚVOD

Vzdelávací štandard stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém všeobecne formulovaných kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôbi počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

CIELE PREDMETU

Žiaci

uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie, uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel, logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia, poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení infromatických problémov, komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe, poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť, rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú, rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU 3. – 4. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií.	Pojmy: oblasť, animácia Vlastnosti a vzťahy: animácia ako postupnosť obrázkov Procesy: kreslenie čiary, úsečky, obdĺžnika, štvorca, oválu, kruhu, použitie výplne, farby, palety farieb, nastavovanie hrúbky čiary, omalovanie, pečiatkovanie, dokresľovanie, kreslenie základných geometrických tvarov, označovanie, presúvanie a kopírovanie oblasti, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie sa medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, zašifrovať a rozšifrovať text podľa jednoduchých pravidiel (re- prezentovať znaky a slová).	Pojmy: malé a veľké písmeno, znak, slovo, veta, symboly, číslca, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly Vlastnosti a vzťahy: slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, text ako postupnosť znakov, Procesy: písanie na klávesnici, opravovanie, mazanie, výmena slov, vkladanie obrázkov (cez schránku), vloženie a odstránenie medzery (z chybného textu)

Reprezentácie a nástroje – práca s príbehmi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu príbehov.	Pojmy: snímka Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie Procesy: vytváranie príbehov, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázka, spustenie a zastavenie

Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje na prehratie zvukov, použiť konkrétne nástroje na prehratie videa.	Pojmy: zvuk, hlas, hudba, prehrávač zvukov, video, prehrávač videa Vlastnosti a vzťahy: hlasitosť zvuku Procesy: prehrávanie, spustenie a zastavenie zvuku, nastavenie hlasitosti, spustenie prehrávanie a zastavenie videa

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, zvoliť si nástroj z danej skupiny nástrojov pre danú konkrétnu situáciu, problém.	Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie, text a grafika

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v jednoduchej štruktúre – stĺpec vyhľadávať a získavať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií, organizovať informácie do štruktúr – podľa zadania vytvárať jednoduché štruktúry údajov, podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel manipulovať so štruktúrami údajov, interpretovať údaje zo štruktúr – prerozprávať informácie z jednoduchej štruktúry vlastnými slovami.	Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná a kódovacia tabuľka, slovník, mriežka), riadok, stĺpec Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov, pozícia v postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, význam postupnosti a tabuľky Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), zapisovanie, vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť nástroje na prezeranie webových stránok, získať informácie z webových stránok.	Pojmy: webová stránka, odkaz, prehliadač Vlastnosti a vzťahy: adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na webové stránky a súbory, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok Procesy: orientácia na webovej stránke, medzi webovými stránkami, používanie odkazov na iné webové stránky, návrat na predchádzajúcu navštívenú stránku

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyhľadať a získať informáciu na zadaných stránkach internetu, diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, posúdiť správnosť výsledku.	Pojmy: vyhľadávač Procesy: vyhľadávanie obrázkov na zadaných stránkach, vyhľadávanie v mapách na internete

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, nájsť a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy.	Pojmy: správa, email, e-mailová adresa, kôš Vlastnosti a vzťahy: e-mail ako správa pre adresáta, adresát, e-mail a program na prácu s e-mailom Procesy: zadanie adresy, predmetu správy, napísanie emailu, odoslanie emailu, prijatie emailu, vymazanie emailu, dodržiavanie netikety

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: navrhnuť riešenie, vyjadriť plán riešenia, rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, uvažovať o rôznych riešeniach.	Vlastnosti a vzťahy: pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) Procesy: idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

Algoritmické riešenie problémov – interaktívne zostavovanie riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: riešiť problém priamym riadením vykonávateľa (napr. robot, ko- rytnačka), aplikovať elementárne príkazy daného jazyka (zo slovníka príkazov) na riadenie vykonávateľa.	Vlastnosti a vzťahy: priamy príkaz – akcia vykonávateľa Procesy: riadenie vykonávateľa v priamom režime, používať jazyk vykonávateľa

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, interpretovať postupnosť príkazov, vyhľadať chybu v postupnosti príkazov.	Pojmy: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí príkaz/poradie príkazov a výsledok Procesy: zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa.	Procesy: krokovanie

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyhľadať chybu vo výsledku po vykonaní algoritmu, nájsť a opraviť chybu v návode, v zápise riešenia, diskutovať o svojich riešeniach.	Vlastnosti a vzťahy: chyba ako zlý výsledok, chyba v návode Procesy: rozpoznanie chyby

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: uložiť produkt do súboru podľa pokynov otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru podľa pokynov.	Pojmy: súbor, priečinok Vlastnosti a vzťahy: v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom) Procesy: vytvorenie, ukladanie dokumentov

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: spustiť program/aplikáciu, ukončiť bežiacu aplikáciu a otvoriť v nej dokument, prihlásiť sa a odhlásiť sa z programu/aplikácii.	Pojmy: aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha Vlastnosti a vzťahy: ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni: ovládať programy myšou, písať na klávesnici.	Vlastnosti a vzťahy: rôzna funkčnosť klávesov (písmená, čísla, šípky, enter, medzera, shift, delete, diakritika,...) Procesy: pohyb, klikanie a ťahanie myšou, ovládanie kurzora na obrazovke

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu.	Vlastnosti a vzťahy: internet ako celosvetová počítačová sieť

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o rizikách na internete, aplikovať pravidlá pre zabezpečenie e-mailu proti neoprávnenému použitiu.	Procesy: bezpečné správanie sa na internete

Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o digitálnych technológiách, o ich kladoch i záporoch diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, diskutovať aj o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.	Pojmy: hry, filmy, hudba Vlastnosti a vzťahy: digitálne technológie okolo nás (aj napriek tomu, že na prvý pohľad nevyzerajú ako zariadenia s procesorom), digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu, digitálne technológie doma, v škole Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

Informačná spoločnosť – legálnosť používania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.	Vlastnosti a vzťahy: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu Procesy: legálnosť a nelegálnosť používania informácií (obrázky, hudba, filmy)

Vo vyučovacom predmete Informatika sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia o 1 hodinu 2. ročníku. Posilnenie časovej vo vyučovacom predmete Informatika zmení kvalitu výkonov:

- práca s prídavnými zariadeniami
- práca v operačnom systéme
- práca s multimédiami
- práca s webovou stránkou
- digitálne technológie v spoločnosti
- algoritmické riešenie problémov

Školský vzdělávací program zo vzdělávacej oblasti Človek a príroda ISCED I

Prvouka Prírodoveda

Prvouka

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	2	0	0	3
Školský vzdelávací program	1	0	0	0	1
Spolu	2	2	0	0	4

ÚVOD

Vzdelávací štandard prvouky nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prvouky ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia v prvouke. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

Keďže predmet je vytvorený z obsahov dvoch vzdelávacích oblastí – prírodovednej a spoločenskovednej, výkonový štandard je rozdelený do dvoch častí, ktoré korešpondujú s danými vzdelávacími oblasťami. Spoznávanie prírodného prostredia je viazané s iným typom poznávacích procesov v porovnaní so spoznávaním spoločenského prostredia, preto zostali vzdelávacie oblasti v tomto dokumente formálne oddelené. Vytvorením spoločného predmetu pre dve vzdelávacie oblasti však naznačujeme možnosť vytvárať také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch spomínaných vzdelávacích oblastiach.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojoý základ pre dva nadväzujúce predmety – prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátna z hľadiska vekuprimeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,
- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

vzdelávacia oblasť Človek a príroda

Rastliny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať základné časti rastlín, identifikovať základné časti rastlín (príhľava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šíповá, pagaštan kónský1), identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch, veľkosti, farbe základných častí rôznych rastlín, na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy, deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté, opísať funkcie jednotlivých častí rastlín (napríklad: koreňom rastlina čerpá z pôdy vodu a živiny),	základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod byliny, kry, stromy životné prejavy rastlín – rast, vývin, rozmnožovanie
vysvetliť princíp opelenia, že plod je časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu, že plody obsahujú semená, z ktorých vyrastú nové rastliny.	

1 Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov, uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: uviesť tri spoločné a tri rozličné znaky, ktorými sa živočíchy a rastliny vzájomne podobajú, vysvetliť, ako sú živočíchy tvarom tela a spôsobom života prispôbené prostrediu, v ktorom žijú (ako príklad použije: mačka domáca, dážd'ovka zemná, krt obyčajný, lastovička obyčajná, kapor obyčajný, voš detská), na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi,	životné prejavy živočíchov suchozemské a vodné živočíchy dravec, korisť končatiny

že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom, vysvetliť vzťah dravec a korisť, vysvetliť význam maskovania živočíchov v prostredí, identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb,	
triediť živočíchy podľa toho, čím a ako sa pohybujú a tieto informácie dať do súvislosti s tým, kde a ako živočíchy žijú.	

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce zmyslové orgány, vysvetliť význam zmyslových orgánov pre život človeka, vysvetliť zásady starostlivosti o zrak a sluch, vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku, že orgány hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť.	zmysly: zrak, sluch, hmat, čuch, chuť, poruchy zraku

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody, triediť na základe znakov, identifikovaných vlastným pozorovaním, prírodné objekty na živé, neživé a odumreté, vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by	životné prejavy organizmov: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život svetelné zdroje, tieň, priesvitný, priehľadný, nepriesvitný materiál

<p>jej mal nedostatok, vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa týka človeka, že voda sa vyskytuje v rôznych formách (niektoré vymenuje, napr. ľad, vodná para, sneh, dážď, námraza, rosa), vymenovať tri typy vodných zdrojov, na základe skúmania vytvoriť závery o priesvitnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí), že hlavným zdrojom svetla je Slnko, vysvetliť, kedy sa vytvára a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára dlhší tieň a kedy sa vytvára kratší tieň, kedy sa vytvára viac tieňov, vymenovať ďalšie zdroje svetla: plameň, blesk, žiarovka a iné elektrické zariadenia, ktoré vytvára človek, navrhnuť vlastný spôsob merania časového úseku, zostrojiť presýpacie hodiny, vysvetliť vzťah rýchlosti presypania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín, zostrojiť kyvadlo, vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania kyvadla a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla.</p>	<p>meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo</p>
---	---

vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a i.), definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy, pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (budovy a i.), povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska, rozlíšiť pojmy predtým, včera, dnes, potom a zajtra, identifikovať dni v týždni, čo škodí zdraviu, určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe.</p>	<p>moja trieda, škola, bezpečnosť v škole, v triede, orientácia v priestore kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu škola, školský dvor, objekty v okolí školy, adresa školy, adresa môjho bydliska dni v týždni, začiatok, koniec, predtým, včera, dnes, potom, zajtra umývanie rúk, čistota tela, návšteva a správanie sa u lekára, v lekárni funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny</p>

vzdelávacia oblasť Človek a príroda

Rastliny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich,</p>	<p>rôznorodosť životných podmienok rastlín, prispôsobovanie sa prostrediu, životné prejavy rastlín</p> <p>význam rastlinných semien, rozširovanie semien, podmienky</p>
<p>vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôbujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú,</p> <p>vysvetliť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia,</p> <p>opísať tri životné prejavy rastlín,</p> <p>vysvetliť, kde a prečo je možné nájsť semená rastlín,</p> <p>zhodnotiť význam rastlinných semien pre život človeka,</p> <p>uviesť na príkladoch, že niektoré semená majú vyvinuté nástroje na to, aby sa dostali čo najďalej od materskej rastliny,</p> <p>vysvetliť, z ktorej časti semena rastlina klíči a čo sa deje so zvyškom semena po jej vyklíčení,</p> <p>navrhnuť postup, ako je možné zistiť podmienky klíčenia semien,</p> <p>vysvetliť, akým spôsobom a prostredníctvom ktorých častí získavajú rastliny z prostredia vodu, vzduch a svetlo,</p> <p>navrhnuť postup na overenie predpokladov týkajúcich sa podmienok rastu rastlín.</p>	<p>klíčenia semien: vzduch, voda, teplo</p> <p>rast rastliny, životné podmienky rastlín: svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda</p>

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>porovnať spôsob života živočíchov a rastlín,</p> <p>zistiť, že životné prejavy živočíchov sú podobné životným</p>	<p>životné prejavy živočíchov a rastlín rast, vývin</p> <p>pestovanie úžitkových rastlín, zber divo rastúcich rastlín, lov divo</p>

<p>prejavom rastlín, ich spôsob života je však iný, že živočíchy (aj človek) sa postupne menia – rastú, vyvíjajú sa, dospievajú, starnú, uviesť príklady mláďat rôznych druhov živočíchov, ktoré sa nemusia podobať na dospelé jedince že dĺžka života živočíchov je rôzna, že človek získava potravu rôznym spôsobom vysvetliť na príkladoch, aký úžitok človeku poskytuje chov živočíchov, vysvetliť význam tvorby živočíšneho spoločenstva, spoznať včelu medonosnú, opísať spôsob života včiel a mravcov.</p>	<p>žijúcich zvierat chov zvierat: kravy, ovce, sliepky, kone, včely spoločenský hmyz včelia rodina: matka, trúd, robotnica mravenisko</p>
---	---

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť, aký význam má pre človeka pohyb, zistiť vlastným pozorovaním, že palec umožňuje realizovať najviac pohybov a úkonov, ktoré sú typické pre človeka, že pohyb zabezpečujú svaly, ktoré sú upnuté na kosť, pomenovať niektoré hlavné kosti ľudského tela a identifikovať ich</p>	<p>pohyb ako prejav života kostra ľudského tela: lebka, chrčtica a stavce, rebrá, ramenná kosť, stehenná kosť, kĺb, zlomenina svaly ich význam a rozvoj, únava svalov, pohyby ovládané vôľou a pohyby realizované mimo vôľu človeka</p>
<p>na vlastnom tele vytvoriť jednoduchý náčrt kostry ľudského tela (sústredí sa na to, že kosti sa nachádzajú v celom tele a sú pospájané kĺbmi), že kosti rastú spolu s človekom až do dospelosti, že kosti sa môžu zlomiť; zlomená kosť sa späť zrastie, že človek pomocou svalov vykonáva rôznorodé pohyby, skúmaním zistiť, že niektoré pohyby v tele sú ovládané vôľou (chcením) a niektoré mimo vôľu človeka, vymenovať päť rôznych pohybov, ktoré zabezpečujú svaly, že svaly rastú, vyvíjajú sa a silnejú postupne s rastom a vývinom človeka, vysvetliť únavu svalov a význam pravidelného cvičenia pre vývin svalstva.</p>	

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť, čo obsahuje pôda a jednotlivé jej zložky zaradí k živým, neživým alebo odumretým súčasťam,</p> <p>uviesť medzi živými súčasťami živočíchov, ktoré žijú v pôde</p> <p>a dýchajú vzduch prítomný v pôde,</p>	<p>zloženie pôdy, úrodnosť pôdy, znečistenie pôdy</p> <p>rozpúšťanie látok vo vode, zrýchľovanie rozpúšťania, filtrácia, odparovanie</p>
<p>uviesť vodu a vzduch ako neživé súčasti prírody,</p> <p>že z pôdy sa do vody prítomnej v pôde uvoľňujú rôzne látky, ktoré potom rastliny prijímajú koreňmi a využívajú ich na svoj rast,</p> <p>zistiť vlastnosti rôznych typov pôd,</p> <p>vytvoriť zo skúmania závery o rôznych vlastnostiach pôd,</p> <p>skúmať rozpúšťanie látok vo vode,</p> <p>vytvoriť záver o tom, ktoré látky sa rozpúšťajú vo vode a ktoré nie,</p> <p>skúmaním zistiť, akým spôsobom je možné rozpúšťanie urýchliť,</p> <p>jednoducho vysvetliť, čo sa deje s látkou, ktorá sa vo vode rozpúšťa,</p> <p>navrhnuť postup, ako zistiť prítomnosť látky vo vode,</p> <p>opísať na základe pozorovania proces filtrácie, čo je odparovanie,</p> <p>vysvetliť, čo sa pri odparovaní deje s vodou a s látkou, ktorá bola vo vode rozpustená.</p>	

vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať cestu do školy, ovládať základné pravidlá bezpečnosti na ceste, určiť aktuálny rok, zaradiť mesiace v roku podľa ročných období od začiatku roka, určiť význam sviatkov (narodeniny, sviatky na Slovensku), že jeho obec je súčasťou Slovenska, rozpoznať štátne symboly (štátnu vlajku a štátny znak SR), odlíšiť jednotlivé prvky krajiny, opísať krajinu v okolí školy/bydliska (podľa obrázkov) počas roka, uviesť dôvody, prečo ľudia cestujú, odlíšiť druhy dopravy, porozprávať o javoch v krajine, ktoré sú pri cestovaní zaujímavé (atrakcie, pamiatky, príroda a i.), odlíšiť vybrané profesie a ich náplň, opísať úlohu hasičov, policajtov a záchranej zdravotnej služby, zvládnuť postup, ako privolať pomoc, určiť čas celých hodín na klasických a digitálnych hodinách.</p>	<p>cesta do školy, priechod pre chodcov, semafor kalendár – rok, mesiac, týždeň, deň, dátum, sviatky, rodina, narodeniny jeseň (september, október, november), zima (december, január, február), jar (marec, apríl, máj), leto (jún, júl, august) Vianoce, Nový rok, vznik Slovenskej republiky, Veľká noc, Pamiatka zosnulých Slovensko – štátna vlajka, štátny znak prvky krajiny (polia, lúky, lesy, rieky, jazerá, vrchy, rovina, domy a cesty) cestovanie, práca, škola, dovolenka, druhy dopravy (auto, autobus, vlak, lietadlo, loď), spoznávanie krajiny, pamätihodnosti povolania ľudí (lekár, učiteľ, vedec, strojník, pekáč, mäsiar, obchodník a i.) zásady bezpečnosti, slnečné žiarenie, oheň, elektrický prúd a iné nebezpečné predmety, postup pri volaní hasičov (150), záchranej zdravotnej služby (155), polície (158), tiesňová linka (112)</p>

Prírodoveda

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	1	2	3
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	2	3

ÚVOD

Vzdelávací štandard prírodovedy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prírodovedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia prírodovedy. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vzdelávací štandard predmetu je konštruovaný tak, aby si žiaci postupne systematizovali poznatky o prírode, ktoré nadobudli spontánnym učením, pričom najskôr sa sústredia na opis pozorovaných skutočností, rozvíjajú si pozorovacie a kategorizačné spôsobilosti. Neskôr sa sústredia na rozširovanie poznania tým, že sa snažia skúmať fungovanie vybraných prírodných javov.

Rozvíjané sú spôsobilosti potrebné pre objektívne skúmanie sveta a vyhľadávanie informácií v rôznych druhoch sekundárnych zdrojov. Učiteľ vedie žiakov do situácií, v ktorých je ich úlohou vyjadrovať aktuálne poznanie, diskutovať s vrstovníkmi o vysvetleniach pozorovaných skutočností. Zároveň poskytuje žiakom dostatok času na skúmanie situácií a javov tak, aby sami získali nové poznanie, ktoré je funkčne začlenené v ich aktuálnom systéme vedomostí. Učiteľ usmerňuje žiakov, ktorých úlohou je samostatne tvoriť nové poznatky vlastnou bádateľskou činnosťou. Prírodoveda vedie žiakov k premýšľaniu, skúmaniu, hľadaniu informácií, zvažovaniu, usudzovaniu a k tvorbe záverov, ktoré sú argumentačne podložené, či už minulou a aktuálnou skúsenosťou, alebo inak získavanými objektívnymi informáciami.

CIELE PREDMETU

Cieľom prírodovedy je rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov. Prírodoveda rozvíja vo vzájomnej súčinnosti všetky tri zložky prírodovednej gramotnosti:

žiacke aktuálne poznanie (prírodovedné pojmy, koncepty);

poznávacie procesy žiaka potrebné pri úprave aktuálnych a tvorbe nových prírodovedných poznatkov (rozvíja induktívne poznávanie žiaka);

špecifické prírodovedné postoje, ktoré vedú žiaka k uvedomelému využívaniu vedomostí.

Žiaci:

- spoznávajú životné prostredie a pozorujú zmeny, ktoré sa v ňom dejú,
- vyjadrujú svoje predstavy o javoch slovom a obrazom, diskutujú o svojich aktuálnych predstavách,
- argumentujú a menia svoje naivné predstavy a vysvetlenia vplyvom argumentácie a/alebo vlastného bádania,
- samostatne vyhľadávajú informácie v rôznych informačných zdrojoch a vo vybraných prírodovedných témach vedú veku primeranú a úrovni poznania zodpovedajúcu diskusiu,
- pozorujú detaily prírodných objektov a prírodných javov a na ich základe rozvíjajú svoje aktuálne poznanie,
- kategorizujú prírodné objekty na základe pozorovateľných znakov,
- identifikujú faktory (premenné), ktoré vplyvajú na priebeh pozorovaných či skúmaných situácií a javov,
- experimentujú so zmenami podmienok a vyslovujú závery z vlastného bádania,
- vytvárajú si vlastné poznámky z prírodovednej aktivity a uvedomujú si ich význam pri tvorbe záveru zo zrealizovanej činnosti,
- majú osvojené základné prírodovedné pojmy, pričom ich vzájomne prepájajú a vytvárajú vysvetlenia,
- odlišujú vedeckú terminológiu od bežnej, hovorovej komunikácie,
- chápu význam výsledkov vedy pre každodenný život a objektívne posudzujú pozitívne a negatívne vplyvy vedy a technológií na prírodu a celkové životné prostredie,
- citlivo pristupujú k živej prírode,
- majú tendenciu vytvárať vysvetlenia,
- dokážu meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak sú ovplyvňované logickou argumentáciou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Rastliny a huby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať životný cyklus známeho rastlinného druhu: stromu – pagaštan konský; byliny – fazuľa obyčajná,</p> <p>že niektoré rastliny žijú kratšie a iné dlhšie,</p> <p>že rastlina počas života kvitne a prinesie semená,</p> <p>že zo semien na jar vyrastajú nové rastliny,</p> <p>že niektoré rastliny na jar nevyrastajú zo semien, ale z koreňov, hlúč alebo cibúľ, ktoré sú počas zimy ukryté v zemi,</p> <p>hodnotiť význam stromov (lesa, dreva) pre človeka,</p> <p>skúmať život na vybranom strome,</p> <p>vyhľadať chýbajúce informácie a zistenia prezentovať,</p> <p>rozpoznať typické poľné plodiny,</p> <p>hodnotiť význam pestovania vybraných poľných plodín,</p> <p>že mnohé rastliny obsahujú látky, ktoré pomáhajú liečiť zranenia a ochorenia,</p> <p>že liečivé látky sa nachádzajú v rôznych častiach rastliny (uvedie päť príkladov),</p> <p>pripraviť z liečivých bylín odvar a výluh a vysvetliť medzi nimi</p>	<p>životný cyklus rastlín, dĺžka života rastlín význam lesa pre človeka</p> <p>zemiak (ľuľok zemiakový), cukrová repa, pšenica ozimná</p> <p>liečivé rastliny, odvar, výluh, žihľava dvojdomá, repík lekársky, lipa malolistá, skorocel kopijovitý, materina dúška</p> <p>jedovaté rastliny</p> <p>jedlé, nejedlé a jedovaté huby, plesne, kvasinky</p>
<p>rozdiel,</p> <p>že neznáma rastlina môže byť jedovatá,</p> <p>vysvetliť, akým spôsobom sa môže jed dostať do tela,</p> <p>že huby nepatria medzi rastliny,</p> <p>určiť na piatich hubách, či sú jedlé, nejedlé alebo jedovaté,</p> <p>že medzi huby zaraďujeme aj plesne a kvasinky.</p>	

1 Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: opísať spôsob života vybraných zástupcov živočíšnej ríše (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce, bezstavovce), opísať vzťah vybraných živočíšnych druhov k prostrediu, v ktorom žijú.	ryby: kapor obyčajný, štika obyčajná; obojživelníky: skokan hnedý; plazy: jašterica múrová, užovka obyčajná; vtáky: sýkorka veľká, lastovička obyčajná, drozd čierny; cicavce: jež tmavý, krt obyčajný, mačka domáca; živočíchy bez vnútornej kostry: babôčka pávoooká, slimák záhradný

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: že trávenie je proces, pri ktorom si človek ponecháva v tele z potravy látky, ktoré potrebuje a zvyšok z tela vylučuje,	trávenie, energia, stavebné látky, obezita, potravinová pyramída vylučovanie, moč, potenie, pitný režim
vysvetliť proces trávenia človeka, zakresliť časti tráviacej sústavy, vysvetliť, čo sa v zakreslených častiach sústavy deje s potravou, zdôvodniť, na čo človek využíva získanú energiu a stavebné látky, vysvetliť vznik obezity, vysvetliť princíp potravinovej pyramídy, vytvoriť týždenný jedálny lístok založený na vedomostiach o správnej životospráve, vysvetliť, ako sa dostáva voda do organizmu a ako sa z neho vylučuje, zakresliť, ako sa voda dostáva do organizmu a ako sa z neho vylučuje, vysvetliť pitný režim, realizovať prieskum o pitnom režime, zhodnotiť výsledky prieskumu vzhľadom na vedomosti o správnej životospráve, odporučiť zmeny v pitnom režime.	

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>že vzduch je potrebný pre život mnohých organizmov,</p> <p>že vzduch sa nachádza všade, vyplnía priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne,</p> <p>že vietor je pohybujući sa vzduch,</p> <p>vysvetliť vznik vetra použitím poznatku o stúpaní teplého a klesaní studeného vzduchu,</p> <p>vysvetliť fungovanie teplovzdušného balóna,</p> <p>navrhnuť spôsob merania rýchlosti a smeru prúdenia vzduchu,</p> <p>navrhnuť spôsob, akým je možné merať množstvo zrážok,</p> <p>realizovať dlhodobé pozorovanie znakov počasia a z výsledkov vyvodiť závery,</p> <p>že najväčším zdrojom tepla je Slnko,</p> <p>že teplo vzniká aj horením látok alebo trením,</p> <p>že teplo tvorí aj väčšina živočíchov,</p> <p>že teplo spôsobuje zvyšovanie teploty látok,</p> <p>skúmať stálosť telesnej teploty,</p> <p>porovnať telesnú teplotu detí a dospelých,</p> <p>vysvetliť na príkladoch rozdiel, že niektoré látky sa zahrievajú</p>	<p>vzduch, kyslík, oxid uhličitéy, prúdenie vzduchu, vietor, zrážky, teplota prostredia</p> <p>teplo, teplota, teplomer, telesná teplota</p> <p>kolobeh vody v prírode, dážď, sneh, hmla, topenie, vyparovanie, tuhnutie, tuhé, kvapalné a plynné látky, rozpúšťanie a topenie plávajúce a neplávajúce predmety, nadľahčovanie telies vo vode, objem a hmotnosť</p>
<p>rýchlejšie a iné pomalšie,</p> <p>že látky môžu byť v troch skupenstvách – tuhé, kvapalné a plynné,</p> <p>vysvetliť zmeny skupenstiev na príklade vody a použiť pri tom pojmy topenie, vyparovanie a tuhnutie,</p> <p>vysvetliť vznik dažďa, snehu a hmly, pričom využije poznatky o skupenských premenách,</p> <p>vysvetliť kolobeh vody v prírode,</p> <p>vysvetliť na príkladoch rozdiel medzi rozpúšťaním a topením,</p> <p>že niektoré látky plávajú na vode, iné klesajú ku dnu,</p> <p>navrhnuť postup, ako z neplávajúceho predmetu vytvoriť plávajúci a naopak,</p> <p>že predmety sa javia na vzduchu ťažšie ako vo vode,</p> <p>že objem vyjadruje to, akú časť priestoru predmet zaberá,</p> <p>navrhnuť postup porovnávania (merania) objemu a hmotnosti dvoch predmetov.</p>	

Prírodné spoločenstvá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: opísať les ako spoločenstvo rastlín a živočíchov, ktoré sú vzájomne na sebe závislé, vysvetliť život živočíchov v lese,</p>	<p>dub letný, buk lesný, hrab obyčajný, borovica lesná, jeleň lesný, medveď hnedý, veverica stromová, sova lesná zvonček konáristý, rumanček roľný, nevädza poľná, lipnica lúčna,</p>
<p>opísať spôsob života typických zástupcov lesného spoločenstva, že rastliny vyžadujú pre svoj život rôznorodé podmienky, navrhnuť postup skúmania rôznorodosti lúčneho porastu, vysvetliť život živočíchov v lúčnom poraste, opísať spôsob života typických zástupcov lúčneho spoločenstva, vysvetliť vznik polí obrábaním, vysvetliť význam polí pre človeka, porovnať pole s lúkou, vytvoriť, na základe porovnania poľa s lúkou, závery o rôznorodosti rastlinstva, vysvetliť život živočíchov na poli, opísať spôsob života typických poľných živočíchov, vysvetliť, že rastliny, ktoré žijú v blízkosti vodných zdrojov vyžadujú väčšie množstvo vody, v inom prostredí by neprežili, vysvetliť, ako sa vodné rastliny prispôbili životu vo vode, vysvetliť, že voda je prostredím pre život mnohých živočíchov, uviesť príklady živočíchov žijúcich priamo vo vode, uviesť príklady živočíchov žijúcich pri vode a vodný zdroj je pre nich zdrojom potravy, uviesť príklady živočíchov, ktoré potrebujú vodu len na rozmnožovanie,</p>	<p>čakanka obyčajná, koník lúčny, čmeľ zemný, križiak obyčajný obrábanie pôdy, poľné plodiny, zajac poľný, králik poľný, sokol sťahovavý, škrekok poľný vrba biela, jelša lepkavá, trst' obyčajná, lekno biele, kapor obyčajný, šťuka obyčajná, kačica divá, vážka, komár potravové reťazce a potravové siete plesniviec alpínsky, črievičník papučka, bleduľa jarná, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý</p>
<p>že potravový reťazec vyjadruje potravovú závislosť jednotlivých organizmov žijúcich na určitom území, zostaviť na základe informácií, ktoré má o organizmoch žijúcich na vybranom území, potravový reťazec vyhľadať v informačných zdrojoch chýbajúce informácie o spôsobe života organizmov, že niektoré rastliny sú na pokraji vyhynutia, preto sú zákonom chránené,</p>	

vysvetliť narušenie rovnováhy potravného reťazca pri vyhynutí určitej rastliny, vysvetliť, čo sa môže stať, ak úplne vyhynie niektorý živočíšny druh, uvažovať o vzťahoch medzi rastlinami, živočíchmi a prostredím.	
--	--

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>že vdychovaný vzduch sa od vydychovaného odlišuje tým, že obsahuje menej kyslíka a viac oxidu uhličitého,</p> <p>že pri zvýšenej námahe potrebuje človek viac energie (potravy) aj kyslíka (dýcha rýchlejšie),</p>	<p>dýchanie, spotreba kyslíka, pľúca</p> <p>kvapôčková infekcia a pôvodcovia ochorení, kašeľ, kýchanie srdce, tep</p> <p>krv, červené krvinky, biele krvinky, krvné doštičky cievy, krvný obeh</p> <p>rozmnožovanie človeka, počatie, tehotenstvo, pôrod, detstvo,</p>
<p>že vo vydychovanom vzduchu sa nachádza veľa vody v podobe vodnej pary,</p> <p>vysvetliť proces dýchania,</p> <p>zakresliť proces dýchania,</p> <p>navrhnuť postup, ako zistiť, či človek dýcha,</p> <p>že so vzduchom sa do organizmu môžu dostať aj nečistoty alebo pôvodcovia ochorení,</p> <p>že na zachytávanie nečistôt a pôvodcov ochorení slúži hlien, ktorý sa vylučuje v nose a v hrdle,</p> <p>vysvetliť prenos ochorenia prostredníctvom kvapôčkovej infekcie,</p> <p>vysvetliť obranné mechanizmy - kýchanie a kašľanie,</p> <p>že srdce je sval,</p> <p>že srdce je duté a pracuje ako pumpa na krv,</p> <p>že na srdce sú napojené cievy, ktoré rozvádzajú krv po celom tele,</p> <p>kde sa nachádza srdce, aký má tvar a aké je veľké,</p> <p>že činnosť srdca sa prejavuje ako tep,</p> <p>vysvetliť, ako a prečo sa zrýchľuje tep pri vynakladaní námahy,</p> <p>že pravidelným cvičením sa trénuje aj srdce,</p> <p>že krv je tekutina, ktorá rozvádzá po tele potrebné látky,</p> <p>vysvetliť, akým spôsobom sa tieto látky dostávajú do krvi,</p> <p>že v krvi sa nachádzajú červené krvinky, biele krvinky a krvné</p>	<p>adospelosť, staroba, smrť</p>

<p>doštičky, vysvetliť význam darcovstva krvi, že krv je rozvádzaná po tele cievami, že cievy sa nachádzajú v celom tele, že cievy sa rozvetvujú od najhrubších vychádzajúcich zo srdca, po najtenšie nachádzajúce sa v pokožke, vysvetliť krvný obeh, zakresliť krvný obeh, vysvetliť, ako sa krvou dostávajú lieky, ale aj jedy do rôznych častí tela, že na splodenie dieťaťa je potrebný dospelý muž a dospelá žena, že po oplodnení ženy mužom sa v tele ženy vyvíja dieťa – žena je tehotná, že dieťa sa v tele ženy vyvíja približne deväť kalendárnych mesiacov, pričom matka je s dieťaťom spojená pupočnou šnúrou, cez ktorú dieťa od matky prijíma potrebné látky a kyslík, vysvetliť význam rodiny pri rozmnožovaní človeka, opísať vývin človeka od počatia až po starobu a sústrediť sa na zmeny v raste a vývine organizmu.</p>	
---	--

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: že niektoré predmety padajú k zemi rýchlejšie, iné pomalšie, skúmaním zistiť, že to, ako rýchlo predmety padajú k zemi, závisí od veľkosti a tvaru predmetov, skúmaním zistiť, že to, ako rýchlo predmety padajú k zemi, závisí od výšky, z ktorej padajú a od spôsobu hodu predmetov, že magnet je predmet, ktorý priťahuje niektoré kovové predmety a nepriťahuje žiadne nekovové predmety, skúmaním zistiť, že magnet pôsobí do určitej vzdialenosti – má okolo seba tzv. magnetické pole, navrhnuť postup, pomocou ktorého porovná veľkosť (odmeria) magnetického poľa dvoch magnetov, vysvetliť, ako sa k sebe správajú dva magnety, ako sa používa kompas,</p>	<p>spomaľovanie a zrýchľovanie pádu predmetov magnet, magnetické pole, kompas páka, hojdačka, rovníramenné váhy, nožnice, kliešte, páčidlo, veslo, kľučka, pevný bod kladka, lanovka, stavebná kladka, posilňovacie stroje, pevná kladka, voľná kladka, kladkostroj naklonená rovina: svahové cesty – serpentín; skrutka, sekera, pluh, klin ozubené koleso: bicykel, hodiny, kuchynský mechanický šľahač, mechanická vrtačka, vodný a veterný mlyn, súkolesie, ozubnica Zem ako planéta, Mesiac ako družica Zeme, Slnko ako hviezda Slnčná sústava, Merkúr, Venuša, Zem, Mars, Jupiter, Saturn, Urán, Neptún, súhvezdie, Veľký voz, Orion hvezdáreň, ďalekohľad, podmienky života na Zemi a vo vesmíre</p>

<p>že pomocou páky môžeme nadvihnúť ťažké predmety s menšou námahou, použiť páku, skúmaním zistiť, že čím dlhšia je páka, tým menej sa pri nadvihovaní namáhame,</p>	
<p>že pomocou kladky môžeme dvíhať ťažké predmety s menšou námahou, zostrojiť pevnú kladku, voľnú kladku aj kladkostroj, že pomocou naklonenej roviny dokážeme vyniesť veľký náklad do výšky s menšou námahou, skúmať zmenu vynaloženej námahy pri zmene sklonu naklonenej roviny, vytvoriť z vlastného skúmania závery, že ozubené koleso je koleso, ktoré má na okraji zuby; tie zapadajú do zubov iných ozubených kolies, vysvetliť, že použitím kombinácie väčších a menších kolies a ozubnice (ozubenej reťaze) môžeme meniť smer točenia ozubených kolies, rýchlosť ich točenia aj námahu, ktorú je potrebné na točenie vynaložiť, že Zem je planéta, ktorá obieha okolo hviezdy nazývanej Slnko, že Zem má približne guľovitý tvar a okolo Zeme obieha jej družica – Mesiac, že Zem sa okrem pohybu okolo Slnka otáča aj okolo vlastnej osi, že Zem sa okolo vlastnej osi otočí za jeden deň (24 hodín) a obehne okolo Slnka za jeden rok (365 dní), demonštrovať na modeli Zeme rotáciu planéty okolo vlastnej osi</p>	
<p>a zároveň rotáciu okolo Slnka, že Mesiac nesvieti, ale odráža svetlo dopadajúce naň zo Slnka, vymenovať v poradí planéty slnečnej sústavy: Merkúr, Venuša, Mars, Jupiter, Saturn, Urán a Neptún, že planéty spolu tvoria slnečnú sústavu, charakterizovať súhvezdie ako viditeľné usporiadanie hviezd do rozpoznateľného obrazca, rozpoznať hlavné súhvezdie zimnej oblohy – Orion a hlavné súhvezdie letnej oblohy – Veľký voz, graficky znázorniť usporiadanie slnečnej sústavy, že vo vesmíre nie je vzduch, vysvetliť, akými spôsobmi človek skúma vesmír, zvážiť, aké podmienky by musela mať planéta na to, aby na nej človek prežil.</p>	

Školský vzdělávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty ISCED I

**Etická výchova
Náboženská výchova/Náboženstvo Katolícka
cirkev**

Etická výchova

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	4

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov. Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Úlohou povinne voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusii, hodnotiacim postojom, ku harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu),
- osvoja si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny,
- rozvíjajú svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ predstaviť seba i spolužiakov krátkou charakteristikou, ☐ pomenovať dôvody pre vďačnosť, prosbu, ospravedlnenie, ☐ podieľať sa na vytváraní pravidiel skupiny,	rodina, skupina, školská trieda pozdrav, vďačnosť, ospravedlnenie pravidlá skupiny

Prvky prosociálneho správania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ uviesť príklady úcty k rodičom, učiteľom a spolužiakom, ☐ vyjadriť adekvátne vďačnosť, prosbu a	úcta úcta k rodičom, učiteľom, starším ľuďom,

ospravedlnenie, ☐ riadiť sa pravidlami skupiny, ☐ rešpektovať spolužiakov,	spolužiakom prejavu úcty
--	-----------------------------

Ľudská dôstojnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ rozpoznať postupne rôzne vlastnosti ľudí, ☐ uviesť vlastnosti, ktorými sa odlišuje od iných, ☐ poukázať na dôležitosť sebaovládania v medziľudských vzťahoch,	hodnota osoby, moja hodnota, rozdiel medzi mnou a ostatným svetom ľudská osoba sebaovládanie

Pozitívne hodnotenie iných

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba i u spolužiakov, ☐ uviesť dobré vlastnosti spolužiakov a príslušníkov rodiny, ☐ zahrať scénu, kde vyjadrí pochvalu spolužiakom,	vlastnosti iných osôb pozitívne vlastnosti rodinných príslušníkov, spolužiakov vyjadrenie pozitívneho hodnotenia iných negatívne správanie a jeho dôsledky
Naša rodina	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ pomenovať rodinné vzťahy, ☐ vysvetliť tri pravidlá vo vlastnej rodine, ☐ uviesť príklad úctivej komunikácie v rodine, ☐ naplánovať si konkrétnu pomoc pre členov rodiny.	rodina a jej úloha v živote človeka vzťahy medzi členmi rodiny rodinné pravidlá komunikácia pomoc v rodine
Postoje a spôsobilosti v	

medziľudských vzťahoch	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:	
☐ vysvetliť pojem spolupráca na príkladoch,	spolupráca
☐ zdôvodniť potrebu vzájomného počúvania,	vzťahy v triede
☐ rozpoznať vzťah medzi právom a povinnosťou,	právo a povinnosť
☐ vysvetliť svoje práva a povinnosti v škole i v rodine,	práva a povinnosti v rámci rodiny a triedy

Tvorivosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ zhotoviť originálny darček pre spolužiaka,	tvorivosť
☐ zahrať pomocou pantomímy rôzne situácie,	vlastné talenty
☐ vymyslieť spoločne príbeh o svojej triede,	pozornosť, fantázia, úsilie, vytrvalosť
☐ oceniť originalitu iných,	prínos tvorivosti (úžitok, radosť, obohatenie iných)
☐ dopĺňať znenie pravidiel skupiny,	tvorivosť, ktorá škodí a zarmucuje

Iniciatíva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ uviesť príklady iniciatívneho správania,	iniciatíva – ochota, prekonanie lenivosti a obáv
☐ určiť oblasť, v ktorej je iniciatívny,	iniciatíva pri poznávaní nových vecí, pri vytváraní dobra a zabraňovaní
☐ zapájať sa do triednych a školských činností,	zlu iniciatíva pri vytváraní dobrých vzťahov v triede i mimo nej

Vyjadrovanie citov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ opísať jednoduchou formou, čo znamená slovo city, ☐ prejaviť svoje city spojené s príjemným i nepríjemným prežívaním formou kresby – „moje city počas dňa“, ☐ vyjadriť kultivovane svoje city, ☐ uviesť, ako vhodnou formou vie vyjadriť city spojené s nepríjemným prežívaním,	city prežívanie citov city v rodine, medzi rovesníkmi úcta k osobám opačného pohlavia úcta k citom iných

Naša trieda

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ rozlíšiť medzi vhodným a nevhodným správaním v triede, ☐ predložiť návrhy na zlepšenie súdržnosti spoločenstva triedy, ☐ prejaviť pochopenie so spolužiakmi, ☐ prispieť k dobrej atmosfére v triede, ☐ vyjadriť svoje pozitívne prania formou kresby.	naša trieda – spoločenstvo detí pozitíva a negatíva našej triedy vylepšovanie nášho spolužitia súdržnosť spoločenstva

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ vyhodnotiť pravdivé informácie o sebe, ☐ preveriť si informácie o iných, ☐ rozpoznať rizikové situácie a negatívne	pravda v živote ľudí otvorená komunikácia – pravdivosť a objektívnosť zdroje informácií

ponuky, ☐ zahrať formou scény situácie s negatívnymi ponukami,	pravda o sebe a jej prijatie, pravda o iných rizikové situácie v živote detí odmietnutie zla a negatívnych ponúk
--	---

Vcítanie sa do prežívania iných – empatia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ uviesť príklady na situácie, v ktorých prejavuje súcit a pochopenie, ☐ poukázať na dôležitosť radosti vo svojom prostredí, ☐ prejavíť spoluúčasť a pochopenie iných v problémových situáciách,	empatia radosť a smútok v živote ľudí súcit a spoluúčasť so slabšími, chorými, zdravotne a sociálne znevýhodnenými ľuďmi vcítanie sa do situácie spolužiakov

Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ uznať právo človeka na omyl, ☐ rozlíšiť omyl od zákernosti, ☐ diskutovať o možnostiach nápravy omylu, ☐ porozumieť významu odpúšťania a komunikácie v konfliktných situáciách, ☐ formulovať rôzne typy žiadosti o prepáčenie,	právo na omyl omyl a zákernosť odpúšťanie v medziľudských vzťahoch sebaovládanie v konfliktných situáciách upevňovanie vzájomnosti súťaživosť a kooperácia

Pomoc, darovanie, delenie sa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ vysvetliť rozdiel medzi materiálnou a nemateriálnou pomocou,	vnímanie a prežívanie prosociálnosti

☐ uviesť príklady pomoci v rámci triedy a rodiny, ☐ pomáhať si navzájom,	materiálna a nemateriálna pomoc podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu odmietnutie dobra inými
---	--

Naša škola

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ vymenovať pozitívne stránky svojej školy, ☐ uviesť príklad problémov, ktoré sa v škole vyskytujú, ☐ navrhnúť svoj príspevok k dobrej atmosfére v škole.	naša škola príslušnosť k našej škole účasť žiakov na úspechoch i problémoch školy

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: ☐ opísať rozdiely správania medzi chlapcami a dievčatami, ☐ rozpoznať vhodné a nevhodné správanie voči osobám opačného pohlavia, ☐ rozpoznať situácie, kde je potrebné ticho a počúvanie,	tolerancia a ústretovosť vo vzťahoch Zlaté pravidlo mravnosti rešpekt a úcta rovnoprávnosť mužov a žien komunikačné zručnosti v medziľudských vzťahoch kultivované správanie k osobám opačného pohlavia

Reálne a zobrazené vzory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ rozlíšiť na príkladoch pozitívne i negatívne vplyvy televízie a iných komunikačných prostriedkov, ☐ uviesť príklady prosociálnych ľudí zo svojho okolia, ☐ vyjadriť svoj názor na prečítanú knihu,	vzor správania komunikačné prostriedky a ich úloha prosociálne vzory v okolí dieťaťa čitateľský návyk – zdroj prosociálnych vzorov

Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
☐ uviesť príklady vzájomnej užitočnosti, ☐ vymenovať iniciatívy, kde môže preukázať svoj vzťah k ochrane prírody a životného prostredia, ☐ pripraviť si iniciatívy na ochranu prírody,	záujmy rozvíjajúce osobnosť človeka kvality človeka využité pre spoločné dobro tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov

Dohovor o právach dieťaťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať päť práv dieťaťa,	ľudské práva, práva detí
rozpoznať, ktoré práva dieťaťa sa dodržia alebo porušujú v jeho prostredí,	detská práca
vysvetliť potrebu solidarity s deťmi, ktoré dlhodobo trpia povinnosťami detí vyplývajúce z ich práv nedodržiavaním ich práv,	solidarita a prijatie odlišností
zapojiť sa do aktivity, ktorá podporuje solidaritu	
vymenovať päť povinností, ktoré má voči iným ľuďom,	

Náš región – naša vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">☐ priradiť svoje bydlisko do lokality regiónu,☐ pomenovať špecifiká, krásy i možnosti svojho regiónu,☐ napísať list priateľovi, v ktorom bude vykreslený jeho región,☐ zostaviť prezentáciu, v ktorej predstaví svoj región,☐ navrhnuť akciu na pomoc svojho regiónu.	dedina, mesto, región vlasť, Slovensko vlastenectvo

Náboženská výchova/Náboženstvo Katolícka cirkev

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	4

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Požadované vedomosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
- nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
- získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Som na svete z lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: vymenovať svoje odlišnosti od spolužiakov, vyjadriť slovné poďakovanie a odprosenie, formulovať spontánnu modlitbu poďakovania, vymenovať z konkrétneho príbehu postavy, ktoré konajú dobro, rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba a iných,	meno a jedinečnosť čo dokážem patrím do rodiny svet, v ktorom žijem

Rodina – ohnisko lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať tri pozitíva v rodine, z reprodukovat' modlitbu Otče náš, naplánovať si konkrétny dobrý skutok pre členov rodiny,	komunikácia v rodine modlitba v rodine modlitba Otče náš

Dar lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
opísať dobrotu sv. Mikuláša, prerozprávať s pomocou učiteľa biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša, z reprodukovat' modlitbu Zdravas Mária, nakresliť dva symboly Vianoc,	sv. Mikuláš zvestovanie, návšteva Alžbety zmysel a hodnota daru narodenie Ježiša Krista

reprodukovať s pomocou učiteľa prvé roky života Ježiša,	
---	--

Moc života a lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry, vysvetliť jednoduchým spôsobom dôvod slávania veľkonočných sviatkov, znázorniť s pomocou učiteľa a obrazov veľkonočný symbol, vysvetliť jednoducho zmysel slávania nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania,	život a smrť vzkriesenie Jairovej dcéry Veľká noc – smrť a zmŕtvychvstanie Krista nedeľa – deň oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania

Spoločenstvo lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
reprodukovať pomocou učiteľa udalosti zoslania Ducha Svätého, zreprodukovať modlitbu Sláva Otcu, vyjadriť slovne pocity pri konaní dobra, vymenovať niekoľko dobrých skutkov, ktoré mu preukázali spolužiaci, napláňovať si konkrétny dobrý skutok pre spolužiaka.	zoslanie Ducha Svätého Cirkvi – Božia rodina sv. Juraj – odvaha, pomoc, dobro a zlo

Boh mi dôveruje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: uviesť odlišnosti človeka od ostatných živočíchov, rozlíšiť jednoduchým spôsobom pojmy – stvoriť a vytvoriť, reprodukovať pomocou učiteľa biblický príbeh o rajskej záhrade, vyjadriť závislosť človeka na prírode a zodpovednosť človeka za prírodu, rozlíšiť na konkrétnom príklade dobro od zla,	stvoreníe človek ako Boží obraz obraz rajskej záhrady Boh nám zveril zem a my ju chránime

Dôverujem Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
opísať na konkrétnom príklade hlavné znaky a prejavy dôvery voči človeku, reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi, vysvetliť potrebu človeka niekomu veriť, formulovať jednoduchým spôsobom modlitbu vlastnými slovami, zdôvodniť potrebu odpočinku, opísať nedeľu ako deň odpočinku a úcty k Bohu,	Abrahám Boh a jeho meno modlitba nedeľa

Dôvera v rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť potrebu dôvery v rodine, prerozprávať príbeh o Jakubovi a Ezauovi, charakterizovať jednoduchým spôsobom krst, nakresliť jednotlivé krstné symboly, formulovať modlitbu za rodičov a súrodencov,	advent rodina ako spoločenstvo – úlohy a roly v rodine Jakub a Ezau - narušenie vzájomnej dôvery Cirkev - Božie rodina pozvanie do Božej rodiny

Dôverujeme si navzájom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdôvodniť význam poďakovania a prosby pre budovanie medziľudských vzťahov a slušného správania, prerozprávať biblický príbeh o boháčovi a Lazárovi, uviesť príklady osobného a spoločného majetku, zdôvodniť potrebu pomoci núdznym,	schopnosť hovoriť ako Boží dar – výchova k citlivosti voči vyslovenému slovu čisté srdce – vedomie úcty k jedinečnosti každého človeka boháč a Lazár osobný majetok, bohatstvo

Desatoro – pozvanie k slobode a k dôvere

Výkonový štandard	Obsahový štandard
prerozprávať s pomocou učiteľa biblický príbeh o Mojžišovi a vyslobodení Izraelitov, opísať situáciu prijatia Desatora, priradiť pomocou učiteľa k jednotlivým prikázaniam čnosti,	uzatvorenie zmluvy na hore Sinaj Desatoro ako pravidlá pre život

Pozvanie na hostinu – obnovenie dôvery

Výkonový štandard	Obsahový štandard
prerozprávať biblický príbeh o márnotratom synovi, vysvetliť dôležitosť ľútosti nad vykonaným zlom,	milosrdný otec / márnotratný syn umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi a s Bohom sviatosť zmierenia

opísať potrebu odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov, navrhnuť spôsob ako vyjadriť prosbu o odpustenie.	
---	--

Veriť Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže vysvetliť jednoduchým spôsobom, čo znamená dôverovať, vysvetliť podobenstvo o horčičnom semienku, vymenovať krstné sľuby, vysvetliť krstné symboly, reprodukovat' Apoštolské vyznanie viery,	viera v Boha biblické obrazy Boha podobenstvo o horčičnom semienku krst

Ježiš uzdravuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
reprodukovat' biblické príbehy o uzdravení slepeho, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého, vysvetliť, čo sa vo viere chápe ako zázrak, identifikovať sa s biblickými postavami, ktoré potrebujú uzdravenie,	Ježišove uzdravenia rozvoj mravného citenia

Ježiš nám odpúšťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať možné reakcie človeka na vinu, vysvetliť dôležitosť uznania si viny, prerozprávať biblický príbeh o Zachejovi, opísať stručne pojmy svedomie a spytovanie svedomia, opísať dôležitosť vzájomného odpúšťania, ovládať priebeh sviatosti zmierenia,	vina, hriech Ježiš v dome hriešnika (Zachej) na ceste zmierenia - márnokratný syn, ľútosť sviatosť zmierenia - ako prijatie odpustenia

Ježiš nás oslobodzuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
reprodukovat' udalosti vyslobodenia Izraelitov z egyptského otroctva, opísať na základe podobenstva o márnokratnom synovi pojem hriech a jeho dôsledky, rozlíšiť ťažký a ľahký hriech, reprodukovat' Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní, porozprávať udalosti umučenia a vzkriesenia Krista, vysvetliť jednoducho význam obety	Veľká noc (Pascha) Desatoro – pravidlá pre život v slobode hriech jeho dôsledky Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie

Krista na kríži a jeho vzkriesenia,	
-------------------------------------	--

Ježiš nás pozýva na hostinu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať základné časti sv. omše, odlíšiť bežný pokrm od Eucharistie, objasniť potrebu slávenia Eucharistie pre človeka i spoločenstvo, zdôvodniť dôležitosť účasti na bohoslužbe v nedeľu, vysvetliť zmysel spoločenstva v Cirkvi.	nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov) Posledná večera (Eucharistia) svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, slova a chleba) Cirkvi ako prostredníčka Božích tajomstiev

Cesta nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže identifikovať prvky, ktoré robia človeka jedinečným, vysvetliť hodnotu priateľstva, prerozprávať biblický príbeh o Noemovej arche, opísať Božiu blízkosť cez biblické postavy Noema, Abraháma a Mojžiša,	cesta k sebe – som jedinečný cesta k druhým – budovanie vzťahov cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa) cesta k Bohu – biblické obrazy Božej blízkosti

Biblia – slovo o nádeji

Výkonový štandard	Obsahový štandard
rozlíšiť medzi Starým a Novým zákonom, identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv, reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona, interpretovať jednoduchým spôsobom biblické texty prorociev Micheáša a Izaiáša – ako posolstvo nádeje, interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa, vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve, u v i e s ť tri Ježišove zázraky,	Biblia – Kniha kníh zasľúbená zem odkrývanie nádeje v živote biblických postáv očakávanie Mesiáša príchod Mesiáša Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve) Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)

Nádej presahujúca smrť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, zreprodukovat' biblický príbeh o vzkriesení Lazára, vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, vysvetliť pojem súcít, naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí, opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, zreprodukovat' biblický príbeh o vzkriesení Lazára, vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, vysvetliť pojem súcít, naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí,	skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje Bože, kde si? (Jób) smrť a nádej (vzkriesenie Lazára) Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie sviatosť pomazania chorých skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje Bože, kde si? (Jób) smrť a nádej (vzkriesenie Lazára) Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie sviatosť pomazania chorých

Svedectvo nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vyjadriť dôležitosť úcty k iným cirkvám a náboženstvám, vnímať odlišnosť chrámov podľa vierovyznaní, porovnať základné odlišnosti katolíckych kostolov podľa doby, v ktorej vznikli, vymenovať kresťanské cirkvi na Slovensku, pomenovať na základe života svätých dva spôsoby, ako byť svedkom nádeje,	rôzne veže rôznorodosť vierovyznaní kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióny) kresťania – nádej pre svet

Prameň nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdôvodniť jednoduchým spôsobom potrebu modlitby, vysvetliť význam ticha (stíšenia sa) pre stretnutie s Bohom v modlitbe, zdôvodniť potrebu spoločnej modlitby doma s rodinou, s kamarátmi a veriacimi v kostole, sformulovať osobnú modlitbu.	modlitba – život v Božej prítomnosti Boh – stred kresťanského spoločenstva

Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra ISCED I

Hudobná výchova
Výtvarná výchova

Hudobná výchova

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	4

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú sebarealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne

dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <p>použiť hlas na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa,</p> <p>rytmizovať reč,</p> <p>melodizovať reč 5.-3. a 5.-6.-5.-3. stupňom (so-mi; so-la-so-mi),</p>	<p>Hlasová činnosť</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu dl-h1, rytmizovanie reči: detské ľudové a autorské piesne, popevky, riekanky, rečovanky, dialogické hry, hlasové a dychové cvičenia, hry s dychom a hlasom</p> <p>2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrt'ové rytmické hodnoty,</p> <p>pomocné rytmické prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti a ich kombinácie, ručné znaky na vyjadrenie rytmu)</p> <p>pomocné intonačné prostriedky: ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika</p>

<p>hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, hrať na tele,</p>	<p>Inštrumentálne činnosti správne použitie Orffových nástrojov (paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá, xylofón, zvonkohra, metalofón); hra na tele, hra na objektoch, hra na zvukových hračkách a ďalších</p>
<p>hrať rytmické modely, hrať melodické modely, aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, sluchom rozlíšiť rozličné kvality zvuku a tónu, identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme,</p>	<p>elementárnych nástrojoch 2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrt'ové rytmické hodnoty modely 5.-3. a 5.-6.-5.-3. (so-mi, so-la-so-mi) ostínatne rytmicko-melodické sprievody rytmická a melodická improvizácia Percepčné činnosti – aktívne počúvanie zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav žiaka, hudobný prejav triedy (skupiny) zvuk, tón: výška, sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, hry so zvukom; kontrasty: nízky – vysoký hlasný – tichý dlhý – krátky, rýchly – pomalý, metaforické vyjadrenie farby tónu: lesklý - temný, chladný – teplý, kovový – drevitý a pod. spev, sólo, zbor, hra na sólovom hudobnom nástroji, hra orchestra, husle, klavír</p>

<p>určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely,</p> <p>uplatniť vhodný pohyb v hudobno–pohybových hrách so spevom, adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky,</p> <p>ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách,</p> <p>stvárnit' riekanku či pieseň hudobno–dramatickými prostriedkami.</p> <p>vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku,</p>	<p>rytmické modely ta, ti-ti a kombinácie, melodické modely so-mi, la-so- mi</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>hudobno–pohybové hry so spevom, tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prísunový krok dopredu, dozadu a do strán, pohyb, gesto, mimika, tleskanie, plieskanie, dupanie</p> <p>pomocný prostriedok percepčných činností (počúvanie hudby)</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>príbehy, rozprávky, básne; integrácia s predmetom slovenský jazyk</p>
<p>realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, vizuálne zobrazit' zvukové vnemy.</p>	<p>a literatúra</p> <p>Hudobno-vizuálna činnosti</p> <p>grafická notácia; grafická partitúra; integrácia s výtvarnou výchovou</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>používať hlas vedome, so správnou hlasovou technikou na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa,</p> <p>spievať relatívne čisto a rytmicky správne,</p> <p>reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku,</p> <p>rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu c1-c2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, popevky, riekanky, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia</p> <p>taktovacie gestá 2/4 a 3/4 taktu, gestá na zmeny tempa a dynamiky</p> <p>rytmické hodnoty štvrtová, osminová, pólóvá, pomlčky, bodka za</p>
<p>melodizovať reč 5.-3.; 5.-6.-5.-3. a 5.-3.-1. stupňami (so-mi; la-so- mi; la-so-mi-do),</p> <p>hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,</p> <p>hrať rytmické modely,</p> <p>hrať melodické modely,</p>	<p>štvrtovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau- za“, sa, tai-ti</p> <p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p> <p>rytmické hodnoty štvrtová, osminová, pólóvá, pomlčky, bodka za štvrtovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau- za“, tai-ti</p> <p>so-mi, so-la-so-mi, so-mi-do, durový kvintakord</p>

vytvoriť inštrumentálny sprievod,	inštrumentálny sprievod – jedným tónom, dvoma tónmi toniky
<p>inštrumentálne improvizovať,</p> <p>reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa – nástup, odsadenie, adekvátne meniť tempo, dynamiku,</p> <p>aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, určiť vlastnosti zvuku, charakter skladby, vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami,</p> <p>identifikovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky v kontrastoch,</p> <p>pri počúvaní identifikovať nástrojové obsadenie hudobnej skladby, rozlíšiť niektoré hudobné nástroje v počúvaných skladbách, rozpoznať jednohlas, dvojhlas,</p>	<p>a dominanty, jednoduché ostináto predohra, medzihra a dohra</p> <p>improvizácia gestá učiteľa</p> <p>Percepčné činnosti - aktívne počúvanie zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretáciu učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom</p> <p>výrazné zvukové kontrasty, pohyb kantilény, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny</p> <p>jednohlas, dvojhlas, zbor</p>

<p>rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme,</p> <p>určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely,</p> <p>vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami,</p> <p>adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky,</p> <p>tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách,</p> <p>vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postav príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, pohybom,</p>	<p>hudobná forma, malá piesňová forma</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia</p> <p>pohyby v priestore (chôdza, pérovanie, poskoky, beh, cval, jednokročka, dvojkročka),</p> <p>pohyby na mieste (ohýbanie sa, vystieranie, výskok, drep, otočka, švihanie, hra na tele –</p> <p>tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie;</p> <p>orientácia v priestore (vpred, vzad, vpravo, vľavo, hore, dolu, v kruhu, v rade, v zástupe, jednotlivo, v dvojiciach, v skupine)</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>nahrávky, piesne, príbehy, rozprávky, video, integrácia s rozličnými</p>
---	---

<p>dramatickými prostriedkami, vytvoriť hudobno–dramatický celok,</p> <p>realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov,</p> <p>vizuálne zobrazíť zvukové vnemy,</p> <p>interpretovať tú istú pieseň rôznymi výrazovými prostriedkami (spevácky, pohybom, hrou na hudobnom nástroji).</p>	<p>vyučovacími predmetmi</p> <p>materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, riekanky, básne, rozprávky, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény</p> <p>Hudobno-vizuálne činnosti</p> <p>notový zápis tónov c1-a1</p>
--	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <p>používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada), prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku,</p> <p>spievať čisto a rytmicky správne,</p> <p>reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, reagovať na štandardizované dirigentské gestá (taktovacie schémy), nástup a odsadenie,</p> <p>rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu h-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči</p> <p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu</p> <p>taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky, nástup a odsadenie</p> <p>rytmické modely</p>

<p>hlasom realizovať rytmické schémy podľa zápisu,</p> <p>tvoriť adekvátne texty k rytmickým schémam,</p>	
<p>spievať melodické modely (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do),</p> <p>hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,</p> <p>hrať na tele,</p> <p>hrať na objektoch,</p> <p>vytvoriť elementárne hudobné nástroje,</p> <p>hrať rytmické modely,</p>	<p>melodické modely</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p> <p>samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje</p> <p>rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, polová, šestnásťtinová, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou, synkopy, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau-za“, tai-ti, ti-tai, ti-ri-ti-ri</p>

<p>hrať melodické modely podľa zápisu,</p> <p>vytvoriť inštrumentálny sprievod,</p> <p>inštrumentálne improvizovať,</p> <p>reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku.</p> <p>aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné prejavy,</p> <p>vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami,</p> <p>identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam</p>	<p>melodické modely so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do</p> <p>inštrumentálny sprievod, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominanta), voľný zvukomalebný sprievod</p> <p>predohra, medzihra a dohra improvizácia dirigentské a individuálne gestá učiteľa</p> <p>Percepčné činnosti – aktívne počúvanie</p> <p>skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom</p>
<p>identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky,</p> <p>identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby,</p> <p>rozpoznať jednohlas, dvojhlas,</p>	<p>funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, forma</p> <p>melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo; forma – kontrastné časti</p> <p>nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje (husle, kontrabas, flauta, klavír, trúbka, bicie)</p> <p>komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby</p> <p>jednohlas, dvojhlas, zbor</p>

<p>rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme,</p> <p>určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely,</p> <p>vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami,</p>	<p>hudobná forma, malá a veľká piesňová forma</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia</p>
<p>adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky,</p> <p>realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách,</p> <p>vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku,</p> <p>vytvoriť hudobno-dramatický celok,</p>	<p>polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec, moderný tanec</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou (rozprávky, príbehy, básne), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi</p> <p>tvorivá dramatika</p>

realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, vizuálne zobraziť zvukové vnemy, vytvoriť (zapíšu), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis.	Hudobno-vizuálne činnosti grafická partitúra notový zápis tónov c1-c2
---	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada),</p> <p>prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku,</p> <p>spievať čisto a rytmicky správne,</p> <p>poznať špecifiká ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu b-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči</p>
<p>spievať jednoduchý dvojhlas (udržia svoju melodickú líniu),</p> <p>intonovať podľa notového zápisu melodické modely,</p>	<p>kánon, burdón, ostinátny druhý hlas</p> <p>melodické modely napr. s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m- r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d; a i</p> <p>taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky improvizácia a elementárna kompozícia</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený</p>

<p>hlas používať v improvizácii a elementárnej kompozícii,</p> <p>hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,</p> <p>hrať na tele,</p> <p>hrať na objektoch,</p> <p>vytvárit' elementárne hudobné nástroje,</p> <p>hrať rytmické modely,</p>	<p>blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p> <p>samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje</p> <p>rytmické modely napr. tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri; nič; es; pau-</p>
<p>hrať podľa zápisu jednoduché melodicko-rytmické útvary,</p> <p>vytvoriť inštrumentálny sprievod,</p> <p>inštrumentálne improvizovať,</p> <p>reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku,</p> <p>dirigovať,</p>	<p>za; veľ'-ká pau-za; atď.</p> <p>melodicko-rytmické schémy, cvičenia, piesne</p> <p>inštrumentálny sprievod, burdón, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominanta), voľný zvukomalebný sprievod</p> <p>predohra, medzihra a dohra improvizácia</p> <p>dirigentské a individuálne gestá učiteľa</p> <p>dirigovanie – intuitívne výrazové pohyby, štandardizované taktovacie schémy (2/4;3/4;4/4)</p> <p>Percepčné činnosti - aktívne počúvanie skladby slovenských a svetových</p>

<p>aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné</p>	<p>skladateľov; piesne, spev</p>
<p>prejavu, vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam, identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky, identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, identifikovať hudobné formy a žánre,</p>	<p>a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, pianissimo, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo; akcent; harmónia durová, mólová, forma – kontrastné časti nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby pieseň, koncert, opera, muzikál, komorná hudba, hudba klasická, ľudová, tanečná, zábavná, populárna</p>

<p>rozpoznať formotvorné prvky,</p> <p>počúvať sústredene, dešifrovať a vlastnými slovami vyjadriť atmosféru, emócie, asociácie, predstavy, príp. konkrétny program,</p> <p>vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami,</p> <p>adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky,</p> <p>realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách,</p> <p>pohybom rozlíšiť kontrastné časti hudobnej formy,</p> <p>pohybom rozlíšiť formotvorné prvky, realizovať kultivovaný estetický pohyb,</p>	<p>motív, veta (predvetie, závetie), opakovanie, kontrast</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia</p> <p>polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec, moderný tanec</p>
<p>samostatne vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu, rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku,</p> <p>vytvoriť hudobno-dramatický celok,</p> <p>realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia</p>	<p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou (rozprávky, príbehy, básne, scenár), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi</p> <p>tvorivá dramatika</p>

hudobných dejov, vizuálne zobrazit' zvukové vnemy, vytvoriť (zapísať), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis.	Hudobno-vizuálne činnosti grafická partitúra
--	---

Výtvarná výchova

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	1	1	6
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	2	2	1	1	6

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahrňuje aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú

podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: tvoriť škvrnny, rozlíšiť v škvrne významovo čitateľný tvar, vyhľadať v textúre čiar tvary podľa svojich predstáv, pomenovať objavené tvary,	škvrna (vytvorená napr. odtlačaním farby (dekalk), rozlievaním, zapúšťaním do mokrého podkladu, rozfúkavaním) – náhodný tvar, jeho dopĺňanie na významový, zobrazujúci tvar (podľa predstavivosti žiaka) náhodné čiary alebo tvary (dokresľovanie alebo domaľ'ovanie škvrnny,

pomenovať tóny základných farieb, rozlíšiť svetlé a tmavé farebné tóny, rozlíšiť priamku od krivky,	odtlačku farby, čarbanice, pokrčeného papiera – krkváže a pod.) obrys (výtvorné zobrazenie obrysov tvarov predmetov, figúr) základné tóny farieb, druhotné (vymiešané) tóny, teplé a studené farby
---	---

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
výtvarne zobraziť svoje predstavy a fantáziu na zadanú tému, nakresliť predmety na základe hmatového vnemu, pomenovať charakter rôznych povrchov podľa hmatového vnemu,	fantazijné kreslenie fantazijné maľovanie fantazijné modelovanie tvar a hmat (napr. ohmatávanie tvarov predmetov skrytých pod dekou, alebo kreslenie so zaviazanými očami ...) povrch predmetu

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
použiť rôzne kresliarske (maliarske) nástroje, vyjadriť výtvarné stopy (nástroja, materiálu, gesta) prostredníctvom hravej akcie, vytvoriť objekt zo zvolených materiálov,	frkanie, liatie, odtlačanie, kvapkanie, roztieranie, rozfúkavanie... farebnej hmoty stopa kresliaceho (maliarskeho) nástroja (využitie vlastností rôznych nástrojov) stopa gesta (rôzne druhy stôp/čiar/ťahov) odpadový materiál objekt ukážky: akčná maľba

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
namaľovať svoju predstavu inšpirovanú pravekým umením,	praveké jaskynné maľby (motívy) materiál, nástroje, podklad v tvorbe pravekých ľudí hra na pravekého umelca - tvorba artefaktu limitovaného motívom a technikou

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
výtvarne vyjadriť rôzne výrazy tváre,	výraz portrétu (maľba, socha, fotografia) – v priestoroch galérie, alternatívne vo virtuálnej galérii na internete akčné napodobnenie výrazu portrétu (grimasa, performancia ...) výtvarná interpretácia výrazu (kresba, maľba ...)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zobraziť architektúru podľa vlastnej fantázie, porozprávať o zobrazenej architektúre,	rozprávková architektúra (maľba, kresba, modelovanie, objekt – skladanie, lepenie, strihanie...) fantastické motívy v architektúre architektúra v rozprávkach (animácie, ilustrácie, filmy)

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
doplniť fotografický podklad podľa vlastnej fantázie,	fotografia (napríklad z časopisu) zásah do kompozície fotografie, jej doplnenie, prekreslenie, premaľovanie kolorovanie, dokomponovanie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
porozprávať o akcii v uvedenej ukážke filmu, výtvarne interpretovať vybranú akciu z filmovej ukážky,	krátka ukážka z vybraného filmu, (groteska) pohyblivý obraz – akcia vo filme (videu) výtvarné spracovanie akcie/pohybu

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
nakresliť dizajn podľa svojej fantázie, porozprávať o nakreslenom,	nezvyčajný, fantastický nábytok, alebo nábytok s nezvyčajnými funkciami (napr. hojdanie, skákanie, kotúľanie, preklápanie, skladanie a rozkladanie – aplikované na typ stoličky, postele, skrine, lampy a pod.) alt. nezvyčajný odevný doplnok alt. fantastický stroj

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
výtvarne reagovať na písmená abecedy.	oživené písmená tvary písmen (tlačených, písaných, veľkých, malých) figuratívna kompozícia z tvarov písmen

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť rôzne kresliace nástroje, kresliť čiarami s rôznym charakterom, vyjadriť základný farebný tón predmetu, vyjadriť približný obrysový tvar predmetu, usporiadať tvary symetricky alebo asymetricky,	lína (rôzne typy čiar) výrazový charakter línie (využitý pri tematickom kreslení) kresliace nástroje a pomôcky (voľnou rukou, pravítkom, kružidlom, náhodne) lokálny farebný tón (maľba, alt. kolorovaná kresba jednotlivých predmetov, farba podľa videnej skutočnosti) obrysový tvar predmetu symetria a asymetria jednoduchých tvarov (osová, stredová symetria)

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
v kresbe vyjadriť rôzne hudobné rytmy,	rytmy v hudobnej skladbe (ukážky) rytmy v kresbe, maľbe rytmy v prírode kresba námetu podľa fantázie (alternatívne fantastická téma, hudobníci, tanečníci, počutá hudba, abstraktné zobrazenie rytmov ...) pozn. možno nadviazať – spojiť s témou výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vytvoriť objekt (výtvarnú realizáciu) v krajine, vytvoriť objekt (asambláž) zbieraním, ukladaním, vrstvením, lepením z rôznych prírodných materiálov podľa vlastnej fantázie,	land art prírodná/mestská krajina prírodné materiály/umelé materiály surrealizmus fantastický portrét asambláž ukážky: umenie land artu

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vytvoriť vlastnú verziu obrázkového písma,	umenie Egypta (pyramídy, hieroglyfy ...) rôzne typy písma – história vývoja písma (obrázkové – hláskové) výtvarná interpretácia obrázkového písma, význam a obraz

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
napodobniť sochy postojom, výrazom alebo performanciou (akciou)	živá socha (ukážky) sochy v galérii (alt. virtuálnej galérii) sochy v kostole sochy na verejnom priestranstve výtvarná interpretácia sochy v inom médiu (maľba, koláž, performancia) alebo v inej technike (napr. modelovanie z plastelíny...)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
skonštruovať architektonický tvar (prvok) zo stavebnice,	architektonické prvky (oblúk, preklad, stena, strop, brána, schody ...) architektúra ako skladačka (skladanie – stavba z kociek, lega, škatuliek, kartónu ...) spájanie (alt.: zárezmi, spinkami, lepiacou páskou, lepidlom, viazaním ...) alt. modelovanie architektonického prvku z modelovacej hmoty

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zostaviť koláž z častí rôznych fotografií,	rôzne žánre fotografie (z časopisov) – portrét, krajina, architektúra, mikro/makrofotografia, reportáž ... koláž, montáž strihanie a spájanie častí fotografií do nových kompozičných súvislostí kompozícia z rôznych žánrov a rôzneho tvaroslovia

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
výtvarne interpretovať filmovú postavu v novej dramatickej situácii podľa vlastnej fantázie, navrhnúť kostým pre filmovú postavu,	filmová postava v kreslenom, animovanom alebo hranom filme filmový kostým, výzor postavy filmová postava v dramatickej akcii

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
napísať malé písmená, veľké písmená a čísla v textovom programe, napísať slová s diakritikou v textovom programe, zmeniť písmo, rez písma, farbu písma, píšu krátke vety v textovom programe,	používanie klávesnice, vyhľadávanie písmen, malé a veľké písmená, čísla, používanie klávesu Shift, písanie diakritiky, zmena písma a rezu písma, zmena veľkosti písma, krátke texty

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
navrhnúť hračku podľa vlastnej fantázie, vytvoriť jednoduchú pokrývku hlavy podľa vlastnej fantázie,	hračky rôzneho druhu chlapčenské a dievčenské hračky mechanické a statické hračky (funkcie, materiál, farby, tvary ...) klobočnicke remeslo pokrývky hlavy – klobúky, čiapky, šatky, kukly, kapucne, koruny

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vytvoriť objekt (alt. asambláž alebo obraz) z prírodnín nájdených v okolitej prírode, interpretovať prírodné tvary.	prírodoveda – prírodniny a prírodné materiály (listy, kôra, kamene, semená, plody ...) pozn. možno nadviazať – spojiť s témou podnety výtvarného umenia – land-art

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť v maľbe zosvetlenie a stmavenie farieb, vytvoriť figuratívnu kresbu z geometrických tvarov (alt. objekt zo stereometrických tvarov),	farba – zosvetľovanie a stmavovanie farieb, farebný valér svetlostná škála jednotlivých farieb tóny sivej farby daný motív vo svetlých a v tmavých farbách plošné geometrické tvary a stereometrické telesá spájanie geometrických tvarov do kompozície podľa predstavy skladanie, lepenie, strihanie, spájanie, komponovanie

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
farbami a tvarmi vyjadriť svoje vnemy z rôznych vôní, pomenovať namaľované,	vône a pachy príjemné a nepríjemné prírodné a umelé vône, parfumy asociácie farby, tvaru – vône, chute porovnávanie pocitov, ich výtvarná interpretácia

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vytvoriť tvar paketážou, opísať vybrané dielo z umenia paketáže,	ukážky: umenie paketáže (obalovanie tvaru), presáže (stláčanie a lisovanie tvarov) a akumulácie (hromadenie tvarov) baliace materiály; balenie, lepenie, viazanie skrytý tvar

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
výtvarne interpretovať artefakt antického umenia,	antické umenie (sochárstvo, architektúra, keramika, odev, predmety) príbehy na keramických vázach, mýty

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
výtvarne parafrázovať osobu (udalosť) na základe videného výtvarného diela,	predmoderné (historické) a moderné obrazy zobrazenie svätcov (historických osobností) – charakteristické atribúty ikonografia najznámejších patrónov, osobností príbehy osobností z obrazov

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
popísať rôzne stavby (podľa zažitej skúsenosti alebo ukážok), výtvarne interpretovať vybrané architektúry s rôznym výrazom,	výraz architektúry (napr. podľa slohu: funkcionalistickej, secesnej, barokovej, klasicistickej, rokokovej, gotickej, postmodernej ...; podľa funkcie: sakrálnej, pomníkovej, civilnej ...; podľa materiálu: drevenej, tehlovej, sklobetónovej ...) porovnanie rôznych typov výrazu, ich subjektívneho pôsobenia architektúra v prírodnom a mestskom prostredí

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
doplniť chýbajúce časti fotografie kresbou (alt. maľbou, reliéfom, kolážou ...),	maľba (kresba) zasahujúca do fotografických kompozícií (z časopisov) rekonštrukcia neúplného obrazu námet fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
nakresliť prostredie pre vybrané scény z filmu,	filmový priestor – priestor v ktorom sa odohráva filmový príbeh filmová scénografia, kulisy scénografia

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vytvoriť obrázky z písmen nezávisle na riadku v grafickom programe, nakresliť tematický obrázok pomocou nástrojov grafického programu,	typy písma, veľkosti písma, farby písma, porovnanie rovnakých písmen v rôznych fontoch, rotácia písmen, zrkadlenie písmen, montáž rôznych typov písiem, obrázok z písmen – lettrismus, vlastné písmená; nástroje grafického programu – čiara, úsečka, vyplnený obdĺžnik alebo štvorec, paleta farieb, krok späť, guma, nastavenie veľkosti hrotu, paleta farieb, nástroj pečiatka pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
navrhnuť vlastný erb (alt. vlajku, logo) podľa vlastnej fantázie, vytvoriť jednoduchú bábkku,	vybrané znaky a ich význam (erb, vlajka, logo ...) symboly na erboch, vlajkách, logách alternatívne: bábkarstvo, alt. tieňové divadlo bábky (prstové, marionety, jawajky ...) konštrukcia jednoduchej bábky charakter (výraz) postavy bábky

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
výtvarne vyjadriť vybraný proces zmeny látky v prírode.	prírodoveda – zmeny látok (mrznutie, topenie, tuhnutie, horenie, tečenie, vyparovanie, rast ...)

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť obraz s použitím bodov, použiť v maľbe farebné kontrasty,	bod vlastnosti bodov (veľkosť, vzťahy dvoch a viacerých bodov – prítlačivosť, pohyb, nehybnosť ...) textúra bodov (vzor, raster; hustá a riedka textúra) pointilizmus – maľba bodmi ukážky: pointilistické umenie základné farebné kontrasty (teplá-studená, tmavá-svetlá, doplnkové farby)

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
variovať grafické stereotypy, namaľovať farebnú stupnicu tónov,	možnosti zobrazovania zvoleného motívu (napr. strom, figúra zvieratka, domček, kvetina ...) odklon od schematického zobrazovania, inovácia, fantázia pluralita tvarov motívu výraz, psychická vlastnosť (napr. smutný, veselý, unudený, smiešny, lenivý...) – výraz spracovávaného motívu hudba ako obraz z tónov (hudobná interpretácia farebnej stupnice) farebné tóny, farebné stupnice

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
namaľovať obraz prostredníctvom bodov alebo škvŕn, vyjadriť v maľbe zmenu atmosféry (svetelnosti, počasia ...),	impresionizmus krajinomal'ba – impresionizmus (napr. variácie krajiny v rôznych situáciách, atmosférach) farebné škvŕny v maľbe krajiny ukážky: porovnanie impresionistických a pointilistických krajinomaliieb pozn.: možno nadviazať na výtvarné vyjadrovacie prostriedky – bod (pointilizmus)

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
výtvarne interpretovať artefakt umenia vybranej kultúry,	ukážky: umenie iných kultúr (napr. Indiánov, Číny, Japonska ...) typické artefakty vybranej kultúry odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zahrať scénu (príbeh) videnú na obraze, vytvoriť rekvizity k scéne z obrazu, povedať svoju interpretáciu videného obrazu,	tradičné žánre obrazov (portrét, zátišie, krajinomal'ba, scéna zo života ...) žánrový obraz (scéna zo života) v múzeu/galérii (alt. virtuálnej galérii) zobrazenie postáv, deja, prostredia svet v období, ktoré obraz zobrazuje móda v období, ktoré obraz zobrazuje dramatizácia výtvarného diela, príbeh

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
navrhnuť antropomorfnu (alt. zoo/fytomorfnu) architektúru podľa vlastnej fantázie, rozlíšiť prírodné a geometrické tvary,	architektúra vychádzajúca z ľudských, živočíšnych alebo rastlinných tvarov postava ako budova – budova ako postava organické a geometrické tvary

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
spojiť časti fotografie do novej kompozície,	roláž alebo montáž z dvoch fotografií

	(reprodukcí) rytmické striedanie častí obrazu tvarové súvislosti častí obrazu a jeho celku ukážky: roláž a fotomontáž v umení, autorské techniky
--	---

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vytvoriť kulisu, navrhnuť vymysleného tvora,	filmové triky kulisy vytvárajúce ilúziu nejestvujúce (rozprávkové, fantastické, sci-fi) tvory vo filmoch ukážky: animovaný a hraný film – animácie v hranom filme

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
nakresliť lineárnu kresbu počítačovým nástrojom, namalovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom, použiť nástroj osová súmernosť v kompozícii, uložiť kresbu alebo maľbu ako novú pečiátku,	pokročilé digitálne kresliace nástroje – vyplnený mnohouholník, vyplnená krivka, vyplnený pravidelný mnohouholník, nástroj osová súmernosť, pokročilé miešanie digitálnych farieb, vlastná farebná škála, farebné kontrasty, vzory z písmen, vytvorenie pečiatky pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
nakresliť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi, vytvoriť jednoduchú kresbu (alt. objekt, šperk) z mäkkého drôtu,	dizajn inšpirovaný organickými tvarmi a telesnými funkciami rastlín, živočíchov alebo človeka výber oblasti dizajnu (napr. nábytok, predmety dennej spotreby, odev a doplnky, obuv, dopravné prostriedky, stroje, školské pomôcky...) pozn.: možnosť nadviazať na podnety architektúry ľudové remeslo: drotárstvo (strihanie, ohýbanie, tvarovanie, omotávanie, spájanie mäkkého drôtu...)

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zhotoviť vlastnú mapu s fantazijnou symbolikou, k mape vytvoriť legendu.	vlastiveda – mapa (napr. fantastickej krajiny, krajiny z filmu, cesty do školy, zmenenej reálnej krajiny ...) prvky a symboly mapy – ich výtvarné vlastnosti

Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb ISCED I

Telesná a športová výchova

Telesná a športová výchova

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	2	2	8
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	2	2	2	2	8

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému štýlu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a

zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %). Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Zdravie a zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. stupňa základnej školy vie/dokáže:</p> <p>identifikovať znaky zdravého životného štýlu,</p> <p>rozlišovať zdravú a nezdravú výživu,</p> <p>rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka,</p> <p>vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka,</p> <p>rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu,</p> <p>dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej</p>	<p>zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime)</p> <p>význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti</p> <p>negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka</p> <p>význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia</p> <p>spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom</p>
<p>činnosti,</p> <p>aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení,</p> <p>opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí,</p> <p>popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách,</p>	<p>hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad</p> <p>organizácia cvičenia, pomoc a záchrana pri cvičení,</p> <p>prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci</p> <p>zásady správneho držania tela, správne držanie</p>

aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa,	tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)
---	---

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin, individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných	poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov:
testov,	skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah–sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh
odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne,	meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba
rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži,	pokožky, koordinácia pohybov) pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností
využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,	

Športové činnosti pohybového režimu TC: Základné pohybové zručnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe,	základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad
používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom,	rad (dvojrads, 3–rads ap.), zástup (dvojstup, 3–stup ap.) kruh, polkruh jednotlivcov, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív

<p>vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním</p>	<p>na značky, čiara, priestor, ihrisko cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore</p>
<p>pohybovej činnosti, pomenovať základné pohybové zručnosti, zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hod tenisovou loptičkou, pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov,</p>	<p>úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod. bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru hod loptičkou, hod plnou loptou skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta, pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle) stojka na lopatkách, stojka na hlave cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fíbal, švihadlo, lano, expander ap.) cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy)</p>
<p>vykonať ukážku z úpolových cvičení,</p>	<p>preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne úpolové cvičenia a hry zamerané na: odpory pretláčanie preťahovanie</p>

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Manipulačné, prípravné a športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,</p> <p>pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,</p> <p>vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,</p> <p>aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,</p>	<p>základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť</p> <p>ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara, bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, pálka, hokejka a pod.) gól, bod, prihrávka, hod, streľba, dribling</p> <p>hry so zameraním na manipuláciu s rôznymi tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami</p> <p>pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie,</p>
<p>zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre,</p> <p>zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe,</p> <p>využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda),</p>	<p>pravidlá fair-play</p> <p>pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných),</p> <p>prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis</p> <p>pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého)</p>

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Hudobno-pohybové a tanečné činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať základné pojmy rytmickej modernej gymnastiky,	základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže – pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový)
pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe,	tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísunný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba,
vykonať ukážku rytmických cvičení,	pohybová skladba
zladať pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou,	rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti
zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe,	tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách
vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov,	tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov
uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách,	aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka) tanečná improvizácia
improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív,	pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy

	tanečná nazákladenaučenychtanečnýchkrokov, improvizácia motívov, väzieb pantomíma
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
postupne uvoľniť pri slovnom doprovodení svalstvo končatín i celého tela, opísať základné spôsoby dýchania, vykonať jednoduché strečingové cvičenia, charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam,	relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.) cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie) aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách naťahovacie (strečingové) cvičenia kompenzačné (vyrovnávajúce) cvičenia cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť) rozvoj rovnovážových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fitlopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo a pod.)
aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,	balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.) cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety) psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít,</p> <p>zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít,</p> <p>uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách,</p>	<p>základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe</p> <p>korčuľovanie (in-line a na ľade) – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch</p> <p>lyžovanie – lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty,</p>
<p>súťažiach, v škole i vo voľnom čase,</p> <p>bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach,</p> <p>prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti,</p> <p>vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.</p>	<p>výstupy, padanie, zjazdy (po spádnici), brzdenie jazdy, jazda šikmo svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe), odvrát, oblúky</p> <p>cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka</p> <p>chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí</p> <p>jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli</p>

**Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť ISCED
I**

Vlastiveda

Vlastiveda

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	1	2	3
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	2	3

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z vlastivedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda v 3. a 4. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (prvouka) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku (Moja obec) a končí vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku).

Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase (plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na ne nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine.

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Tieto cesty sa realizujú prostredníctvom „výletov“ od Tatier k Dunaju, od Dunaja k Hornádu, od Hornádu po Dunajec. Výlety po Slovensku sú zamerané na zážitkové (názorné) spoznávanie regiónov. Dôraz je na práci s mapami, príbehmi a ilustráciami. Mapy použité v 3. a 4. ročníku sú zamerané a prispôbosené vyučovaniu vlastivedy. Každý zemepisný názov z textu nájdú žiaci na mape, obrázku aj kresbe. Používajú sa veľmi jednoduché mapy, ktoré pri ústnom, či písomnom preverovaní vedomostí pomáhajú žiakom (nič sa neučia naspamäť). Základ tvorí „Čítanie mapy – prstom po mape“ a prerozprávanie príbehov podľa obrázkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce,
- orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
- rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
- použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- identifikujú a odlíšia, čo vytvorila príroda a čo človek,
- rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ukážu na mape (prispôbenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,
- opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- prerozprávajú obsah povesti podľa výberu,
- porozprávajú o významných historických udalostiach,
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska,
- porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou obcou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja obec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: napísať presný názov svojej obce (presnú adresu školy a bydliska), zaradiť obec, kde býva, medzi mestá alebo dediny, určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa a identifikovať svetové strany v krajine, orientovať sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine, porozprávať vlastnými slovami cestu do školy alebo zo školy domov, opísať svoju obec (napr. aké domy, ulice – pozná, možno aj vymenovať, blízka rieka, park a iné), zhotoviť jednoduchý nákres okolia školy a bydliska, ukázať na mape Slovenska svoju obec, identifikovať na mape Slovenska pohoria, nížiny, rieky a cesty (podľa farieb), opísať spôsob života obyvateľov obce – iné v meste, iné na dedine, ako sa starať o svoje okolie, ako tráviť voľný čas, charakterizovať zmeny vo svojej obci (v prírode) na jeseň a použiť</p>	<p>moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska smer na sever (podľa poludňajšieho tieňa), svetové strany cesta do školy a bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy znaky jesene, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, zber úrody, príprava živočíchov na zimu predkovia, dedina alebo mesto (aj s opisom) a jej obyvatelia znaky zimy, starostlivosť o zver v prírode zimné sviatky, pamätihodnosti významní rodáci, zmienky o obci a jej okolí v povestiach, piesňach, známe udalosti v obci, historické pamiatky v obci znaky jari, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, jarne práce veľkonočné sviatky a tradície, plán, mapa danej krajiny znaky leta, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, dozrievanie novej úrody, starostlivosť živočíchov o mláďatá, oddych a rekreácia počas letných prázdnin, starostlivosť o zdravie a bezpečnostné pravidlá počas letných aktivít časová priamka (vizualizácia času)</p>

<p>pri tom vlastné pozorovania i skúsenosti (dĺžka dňa a iné), porozprávať, ako si ľudia pripomínajú svojich predkov a priateľov (Pamiatka zosnulých) na jeseň, zostrojť časovú priamku vlastnej rodiny a rodinných príslušníkov, charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime (vlastné pozorovania), vlastnými slovami porozprávať o sviatočných dňoch v obci na rozhraní kalendárnych rokov (Vianoce, Silvester, Nový rok, Traja králi), opísať druhy dopravy v obci (zopakovať si bezpečnosť na cestách), opísať podľa náčrtu cestu do stredu obce (mesta, dediny), určiť dve historické pamiatky vo svojej obci, prerozprávať jednu povesť, pieseň, či báseň, ktorá sa viaže k obci alebo jej okoliu, určiť, aké významné kultúrne a športové podujatie sa v obci konajú, charakterizovať zmeny v prírode na jar a použiť pri tom vlastné pozorovania a skúsenosti (zmeny v prírode, dĺžka dňa), opísať činnosti ľudí na jar, porozprávať o veľkonočných tradíciách v obci, identifikovať zmeny v prírode počas leta a rozprávať o oddychu a rekreácii počas letných prázdnin, vyhľadať informácie o svojej obci na internete a iných médiách, interpretovať obrazový materiál o obci a jej obyvateľoch.</p>	
--	--

Slovensko

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyjadriť vlastnými slovami, čo je mapa, identifikovať znaky na mape (farby, tvary), odmerať podľa nakreslenej (grafickej) mierky vzdialenosti na mape, ukázať polohu Slovenska na mape sveta a Európy, ukázať na mape Slovenska svoju obec, porozprávať o ceste od Tatier k Dunaju (Bratislava) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie) – „Čítanie z mapy = prstom po mape“;</p>	<p>vlastivedná mapa Slovenska, znaky na mape a v legende, svetové strany na mape, poloha miestnej krajiny na Slovensku, význam modrej, hnedej a zelenej farby na mape, kreslená mierka Tatry, Nízke Tatry, Pieniny, Malá Fatra, Veľká Fatra, Poľana, Kremnické vrchy, Štiavnické vrchy, Slovenské Rudohorie, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská nížina, Váh, Dunaj, Hron, Dunajec, Demänovské jaskyne, Domica listnaté, zmiešané a ihličnaté lesy, TANAP pamiatky (UNESCO) Slovenska (Bardejov, Vlkolínec, Banská Štiavnica s</p>

<p>pátrať po obrazovom materiáli (internet, médiá) z cesty a interpretovať ho, odlíšiť na ceste od Tatier k Dunaju tri známe pohoria a tri kotliny, prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Tatier k Dunaju, porozprávať o ceste od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí – „Čítajú z mapy =</p>	<p>okolím, Spišský hrad a okolie, jaskyne Slovenského krasu, bukové lesy Východných Karpát, Levoča, drevené kostolíky) Bratislava, Košice, Trnava Bratislavský hrad, Devín, Trenčiansky hrad, Bojnický zámok a zoo, Dunaj, Nitriansky hrad, Žilina, Kysuce, Martin, Strečno, Orava, Oravský hrad a priehrada, Horehronie, Banská Bystrica, Zvolenský zámok, Spiš, Poprad, Prešov Konštantín (Cyril) a Metod, Svätoplukove prúty, vpády Tatárov a Turkov, Mária Terézia, Ľudovít Štúr, prvá svetová vojna, Milan</p>
<p>prstom po mape“, prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Dunaja po Hornád, opísať výlet od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš - „Čítanie z mapy = prstom po mape“, prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty po hradoch na východe Slovenska, identifikovať päť najvýznamnejších kultúrnohistorických pamiatok Slovenska na mape, vytvoriť zoznam desiatich prírodných divov Slovenska, rozlíšiť pomocou mapy najvýznamnejšie cesty Slovenskom, zistiť na obrázkoch, ako sa krajina Slovenska menila (historické obrazy), vytvoriť plán cesty po Slovensku.</p>	<p>Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, druhá svetová vojna, samostatná Slovenská republika, naše štátne symboly</p>

Výlety po Slovensku – „Čítanie z mapy = prstom po mape“

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiak vie/dokáže spoznať najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov.

od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie)

od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí

od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš

Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a svet práce ISCED I

Pracovné vyučovanie

Pracovné vyučovanie

Úprava časovej dotácie					
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	1	1	2
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	1	1	2

ÚVOD

Vzdelávací štandard vyučovanie nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne reprodukovať.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Vzdelávací obsah predmetu pracovné vyučovanie prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Predmet je zameraný na rozvoj praktických pracovných zručností a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia rôzne prírodné a technické materiály a ich význam pre človeka,
- pochopia techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života,
- spoznajú základné vlastnosti materiálov a možnosti ich použitia v praxi,
- získajú poznatky o pracovných činnostiach vo vybraných povolaniach a profesiách,
- spoznajú ľudové tradície, remeslá a zhotovia tradičné produkty,
- upevnia svoje kladné morálne a vôľové vlastnosti pri riešení technických problémov,
- pracujú a riadia pracovnú činnosť v tíme,
- narábajú s jednoduchým náradím na opracovanie materiálov bezpečne a dodržiavajú hygienu práce,
- navrhujú vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov,
- poznajú zásady stolovania a prípravy jednoduchých pokrmov.

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam práce pre človeka, ✓ vysvetliť význam učenia sa k príprave na budúce povolanie, ✓ informovať o rôznych povolaniach z okolia, v ktorom žijú, ✓ uviesť klady a zápory vplyvu techniky na prácu človeka, ✓ diskutovať o poznatkoch získaných na exkurzii. 	<p>učenie, povolanie, práca; význam učenia sa k príprave na budúce povolanie</p> <p>BOZP, hygiena, pracovný a organizačný poriadok výrobné zariadenie, stavba</p>

Tvorivé využitie technických materiálov

Výkonový štandard	Obsahový
-------------------	----------

	štandard	
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť výrobok z odpadového prírodného alebo technického materiálu, ✓ zdôvodniť využitie odpadových materiálov, ✓ vyhodnotiť druhy odpadu z domácnosti, ✓ uviesť možnosti druhotného využitia odpadového materiálu, ✓ preskúmať vlastnosti odpadových materiálov, ✓ preskúmať vlastnosti papiera, ✓ zhodnotiť využitie papiera v praxi, ✓ zhotoviť výrobok z papiera a kartónu, 	<p>odpadový prírodný a technický materiál</p> <p>vlastnosti a druhotné využitie odpadového materiálu, triedenie odpadupokus na rozložiteľnosť drobných materiálov</p> <p>výrobky: z téglíkov, zo škatuliek, z drôtu, a pod.</p> <p>papier a kartón, vlastnosti a použitie, základné suroviny na výrobu papiera</p> <p>strihanie, trhanie, skladanie, lepenie</p> <p>výrobky: priestorové a kruhové vystrihovačky, origami, obaly naknihy a darčeky, koláž z kartónu,</p> <p>textil, vlastnosti textilu (podľa udržiavania tepla, krčivosti, väzby,</p>	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ šiť základné stehy, ✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov, ✓ zhotoviť výrobok z textilu. 	<p>nasiakavosti a iné), základné stehy (predný, zadný), údaje navisačkách textilných materiálov</p> <p>výrobky: záložka do knihy, obrúsok, gombíkový panáčik a pod.</p>	

Základy konštruovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť modely dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení, ✓ vysvetliť úlohu dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení, ✓ diskutovať o bezpečnosti v doprave a na stavbe, ✓ určiť základné časti bicykla, ✓ urobiť elementárnu údržbu bicykla. 	<p>technika v doprave, preprava tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov, dopravné prostriedky v okolí, bezpečnosť v doprave výrobky: dopravné objekty zo stavebníc alebo z odpadových materiálov (autá, lode, lietadlá, žeriavy) bicykel, pravidlá a bezpečnosť jazdy na bicykli, správne vybavenie bicykla, kontrola bicykla pred jazdou, údržba bicykla</p> <p>bezpečná mobilita</p> <p>výrobky: leporelo na tému Jazdíme bezpečne na bicykli</p>

Stravovanie a príprava pokrmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť správne rozloženie kuchynského náradia a spotrebičov, ✓ vysvetliť bezpečné používanie kuchynského náradia a spotrebičov, 	<p>kuchyňa, jej hlavné časti a ich rozloženie náradie, spotrebiče v kuchyni a ich význam základné bezpečnostné a hygienické pravidlá nákup potravín, cenová kalkúlia nákupu, (ne)výhody nákupu na trhoviskách a v supermarketoch</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ prezentovať pravidlá zaobchádzania s horúcimi predmetmi, ✓ vysvetliť pravidlá hygieny v kuchyni, ✓ simulovať nákup potravín, ✓ odhadnúť cenu plánovaného nákupu, ✓ zdôvodniť význam správneho skladovania potravín, ✓ vytvoriť tabuľku s údajmi o dĺžke skladovania potravín, ✓ pripraviť jednoduchý pokrm, ✓ prezentovať zásady správneho stolovania, ✓ upraviť stôl pred stolovaním. 	<p>obalové materiály, identifikačné údaje pre spotrebiteľa</p> <p>skladovanie potravín (miesto skladovania, dĺžka skladovania, záručná doba potravín)</p> <p>jednoduché pokrmy (nátierky, zeleninové alebo ovocné šaláty a pod.)</p> <p>stolovanie, pravidlá stolovania</p>
--	---

Ľudové tradície a remeslá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať tradície a remeslá v regiónoch, ✓ vymenovať regionálne ľudové remeslá, ✓ zhotoviť jednoduché výrobky súvisiace s ľudovými tradíciami. 	<p>Ľudové tradície a remeslá v regióne remeselnícka dielňa, múzeum, skanzen</p> <p>výrobky: veľkonočné ozdoby a doplnky, ozdoba z drôtu, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné</p>

Človek a práca

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady technických vynálezov, ✓ vyhľadať informácie o pracovných možnostiach vo svojom 	<p>technické vynálezy a ich vplyv na výber povolania</p> <p>povolania budúcnosti v súvislosti s novými vynálezmi</p> <p>pracovné príležitosti v regióne, najžiadanejšie povolania</p>

regiónu, ✓ zrealizovať jednoduchý projekt.	
---	--

Technické materiály

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť základné vlastnosti vybraných druhov technických materiálov, ✓ zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu, ✓ uviesť základné suroviny na výrobu papiera, ✓ preskúmať ďalšie vlastnosti papiera, ✓ zhotoviť výrobok podľa návodu s požadovanou presnosťou, ✓ vyšiť ozdobné stehy, ✓ uviesť zásady starostlivosti o textil, ✓ zhotoviť výrobok z textilu, ✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov, ✓ uviesť rozdiel medzi kríkmi a stromami, ✓ zistiť výskyt stromov v okolí, ✓ navrhnuť projekt ošetrovania poškodených stromov, ✓ zhotoviť výrobok z dreva. 	<p>technické materiály (papier, textil, drevo,...), vlastnosti technických materiálov</p> <p>výrobky: z papiera, textilu, dreva alebo ich vzájomná kombinácia výroba papiera, základné suroviny na výrobu papiera</p> <p>priesvitnosť, priehľadnosť, krčivosť, nasiakavosť, pevnosť a pod. výrobky: priestorové vystrihovačky, masky z papiera, orgiami, koláž, priestorové výrobky z kartónu</p> <p>textil – vlastnosti textilu, nasiakavosť, farebná kombinovateľnosť a pod., údržba textilu</p> <p>stehy (krížikový, stonkový, a iné) výrobok podľa strihu</p> <p>oprava odevu (spínadlá, gombíky, ozdobné záplaty) výrobky: vrecúško, puzdro, odev pre bábiku a pod.</p> <p>dreviny (stromy – ihličnaté, listnaté), kríky, vlastnosti drevín, drevené predmety, poškodené dreviny</p> <p>ohýbanie, oddeľovanie, spájanie a úprava povrchu dreva</p> <p>výrobky: zvieratka, postavy, príbytky, krmidla a pod.</p>

Základy konštruovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť konštrukcie zo stavebníc alebo zo škatúl, ✓ opísať konštrukcie stavieb vo svojom okolí, ✓ uviesť zdroje elektrickej energie, ✓ prezentovať zásady bezpečnej práce s elektrickými zariadeniami, ✓ vysvetliť význam šetrenia elektrickou energiou, ✓ zhotoviť výrobky s využitím zapojenia jednoduchého elektrického obvodu, ✓ porovnať komunikáciu na diaľku v minulosti a v súčasnosti, ✓ napísať správu prostredníctvom SMS alebo cez e-mail, ✓ vysvetliť výhody a nevýhody moderných komunikačných prostriedkov, ✓ vypracovať jednoduchý projekt o ochrane životného prostredia. 	<p>konštrukcie okolo nás a ich spoločenský význam</p> <p>výrobky: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov, vrtuľka, šarkan...,</p> <p>stavebnice, alebo rôznych technický materiál (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí</p> <p>elektrická energia, zdroje (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie, výroba elektrickej energie, význam a šetrenie bezpečné zaobchádzanie s elektrickými zariadeniami</p> <p>elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj,</p> <p>spotrebičové výrobky: hračka (lampión, betlehem...) s využitím jednoduchého elektrického obvodu - žiarovka E 10, tenký vodič, spínač, batéria 4,5 V</p> <p>technické komunikačné prostriedky, historické a moderné, ich výhody a nevýhody</p>

Príprava pokrmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ navrhnuť úpravu stola na slávnostnú príležitosť,✓ vytvoriť menu na slávnostnú príležitosť,✓ uviesť príklady vhodných potravín na špecifické udalosti,✓ pripraviť jednoduché pohostenie.	<p>stôl na slávnostnú príležitosť</p> <p>pokrmu na oslavu (napr. nepečená ovocno-smotanová torta, ovocná šťava)</p> <p>vhodné pokrmy na kúpalisko, výlet a pod.kultúra stolovania na Slovensku a vo svete</p>

Ľudové tradície a remeslá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none">✓ navrhnuť ozdoby a doplnky súvisiace s ľudovými tradíciami,✓ vytvoriť ozdoby a doplnky,✓ vymenovať ľudové remeslá,✓ zhotoviť produkty súvisiace s ľudovými remeslami.	<p>ľudové tradície (napr. na sv. Mikuláša, Luciu)</p> <p>ľudové remeslá (napr. tkáčstvo, výšivkárstvo, hrnčiarstvo)</p> <p>výrobky: mikulášsky darček, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné</p>

Školský vzdelávací program pre ISCED II

**Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti
Jazyk a komunikácia ISCED II**

Slovenský jazyk a literatúra

Anglický jazyk

Ruský jazyk

Slovenský jazyk a literatúra

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	5	5	4	5	5	24
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	1	1
Spolu	5	5	4	5	6	25

ÚVOD

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Obsahuje charakteristiku a kompetencie, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu a jednotlivých predmetových kompetencií. Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Podstatou predmetu slovenský jazyk a literatúra je viesť žiakov k uvedomeniu si jazykovej a kultúrnej pestrosti nielen v rámci Európy a sveta, ale aj v rámci jednotlivých sociálnych prostredí. Cez pochopenie významu jazyka pre národnú kultúru by mali žiaci dospieť k chápaniu odlišností, tolerancii a orientácii v multikultúrnom prostredí.

Predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je jedným z kľúčových všeobecnovzdelávacích predmetov, obsahom ktorého sú dve vzájomne sa dopĺňajúce zložky – jazyk a literatúra, pričom odporúčané vnútorné delenie predmetu je v pomere zložiek 3:2 a 2:2 alebo integrácia oboch zložiek.

JAZYKOVÁ ZLOŽKA

Jazyková časť predmetu sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk je vnímaný ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka. Vo vyučovaní jazyka je v popredí analýza a interpretácia textov/prejavov a tvorba vlastných textov/prejavov, ktoré sú adekvátne konkrétnej komunikačnej situácii.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – jazyková zložka – si zachoval tabuľkovú formu, ktorá sa delí podľa komunikačných jazykových kompetencií – čítanie s porozumením, písanie a hovorenie (počúvanie je integrovanou súčasťou hovorenia). Komunikačné jazykové kompetencie členia obsah učiva a výkon do uzavretých celkov na základe predmetových kompetencií. Kompetencie – čítanie s porozumením, písanie, hovorenie – je možné rozvíjať samostatne alebo ich vzájomne kombinovať. Postupnosť rozvíjania uvedených kompetencií je v právomoci učiteľa.

Vzdelávací štandard pre jazykovú zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

riadky: kontext, kľúčové kompetencie,
stĺpce: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter. Sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie sú špecifické pre konkrétny predmet. Majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria aplikačný kontext a kľúčové pojmy.

Aplikačný kontext sa stal v inovovanom vzdelávacom štandarde dominantným prvkom. Ide o textovú zložku vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé slohové útvary/žánre stanovené v obsahovom štandarde. V rámci kompetencie čítanie s porozumením predstavuje textová zložka priestor na analýzu, t. j. priestor na vyvodzovanie, utvrdzovanie jednotlivých pojmov a nadobúdanie predmetových kompetencií. Pri kompetenciách písanie a hovorenie žiak deklaruje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie formou tvorby konkrétneho slohového útvaru/žánru. Jednotlivé slohové útvary/žánre tak predstavujú priestor, v ktorom žiak aplikuje svoje nadobudnuté vedomosti a kompetencie z jednotlivých jazykových rovín a slohu.

Pojmy tvoria druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné pojmy z oblasti jazykovedy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len pojmy, ktoré sa v danom ročníku zavádzajú a obsahovo súvisia s predmetovou kompetenciou uvedenou v príslušnom riadku tabuľky. V niektorých ročníkoch nie je uvedený nový pojem, pretože

príslušná kompetencia si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom.

Napríklad: predmetová kompetencia V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.

PÍSANIE		
APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV):statický opis; dynamický opis atď.		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie atď.		
Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov 1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.	Optimálny V. Žiak dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slova, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom vlastného textu a použiť ich. si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slova a uplatniť ich vo vlastnom texte.	6. ročník: Učiteľ naplní stanovené výkony 1.1 a 1.2 bez zavádzania nových pojmov. 7. ročník: tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviateho ročníka.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijať a spracovať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	

Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konania inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

Tabuľka 1 Komunikačné jazykové kompetencie¹

Čítanie s porozumením	Písanie	Hovorenie
Predmetové kompetencie		
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.
II. Pochopiť obsah textu.		II. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.
	III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	IV. Štylizovať jednoduché vety a súvetia.	V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.
	V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	
	VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	
	VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	

Inštrukcia

¹) Jednotlivé tabuľky jazykových komunikačných kompetencií (čítanie s porozumením, písanie, hovorenie) sú v dokumente zaradené pod sebou, čo však neznamená, že učiteľ je povinný preberať ich v tej postupnosti, ako ich udáva pedagogický dokument. V právomoci učiteľa je rozhodnúť o postupe preberania jednotlivých komunikačných jazykových kompetencií a ich možnej kombinácii.

Tabuľka 2 Čítanie s porozumením	
I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.	Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.
	Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.
II. Pochopiť obsah textu.	Vyvodit' explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.
	Porozumieť významu slov v umeleckých a vecných textoch.
	Overiť si význam slova.
	Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam.
	Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.
III. Pochopiť kompozíciu textu.	Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.
	Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.
IV. Pochopiť gramatickú formu textu.	Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí.
	Určiť syntaktické zloženie viet.
	Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.
Tabuľka 3 Písanie	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu.
	Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.
II. Organizovať text z hľadiska kompozície.	Zostaviť osnovu, koncept.
	Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.
	Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.	Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.
	Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky.
	Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.	Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.
	Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
V. Používať informácie a textové pasáže z iných zdrojov.	Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.
	Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.
	Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek.
	Vytvoriť graf a tabuľku.

VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	z	Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.
		Vytvoriť modifikovaný text.
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis.	a	Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu.
	a	Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov.
		Vytvoriť čistopis. Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.
Tabuľka 4 Hovorenie		
I. Vyjadriť myšlienky informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.	a	Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.
		Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.
		Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.
		Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.
		Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.
		Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.
		Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu. Rešpektovať jazykové pravidlá.
II. Používať informácie textové pasáže z iných zdrojov.	a	Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.		Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov.
		Rešpektovať jazykové pravidlá.
IV. Štylizovať text.		Utvoriť jednoduché vety a súvetia.
		Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.
		Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.
		Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. Rešpektovať jazykové pravidlá.
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.		Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.
		Využívať gestikuláciu a mimiku.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	

<p>I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>Nahlas, ticho opakovane prečítať text.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť správnosť vybraného textu v konkrétnej situácii.</p> <p>dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.</p> <p>dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p>	<p>5. ročník</p> <p>splývavá/viazaná výslovnosť</p> <p>znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky</p> <p>prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>hlavný slovný prízvuk</p> <p>rozprávanie s prvkami opisu</p> <p>opis pracovného postupu</p> <p>interview</p>
	<p>Minimálny I.</p> <p>Žiak dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.</p> <p>dokáže reprodukovat' definície slohových útvarov/žánrov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>dokáže reprodukovat' definície daných pojmov.</p>	

1 Piaty ročník základnej školy má v predmete slovenský jazyk a literatúra zabezpečiť plynulý prechod medzi prvým a druhým stupňom základnej školy. Obsahový štandard je z tohto dôvodu v 5. ročníku minimalizovaný. Dôraz sa kladie na skvalitňovanie a upevňovanie získaných vedomostí a nadobudnutých kompetencií z primárneho vzdelávania.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
<p>II. Pochopiť obsah textu.</p> <p>Vyvodit' explicitné a implicitné informácie vecného umeleckého textu.</p> <p>Porozumieť významu slov v umeleckých vecných textoch.</p> <p>Overiť si význam slova.</p> <p>Prerozprávať obsah umeleckého a vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.</p> <p>dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodit' pointu.</p> <p>dokáže vybrať zaujímavú myšlienku z textu a odôvodniť svoj výber.</p> <p>dokáže obhájiť svoje stanovisko a ako argumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte.</p> <p>dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a stylistickej analýze textu odhadnúť významy lexikálnych jednotiek.</p> <p>3.1 si dokáže vybrať jazykovú príručku a overiť v nej význam neznámych lexikálnych jednotiek.</p> <p>dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, jasne sformulovať svoj čitateľský zážitok.</p> <hr/> <p>Minimálny II.</p> <p>Žiak dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodit' hlavnú myšlienku.</p> <p>dokáže reprodukovat' definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych lexikálnych jednotiek v texte.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať význam</p>	<p>Pojmy</p> <p>5. ročník</p> <p>slovná zásoba</p> <p>spisovný jazyk – nárečia</p> <p>jednovýznamové a viacvýznamové slová</p> <p>príslovie, porekadlo, pranostika,</p> <p>prirovnanie</p> <p>hlavná myšlienka</p> <p>téma</p> <p>poznámky/konspekt</p>

<p>neznámych lexikálnych jednotiek v jazykových slovníkoch.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>
--

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
III. Pochopiť kompozíciu textu. Rozoznať a pomenovať vonkajšej kompozície textu. Rozoznať vnútornej kompozície textu.	Optimálny III. Žiak dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a vyjadriť ich pri hlasnom čítaní. dokáže identifikovať znaky vonkajšej kompozície jednotlivých slohových útvarov/žánrov. 2.1 dokáže posúdiť časovú a logickú nadväznosť udalostí v príbehu, resp. informácií v texte.	5. ročník splývavá/viazaná výslovnosť prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk
	Minimálny III. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa pri čítaní rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu.	
IV. Pochopiť gramatickú formu textu. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú gramatickú súvislosť medzi odsekmi, výpovedí. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných	Optimálny IV. Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: prestávka, dôraz, interpunkčné znamienka a typ písma (napr. kurzíva, tučné). dokáže určiť vzory podstatných a prídavných mien a svoje tvrdenie zdôvodniť. dokáže samostatne roztriediť podstatné a prídavné mená podľa gramatického rodu. dokáže vysvetliť úlohu slovíec v rozprávaní, prídavných a podstatných mien v opise. dokáže vysvetliť dôležitosť gramatickej zhody medzi prídavnými a podstatnými menami pre porozumenie textu. dokáže vysvetliť význam jednotlivých stupňov	5. ročník prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk podstatné mená – ohybný slovný druh vzor: chlap, hrdina, dub, stroj životné – neživotné vzor: žena, ulica, dlaň, kosť vzor: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča prídavné mená akostné, vzťahové

druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.	prídavných mien v texte.	stupňovanie vzor: pekný, cudzí
	<p>Minimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní niektoré prostriedky nadväznosti.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vymenovať jednotlivé vzory podstatných a prídavných mien.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa roztriediť podstatné mená podľa gramatického rodu.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa v známom texte vysvetliť vysokú frekvenciu slovies v rozprávaní.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa stupňovať akostné prídavné mená.</p>	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie rôznym cieľom pre špecifické publikum. Sformulovať cieľ	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania.</p> <p>2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner, ktorý zosúladí s témou písania a svoje rozhodnutie vie zdôvodniť.</p>	<p>5. ročník</p> <p>rozprávanie s prvkami opisu</p> <p>opis pracovného postupu</p> <p>interview</p>

a tému písomného prejavu. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.	Minimálny I. Žiak 1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tú, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. 2.1 dokáže z navrhnutého súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať ten, ktorý zodpovedá téme.	
II. Organizovať text z hľadiska kompozície. Zostaviť osnovu koncept. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.	Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže urobiť poznámky/konspekt v súlade s logikou východiskového textu. dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému rozprávanie s prvkami opisu a dodržaním časovej postupnosti. dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému opis pracovného postupu s dodržaním časovej a logickej postupnosti. dokáže rozlíšiť interview od bežného rozhovoru. dokáže vytvoriť, uskutočniť a zaznamenať interview na zadanú alebo voľnú tému. dokáže samostatne vytvoriť otázky v súlade s témou interview a logicky ich zoradiť. 3.1 dokáže charakterizovať formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov a uplatňuje ju pri písaní vlastných textov.	5. ročník poznámky /konspekt
	Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa urobiť poznámky zo zadaného textu. dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie s prvkami opisu. dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu. dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text interview na zadanú tému, pokiaľ má dostatočný čas na prípravu. 3.1 dokáže s pomocou učiteľa vo vlastných textoch uplatniť formálnu úpravu jednotlivých slohových útvarov/žánrov.	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť

sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané stylistické prostriedky. Využívať bohatstvo spisovnej nespisovnej lexiky národného jazyka. Overiť si v príručkách vhodnosť správnosť použitých slov.	Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže prispôbiť lexiku textu cieľu písania a komunikačnej situácii a pri tvorbe vlastného textu využíva čo najširšiu slovnú zásobu s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie. dokáže rozlíšiť príslovie, porekadlo, pranostiku, prirovnanie a použiť ich vo vlastnom texte. dokáže rozlíšiť spisovné a nárečové slová a použiť ich vo vlastnom texte. dokáže rozlíšiť jednovýznamové a viacvýznamové slová a použiť ich vo vlastnom texte. 3.1 pozná funkciu jednotlivých jazykových príručiek a vie si vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku. Minimálny výkon III. Žiak 1.1 pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často nevhodne opakuje slová v rámci textu. dokáže reprodukovať definície pojmov príslovie, pranostika, prirovnanie. dokáže reprodukovať definície pojmov spisovný jazyk a nárečie. dokáže reprodukovať definície jednovýznamových a viacvýznamových slov. 3.1 dokáže na základe odporúčania učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	5. ročník slovná zásoba spisovný jazyk – nárečie jednovýznamové, viacvýznamové slová príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie
IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia. 1. Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.	Optimálny IV. Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a interpunkciu. Minimálny IV Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a jednoduché rozvité vety.	5. ročník slovosled

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.	Optimálny V. Žiak dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať vhodné informácie, zapísať si ich a využiť vo vlastnom texte.	5. ročník poznámky /konspekt
1. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov.	adokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z iných zdrojov vo svojom texte. Minimálny V. Žiak 1.1 dokáže využiť zadanú informáciu alebo časť textu vo vlastnom texte.	
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého.	Optimálny VI. Žiak 1.1 dokáže odlíšiť a porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvároch pri transformácii z jedného žánru do druhého.	5. ročník poznámky /konspekt
Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. Vytvoriť modifikovaný text.	Minimálny VI Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchý opis.	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. Vytvoriť čistopis.	<p>Optimálny VII.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom pri oprave aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. dokáže nahlas plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôsobuje tempo svojho prejavu poslucháčom. dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), opraviť obsahové a formálne chyby s cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok v texte.</p> <p>3.1 dokáže napísať čistopis.</p>	<p>5. ročník</p> <p>splývavá/viazaná výslovnosť</p> <p>prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>hlavný slovný prízvuk</p> <p>znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky</p> <p>prestávka, sila hlasu</p> <p>dôraz</p> <p>slovná zásoba</p> <p>spisovný jazyk – nárečie</p> <p>jednovýznamové, viacvýznamové slová</p> <p>príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie</p> <p>podstatné mená – ohybný slovný druh</p> <p>vzory: chlap, hrdina, dub, stroj</p> <p>životné – neživotné</p> <p>vzory: žena, ulica, dlaň, kosť</p> <p>vzory: mesto, srdce, vysvedčenie, dievča</p> <p>prídavné mená: akostné, vzťahové</p> <p>stupňovanie</p> <p>vzory: pekný, cudzí</p> <p>predložková väzba</p> <p>slovosled</p>
	<p>Minimálny VII.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže na podnet a s pomocou učiteľa identifikovať chyby vo svojom texte. dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text. dokáže prijať hodnotenie druhých a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</p>	

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Sformulovať tému adekvátne komunikačnej situácii.</p> <p>Zosúladiť jazykové prostriedky cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie súlade s jej cieľom a prostredím.</p> <p>Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty.</p> <p>dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.</p> <p>dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na tému komunikácie a zrozumiteľne ich avysloviť.</p> <p>dokáže samostatne sformulovať súvislý text na určenú tému.</p> <p>dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svojú výpoveď.</p> <p>3.1 dokáže použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p> <p>v komunikácii vhodne využíva zvukovú stránku prejavu.</p> <p>5.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.</p> <p>Minimálny I.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a predovšetkým použiť subjektívne argumenty.</p> <p>si dokáže vybrať jednu z ponúknutých komunikačných tém.</p> <p>dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.</p>	<p>5. ročník</p> <p>splývavá/viazaná výslovnosť</p> <p>znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky</p> <p>prestávka, sila hlasu, dôraz</p> <p>hlavný slovný prízvuk</p> <p>slovná zásoba</p> <p>spisovný jazyk – nárečie</p> <p>jednovýznamové, viacvýznamové slová</p> <p>príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie</p> <p>argument, dokazovanie</p>

<p>dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému. dokáže s pomocou učiteľa opraviť chyby v logickom usporiadaní svojej výpovede. 3.1 dokáže vo vlastnom prejave použiť obmedzenú lexiku a často opakuje slová. 4.1 po vyzvaní učiteľom dokáže zmeniť silu hlasu. 5.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli jeho prejavu.</p>	
---	--

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	<p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.</p>	
<p>II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.</p> <p>1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.</p>	<p>Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</p> <p>Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.</p>	<p>5. ročník poznámky/konspekt</p>
<p>III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie publiku.</p> <p>Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných</p>	<p>Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii využívať vhodné jazykové prostriedky s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.</p> <p>Minimálny III. Žiak 1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.</p>	<p>5. ročník splývavá/viazaná výslovnosť znelé, neznelé a znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk slovná zásoba spisovný jazyk – nárečie jednovýznamové, viacvýznamové slová príslovie, porekadlo,</p>

partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.		pranostika, prirovnanie slovosled
Štylizovať text. Utvoriť jednoduché vety. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Optimálny IV. Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. 3.1 dokáže samostatne utvoriť logicky usporiadaný súvislý text. Minimálny IV. Žiak 1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť krátky text.	

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozprávanie s prvkami opisu; opis pracovného postupu; interview; diskusia; debata

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. Využívať gestikuláciu mimiku.	Optimálny V. Žiak 1.1 sa dokáže v danej komunikačnej situácii plynule a zrozumiteľne vyjadrovať. 2.1 dokáže v komunikačnej situácii primerane gestikulovať a používať vhodnú mimiku. Minimálny V. Žiak 1.1 dokáže po upozornení zmeniť silu hlasu. 2.1 dokáže po upozornení vo svojom prejave upraviť gestikuláciu a mimiku.	5. ročník splývavá/viazaná výslovnosť znelé a neznelé, znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky prestávka, sila hlasu, dôraz hlavný slovný prízvuk

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
<p>I. Zamerať svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>Nahlas, ticho opakovane prečítať _____ text.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.</p> <p>dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.</p> <p>dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</p> <p>dokáže správne v domácich a cudzích slovách artikulovať a spisovne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li; dodržiavať správnu dĺžku slabík a pravidiel spodobovania.</p> <p>Minimálny I.</p> <p>Žiak dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť správnosť výberu na základe subjektívnych pocitov.</p> <p>dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam.</p> <p>dokáže po príprave a s pomocou učiteľa správne vyslovovať slabiky de, te, ne, le, di, ti, ni, li domácich a cudzích slovách a dodržiavať správnu dĺžku slabík.</p>	<p>Pojmy</p> <p>6. ročník: priama reč, uvádzacia reč statický opis dynamický opis charakteristika rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomné projekt</p> <p>7. ročník: spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu umelecký opis slávnostný príhovor (prívet)</p>

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
II. Pochopiť obsah textu. Vyvodit' explicitné a implicitné informácie vecného umeleckého textu. Porozumieť významu slov umeleckých vecných textoch. Overiť si význam slova. Porozumieť štruktúre slova a jeho častiam. Prerozprávať obsah umeleckého vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.	Optimálny II. Žiak dokáže vyhľadať v texte explicitne a implicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie. aj dokáže na základe explicitných a implicitných informácií v umeleckom texte analyzovať dej a vyvodit' pointu. vdokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich av texte. dokáže vyhľadať určené lexikálne prostriedky v texte a posúdiť ich štylistický význam. dokáže v prečítanom texte vysvetliť význam slov, ktoré pozná. 3.1 dokáže na základe kontextu alebo pri jazykovej a štylistickej analýze textu odhadnúť význam slov, ktoré nepozná a overiť si ich v jazykových slovníkoch. dokáže vysvetliť význam daných pojmov. dokáže určiť v slove slovotvorný základ, predponu a príponu a vysvetliť ich využitie na zmenu lexikálneho významu. dokáže v texte priradiť základové slovo k odvodenému slovu a naopak. dokáže určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo. dokáže prerozprávať obsah textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti. dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.	6. ročník: neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová slovník: výkladový, cudzích slov tvorenie slov odvodzovaním: prípona, slovotvorný základ, základové slovo, odvodené slovo tvorenie slov skladaním, zložené slová argument, protiargument dokazovanie, dôkaz 7. ročník: spisovné slová – nespisovné slová domáce slová – slová cudzieho pôvodu nové slová zastarané slová, historizmy, archaizmy slangové slová nárečové slová skratky pointa

<p>Minimálny II.</p> <p>Žiak dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie vzťahujúce sa na danú tému.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vyvodiť jednoduchý záver príbehu.</p> <p>dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich určiť v texte.</p> <p>dokáže vysvetliť štylistickú funkciu citovo zafarbených slov v texte.</p> <p>dokáže v prečítanom texte s pomocou učiteľa vysvetliť význam slov, ktoré pozná.</p> <p>3.1 dokáže identifikovať neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch.</p> <p>dokáže reprodukovať definície daných pojmov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa určiť slová, z ktorých vzniklo zložené slovo.</p> <p>dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>
--

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
III. Pochopiť kompozíciu textu.	Optimálny III. Žiak dokáže rozlíšiť jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní.	6. ročník vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie
Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.	dokáže vysvetliť pojmy: tabuľka, názov, hlavička, riadok, stĺpec.	
Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.	dokáže určiť jednotlivé časti tabuľky, pomenovať ich a objasniť vzťahy medzi nimi. 2.1 dokáže určiť všetky časti vnútornej kompozície rozprávania (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie).	7. ročník tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu

<p>Minimálny III. Žiak dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť niektoré časti vonkajšej kompozície textu. dokáže označiť v tabuľke riadok a stĺpec. 2.1 dokáže určiť úvod v príbehu.</p>
--

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; vyhľadať, prijať a spracovať informácie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	<p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</p>	
<p>IV. Pochopiť gramatickú formu textu. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. Určiť syntaktické zloženie viet. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom vecnom texte.</p>	<p>Optimálny IV. Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje priestriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné vetné členy a zdôvodniť ich funkciu. dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet. dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. dokáže určiť prídavné mená, ktoré sa skloňujú podľa vzoru páví, matkin, otcov a svoje tvrdenie zdôvodniť. dokáže vysvetliť štylistickú funkciu stupňovania prísloviak v texte.</p>	<p>6. ročník: podstatné mená: konkrétne, abstraktné vokatív prídavné mená: privlastňovacie, druhové vzory: páví, matkin, otcov zámená: skloňovanie slovesá: zvrtné, nezvrtné; plnovýznamové, neplnovýznamové slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmienovací príslovky – neohybný slovný druh druhy prísloviak: miesta, času, spôsobu, príčiny stupňovanie prísloviak predložky: vokalizácia citoslovcia – neohybný slovný druh hlavné vetné členy podmet: vyjadrený, nevyjadrený prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda dvojčlenná veta: úplná, neúplná</p>

<p>Minimálny IV. Žiak 1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pridelenie hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. dokáže reprodukovať definície daných pojmov a pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte. dokáže s pomocou učiteľa určit holú a rozvitú vetu. 3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p>	<p>7. ročník: pomnožené podstatné mená: rod číslovky – ohybný slovný druh skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád slovesá: ohybný slovný druh slovesá: jednoduchý – zložený tvar vid: dokonavý, nedokonavý sponky – neohybný slovný druh holá veta, rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom vetný základ vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) jednočlenná veta: slovesná, neslovesná</p>
---	--

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3.

osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.	<p>Optimálny I. Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. dokáže vysvetliť význam daných pojmov. dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner.</p> <p>Minimálny I. Žiak 1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. dokáže reprodukovať definíciu daných pojmov.</p>	<p>6. ročník: statický opis dynamický opis charakteristika rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie, projekt</p> <p>7. ročník: umelecký opis slávnostný príhovor (prívet)</p>

dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žánr zodpovedajúci téme.	tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf
--	---

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
II. Organizovať text z hľadiska kompozície. Zostaviť osnovu, koncept. Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti. Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu. Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.	<p>Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</p> <p>Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru. dokáže z východiskového textu vybrať potrebné údaje a usporiadať ich do tabuľky. 3.1 dokáže pri tvorbe textu aplikovať svoje vedomosti o vnútornej kompozícii a vytvoriť rozprávanie, ktoré obsahuje všetky jeho fázy. 4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.</p> <p>Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť text, ktorý má niektoré znaky stanoveného žánru, ale obsahuje chyby, sťažujúce jeho porozumeniu. 3.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť jednoduché rozprávanie. 4.1 dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.</p>	<p>6. ročník: statický opis dynamický opis charakteristika rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) vnútorná kompozícia: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie projekt</p> <p>7. ročník: umelecký opis slávnostný príhovor (prívet) tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf</p>

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
<p>III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania.</p> <p>Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie a využívať primerané štylistické prostriedky.</p> <p>Využívať bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka.</p> <p>Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.</p>	<p>Optimálny III. Žiak dokáže prispôbiť lexiku textu vzhľadom na cieľ komunikačnej situácie.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov.</p> <p>dokáže vysvetliť pojem skratka, vytvoriť ju a použiť v texte.</p> <p>2.1 pri tvorbe textov funkčne využíva bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner/slohový postup/štýl a cieľ komunikácie.</p> <p>3.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku.</p> <p>Minimálny výkon III. Žiak dokáže reprodukovať definície pojmov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť skratku.</p> <p>2.1 dokáže pri tvorbe textu využívať obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.</p>	<p>6. ročník:</p> <p>neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová</p> <p>slovník: výkladový, cudzích slov</p> <p>7. ročník:</p> <p>spisovné slová – nespisovné slová</p> <p>domáce slová –slova cudzieho pôvodu</p> <p>nové slová</p> <p>zastarané slová, historizmy, archaizmy</p> <p>slangové slová</p> <p>nárečové slová</p> <p>skratky</p>
<p>IV. Štylizovať jednoduché vety.</p> <p>1. Utvoriť jednoduché vety rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé a rozvité vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>dokáže samostatne tvoriť jednočlenné a dvojčlenné vety s rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>dokáže pri tvorbe dvojčlenných viet správne</p>	<p>6. ročník:</p> <p>hlavné vetné členy</p> <p>podmet: vyjadrený, nevyjadrený</p> <p>prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný</p> <p>vetné sklady: prisudzovací, zhoda</p> <p>dvojčlenná veta: úplná, neúplná</p> <p>7. ročník:</p>

	používať hlavné vetné členy, resp. príholá veta jednočlenných vetách vetný základ.	rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom vetný základ vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny)
	Minimálny IV Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa tvoriť dvojčlenné holé a rozvité vety.	jednočlenná veta: slovesná, neslovesná

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); slávnostný príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek. Vytvoriť graf a tabuľku.	Optimálny V. Žiak dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich. si dokáže systematicky a prehľadne tvoriť poznámky, zaznamenávať kľúčové slová a uplatniť ich vo vlastnom texte. dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich v rámci svojho textu. dokáže zdôvodniť výber a použitie rozličných informácií z grafov a tabuliek vo svojom texte. 3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte. Minimálny V. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo svojom texte. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie	6. ročník: 7. ročník: tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf

	v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo svojom texte.	
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov. Vytvoriť modifikovaný text.	Optimálny VI. Žiak 1.1 dokáže porovnať a odlíšiť jednotlivé slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže samostatne aplikovať svoje vedomosti o jednotlivých žánroch/útvoroch pri transformácii z jedného žánru do druhého. Minimálny VI. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa vopred stanovených kritérií porovnať slohové útvary/žánre. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa doplniť do rozprávania jednoduchú charakteristiku postavy.	6. ročník: statický opis dynamický opis charakteristika rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) projekt 7. ročník: umelecký opis slávnostný príhovor (prívet) tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec graf

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy. Optimálny VII. Žiak dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. dokáže opraviť texty vytvorené niekým iným. dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom. dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a zapracovať identifikované chyby	Pojmy 6. ročník: statický opis dynamický opis charakteristika rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) projekt 7. ročník: spisovná výslovnosť v slovách cudzieho pôvodu

<p>a spolužiakov. Vytvoriť čistopis. Skontrolovať zhodnotiť spolužiakov text.</p>	<p>cieľom zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby aa formálnu úpravu textu. dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezapracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá. 3.1 dokáže vytvoriť čistopis. 4.1 dokáže zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.</p> <p>Minimálny VII. Žiak 1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte. dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text. dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</p>	<p>umelecký opis slávnostný príhovor (prívet) tabuľka: názov, hlavička, riadok, stĺpec agraf</p>
---	--	--

HOVORENIE

<p>APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia</p>		
<p>KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém</p>		
<p>Predmetové kompetencie</p>	<p>Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.</p>	<p>Pojmy</p>

<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.</p> <p>Zosúladiť jazykové a mimojazykové prostriedky s cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p> <p>Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.</p> <p>Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.</p> <p>Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Optimálny I. Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>si dokáže samostatne zvoliť a sformulovať tému komunikácie.</p> <p>dokáže samostatne a pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a zrozumiteľne ich vysloviť.</p> <p>dokáže samostatne sformulovať text na určenú tému.</p> <p>dokáže podľa logickej postupnosti usporiadať svojú výpoveď.</p> <p>3.1 dokáže použiť vhodné jazykové i mimojazykové (mimika, gestikulácia, postoj) prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii použiť vhodný spoločenský tón v súlade s cieľom komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p> <p>5.1 dokáže vhodne začať a ukončiť svoj prejav a použiť pritom vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli vytvorenému prejavu.</p> <p>7.1 dokáže posúdiť z hľadiska jazykovej správnosti a spoločenského tónu vyjadrenie partnerov v danej komunikácii.</p> <p>8.1 dokáže zhodnotiť obsah a kvalitu ústnych prejavov spolužiakov a reagovať na ne spoločensky vhodným spôsobom.</p>	<p>6. ročník: neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová slovník: výkladový, cudzích slov gestikulácia, mimika, postoj dialóg argument, protiargument dokazovanie, dôkaz</p> <p>7. ročník: spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu spisovné slová – nespisovné slová domáce slová – slová cudzieho pôvodu nové slová zastarané slová, historizmy, archaizmy slangové slová nárečové slová skratky</p>
	<p>Minimálny I. Žiak</p> <p>1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty.</p> <p>si dokáže z ponúknutých komunikačných tém jednu vybrať.</p> <p>dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.</p> <p>dokáže vytvoriť krátky prejav na určenú tému.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa identifikovať vo vlastnom prejave slangové slová a nahradiť ich spisovnými slovami.</p> <p>6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché</p>	<p>komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ efektívna komunikácia asertívna komunikácia</p>

	otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.	
--	--	--

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
II. Používať informácie a textové pasáže z rôznych zdrojov.	Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	6. ročník: dialóg argument, protiargument dokazovanie, dôkaz gestikulácia, mimika, postoj
1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.	Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	7. ročník: spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.	6. ročník: neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová
Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	7. ročník: spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu spisovné slová – nespisovné slová slangové slová nárečové slová domáce slová – slová cudzieho pôvodu nové slová zastarané slová, historizmy, archaizmy

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	<p>Výkon</p> <p>Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní</p> <p>7. ročníka základnej školy.</p>	
<p>IV. Štylizovať text.</p> <p>Utvoriť jednoduché vety a súvetia.</p> <p>Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov.</p> <p>Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu.</p> <p>Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety, jednoduché rozvité vety (jednočlenné a dvojčlenné vety), pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu.</p> <p>2.1 dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov.</p> <p>dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi.</p> <p>dokáže samostatne vytvoriť logicky usporiadaný súvislý text.</p> <p>4.1 dokáže na základe analýzy zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie časovej a logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.</p>	<p>6. ročník:</p> <p>podstatné mená: konkrétne, abstraktné</p> <p>vokatív</p> <p>prídavné mená: prívlastňovacie, druhové</p> <p>vzory: páví, matkin, otcov</p> <p>zámená: skloňovanie</p> <p>slovesá: zvrtné, nezvrtné; plnovýznamové, neplnovýznamové</p> <p>slovesný spôsob: oznamovací, rozkazovací, podmieňovací</p> <p>príslovky – neohybný slovný druh</p> <p>druhy prísloviiek: miesta, času, spôsobu, príčiny; stupňovanie prísloviiek</p> <p>predložky: vokalizácia</p> <p>citoslovčia – neohybný slovný druh</p> <p>hlavné vetné členy</p> <p>podmet: vyjadrený, nevyjadrený</p> <p>prísudok: slovesný, neslovesný, slovesno-menný</p> <p>vetné sklady: prisudzovací sklad; zhoda</p> <p>dvojčlenná veta: úplná, neúplná</p>
	<p>Minimálny IV.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže samostatne tvoriť jednoduché holé vety a jednoduché rozvité vety.</p> <p>2.1 dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu morfológickú chybu vo svojej výpovedi.</p>	

	<p>7. ročník: spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu pomnožné podstatné mená: rod číslovky – ohybný slovný druh delenie čísloviek: určité, neurčité; násobné; skloňovanie čísloviek; rod, číslo, pád slovesá – ohybný slovný druh slovesá: jednoduchý – zložený tvar</p>
	<p>vid: dokonavý, nedokonavý spojky – neohybný slovný druhy holá veta rozvitá veta, rozvitá s viacnásobným vetným členom vetný základ vedľajšie vetné členy: predmet, príslovkové určenie (miesta, času, spôsobu, príčiny) jednočlenná veta: slovesná, neslovesná</p>

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): diskusia; statický opis; dynamický opis; umelecký opis; charakteristika; rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba); príhovor (prívet); projekt; diskusia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky. Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu. Využívať gestikuláciu mimiku.	Optimálny V. Žiak dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať a uplatňovať primeranú silu hlasu. dokáže správne dodržiavať hlavný slovný prízvuk. dokáže správne vyslovovať domáce a zdomácnené cudzie slová so slabikami de, te, ne, le, di, ti, ni, li. 2.1 dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a dodržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim.	6. ročník: dialóg gestikulácia, mimika, postoj 7. ročník: spisovná výslovnosť slov cudzieho pôvodu síla hlasu artikulácia komunikačná situácia: odosielateľ, prijímateľ efektívna komunikácia sertívna komunikácia
	Mínimálny V. Žiak 1.1 dokáže po usmernení učiteľom opraviť chybnú artikuláciu vo svojom prehovore. 2.1 dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	

<p>I. Zamerat' svoje čítanie podľa potreby.</p> <p>Vybrať text na základe znalostí informačných prameňov, podľa komunikačného zámeru a podľa danej situácie.</p> <p>Nahlas, ticho a opakovane prečítať text.</p>	<p>Optimálny I.</p> <p>Žiak dokáže z obsahového i formálneho hľadiska správne vybrať text a odôvodniť výber textu v konkrétnej situácii.</p> <p>dokáže na základe analýzy jednotlivých textov identifikovať, systematizovať a zovšeobecniť poznatky o slohových útvaroch/žánroch.</p> <p>2.1 dokáže samostatne a bez prípravy správne, plynule a nahlas čítať akékoľvek texty (vrátane tabuliek), ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka a dokáže prispôbiť rýchlosť čítania tomu, aby mohol čo najefektívnejšie pochopiť informácie.</p> <p>Minimálny I.</p> <p>Žiak dokáže podľa zadaných kritérií vybrať text a odôvodniť výber na základe subjektívnych pocitov.</p> <p>dokáže z navrhovaného súboru slohových útvarov/žánrov s pomocou učiteľa vybrať žáner/útvár zodpovedajúci téme.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané úrovni žiakov daného ročníka.</p>	<p>8. ročník</p> <p>výt'ah</p> <p>prihláška</p> <p>úradný/štruktúrovaný životopis</p> <p>slávnostný prejav</p> <p>9. ročník</p> <p>odborný opis</p> <p>úradný list</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký</p> <p>slohové postupy: rozprávaci, opisný, informačný, výkladový</p> <p>výklad</p> <p>úvaha</p> <p>zvuková rovina jazyka</p> <p>jazykoveda</p>
--	--	--

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; prijať a spracovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
<p>II. Pochopiť obsah textu.</p> <p>Vyvodíť explicitné a implicitné informácie z vecného aj umeleckého textu.</p> <p>Porozumieť významu slov umeleckých vecných textoch.</p> <p>Overiť si význam slova.</p> <p>Prerozprávať obsah umeleckého vecného textu na základe chronologickej alebo logickej postupnosti.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak dokáže v akomkoľvek texte, ktorý je primeraný úrovni daného ročníka, vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a správne spojiť jednotlivé údaje do komplexnej informácie.</p> <p>dokáže na základe explicitných a implicitných informácií z umeleckého textu vyvodíť hlavnú myšlienku. dokáže vysvetliť význam daných pojmov, určiť ich v texte a posúdiť ich štylistický význam. dokáže analyzovať text po lexikálnej stránke a vysvetliť štylistický význam jazykových prostriedkov v texte.</p> <p>3.1 dokáže vybrať vhodný jazykový slovník a overiť v ňom význam lexikálnych jednotiek. dokáže prerozprávať obsah umeleckého textu so zachovaním časovej a logickej postupnosti.</p> <p>dokáže vyjadriť názor na prečítaný text, obhajovať svoje stanovisko a ako argumenty, resp. protiargumenty použiť niektoré poznatky získané analýzou textu.</p> <p>Minimálny II.</p> <p>Žiak dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať v texte explicitne vyjadrené informácie.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa zo známeho umeleckého textu vyvodíť hlavnú myšlienku.</p> <p>2.1 dokáže reprodukovat' definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.</p> <p>3.1 dokáže určiť neznáme slová v texte a s pomocou učiteľa vyhľadať ich význam v jazykových slovníkoch.</p> <p>dokáže prerozprávať obsah známeho umeleckého textu so zachovaním časovej postupnosti.</p>	<p>8. ročník</p> <p>nepriame pomenovania: metafora</p> <p>jednoslovné pomenovania</p> <p>viaslovné pomenovania (združené pomenovania)</p> <p>frazeologizmus</p> <p>9. ročník</p> <p>slovná zásoba</p> <p>systematizácia</p> <p>odborné slová</p> <p>náuka o významovej rovine jazyka</p>

dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výtah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
III. Pochopiť kompozíciu textu.	Optimálny III. Žiak rozlišuje jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu a dokáže ich vyjadriť pri hlasnom čítaní.	8. ročník
Rozoznať a pomenovať časti vonkajšej kompozície textu.	rozlišuje jednotlivé časti tabuľky, dokáže ich pomenovať a chápe vzťahy medzi nimi.	9. ročník
Rozoznať a pomenovať časti vnútornej kompozície umeleckého textu.	dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov. dokáže identifikovať všetky časti vnútornej kompozície umeleckého textu. dokáže na základe porovnania textov určiť odlišné, resp. spoločné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných slohových útvarov/žánrov.	jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
	Minimálny III. Žiak dokáže s pomocou učiteľa rozlíšiť pri čítaní jednotlivé časti vonkajšej kompozície textu. dokáže pomenovať niektoré časti tabuľky. dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vonkajšej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov. dokáže s pomocou učiteľa identifikovať úvod a rozuzlenie vo vnútornej kompozícii umeleckého textu. dokáže s pomocou učiteľa na základe porovnania textov určiť spoločné a odlišné znaky vnútornej kompozície štandardizovaných žánrov/útvarov.	

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie, prijať a spracovať informácie, formulovať svoj názor a argumentovať, regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
IV. Pochopiť gramatickú formu textu. Vyhľadať prvky nadväznosti medzi slovami a skupinami slov, ktoré vyjadrujú významovú a gramatickú súvislosť medzi vetami, odsekmi, časťami výpovedí. Určiť syntaktické zloženie viet. Pochopiť a vysvetliť funkciu slovných druhov a ich gramatických kategórií v umeleckom a vecnom texte.	Optimálny IV. Žiak 1.1 pri hlasnom čítaní rešpektuje prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkciu. dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. dokáže v jednoduchých vetách určiť hlavné a vedľajšie vetné členy, zdôvodniť ich funkciu. dokáže na základe analýzy rozlíšiť jednotlivé typy viet (jednoduchá veta, jednoduché súvetie). dokáže vysvetliť význam daných pojmov a určiť ich v texte. dokáže určiť podstatné mená, zámená, častice v rozsahu obsahového štandardu a svoje tvrdenie zdôvodniť. dokáže vysvetliť stylistickú funkciu zámen a častíc v texte. Minimálny IV. Žiak 1.1 po predchádzajúcej príprave a s pomocou učiteľa rešpektuje pri hlasnom čítaní prostriedky nadväznosti: hlavný slovný prízvuk, typ písma, interpunkcia. 2.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte. 3.1 dokáže reprodukovať definície daných pojmov a s pomocou učiteľa ich vyhľadať v texte.	8. ročník vsuvka, prístavok, oslovenie podstatné mená mužského rodu zvieracie podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l čudzie nesklonné podstatné mená skloňovanie podstatného mena pani zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie častice: neohybný slovný druh vedľajšie vetné členy: prívlastok (zhodný, nezhodný), prístavok jednoduché súvetie interpunkcia 9. ročník zápor v slovenčine súdržnosť textu jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový morfológia/tvaroslovie syntax/skladobná rovina jazyka

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznym cieľom pre špecifické publikum. Sformulovať cieľ a tému písomného prejavu. Vybrať vhodný slohový útvar/žáner v súlade s cieľmi písania.	Optimálny I. Žiak 1.1 dokáže navrhnúť tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľom písania. 2.1 dokáže na základe analýzy stanovenej komunikačnej situácie vybrať vhodný slohový útvar/žáner. Minimálny I. Žiak 1.1 si dokáže z navrhovaného súboru tém vybrať tému písania, ktorá je v súlade s komunikačnou situáciou a cieľmi písania. 2.1 dokáže z navrhovaného súboru žánrov s pomocou učiteľa vybrať vhodný útvar/žáner zodpovedajúci téme.	8. ročník: výťah prihláška úradný/štruktúrovaný životopis slávnostný prejav 9. ročník: odborný opis úradný list jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, shovorový, umelecký slohové postupy: rozprávací, opisný, informačný, výkladový výklad úvaha

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	

<p>II. Organizovať text z hľadiska kompozície.</p> <p>Zostaviť osnovu, koncept.</p> <p>Zoradiť motívy a myšlienky podľa časovej a logickej postupnosti.</p> <p>Zoradiť motívy podľa fáz vnútornej kompozície umeleckého a vecného textu.</p> <p>Prispôbiť formálnu úpravu textu vybranému žánru.</p>	<p>Optimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu.</p> <p>dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu.</p> <p>dokáže vytvoriť na zadanú alebo voľnú tému ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.</p> <p>dokáže vysvetliť význam daných pojmov.</p> <p>3.1 dokáže pri tvorbe umeleckého a vecného textu aplikovať svoje vedomosti vnútornej kompozícii.</p> <p>4.1 dokáže pri písaní textu zohľadniť a odôvodniť požiadavky na formálnu úpravu slohových útvarov/žánrov.</p>	<p>8. ročník</p> <p>9. ročník:</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický</p> <p>slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p>
	<p>Minimálny II.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť osnovu a koncept pripravovaného textu. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.</p> <p>dokáže reprodukovať definície daných pojmov.</p> <p>4.1 dokáže s pomocou učiteľa aplikovať niektoré znaky formálnej úpravy slohových útvarov/žánrov.</p>	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
III. Zosúladiť štýl textu s cieľom písania. Zosúladiť slovnú zásobu s cieľom komunikácie využívať primerané stylistické prostriedky. Overiť si v jazykových príručkách vhodnosť a správnosť použitých slov.	Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže využiť pri tvorbe textov bohatstvo spisovnej a nespisovnej lexiky národného jazyka s ohľadom na žáner, slohový postup, jazykový štýl a cieľ komunikácie. 2.1 dokáže vybrať a používať vhodnú jazykovú príručku. Minimálny III. Žiak 1.1 pri tvorbe textu využíva obmedzenú lexiku, často opakuje slová v rámci textu a nevhodne používa nespisovné slová. 2.1 dokáže s pomocou učiteľa vybrať vhodnú jazykovú príručku a skontrolovať správnosť a význam slov použitých v texte.	8. ročník: spôsoby obohacovania slovné zásoby: tvorenie slov, preberanie slov nepriame pomenovanie: metafora jednoslovné pomenovania viacslovné pomenovania (združené pomenovania) frazologizmus 9. ročník: slovná zásoba – systematizácia odborné slová náuka o významovej rovine jazyka národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
<p>IV. Štylizovať jednoduché vety a jednoduché súvetia.</p> <p>Utvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p> <p>Utvoriť jednoduché súvetia s rôznou modalitou a použiť interpunkčné znamienka.</p>	<p>Optimálny IV.</p> <p>Žiak dokáže samostatne tvoriť jednoduché vety so rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>dokáže v jednoduchých vetách správne používať hlavné a vedľajšie vetné členy, určiť ich a zdôvodniť ich funkciu.</p> <p>dokáže správne tvoriť vety so záporom.</p> <p>dokáže samostatne tvoriť jednoduché súvetia so rôznou modalitou, pričom dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka.</p> <p>dokáže pri tvorbe jednoduchých súvetí správne používať hlavné vetné členy, určiť ich a zdôvodniť funkciu.</p> <p>dokáže v texte uplatniť vsuvku, prístavok, oslovenie a použiť správnu interpunkciu.</p>	<p>8. ročník:</p> <p>vsuvka, prístavok, soslovenie jednoduché súvetie vedľajšie vetné členy predmet príslovkové určenie: miesta, času, spôsobu, príčiny</p> <p>prívlastok: zhodný, nezhdodný</p> <p>prístavok</p> <p>interpunkcia □</p> <p>9. ročník:</p> <p>súdržnosť textu zápor v slovenčine syntax/skladobná rovina</p>
	<p>Minimálny IV.</p> <p>Žiak dokáže s pomocou učiteľa tvoriť jednoduché vety s rôznou modalitou.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa v jednoduchých vetách určiť významovú funkciu niektorých hlavných a vedľajších vetných členov.</p> <p>dokáže s pomocou učiteľa tvoriť vety so záporom.</p> <p>2.1 dokáže tvoriť jednoduché súvetia, ktoré však obsahujú logické a pravopisné chyby.</p>	

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť, verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
V. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov. Vybrať a použiť slová, vety, textové pasáže z rozličných informačných zdrojov. Vybrať a použiť údaje z grafov a tabuliek. Vytvoriť graf a tabuľku.	<p>Optimálny V.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať a zaznamenať si informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a použiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>2.1 dokáže vyhľadať informácie v grafoch a tabuľkách a použiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>3.1 dokáže z dostupných údajov a informácií vytvoriť graf a tabuľku a použiť ich v texte.</p> <p>Minimálny V.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže s pomocou učiteľa v rozličných informačných zdrojoch vyhľadať informácie (fakty, slová, vety, textové pasáže) súvisiace s obsahom jeho textu a využiť ich vo vlastnom texte.</p> <p>2.1 dokáže s pomocou učiteľa vyhľadať informácie v tabuľkách a niektoré z nich využiť vo vlastnom texte.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa z dostupných údajov a informácií vytvoriť tabuľku a použiť ju v texte.</p>	<p>8. ročník</p> <p>9. ročník:</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký</p> <p>slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový</p>
VI. Transformovať texty z jedného žánru do druhého. Určiť rozdielnosti jednotlivých útvarov/žánrov.	<p>Optimálny VI.</p> <p>Žiak</p> <p>1.1 dokáže porovnať a odlíšiť texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.</p> <p>2.1 dokáže aplikovať vedomosti o jednotlivých žánroch/útvaroch pri transformácii z jedného žánru do druhého.</p>	<p>8. ročník</p> <p>9. ročník:</p> <p>jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky,</p>

Vytvoríť modifikovaný text.	Minimálny VI. Žiak 1.1 dokáže s pomocou učiteľa a podľa stanovených kritérií porovnať texty z hľadiska slohových útvarov/žánrov.	umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový
-----------------------------	--	--

PÍSANIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, rečnícky, umelecký, publicistický; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; verbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
VII. Opakovane čítať a opravovať text so zameraním na gramatiku, interpunkciu a pravopis. Skontrolovať a upraviť text s cieľom zlepšiť štýl a opraviť gramatické chyby, pravopis a interpunkciu. Upraviť text na základe spätnej väzby od učiteľa a spolužiakov. Vytvoríť čistopis. Skontrolovať a zhodnotiť spolužiakov text.	Optimálny VII. Žiak 1.1 dokáže skontrolovať svoj text s cieľom vyhľadať a opraviť chyby, pričom aplikuje nadobudnuté znalosti z pravopisu, lexikológie, morfológie, syntaxe a slohu. dokáže nahlas a plynulo prečítať svoj text, pričom správne artikuluje, intonuje, prispôbuje tempo svojho prejavu poslucháčom. dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa), zlepšiť organizáciu a nadväznosť myšlienok, opraviť jednotlivé chyby a formálne nedostatky textu. dokáže zdôvodniť, prečo niektoré pripomienky nezpracoval vo svojom texte. Pri obhajobe svojho názoru rešpektuje spoločenské a komunikačné pravidlá. 3.1 dokáže vytvoríť čistopis. dokáže skontrolovať texty vytvorené niekým iným. dokáže spoločensky vhodným spôsobom zhodnotiť texty vytvorené niekým iným a svoje hodnotenie dokáže zdôvodniť.	8. ročník: vsuvka, prístavok, oslovenie spôsoby obohacovania slovnej zásoby: tvorenie slov, preberanie slov nepriame pomenovania: metafora jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) frazologizmus podstatné mená mužského rodu zvieracie podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l cudzie nesklonné podstatné mená skloňovanie podstatného mena pani zámena: ohybný slovný druh; skloňovanie zámen; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: opytovacie, ukazovacie

	<p>Minimálny VII. Žiak 1.1 dokáže vyhľadať a opraviť niektoré chyby vo svojom texte. dokáže po príprave nahlas prečítať svoj text. dokáže prijať hodnotenie druhých (spolužiakov a učiteľa) a s pomocou učiteľa dokáže opraviť identifikované chyby.</p>	<p>neohybné slovné druhy – častice jednoduché súvetie vedľajšie vetné členy: prívlastok(zhodný, nezhodný), prístavok interpunkcia 9. ročník pravopis spojovník, pomlčka interpunkčné znamienka zápor v slovenčine súdržnosť textu jazykové štýly: náučný, administratívny,</p>
		<p>publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový morfológia/tvaroslovie syntax/skladba</p>

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výtah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon – Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka ZŠ.	Pojmy
------------------------	--	-------

<p>I. Vyjadriť myšlienky a informácie s rôznymi cieľom pre špecifické publikum.</p> <p>Sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť.</p> <p>Sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.</p> <p>Zosúladiť jazykové prostriedky s cieľom komunikácie.</p> <p>Zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie v súlade s jej cieľom a prostredím.</p> <p>Začať a ukončiť komunikáciu na určitú tému.</p> <p>Zistiť pomocou kontrolných otázok, či ostatní porozumeli prejavu.</p>	<p>Optimálny I. Žiak</p> <p>1.1 dokáže sformulovať vlastný názor a použiť presvedčivé argumenty a vhodné výrazové prostriedky.</p> <p>si dokáže samostatne zvoliť alebo sformulovať tému adekvátnu komunikačnej situácii.</p> <p>dokáže samostatne pohotovo sformulovať základné myšlienky na zvolenú tému a vysloviť ich výstižne a zrozumiteľne.</p> <p>dokáže samostatne sformulovať súvislý a logicky usporiadaný text na danú tému.</p> <p>3.1 dokáže samostatne použiť vhodné jazykové prostriedky v súlade s komunikačnou situáciou.</p> <p>4.1 dokáže v danej komunikačnej situácii zvoliť vhodný spoločenský tón komunikácie a prostredím, v ktorom sa daná komunikácia uskutočňuje.</p> <p>5.1 dokáže pohotovo a bez prípravy začať a ukončiť komunikáciu a dokáže použiť správne prostriedky.</p> <p>6.1 dokáže správne a spoločensky vhodne sformulovať otázky, aby zistil, ako poslucháči porozumeli jeho prejavu.</p> <p>7.1 dokáže zhodnotiť prejav spolužiakov z hľadiska obsahu, jazykovej správnosti a spoločenského tónu a reagovať naň spoločensky vhodným spôsobom.</p>	<p>8. ročník</p> <p>vsuvka, oslovenie, prístavok nepriame pomenovanie: metafora jednoslovné pomenovania a viacslovné pomenovania (združené pomenovania) frazologizmus slávnostný prejav</p> <p>9. ročník</p> <p>rétorika jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy: rozprávací, výkladový, informačný, opisný výklad úvaha</p>
<p>Analyzovať a zhodnotiť kvalitu ústneho prejavu.</p> <p>Rešpektovať jazykové pravidlá.</p>	<p>Minimálny I. Žiak</p> <p>1.1 dokáže jednoduchým spôsobom vyjadriť vlastný názor na určitú tému a použiť predovšetkým subjektívne argumenty.</p> <p>si dokáže vybrať jednu z ponúknutých tém.</p> <p>dokáže po príprave sformulovať myšlienky na určenú tému.</p> <p>dokáže podľa pokynov a s pomocou učiteľa sformulovať krátky text na danú tému.</p> <p>3.1 dokáže s pomocou učiteľa určiť vo vlastnom prejave nespisovné prostriedky a nahradiť ich spisovnými.</p> <p>5.1 dokáže začať a ukončiť komunikáciu v súlade s témou a rečníckym žánrom.</p> <p>6.1 dokáže po príprave sformulovať jednoduché otázky, aby si preveril, či poslucháči porozumeli vytvorenému textu.</p> <p>7.1 dokáže spoločensky vhodne vyjadriť svoj nesúhlas s obsahom komunikácie.</p>	<p>národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia</p>

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
II. Používať informácie a textové pasáže z rozličných zdrojov.	Optimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave vhodne využiť informácie alebo jazykové prostriedky získané z rôznych informačných zdrojov.	8. ročník: spôsoby obohacovania slovné zásoby: tvorenie slov, preberanie slov nepriame pomenovania:
1. Vybrať slová, vety a textové pasáže a použiť ich vo vlastnom prejave.	Minimálny II. Žiak 1.1 dokáže vo vlastnom prejave s pomocou učiteľa vhodne využiť informácie získané z rôznych informačných zdrojov.	metafora jednoslovné pomenovania viacslovné pomenovania (združené pomenovania) frazologizmus
III. Používať slovnú zásobu primeranú určitému cieľu komunikácie a publiku.	Optimálny III. Žiak 1.1 dokáže v danej komunikačnej situácii vhodne využívať slovnú zásobu s ohľadom na cieľ, obsah a adresáta komunikácie.	9. ročník: slovná zásoba – systematizácia odborné slová
Využívať v jazykovom prejave diferencovanú slovnú zásobu s ohľadom na komunikačnú situáciu a komunikačných partnerov. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Minimálny III. Žiak 1.1 dokáže po upozornení nahradiť nespisovné jazykové prostriedky spisovnými.	náuka o významovej rovine jazyka jazykové štýly: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, umelecký slohové postupy: informačný, rozprávací, opisný, výkladový národný jazyk: spisovný jazyk, nárečia

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný príhovor; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad; komunikačná situácia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
Štylizovať text. Utvoriť jednoduché vety a súvetia. Využívať vo vetách správne gramatické tvary slov. Uplatňovať logickú nadväznosť vytvoreného textu. Rešpektovať v ústnom prejave znaky slohových žánrov/útvarov. Rešpektovať jazykové pravidlá.	Optimálny IV. Žiak 1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia, pričom dodržiava správny slovosled a intonáciu. dokáže vo svojom prejave používať správne tvary ohybných a neohybných slovných druhov. dokáže vysvetliť význam daných pojmov. 3.1 dokáže počas komunikácie opraviť alebo preformulovať vety vo svojej výpovedi. dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového postupu. dokáže vytvoriť s ohľadom na komunikačnú situáciu ucelený text, ktorý spĺňa znaky konkrétneho slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu. dokáže zhodnotiť správnosť použitého žánru/útvaru a uplatnenie logickej postupnosti v ústnom prehovore komunikačného partnera.	8. ročník vsuvka, prístavok, oslovenie podstatné mená mužského rodu zvieracie podstatné mená mužského rodu neživotné zakončené na -r, -l cudzie nesklonné podstatné mená skloňovanie podstatného mena pani zámená – ohybný slovný druh; skloňovanie; základný tvar zámen; rod, číslo, pád; delenie zámen: apytovacie, ukazovacie častice: neohybný slovný druh jednoduché súvetie
	Minimálny IV. Žiak 1.1 dokáže tvoriť jednoduché vety a jednoduché súvetia. dokáže na základe učiteľovho upozornenia opraviť konkrétnu syntaktickú a konkrétnu morfológickú chybu vo svojej výpovedi. dokáže reprodukovať definície daných pojmov.	9. ročník zápor v slovenčine súdržnosť textu jazykové štýly: náučný, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký slohové postupy:

dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového postupu.	informačný, rozprávací, opisný, výkladový morfológia/tvaroslovie
dokáže s pomocou učiteľa vytvoriť na zadanú tému krátky text, ktorý spĺňa niektoré znaky slohového útvaru/žánru a vhodného jazykového štýlu.	syntax/skladobná rovina jazyka

HOVORENIE

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): výťah; odborný opis; prihláška; úradný list; úradný/štruktúrovaný životopis; slávnostný prejav; texty jednotlivých jazykových štýlov: náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký; texty jednotlivých slohových postupov: informačný, rozprávací, opisný, výkladový; úvaha; výklad

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov a skupín; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; formulovať svoj názor a argumentovať; regulovať svoje konanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
V. Využívať pri komunikácii mimojazykové prostriedky.	Optimálny V. Žiak dokáže v komunikačnej situácii plynulo a zrozumiteľne artikulovať.	8. ročník
Uplatňovať plynulosť, tempo a zrozumiteľnosť prejavu.	dokáže funkčne využívať tempo reči vo výpovedi. dokáže vysvetliť význam daných pojmov. dokáže primerane gestikulovať, používať vhodnú mimiku, zaujať spoločensky vhodný postoj a	9. ročník rétorika
Využívať gestikuláciu a mimiku.	dozdržiavať vhodnú vzdialenosť s komunikujúcim. Minimálny V. Žiak dokáže opraviť artikulačné chyby vo svojom prehovore. po usmernení učiteľom dokáže upraviť tempo reči. dokáže reprodukovať definície daných pojmov. dokáže po upozornení učiteľom upraviť gestikuláciu a mimiku.	

Literárna zložka

Cieľom vyučovania literárnej výchovy je sústavne rozvíjať čitateľské a interpretačné zručnosti žiakov.

Základným princípom osnovania obsahu je rozvoj čítania ako všestranného osvojovania umeleckého textu. Dôraz sa kladie na postupné rozvíjanie čitateľa od naivnej úrovne (charakteristickej hlavne pre 1. stupeň ZŠ) cez schopnosť analyzovať sémantiku umeleckého textu (analytické čítanie), porozumieť jej a prenikať do znakovkej podstaty textu, až po schopnosť pracovať s jeho významom na vyššej individuálnej úrovni spracovania, t.j. syntetizovať ho, interpretovať a hodnotiť zo všetkých jeho stránok (syntetické, hodnotiace čítanie).

Tento princíp usporiadania obsahu smeruje k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem umeleckého textu, jeho analýzu a hodnotenie.

Základnou úlohou literárnej výchovy na 2. stupni ZŠ je postupný prechod jednotlivými fázami čítania:

čítanie so simultánnym porozumením;
analýza štruktúry textu a identifikácia jeho významu;
hodnotenie textu.

Nová štruktúra dokumentu

Inovovaný vzdelávací štandard zo slovenského jazyka a literatúry – literárna zložka – si zachoval tabuľkovú formu. Inovovaná forma neobsahuje popis procesualnej stránky nadobúdania vzdelávacieho obsahu.

Vzdelávací štandard pre literárnu zložku predmetu tvoria časti usporiadané do riadkov a stĺpcov v nasledujúcom poradí:

riadky: kontext, kľúčové kompetencie;
stĺpce: predmetové kompetencie, výkon, pojmy.

Kľúčové kompetencie nie sú charakteristické pre literárnu zložku predmetu, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti súvisiace s učením sa.

Predmetové kompetencie majú činnostný charakter a sú napĺňané výkonom a obsahovým vymedzením učiva.

Obsah predmetu tvoria kontext a pojmy.

Kontext v inovovanom vzdelávacom štandarde sa stal dominantným prvkom. Ide o textovú zložku vzdelávacieho štandardu, ktorú tvoria jednotlivé literárne žánre stanovené v obsahovom štandarde. Kontext predstavuje priestor pre rozvoj čitateľských a interpretačných kompetencií, ktoré sú spojené s osvojovaním si základných teoretických poznatkov o literatúre.

Pojmy predstavujú druhú časť obsahového štandardu. Ide o základné literárnovedné pojmy, ktoré sú rozdelené do príslušných ročníkov a spojené s kontextom. V každom ročníku sú uvádzané len novozavedené pojmy, ktoré obsahovo súvisia s predmetovými kompetenciami. V niektorých ročníkoch nie je

uvádzaný novozavedený pojem, pretože funkcia príslušnej kompetencie si nevyžaduje vyvodzovanie nového pojmu v danom ročníku, ale vyžaduje si naplnenie konkrétneho výkonu, ktorý je vymedzený kontextom, prípadne v konkrétnom ročníku daného dvojročného obdobia sa nové pojmy nezavádzajú z toho dôvodu, aby vznikol priestor na opakovanie už zavedených pojmov v textoch s analogickou štruktúrou.

Výkon je definovaný dvoma úrovňami, a to optimálnou (najvyššou – výborný) a minimálnou (najnižšou akceptovateľnou – dostatočný) úrovňou. Inštitucionálne (školskou inšpekciou, národnými testami a pod.) je merateľný na konci piateho, siedmeho a deviatego ročníka.

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE

Poznávacie (kognitívne) kompetencie	Komunikačné kompetencie	Interpersonálne (sociálne) kompetencie	Intrapersonálne (osobnostné) kompetencie
Kompetencia: používať kognitívne operácie	Kompetencia: tvoriť, prijímať a spracovávať informácie	Kompetencia: akceptovať skupinové hodnoty	Kompetencia: vytvárať a reflektovať vlastnú identitu
Kompetencia: učiť sa sám aj v skupine	Kompetencia: vyhľadávať a sprostredkovať informácie	Kompetencia: tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín	Kompetencia: vytvárať vlastný hodnotový systém
Kompetencia: kriticky myslieť	Kompetencia: formulovať svoj názor a argumentovať	Kompetencia: spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami	
Kompetencia: formulovať a riešiť problémy	Kompetencia: verbálne a neverbálne vyjadriť vôľu a city	Kompetencia: vžiť sa do pocitov a konaní inej osoby	Kompetencia: regulovať svoje konanie a chrániť vlastný život
Kompetencia: tvorivo myslieť			

POZNÁVACIE A ČITATELSKÉ KOMPETENCIE

- Recitovať spamäti prozaické a básnické diela.
- Nahlas a plynule čítať umelecký alebo náučný text.
- Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu.
- Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.
- Modulovať hlas podľa zmyslu textu.
- Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.
- Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.
- Usporiadať známe javy do tried.
- Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.
- Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.

- Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.
- Transformovať literárny text.
- Vytvoriť krátky umelecký alebo náučný text.
- Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici.
- Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, pieseň		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
Recitovať spamäti prozaické a básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.	Optimálny: Žiak dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže vysvetliť pojem rytmus v básni. dokáže vysvetliť pojem personifikácia, epiteton ich a vyhľadať ich v neznámom texte. dokáže vysvetliť pojem refrén a vyhľadať ho v neznámom texte. dokáže vytvoriť personifikáciu, epiteton. dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Minimálny: Žiak dokáže po predchádzajúcej príprave plynulo prečítať text známej básne. dokáže reprodukovať definíciu pojmu rytmus. dokáže reprodukovať definíciu pojmu personifikácia, epiteton. dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť refrén. dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť personifikáciu, epiteton. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	5. ročník pieseň rytmus personifikácia/zosobnenie epiteton refrén téma

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, prozaický text		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; tvorivo myslieť		
Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže predniesť báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu. dokáže vysvetliť pojem nonsens. dokáže na konkrétnej ukážke vysvetliť podstatu nonsensu. dokáže vytvoriť krátky text s prvkami nonsensu. dokáže analyzovať úryvok alebo celé dielo z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže reprodukovať definíciu nonsensu. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	5. ročník nonsens

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): filmová/televízna rozprávka		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
<p>Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatisovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárne vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po stylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela. Transformovať literárny text.</p>	<p>Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiavať spisovnú výslovnosť. dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a filmovou/televíznou rozprávkou. dokáže vysvetliť pojem scenár a úlohu scenáristu. dokáže vysvetliť funkciu herca a režiséra pri realizácii dramatického diela. dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho/audiovizuálneho diela. dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela. dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela. dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho/audiovizuálneho diela. dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. dokáže zdramatizovať literárny text do podoby jednoduchého scenára.</p> <p>Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. dokáže reprodukovať definíciu filmovej/televíznej rozprávky. dokáže reprodukovať definície pojmov scenár a scenárista. dokáže zreprodukovať definície pojmov herec a režisér. dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho/audiovizuálneho diela. dokáže vyjadriť svoj čitateľský/divácky zážitok.</p>	<p>5. ročník filmová/televízna rozprávka scenár scenárista režisér herec dramaturg dialóg</p>

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): Ľudová povesť; autorská povesť; legenda		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vytvárať a reflektovať vlastnú identitu; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 5. ročníka základnej školy.	Pojmy
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela. Vytvoriť krátky umelecký text.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže vysvetliť pojmy ľudová povesť, autorská povesť a legenda. dokáže vysvetliť rozdiely medzi ľudovou povesťou a autorskou povesťou. dokáže vysvetliť rozdiely medzi povesťou a legendou. dokáže vyhľadať reálne a fantastické prvky v legende. dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárneho diela. dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárneho diela. dokáže na základe analýzy určiť hlavné a vedľajšie postavy diela. dokáže na základe analýzy sformulovať hlavnú myšlienku literárneho diela. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. dokáže vymyslieť povesť viažucu sa na konkrétne miesto v regióne, historickú udalosť alebo postavu.	5. ročník ľudová povesť autorská povesť legenda téma rozprávač
	Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať umelecký text. dokáže reprodukovať definície pojmov ľudová povesť, autorská povesť a legenda. dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah literárneho diela. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): náučná literatúra; encyklopédia

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; formulovať a riešiť problémy; tvorivo myslieť; tvoriť, prijať a spracovať informácie; vyhľadávať a sprostredkovať informácie; formulovať svoj názor a argumentovať; vytvárať vlastný hodnotový systém.

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
Nahlas a plynulo čítať náučný text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Vytvoriť krátky náučný text. Orientovať sa v školskej a verejnej knižnici. Vedieť získať informácie z knižných a elektronických zdrojov.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý náučný text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže vysvetliť pojmy náučná literatúra a encyklopédia. dokáže na základe analýzy odlišiť náučný text od umeleckého textu a svoj názor odôvodniť. dokáže vysvetliť, ako sú zoradené informácie v encyklopédii. dokáže vytvoriť encyklopedické heslo. dokáže v encyklopédii vyhľadať informácie podľa hesiel. dokáže získať potrebné informácie v príslušnej encyklopédii a použiť ich.	5. ročník náučná literatúra encyklopédia
	Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať náučný text. dokáže reprodukovať definície pojmov náučná literatúra a encyklopédia. dokáže v encyklopédii vyhľadať požadované heslo.	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; prozaický text**KLÚČOVÉ KOMPETENCIE:** používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie

Predmetové kompetencie	Výkon	Pojmy
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Usporiadať známe javy do tried. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text podľa štylisticko-lexikálnej kompozičnej stránky a určovať funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Transformovať literárny text. Vytvoriť krátky umelecký text.	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy. Optimálny výkon: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť a rozlíšiť pojmy príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota a uviesť príklad. dokáže vysvetliť význam konkrétneho príslovia, porekadla a pranostiky. dokáže vysvetliť podstatu humoru v anekdote z hľadiska deja, charakteristiky postavy a štýlu. dokáže funkčne využiť príslovie, porekadlo, pranostiku, anekdotu vo svojom texte. dokáže vytvoriť krátky vtipný príbeh. Pri jeho tvorbe aplikuje svoje znalosti o anekdote. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Minimálny výkon: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže zreprodukovať definície pojmov príslovie, porekadlo, pranostika, anekdota. dokáže s pomocou učiteľa vysvetliť význam známych prísloví. dokáže zreprodukovať obsah anekdoty. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	Pojmy 6. ročník príslovie porekadlo pranostika anekdota 7. ročník

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): bájka		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; akceptovať skupinové hodnoty; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; regulovať svoje správanie		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	Pojmy
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Transformovať literárny text.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť pojem bájka. dokáže vyvodiť z bájky mravné ponaučenie. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže reprodukovať pojem bájka. dokáže zreprodukovať obsah bájky. dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	6. ročník bájka 7. ročník

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báj; poviedka; balada		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; spolupracovať tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby		
Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 5. Analyzovať umelecký text podľa štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránky a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. 7. Zdramatizovať prozaický text. 8. Napísať kratší prozaický útvar.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť podstatu jednotlivých literárnych pojmov. dokáže v texte identifikovať žánrové znaky prečítaného literárneho diela. dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne ho prečítať a prezentovať ho v dramatizovanom čítaní. dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodniť. dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície. dokáže rozpoznať jednotlivé spôsoby rozprávania. dokáže transformovať spôsoby rozprávania – z ja-rozprávania do on-rozprávania a naopak. dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, kompozície a štylizácie. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.	6. ročník: báj poviedka balada kompozícia literárneho diela vnútorná kompozícia literárneho diela: úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie spôsob rozprávania: ja-rozprávanie, on-rozprávanie, anekdota humor 7. ročník
	Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže reprodukovať definície jednotlivých pojmov. dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy.	

	dokáže s pomocou učiteľa v známom literárnom texte určiť časť vnútornej kompozície – zápletku. dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.
--	--

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): dobrodružná literatúra

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor a argumentovať

Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. 4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. 5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. 6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vysvetliť pojmy dobrodružná literatúra, umelecká literatúra. dokáže nájsť jazykové prostriedky, ktorými autor dosahuje dramatické napätie v texte a svoje tvrdenie vie zdôvodniť. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže reprodukovať definície pojmov dobrodružná literatúra, umelecká literatúra. dokáže s pomocou učiteľa vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	6. ročník: dobrodružná literatúra 7. ročník umelecká literatúra

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): rozhlasová rozprávka		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city, spolupracovať s jednotlivcami aj skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém		
Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy.	
Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatisovanom čítaní. Modulovať hlas podľa zmyslu textu. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej a kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Transformovať literárny text.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom. dokáže vysvetliť rozdiel medzi rozprávkou ako literárnym žánrom a rozhlasovou rozprávkou. dokáže na základe analýzy vytvoriť dejovú osnovu literárnej/rozhlasovej rozprávky. dokáže na základe analýzy prerozprávať obsah literárnej/rozhlasovej rozprávky. dokáže určiť na základe analýzy rozhlasovej rozprávky hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy a svoje tvrdenie podložiť argumentmi. dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. dokáže vytvoriť jednoduchý scenár pre rozhlasovú podobu rozprávky. dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry a uviesť, čo ho vyvolalo.	6. ročník: 7. ročník: rozhlasová hra monológ
	Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. dokáže reprodukovať definíciu rozhlasovej rozprávky. dokáže s pomocou učiteľa prerozprávať obsah rozhlasovej rozprávky. dokáže určiť hlavnú postavu. dokáže vyjadriť svoj zážitok z rozhlasovej hry.	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň; populárna pieseň**KLÚČOVÉ KOMPETENCIE:** používať kognitívne operácie; kriticky myslieť; tvorivo myslieť; formulovať svoj názor a argumentovať; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby

Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
Recitovať spamäti básnické diela. Rešpektovať rytmickú usporiadanosť básnického textu. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 7. ročníka základnej školy. Optimálny: Žiak dokáže recitovať báseň tak, aby vyjadril rytmickú usporiadanosť básnického textu, správne dýcha, artikuluje a dodržiava spisovnú výslovnosť. dokáže vysvetliť rozdiel medzi striedavým a združeným rýmom. dokáže vyhľadať striedavý, združený, obkročný a prerývaný rým v neznámom texte. dokáže vytvoriť jednoduchý básnický text, v ktorom uplatní striedavý alebo združený rým. dokáže analyzovať text populárnej piesne z hľadiska témy, štylizácie a metriky. dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne a uviesť, čo ho vyvolalo.	Obsah 6. ročník: populárna pieseň verš rým: striedavý, združený, 7. ročník rým: prerývaný, obkročný voľný verš
Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej kompozičnej stránke a určité funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela.	Minimálny: Žiak dokáže spamäti zarecitovať známu báseň. dokáže v známej básni s pomocou učiteľa určiť striedavý a združený rým. dokáže vyjadriť svoj zážitok z textu piesne.	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): báseň, lyrika: lyrické dielo, ľúbostná lyrika, prírodná lyrika, spoločenská lyrika, reflexívna lyrika; modlitba**KLÚČOVÉ KOMPETENCIE:** používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu

Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	

<p>Nahlas a plynulo čítať umelecký text. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. Usporiadať známe javy do tried. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej kompozičnej stránke a určiť funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi. Vytvoriť krátky umelecký text.</p>	<p>Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže analyzovať báseň z hľadiska témy, kompozície, štylizácie a metriky. dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. dokáže určiť v texte básnickú otázku, metaforu a vytvoriť vlastné príklady. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.</p>	<p>8. ročník lyrika: ľúbostná lyrika, prírodná lyrika modlitba básnická otázka metafora</p>
	<p>Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže zreprodukovať definície daných pojmov. dokáže v texte, ktorý sa už štylisticky analyzoval, určiť básnickú otázku. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.</p>	<p>9. ročník spoločenská lyrika reflexívna lyrika</p>

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHY TEXTOV): epika: epické dielo; detektívny román; biografický román; dievčenský román; historický román; dobrodružný román, román vo forme denníka; vedecko-fantastická literatúra; literatúra faktu; populárno-vedecká literatúra

KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; reflektovať vlastnú identitu

Predmetové kompetencie	Výkon	Obsah
	Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	
<p>1. Nahlas a plynulo čítať umelecký text. 2. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť. 3. Usporiadať známe javy do tried. 4. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.</p>	<p>Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať súvislý umelecký text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť. dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. dokáže určiť text ako aforizmus a svoje tvrdenie odôvodniť. dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie podložiť argumentmi.</p>	<p>8.ročník epika: román: detektívny román, biografický román, dievčenský román, historický román, dobrodružný román, román vo forme denníka diel vedecko-fantastická</p>

5. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej kompozičnej stránke a určit funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.	dokáže transformovať prozaický text na dramatický, výrazne aho prečítať a prezentovať v dramatizovanom čítaní. dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie zdôvodní.	literatúra literatúra faktu vedecko-populárna literatúra
6. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.	dokáže vytvoriť príbeh, v ktorom sú obsiahnuté všetky fázy vnútornej kompozície a uplatnené znaky vonkajšej kompozície.	9. ročník epika: aforizmus vonkajšia
7. Vytvoriť krátky umelecký text.	dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej a vnútornej kompozície a štylizácie.	kompozícia literárneho diela
8. Transformovať literárny text.	dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo. Minimálny: Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať akékoľvek texty, ktorých obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho jazykovej úrovni a skúsenostiam. dokáže zreprodukovať definície daných pojmov. dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy. dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom štylistické prostriedky. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.	

APLIKAČNÝ KONTEXT (DRUHÝ TEXTOV): dráma: dramatické dielo; tragédia, komédia, činohra		
KLÚČOVÉ KOMPETENCIE: používať kognitívne operácie; formulovať svoj názor; verbálne vyjadriť city; vžiť sa do pocitov a konania inej osoby; vytvárať vlastný hodnotový systém; spolupracovať s jednotlivcami a skupinami; tolerovať odlišnosti jednotlivcov i skupín; reflektovať vlastnú identitu		
Predmetové kompetencie	Výkon Žiak dosiahne požadovaný výkon po absolvovaní 9. ročníka základnej školy.	Obsah
1. Čítať text postavy dramatického diela pri spoločnom dramatizovanom čítaní.	Optimálny: Žiak dokáže plynulo čítať dramatický text, pri hlasnom čítaní správne dýcha, artikuluje a dodržiava správnu výslovnosť.	8. ročník 9. ročník
2. Modulovať hlas podľa zmyslu textu.	dokáže výrazne prečítať prehovory jednotlivých postáv dramatického textu v súlade s ich charakterom.	tragédia, komédia, činohra dejstvo
3. Zapamätať si potrebné fakty a definície a vedieť demonštrovať ich znalosť.	dokáže vytvoriť a vysvetliť definície daných pojmov. dokáže určiť dielo z hľadiska literárneho druhu, resp. žánru. dokáže vyhľadať v literárnom diele hlavné a vedľajšie	

4. Vysvetliť podstatu osvojených javov a vzťahov medzi nimi.	postavy, dokáže charakterizovať hlavné postavy z čitateľského hľadiska a svoje tvrdenie dokáže podložiť argumentmi.
5. Aplikovať literárnovedné vedomosti na literárne texty s analogickou štruktúrou.	dokáže transformovať dramatický literárny text na prozaický. dokáže vytvoriť krátky dramatický text. dokáže na základe analýzy literárneho diela identifikovať jeho vonkajšiu a vnútornú kompozíciu a svoje tvrdenie
6. Analyzovať umelecký text po štylisticko-lexikálnej kompozičnej stránke a určit funkciu jednotlivých prvkov pre celkové vyznenie diela.	zdôvodniť. dokáže analyzovať umelecký text z hľadiska témy, vonkajšej vnútornej kompozície a štylizácie. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok a uviesť, čo ho vyvolalo.
7. Sformulovať vlastné hodnotenie diela a podložiť svoje stanovisko argumentmi.	Minimálny:
8. Transformovať literárny text.	Žiak dokáže s pomocou učiteľa a po predchádzajúcej príprave nahlas čítať dramatický text. dokáže zreprodukovať definície daných pojmov. dokáže s pomocou učiteľa v literárnom diele vyhľadať hlavné postavy a charakterizovať ich. dokáže s pomocou učiteľa transformovať dramatický literárny text na prozaický. dokáže v známom literárnom texte určiť tému, zápletku, rozuzlenie a s pomocou učiteľa určiť v ňom štylistické prostriedky. dokáže vyjadriť svoj čitateľský zážitok.

KRITÉRIÁ KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV

DIKTÁTY				PÍŠOMNÉ PRÁCE	
Ročník	Počet	Zameranie	Rozsah	Počet	Zameranie
5. ročník	4	opakovanie zo 4. ročníka podstatné mená prídavné mená slovesá	50 – 60 plnovýznamových slov	1	rozprávanie s prvkami opisu

6. ročník	4	opakovanie učiva z 5. ročníka prídavné mená slovesné spôsoby opakovanie učiva zo 6. ročníka	61 – 70 plnovýznamových slov	2	statický opis rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba)
7. ročník	4	opakovanie učiva zo 6. ročníka cudzíe slová číslovky záverečné opakovanie učiva zo 7. ročníka	71 – 80 plnovýznamových slov	2	umelecký opis charakteristika osoby
8. ročník	4	opakovanie učiva zo 7. ročníka podstatné mená mužského rodu: zvieracie neživotné zakončené na -r, -l opakovanie učiva z 8. ročníka	81 – 90 plnovýznamových slov	2	slávnostný prejav životopis
9. ročník	4	opakovanie učiva z 8. ročníka interpunkcia jednoduché súvetie záverečné opakovanie 5. ročníka	91 – 100 plnovýznamových slov	2	výklad úvaha

Slohové práce hodnotiť podľa týchto kritérií:

Vonkajšia forma (max. 4 body)

Celková úprava	
Čitateľnosť	Zreteľné rozlíšenie veľkých a malých písmen, dôsledné dodržanie diakritických znamienok. Každé písmeno musí byť jasne identifikovateľné tak, aby nemohlo prísť k jeho zámene za iné písmeno.
Zreteľné grafické členenie odsekov	Na začiatku každého odseku treba začať písať asi 1,5 – 2 cm od začiatku daného riadka.
Prepísanie práce z konceptu do čistopisu	Práca musí byť za daný časový limit kompletne prepísaná z konceptu do čistopisu; v inom prípade sa nemôže prideliť maximálny počet bodov za vonkajšiu formu. Pre potreby hodnotenia vnútornej formy a celkového dojmu sa však pokračuje v hodnotení práce v koncepte na tom mieste, kde sa končí neúplný čistopis.

Čistota textu	Bez škrtania. V čistopise žiaci nemajú škrtat', v nevyhnutnom prípade majú dať chybné napísané slovo do okrúhlych zátvoriek a prečiarknuť ho vodorovnou čiarou.
Dodržiavanie okrajov	Dodržiavanie okrajov: vnútorných aj vonkajších; v prípade potreby slová na konci riadkov rozdeľovať.
Dodržanie predpísaného rozsahu	Ak žiaci napíšu menej alebo viacej ako je predpísaný rozsah, t.j. zákonite nezískajú maximálny počet bodov za vonkajšiu formu.

Vnútoraná forma (max. 20 bodov)

Obsah (max. 4 body)	
Dodržanie témy	Práca musí reagovať na všetky kľúčové slová v zadaní, v názve.
Myšlienkové vyústenie	Zakončenie práce, záver. Rozprávanie – príbeh s pointou. Úvaha – primeranosť vyjadrovania sa veku žiakov. Výklad – vysvetlenie problému.

Kompozícia (max. 4 body)	
Uplatnenie zodpovedajúceho slohového postupu	Dodržanie žánrovej formy.
Vnútoraná stavba, členenie textu	Členenie do myšlienkových celkov – odsekov, vyváženosť jednotlivých častí. Rozprávanie – zápletká, zauzľovanie deja, vyvrcholenie deja, nečakaný obrat v deji, rozuzlenie; jednoduché rozprávanie – úvod, jadro, záver; časový sled; pásmo rozprávača, pásmo postáv.

Nadväznosť a logickosť textu	Úvaha – citáty, umelecké prostriedky, vlastné myšlienky a hodnotenie problému. Výklad – vyváženosť argumentácie a sprievodných vysvetlení.
------------------------------	--

Jazyk (max. 4 body)	
Správne využitie slovných druhov	Slovné druhy typické pre daný slohový postup a útvar/žáner.
Morfologická správnosť jazykových prostriedkov	Správne väzby slovíes, správne pádové koncovky a pod.
Syntaktická správnosť jazykových prostriedkov	Správne postavenia prívlastkov, slovosled a pod.

Rôznorodosť, variabilnosť	Rôznorodé syntaktické prostriedky i slovné druhy. Neopakovanie slov. Šírka slovnjej zásoby. Rozprávanie – použitie častíc, citosloviec. Úvaha – umelecké prostriedky. Výklad – vedeckosť jazyka, pravdivosť uvedených faktov. Opis – primeranosť jazyka – prirovnania, neutrálnosť.
---------------------------	---

Pravopis (max. 4 body)	
4 body	0 – 4 chyby
3 body	5 – 8 chýb
2 body	9 – 12 chýb
1 bod	13 – 16 chýb
0 bodov	17 a viac chýb

Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. (Např.: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba) Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Štýl (max. 4 body)	
Správna štylizácia viet	Zrozumiteľnosť textu ako celku.
Tvorivosť	Tvorivá lexika.
Pútavosť	Podanie zaujímavou, nezvyčajnou formou, ktorá vyvoláva v čitateľovi zvedavosť.

Celkový dojem (max. 4 body)	
Celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní.	
Práca by nemala obsahovať	Nelogické názory, protispoločenské postoje, protihumánne a neetické názory, názory propagujúce poškozovanie ľudského zdravia, iné.

Hodnotiaca stupnica			
DIKÁTY		PÍ SOMNÉ PRÁCE	
Známka	Chyby v diktáte	Známka	Body
1	0 – 1 chyba	1	28 – 26 bodov
2	2 – 3 chyby	2	25 – 21 bodov
3	4 – 7 chýb	3	20 – 14 bodov
4	8 – 10 chýb	4	13 – 9 bodov
5	11 a viac chýb	5	8 – 0 bodov
Poznámka:			

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za 1 chybu. Napr.: Rýchly chlapec mal rýchly krok. = 1 chyba
Ak je v texte napísané rovnaké slovo v rovnakom tvare s tou istou pravopisnou chybou, táto chyba sa počíta len raz. Každá chyba v interpunkcii sa počíta ako osobitná chyba toľkokrát, koľkokrát sa vyskytne v texte. Všetky chyby majú rovnakú hodnotu. Javy, ktoré sa žiaci ešte neučili, sa nezarátavajú do chýb.

Obsahový vzdelávací štandard pre 2. stupeň základnej školy 1. – 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím programom

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: slovenský jazyk

Poznámka:

označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.

označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku.

označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.

Tučné písmo – pojmy už boli zavedené na 1. stupni.

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje súbor jazykovedných termínov, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmto vzdelávacím štandardom musia byť povinne zaradené do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor jazykovedných termínov obsahuje aj všetky jazykovedné pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Tieto pojmy sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

Zvuková rovina jazyka a pravopis	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
abeceda	✓	✓	✓	✓	✓
písmená: malé, veľké, písané, tlačené	✓	✓	✓	✓	✓
hlásky, slabiky, slová	✓	✓	✓	✓	✓
delenie hlások: samohlásky – spoluhlásky – dvojhlásky	✓	✓	✓	✓	✓
samohlásky: krátke – dlhé	✓	✓	✓	✓	✓
spoluhlásky: tvrdé – mäkké	✓	✓	✓	✓	✓
dĺžeň, mäkčeň, vokáň	✓	✓	✓	✓	✓
bodka, otáznik, výkričník, čiarka, zátvorka, dvojbodka	✓	✓	✓	✓	✓

spojovník, pomlčka	✓	✓	✓	✓	✓
melódia vety (oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, zvolacia, želacia)	✓	✓	✓	✓	✓
pravopis	✓	✓	✓	✓	✓
bodkočiarka	✓	✓	✓	✓	✓
úvodzovky	✓	✓	✓	✓	✓
priama reč, uvádzacia veta	✓	✓	✓	✓	✓
slabikotvorné hlásky -l, -ḷ, -r, -ṛ	✓	✓	✓	✓	✓
výslovnosť	✓	✓	✓	✓	✓
splývavá/viazaná výslovnosť	✓	✓	✓	✓	✓
výslovnosť a výskyt ä	✓	✓	✓	✓	✓
výslovnosť slabík de/di, te/ti, ne/ni, le/li v cudzích slovách	✓	✓	✓	✓	✓
spodobovanie	✓	✓	✓	✓	✓
znelé – neznelé; znelé nepárové (zvučné) spoluhlásky	✓	✓	✓	✓	✓
obojaké spoluhlásky	✓	✓	✓	✓	✓
vybrané slová	✓	✓	✓	✓	✓
rozdeľovanie slov na slabiky	✓	✓	✓	✓	✓
rozdeľovanie predponových slov	✓	✓	✓	✓	✓
slabičné a neslabičné predpony	✓	✓	✓	✓	✓
prestávka, sila hlasu, tempo	✓	✓	✓	✓	✓
hlavný slovný prízvuk	✓	✓	✓	✓	✓
dôraz	✓	✓	✓	✓	✓
vsuvka, oslovenie	✓	✓	✓	✓	✓
prístavok	✓	✓	✓	✓	✓
pravidlo o rytmickej krátení	✓	✓	✓	✓	✓
interpunkčné znamienka	✓	✓	✓	✓	✓

Významová/lexikálna rovina	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
slovo	✓	✓	✓	✓	✓
slovná zásoba	✓	✓	✓	✓	✓
spisovný jazyk – nárečia	✓	✓	✓	✓	✓
spisovné slová – nespisovné slová	✓	✓	✓	✓	✓
slangové slová	✓	✓	✓	✓	✓
nárečové slová	✓	✓	✓	✓	✓
neutrálne slová – citovo zafarbené (expresívne) slová	✓	✓	✓	✓	✓
domáce slová – slová cudzieho pôvodu	✓	✓	✓	✓	✓
nové slová	✓	✓	✓	✓	✓
zastarané slová, historizmy, archaizmy	✓	✓	✓	✓	✓

odborné slová		✓	✓	✓	✓	✓
jednovýznamové a viacvýznamové slová		✓	✓	✓	✓	✓
synonymá		✓	✓	✓	✓	✓
antonymá		✓	✓	✓	✓	✓
slovníky		✓	✓	✓	✓	✓
	pravopisný, synonymický	✓	✓	✓	✓	✓
	výkladový, cudzích slov	✓	✓	✓	✓	✓
	frazeologický	✓	✓	✓	✓	✓
tvorenie slov		✓	✓	✓	✓	✓
odvodzovaním	predpona	✓	✓	✓	✓	✓
	prípona	✓	✓	✓	✓	✓
	slovotvorný základ	✓	✓	✓	✓	✓
	základové slovo	✓	✓	✓	✓	✓
	odvodené slovo	✓	✓	✓	✓	✓
tvorenie slov		✓	✓	✓	✓	✓
	skladaním	✓	✓	✓	✓	✓
	zložené slová	✓	✓	✓	✓	✓
spôsoby obohacovania slovnjej zásoby		✓	✓	✓	✓	✓
	tvorenie slov	✓	✓	✓	✓	✓
	preberanie slov	✓	✓	✓	✓	✓
skratky		✓	✓	✓	✓	✓
nepriame pomenovania (metafora)		✓	✓	✓	✓	✓
jednoslovné a viacslovné pomenovania (združené pomenovania)		✓	✓	✓	✓	✓
ustálené slovné spojenie/frazeologizmus		✓	✓	✓	✓	✓
príslovie, porekadlo, pranostika, prirovnanie		✓	✓	✓	✓	✓
slovná zásoba – systematizácia		✓	✓	✓	✓	✓

Tvarová/morfologická rovina jazyka	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
skloňovanie	✓	✓	✓	✓	✓
pád – pádové otázky	✓	✓	✓	✓	✓
podstatné mená	✓	✓	✓	✓	✓
	ohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓
	všeobecné – vlastné	✓	✓	✓	✓
	konkrétne – abstraktné	✓	✓	✓	✓
	životné – neživotné	✓	✓	✓	✓
	rod	✓	✓	✓	✓
	mužský, ženský, stredný	✓	✓	✓	✓
	číslo	✓	✓	✓	✓

	jednotné, množné	✓	✓	✓	✓	✓
pád		✓	✓	✓	✓	✓
	nominatív, genitív, datív, akuzatív, lokál, inštrumentál	✓	✓	✓	✓	✓
	vokatív	✓	✓	✓	✓	✓
vzor		✓	✓	✓	✓	✓
	chlap, hrdina dub, stroj	✓	✓	✓	✓	✓
	žena, ulica, dlaň, kosť	✓	✓	✓	✓	✓
	mesto, srdce, vysvedčenie, dievča	✓	✓	✓	✓	✓
pomnožné		✓	✓	✓	✓	✓
	rod pomnožných podstatných mien	✓	✓	✓	✓	✓
podstatné mená mužského rodu		✓	✓	✓	✓	✓
	zvieracie	✓	✓	✓	✓	✓
	neživotné zakončené na -r, -l	✓	✓	✓	✓	✓
	cudzie nesklonné podstatné mená	✓	✓	✓	✓	✓
	skloňovanie podstatného mena pani	✓	✓	✓	✓	✓
prídavné mená		✓	✓	✓	✓	✓
	ohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓
	akostné	✓	✓	✓	✓	✓
	stupňovanie	✓	✓	✓	✓	✓
	vzťahové	✓	✓	✓	✓	✓
	privlastňovacie	✓	✓	✓	✓	✓
	privlastňovacie: druhové	✓	✓	✓	✓	✓
	rod, číslo, pád	✓	✓	✓	✓	✓
vzor		✓	✓	✓	✓	✓
	pekný, cudzí	✓	✓	✓	✓	✓
	pávi	✓	✓	✓	✓	✓
	matkin, otcov	✓	✓	✓	✓	✓

Tvarová/morfologická rovina jazyka		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
zámená		✓	✓	✓	✓	✓
	ohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓
	skloňovanie	✓	✓	✓	✓	✓
	základný tvar	✓	✓	✓	✓	✓
	rod, číslo, pád	✓	✓	✓	✓	✓
	delenie zámen	✓	✓	✓	✓	✓

	osobné – základné, privlastňovacie	✓	✓	✓	✓	✓
	opytovacie	✓	✓	✓	✓	✓
	ukazovacie	✓	✓	✓	✓	✓
číslovky		✓	✓	✓	✓	✓
	ohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓
	skloňovanie	✓	✓	✓	✓	✓
	rod, číslo, pád	✓	✓	✓	✓	✓
	delenie čísloviek	✓	✓	✓	✓	✓
	určité	✓	✓	✓	✓	✓
	neurčité	✓	✓	✓	✓	✓
	základné	✓	✓	✓	✓	✓
	radové	✓	✓	✓	✓	✓
	násobné	✓	✓	✓	✓	✓
slovesá		✓	✓	✓	✓	✓
	ohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓
	tykanie/vykanie	✓	✓	✓	✓	✓
	časovanie	✓	✓	✓	✓	✓
	osoba 1., 2., 3.	✓	✓	✓	✓	✓
	číslo	✓	✓	✓	✓	✓
	čas	✓	✓	✓	✓	✓
	minulý, prítomný, budúci	✓	✓	✓	✓	✓
	zvrtné, nezvrtné	✓	✓	✓	✓	✓
	neurčitok	✓	✓	✓	✓	✓
	sloveso byť	✓	✓	✓	✓	✓
	jednoduchý a zložený tvar	✓	✓	✓	✓	✓
	plnovýznamové – neplnovýznamové	✓	✓	✓	✓	✓
	spôsob	✓	✓	✓	✓	✓
	oznamovací, rozkazovací, podmieňovací	✓	✓	✓	✓	✓
	vid	✓	✓	✓	✓	✓
	dokonavý, nedokonavý	✓	✓	✓	✓	✓

Tvarová/morfologická rovina jazyka		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
príslovky		✓	✓	✓	✓	✓
	neohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓
	druhy prísloviek	✓	✓	✓	✓	✓

	miesta, času, spôsobu, príčiny	✓	✓	✓	✓	✓
	stupňovanie prísloviak	✓	✓	✓	✓	✓
predložky		✓	✓	✓	✓	✓
	neohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓
	väzba s pádom	✓	✓	✓	✓	✓
	vokalizácia	✓	✓	✓	✓	✓
spojky		✓	✓	✓	✓	✓
	neohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓
častice	neohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓
citoslovčia		✓	✓	✓	✓	✓
	neohybný slovný druh	✓	✓	✓	✓	✓

Syntaktická/skladobná rovina	5. roč.	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
veta	✓	✓	✓	✓	✓
jednoduchá veta	✓	✓	✓	✓	✓
	holá	✓	✓	✓	✓
	rozvitá	✓	✓	✓	✓
	rozvitá s viacnásobným vetným členom	✓	✓	✓	✓
vety podľa obsahu	✓	✓	✓	✓	✓
	oznamovacia	✓	✓	✓	✓
	opytovacia	✓	✓	✓	✓
	rozkazovacia	✓	✓	✓	✓
	želacia	✓	✓	✓	✓
	zvolacia	✓	✓	✓	✓
slovosled	✓	✓	✓	✓	✓
hlavné vetné členy	✓	✓	✓	✓	✓
	podmet	✓	✓	✓	✓
	vyjadrený	✓	✓	✓	✓
	nevyjadrený	✓	✓	✓	✓
	prísudok	✓	✓	✓	✓
	slovesný	✓	✓	✓	✓
	neslovesný; slovesno-menný	✓	✓	✓	✓
	vetný základ	✓	✓	✓	✓
vedľajšie vetné členy	✓	✓	✓	✓	✓
	predmet	✓	✓	✓	✓
	príslovkové určenie	✓	✓	✓	✓
	miesta	✓	✓	✓	✓
	času	✓	✓	✓	✓

	spôsobu	✓	✓	✓	✓	✓
	príčiny	✓	✓	✓	✓	✓
	prívlastok	✓	✓	✓	✓	✓
	zhodný	✓	✓	✓	✓	✓
	nezhodný	✓	✓	✓	✓	✓
	prístavok	✓	✓	✓	✓	✓
zhoda		✓	✓	✓	✓	✓
vetné sklady		✓	✓	✓	✓	✓
	prisudzovací	✓	✓	✓	✓	✓
jednočlenná veta		✓	✓	✓	✓	✓
	slovesná	✓	✓	✓	✓	✓
	neslovesná	✓	✓	✓	✓	✓
dvojčlenná		✓	✓	✓	✓	✓
	úplná	✓	✓	✓	✓	✓
	neúplná	✓	✓	✓	✓	✓
jednoduché súvetie		✓	✓	✓	✓	✓
zápor v slovenčine		✓	✓	✓	✓	✓
súdržnosť textu		✓	✓	✓	✓	✓
interpunkcia		✓	✓	✓	✓	✓

Sloh	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
pozdrav	✓	✓	✓	✓	✓
oslovenie	✓	✓	✓	✓	✓
predstavenie sa	✓	✓	✓	✓	✓
privítanie	✓	✓	✓	✓	✓
rozlúčenie	✓	✓	✓	✓	✓
prosba/želanie	✓	✓	✓	✓	✓
poďakovanie	✓	✓	✓	✓	✓
ospravedlnenie – ústne	✓	✓	✓	✓	✓
ospravedlnenie s vysvetlením	✓	✓	✓	✓	✓
vyjadriť súhlas/nesúhlas	✓	✓	✓	✓	✓
blahoželanie – ústne/písomne	✓	✓	✓	✓	✓
adresa	✓	✓	✓	✓	✓
adresa odosielateľa	✓	✓	✓	✓	✓
adresát	✓	✓	✓	✓	✓
pohl'adnica	✓	✓	✓	✓	✓
súkromný list – ústne/písomne	✓	✓	✓	✓	✓
tvorba otázok (žiadosť o informáciu)	✓	✓	✓	✓	✓
rozhovor	✓	✓	✓	✓	✓
začiatok a koniec telefonického rozhovoru	✓	✓	✓	✓	✓
osnova	✓	✓	✓	✓	✓
nápis	✓	✓	✓	✓	✓
nadpis	✓	✓	✓	✓	✓
odsek	✓	✓	✓	✓	✓
rozprávanie – ústne	✓	✓	✓	✓	✓
jednoduché rozprávanie – ústne/písomne	✓	✓	✓	✓	✓
úvod, jadro, záver	✓	✓	✓	✓	✓
časová postupnosť v rozprávaní	✓	✓	✓	✓	✓
rozprávanie s prvkami opisu – ústne/písomne	✓	✓	✓	✓	✓
rozprávanie s využitím priamej reči (1. osoba, 3. osoba) ústne a písomne	✓	✓	✓	✓	✓
vnútorná kompozícia	✓	✓	✓	✓	✓
úvod	✓	✓	✓	✓	✓
zápleтка	✓	✓	✓	✓	✓
vyvrcholenie	✓	✓	✓	✓	✓
obrat	✓	✓	✓	✓	✓
rozuzlenie	✓	✓	✓	✓	✓

opis – ústne/písomne		✓	✓	✓	✓	✓
	predmetu	✓	✓	✓	✓	✓
	obrázka/ilustrácie	✓	✓	✓	✓	✓
	osoby	✓	✓	✓	✓	✓
	pracovného postupu	✓	✓	✓	✓	✓
	statický opis	✓	✓	✓	✓	✓
	dynamický opis	✓	✓	✓	✓	✓
	umelecký opis	✓	✓	✓	✓	✓
	odborný opis	✓	✓	✓	✓	✓
charakteristika	✓	✓	✓	✓	✓	

Sloh	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
umelecký a vecný text	✓	✓	✓	✓	✓
krátke správy	✓	✓	✓	✓	✓
SMS, e-mail	✓	✓	✓	✓	✓
oznámenie	✓	✓	✓	✓	✓
správa	✓	✓	✓	✓	✓
pozvánka	✓	✓	✓	✓	✓
plagát	✓	✓	✓	✓	✓
vizitka	✓	✓	✓	✓	✓
klúčové slová	✓	✓	✓	✓	✓
poznámky/konspekt	✓	✓	✓	✓	✓
výt'ah	✓	✓	✓	✓	✓
koncept	✓	✓	✓	✓	✓
reprodukcia ústna	✓	✓	✓	✓	✓
inzerát	✓	✓	✓	✓	✓
reklama	✓	✓	✓	✓	✓
rétorika	✓	✓	✓	✓	✓
artikulácia	✓	✓	✓	✓	✓
sila hlasu	✓	✓	✓	✓	✓
gestikulácia	✓	✓	✓	✓	✓
mimika	✓	✓	✓	✓	✓
postoj	✓	✓	✓	✓	✓
cielený rozhovor (interview)	✓	✓	✓	✓	✓
hlavná myšlienka	✓	✓	✓	✓	✓
téma	✓	✓	✓	✓	✓
pointa	✓	✓	✓	✓	✓
prihláška	✓	✓	✓	✓	✓
úradný list	✓	✓	✓	✓	✓

úradný/štruktúrovaný životopis	✓	✓	✓	✓	✓
slávnostný príhovor (prívet)	✓	✓	✓	✓	✓
slávnostný prejav	✓	✓	✓	✓	✓
jazykové štýly	✓	✓	✓	✓	✓
náučný štýl	✓	✓	✓	✓	✓
administratívny štýl	✓	✓	✓	✓	✓
publicistický štýl	✓	✓	✓	✓	✓
rečnícky štýl	✓	✓	✓	✓	✓
hovorový štýl	✓	✓	✓	✓	✓
umelecký štýl	✓	✓	✓	✓	✓

Sloh	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
slohové postupy	✓	✓	✓	✓	✓
informačný	✓	✓	✓	✓	✓
rozprávací	✓	✓	✓	✓	✓
opisný	✓	✓	✓	✓	✓
výkladový	✓	✓	✓	✓	✓
úvaha	✓	✓	✓	✓	✓
výklad	✓	✓	✓	✓	✓
diskusia	✓	✓	✓	✓	✓
argument, dokazovanie	✓	✓	✓	✓	✓
protiargument	✓	✓	✓	✓	✓
dôkaz	✓	✓	✓	✓	✓
debata	✓	✓	✓	✓	✓
názor	✓	✓	✓	✓	✓
odosielateľ/vysielateľ	✓	✓	✓	✓	✓
prijímateľ	✓	✓	✓	✓	✓
komunikačná situácia	✓	✓	✓	✓	✓
efektívna komunikácia	✓	✓	✓	✓	✓
asertívna komunikácia	✓	✓	✓	✓	✓
dialóg	✓	✓	✓	✓	✓
projekt	✓	✓	✓	✓	✓
tabuľka	✓	✓	✓	✓	✓
názov, hlavička, riadok, stĺpec	✓	✓	✓	✓	✓
graf	✓	✓	✓	✓	✓

Jazykoveda a národný jazyk		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
národný jazyk		✓	✓	✓	✓	✓
	spisovný jazyk	✓	✓	✓	✓	✓
	nárečia	✓	✓	✓	✓	✓
jazykoveda		✓	✓	✓	✓	✓
	náuka o zvukovej rovine jazyka	✓	✓	✓	✓	✓
	náuka o významovej/lexikálnej rovine jazyka	✓	✓	✓	✓	✓
	náuka o tvarovej/morfologickej rovine jazyka	✓	✓	✓	✓	✓
	náuka o skladobnej/syntaktickej rovine jazyka	✓	✓	✓	✓	✓

Obsahový vzdelávací štandard pre 2. stupeň základnej školy 1.– 4. ročník gymnázií s osemročným vzdelávacím štúdiom

Slovenský jazyk a literatúra

Časť: literárna výchova

Poznámka:

- ✓ označuje pojem, ktorý bude zavedený až v nasledujúcich ročníkoch.
- ✓ označuje pojem, ktorý sa zavádza v danom ročníku.
- ✓ označuje pojem, ktorý bol už zavedený a ďalej sa s ním pracuje.
- ✓ Tučné písmo – pojmy už boli zavedené na 1. stupni.

Úvod

Obsahový vzdelávací štandard vymedzuje sústavu poznávacích a čitateľských kompetencií a súbor literárnovedných termínov, ktoré v časovom úseku vymedzenom týmito vzdelávacími štandardmi musia byť povinne zaradené do obsahu vzdelávania na každej škole tohto typu v Slovenskej republike.

Súbor literárnovedných termínov obsahuje aj všetky literárnoteoretické pojmy, ktoré boli štandardizované pre 1. stupeň základnej školy (sú zvýraznené osobitným typom písma). Sú už trvalou zložkou obsahu vzdelávania, a preto sa pri nich neuvádza nijaká časová hranica, na zaradenie do obsahu vyučovania na 2. stupni. Sú len informáciou pre učiteľov tohto stupňa základnej školy.

Všeobecné pojmy	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
autor – spisovateľ – poslucháč	✓	✓	✓	✓	✓
čitateľ – divák	✓	✓	✓	✓	✓
herec	✓	✓	✓	✓	✓
režisér	✓	✓	✓	✓	✓
scenárista	✓	✓	✓	✓	✓
dramaturg	✓	✓	✓	✓	✓
kniha	✓	✓	✓	✓	✓
knižnica	✓	✓	✓	✓	✓
časopis	✓	✓	✓	✓	✓
noviny	✓	✓	✓	✓	✓
rozhlas	✓	✓	✓	✓	✓
televízia	✓	✓	✓	✓	✓
film	✓	✓	✓	✓	✓
text	✓	✓	✓	✓	✓
ilustrácia	✓	✓	✓	✓	✓
scenár	✓	✓	✓	✓	✓
poézia	✓	✓	✓	✓	✓
próza	✓	✓	✓	✓	✓
divadelná hra	✓	✓	✓	✓	✓
bábkové divadlo	✓	✓	✓	✓	✓
bábka	✓	✓	✓	✓	✓
literatúra pre deti	✓	✓	✓	✓	✓
náučná literatúra	✓	✓	✓	✓	✓
encyklopédia	✓	✓	✓	✓	✓
umelecká literatúra	✓	✓	✓	✓	✓
dobrodružná literatúra	✓	✓	✓	✓	✓
literatúra faktu	✓	✓	✓	✓	✓
vedecko-fantastická literatúra	✓	✓	✓	✓	✓
vedecko-populárna literatúra	✓	✓	✓	✓	✓
humor	✓	✓	✓	✓	✓

Literárne druhy	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
epika	✓	✓	✓	✓	✓
dráma	✓	✓	✓	✓	✓
lyrika	✓	✓	✓	✓	✓
prírodná lyrika	✓	✓	✓	✓	✓

	ľúbostná lyrika	✓	✓	✓	✓	✓
	spoločenská lyrika	✓	✓	✓	✓	✓
	reflexívna lyrika	✓	✓	✓	✓	✓

Literárne žánre		5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
komiks		✓	✓	✓	✓	✓
bájka		✓	✓	✓	✓	✓
báseň		✓	✓	✓	✓	✓
pieseň		✓	✓	✓	✓	✓
	ľudová pieseň	✓	✓	✓	✓	✓
	populárna pieseň	✓	✓	✓	✓	✓
hádanka		✓	✓	✓	✓	✓
vyčítanka		✓	✓	✓	✓	✓
príslovie		✓	✓	✓	✓	✓
porekadlo		✓	✓	✓	✓	✓
pranostika		✓	✓	✓	✓	✓
rozprávka		✓	✓	✓	✓	✓
	ľudová rozprávka	✓	✓	✓	✓	✓
	autorská rozprávka	✓	✓	✓	✓	✓
	televízna rozprávka	✓	✓	✓	✓	✓
	filmová rozprávka	✓	✓	✓	✓	✓
rozhlasová hra		✓	✓	✓	✓	✓
báj		✓	✓	✓	✓	✓
legenda		✓	✓	✓	✓	✓
poviedka		✓	✓	✓	✓	✓
modlitba		✓	✓	✓	✓	✓
román		✓	✓	✓	✓	✓
	detektívny román	✓	✓	✓	✓	✓
	dobrodružný román	✓	✓	✓	✓	✓
	biografický román	✓	✓	✓	✓	✓
	historický román	✓	✓	✓	✓	✓
	dievčenský román	✓	✓	✓	✓	✓
	román vo forme denníka	✓	✓	✓	✓	✓
povešť		✓	✓	✓	✓	✓
	ľudová povesť	✓	✓	✓	✓	✓
	autorská povesť	✓	✓	✓	✓	✓
balada		✓	✓	✓	✓	✓
anekdota		✓	✓	✓	✓	✓

aforizmus	✓	✓	✓	✓	✓
tragédia	✓	✓	✓	✓	✓
komédia	✓	✓	✓	✓	✓
činohra	✓	✓	✓	✓	✓

truktúra diela	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dej	✓	✓	✓	✓	✓
hlavná myšlienka	✓	✓	✓	✓	✓
téma	✓	✓	✓	✓	✓
literárna postava	✓	✓	✓	✓	✓
hlavná literárna postava	✓	✓	✓	✓	✓
vedľajšia literárna postava	✓	✓	✓	✓	✓
rozprávač	✓	✓	✓	✓	✓
spôsob rozprávania ja-rozprávanie – on-rozprávanie	✓	✓	✓	✓	✓
kompozícia literárneho diela	✓	✓	✓	✓	✓
vonkajšia kompozícia literárneho diela	✓	✓	✓	✓	✓
nadpis	✓	✓	✓	✓	✓
odsek	✓	✓	✓	✓	✓
kapitola	✓	✓	✓	✓	✓
diel	✓	✓	✓	✓	✓
verš	✓	✓	✓	✓	✓
strofa	✓	✓	✓	✓	✓
dejstvo	✓	✓	✓	✓	✓
vnútorná kompozícia literárneho diela	✓	✓	✓	✓	✓
úvod	✓	✓	✓	✓	✓
zápletka	✓	✓	✓	✓	✓
vyvrcholenie	✓	✓	✓	✓	✓
obrat	✓	✓	✓	✓	✓
rozuzlenie	✓	✓	✓	✓	✓

Štylizácia textu	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
dialóg	✓	✓	✓	✓	✓
monológ	✓	✓	✓	✓	✓
prirovnanie	✓	✓	✓	✓	✓
zdrobnenina	✓	✓	✓	✓	✓
personifikácia/zosobnenie	✓	✓	✓	✓	✓
metafora	✓	✓	✓	✓	✓

epiteton	✓	✓	✓	✓	✓
básnická otázka	✓	✓	✓	✓	✓
nonsens	✓	✓	✓	✓	✓

Metrika	5 ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
rým	✓	✓	✓	✓	✓
združený	✓	✓	✓	✓	✓
striedavý	✓	✓	✓	✓	✓
obkročný	✓	✓	✓	✓	✓
prerývaný	✓	✓	✓	✓	✓
rytmus	✓	✓	✓	✓	✓
verš	✓	✓	✓	✓	✓
voľný verš	✓	✓	✓	✓	✓
refrén	✓	✓	✓	✓	✓

Anglický jazyk

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	3	0	2	3	3	11
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	3	0	2	3	3	11

Úvod

Úroveň A1

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A1.

Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. V aktuálnej verzii sa používa namiesto pojmu sociolingvistická kompetencia pojem sociolingválna kompetencia, komunikačné zručnosti sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, spôsobilosti v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka. Komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu v prvom cudzom jazyku, t. j. v anglickom jazyku na konci 5. ročníka ZŠ. Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším vetám, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a vety dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby

mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsoby života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

- uvedomelo získavať nové vedomosti a spôsobilosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať ich,
- uvedomovať si a používať stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať komunikačné jazykové činnosti a stratégie, prepájať ich s poznaným, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
- využívať dostupné materiály pri samostatnom štúdiu,
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie sa skladajú z týchto zložiek:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- používať základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- používať iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení, zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s hovoriacimi pochádzajúcimi z jazykovej skupiny daného učiaceho sa,
- odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje (SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že používa najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, ospravedlniť sa atď. (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené jazykové prejavy, s mnohými pauzami, ktoré sú nevyhnutné na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu (SERR, 2013, s. 127, 131).

Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci 5. ročníka ZŠ.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- sledovať reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná, aby mohol pochopiť význam,
- porozumieť jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a riadiť sa jednoduchými orientačnými pokynmi,
- porozumieť každodenným výrazom týkajúcim sa uspokojovania jednoduchých, konkrétnych potrieb (SERR, 2013, s. 68, 69, 77).

Čítanie s porozumením - výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom a samostatným slovným spojeniam, vyhľadať známe mená, slová a základné slovné spojenia, podľa potreby sa v čítaní vrátiť späť,
- porozumieť krátkym jednoduchým správam na pohľadniciach,
- rozoznať známe mená, slová a najzákladnejšie slovné spojenia v jednoduchých nápisoch,
- získať približnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov, najmä ak má vizuálnu oporu,
- riadiť sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi (SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia, v písomnej forme požiadať o osobné údaje alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 85, 86, 64).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom, ale komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči, preformulovania a spresnení,
- porozumieť otázkam a pokynom, ktoré sú mu adresované a ktoré sú vyslovované dôsledne a pomaly,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho, ako sa má,
- predstaviť seba a iných a reagovať, keď ho predstavujú,
- rozumieť každodenným jednoduchým slovným spojeniam a vedieť reagovať na jednoduché informácie (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci 5. ročníka ZŠ dokáže:

- vytvoriť jednoduché, väčšinou izolované slovné spojenia o ľuďoch a miestach,
- opísať seba, čo robí, kde žije (SERR, 2013, s. 60).

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci 5. ročníka sa v anglickom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A1. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. Funkcie sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. Interakčné

schémy sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. Jazyková dimenzia dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzívna dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie Interkultúrnej dimenzie umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti Diskurzívna dimenzia a Interkultúrna dimenzia v obsahovom štandarde sú iba odporúčané a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. Diskurzívna dimenzia a Interkultúrna dimenzia sú pre učiteľa východiskom a poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

ANGLICKÝ JAZYK

úroveň A2

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A2 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A2.

Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. V aktuálnej verzii sa používa namiesto pojmu *sociolingvistická kompetencia* pojem sociolingválna kompetencia, *komunikačné zručnosti* sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň

poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba prvého cudzieho jazyka, t. j. anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A2 je používateľ základného jazyka.

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam, a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré

umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity,
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.

Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:

- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu,
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov,
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s.12).

Žiak dokáže:

vedome získavať nové vedomosti a zručnosti,
opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka,
opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať,
chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom,
systematizovať ich a využívať ich pre svoj ďalší rozvoj a reálny život,
kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja,
udržať pozornosť pri prijímaní informácií,
pochopiť zámer zadanej úlohy,
účinne spolupracovať vo dvojiciach i v pracovných skupinách,
aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk,
pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály,
byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

jazykové kompetencie,
sociolingválne kompetencie,
pragmatické kompetencie.

☐ **Jazykové kompetencie**

Žiak dokáže používať:

bežné slová a slovné spojenia nevyhnutné pre uspokojovanie jednoduchých komunikačných potrieb obmedzeného charakteru,

- základné vetné modely a komunikovať o osvojených témach prostredníctvom naučených slovných spojení a skupín niekoľkých slov a výrazov,
- obmedzený repertoár naučených krátkych slovných spojení, ktoré sa týkajú predvídateľných základných jazykových situácií,
- osvojenú slovnú zásobu tak, aby si dokázal poradiť v každodennom konaní, ktoré sa týka známych situácií a tém,
- niektoré jednoduché gramatické štruktúry cudzieho jazyka, aj keď sa systematicky dopúšťa základných chýb, ale je mu rozumieť (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

komunikovať v bežných spoločenských situáciách,

jednoducho sa vyjadrovať pomocou základných funkcií jazyka, akými sú napr. výmena informácií, žiadosť, vyjadrenie vlastných názorov a postojov, pozvanie, ospravedlnenie atď.,

udržať a rozvinúť spoločenskú konverzáciu prostredníctvom najjednoduchších bežných výrazov (upravené SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

☐ usporiadať vety v takom poradí, aby vytvorili koherentný jazykový celok (tematická organizácia, logické usporiadani slov, príčina/následok),

☐ využívať základné funkcie jazyka s cieľom poskytnúť a vyhľadať faktografické informácie, vyjadriť a zistiť ovať postoj, vyjadriť presvedčenie, nadviazať kontakt s ľuďmi,

☐ používať jednoduché spôsoby na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozhovoru, používať najčastejšie sa vyskytujúce spojovacie výrazy na prepojenie jednoduchých viet potrebných na vyrozprávanie alebo opis príbehu v logickom časovom slede (upravené SERR, 2013, s. 124 – 132).

Výkonový štandard – komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci každého ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania dosiahnuť úroveň A 2.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t.j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Výkonový štandard nadväzuje na výkony stanovené pre 5. ročník ZŠ, t.j. na komunikačnú úroveň A1.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach.
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach.
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť podstate počutého natoľko, aby bol schopný splňať konkrétne potreby za predpokladu, že reč je jasne formulovaná a pomaly artikulovaná,
- porozumieť slovným spojeniam a vetám vzťahujúcim sa na bežné oblasti každodenného života,
- porozumieť základným informáciám v krátkych zvukových záznamoch, v ktorých sa hovorí o predvídateľných každodenných záležitostiach,
- rozumieť jednoduchým pokynom informatívneho charakteru,
- pochopiť vety, výrazy a slová, ktoré sa ho priamo týkajú
- identifikovať tému vypočutej diskusie,
- porozumieť základným bodom v rečovom prejave na témy, ktoré sú mu známe

(upravené SERR, 2013, s. 68, 69).

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné informácie,
- z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť krátkym jednoduchým textom, ktoré obsahujú veľmi frekventovanú slovnú zásobu,
- rozumieť označeniam a nápisom na verejných miestach,
- pochopiť konkrétne informácie v jednoduchších písaných materiáloch, s ktorými prichádza do styku, akými sú napríklad listy, brožúry a krátke texty,
- porozumieť jednoduchým osobným listom,
- vyhľadať konkrétne informácie v jednoduchých každodenných materiáloch, akými sú napríklad prospekty, jedálne lístky, programy a časové harmonogramy,
- vyhľadať špecifické informácie v zoznamoch a vybrať z nich potrebné

- informácie,
 - z kontextu krátkeho prečítaného textu pochopiť význam niektorých neznámych slov
- (upravené SERR, 2013, s. 71 – 74).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže: napísať jednoduché osobné listy,

- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
- napísať jednoduché osobné listy,
- zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
- stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
- napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
- jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať krátke jednoduché poznámky z okruhu jeho záujmov,
 - napísať jednoduché osobné listy,
 - zaznamenať krátky jednoduchý odkaz za predpokladu, že môže požiadať o jeho zopakovanie a preformulovanie,
 - stručne a krátkymi vetami predstaviť a charakterizovať osoby a veci,
 - napísať jednoduché vety a spojiť ich najčastejšie sa vyskytujúcimi spojovacími výrazmi,
 - jednoducho opísať aspekty všedného dňa - miesto, škola, rodina, záujmy
- (upravené

SERR, 2013, s. 85 – 86, 127).

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie, požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách, ktoré vyžadujú jednoduchú a priamu výmenu informácií na známe a bežné témy,
- zvládnuť krátke spoločenské konverzačné výmeny,
- zapojiť sa do krátkych rozhovorov na známe a bežné témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formy oslovení,
- sformulovať pozvania, návrhy a ospravedlnenia a reagovať na ne,
- vyjadriť, čo sa mu páči a čo nie,
- požiadať o rôzne jednoduché informácie, služby a veci, alebo ich poskytnúť (upravené SERR, 2013, s. 76 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci 6. ročníka dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci 7. ročníka dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,

- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci 8. ročníka dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok, podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti.

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- opísať každodenné skutočnosti zo svojho prostredia, napríklad ľudí, školu a miesto,
- opísať niečo ako jednoduchý sled myšlienok,
- podať krátky jednoduchý opis udalostí a činností, opísať svoje plány a osobné skúsenosti (upravené SERR, 2013, s. 60).

Kompetencie a funkcie jazyka

V rámci 6. až 9. ročníka ZŠ sa v anglickom jazyku rozvíjajú tie kompetencie a funkcie jazyka, ktoré sú špecifikované v časti Obsahový štandard – úroveň A2. Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na šesť komponentov, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom a písomnom prejave a zahŕňajú reakcie účastníkov komunikácie. **Funkcie** sú chápané ako základné časti komunikácie. Žiaci ich musia ovládať, aby sa mohla komunikácia v cudzom jazyku uskutočniť, pričom s niektorými z nich sa stretnú až na vyšších úrovniach. **Interakčné schémy** sú časťou, ktorá vyjadruje pragmatické kompetencie, nie je uzavretá a charakterizuje jednotlivé úrovne. Poskytuje učiteľovi základný rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií v súlade s príslušnou úrovňou, pričom platí, že čím je úroveň vyššia, tým sa možnosti jazykového prejavu rozširujú. **Jazyková dimenzia** dokresľuje uvedené funkcie a jej ovládanie by nemalo byť samostatným cieľom, ale prostriedkom na správne vyjadrenie jednotlivých funkcií jazyka.

Diskurzívna dimenzia opisuje formu realizácie komunikačného kontextu, funkčné štýly a typy textov. Zameriava sa na rozvíjanie schopnosti žiakov usporiadať vety v takom poradí, aby vedeli vytvoriť koherentný jazykový celok a prispôsobili svoj jazykový prejav prijímateľovi. Rozvíjanie **Interkultúrnej dimenzie** umožňuje žiakom, aby sa dokázali prispôsobiť zásadám sociálnej kohézie v cieľových krajinách. Do tejto dimenzie zároveň patria interkultúrne kompetencie, t. j. znalosti a povedomie o rôznych etnických, kultúrnych a sociálnych skupinách, akceptácia ľudí z iných kultúr s ich rozdielnym správaním a hodnotami, schopnosť interpretovať, kriticky vnímať a hodnotiť udalosti, dokumenty a produkty vlastnej kultúry aj iných kultúr.

Časti **Diskurzívna dimenzia** a **Interkultúrna dimenzia** v obsahovom štandarde sú iba odporúčané a dotvárajú kontext na využitie funkcií jazyka a interakčných schém. **Diskurzívna dimenzia** a **Interkultúrna dimenzia** sú pre učiteľa východiskom a

poskytujú mu priestor, aby ich dopĺňal podľa špecifických potrieb vo svojej škole.

Obsahový štandard

Obsahový štandard pre komunikačnú úroveň A2 pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Obsahový štandard je koncipovaný tak, aby nadväzoval na kompetencie žiakov, ktorí sa učia anglický jazyk od primárneho vzdelávania a dosiahli úroveň A1.

Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového štandardu. Obsahový štandard je vymedzený úrovňovo/ročníkovo, jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Navrhované delenie obsahových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci nižšieho stredného vzdelávania dosiahnuť úroveň A 2.

Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Časti Diskurzívna dimenzia a Interkultúrna dimenzia v obsahovom štandarde sú nepovinné a dotvárajú kontext na rozvíjanie kompetencií a využívanie funkcií jazyka.

Odporúčané rozdelenie kompetencií z obsahového štandardu do ročníkov:

Ročník	Čísla kompetencií
6. ročník	1, 2, 3, 4, 5, 17,18, 19
7. ročník	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 17, 18, 19

Učebné osnovy**Počet týždenných hodín ŠVP:3****iŠkVP:0****Celkový počet hodín v roku ŠVP:99****iŠkVP:99****Ročník: šiesty****Počet týždenných hodín****Celkový počet hodín v roku**

<u>Tematické okruhy:</u>	
Človek a spoločnosť, komunikácia	6h
Rodina a spoločnosť	9h
Voľný čas a záľuby	15h
Človek a príroda	13h
Slovensko	1h
Krajina, ktorej jazyk sa učím	7h
Krajiny, mestá a miesta	13h
Človek na cestách	16h
Výživa a zdravie	13h
Multikultúrna spoločnosť	6h
Spolu:	99h
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Prítomný jednoduchý čas plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede, rozkazu a záporu Slovosled vo vetách v prít. jednoduchom čase Moja rodina Opis známych predmetov Radové číslovky Mesiace v roku Predložky času „in, on, at“ Narodeninová oslava Domáce práce Frekvenčné príslovky Pozícia frekvenčných prísloviok vo vete Názvy zvierat Prítomný priebehový čas základných plnovýznamových slovies, tvorba otázky, odpovede a záporu Modálne sloveso „must“ Predmetové zámená Jednoduchý minulý čas pravidelných slovies, tvorba otázky, odpovede a záporu, Wh- otázky Jednoduchý minulý čas nepravidelných slovies, tvorba otázky, odpovede a záporu, Wh- otázky Dopravné prostriedky a slová spojené s cestovaním	Tvoriť gram. správne kladné i záporné vety v jednoduchom prítomnom čase, tvoriť otázky a odpovedať, rozlíšiť koncovku –s v 3.osobe Podať základné informácie o sebe, o svojej rodine, o svojom meste a záľubách Pomenovať a opísať známe predmety Používať radové číslovky, predložky času a názvy mesiacov pri tvorbe dátumov Hovoriť o narodeninovej oslave Vymenovať domáce práce Používať frekvenčné príslovky s jedn. prít. časom Ovládať názvy domácich i divých zvierat Tvoriť gram. správne kladné i záporné vety v prítomnom priebehovom čase, tvoriť otázky a odpovedať Používať modálne sloveso „musieť“ na vyjadrenie povinnosti Ovládať predmetové zámená Tvoriť gram. správne kladné i záporné vety v jednoduchom minulom čase, tvoriť otázky a odpovedať Poznať slová spojené s cestovaním a dovolenkou Ovládať názvy jedál a nápojov Osvojiť si dialógy v reštaurácii a obchode

<p>Jedlá a nápoje Počítateľné a nepočítateľné podstatné mená Člen určitý, neurčitý, nulový Používanie “some, any, no, a little, a few” Otázky “how much”, how many” Geografické názvy miest Pravidelné stupňovanie krátkych viacslabičných prídavných mien Nepravidelné stupňovanie prídavných mien Počasie Opis predmetov pomocou „as...as...” Druhy televíznych programov Vyjadrenie budúceho deja pomocou “to be going to” Tvorenie prísloviok príponou –ly Sloveso “have to” vo význame “musieť” Kultúrne zvyky a tradície v Británii</p>	<p>Rozlišovať počítateľné a nepočítateľné podstatné mená potravín Rozlišovať použitie otázok a odpovedí na množstvo Pomenovať geograf. názvy miest a opísať rozmery Gramaticky správne tvoriť 2. a 3. stupeň príd. mien pri opise predmetov a javov Vymenovať typy počasia Opísať predmet prirovnaním k inému Vymenovať známe televízne programy Vyjadriť blízkosť budúcnosti, plány Tvoriť z prídavných mien príslovia a naopak Používať sloveso “have to” na vyjadrenie povinnosti Poznať počasie, sviatky, národné jedlá, kultúrne osobnosti v Británii</p>
---	--

Učebné osnovy

Počet týždenných hodín ŠVP:3

ŠkVP:0

Celkový počet hodín v roku ŠVP:99

ŠkVP:99

Ročník: siedmy

Počet týždenných hodín

Celkový počet hodín v roku

<u>Tematické okruhy:</u>	
Človek a spoločnosť, komunikácia	9h
Vzdelávanie a práca	2h
Rodina a spoločnosť	22h
Mládež a jej svet	14h
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	5h
Človek a príroda	4h
Veda a technika v službách ľudstva	4h
Krajina, ktorej jazyk sa učím	9h
Krajiny, mestá a miesta	15h
Vzory a ideály	9h
Voľný čas a záľuby	6h
Spolu:	99h
Obsahový štandard	Výkonový štandard
<p>Minulý čas slovesa “to be” Minulý čas pravidelných a nepravid. slovies WH – otázky v minulom čase Obdobia života - osobné údaje Moja rodina – vzťahy v rodine</p>	<p>Tvoriť gram. správne kladné i záporné vety v jednoduchom minulom čase, tvoriť otázky a odpovedať Pomenovať obdobia v živote Určiť vzťahy rodinných príslušníkov</p>

<p>Spojky "so, because" vo vete Prídavné mená vyjadrujúce pozitívne a negatívne pocity Jednoduchý budúci čas sloviess, tvorba otázky, odpovede, a záporu</p> <p>Vesmír – technické vynálezy Použitie modálneho slovesa "will" Príslovky miesta „in, on“ Použitie väzby "to be going to"</p> <p>Väzba „I hope + budúci čas“ Budúci čas pre 1. osobu - „shall“ Minulý priebehový čas základných plnovýznamových sloviess, tvorba otázky, odpovede a záporu Prírodné katastrofy Miesta a budovy v meste Určitý a neurčitý člen s názvami miest Predprítomný čas pravidelných a nepravidelných sloviess, tvorba otázky, odpovede a záporu Vzory a ideály Príslovky „ever, never, just v predprítomnom čase Choroby a nehody Modálne sloveso „should“, tvorba otázky a záporu Väzba „I hope + prítomný čas Opytovacie zámeno „why“ + zápor Modálne sloveso „must“a jeho tvary v zápor</p> <p>Frázové slovesá</p> <p>Kultúrne zvyky a tradície v Británii</p>	<p>Používať spojky na vysvetľovanie Používať prídavné mená ne vyjadrenie názoru Tvorit' gram. správne kladné i záporné vety v jednoduchom budúcom čase použitím pomocného slovesa "will, won't", tvorit' a odpovedať Pomenovať vesmírne telesá a tech. vynálezy Vyjadriť budúcnosť, spontánne rozhodnutia a predpovede pomocou "will" Vyjadriť zámery a plány pomocou "to be going to" Vyjadriť nádej, očakávania Používať „shall“ pre 1. osobu v budúcom čase Tvorit' gram. správne kladné i záporné vety v minulom priebehovom čase, tvorit' otázky a odpovedať Pomenovať prírodné katastrofy Pomenovať budovy v meste Rozlišovať použitie určitého a neurčitého s názvami miest Tvorit' gram. správne kladné i záporné vety v predprít. čase, tvorit' otázky a odpovedať Hovoriť o vzoroch a ideáloch Ovládať použitie prísloviess s predprítomným časom Pomenovať choroby a nehody Používať modálne sloveso „should“ na ponúknuť rady, alebo vyjadrenie povinnosti Vyjadriť presvedčenie Navrhnuť spoločnú činnosť Používať „must a mustn't, have to a don't have to“ na vyjadrenie príkazov a zákazov Tvorit' slovesá spájaním slovesa s predložkou alebo príslovkou, poznať ich význam Poznať rodinný život, druhy dopravy, národných hrdinov, stručnú históriu a geografiu Británie</p>
---	---

ako prvý cudzí jazyk

Počet týždenných hodín ŠVP:3
Celkový počet hodín v roku ŠVP:99

Počet týždenných hodín ŠkVP:0
Celkový počet hodín v roku ŠkVP: 0
Celkový počet hodín: 99

<u>Tematické okruhy:</u>	
Človek a spoločnosť, komunikácia	8h
Rodina a spoločnosť	12h
Mládež a jej svet	9h
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	27h
Krajina, ktorej jazyk sa učím	3h
Krajiny, mestá a miesta	6h
Voľný čas a záľuby	26h
Obliekanie a móda	6h
Obchod a služby	2h
Spolu:	99h
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Prítomný jednoduchý a priebehový čas Statívne slovesá Vyjadrenie budúcnosti: „to be going to“ versus „will“ Väzba “used to + sloveso“ Minulý jednoduchý a priebehový čas Druhy a vzory odevných materiálov Príslovky „too“, „enough“ Modálne slovesá v minulom čase Spájanie viet pomocou „but, however, although“ Predprítomný čas Predprítomný a jednoduchý minulý čas Predložky „for/since“ spojené s predprítomným časom Ustálené slovesá s predložkami Prídavné mená odvodené z podstatných mien Krátke prídavné otázky pre sloveso „byť“ Krátke prídavné otázky pre plnovýzn. slovesá Zdravý spôsob života Choroby a nehody Príslovky frekvencie pri imperatívne Vzťahné zámená Pomocné slovesá „should a might“ Podmetové vzťahné vety Predmetové vzťahné vety Vyjadrenie súhlasu a nesúhlasu s použitím „so...“ a „neither...“	Gramaticky správne tvoriť a rozlišovať použitie prítomných časov Ovládať statívne slovesá a ich používanie Určiť vhodný tvar slovesa na vyjadrenie budúcnosti Vyjadriť opakovaný dej v minulosti, minulé zvyky, tvoriť zápor a otázku Opísať oblečenie, materiál, vzhľad Používať príslovky a tvoriť opozitá Tvoríť minulý čas modálnych slovies „can a have to“, zápor a otázku Ovládať spájanie kontrastných viet Vyjadriť skúsenosti a nedávne udalosti s použitím predprít. čas Gramaticky správne tvoriť a rozlišovať použitie predprítomného a minulého času Poznať význam slovies s predložkami Tvoríť prídavné mená deriváciou z podstatných mien Potvrdiť alebo odmietnuť krátkou otázkou Hovoriť o zdravom životnom štýle Pomenovať zdravotné problémy Varovať s použitím frekvenčných prísloviiek Používať vzťahné zámená vo vetách na určenie a popis podstatného mena Gramaticky správne tvoriť vzťahné vety Vyjadriť názor, súhlas a nesúhlas pomocnými slovesami. Poznať fakty

Kultúrne zvyky a tradície v Británii	z histórie, čitateľské zvyky mladých ľudí a významné športové podujatia v Británii
--------------------------------------	--

Učebné osnovy

Počet týždenných hodín ŠVP:1

iŠkVP:1

Celkový počet hodín v roku ŠVP:66

iŠkVP:66

AKO DRUHÝ CUDZÍ JAZYK

Ročník: ôsmy

Počet týždenných hodín

Celkový počet hodín v roku

<u>Tematické okruhy:</u>	
Vzdelávanie a práca	8h
Rodina a spoločnosť	38h
Voľný čas a záľuby	9h
Človek a príroda	5h
Krajina, ktorej jazyk sa učím	3h
Uprostred multikultúrnej spoločnosti	3h
Spolu:	66h
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Formálne i neformálne pozdravy	Pozdraviť, predstaviť sa a povedať základné informácie o sebe
Opis predmetov	Pomenovať veci v triede
Použitie určitých a neurčitých členov	Rozlíšiť použitie určitého a neurčitého člena
Základné pokyny používané v triede	Rozumieť bežným pokynom a reagovať na ne
Číslovky 30-100	Pracovať s číslami do 100, zachytiť tel. číslo
Písmená anglickej abecedy, hláskovanie	Hláskovať slová a napísať písmená
Pravidelné i nepravidelné tvary množného čísla	Gramaticky správne vytvoriť plurál
Vyjadrenie množstva "any, some, a lot of"	a používať ho vo vetách
Väzba "There is, There are"	Rozlišovať použitie väzby „tam je, tam sú“
Mestá a krajiny sveta	Vymenovať preberané štáty a mestá
Členovia rodiny	Pomenovať a predstaviť členov rodiny
Pomocné sloveso „to be“	Používať sloveso "byť" v klad. i zápor. tvare,
v jednoduchom prítomnom čase,	tvoriť otázky a odpovedať
tvorba otázky, odpovede a záporu	Priradiť vec pomocou vlastného mena
Tvorba prívlastňovacích mien a zámen	a prívlastňovacích zámen
Dni v týždni	Vymenovať dni
Wh – opytovacie zámená v otázkach	Tvoriť vety a reagovať na otázky
"what, who, when, where, which, how,	s opytovacími zámenami
how much, how many"	Pomenovať prístroje
Názvy elektroniky	Používať sloveso "mať" a v klad. i zápor. tvar
Pomocného slovesa „to have“	tvoriť otázky a odpovedať
v jednoduchom prítomnom čase,	
tvorba otázky, odpovede a záporu	
Prídavné mená miery, farby a kvality	Poznať farby a základ. vlastnosti,
v základnom tvare	
Intenzifikátory "really, very"	Používať intenzifikátory
Pravidelné stupňovanie krátkych	Tvoriť 2. a 3. stupeň prídavných mien

prídavných mien Nepriavidelné stupňovanie prídavných mien “good a bad” Názvy zvierat Časti tela Školské predmety, rozvrh hodín	pridaním vhodných koncoviek, rozlíšiť ich použitie, poznať výnimky v stupňovaní Poznať názvy domácich zvierat Opísať časti tela ľudí a zvierat Pomenovať školské predmety a priebeh vyučovania v jednotlivých dňoch v týždni
---	--

Učebné osnovy

Počet týždenných hodín ŠVP:3

ŠkVP:0

Celkový počet hodín v roku ŠVP:99

ŠkVP:99

Ročník: deviaty

Počet týždenných hodín

Celkový počet hodín v roku

<u>Tematické okruhy:</u>	
Človek a spoločnosť, komunikácia	23h
Rodina a spoločnosť	15h
Mládež a jej svet	18h
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	7h
Človek a príroda	16h
Krajina, ktorej jazyk sa učím	6h
Krajiny, mestá a miesta	1h
Vzory a ideály	2h
Voľný čas a záľuby	8h
Profesia a pracovný život	3h
Spolu:	99h
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Prítomný jednoduchý a priebehový čas Jednoduchý minulý a predprítomný čas Jednoduchý minulý a minulý priebehový čas Budúci čas – vyjadrenie budúcnosti „will/going to“ a prít. priebehovým časom Modálne slovesá	Gramaticky správne tvoriť a rozlišovať použitie prítomných, minulých, predprítom. a budúceho času Rozlíšiť vyjadrenie plánov, rozhodnutia a predpovede Poznať význam a použitie modálnych sloviac vo vetách
Používanie gerundia alebo neurčitku slovesa Gerundium vo vetách so slovesami citovnímnia „ can see/hear someone/something + -ing“ Gerundium vo vetách „There is someone/something + -ing“ Tvorba prídavných mien príponami –ed/-ing Klimatické zmeny Trpný rod v rôznych časoch	Rozlíšiť používanie gerundia a neurčitku slovesa vo vete Používať gerundium po slovesách citového vnímania „ see/hear“ a po zloženinách someone/something Tvoríť prídavné mená správnymi príponami v súlade s kontextom vety Hovoriť o environmentálnych problémoch Tvoríť a používať trpný rod v prítomnom, minulom, predprítomnom a budúcom čase
Podmienkové súvetie I. typu Opisné tvary modálnych sloviac v podm.	Gramaticky správne vytvoríť podm. súvetia I. typu aj s použitím opisných tvarov modál.

súvetí I. typu Časové vety Vzťahy Tvorba otázok Povolania Frázové slovesá oddeliteľné a neoddeliteľné Formálny list Podmienkové súvetie II. typu Modálne sloveso „would“ na vyjadrenie nereálneho a imaginárneho Účinkové vety Trpný rod modálnych slovíes Zvratné a zdôrazňovacie zámená Predložky Kultúrne zvyky a tradície v Británii	slovies „be able to, have to“ Rozlíšiť použitie časových spojok v časových vetách Rozprávať o vzťahoch a problémoch v nich Používať vhodné modálne slovesá a zámená pri tvorbe otázok v rôznych časoch Poznať názvy frekventovaných povolání Poznať význam a použitie frázových slovíes Ovládať štruktúru a napísať formálny list Gramaticky správne vytvoriť podmienkové súvetia II. typu Tvoríť vety s použitím väzby „so...that“ Tvoríť trpný rod modálnych slovíes Poznať použitie zdôrazňovacích zámen Používať správne predložky v komunikácii Poznať fakty z histórie i súčasnosti Britán národných hrdinov
---	--

Učebné osnovy

Počet týždenných hodín ŠVP:2

Celkový počet hodín v roku ŠVP:66

Ročník: deviaty

Počet týždenných hodín iŠkVP:0

Celkový počet hodín v roku iŠkVP:66

Tematické okruhy:	
Vzdelávanie a práca	7h
Rodina a spoločnosť	7h
Voľný čas a záľuby	3h
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	7h
Človek a príroda	7h
Oblievanie a móda	4h
Výživa a zdravie	7h
Uprostred multikultúrnej spoločnosti	6h
Náš domov	7h
Človek na cestách	4h
Obchod a služby	4h
Šport nám, my športu	3h
Spolu:	66h
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Formálne i neformálne pozdravy Opis vecí a priestorov v škole Základné a radové číslovky Sloveso „to be“ Frekvenčné príslovky Slovesá v jednoduchom prítomnom čase	Pozdraviť, predstaviť sa Pomenovať veci a miestnosti v škole Pracovať s číslami do100 Tvoríť dátumy a poradie Používať sloveso “byť” v klad. i zápor. tvare, tvoríť otázky a odpovedať Tvoríť gram. správne kladné i záporné vety

<p>Použitie spojok “and,but, because” Voľnočasové aktivity Modálne sloveso „can/could“ Členovia rodiny Slovesá „love, like, don't like, hate+ing...“ Opis ľudí a predmetov, väzba „look like“</p> <p>Prítomný priebehový čas Vyjadrenie budúceho deja pomocou “to be going to” Môj dom Príslovky miesta Väzba „there is/are“, určitý a neurčitý člen Tvorba prívlastňovacích mien a zámen Wh – opytovacie zámená v otázkach “what, who,when,where, which,how, how much, how many” Obchody v meste Väzba want + neurčitok, /need +pods. meno Sloveso „to have“ Tvorba návrhov pomocou „Would you like ..., Shall we..., What about...“ Opis zvierat Prídavné mená miery, farby a kvality v základnom tvare Intenzifikátory “really,very” Vyjadrenie názoru pomocou „What do you thing about...?, How do you feel about...?“ Názvy športov Tvorba podstatných mien zo sloviess Tvorba prísloviess z prídavných mien Pravidelné stupňovanie krátkych aj dlhých prídavných mien Nepravidelné stupňovanie prídavných mien “good a bad” Minulý čas slovesa „byť“</p> <p>Časti tela Ponúknutie pomoci pomocou „What's the mater...?“ Zdvorilé ponuky s pomocou can/could Dopravné prostriedky Denný režim Oblečenie Vyjadrenie množstva pomocou „some, any, a lot of...“ Jednoduchý minulý čas pravidelných sloviess, tvorba otázky, odpovede a záporu, Wh- otázky Jednoduchý minulý čas nepravidelných sloviess, tvorba otázky, odpovede a záporu,</p>	<p>v jednod. prít. čase, tvoriť otázky a odpovedať, rozlíšiť koncovku –s v 3.osobe Pomenovať voľnočasové aktivity Vyjadriť vedomosti a schopnosti, pýtať sa Pomenovať a predstaviť členov rodiny Vyjadriť pocity, názory a schopnosti Charakterizovať vzhľad človeka aj jeho vlastnosti, opísať vec Tvoríť kladné , záp. vety a otázky v prít. prieb. čase Vyjadriť plánovanú budúcnosť Pomenovať izby v dome a nábytok Opísať miestnosť s použitím prísloviess miesta a väzby „there is/are“ Poznať a pomenovať prív. mená a zámená Tvoríť vety s opytovacími zámenami</p> <p>Poznať konverzáciu v obchode Pomenovať rôzne obchody v meste Používať sloveso “mat” a v klad. i zápor. tvare tvoriť otázky a odpovedať Ponúkať a navrhovať, odpovedať Odpovedať „I would like...“ Pomenovať zvieratá a opísať ich telo Poznať základné prídavné mená označujúce vlastnosti Používať intenzifikátory Vyjadriť svoj názor</p> <p>Pomenovať športy Tvoríť slovné druhy s rovnakým slovným základom Tvoríť 2. a 3.stupeň prídavných mien pridaním vhodných koncoviek, alebo „more“ a !most“ ,rozlíšiť ich použitie, poznať výnimky v stupňovaní Tvoríť kladné, záporné vety a otázky so slovesom „byť“ v minulom čase Pomenovať časti tela a opísať</p> <p>Opýtať sa a ponúknuť pomoc Ovládať zdvorilostné ponuky Pomenovať dopravné prostriedky Hovoriť o aktivitách počas dňa Pomenovať časti oblečenia Používať pred podst. menami slová vyjadrujúce množstvo Tvoríť gram. správne kladné i záporné vety v minulom čase, tvoriť otázky a odpovedať</p>
--	--

Žiadosť o povolenie pomocou „Could I have/I try..., I am going to have/to try...“	Rozlišovať pravid. a nepravid slovesá Požiadať o povolenie
---	---

Ruský jazyk

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	3	3	0	0	0	6
Školský vzdelávací program	0	0	3	2	2	7
Spolu	3	3	3	2	2	13

ÚVOD

Vzdelávací štandard z ruského jazyka pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1 svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2008. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na úrovni A1. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. V aktuálnej verzii sa používa namiesto pojmu sociolingvistická kompetencia pojem sociolingválna kompetencia, komunikačné zručnosti sa uvádzajú ako komunikačné jazykové činnosti a stratégie, spôsobilosti v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet druhý cudzí jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom anglický jazyk, slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia. Vzhľadom

na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba druhého cudzieho jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci nižšieho stredného vzdelávania. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania ruského jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu ruský jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu ruský jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

RUSKÝ JAZYK – ako druhý cudzí jazyk ZŠ

Komunikačné jazykové kompetencie

Učiaci sa, ktorý dosiahne úroveň A1:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, tieto výrazy a frázy dokáže používať,
- dokáže predstaviť seba aj iných, dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná a o veciach, ktoré vlastní,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť.

1 Jazyková kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- používa iba základný rozsah jednoduchých výrazov týkajúcich sa osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,
- má základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- prejavuje iba obmedzené ovládanie základných gramatických štruktúr a typov viet, ktoré sú súčasťou osvojeného repertoáru,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučených slov a slovných spojení zrozumiteľnú pre rodených hovoriacich, ktorí sú zvyknutí komunikovať s cudzincami,
- dokáže odpísať známe slová a krátke slovné spojenia, napríklad jednoduché pokyny alebo inštrukcie, názvy každodenných predmetov, názvy obchodov a bežne používané ustálené spojenia,
- dokáže vyhláskovať svoju adresu, štátnu príslušnosť a ostatné osobné údaje.

2 Sociolingvistická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť sa, atď.

3 Pragmatická kompetencia

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejších lineárnych spojovacích výrazov, napríklad „a“ alebo „potom“,
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede, ktoré sú poznamenané mnohými pauzami, nevyhnutnými na hľadanie výrazových prostriedkov, na artikuláciu menej známych slov a na pokusy o vhodnejšiu formuláciu.

Komunikačné zručnosti

1 Počúvanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas na pochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom, ktoré sú pomaly a zreteľne adresované a dokáže porozumieť krátkemu jednoduchému popisu cesty.

2 Čítanie s porozumením

Učiaci sa na úrovni A1

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch, na pohľadniciach,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života,
- dokáže si pri jednoduchšom informačnom materiály a krátkych, jednoduchých opisoch urobiť predstavu o obsahu, najmä ak má k dispozícii vizuálnu pomoc,
- rozumie krátkemu jednoduchému písomnému popisu cesty.

3 Písomný prejav

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže napísať krátky osobný list alebo pohľadnicu, napríklad pozdrav z dovolenky,
- dokáže vyplniť jednoduché registračné formuláre s osobnými údajmi ako meno, štátna príslušnosť, adresa, telefón a podobne,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom kde žijú a čo robia,
- vie si písomne vyžiadať informácie alebo ich podať ďalej,
- vie napísať jednoduché slovné spojenia alebo vety a použiť v nich spojovacie výrazy ako „a“, „ale“ alebo „pretože“.

4 Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že jeho partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči, a že mu pomôže sformulovať, čo sa pokúša povedať,
- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho základných potrieb alebo na známe témy,
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie, opýtať sa niekoho ako sa má,
- vie predstaviť seba a iných a reaguje, keď ho predstavujú,
- rozumie každodenným výrazom, ktoré sú zamerané na uspokojenie jednoduchých konkrétnych komunikačných potrieb a vie reagovať na jednoduché informácie, ktoré sa dozvie,
- rozumie otázkam a pokynom, jednoduchému opisu cesty, vie niekoho o niečo požiadať a niekomu niečo oznámiť.

Ústny prejav – monológ

Učiaci sa na úrovni A1:

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba, miesto, kde žije, čo robí a ľudí, ktorých pozná.

Prehľad spôsobilostí a funkcií komunikácie stanovených pre úrovne A1

podľa SERR pre jazyky:

	Spôsobilosti	Funkcie
1.	Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť. Pozdraviť. Odpovedať na pozdrav. Rozlúčiť sa. Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie.
2.	Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa. Potvrdiť (trvať na niečom). Začleniť informáciu. Odpovedať na žiadosť.
3.	Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať. Opísať. Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas). Opraviť (korigovať).
4.	Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor. Vyjadriť svoj súhlas. Vyjadriť svoj nesúhlas. Vyjadriť presvedčenie. Vyjadriť vzdor. Protestovať. Vyjadriť stupeň istoty.
5.	Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby. Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce).
6.	Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia. Vyjadriť neznalosť. Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť.
7.	Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie. Vyjadriť smútok, sklúčenosť. Vyjadriť sympatie. Vyjadriť fyzickú bolesť. Utešiť, podporiť, dodať odvalu.
8.	Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej. Vyjadriť sklamanie. Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu. Ubezpečiť. Vyjadriť úľavu. Vyjadriť spokojnosť. Vyjadriť nespokojnosť, postávať sa. Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím.
9.	Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
10.	Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz. Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu. Získať povolenie, súhlas. Dať súhlas, povoliť niečo. Odmietnuť. Zakázať. Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz. Vyhrázať sa. Sľúbiť.
11.	Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviňovať, obviňovať sa, priznať sa. Ospravedlniť sa. Odmietnuť obvinenie. Vyčítať.
12.	Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo. Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva. Vyjadriť prekvapenie. Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo. Vyjadriť nezáujem.
13.	Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo. Odpovedať na žiadosť. Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal. Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali. Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného). Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem. Odpovedať na návrh niekoho iného.
14.	Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím. Poradiť. Dodať odvalu/Podporiť. Adresovať niekomu svoje želanie.
15.	Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho. Predstaviť sa. Reagovať na predstavenie niekoho. Privítať. Predniesť prípitok.
16.	Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor.
17.	Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Začať rozhovor. Ujať sa slova v rozhovore. Vypýtať si slovo. Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili. Zabrániť niekomu v rozhovore.
18.	Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru

СПОСОБНОСТЬ 1: «НАЧАТЬ РАЗГОВОР, ИСХОДЯ ИЗ КОНКРЕТНОЙ» УРОВЕНЬ A1
Spôsobilosť č.1: „Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Начать разговор, исходя из конкретной ситуации Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Обратить на себя внимание Upútať pozornosť	Скажите, пожалуйста, ... Извините, ... Простите... Разрешите... Вы не скажете, ... Познакомься, пожалуйста, ... Познакомьтесь... .	Rozkazovací spôsob slovíes	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu a neverbálnou komunikáciou. V komunikácii sa uplatňuje hovorový štýl. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialóg, príbeh, úryvok a dramatizácia rozprávky, riekanka, pesnička, básnička, komiks a pod.	Dodržiavať pravidlá slušnosti v komunikácii. Upozorniť na interkultúrne rozdiely pri nadviazaní rozhovoru.
	Поприветствовать Pozdraviť	Доброе утро! Добрый день! Добрый вечер! Здравствуй (-те)! Привет!	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		
	Ответить на приветствие Odpovedať na pozdrav	Здравствуй (-те). Добрый день. Доброе утро. Добрый вечер. Привет.	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		
	Поблагодарить и выразить свою признательность Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie	Спасибо. Спасибо за... Большое спасибо. Я благодарю за... Мы благодарим за...	Citoslovce vo význame prísudku. Časovanie slovíes v prítomnom čase Krátke tvary prídavných mien		
	Попрощаться Rozlúčiť sa	До свидания. Пока. Спокойной ночи! Счастливого пути!	Spojenie prídavných mien s podstatnými menami.		

СПОСОБНОСТЬ 2: «ВЫСЛУШАТЬ И ИНФОРМИРОВАТЬ» УРОВЕНЬ A1
Spôsobilosť č. 2: „Vypočuť si a podať informácie“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выслушать и информировать Vypočuť si a podať informácie	Получить информацию Informovať sa	Как тебя зовут? Откуда ты? Скажите, пожалуйста, это...? Как поживаешь? Что у тебя (у вас) нового? Разрешите узнать ваше имя и отчество? Вы можете мне дать ваш адрес? Когда это	Intonácia opytovacích viet s opytovacím zámenom aj bez neho.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská	Najdôležitejšie verejné a súkromné služby (« kde a čo žiadať ») : pošta, banky, miestne úrady (radnice), polícia...

		было? Не могли бы вы мне сказать ...		komunikácia, dialógy, jednoduché rozprávanie, plagáty, krátky telegram, jednoduchý telefonický rozhovor, pohľadnica, blahoželanie, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.
	Подтвердить (настаивать на чём-либо) Potvrdit' (trvať na niečom)	Да, это так. Это Красная площадь. Да, конечно. Хорошо. Очень хорошо. Я уверен, что...		
	Вставить информацию Začleniť informáciu			
	Ответить на просьбу Odpovedať na žiadosť	Пожалуйста. С удовольствием.		

СПОСОБНОСТЬ 3: «ВЫБРАТЬ ИЗ ПРЕДЛАГАЕМЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ» УРОВЕНЬ A1
Spôsobilosť č. 3: „Vybrať si z ponúknutých možností“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выбрать из предлагаемых возможностей Vybrať si z ponúknutých možností	Определить Identifikovať	Пример: Это город Братислава.	Skloňovanie podstatných mien. Štruktúra oznamovacej vety.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduché rozprávanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, reklama a pod.	Dodržiavať základné pravidlá a postoje pri nákupoch (vedieť pozdraviť, spresniť výber, zaplatiť, atď.) a upozorniť na interkultúrne rozdiely.
	Описать Opísať	Пример: Город Братислава – столица Словакии. Он находится на берегах Дуная.			
	Подтвердить. Выразить несогласие. Исправить. Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)	Да, это так. Нет, это не так, а ...			

СПОСОБНОСТЬ 4: «ВЫСКАЗАТЬ СВОЁ МНЕНИЕ » УРОВЕНЬ A1
Spôsobilosť č. 4: „Vyjadriť svoj názor“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Высказать своё мнение Vyjadriť svoj názor	Высказать своё мнение Vyjadriť svoj názor	Я думаю, что... Я хочу сказать, что... Мне кажется, что...	Prítomný čas sloviess. I.a II. časovanie sloviess.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá	Upozorniť na špecifiká komunikácie pri vyjadrovaní prekvapenia a svojho názoru v
Vyjadriť svoj názor	Выразить своё согласие	Да, это так. Да, конечно. Я согласен	Časovanie modálnych		

Vyjadriť svoj súhlas	(согласна). Ты прав (-а).	slovies v prítomnom čase.	spoločenská komunikácia, dialógy, rozprávanie, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	neformálnom, familiárnom styku.
Выразить своё несогласие Vyjadriť svoj nesúhlas	Нет, это не так. Я не согласен (не согласна). Нет, я (мы) против. Я должен (должна) сказать...			
Выразить убеждение Vyjadriť presvedčenie	Я знаю. Я верю, что...			
Выразить упрямство, сопротивление Vyjadriť vzdor	Нет. Я не буду... Я не хочу... Я не могу...			
Протестовать Protestovať	Это неправда! Это несправедливо! Это нечестно!			
Выразить степень уверенности Vyjadriť stupeň istoty	Я знаю точно. Это верно. Я уверен.			

СПОСОБНОСТЬ 5: « ВЫРАЗИТЬ СВОЁ ЖЕЛАНИЕ » УРОВЕНЬ A1
Spôsobilosť č.5 „Vyjadriť svoju vôľu“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выразить своё желание Vyjadriť svoju vôľu	Выразить свои желания /мечты Vyjadriť svoje želania/túžby	Я хочу ... Я мечтаю ... Я мечтаю о ...	Slovné spojenie быть, стать кем?+inštrumentál	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduchý telefonický rozhovor a pod.	Vyjadriť túžby a želania primerane komunikačnej situácii, identifikovať základné spoločenské normy pri vyjadrení želaní a túžob, napr. upozorniť žiaka na direktívny tón, ktorý môže byť v cieľovej krajine považovaný za neslušný.
	Выразить свои планы (ближайшие и будущие) Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)	На следующей неделе я ... Мы будем ...	Budúci čas slovies. Slovné spojenia: на этой, будущей (следующей), прошлой неделе; в этом, в будущем в следующем), прошлом году.		

СПОСОБНОСТЬ 6: « ВЫРАЗИТЬ СВОИ СПОСОБНОСТИ И УМЕНИЯ » УРОВЕНЬ A1
Spôsobilosť č. 6: „Vyjadriť svoju schopnosť“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выразить свои способности и умения Vyjadriť svoju schopnosť	Показать свои знания Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia	Я знаю ... Я узнал, что...	Časovanie slovesa знать, уметь, мочь а их správne používanie pri komunikácii.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialógy, jednoduchý telefonický rozhovor, pozvánka, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Zájmy a koníčky mládeže (šport, hudba...)
	Высказать свои незнания Vyjadriť neznalosť	Я не знаю, как (что, где, кто, когда ...)			
	Высказать своё умение что-либо делать Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť	Я умею (могу) + инфинитив			

СПОСОБНОСТЬ 7 : « ВОСПРИНИМАТЬ И ПРОЯВЛЯТЬ СВОИ ЧУВСТВА » УРОВЕНЬ A1
Spôsobilosť č.7: „Vnímať a prejavovať svoje city“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Воспринимать и проявлять свои чувства Vnímať a prejavovať svoje city	Проявить свою радость, удовлетворение Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie	Какой хороший день! Ах, как хорошо! Как здорово! Как красиво! Прекрасно!	Časovanie slovesa бояться а správne používanie slovesa болеть v rôznych významoch: а) болеть (чем?) гриппом б) У меня болит глаз, (болят глаза). с) Мы боеем за «Слован» Братислава.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: spoločenská komunikácia, dialógy, krátke oznámenie, jednoduchý telefonický rozhovor, krátke blahoželanie, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Poukázat' na rozdielne formy prejavu citov/pocitov (radosť, nadšenie, smútok, žiaľ, bolesť, zlosť a pod.) s prihliadnutím na kultúrne aspekty krajiny.
	Выразить печаль, удрученность Vyjadriť smútok, skl'účenosť	Жалко, что ... Мне неприятно. Мне грустно.			
	Проявить симпатии Vyjadriť sympatie	Ты мне нравишься. Давай дружить!			
	Выразить физическую боль Vyjadriť fyzickú bolesť	Мне больно. У меня болит (-ят) ...			
	Успокоить, подбодрить, помочь набраться смелости Utešiť, podporiť, dodať odvahu	Всё нормально. Не беспокойся! Всё будет в порядке. Не бойся! Не бойтесь! Всё хорошо.			

СПОСОБНОСТЬ 8 : « ВЫРАЗИТЬ ОЖИДАНИЯ И РЕАГИРОВАТЬ НА НИХ » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 8: „Vyjadriť očakávania a reagovať na ne“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Выразить ожидания и реагировать на них Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Выразить надежду Vyjadriť nádej	У тебя будет всё хорошо. У тебя всё получится.	Краткий tvar прилагательных мien	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Učiteľ si vyberá z nasledujúcich žánrov: jednoduchá spoločenská komunikácia, dialóg, pozvánka, jednoduchý telefonický rozhovor, pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky a pod.	Poukázat' na medzilidské vzťahy a vhodnosť výberu komunikačných prostriedkov na vyjadrenie očakávania, prejavenie účasti s iným človekom v prípade problémov primerane veku žiaka a ním dosiahnutej komunikačnej úrovne.
	Выразить разочарование Vyjadriť sklamanie	А я тебе (вам) верил! Мы тебе (вам) верили!			
	Выразить страх, беспокойство Vyjadriť strach, znepekojenie, obavu	Я боюсь, что... Мне страшно!			
	Заверить в чём либо Ubezpečiť	Не бойся! Не бойтесь! Всё будет хорошо.			
	Выразить облегчение Vyjadriť úľavu	Ух! Наконец-то! Как хорошо, что всё прошло (закончилось).			
	Выразить удовлетворение Vyjadriť spokojnosť	Я рад (-а)... Я доволен (довольна). Мне нравится.			
	Выразить недовольствие, пожаловаться Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si	Я не доволен (не довольна). Мне (нам) не нравится.			
	Узнать, кто доволен (не доволен) кем-либо, чём-либо Zistiť spokojnosť/ nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím	Ты (не) доволен ...? Тебе (не) нравится ...?			

СПОСОБНОСТЬ 9 : « ПРЕДСТАВИТЬ СВОИ УВЛЕЧЕНИЯ И СВОЙ ВКУС » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 9: „Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Представить свои увлечения и свой вкус Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Выразить, что мне нравится Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam	Мне нравится ... Я люблю ...	Slovné spojenie: prítomný čas sloves + infinitív Záporná časťica ne so slovesami Použitvanie 3. stupňa prísloviiek	Ústny prejav formou jednoduchého monológu – oboznámiť okolie o záľubách alebo formou dialógu – reagovať a vyjadriť svoj postoj v rámci vzniknutých situácií - jednoduché aktuálne témy Písomný prejav: napísať jednoduchý text opisujúci záľuby a postoje voči prostrediu – jednoduchý osobný list, reagovať na prežitú situáciu a zážitky v minulosti – jednoduchý osobný list.	Aktivity voľného času, porovnať rôzne druhy športov a činností voľného času v rámci Slovenska a krajiny cieľového jazyka
	Выразить своё отрицательное отношение к кому-либо/чему либо Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád	Я не люблю не люблю... Мне не нравится ...			
	Выбрать из предлагаемого то, что нравится больше всего Vybrať si z ponúknutých možností najobľúbenejšiu	Больше всего люблю ... Больше всего мне нравится ...			

СПОСОБНОСТЬ 10 : « ОПРЕДЕЛИТЬ, СООБЩИТЬ И ПРИНЯТЬ ПРАВИЛА ИЛИ ОБЯЗАННОСТИ »
УРОВЕНЬ A10

Spôsobilosť č.10 : „Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti “Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
<p>Определить, сообщить и принять правила или обязанности</p> <p>Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti</p>	Выразить приказ. Vyjadriť príkaz/zákaz	Открой (-те) окно! Слушай (-те)!Повесь (-те)!	<p>Používanie výrazov možno, нельзя</p> <p>Budúci čas sloviess</p>	<p>Komunikačný kontext sa realizuje formou krátkeho dialógu s uplatnením hovorového alebo administratívneho štýlu.</p> <p>Vyjadrenie požiadaviek a sťažností, súhlasu a odmietnutia aj formou jednoduchého monológu, základné frázy</p> <p>Typy textov: jednoduché dialógy nesúce základné rozkazy a príkazy, prosby, požiadavky a odmietnutia.</p>	<p>Rozdielnosti v spôsobe vyjadrenia a prijatia základných pravidiel a povinností medzi Slovenskom a cieľovou krajinou</p> <p>Rozdielnosti vo vyjadrení nesúhlasu, odmietnutia, sľubov a zákazov</p>
	Выразить моральную или социальную норму Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu	Поздоровайся! Поздоровайтесь! Уступи (-те) место старшим!			
	Получить разрешение Získať povolenie, súhlas	Можно открыть окно?			
	Дать разрешение, разрешить что-либо Dať súhlas, potvrdiť niečo	Пожалуйста. Да, можно. Вы можете смотреть телевизор.			
	Отказать. Odmietnuť	Нет, нельзя.			
	Запретить. Zakázať	Не делай это!			
	Воспротивиться запрету Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz	Почему нельзя? Им можно, а нам нельзя?!			
	Угрожать. Vyhrážať sa	Ну, подожди! Ты у меня получишь!			
Обещать. Sľúbiť	Извини, я больше не буду. Я буду слушаться.				

СПОСОБНОСТЬ 11 : « РЕАГИРОВАТЬ НА НЕСОБЛЮДЕНИЕ ПРАВИЛ ИЛИ ОБЯЗАННОСТЕЙ » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č.11: „Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinnosti “ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
<p>Реагировать на несоблюдение правил или обязанностей</p> <p>Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinnosti</p>	Обвинить. Признать свою вину Obviniť, obviniť sa, priznať sa	Это твоя вина. Я виноват.	<p>Rozkazovací spôsob sloviess</p> <p>Záporná časťica ne so slovesami</p>	<p>Komunikačný kontext sa realizuje formou stručného dialógu alebo monológu s použitím základných fráz a základnej slovnej zásoby danej témy s uplatnením hovorového štýlu.</p> <p>Typy textov: pohľadnice, osobné</p>	<p>Základné rozdiely a zvláštnosti vo vyjadrení ospravedlnenia, ľútosti, obvinenia a kritiky v slovenskom jazyku a v cieľovom jazyku</p> <p>Rozdielnosti v špecifických výrazoch a formulovaní viet danej problematiky medzi slovenským</p>
	Извиниться Ospravedlniť sa	Извини (-те)! Прости (-те)!			
	Отрицать обвинение Odmietnuť obvinenie	Я не виноват! Я это не сделал.			
	Упрекать Vyčítať	Как тебе не стыдно!			

				listy, krátke formálne listy	jazykom a cieľovým jazykom
--	--	--	--	------------------------------	----------------------------

СПОСОБНОСТЬ 12 : « РЕАГИРОВАТЬ НА ЧТО-ЛИБО (СЛУЧАЙ ИЛИ СОБЫТИЕ) » УРОВЕНЬ А1
Spôsobilosť č. 12: „Reagovať na príbeh alebo udalosť“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Реагировать на что-либо (случай или событие) Reagovať na príbeh alebo udalosť	Выразить интерес к чему-либо Vyjadriť záujem o niečo	Примеры: Я тоже хочу стать космонавтом. Я тоже пойду с вами в кино.	Záporná časťica не so slovesami	Komunikácia sa realizuje v podobe jednoduchého dialógu. Jednoduché rozprávanie príbehu, opis udalostí a činností s uplatnením hovorového štýlu	Typy textov: jednoduché osobné listy, úryvok z rozprávky, komiks, poznámky a odkazy Obľúbené rozprávky a príbehy detí na Slovensku a v krajinách cieľového jazyka
	Выразить интерес к рассказу кого-либо Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva	Это очень интересно.			
	Выразить удивление Vyjadriť prekvapenie	Не может быть!			
	Выразить, что это меня не удивило Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo	Ничего нового. Ты нас не удивил.			
	Проявить незаинтересованность Vyjadriť nezáujem	Меня это не интересуєт.			

СПОСОБНОСТЬ 13 : « ПРЕДЛОЖИТЬ И РЕАГИРОВАТЬ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕ » УРОВЕНЬ А1
Spôsobilosť č. 13: „Ponúknuť a reagovať na ponuku“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Предложить и реагировать на предложение Ponúknuť a reagovať na ponuku	Выразить просьбу. Žiadať od niekoho niečo	Дай мне, пожалуйста, ... Покажи. ..	Rozkazovacie a zvolacie vety	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu.	Zdvorilo ponúknuť pomoc, prijať ju alebo odmietnuť. Stolovania na Slovensku a v cieľovej krajine. Nákup šiat a obuvi (vzťahy zákazník a personál)
	Ответить на просьбу Odpovedať na žiadosť	Пожалуйста. Конечно.			
	Предложить сделать что-либо сообща Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal	Ты придёшь ко мне сегодня? Спроси у дедушки.			
	Предложить сделать что-либо сообща Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonal	Давай посмотрим телевизор! Давайте играть в футбол!			
	Предложить помощь (сделать что-нибудь вместо кого-либо другого) Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného)	Я вам помогу.			

	Предложить что-либо одолжить/подарить Navrhnuť, že niečo požičiam, darujem	Возьми. Бери. Дарю			
	Ответить на предложение кого-либо. Odpovedať na návrh niekoho iného	Спасибо. С удовольствием.			

СПОСОБНОСТЬ 14: « РЕАГИРОВАТЬ НА ТО ,ЧТО ПРОИЗОЙДЕТ В БУДУЩЕМ » УРОВЕНЬ А1
Spôsobilosť č. 14: „Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Реагировать на то, что произойдет в будущем Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Предупредить кого-либо о чём-либо Varovať pred niekým/niečím	Осторожно! Внимание! Двери закрываются! (в метре)	Genitív podstatných mien pri vyjadrení želania	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky, krátke a jednoduché novinové správy	Vedieť zdvorilo požiadať o radu, pomoc a vedieť zdvorilo odpovedať. Moje plány do budúcnosti Rôzne formy želaní, napr. do nového roka, narodeniny...
	Посоветовать. Poradiť	Купи... это очень красиво.			
	Придать смелости/ Поддержать Dodat' odvahy/ Podporiť	Быстрее! Смелее! Ты победишь!			
	Выразить желание. Adresovať niekomu svoje želanie	Я хочу...			

СПОСОБНОСТЬ 15: « РЕАГИРОВАТЬ ПРИ ПЕРВОЙ ВСТРЕЧЕ » УРОВЕНЬ А1
Spôsobilosť č.15: „Reagovať pri prvom stretnutí“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Реагировать при первой встрече Reagovať pri prvom stretnutí	Представить кого-нибудь. Predstaviť niekoho	Папа, познакомься, это ...	Rozkazovací spôsob sloviess.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: pohľadnice, plagáty, ilustrované opisy, katalógy, ilustrované rozprávky.	Vedieť predstaviť seba aj iných. Např. Angličania si pri stretnutí podávajú ruky, Francúzi si vymenia božk na líce, atď. Zdvorilostné frázy pri zoznámení.
	Представиться. Predstaviť sa	Разреши (-те) представиться. Меня зовут ...			
	Реагировать на чьё-то представление Reagovať na predstavenie niekoho	Очень приятно. Рад (рада) с тобой (с вами) познакомиться			
	Поприветствовать. Privítať	С приездом! Добро пожаловать!			
	Произнести тост. Predniesť prípitok	За здоровье!			

СПОСОБНОСТЬ 16 : «ЗВОНИТЬ ПО ТЕЛЕФОНУ УРОВЕНЬ» A1

Spôsobilosť č.16: „Telefonovať“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Начать, поддержать и закончить телефонный разговор Začať rozhovor, udržiavať rozhovor, ukončiť telefonický rozhovor	Звонить по телефону Telefonovať	Алло! Да. Позовите, пожалуйста... Я могу говорить с...? До свидания.	Skloňovanie podstatných a prídavných mien, osobných a ukazovacích zámien, časovanie slovíes.	Forma jednoduchých otázok a odpovedí, v prípade potreby žiak vie predstaviť sa a vyžiadať si osobu, s ktorou si želá hovoriť. Prítomný podmieňovací spôsob ovláda zatiaľ pasívne, bez systematického precvičovania.	Tiesňové volania (polícia, požiarňa služba, rýchla zdravotná pomoc...) Základné pravidlá pri predstavovaní sa

СПОСОБНОСТЬ 17 : « ОБМЕНИВАТЬСЯ МНЕНИЯМИ, РАЗГОВАРИВАТЬ С КЕМ-ЛИБО » УРОВЕНЬ A1

Spôsobilosť č. 17: „Vymieňať názory, komunikovať s niekým“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Обмениваться мнениями, разговаривать с кем-либо Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Завести разговор Začať rozhovor	Знаете, что...	Skloňovanie podstatných a prídavných mien, osobných a ukazovacích zámien, časovanie slovíes.	Komunikačný kontext sa realizuje formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu a neverbálnou komunikáciou (vyjadrenie jednoduchých pocitov - radosť, smútok, hnev). Typy textov: rozhovory, úryvok, jednoduché listy, e-mail, sms, ilustrované rozprávky, jednoduchý komiks	Základné pravidla slušnosti pri rozhovoroch s prihliadnutím na špecifiká komunikačného kontextu a komunikačných partnerov Vzťahy medzi rodičmi a deťmi, mužmi a ženami, staršími a mladšími Spôsob vyjadrovania a správania svedčí o správnej výchove v rodine a v škole.
	Взять инициативу Ujať sa slova v rozhovore	Можно я скажу.			
	Попросить слова Vyprýtať si slovo	Можно мне сказать?			
	Вратить са к недоповеданému, keď ma prerušili				
	Забранит' niekomu v rozhovore				

СПОСОБНОСТЬ 18 : « УБЕДИТЬСЯ, ЧТО МОИ СЛОВА, ТО, О ЧЁМ Я ГОВОРИЛ, МОИ АРГУМЕНТЫ БЫЛИ ПОНЯТЫ » УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č. 18 „Uistiť sa v rozhovore, že moje slová /môj výklad/ môj argument boli pochopené “ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácia funkcie	Jazykové prostriedky	Jazykový register	Jazyková a interkultúrna dimenzia
Убедиться, что мои слова, то, о чём я говорил, мои аргументы были поняты Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	Убедиться в том, что слушатели меня поняли Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia	Вам понятно, что я сказал? Вам всё понятно?	Intonácia opytovacej vety bez opytacieho zámena	Komunikačný kontext prebieha formou dialógu s uplatnením hovorového štýlu. Typy textov: krátke príbehy, krátke rozhovory, ilustrované príbehy	Snaha o nadviazanie známosti s cudzincom, ktorého jazyk ovládame len čiastočne. Zdvorilo požiadať o zopakovanie alebo pomalšie rozprávanie. Ak chce niekto ovládať cudzí jazyk, nesmie mať strach začať rozhovor s cudzincom.
	Убедиться в правильности понимания проблемного слова, фразы Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané				
	Показать о помощи при выслушивании взглядом проблематического слова/выяснения/фразы Požiadať o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy	Скажите, пожалуйста, как это правильно сказать по-русски? Скажите, пожалуйста, как это будет по-русски?			
	Нарядить забытое/незнаемое слово Nahradit' zabudnuté/neznáme slovo	Я не могу вспомнить, как это называется / как это сказать по-русски.			
	Искать слово, предложение Искать слово/vetu				
Исправиться, вернуться к разговору Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru					

Odporučené spôsobilosti

СПОСОБНОСТЬ 1 : « РЕАГИРОВАТЬ В ОБОСТРЁННОЙ СИТУАЦИИ » УРОВЕНЬ А1

Spôsobilosť č.1: „Reagovať vovyhrotenej situácii“ Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácie funkcie	Jazykové prostriedky
Реагировать в обострённой ситуации Reagovať vo vyhrotenej situácii	Выразить свой гнев, плохое настроение Vyjadriť svoj hnev, svoju zlú náladu	Перестань (-те)! Замолчи (-те)! Я не хочу тебя (вас) слушать! Оставь (-те) меня в покое!	Rozkazovací spôsob sloviac

	Реагировать на гнев, на плохое настроение кого-либо Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného	Не кричи (-те)! Успокойся (-тись)!	
	Обижать Urážať	Иди отсюда! Ты глупый!	
	Ругать Nadávať	Дурак! Дураки!	

СПОСОБНОСТЬ 2: « РЕАГИРОВАТЬ НА ТО, ЧТО ПРОИЗОШЛО. » УРОВЕНЬ A1
Spôsobilosť č.2: „Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti ” Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácie funkcie	Jazykové prostriedky
Реагировать на то, что произошло. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Вспомнить что-либо/кого-либо Spomenúť si na niečo/niekoho	Это был, -а, -о, и ...	Minulý čas slovies
	Высказать, что я что-то/кого-то забыл Vyjadriť, že som na niekoho/niečo zabudol	Я забыл, ... Не помню	
	Напомнить Pripomenúť	Помнишь...?	
	Соболезновать Kondolovať		
	Поздравлять Gratulovať	Дорогая мама! Поздравляю тебя с днём рождения.	

СПОСОБНОСТЬ 3: « ПЕРЕПИСЫВАТЬСЯ » УРОВЕНЬ A2
Spôsobilosť č. 3: „Korešpondovať” Úroveň A1

Spôsobilosti	Funkcie	Aplikácie funkcie	Jazykové prostriedky
Переписываться Korešpondovať	Начать писать письмо Začať list	Здравствуй (-те)! Дорогой (-ая)...	Skloňovanie podstatných a prídavných mien, osobných a ukazovacích zámien, časovanie slovies.
	Переписываться Korešpondovať		
	Закончить письмо Ukončiť list	До свидания.	

Slovná zásoba

Slovná zásoba je popri gramatike základným „stavebným materiálom“ pre tvorbu zmysluplných verbálnych výpovedí. Preto aj pri vyučovaní a učení sa cudzieho jazyka je potrebné venovať jej výberu a osvojovaniu si náležitú pozornosť.

Nižšia úroveň vždy tvorí základ pre navrhovanie lexiky na vyššej úrovni (až po úroveň B2).

Témy pre komunikačné úrovne

Zoznam tém pre komunikačné úrovne A1

Rodina a spoločnosť	Osobné údaje. Tlačivá/dokumenty. Rodina - vzťahy v rodine. Vzťahy medzi ľuďmi. Národnosť/štátna príslušnosť. Náboženstvo
Domov a bývanie	Môj dom/byt. Bývanie v meste a na dedine. Zariadenie bytu. Spoločnosť a životné prostredie. Domov a jeho okolie. Spoločnosť a jej životný štýl
Ľudské telo	Starostlivosť o zdravie. Ľudské telo.Fyzické charakteristiky. Charakterové vlastnosti človeka. Choroby a nehody. Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života. Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie

Doprava cestovanie	a Dopravné prostriedky. Osobná doprava. Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch. Problémy cestných, železničných a leteckých sietí.
Vzdelávanie a práca	Škola a jej zariadenie. Celoživotné vzdelávanie. Pracovné podmienky. Učebné predmety. Pracovné činnosti a profesie. Školský systém
Človek a príroda	Zvieratá/fauna. Počasie. Rastliny/flóra. Klíma. Človek a jeho životné prostredie. Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia.
Voľný čas a záľuby	Záľuby. Knihy a čítanie. Rozhlas, televízia a internet. Výstavy a veľtrhy. Kultúra a jej vplyv na človeka. Umenie a rozvoj osobnosti.
Stravovanie	Stravovacie návyky. Mäso a mäsové výrobky. Zelenina a ovocie. Nápoje. Cestoviny a múčne výrobky. Mliečne výrobky. Stravovacie zariadenia. Príprava jedál. Kultúra stolovania. Zdravá výživa.
Multikultúrna spoločnosť	Cudzí jazyky. Rodinné sviatky. Cudzojazyčná komunikácia. Štátne a cirkevné sviatky. Zvyky a tradície v rôznych krajinách. Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií.
Obliekanie a móda	Základné druhy oblečenia. Odevné doplnky. Výber oblečenia na rôzne príležitosti. Druhy a vzory odevných materiálov. Móda a jej trendy.
Šport	Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne. Športové disciplíny. Význam športu pre rozvoj osobnosti. Nové trendy v športe. Fair play športového zápolenia.
Obchod a služby	Nákupné zariadenia. Pošta a telekomunikácie. Druhy a spôsoby nákupu a platenia. Hotely a hotelové služby. Centrá krásy a zdravia (kaderníctva, fitness). Kultúra nakupovania a služieb
Krajiny, mestá a miesta	Krajiny a svetadiely. Moja krajina a moje mesto. Geografický opis krajiny Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest.
Kultúra a umenie	Druhy umenia. Kultúra a jej formy. Umenie – spoločnosť – kultúra
Človek a spoločnosť Komunikácia	Jazyk ako dorozumievací prostriedok. Formy komunikácie. Kultúra komunikácie
Mládež a jej svet	Aktivity mládeže. Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy. Predstavy mládeže o svete.
Zamestnanie	Pracovné pomery a kariéra. Platové ohodnotenie. Nezamestnanosť.
Veda a technika v službách ľuďstva	Technické vynálezy. Vedecký pokrok.
Vzory a ideály	Človek, jeho vzory a ideály. Pozitívne a negatívne vzory.
Slovensko	Geografické údaje. História. Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície.
Rusko	Krajina, ktorej jazyk sa učím. Geografické údaje. História. Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície.

Vybraná povinná lexika pre komunikačnú úroveň A1

1 Rodina a spoločnosť	Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine - Osobné údaje - Rodina - vzťahy v rodine - Národnosť/štátna príslušnosť - Tlačivá/dokumenty - Vzťahy medzi ľuďmi - Náboženstvo	имя, фамилия, девочка, семья, папа, мама, ребёнок, дети, сын, дочка, бабушка, дедушка, внук, внучка, дядя, тётя, двоюродный брат, двоюродная сестра, жить, работать, профессия, инженер, врач, медсестра, водитель, официант, официантка, служащий, служащая, предприниматель, предпринимательница, экономист, звать, меня зовут, представить, познакомиться, познакомиться, подруга, друг, любить, отдыхать, играть, должен, должна, должны, помогать, надо, мыть, посуда, вытирать, поливать, пыль, выносить, мусор.
2 Domov a bývanie	Môj dom/byt Zariadenie bytu - Môj dom/byt - Zariadenie bytu - Domov a jeho okolie - Bývanie v meste a na dedine - Spoločnosť a životné prostredie - Spoločnosť a jej životný štýl	город, деревня, жить, дом, этаж, подъезд, лифт, комната, квартира, однокомнатная, двухкомнатная, трёхкомнатная, четырёхкомнатная, большая, маленькая, светлая, тёмная, уютная, большая, высокий, низкий, гостиная, детская, кабинет, спальня, кухня, ванная, туалет, балкон, лоджия, гардероб, помещение, прихожая, коридор, кровать, диван, кресло, удобный, ковер, телевизор, стенка, лампа, плита (газовая, электрическая), посуда, стакан, убраться, спать, между, посреди, перед, за, под, над, далеко, недалеко, близко, электроприборы, холодильник, морозильник, стиральная машина, микроволновая печь, пылесос, утюг, видеомagniофон, музыкальный центр, мебель, висеть, настольная, ночная лампа, занавеска, бельё (постельное)

<p style="text-align: center;">3 Ľudské telo, starostlivosť o zdravie</p>	<p style="text-align: center;">Ľudské telo Fyzické charakteristiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ľudské telo, fyzické charakteristiky - Charakterové vlastnosti človeka - Choroby a nehody - Hygiena a starostlivosť o telo - Zdravý spôsob života - Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie 	<p>человек (люди), голова, волосы (короткие, длинные, светлые, тёмные, каштановые, рыжие), блондин, блондинка, брюнет, брюнетка, лицо (круглое, продолговатое, смуглое, бледное, доброе, злое, в веснушках), нос (курносый, длинный, маленький, орлиный, картошкой), рот, губы ухо (уши), глаз (-а) голубые, синие, карие, чёрные, шея, язык, зуб щека, борода, усы, плечо, туловище, грудь, живот, спина, рука, нога , палец, возраст, юноша, молодой, пожилой, старый, мужчина, старик, девушка, женщина, старуха, рост, средний, высокий, низкий</p>
<p style="text-align: center;">4 Doprava a cestovanie</p>	<p style="text-align: center;">Dopravné prostriedky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dopravné prostriedky - Osobná doprava - Príprava na cestu a cestovanie - Turistika a cestovný ruch - Problémy cestných, železničných a leteckých sietí 	<p>транспорт, городской, трамвай, троллейбус, автобус, машина, автомобиль, такси, метро, водитель, таксист, пассажир, самолёт, аэропорт, вокзал, расписание поездов, идти, ходить, ехать, ездить, пешком, пройти, проехать, перейти, перекрёсток, переход, светофор, осторожно, свет, , билет, пластиковая карта, компостер, турникет, остановка, стоянка такси, станция, войти, входить, выйти, выходить, спуститься, подняться, номер, посетить, пешеход, железная дорога, поезд, скорый, пригородный, электричка, вагон</p>
<p style="text-align: center;">5 Vzdelávanie a práca</p>	<p style="text-align: center;">Škola a jej zariadenie Učebné predmety</p> <ul style="list-style-type: none"> - Škola a jej zariadenie - Učebné predmety - Pracovné činnosti a profesie - Školský systém - Celoživotné vzdelávanie - Pracovné podmienky 	<p>школа, класс, парта , доска, стул, стол, шкаф, полка, окно, дверь, стенгазета, школьные принадлежности, тетрадь, учебник, ручка, пенал, карандаш (простой, цветной), дневник, классный журнал, резинка, линейка, портфель, рюкзак, фломастер, мел, губка, тряпка, ученик, ученица, школьник, школьница, школьники, одноклассник, предмет, урок, занятие, перемена (большая, маленькая), отметка, оценка, диктант, контрольная работа, отличник, хорошист, троичник, двоечник, второгодник, учебный год, четверть, полугодие, каникулы, дежурный, расписание уроков, родной язык, иностранный язык, русский язык, словацкий язык, литература, английский язык, немецкий язык, математика, физика, история, география, обществоведение, биология, химия, физкультура, информатика, сочинение, пение, рисование, кружок , стихотворение, кабинет, физкультурный зал, раздевалка, учительская, учить, учиться, писать, читать, изучать, говорить, сказать, рассказать, рассказывать, слушать, смотреть, отвечать, ответить, считать, переводить, перевести, знать, открыть, закрыть, встать, вставать, класть, положить, взять, брать, поднять, поднимать, рисовать, стирать, стереть, присутствовать, отсутствовать, преподавать, строгий, любимый, справедливый, хороший, интересный, пример, образец, цвет, красный, синий, чёрный, белый, зелёный, коричневый, оранжевый, розовый, фиолетовый</p>
<p style="text-align: center;">6 Človek a príroda</p>	<p style="text-align: center;">Zvieratá/ rastliny Počasie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvieratá/fauna - Počasie - Rastliny/flóra - Klíma - Človek a jeho životné prostredie - Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia 	<p>домашние животные, гулять, кормить, собака, порода, дворняжка, породистая, шерсть, морда, хвост, лапа, вид,, кошка, корова, лошадь, коза, овца, кролик, свинья, домашняя птица, курица (куры), гусь, утка, индюк, дикие животные, зоопарк, волк, лиса, олень, кабан, горный козёл, птицы: орел, сокол, воробей, ворона, синица, летать, улетать, прилетать, погода, хорошая, плохая, прекрасная, чудесная, пасмурная, ненастная, холодная, морозная, переменная, облачный, жаркий, туман, дождливый, ветреный, безветренный, светит солнце, идёт дождь, дует ветер, слабый, сильный, умеренный, осадки, молния сверкает, гром гремит, градус, термометр, мороз, жара, природа, времена года, весна, лето, осень, зима</p>

7 Voľný čas a záľuby	<p>Záľuby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Záľuby - Kniha a čítanie - Rozhlas, televízia a internet - Výstavy a veľtrhy - Kultúra a jej vplyv na človeka - Umenie a rozvoj osobnosti 	<p>свободное время, увлечение, хобби, кататься на санках, на коньках, на лыжах, на велосипеде, на лодке, на роликовых коньках, играть в футбол, лепить снежную бабу, играть в снежки, купаться, загорать на солнце, кино, фильм, книга, радио, музыка, популярная, классическая, собирать, коллекционировать, коллекция, салфетка, открытка, наклейка, марка, плакат, значок, этикетка, монета, фотография, играть на компьютере, танцевать, заниматься, музыкальный инструмент, гитара, скрипка, рояль (фортепьяно), труба, флейта, аккордеон, компакт-диск, журнал, петь, исполнять, интересоваться (-ся), записать (-ся), записывать, путешествовать, отдыхать, летний детский лагерь, палатка, костёр, поездка</p>
8 Stravovanie	<p>Stravovanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stravovacie návyky - Mäso a mäsové výrobky - Zelenina a ovocie - Nápoje - Cestoviny a múčne výrobky - Mliečne výrobky - Stravovacie zariadenia - Príprava jedál - Kultúra stolovania - Zdravá výživa 	<p>меню, закуска, холодный, горячий, завтрак, обед, ужин, первое, второе, третье, мясо: говяжье (говядина), свиное (свинина), баранина, сахар, шоколад, фрукты, яблоки, груши, сливы, лимон, банан, арбуз, черника, земляника,</p> <p>овощи: картошка, капуста, морковь, перец, помидор, свёкла, петрушка, укроп, салат, перец, помидор, огурец; напитки: чай, какао;</p> <p>конфета, суп, овощной, мясной, куриный, борщ, рецепт, сок, фруктовая вода, минеральная вода, пепси-кола, ветчина, колбаса, сыр, котлеты, жареный, варёный, печёный, мороженое, рис, тарелка, глубокая, мелкая, чашка, вилка, нож, ложка, столовая, чайная, кофейная, кастрюля, чайник, есть, пить</p>
9 Multikultúrna spoločnosť	<p>Cudzie jazyky Rodinné sviatky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cudzie jazyky - Rodinné sviatky - Cudzojazyčná komunikácia - Štátne a cirkevné sviatky - Zvyky a tradície v rôznych krajinách - Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií 	<p>язык, родной, чужой, словацкий, русский, английский, немецкий</p> <p>поздравлять, праздник, семейный, праздновать, день рождения, именины, дарить, подарок, гость, хозяин, хозяйка, хозяйева, домохозяйка, гостеприимный, Добро пожаловать</p>
10 Oblekanie a móda	<p>Základné druhy oblečenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Základné druhy oblečenia - Odevné doplnky - Výber oblečenia na rôzne príležitosti - Druhy a vzory odevných materiálov - Móda a jej trendy 	<p>одежда, пальто, плащ, шуба, платье, блузка, брюки, джинсы, юбка, платье, рубашка, комбинезон, джемпер, свитер, куртка, сарафан, купальник плавки, костюм пиджак, жилет, носки, чулки, колготки, гольфы, сапоги, ботинки, туфли, сандалии, кроссовки, кеды, тапочки, босоножки, кофта, пуловер, шарф, варежки, перчатки, носить, надевать, одевать, одеваться, размер, мне идёт это платье (не идёт)</p>
11 Šport	<ul style="list-style-type: none"> - Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne - Športové disciplíny - Význam športu pre rozvoj osobnosti - Nové trendy v športe - Fair play športového zápolenia 	<p>Футбол, баскетбол, волейбол, хоккей, слалом, гандбол, фигурное катание, гимнастика, плавание, биатлон, бобслей, теннис, настольный теннис, бокс, лёгкая атлетика, соревнование, бегать/бежать, гребля, прыгать, прыжок (тройной), метать, метание, диск, копьё, толкать, толкание, ядро, конный, верховая езда, проходить/пройти, гимнаст, чемпион (-ка), пятиборье, пятиборец, дзюдо, борец, велоспорт, фехтование, парусный спорт, победа, победитель, побеждать/победить, заниматься чем</p>
12 Obchod a služby	<ul style="list-style-type: none"> - Nákupné zariadenia - Pošta a telekomunikácie - Druhy a spôsoby nákupu a platenia - Hotely a hotelové služby - Centrá krásy a zdravia (kaderníctva, fitness, ...) - Kultúra nakupovania a služieb 	<p>торговый центр, самообслуживание, отдел (мясной, хлебный, овощной, кондитерский, мебельный, обувной), кассир, крупный, услуга, бюро услуг, коммунальные услуги, ремонт, отремонтировать/отремонтировать, чинить/починить, исправлять/исправить, ремонт обуви, сапожник, ремонт часов, часовщик, срочный, химчистка, пункт обмена валюты, телеателье, фотоателье, прачечная, отдать/дать, почта, письмо, телеграмма, отправлять/отправить, получать/получить, звонить/позвонить, мобильный телефон, кабельное телевидение</p>

<p>13 Krajiny, mestá a miesta</p>	<p>Pamiatky krajín a miest</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krajiny a svetadiely - Moja krajina a moje mesto - Geografický opis krajiny - Kultúrne a historické pamiatky miest 	<p>Европа, Азия, Америка (Северная, Южная), Австралия, государство, страна, край, озеро, река, море, океан, Атлантический, Северный Ледовитый, Тихий, Индийский, омывать, возвышенность, равнина, низменность, остров, полуостров, полюс (Северный, Южный), город, улица, площадь, столица, здание, кинотеатр, житель, старинный, современный, башня, цирк, музей, находиться, далеко, близко, недалеко от, показать, центральный, памятник, парк, завод, фабрика, осмотр, курортный городок, федерация, федеративный, государственный, флаг, гимн, герб, протянуться, положение, географический, город-миллионер, автономный, многочисленный, граница, граничить, округ, зона, побережье, заходить, явление, город-порт, портовый, крепость, бастион, традиция, фонтан, древний, монастырь, битва, торговля, торговый, путь, военный, флот, князь, княжество, нашествие, разрушать/разрушить, восстанавливать/восстановить, архитектор, награда, палата, значение, движение, северное сияние, в честь, император, дворянин</p>
<p>14 Kultúra a umenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Druhy umenia - Kultúra a jej formy - Umenie – spoločnosť – kultúra 	<p>Кинематограф, живопись, музыка, литература, музыка, театр, художник, живописец, жанр, пейзаж, портрет, бытовой, исторический, батальный, мольберт, драматический, миниатюр, любительский, цирк, экспозиция, оформлять, статуя, статуэтка, прикладное, изобразительное, музыкальное, скульптура, мозаика, проект, репродукция, графика, зодчий, реставратор, реставрировать, украшать, архитектура, зодчество, писать, резать, лепить, творить, создавать/создать</p>
<p>15 Človek a spoločnosť;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Jazyk ako dorozumievací prostriedok - Formy komunikácie - Kultúra komunikácie 	<p>Этика, общение, коммуникация, воспитание, воспитанный, послушный, вербальный, невербальный, недопонимание, непонимание, стараться, пытаться, дистанция, секретность, обсуждать, аудитория, слушатель, читатель, поведение, стандарт, сести себя, общий язык, договариваться, ссориться, конфликтовать, доброжелательный, тон, мнение, сленг, речь, тост, произносить тост, печать, жест, жестикулировать, мимика, улыбаться</p>
<p>16 Mládež a jej svet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aktivity mládeže - Vzťahy medzi rovesníkmi - Generačné vzťahy - Predstavy mládeže o svete 	<p>объединяться, подрабатывать, знак, водительские права, стажировка, тусовки, пирсинг, бейсбол, тагуировка, скейт, ролики, роллеры, сноуборд, панк, панки, металл, металлисты, путешествовать, скинхэды, скачать, ноутбуки, чат, sms сообщение, камуфляжный, причёска, толпа, максимализм, компания, собственный, рэперы, хиппи, байкеры</p>
<p>17 Zamestnanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Pracovné pomery a kariéra - Platové ohodnotenie - Nezamestnanosť 	<p>офис, фирма, общество, страховое общество, частное предприятие, торговое предприятие, компания, менеджмент, центр, агенство, турагентство, институт, бюро, отдел, банк, ферма, кооператив, работник, директор, заместитель, менеджер, начальник, заведующий, сотрудник, токарь, слесарь, банкир, коммерсант, изобретатель, бизнесмен, руководить, сотрудничать, поступить, подать заявление, принять, уволить, снять, назначить, должность, умственный труд, физический труд, выпускник, интенсивный, поступить, перспективный, напряжённый, делать карьеру, карьерный рост, продвигаться по службе</p>
<p>18 Veda a technika v službách ľudstva</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Technické vynálezy - Vedecký pokrok 	<p>исследование, исследователь, исследовать, открыть, открыватель, эксперимент, экспериментировать, опыт, проводить опыт, Нобелевская премия, лаборатория, научный, всемирный, прогресс, спутник, мобильник, Сим-карта, кредит, сеть, клавиатура, мышь, электронный, электронная почта, сайт, СПИД, прибор, рентген, искусственный, гарантия, инструкция, достижение, новинка, ноутбук, связь, MP-3 плеер, заряжать, устройство, подключаться, sms-сообщение, sms-ка, mms-сообщение, mms-ка, скачать, системный блок, монитор, модем, собака, сидеть в Интернете, сидеть в чате, поиск, пользователь, вакцина, пересадка, применять, разработать НИИ – научно-исследовательский институт</p>

19 Vzory a ideály	- Človek, jeho vzory a ideály - Pozitívne a negatívne vzory	герой, антигерой, положительный , отрицательный, прототип, подражать, идол, фанатизм, фанат, поклонник, почитатель, образец, истерика, обожать, гордость, гордиться, ставить в пример, поколение, неформалы, хиппи, рокеры, реперы, звезда, современник, поклоняться, идеализировать, преследовать, группироваться, группировка, банда, мафия, копировать, изгой, лидер, Фан-клуб, относиться, быть в осторге, восторгаться, восхищаться, превозносить, осуждать, ценить, уважать, прислушиваться, советовать, совет
20 Slovensko	- Geografické údaje - História - Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície	территория, государство, граница, протяжённость, ширина, квадратный километр, численность, население, покрывать, занимать, длина, ширина, долгота, высота, горы, озёра, вершина, возвышенность, низменность, полезные ископаемые, растения, материковая часть, суша, континент, поясное время, умеренный, хребет, основать, основатель, век, монеты, находки, раскопки, исторический, до нашей эры, раскопать, курорт, заповедник, пещера, усадьба , достопримечательность
21 Krajina, ktorej jazyk sa učim	- Geografické údaje - História - Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície	достопримечательность, город-герой, курорт, Золотое кольцо, памятный, село, посёлок, район, регион, гражданин, гражданка, гражданство, республика, эмигрант, православие, знать, монархия , русская душа, простор, церемония, россиянин, россиянка, посольство, консульство, русскоязычный, отечество, отчизнапатриот, партия, министр, край, фольклор, изба, консервативный, дача, дачник, беженец, Дума, округ, коренной, миграция, мусульманство, патриарх, боярин, престол, необъятный, часовня, говор, диалект, застолье, верующий, мэр, губернатор, глава , дминистрации, хоровод, частушки, крещение, национализм, конфессия

Učebné osnovy : Ruský jazyk

Počet týždenných hodín ŠVP:3

Celkový počet hodín v roku ŠVP:99

AKO PRVÝ CUDZÍ JAZYK

Ročník: piaty

Počet týždenných hodín iŠkVP:0

Celkový počet hodín v roku iŠkVP:0

Тematické okruhy:

Vzdelanie a práca	7h
Rodina a spoločnosť	24h
Stravovanie	4h
Obliekanie a móda	4h
Domov a bývanie	30h
Človek a príroda	8h
Kultúra a umenie	4h
Krajiny, mestá a miesta	18h
Spolu:	99h

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ruský prízvuk Zoznamujeme sa Ako sa voláš? Predstavovanie sa Pozdravy pri stretnutí a lúčení Čo je to? - opis obrázkov V škole. V triede Jednoduché povely a pokyny Prízvuk a intonácia ruskej vety Členovia rodiny	Pochopenie vzdelávania v cudzom jazyku Pozdraviť, predstaviť sa a povedať základné informácie o sebe Oslovenie, pozdravy pri stretnutí a lúčení Precvičovanie slovnej zásoby Slová : škola, učiteľ, učiteľka, pán, pani, žiak Osvojovanie lexiky a jej správnej výslovnosti Žiak uvedomuje si posluch a ústnu reč Príbuzenské vzťahy, členovia rodiny

Máš? Slovesá - kto čo robí	Slová: máš? Doma, izba, dívať sa, robiť niečo, sedí,
Posluchové cvičenia	Používať osvojené slová v rôznych rečových situáciách
Čo jeme?	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Základné potraviny	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Časti dňa	Pomenovať časti dňa
Moja rodina - slovná zásoba	Zapamätať slová a slovné spojenia k téme
Aktivity - slovná zásoba	Zapamätať slová a slovné spojenia k téme
Pomenovanie hračiek	Pomenovať hráčky
Básnička - "Hračky"	Báseň naspamäť
Oblečenie a obuv	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Farby - slovná zásoba	Zapamätať farby
Rodina - jednoduchá veta	Slová: náš, naša, rodina, otec, mama, starý otec, dcéra
Rodina - opis obrázkov	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Precvičovanie slovnej zásoby	Precvičovať slovnú zásobu
Azbuka - tlačená a písaná	Prehľad písmen azbuky a analýza jej znakov
Nácvik písmen: A, O, K, M, T	Nácvik písmen: A, O, K, M, T
Slovná zásoba - nácvik písmen	Nácvik písmen: A, O, K, M, T
Náčuv textu - Kto je tam? Tam je...	Počúvať s porozumením krátke vety
Nácvik písmen: Э, Н, Я	Nácvik písmen: Э, Н, Я
Neprízvučné o prízvučné я v rôznych pozíciách slova	Sluchom rozlišovať prízvučné a neprízvučné slabiky
Hovorenie - Kto je to a čo robí (opis obrázkov)	Vedieť reagovať na rečové modely
Zámená ten, tá, to	Pracovať nad použitím zámen ten, tá, to
Aktivity - slovná zásoba	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Nácvik písmen: Д, П	Nácvik písmen: Д, П
Náčuv textu – Izba	Počúvať s porozumením krátke vety
Hovorenie podľa obrázkov	Používať slovesné tvary a väzby
Náčuv textu - Kto je doma?	Počúvať s porozumením krátke vety
Kto je doma? - posluš s porozumením	Počúvať text s porozumením
Čítanie s porozumením a čítanie podľa obrázkov	Čítať tlačenú i písanú azbuku
Nácvik písmen: И, У	Nácvik písmen: И, У
Výslovnosť samohlásky и	Upevnenie grafických znakov
Nácvik písmen: В, Е	Nácvik písmen: В, Е
Výslovnosť samohlásky е	Výslovnosť samohlásky е v rôznych pozíciách slova
Náčuv textu - Kto je na fotografii?	Náčuv textu - Kto je na fotografii?
Nácvik písmen: В, Е, čítanie podľa obrázkov	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Hovorenie - Kto je na obrázku a čo má oblečené?	Konverzujeme, tvoríme dialógy
Nácvik písmen: Л, Р	Nácvik písmen: Л, Р
Náčuv textu – Rieka	Počúvať text - Rieka s porozumením
Skratky ruských mien	Vedieť tvoriť skratky ruských mien
Pieseň o jedličke	Zaspievajme si pieseň
Nácvik písmen: Б, З	Nácvik písmen: Б, З
Náčuv textu - V izbe	Počúvať s porozumením krátke vety
Hovorenie - vyjadrenie záporu v konverzáciách	Vyjadrenie záporu slovom net a časticou не
Opakovanie písanej azbuky	Písať malé i veľké písmená azbuky
Nácvik písmen: С, Г	Nácvik písmen: С, Г
	Osvojiť si pravopis písania slabík gi, ki
	Počúvať s porozumením krátke vety
	Vyjadrenie blízko, ďaleko, neďaleko
	Správne používať slová označujúce vzdialenosť

<p>Pieseň: „ Čo sa v škole učí“ Báseň: „ Byt“ Mesto Peterburg</p> <p>Časti tela</p> <p>Choroby. U lekára</p> <p>Voľný čas a záľuby Vyjadrovanie záporu Datív podstatných mien</p> <p>Máme radi prírodu L. N. Tolstoj: „ Lev a psíček“ Texty k téme: „ V zime“ „ Potrebujem“ V obchode</p> <p>Nesklonné podstatné mená</p> <p>Druhy mestskej dopravy Moskovské metro Doprava na Slovensku Dobrá chuť! Menu Ročné obdobia</p> <p>Odev Rozhovor o móde Druhy športu Číslovky od 100 po miliardu</p> <p>Slovensko na mape</p> <p>Báseň: „ ZOO“ Telefonujeme</p>	<p>Cvičiť výslovnosť prízvukových s redukovaným: o, a Dokázať spievať pieseň v cudzom jazyku Recitovať naspamäť báseň v ruskom jazyku Poznať a zapamätať najdôležitejšie informácie o významnom meste Ruska - Peterburge Pomenovať časti tela Opísať časti tela ľudí a zvierat Rozšíriť slovnú zásobu k danej téme, dokázať jednoducho opísať svoj zdravotný stav Vymenovať svoje záľuby Vyjadriť zápor v ústnej a písomnej reči Dokázať vyjadriť vzťah k niečomu a niekomu s využitím datívu Aktivizovať slovnú zásobu na danú tému Poznať tvorbu L. N. Tolstého Zdokonaliť techniku čítania Vyjadriť prosbu a žiadosť Orientovať sa v obchodnom styku Poznať práva spotrebiteľa Zapamätať nesklonné podstatné mená: метро, кино, пальто, такси, кофе, кафе Pomenovať druhy mestskej dopravy Zapamätať informácie o moskovskom metro Vypracovať projekt na danú tému Rozšíriť slovnú zásobu na danú tému</p> <p>Pomenovať ročné obdobia Nadobudnúť vedomosti o ročných obdobiach počasí v jednotlivých častiach Ruska Popísať oblečenie človeka Vysvetliť čo je móda a vkusné oblečenie Pomenovať športové aktivity Počítať si po stovkách a využiť číslovky v bežnom živote Používať geografické, historické a iné vedomosti pri práci s mapou Zdokonaliť hlasné čítanie Hranie rolí</p>
--	--

Učebné osnovy : Ruský jazyk

Ročník: siedmy

Počet týždenných hodín ŠVP:0

Celkový počet hodín v roku ŠVP:0

Počet týždenných hodín iŠkVP:2

Celkový počet hodín v roku iŠkVP:66

AKO DRHÝ CUDZÍ JAZYK**Tematické okruhy:**

Vzdelanie a práca	7h
Rodina a spoločnosť	12h
Stravovanie	4h
Obliekanie a móda	4h
Domov a bývanie	15h
Človek a príroda	8h
Kultúra a umenie	4h
Krajiny, mestá a miesta	12h
Spolu:	66h

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ruský prízvuk	Pochopenie vzdelávania v cudzom jazyku
Zoznamujeme sa	Pozdraviť, predstaviť sa a povedať základné informácie o sebe
Ako sa voláš? Predstavovanie sa	Oslovenie, pozdravy pri stretnutí a lúčení
Pozdravy pri stretnutí a lúčení	Precvičovanie slovnej zásoby
Čo je to? - opis obrázkov	Slová : škola, učiteľ, učiteľka, pán, pani, žiak
V škole. V triede	Osvojovanie lexiky a jej správnej výslovnosti
Jednoduché povely a pokyny	Žiak uvedomuje si poslušnosť a ústnu reč
Prízvuk a intonácia ruskej vety	Príbuzenské vzťahy, členovia rodiny
Členovia rodiny	Slová: máš? Doma, izba, dívať sa, robiť niečo, sedieť,
Máš? Slovesá - kto čo robí	Používať osvojené slová v rôznych rečových situáciách
Posluchové cvičenia	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Čo jeme?	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Základné potraviny	Pomenovať časti dňa
Časti dňa	Zapamätať slová a slovné spojenia k téme
Moja rodina - slovná zásoba	Zapamätať slová a slovné spojenia k téme
Aktivity - slovná zásoba	Pomenovať hračky
Pomenovanie hračiek	Báseň naspamäť
Básnička - "Hračky"	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Oblečenie a obuv	Zapamätať farby
Farby - slovná zásoba	Slová: náš, naša, rodina, otec, mama, starý otec, dcéra
Rodina - jednoduchá veta	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
Rodina - opis obrázkov	Precvičovať slovnú zásobu
Precvičovanie slovnej zásoby	Prehľad písmen azbuky a analýza jej znakov
Azbuka - tlačená a písaná	Nácvik písmen: А, О, К, М, Т
Nácvik písmen: А, О, К, М, Т	Nácvik písmen: А, О, К, М, Т
Slovná zásoba - nácvik písmen	Počúvať s porozumením krátke vety
Náčuv textu - Kto je tam? Tam je...	Nácvik písmen: Э, Н, Я
Nácvik písmen: Э, Н, Я	Sluchom rozlišovať prízvučné a neprízvučné slabiky
Neprízvučné o prízvučné я v rôznych pozíciách slova	Vedieť reagovať na rečové modely
Hovorenie - Kto je to a čo robí (opis obrázkov)	Pracovať nad použitím zámen ten, tá, to
	Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku
	Nácvik písmen: Д, П
	Počúvať s porozumením krátke vety

<p>Zámená ten, tá, to Aktivity - slovná zásoba Nácvik písmen: Д, П Náčuv textu – Izba Hovorenie podľa obrázkov Náčuv textu - Kto je doma? Kto je doma? - posluš s porozumením Čítanie s porozumením a čítanie podľa obrá Nácvik písmen: И, У Výslovnosť samohlásky и Nácvik písmen: Б, Е Výslovnosť samohlásky е</p> <p>Náčuv textu - Kto je na fotografii? Nácvik písmen: Б, Е, čítanie podľa obrázko</p> <p>Hovorenie - Kto je na obrázku a čo má oble Nácvik písmen: Л, Р Náčuv textu – Rieka Skratky ruských mien Pieseň o jedličke Nácvik písmen: Б, З Náčuv textu - V izbe Hovorenie - vyjadrenie záporu v 1 konverzácií Opakovanie písanej azbuky Nácvik písmen: С, Г Písanie slabík: ги, ки Náčuv textu - Kde je mesto? Hovorenie podľa mapky, kde sú mestá Vyjadrenie blízko, ďaleko, neďaleko Nácvik písmen: Ц, Ф Tvrdá výslovnosť spoluhlásky ц Výslovnosť spoluhlásky в na konci slova Náčuv textu – Bratislava Intonácia opytovacej vety Hovorenie - Kto si a odkiaľ pochádzaš? Čo je na fotografií? Čo je v meste? Nácvik písmen: Ъ, Ь Tvrdé a mäkké vyslovovanie párových spoluhlások Náčuv textu - Rozhovor Sloveso - "быť"</p>	<p>Používať slovesné tvary a väzby Počúvať s porozumením krátke vety Počúvať text s porozumením Čítať tlačenú i písanú azbuku Nácvik písmen: И, У Upevnenie grafických znakov Nácvik písmen: Б, Е Výslovnosť samohlásky е v rôznych pozíciách slova Náčuv textu - Kto je na fotografii? Jednoduchými vetami opísať dej podľa obrázku Konverzujeme, tvoríme dialógy Nácvik písmen: Л, Р Počúvať text - Rieka s porozumením Vedieť tvoriť skratky ruských mien Zaspievajme si pieseň Nácvik písmen: Б, З Počúvať s porozumením krátke vety Vyjadrenie záporu slovom net a časticou не Písať malé i veľké písmená azbuky Nácvik písmen: С, Г Osvojiť si pravopis písania slabík ги, ки Počúvať s porozumením krátke vety Vyjadrenie blízko, ďaleko, neďaleko Správne používať slová označujúce vzdialenosť</p> <p>Nácvik písmen: Ц, Ф Osvojiť si tvrdú výslovnosť nepárovej spoluhlásky Dopĺňať koncovky slov Počúvať s porozumením krátke vety Kto si a odkiaľ pochádzaš? Čo je na fotke? Reagovať na rečové modely typu: Kto ty? Ty odku Použiť gramatické zručnosti v reči Nácvik písmen: Ъ, Ь Výslovnosť tvrdých a mäkkých párových spoluhlás s-s' Počúvať s porozumením krátke vety – Rozhovor Časovať sloveso byť v minulom čase</p>
---	---

Učebné osnovy : Ruský jazyk

Ročník: ôsmy

Počet týždenných hodín ŠVP:1

Celkový počet hodín v roku ŠVP:66

AKO DRUHÝ CUDZÍ JAZYK

Počet týždenných hodín iŠkVP:1

Celkový počet hodín v roku iŠkVP:66

Tematické okruhy:

Rodina a spoločnosť

30h

Náš domov	5h
Ľudské telo	4h
Doprava a cestovanie	4h
Voľný čas a záľuby	4h
Človek a príroda	5h
Vzdelávanie a práca	6h
Odievanie a móda	2h
Obchod a služby	2h
Šport nám, my športu	2h
Uprostred multikultúrnej spoločnosti	2h
Spolu:	66h
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ruský prízvuk Zoznamujeme sa Dialogy o lete Opis priateľa, priateľky Aké máme zamestnanie Opakovanie čísloviek od 1 do 100 V rodine Lokál podstatných mien V škole – texty Lokál s predložkou „o“ Pieseň: „Čo sa v škole učí“ Báseň: „Byt“ Peterburg Časti tela Choroby. U lekára Voľný čas a záľuby Vyjadrovanie záporu Datív podstatných mien Máme radi prírodu L. N. Tolstoj: „Lev a psíček“ Texty k téme: „V zime“ „Potrebujem“ V obchode Nesklonné podstatné mená Druhy mestskej dopravy	Pochopenie vzdelávania v cudzom jazyku Pozdraviť, predstaviť sa a povedať základné informácie o sebe Aktívne demonštrovať čítanie dialogickej reči Žiak dokáže opísať svojho priateľa, priateľku Pomenovať si rôzne povolania Správne vyjadrovať číslovky a písať vo vetách Pomenovať členov rodiny, predstaviť Porovnávať rozdiely v gramatike slovenčiny a ruského jazykov Dokázať použiť jednoduché výrazové prostriedky na začatie, udržanie a ukončenie krátkeho rozprávania Cvičiť výslovnosť prízvučných s redukovaným: o, a Dokázať spievať pieseň v cudzom jazyku Recitovať naspamäť báseň v ruskom jazyku Poznať a zapamätať najdôležitejšie informácie o významnom meste Ruska - Peterburge Pomenovať časti tela Opísať časti tela ľudí a zvierat Rozšíriť slovnú zásobu k danej téme, dokázať jednoducho opísať svoj zdravotný stav Vymenovať svoje záľuby Vyjadriť zápor v ústnej a písomnej reči Dokázať vyjadriť vzťah k niečomu a niekoho s využitím datívu Aktivizovať slovnú zásobu na danú tému Poznať tvorbu L. N. Tolstého Zdokonaliť techniku čítania Vyjadriť prosbu a žiadosť Orientovať sa v obchodnom styku Poznať práva spotrebiteľa Zapamätať nesklonné podstatné mená: метро, кино, пальто, такси, кофе, кафе Pomenovať druhy mestskej dopravy

Moskovské metro Doprava na Slovensku Dobrá chuť! Menu Ročné obdobia	Zapamätať informácie o moskovskom metro Vypracovať projekt na danú tému Rozšíriť slovnú zásobu na danú tému
Odev Rozhovor o móde Druhy športu Číslovky od 100 po miliardu	Pomenovať ročné obdobia Nadobudnúť vedomosti o ročných obdobiach počasí v jednotlivých častiach Ruska Popísať oblečenie človeka Vysvetliť čo je móda a vkusné oblečenie Pomenovať športové aktivity Počítať si po stovkách a využiť číslovky v bežnom živote
Slovensko na mape	Používať geografické, historické a iné vedomosti pri práci s mapou
Báseň: „ZOO“ Telefonujeme	Zdokonalíť hlasné čítanie Hranie rolí

Učebné osnovy: Ruský jazyk

Počet týždenných hodín ŠVP: 1

Celkový počet hodín v roku ŠVP: 66

Ročník: deviaty

Počet týždenných hodín ŠkVP:1

Celkový počet hodín v roku ŠkVP: 66

<u>Tematické okruhy:</u>	
Človek a spoločnosť, komunikácia	9h
Vzdelávanie a práca	4h
Rodina a spoločnosť	13 h
Mládež a jej svet	4h
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	3h
Človek a príroda	4h
Veda a technika v službách ľudstva	4h
Krajina, ktorej jazyk sa učím	8h
Krajiny, mestá a miesta	8h
Vzory a ideály	2h
Voľný čas a záľuby	4h
Človek na cestách	3h
Spolu:	66 h
Obsahový štandard	Výkonový štandard
Opakovať poznatky o abžube Intonácia opytovacej vety	Ovládať ruskú abžuku Tvoriť vety a používať ruskú intonáciu v opytovacích vetách

Text: „Družok“ Škola. Učebné predmety	Čítať text s porozumením Rozlišovať rozdiel v známkovaní vedomostí ruskej a slovenskej školy
Skloňovanie podstatných mien ženského rodu	Skloňovať a používať tvary podstatných mien ženského rodu Opísať typy počasia
Typy a predpoved počasia Život a dielo A. S. Puškina	Rozprávať o živote a diele básnika Čítať básne s porozumením
Báseň: „Ňane“ Rozprávka o zlatej rybke Telo človeka, jeho zovňajšok Časovanie slovík „umývať, spievať“	Čítať s porozumením Opísať vonkajší vzhľad človeka Časovať slovesá „umývať, spievať“
Naša krajina Bratislava List Sergejovi Moskva	Rozprávať i histórii a pamiatkach Bratislavy Čítať s porozumením a prekladať list Rozšíriť poznatky o hlavnom meste Ruska – Moskve
Skloňovanie podstatných mien s mäkkým znakom na konci slova Na pošte	Skloňovať podstatné mená s mäkkým znakom na konci slova Ovládať lexiku v tematickom okruhu - Pošta
Časovanie slovík: „prosiť, nosiť, vziať“ Zimné sviatky	Správne písať adresu do Ruska Časovať slovesá: „prosiť, nosiť, vziať“ Pomenovať sviatky počas zimného obdobia Rusku a na Slovensku, rozprávať o nich
Skloňovanie prídavných mien mužského rodu Na čo sa pripravuješ? Skloňovanie prídavných mien ženského rodu Šport, zimné športy Intonácia zvolacích viet	Skloňovať prídavné mená mužského rodu Vyjadriť svoje želania Skloňovať prídavné mená ženského rodu Používať lexiku danej témy, tvoriť vety Vyjadriť radosť alebo sklamanie z niečoho v ruskom jazyku
Ruské jedlá Objednávame si v reštaurácii Skloňovanie prídavných mien stredného rodu Ruské suveníry	Pomenovať tradičné ruské jedlá Rozprávať o správaní pri stolovaní Skloňovať prídavné mená stredného rodu Používať vo vetách pomenovanie ruských suvenírov
Skloňovanie osobných zámen Pieseň: „Štíhla jarabina“ Rozkazovací spôsob slovík Dopravné prostriedky	Skloňovať osobné zámena Spievať pieseň v ruskom jazyku Tvoriť rozkazovací spôsob slovík Používať pomenovanie dopravných prostriedkov vo vetách Čítanie s porozumením a preklad Poznať a pomenovať masmédiá Vyjadriť svoje záľuby a plán trávenia voľného času
Doprava v Moskve Masmédia Voľný čas	Používať ukazovacie zámena vo vetách Čítanie s porozumením Tvoriť a správne písať radové číslovky od 1 do 20
Ukazovacie zámena V divadle Tvorenie a pravopis radových čísloviek od 1 do 20 Na území Sibíri	Obohatiť vedomosti z geografie, orientovať sa na mape Spievať pieseň v cudzom jazyku Používať podmienovací spôsob slovík Pomenovať štýly hudby Poznať o hudobnej tvorbe ruského interpretu Rozšíriť a upevniť lexiku v okruhu – Naša

<p>Pieseň: „ Na divokých stepiach Zabajkalia“ Podmieňovací spôsob slovíes V svete hudby P.I. Čajkovský Naša krajina Banská Štiavnica</p>	<p>vlast' Rozprávať o prírodných krásach a historických Pamiatkach Banskej Štiavnice</p>
---	--

**Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Matematika a práca
s informáciami ISCED II**

**Matematika
Informatika
Finančná gramotnosť**

Matematika

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	4	4	4	4	5	21
Školský vzdelávací program	1	1	1	0	0	3
Spolu	5	5	5	4	5	24

ÚVOD

Vzdelávací štandard pre učebný predmet matematika nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika v nižšom strednom vzdelávaní je prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Vyučovanie matematiky musí byť vedené snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku, s výrazným zastúpením propedeutiky, prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore. Má napomôcť rozvoju ich algoritmického myslenia, schopnosti pracovať s návodmi a tvoriť ich. Vyučovanie by malo viesť k budovaniu vzťahu medzi matematikou a realitou, k získavaniu

skúseností s matematizáciou reálnej situácie a tvorbou matematických modelov. Matematika na 2. stupni ZŠ sa podieľa na rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT na vyhľadávanie, spracovanie, uloženie a prezentáciu informácií. Použitie vhodného softvéru by malo uľahčiť niektoré namáhavé výpočty alebo postupy a umožniť tak sústredenie sa na podstatu riešeného problému. Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Výučba sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov. V porovnaní s predchádzajúcim vzdelávacím štandardom sú v tomto štandarde upravené a presunuté niektoré tematické celky. Preto je nutné na každej škole prispôbiť poradie tematických celkov a ich rozloženie do ročníkov tak, aby všetci žiaci do skončenia ZŠ absolvovali celý vzdelávací štandard uvedený v tomto dokumente. Poradie tematických celkov v ročníku nie je týmto dokumentom určené. Podľa potrieb žiakov je vhodné sa k učivu viackrát vracať. Žiaci daného ročníka by mali ovládať výkonový a obsahový štandard školského vzdelávacieho programu predchádzajúcich ročníkov, preto je tiež potrebné minimálne na úvod každého ročníka a vždy, keď je to podľa učiteľa potrebné, zaradiť primerané opakovanie učiva.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú schopnosť používať matematiku v svojom budúcom živote,
- rozvíjajú svoje logické a kritické myslenie,
- argumentujú, komunikujú a spolupracujú v skupine pri riešení problému,
- spoznajú matematiku ako súčasť ľudskej kultúry a dôležitý nástroj pre spoločenský pokrok,
- čítajú s porozumením primerané súvislé texty obsahujúce čísla, závislosti a vzťahy a nesúvislé texty obsahujúce tabuľky, grafy a diagramy,
- využívajú pochopené a osvojené postupy a algoritmy pri riešení úloh, vedia matematizovať reálnu situáciu a interpretovať výsledok,
- vyhľadávajú, získavajú a spracúvajú informácie z primerane náročne spracovaných zdrojov vrátane samostatnej práce s učebnicou a ďalšími textami,
- osvoja si základné primerané matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- rozvíjajú zručnosti, ktoré súvisia s procesom učenia sa, s aktivitou na vyučovaní a s racionálnym a samostatným učením sa.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>prečítať a zapísať prirodzené čísla,</p> <p>rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu,</p> <p>zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu,</p> <p>rozlíšiť párne a nepárne čísla,</p> <p>porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión,</p> <p>zaokrúhliť prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ...,</p> <p>zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne,</p> <p>doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi,</p> <p>vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká,</p> <p>poznať základné rímske číslice a čísla,</p> <p>prečítať letopočet zapísaný rímskymi číslicami,</p> <p>vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).</p>	<p>prirodzené číslo, cifra, číslica</p> <p>rád číslice, zápis prirodzeného čísla, stovky, tisíce, desaťtisíce, ..., susedné čísla, párne, nepárne čísla</p> <p>číselná os, vzdialenosť na číselnej osi</p> <p>znaky $<$, $>$, $=$, usporiadanie vzostupné a zostupné,</p> <p>zaokrúhľovanie nadol, nahor a zaokrúhľovanie na jednotky, desiatky, ...</p> <p>rímske číslice I, V, X, L, C, D, M tabuľka, diagram, graf</p> <p>propedeutika desatinných čísel (napr. model eurá a centy):</p> <p>porovnávanie a usporiadanie desatinných čísel,</p> <p>zaokrúhľovanie nadol na..., zaokrúhľovanie nahor na... zaokrúhľovanie na...,</p> <p>sčítanie a odčítanie desatinných čísel (ako navzájom opačné operácie)</p> <p>násobenie desatinného čísla číslom 10, 100, 1000,</p> <p>súvis s prirodzenými číslami</p> <p>propedeutika zlomkov (zlomok ako časť celku)</p>

Počtové výkony s prirodzenými číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla,</p> <p>zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo,</p> <p>porovnať čísla rozdielom,</p> <p>písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov,</p> <p>pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní,</p> <p>že čísla sa dajú sčítať v ľubovoľnom poradí,</p> <p>že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v ľubovoľnom poradí,</p> <p>spamäti vynásobiť a vydeliť primerané</p>	<p>počtové výkony (operácie) – sčítanie, odčítanie, násobenie, delenie sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel</p> <p>činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, zvyšok pri delení viac, menej, rovnako, polovica, tretina, štvrtina, ... poradie počtových výkonov, úloha zátvoriek propedeutika záporných čísel (napr. model farebné čísla)</p> <p>propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti (slovné úlohy) propedeutika distributívnosti</p>

<p>prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. 70 . 800, 72 000 : 9 a pod.), písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom), písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojciferným alebo trojciferným číslom, písomne vydeliť dvojciferným číslom, zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát, porovnať čísla podielom, pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom), že čísla sa dajú násobiť v ľubovoľnom poradí,</p>	
<p>vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti, správne určiť poradie početových výkonov v úlohách s prirodzenými číslami, počítať správne so zátvorkami, použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie, vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami, vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím početových operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti).</p>	

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník, narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán zostrojíť kružnicu s daným polomerom, rozlíšiť priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa, poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu, narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s ryskou rovnobežné a kolmé priamky</p>	<p>priamka, bod, úsečka, trojuholník a jeho vrcholy a strany, štvoruholník a jeho vrcholy, strany a uhlopriečky, štvorec, obdĺžnik, kružnica (kruh) – stred, polomer a priemer kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa pravítko, kružidlo, rovnobežky, kolmica, päta kolmice, rovnobežník, susedné strany, protíahlé strany, vodováha, olovnica dĺžka úsečky, dĺžka strany trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, obvod, jednotky dĺžky – m, dm, cm, mm, km kocka, kváder, stena, vrchol a hrana kocky a kvádra náčrt, nákres, plán, kódovanie štvorcová sieť, obsah, propedeutika jednotiek</p>

<p>(úsečky), narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik vo štvorcovej sieti, odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre, odhadnúť vzdialenosť na metre, premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel, vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku, vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá, zväčšiť a zmenšiť útvary vo štvorcovej sieti podľa návodu alebo</p>	<p>obsahu cm², mm² v štvorcovej sieti</p>
<p>pomocou inej siete, postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu (náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak, určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder (propedeutika objemu).</p>	

Súmernosť v rovine (osová a stredová)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojíť) bod, s ktorým je osovo súmerný podľa danej osi, identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa osi, nájsť (nakresliť/zostrojíť) os súmernosti dvojice bodov, úsečky, nájsť (nakresliť/zostrojíť) osi súmernosti osovo súmerného útvaru, pre daný bod nájsť (nakresliť/zostrojíť) bod, s ktorým je stredovo súmerný podľa daného streda, identifikovať rovinné geometrické útvary súmerné podľa streda, nájsť (nakresliť/zostrojíť) stred súmernosti dvojice bodov, nájsť stred súmernosti stredovo súmerných rovinných útvarov, zostrojíť obraz bodu, úsečky, priamky, kružnice</p>	<p>súmernosť a zhodnosť geometrických útvarov, stred súmernosti, stredová súmernosť, os súmernosti, osová súmernosť, útvary osovo a stredovo súmerné, vzor, obraz konštrukcia rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti</p>

alebo jednoduchého útvaru (obrazca) zloženého z úsečiek a častí kružnice v osovej a v stredovej súmernosti, pracovať s osovo a stredovo súmernými útvarmi vo štvorcovej sieti, dokresliť, opraviť ich.	
---	--

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie / dokáže: prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje), znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom, rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť, zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života, zistiť počet vypisovaním všetkých možností, pracovať podľa zvoleného (vlastného, vypracovaného) návodu alebo postupu, analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel, zlomkov a priamej úmernosti.	dáta, údaje, triedenie, usporiadanie, systém, tabuľka, jednoduchý diagram, štatistika možnosť, počet možností, zisťovanie počtu možností zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov hry, pokusy a pozorovania, stratégia riešenia získavanie skúseností s prácou a organizáciou súborov predmetov

Počtové výkony s prirodzenými číslami, deliteľnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: ovládať základné operácie v obore prirodzených čísel, rozložiť zložené číslo na súčin menších čísel v obore malej a veľkej násobilky, zistiť podľa dodaného návodu, či je dané číslo deliteľné číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100, rozhodnúť o správnom poradí početných operácií pri riešení úloh, vyriešiť úlohy, v ktorých sa nachádza viac operácií napr. $2 \cdot 6 + 20 : 4$ (aj na kalkulačke).	objav deliteľnosti dvoma, piatimi, desiatimi a stoma práca podľa návodu – kritériá deliteľnosti číslami 2, 3, 4, 5, 6, 9, 10, 100 propedeutika počítania s približnými (zaokrúhlenými) číslami sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie a ich využitie pri riešení jednoduchých slovných úloh (propedeutika rovníc) propedeutika výpočtu objemu kvádra a kocky ako súčin príslušných celočíselných rozmerov – prirodzených čísel, propedeutika jednotiek objemu: mm ³ , cm ³ , dm ³ , m ³

Desatinné čísla, početné výkony (operácie) s desatinnými číslami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>prečítať a zapísať desatinné čísla a určiť rád číslí v zápise desatinného čísla,</p> <p>uviesť príklady použitia desatinných čísel v bežnom živote a pracovať s nimi v uvedenom kontexte,</p> <p>správne zobrazíť desatinné číslo na číselnej osi, zistiť vzájomnú vzdialenosť desatinných čísel na číselnej osi,</p> <p>porovnať, usporiadať podľa predpisu (zostupne, vzostupne) a zaokrúhliť podľa zadania desatinné číslo na celé číslo, na desatiny, na stotiny, na tisíciny, ..., nahor, nadol aj aritmeticky,</p> <p>sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané desatinné čísla spamäti, ostatné písomne alebo pomocou kalkulačky,</p> <p>vynásobiť a vydeliť kladné desatinné čísla mocninami čísla 10 spamäti,</p> <p>desatinné číslo vydeliť prirodzeným a správne zapísať zvyšok (aj na kalkulačke),</p> <p>vypočítať jednoduchý aritmetický priemer desatinných čísel,</p> <p>vyriešiť slovné úlohy s desatinnými číslami,</p> <p>využiť vlastnosti desatinných čísel pri premene jednotiek dĺžky a hmotnosti,</p> <p>porovnať veľkosti vyjadrené jednotkami a usporiadať ich podľa veľkosti vzostupne a zostupne.</p>	<p>desatinné číslo, celá časť desatinného čísla, desatinná časť desatinného čísla, desatinná čiarka,</p> <p>desatiny, stotiny, tisíciny, ..., rád číslí v desatinnom čísle, číselná os, vzdialenosť čísel na číselnej osi</p> <p>porovnávanie, usporiadanie desatinných čísel</p> <p>znaky =, >, <</p> <p>zaokrúhľovanie nadol na ..., zaokrúhľovanie nahor na ..., zaokrúhľovanie na ...</p> <p>aritmetický priemer</p> <p>objav periodickosti pri delení dvoch prirodzených čísel, perióda, periodické čísla</p> <p>sčítanie a odčítanie, resp. násobenie a delenie ako navzájom opačné operácie (propedeutika rovníc)</p> <p>jednotky dĺžky (km, m, dm, cm, mm), hmotnosti (t, kg, dag, g, mg) a ich premena v obore desatinných čísel</p> <p>propedeutika zlomkov na rôznych kontextoch: celok, časť celku,</p> <p>zlomok ako časť celku,</p> <p>znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) propedeutika nepriamej úmernosti (riešenie slovných úloh)</p>

Obsah obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka v desatinných číslach, jednotky obsahu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>určiť približný obsah rovinného útvaru v štvorcovej sieti,</p> <p>vypočítať obvod a obsah štvorca a obdĺžnika v obore desatinných čísel,</p> <p>vypočítať obsah pravouhlého trojuholníka ako polovicu obsahu obdĺžnika,</p> <p>premeniť základné jednotky obsahu s využívaním</p>	<p>rovinné útvary, štvorec, obdĺžnik, mnohoúhelník, obsah, výmera, plocha, jednotka štvorcovej siete</p> <p>jednotky obsahu, premena jednotiek obsahu: hektár, ár, kilometer štvorcový, meter štvorcový, decimeter štvorcový, centimeter štvorcový a milimeter štvorcový (ha, a, km², m², dm², cm², mm²)</p> <p>slovné vzorce pre výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika a pravouhlého trojuholníka</p>

<p>vlastností desatinných čísel, zanalyzovať útvary zložené zo štvorcov a obdĺžnikov z hľadiska možností výpočtu ich obsahu a obvodu, vypočítať obvod a obsah obrazcov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov, vyriešiť úlohy z praxe na výpočet obvodov a obsahov útvarov zložených zo štvorcov a obdĺžnikov.</p>	
---	--

Uhol a jeho veľkosť, operácie s uhlami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie dokázať: odmerať veľkosť narysovaného uhla v stupňoch, narysovať pomocou uhlomera uhol s danou veľkosťou, primerane odhadnúť veľkosť uhla, premeniť stupne na minúty a naopak, zostrojiť os uhla pomocou uhlomera, porovnať uhly podľa ich veľkosti numericky, pomenovať trojuholník podľa veľkosti jeho vnútorných uhlov, vypočítať veľkosť tretieho vnútorného uhla trojuholníka, ak pozná veľkosť jeho dvoch vnútorných uhlov v stupňoch, rozlíšiť vrcholové uhly a susedné uhly, vypočítať veľkosť vrcholového a susedného uhla k danému uhlu, sčítať a odčítať veľkosti uhlov (v stupňoch), využiť vlastnosti uhlov pri riešení kontextových úloh.</p>	<p>uhol, veľkosť uhla, jednotky stupeň a minúta, uhlomer ramená uhla, vrchol uhla os uhla a jej vlastnosti porovnávanie uhlov priamy, pravý, ostrý a tupý uhol, uhol väčší ako priamy uhol vnútorné uhly trojuholníka, objav vzťahu pre súčet vnútorných uhlov trojuholníka pravouhlý, ostrouhlý a tupouhlý trojuholník vrcholový uhol, susedný uhol sčítanie a odčítanie veľkostí uhlov</p>

Trojuholník, zhodnosť trojuholníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie dokázať: rozlíšiť základné prvky trojuholníka, vypočítať veľkosť vonkajších uhlov trojuholníka, vyriešiť úlohy s využitím vlastností vnútorných a vonkajších uhlov trojuholníka, rozhodnúť o zhodnosti dvoch trojuholníkov v rovine,</p>	<p>trojuholník, základné prvky trojuholníka (vrcholy, strany, vnútorné a vonkajšie uhly) ostrouhlý, pravouhlý a tupouhlý trojuholník náčrt, konštrukcia zhodnosť dvoch trojuholníkov, veta sss, sus, usu konštrukcia trojuholníka podľa vety sss, sus, usu trojuholníková nerovnosť, $a + b > c$, $a + c > b$, $b + c > a$</p>

<p>zostrojíť trojuholník podľa slovného postupu konštrukcie s využitím vety sss, sus a usu, opísať slovne postup konštrukcie trojuholníka, narysovať pravidelný šesťuholník, vetu o trojuholníkovej nerovnosti, na základe vety o trojuholníkovej nerovnosti rozhodnúť o možnosti zostrojenia trojuholníka z troch úsečiek, opísať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník a ich základné vlastnosti (veľkosti strán a uhlov, súmernosť), presne a čisto narysovať rovnostranný a rovnoramenný trojuholník, zostrojíť výšky trojuholníka (v ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom) a ich priesečník.</p>	<p>rovnoramenný a rovnostranný trojuholník, ramená, základňa, hlavný vrchol rovnoramenného trojuholníka objav základných vlastností rovnoramenného a rovnostranného trojuholníka (veľkosť strán, veľkosť uhlov); pravidelný šesťuholník výška trojuholníka (priamka, úsečka, dĺžka úsečky), päta výšky, priesečník výšok trojuholníka</p>
---	---

Kombinatorika v kontextových úlohách

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie / dokáže: systematicky usporiadať daný malý počet prvkov podľa predpisu, z daných prvkov vybrať skupinu prvkov s danou vlastnosťou a určiť počet týchto prvkov, pokračovať v danom systéme usporiadania/vypisovania, zvoliť stratégiu riešenia kombinatorickej úlohy, zvoliť optimálny spôsob zápisu riešenia tabuľkou a diagramom.</p>	<p>usporiadanie prvkov (s opakovaním, bez opakovania) dáta, údaje, tabuľka, diagram kontextové úlohy s kombinatorickou motiváciou propedeutika štatistiky, pravdepodobnosti a kombinatoriky (zhromažďovanie, usporiadanie a grafické znázornenie údajov)</p>

Zlomky, početové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>správne chápať, prečítať a zapísať zlomok, chápať, že každé racionálne číslo môžeme vyjadriť nekonečným množstvom zlomkov, v rámci toho istého celku uviesť príklad rovnakého zlomku v inom tvare, kedy sa zlomok rovná jednej celej, kedy sa rovná nule a kedy nemá zmysel, graficky znázorniť a zapísať zlomkovú časť z celku, správne znázorniť zlomok na číselnej osi, porovnať a usporiadať zlomky s rovnakým menovateľom (čitateľom) a výsledok porovňovania zapísať znakmi $>$, $<$, $=$, vykrátiť a rozšíriť zlomok daným číslom, krátením upraviť zlomok na základný tvar, sčítať a odčítať zlomky s rovnakými a nerovnakými menovateľmi, nájsť niektorého spoločného menovateľa zlomkov (upraviť zlomky na rovnakého menovateľa), pri počítaní dodržať dohodnuté poradie operácií, správne používať zátvorky, písomne vynásobiť a vydeliť zlomok prirodzeným číslom a zlomkom, vypočítať zlomkovú časť z celku,</p>	<p>celok, zlomok ako časť z celku</p> <p>znázornenie zlomkovej časti celku (aj vhodným diagramom) znázornenie zlomkov na číselnej osi</p> <p>zlomok ako číslo</p> <p>zlomková čiara, čitateľ a menovateľ zlomku</p> <p>rovnosť zlomkov</p> <p>krátenie (zjednodušovanie) zlomkov, rozširovanie zlomkov základný tvar zlomku</p> <p>zmiešané číslo</p> <p>porovnávanie zlomkov ($>$, $<$, $=$)</p> <p>sčítanie zlomkov, odčítanie zlomkov, rovnaký a nerovnaký menovateľ zlomkov, spoločný menovateľ, spoločný násobok, krížové pravidlo</p> <p>násobenie zlomkov, delenie zlomkov zlomková časť z celku</p> <p>prevrátený zlomok</p> <p>desatinný zlomok, periodické číslo, perióda, periodický rozvoj (kladné) racionálne číslo</p> <p>propedeutika kladných a záporných čísel riešením úloh: číselná os, kladné a záporné číslo,</p>
<p>pomocou kalkulačky prevodom na desatinné čísla s danou presnosťou počítať so zlomkami, prečítať a zapísať desatinné zlomky, previesť zlomok na desatinné číslo, zapísať zlomok v tvare desatinného čísla (alebo periodickým číslom) s požadovanou presnosťou (na požadovaný počet miest), určiť pri prevode zlomku na desatinné číslo periódu v zápise výsledku, zmiešané číslo previesť na zlomok, zlomok, kde je čitateľ väčší ako menovateľ, zapísať v tvare zmiešaného čísla, vyriešiť jednoduché slovné úlohy so zlomkami.</p>	<p>navzájom opačné čísla, usporiadanie čísel</p>

Percentá, promile

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>vypočítať 1 percento (%) ako stotinu základu, rozlíšiť, určiť a vypočítať základ, rozlíšiť, určiť a vypočítať hodnotu časti prislúchajúcej k počtu percent, vypočítať počet percent, ak je daný základ a časť prislúchajúca k počtu percent, vypočítať základ, keď poznajú počet percent a hodnotu prislúchajúcu k tomuto počtu percent, uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života, že ak je rôzny základ, rovnakej časti zodpovedajú rôzne počty percent (napr.: číslo 50 je o 25 % väčšie ako číslo 40, ale číslo 40 je o 20 % menšie ako číslo 50 a pod.), vypočítať 1 promile (‰) ako tisícinu základu, vzťah medzi zlomkami, percentami a desatinnými číslami, vypočítať 10 %, 20 %, 25 %, 50 % bez prechodu cez 1 %, prečítať údaje súvisiace s počtom percent / promile z diagramov (grafov), zapísať znázornenú časť celku počtom percent /promile, znázorniť na základe odhadu (počtu percent /promile) časť celku v kruhovom diagrame, porovnať viacero častí z jedného celku a porovnanie zobrazíť</p>	<p>percento (%), základ, časť prislúchajúca k počtu percent, počet percent</p> <p>promile (‰)</p> <p>kruhový diagram, stĺpcový diagram</p> <p>istina, úrok, jednoduché úrokovanie, úroková miera, pôžička, úver, vklad</p> <p>štatistické údaje, tabuľka, graf, diagram</p>
<p>vhodným stĺpcovým aj kruhovým diagramom, zostrojíť kruhový alebo stĺpcový diagram na základe údajov z tabuľky,</p> <p>vypočítať úrok z danej istiny za určité obdobie pri danej úrokovej miere,</p> <p>vypočítať hľadanú istinu,</p> <p>vyriešiť primerané slovné (podnetové, kontextové) úlohy z oblasti bankovníctva a finančníctva, v ktorých sa vyskytujú ako podnet štatistické dáta (v tabuľkách, diagramoch, ...).</p>	

Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>načrtnúť a narysovať obraz kvádra a kocky vo voľnom rovnobežnom premietaní,</p> <p>vyznačiť na náčrte kvádra a kocky ich viditeľné a neviditeľné hrany a ich základné prvky,</p> <p>načrtnúť a narysovať sieť kvádra a kocky,</p> <p>zostaviť na základe náčrtu alebo opisu teleso skladajúce sa z kociek a kvádrov,</p> <p>zhotoviť náčrt telies skladajúcich sa z kvádrov a kociek,</p> <p>nakresliť nárys, bokorys a pôdorys telies zostavených z kvádrov a kociek,</p> <p>vzťah $1 \text{ liter} = 1 \text{ dm}^3$,</p> <p>premeniť základné jednotky objemu,</p> <p>vypočítať povrch a objem kvádra a kocky, ak pozná dĺžky ich hrán,</p> <p>vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu / objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu / objemu.</p>	<p>priestor, vzor, obraz, náčrt</p> <p>voľné rovnobežné premietanie, perspektíva</p> <p>kocka, kváder, viditeľné a neviditeľné hrany</p> <p>teleso, jednoduché a zložené teleso</p> <p>nárys, bokorys, pôdorys sieť kvádra, sieť kocky, ...</p> <p>povrch kocky a kvádra, jednotky povrchu</p> <p>objem kocky a kvádra, jednotky objemu: meter kubický, decimeter kubický, centimeter kubický, milimeter kubický, kilometer kubický, liter, deciliter, centiliter, mililiter, hektoliter (m^3, dm^3, cm^3, mm^3, l, dl, cl, ml, hl), premena jednotiek</p> <p>priestorová predstavivosť a úlohy na jej rozvoj</p>

Pomer, priama a nepriama úmernosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>zapísať a upraviť daný pomer a postupný pomer,</p> <p>rozdeliť dané číslo (množstvo) v danom pomere,</p> <p>zväčšiť / zmenšiť dané číslo v danom pomere,</p> <p>vyriešiť primerané slovné úlohy na pomer rôzneho typu a praktické úlohy s použitím mierky plánu a mapy,</p> <p>rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou / nepriamou úmernosťou ,</p> <p>vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).</p>	<p>pomer, prevrátený pomer, postupný pomer ako skrátenejší zápis jednoduchých pomerov,</p> <p>rozdeľovanie celku v danom pomere</p> <p>plán, mapa, mierka plánu a mapy priama a nepriama úmernosť trojčlenka (jednoduchá, zložená) tabuľka priamej a nepriamej úmernosti</p> <p>kontextové úlohy na priamu a nepriamu úmernosť, pomer a mierku</p>

Kombinatorika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie / dokáže: vypísať (všetky) možnosti podľa určitého systému, vytvoriť systém (napr. strom možností) na vypisovanie možností, systematicky usporiadať daný počet predmetov (prvkov, údajov), vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu.	objav podstaty daného systému vo vypisovaní možností systematické vypisovanie možností, rôzne spôsoby vypisovania možností počet usporiadaní, počet možností úlohy na tvorbu skupín predmetov a ich počet z oblasti hier, športu a z rôznych oblastí života (propedeutika variácií) propedeutika základných modelov kombinatoriky

Kladné a záporné čísla, početové výkony s celými a desatinnými číslami, racionálne čísla

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže: uviesť príklady využitia kladných a záporných celých čísel v praxi, prečítať a zapísať celé čísla (aj z rôznych tabuliek a grafov), určiť k danému číslu číslo opačné, vymenovať a vypísať dvojice navzájom opačných celých čísel (aj z číselnej osi), porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti, správne zobrazit' celé čísla na číselnej osi, priradiť k celému číslu obraz na číselnej osi, zobrazit' kladné a záporné desatinné čísla na číselnej osi, určiť absolútnu hodnotu celého, desatinného čísla a racionálneho čísla, sčítať a odčítať celé a desatinné čísla, vyriešiť primerané slovné úlohy na sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel (kladných a záporných), jednoducho zapísať postup riešenia slovnej úlohy, výpočet a odpoveď, spamäti, písomne a na kalkulačke vynásobiť a vydeliť záporné číslo kladným číslom, vyriešiť primerané slovné úlohy na násobenie a delenie celých čísel.	číselná os kladné a záporné číslo, celé číslo navzájom opačné čísla kladné a záporné desatinné číslo absolútna hodnota čísla usporiadanie čísel porovnanie čísel pojmem racionálneho čísla súčet, rozdiel, súčin a podiel celých, desatinných a racionálnych čísel

Premenná, výraz

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>sčítať, odčítať, vynásobiť a vydeliť primerané číselné výrazy,</p> <p>rozhodnúť o rovnosti dvoch číselných výrazov, vyriešiť jednoduché slovné úlohy vedúce k lineárnej rovnici bez formalizácie do podoby rovnice,</p> <p>zapísať postup riešenia slovnej úlohy, overiť skúškou správnosti, či dané číslo je riešením slovnej úlohy,</p> <p>rozlíšiť číselný výraz a výraz s premennou, zostaviť podľa slovného opisu jednoduchý výraz s premennou,</p> <p>určiť vo výraze s premennou členy s premennou a členy bez premennej,</p> <p>určiť hodnotu výrazu, keď je daná hodnota premennej,</p> <p>sčítať a odčítať výrazy s premennou, vynásobiť a vydeliť primerané výrazy s premennou číslom rôznym od nuly,</p> <p>vyjadriť neznámu z jednoduchých vzorcov (napr. $o = 4 \cdot a$),</p> <p>zvoliť vhodnú pravouhlú sústavu súradníc v rovine,</p> <p>vyznačiť body v pravouhlej sústave súradníc v rovine podľa súradníc,</p> <p>určiť súradnice daného bodu zobrazeného v pravouhlej sústave súradníc.</p>	<p>číselný výraz, rovnosť a nerovnosť číselných výrazov nerovná sa, je rôzne od, znaky $=$, \neq</p> <p>hodnota číselného výrazu</p> <p>výraz s premennou (algebraický výraz)</p> <p>dosadzovanie čísel za jednotlivé premenné</p> <p>rovnica</p> <p>dopočítavanie chýbajúcich údajov v jednoduchých vzorcoch koeficient, premenná, člen s premennou, číslo (člen bez premennej)</p> <p>neznáma veličina vo vzorci</p> <p>vzorec (skrátенý zápis vzťahov), vzorce na výpočet obvodu a obsahu štvorca, obdĺžnika</p> <p>vyjadrenie a výpočet neznámej z jednoduchého vzorca vynímanie pred zátvorku</p> <p>riešenie jednoduchých úloh vedúcich na lineárne rovnice bez formalizácie do podoby rovnice: úvahou, metódou pokus – omyl, znázornením priama a nepriama úmernosť ako príklady závislosti veličín</p> <p>spravouhlá sústava súradníc v rovine, bod v sústave súradníc, súradnice bodu, graf</p> <p>propedeutika riešenia lineárnych rovníc s jedným výskytom neznámej</p> <p>propedeutika riešenia lineárnych rovníc s viacnásobným výskytom neznámej</p>
	<p>propedeutika znázornenia priamej a nepriamej úmernosti grafom</p>

Rovnoobežník, lichobežník, obvod a obsah rovnoobežníka, lichobežníka a trojuholníka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>zostrojiť dve rovnoobežné priamky (rovnoobežky), ktoré sú preťaté priečkou,</p> <p>určiť súhlasné a striedavé uhly pri dvoch rovnoobežných priamkach preťatých priečkou,</p> <p>vyriešiť úlohy s využitím vlastností súhlasných a striedavých uhlov,</p> <p>načrtnúť a pomenovať rovnoobežníky: štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik,</p> <p>rozlíšiť a vysvetliť rozdiel medzi pravouhlými a kosouhlými rovnoobežníkmi,</p> <p>narysovať štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik a správne označiť všetky ich základné prvky,</p> <p>zostrojiť a odmerať v rovnoobežníku (štvorci, kosoštvorci, obdĺžniku, kosodĺžniku) jeho dve rôzne výšky,</p> <p>načrtnúť lichobežník, pomenovať a opísať jeho základné prvky,</p> <p>zostrojiť ľubovoľný lichobežník (všeobecný, pravouhlý, rovnoramenný) podľa daných prvkov a na základe daného konštrukčného postupu,</p> <p>vyriešiť primerané konštrukčné úlohy pre štvoruholníky s využitím vlastností konštrukcie trojuholníka a s využitím poznatkov o rovnoobežníkoch a lichobežníkoch,</p> <p>vypočítať obvod a obsah štvorca, kosoštvorca, obdĺžnika, kosodĺžnika, lichobežníka a trojuholníka,</p>	<p>rovnoobežnosť, rovnoobežné priamky (rovnoobežky), rôznoobežky, priečka, rovnoobežky preťaté priečkou</p> <p>súhlasné a striedavé uhly a ich vlastnosti</p> <p>štvoruholníky, rovnoobežníky, štvorec, kosoštvorec, obdĺžnik, kosodĺžnik, lichobežník a ich základné vlastnosti (o stranách, vnútorných uhloch, uhlopriečkach a ich priesečníku)</p> <p>strany, veľkosti strán, vnútorné uhly rovnoobežníka (štvoruholníka), dve výšky rovnoobežníka, uhlopriečky, priesečník uhlopriečok rovnoobežníka, vlastnosti rovnoobežníka</p> <p>súčet vnútorných uhlov štvoruholníka ($\alpha + \beta + \gamma + \delta = 360^\circ$)</p> <p>základňa lichobežníka, rameno lichobežníka, výška lichobežníka, všeobecný lichobežník, pravouhlý lichobežník, rovnoramenný lichobežník</p> <p>obvod a obsah rovnoobežníka (kosoštvorca, kosodĺžnika), lichobežníka a trojuholníka (objavovanie výpočtu obsahu týchto útvarov)</p>
<p>vyriešiť slovné (kontextové a podnetové) úlohy z reálneho života s využitím poznatkov o obsahu a obvode rovnoobežníka, lichobežníka a trojuholníka a s využitím premeny jednotiek dĺžky a obsahu.</p>	

Kruh, kružnica

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie dokázať:</p> <p>zostrojitiť kružnicu s daným polomerom alebo s daným priemerom,</p> <p>vysvetliť vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice,</p> <p>určiť vzájomnú polohu kružnice a priamky,</p> <p>zostrojitiť dotyčnicu ku kružnici v určenom bode ležiacom na tejto kružnici,</p> <p>zostrojitiť dotyčnicu ku kružnici z daného bodu, ktorý leží mimo tejto kružnice,</p> <p>slovné opísať postup konštrukcie dotyčnice ku kružnici približnou metódou aj pomocou Tálesovej kružnice,</p> <p>vyznačiť na kružnici kružnicový oblúk a kružnicový oblúk prislúchajúci danému stredovému uhlu,</p> <p>vyznačiť v kruhu kruhový výsek a kruhový výsek prislúchajúci danému stredovému uhlu,</p> <p>vyznačiť v kruhu kruhový odsek,</p> <p>určiť a odmerať stredový uhol prislúchajúci danému kružnicovému oblúku alebo kruhovému výseku,</p> <p>vypočítať obsah a obvod kruhu a dĺžku kružnice,</p> <p>vyriešiť slovné úlohy, ktoré využívajú výpočet obsahu alebo obvodu kruhu, alebo dĺžku kružnice.</p>	<p>kružnica, kruh, medzikružie stred kruhu (kružnice)</p> <p>polomer a priemer kruhu (kružnice) a ich vzťah</p> <p>vzájomná poloha kružnice a priamky</p> <p>sečnica, nesečnica, dotyčnica ku kružnici, tetiva, ich vlastnosti, vzdialenosť stredu kružnice od tetivy</p> <p>Tálesova kružnica</p> <p>kružnicový oblúk, stredový uhol, kruhový výsek, kruhový odsek</p> <p>Ludolfovo číslo a jeho približné hodnoty $\pi \approx 3,14$ (resp. $\frac{22}{7}$)</p> <p>obsah a obvod kruhu, dĺžka kružnice, $S = \pi r^2$, $o = 2\pi r = \pi d$</p>

Hranol

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie dokázať:</p> <p>načrtnúť kocku, kváder a hranol (trojboký, štvorboký) vo voľnom rovnobežnom premietaní,</p> <p>opísať hranol a identifikovať jeho základné prvky,</p> <p>určiť počet hrán, stien a vrcholov hranola,</p> <p>zostrojitiť sieť kolmého hranola,</p> <p>použiť príslušné vzorce na výpočet objemu a povrchu (kocky, kvádra, hranola),</p> <p>vypočítať objem a povrch kocky, kvádra, hranola,</p> <p>vyriešiť slovné úlohy s využitím objemu alebo</p>	<p>teleso, kocka, kváder, vrcholy, hrany, steny</p> <p>hranol (kolmý, pravidelný, trojboký, štvorboký, šesťboký, ...) sieť, podstava, plášť a ich vlastnosti</p> <p>povrch, objem, vzorce na ich výpočet</p> <p>jednotky povrchu (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, ...) a objemu (mm^3, cm^3, dm^3, m^3, ...)</p>

povrchu kocky, kvádra a hranola.	
----------------------------------	--

Pravdepodobnosť, štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>uskutočniť primerané pravdepodobnostné experimenty,</p> <p>posúdiť a rozlíšiť možné a nemožné udalosti (javy),</p> <p>rozhodnúť o pravdepodobnosti jednoduchých udalostí,</p> <p>vypočítať relatívnu početnosť udalosti,</p> <p>spracovať, zhromaždiť a roztriediť údaje v experimente,</p> <p>vytvoriť zo zhromaždených údajov štatistický súbor,</p> <p>vypočítať aritmetický priemer z údajov v tabuľke alebo grafe,</p> <p>zaznamenať a usporiadať údaje do tabuľky,</p> <p>prečítať a interpretovať údaje z tabuľky, z kruhového a stĺpcového diagramu,</p> <p>znázorniť údaje z tabuľky kruhovým a stĺpcovým diagramom a naopak.</p>	<p>udalosť, pravdepodobnosť</p> <p>pokus, početnosť, relatívna početnosť možné a nemožné udalosti</p> <p>porovnávanie rôznych udalostí vzhľadom na mieru ich pravdepodobnosti</p> <p>štatistika, štatistický súbor, štatistické zisťovanie</p> <p>jednotka a znak, početnosť javu, aritmetický priemer</p> <p>tabuľka, kruhový diagram, stĺpcový diagram</p>

Mocniny a odmocniny, zápis veľkých čísel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>prečítať správne zápis druhej a tretej mocniny ľubovoľného racionálneho čísla a určiť v ňom mocnenca (základ) a mociteľ'a (exponent),</p> <p>zapísať druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionálneho čísla ako súčin rovnakých činiteľ'ov,</p> <p>zapísať súčin konkrétneho väčšieho počtu rovnakých činiteľ'ov v tvare mocniny a opačne,</p> <p>vysvetliť vzťahy $x^2 \cdot x^2 = x^4$ a $x^3 \cdot x^2 = x^5$,</p> <p>prečítať správne zápis druhej odmocniny ľubovoľného kladného racionálneho čísla a tretej odmocniny ľubovoľného racionálneho čísla a</p> <p>určiť v ňom stupeň odmocnenia a odmocnenca (základ),</p> <p>zapísať druhú odmocninu ľubovoľného kladného</p>	<p>súčin rovnakých činiteľ'ov, jeho zápis pomocou mocniny</p> <p>druhá mocnina, druhá mocnina ako obsah štvorca,</p> <p>zápis druhej mocniny reálneho čísla</p> <p>tretia mocnina, tretia mocnina ako objem kocky,</p> <p>zápis tretej mocniny základ mocniny (mocnenec), exponent (mociteľ')</p> <p>druhá odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt{\quad}$), základ odmocniny (odmocnenec), zápis druhej odmocniny</p> <p>tretia odmocnina, znak odmocnenia ($\sqrt[3]{\quad}$), zápis tretej odmocniny</p> <p>mocniny čísla 10, predpony a ich súvis s mocninami</p> <p>zápis čísla, vedecký zápis čísla, zápis čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$), a práca s takýmito číslami na</p>

<p>racionalného čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionalného čísla, vypočítať na kalkulačke druhú a tretiu mocninu ľubovoľného racionalného čísla, druhú odmocninu kladného racionalného čísla a tretiu odmocninu ľubovoľného racionalného čísla, vypočítať spamäti hodnotu druhej a tretej mocniny malých prirodzených čísel (1, ..., 5) a hodnotu druhej odmocniny z čísel 4, 9, 16, 25, ..., 100, zapísať ako mocninu 10 čísla 100, 1 000, 10 000..., zapísať čísla v tvare $a \cdot 10^n$ (pre $1 \leq a < 10$) – vedecký zápis čísla, vyriešiť primerané numerické a slovné úlohy s veľkými číslami s využitím zručností odhadu a zaokrúhľovania,</p>	<p>kalkulačke veľmi veľké a veľmi malé čísla, vytváranie predstavy o nich odhad, odhad výsledku, zaokrúhľovanie</p>
<p>použiť zaokrúhľovanie a odhad pri riešení praktických úloh.</p>	

Pytagorova veta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka, ✓ formuláciu Pytagorovej vety aj jej význam, ✓ zapísať Pytagorovu vetu v pravouhlom trojuholníku ABC s pravým uhlom pri vrchole C vzťahom $c^2 = a^2 + b^2$, ale aj vzťahom pri inom označení strán pravouhlého trojuholníka, ✓ vyjadriť a zapísať zo základného vzťahu Pytagorovej vety obsah štvorca nad odvesnami ($a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, ✓ vyjadriť vzťah pre výpočet dĺžky odvesien pomocou odmocnín ($a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$), podobne aj pri inom označení strán trojuholníka, ✓ vypočítať dĺžku tretej strany pravouhlého trojuholníka, ak sú známe dĺžky jeho dvoch zvyšných strán, ✓ samostatne použiť Pytagorovu vetu na riešenie kontextových úloh z reálneho praktického života. 	<p>pravouhlý trojuholník, základné prvky a vlastnosti pravouhlého trojuholníka – pravý uhol, odvesny, prepona, súčet dvoch ostrých uhlov je 90 stupňov</p> <p>Pytagorova veta pre pravouhlý trojuholník vzťahy $c^2 = a^2 + b^2$, $a^2 = c^2 - b^2$, $b^2 = c^2 - a^2$, $a = \sqrt{c^2 - b^2}$, $b = \sqrt{c^2 - a^2}$, $c = \sqrt{a^2 + b^2}$,</p> <p>význam a využitie Pytagorovej vety vyjadrenie neznámej zo vzorca</p>

Ihlan, valec, kužeľ, guľa, ich objem a povrch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>načrtnúť ihlan, valec a kužeľ vo voľnom rovnoobežnom premietaní,</p> <p>opísať ihlan, valec, kužeľ a guľu a pomenovať ich základné prvky,</p> <p>určiť počet hrán, stien a vrcholov ihlana,</p> <p>zostrojiť sieť ihlana, valca a kužeľa,</p> <p>dosadením do vzorcov vypočítať objem a povrch ihlana, valca, kužeľa a gule,</p> <p>vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu ihlana, valca, kužeľa a gule.</p>	<p>(rotačný) valec, (rotačný) kužeľ, guľa, guľová plocha ihlan (pravidelný, trojboký, štvorboký, ...) sieť, podstava (horná, dolná), plášť, výška, vrchol strana kužeľa</p> <p>stred gule, polomer a priemer gule objem, povrch</p>

Riešenie lineárnych rovníc a nerovníc s jednou neznámou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>rozhodnúť o rovnosti (nerovnosti) dvoch číselných (algebraických) výrazov,</p> <p>rozlíšiť zápisy rovnosti, nerovnosti, rovnice, nerovnice,</p> <p>vyriešiť jednoduchú lineárnu rovnicu s jedným výskytom neznámej,</p> <p>vyriešiť jednoduchými úpravami lineárnu rovnicu s viacnásobným výskytom neznámej (napr. $2x + 3 = 3x - 4$),</p> <p>význam skúšky správnosti a rozumie tomu, prečo nie je pri niektorých rovniciach nutná,</p> <p>vyriešiť jednoduché lineárne nerovnice s jedným výskytom neznámej (napr.: $2(x + 8) > 42$),</p> <p>vyriešiť jednoduché rovnice s jedným výskytom neznámej v menovateli (napr.: $2 \square 4$), $x \square 3$</p> <p>urobiť skúšku správnosti riešenia jednoduchej rovnice s neznámou v menovateli,</p> <p>určiť podmienky riešenia rovnice s neznámou v menovateli,</p> <p>vyjadriť neznámu zo vzorca (z primeraných matematických a fyzikálnych vzorcov),</p> <p>vybrať vhodnú stratégiu riešenia slovnej úlohy (rovniciou, nerovnicou, tipovaním, ...),</p>	<p>rovnosť a nerovnosť dvoch algebraických výrazov</p> <p>lineárna rovnica s jednou neznámou</p> <p>lineárna nerovnica s jednou neznámou</p> <p>ľavá a pravá strana rovnice (nerovnice), riešenie (koreň) rovnice a nerovnice</p> <p>znamienka rovnosti (nerovnosti), znaky nerovnosti, ostré a neostré nerovnosti</p> <p>skúška správnosti</p> <p>výraz, lomený výraz, výraz s neznámou v menovateli</p> <p>rovnica s jednou neznámou</p> <p>podmienky pre riešenie rovnice (s neznámou v menovateli), skúška správnosti</p> <p>slovná (kontextová) úloha, zápis, matematizácia textu úlohy</p> <p>postup riešenia, zostavenie lineárnej rovnice (nerovnice), skúška, odpoveď</p> <p>vyjadrenie neznámej zo vzorca</p>

vyriešiť slovné (kontextové) úlohy vedúce k lineárnej rovnici (nerovnici),	
overiť správnosť riešenia slovnej úlohy.	

Podobnosť trojuholníkov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie dokázať:</p> <p>vysvetliť podstatu podobnosti dvoch geometrických útvarov,</p> <p>rozhodnúť o podobnosti dvojice trojuholníkov v rovine,</p> <p>vypočítať pomer podobnosti dvoch podobných trojuholníkov,</p> <p>na základe viet o podobnosti trojuholníkov vyriešiť primerané výpočtové a konštrukčné úlohy,</p> <p>využiť vlastnosti podobnosti trojuholníkov pri riešení praktických úloh zo života pri meraní (odhadovaní) vzdialeností a výšok,</p> <p>určiť skutočnú vzdialenosť (mierka mapy) a skutočné rozmery predmetov (mierka plánu).</p>	<p>geometrické útvary v rovine zhodnosť geometrických útvarov</p> <p>podobnosť geometrických útvarov, podstata podobnosti pomer podobnosti dvoch geometrických útvarov podobnosť trojuholníkov vety o podobnosti trojuholníkov (sss, sus, uu)</p> <p>podobnosť trojuholníkov v praxi</p>

Štatistika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie dokázať:</p> <p>zrealizovať primeraný štatistický prieskum, pripraviť a spracovať jednoduchý vlastný projekt zameraný na štatistický prieskum určitej udalosti s vyjadrením početnosti určitého javu,</p> <p>vyriešiť primerané úlohy zo štatistiky s využitím výpočtu aritmetického priemeru,</p> <p>spracovať získané hodnoty – údaje z vlastného štatistického prieskumu do tabuľky,</p> <p>interpretovať údaje z tabuľky,</p> <p>prostredníctvom viacerých druhov diagramov – grafov znázorniť hodnoty – údaje.</p>	<p>štatistický prieskum, štatistický súbor, rozsah štatistického súboru, štatistický znak, triedenie absolútna početnosť, početnosť a relatívna početnosť javu</p> <p>tabuľka, graf – diagram, prechod od jedného typu znázornenia k inému</p> <p>hodnoty – údaje, ich znázornenie a interpretácia</p> <p>využitie IKT v štatistike, prieskum</p>

Grafické znázorňovanie závislostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie / dokáže:</p> <p>opísať a zostrojiť pravouhlý súradnicový systém, zobrazíť bod (úsečku, trojuholník, atď.) v pravouhlom súradnicovom systéme (napr. $A[3; 2]$; úsečka XY, ak $X[2; -4]$ a $Y[-3; 3]$, atď.), zostrojiť graf priamej úmernosti a lineárnej závislosti podľa údajov z tabuľky, určiť k danej prvej súradnici druhú súradnicu bodu, ktorý leží na danom grafe, prečítať údaje z grafu priamej a nepriamej úmernosti a použiť ich pri výpočte, vyriešiť slovné úlohy na využitie grafov priamej a nepriamej úmernosti.</p>	<p>pravouhlý systém súradníc, sústava súradníc v rovine súradnicové osi, priesečník súradnicových osí súradnice bodu</p> <p>graf, hodnota</p> <p>hodnoty v tabuľke, najmenšia hodnota, nulová hodnota, najväčšia hodnota</p> <p>závislosť dvoch hodnôt, nezávislá a závislá premenná graf priamej úmernosti, graf nepriamej úmernosti lineárna závislosť, lineárna funkcia</p> <p>graf lineárnej funkcie</p>

Informatika

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	0	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	0	4

ÚVOD

Vzdelávací štandard stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém všeobecne formulovaných kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôsobí počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení informatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU 5. – 6. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií, kombinovať rôzne typy zdrojov grafiky, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	Pojmy: oblasť, animácia Vlastnosti a vzťahy: obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rasti, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke) Procesy: kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:	Pojmy: schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka Vlastnosti a vzťahy: slovo ako skupina písmen,

<p>používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, voliť vhodný nástroj na prácu s textom, používať nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, posudzovať vplyv formátovacích nástrojov a skrytých znakov na výsledný text a operácie s textom, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.</p>	<p>veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii) Procesy: presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu</p>
--	---

Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: používať konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.</p>	<p>Pojmy: snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami Vlastnosti a vzťahy: snímky a ich poradie – prezentácia Procesy: vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie</p>

Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: používať konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami.</p>	<p>Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky a k zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie</p>

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: kódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií,</p>	<p>Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk)</p>

vyhľadávať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knižnica, elektronicky obchod, rezervácie lístkov...), získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...), vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov).	
--	--

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v jednoduchej štruktúre vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií, organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel, ...), interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodí existujúce vzťahy zo zadaných údajov štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.	Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka), riadok, stĺpec Vlastnosti a vzťahy: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, význam postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, predchodca, nasledovník, asused, význam tabuľky Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva), posúdiť účel webovej stránky.	

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o výsledkoch vyhľadávania (či spĺňajú naše očakávania), posúdiť správnosť vyhľadaných informácií (výstup vyhľadávania), vyhľadávať a získať textovú a grafickú informáciu podľa zadanej frázy na webe, získať z konkrétneho zdroja požadované výstupy, prostredníctvom presne zadaných inštrukcií vyhľadávať rôzne typy informácií na webe.	Pojmy: vyhľadávač Procesy: vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, vyhľadávanie v mapách na internete

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, hľadať a zobrazíť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, pripojiť prílohu správy, zobrazíť prijatú prílohu prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy.	Pojmy: príloha, adresár Procesy: dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: uvažovať o obmedzeniach, ktoré súvisia s riešením úlohy, identifikovať opakujúce sa vzory, uvažovať o hraničných prípadoch (na úrovni cyklov), rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, popísať vzťahy medzi informáciami vlastnými slovami,	Vlastnosti a vzťahy: platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne) Procesy: krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia

uvádzať kontra príklad, v ktorom niečo neplatí, nefunguje, uvažovať o rôznych riešeniach.	
---	--

Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka.	Vlastnosti a vzťahy: chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, aplikovať pravidlá konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, interpretovať postupnosť príkazov, hľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.	Pojmy: príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov Vlastnosti a vzťahy: ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov Procesy: zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)

Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, interpretovať algoritmy s cyklami.	Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom Procesy: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa.	Vlastnosti a vzťahy: jazyk – vykonanie programu Procesy: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať, že program pracuje nesprávne, hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, interpretovať návod, v ktorom je chyba, diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), diskutovať o rôznych postupoch a výstupoch riešenia (porovnať riešenia konkrétneho problému od rôznych žiakov z hľadiska dĺžky výsledku, trvania, veľkosti kódu/zápisu), doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, navrhnuť vylepšenie riešenia.	Vlastnosti a vzťahy: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme Procesy: hľadanie chyby

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: ukladať produkt do súboru, otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru, orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov, použiť nástroj na manipuláciu so súbormi a priečkami, presúvať, mazať, premenúvať súbory.	Pojmy: súbor, priečinok Vlastnosti a vzťahy: v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), odpadkový kôš Procesy: vytvorenie, ukladanie dokumentov

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.	Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov Procesy: používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: pracovať s pamäťovými zariadeniami – prenášať, ukladať, kopírovať informácie.	Vlastnosti a vzťahy: programy spracovávajú údaje a pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov, určitými typmi súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií,

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v konkrétnych miestach v sieti, použiť nástroje na zdieľanie (kopírovanie, prenášanie) súborov v rámci počítačovej siete, rozlíšiť súbory, ktoré sú uložené na sieti a súbory vo vlastnom počítači, ukladať súbory do svojho počítača z internetu, zo sieťového disku, nahrávať súbory na sieťový disk, rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu.	Pojmy: sieť Vlastnosti a vzťahy: lokálne súbory vo vlastnom počítači a súbory na sieti, sieťovom disku, cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť Procesy: sťahovanie a posielanie súborov

Softvér a hardvér – práca proti vírusom a špehovaniu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: akceptovať, že nemajú sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie.	Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o rizikách na internete, aplikovať pravidlá pre zabezpečenie údajov, aplikácii (aj e-mailu) proti neoprávnenému použitiu, diskutovať o počítačovej kriminalite, diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe.	Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach Procesy: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov

Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, diskutovať taktiež o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi.	Vlastnosti a vzťahy: spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie

Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv.	Vlastnosti a vzťahy: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU 7. – 8. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: digitalizovať grafickú informáciu, zvoliť vhodný formát súboru pre uloženie obrázkov rôznych typov, zakódovať a rozkódovať podľa pokynov rastrový obrázok, navrhnuť postupnosť daných grafických operácií	Vlastnosti a vzťahy: obrázok v rasti, formáty súborov a ich vzťah k uloženému obrázku Procesy: kreslenie ako postupnosť príkazov pre vykonávateľa

pre dosiahnutie stanoveného výsledku.	
---------------------------------------	--

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zvoliť vhodný nástroj na prácu s textom, použiť nástroje na vyhľadanie a nahradenie textu, rozlíšiť neformátovaný a formátovaný text, posúdiť vlastnosti textovej informácie podľa stanovených kritérií.	Pojmy: odrážky a číslovanie, tabuľka Vlastnosti a vzťahy: skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, neformátovaný a formátovaný text (t.j., obsahuje aj informácie o zvýrazneniach, písme, odsekoch, zarovnaniach) Procesy: vkladanie tabuľky

Reprezentácie a nástroje – práca s prezentáciami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: používajú nástroje editora na tvorbu a úpravu prezentácií.	Procesy: manipulácia s poradím snímok, vloženie prepojenia

Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje editora na skombinovanie videa, zvuku a textu, rozhodnúť sa pre správne zariadenie pre zaznamenanie zvuku a obrazu, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	Pojmy: klip, efekt, prechod, strihanie, časová os Vlastnosti a vzťahy: video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom Procesy: vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu

Reprezentácie a nástroje – práca s tabuľkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť konkrétne nástroje na prácu s tabuľkami, zvoliť a používajú funkcie pre jednoduché výpočty, skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.	Pojmy: tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky Vlastnosti a vzťahy: adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, bunky a typy údajov (číslo, text), vlastnosti bunky ako zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky, bunky so vzorcami Procesy: pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a

	zvýrazňovanie, jednoduché výpočty s operáciami sčítania, odčítania, násobenia a delenia, vloženie jednoduchej funkcie
--	---

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>diskutovať o vlastnostiach jednoduchej informácie rôzneho typu,</p> <p>voliť vhodnú reprezentáciu reálnej informácie,</p> <p>zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie,</p> <p>dekódovať informáciu z jednoduchých reprezentácií,</p> <p>posúdiť kvalitu informácie rôzneho typu na jednoduchej úrovni,</p> <p>posúdiť vlastnosti súborov rôznych typov (rôzne typy textov, rôzne grafika, zvuk, video),</p> <p>vyhľadať a získať informácie v informačnom systéme a databáze (knihnica, el. obchod, rezervácie lístkov...),</p> <p>získať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov (napr. zoskenovaním, odfotením, nahraním zvuku, videa, ...),</p> <p>rozhodnúť sa pre nástroje na spracovanie informácií (na vyhľadávanie a získavanie, spracovanie informácií a komunikovanie pomocou nástrojov),</p> <p>vyhľadať informácie (v texte, v encyklopédií, v slovníku, v tabuľke, ...).</p>	<p>Vlastnosti a vzťahy: vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk), text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii),</p> <p>možnosť vyhľadávať reťazce (napr. dá sa v texte, a nie v grafi-ke)</p>

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií,</p> <p>organizovať informácie do štruktúr – vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú</p>	<p>Pojmy: postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná, kódovacia, slovník, mriežka)</p> <p>Procesy: práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), práca so stromovými štruktúrami (strom rozhodnutí, stratégií, turnajov, rodokmeň), zapisovanie a vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre, zostavovanie štruktúry</p>

<p>údaje a jednoduché vzťahy (tabuľky, grafy, postupnosti obrázkov, čísel,...), interpretovať údaje zo štruktúr – vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami.</p>	
--	--

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: získať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektovať autorské práva).</p>	

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyhľadať rôzne typy informácií na webe, posúdiť správnosť a kvalitu vyhladaných informácií (výstup vyhľadávania).</p>	

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: komunikovať prostredníctvom konkrétneho nástroja i aplikácie na neinteraktívnu komunikáciu, porovnať klady i zápory komunikácie prostredníctvom chatu a e-mailu.</p>	<p>Vlastnosti a vzťahy: chat ako internetový rozhovor, je to iný typ komunikácie ako e-mail Procesy: prijatie a odoslanie správy, výber adresáta, odoslanie viacerým adresátom naraz</p>

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>identifikovať opakujúce sa vzory, rozpoznávať miesta, kde sa treba rozhodovať, vlastnými slovami sformulovať plán riešenia, rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia/výroku, uviesť kontra príklad, keď niečo neplatí, nefunguje, uvažovať o rôznych riešeniach.</p>	<p>Vlastnosti a vzťahy: aký informatický problém je v zadaní úlohy, platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne)</p> <p>Procesy: idea sekvencie, opakovania, vetvenia, manipulovania s údajmi, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>

Algoritmické riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>použiť jazyk na popis riešenia problému – aplikujú pravidlá, konštrukcie jazyka, použiť matematické výrazy v jazyku na zápis algoritmov.</p>	<p>Vlastnosti a vzťahy: algoritmus – programovací jazyk, vstup – algoritmus – výsledok, chybný zápis, konštrukcie jazyka ako: postupnosť príkazov, cyklus s pevným počtom opakovaní, podmienený príkaz, pomenovaná postupnosť príkazov</p> <p>Procesy: zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vyriešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre zostavenie postupnosti príkazov, interpretovať postupnosť príkazov, vyhľadať chybu v postupnosti príkazov a opraviť ju.</p>	<p>Pojmy: parameter príkazu, postupnosť príkazov</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí príkaz, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov</p> <p>Procesy: zostavenie a úprava príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov)</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou cyklov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať opakujúce sa vzory pri riešení zadaného problému, rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, počas a po skončení cyklu, stanoviť počet opakovaní pomocou hodnoty, riešiť problémy, ktoré vyžadujú známy počet opakovaní, zapísať riešenie problému s cyklom pomocou jazyka, interpretovať algoritmy s cyklami.	Pojmy: opakovanie, počet opakovaní, telo cyklu Vlastnosti a vzťahy: ako súvisí počet opakovaní s výsledkom Procesy: zostavovanie, upravovanie tela cyklu, nastavenie počtu opakovaní

Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať situácie a podmienky, keď treba použiť vetvenie, rozpoznať, aká časť algoritmu sa má vykonať pred, v rámci a po skončení vetvenia, zostaviť a zapísať podmienku, vyriešiť problémy, ktoré vyžadujú vetvenie s jednoduchou podmienkou (bez logických spojok), zapísať riešenie problému s vetvením pomocou jazyka, interpretovať algoritmy s vetvením.	Pojmy: vetvenie, podmienka Vlastnosti a vzťahy: konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka Procesy: zostavovanie, upravovanie vetvenia, vytvorenie podmienky, vyhodnotenie podmienky

Algoritmické riešenie problémov – pomocou premenných

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>identifikovať údaje zo zadania úlohy, ktoré musia byť zapamätané, resp. sa menia, a vyžadujú si použitie premenných,</p> <p>aplikovať pravidlá, konštrukcie jazyka pre nastavenie a použitie premennej,</p> <p>vyrieši problémy, v ktorých si treba zapamätat' a neskôr použiť zapamätané hodnoty,</p> <p>zovšeobecniť riešenie tak, aby fungovalo nielen s konštantami,</p> <p>interpretovať algoritmy s výrazmi a premennými.</p>	<p>Pojmy: premenná, meno (pomenovanie) premennej, hodnota premennej, operácia (+, -, *, /)</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: pravidlá jazyka pre použitie premennej, meno premennej – hodnota premennej</p> <p>Procesy: nastavenie hodnoty (priradenie), zistenie hodnoty (použitie premennej), zmena hodnoty premennej, vyhodnocovanie výrazu s premennými, číslami a operáciami</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou nástrojov na interakciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať situácie, keď treba čakať na vstup,</p> <p>zapísať algoritmus, ktorý reaguje na vstup,</p> <p>interpretovať zapísané riešenie,</p> <p>vytvoriť hypotézu, ako neznámy algoritmus spracuje zadaný vstup.</p>	<p>Vlastnosti a vzťahy: prostriedky jazyka pre: získanie vstupu, spracovanie vstupu a zobrazenie výstupu</p> <p>Procesy: čakanie na neznámy vstup – vykonanie akcie – výstup, následný efekt</p>

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie,</p> <p>simulovať činnosť vykonávateľa,</p> <p>vyjadriť princíp fungovania návodu – objaviť a popísať vlastnými slovami princíp fungovania jednoduchého algoritmu,</p> <p>vyhľadať vzťah medzi vstupom, algoritmom a výsledkom.</p>	<p>Vlastnosti a vzťahy: jazyk – vykonanie programu</p> <p>Procesy: krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe</p>

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie a opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať, že program pracuje nesprávne, hľadať chybu vo vlastnom, nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju, zistiť, pre aké vstupy, v ktorých prípadoch, situáciách program pracuje nesprávne, diskutovať a argumentovať o správnosti riešenia (svojho aj cudzieho), rozlíšiť chybu pri realizácii od chyby v zápise, doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, navrhnúť vylepšenie.	Vlastnosti a vzťahy: chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), chyba v algoritmoch s cyklami, s vetvením a s premennými, chyba pri realizácii (logická chyba), chyba v zápise (syntaktická chyba) Procesy: hľadanie chyby

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v štruktúre priečinkov počítača, presúvať, mazať, premenúvať priečinky, vyhľadať súbor alebo priečinok, navrhnúť štruktúru priečinkov, preorganizovať súbory do danej štruktúry priečinkov, zistiť parametre súborov, priečinkov.	Vlastnosti a vzťahy: rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), cesta k súboru a priečinku ako zápis, ktorý určuje umiestnenie súboru a priečinku v štruktúre priečinkov

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vypnúť nereagujúcu alebo chybnú aplikáciu, ovládať operačný systém na používateľskej úrovni, preniesť informácie medzi spustenými aplikáciami pomocou schránky, použiť nástroje na prispôbenie si (pracovného) prostredia v počítači, skúmať nové možnosti operačného systému, použiť	Vlastnosti a vzťahy: schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, operačný systém ako softvér, aplikácia ako softvér Procesy: nastavenie zvuku, pracovnej plochy, klávesnice, používanie nástrojov na simulovanie, modelovanie

rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku.	
---	--

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>pracovať s pamäťovými a prídavnými zariadeniami: prenášať, ukladať, kopírovať informácie,</p> <p>pracovať s prídavnými zariadeniami (napr. naskenovať, vytlačiť dokument, nahráť zvuk, zosnímať obraz fotoaparátom alebo kamerou),</p> <p>skúmať nové možnosti použitia konkrétneho hardvéru,</p> <p>porovnať klady a zápory počítačov rôznych typov (napr. stolný počítač, notebook, tablet),</p> <p>rozlíšiť vstupné a výstupné zariadenia.</p>	<p>Pojmy: program, procesor, pamäť</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: počítač ako zariadenie s procesorom a pamäťou, pamäť si pamätá programy a údaje, pamäť v počítači ako zariadenie na (krátkodobé) uchovanie informácií, disk v počítači ako zariadenie na dlhodobé uchovanie informácií, procesor vykonáva programy (program ako návod pre procesor), tlačiareň, reproduktor/slúchadlá ako zariadenia</p> <p>sprostredkovanie výstupu, skener, digitálny fotoaparát, kamera, mikrofón ako zariadenia na digitalizáciu údajov, rozdiel medzi hardvérom a softvérom</p>

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v lokálnej počítačovej sieti,</p> <p>pracovať so sieťovými zariadeniami (napr. tlačiareň, skener),</p> <p>diskutovať o výhodách a nevýhodách práce v počítačovej sieti.</p>	<p>Pojmy: sieť, doména</p> <p>Vlastnosti a vzťahy: cesta (adresa) ako zápis, ktorý identifikuje počítač, zariadenie alebo údaje v sieti, vlastnosti priečinkov a prístupové práva v sieti, počítačová sieť ako prepojenie počítačov a zariadení, internet ako celosvetová počítačová sieť, štruktúra webovej adresy, štruktúra mailovej adresy</p>

Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>akceptovať, že nemá sťahovať a spúšťať neznáme, pochybné aplikácie,</p> <p>pracovať s mechanizmami na odhaľovanie a odstraňovanie vírusov.</p>	<p>Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok, antivírus ako softvér na zisťovanie a odstraňovanie škodlivého softvéru a blokovanie škodlivých činností, obmedzenia antivírusových programov (antivírus je tiež iba program, a nemusí odhaliť najnovší nebezpečný softvér)</p> <p>Procesy: v počítači môže bežať antivírusová ochrana a môže kontrolovať (takmer) všetko, čo robíme</p>

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o rizikách na internete, zhodnotiť, ktoré informácie musia byť chránené pred zneužitím, aplikovať pravidlá pre zabezpečenie prístupu do e-mailu, do komunity, do počítača a proti neoprávnenému použitiu, posúdiť riziká práce na počítači so škodlivým softvérom, diskutovať o počítačovej kriminalite, diskutovať o dôveryhodnosti informácií na webe, diskutovať o rizikách kriminálneho a nelegálneho obsahu.	Vlastnosti a vzťahy: vírus ako škodlivý softvér, spam ako nevyžiadaná správa, antivírusový program ako nástroj na obranu proti vírusom, kvalita hesla ako mechanizmus zabezpečenia, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach Procesy: šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov

Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o vzťahu digitálnych technológií k povolaniam, diskutovať o digitálnych technológiách v spoločnosti.	Vlastnosti a vzťahy: informatika ako povolanie, informatika v povolaniach (napr. aj v dizajne a v architektúre, v obchode, vo financiách)

Informačná spoločnosť – legálnosť používania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o dodržiavaní základných princípov autorských práv, diskutovať, či bolo dielo legálne nadobudnuté, a o tom, ako sa dá ďalej používať, diskutovať o právnych dôsledkoch nelegálneho používania diela, diskutovať o právnych dôsledkoch publikovania kriminálneho a nelegálneho obsahu.	Pojmy: texty, obrázky, hudba, filmy, ...) Vlastnosti a vzťahy: autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a jeho použitiu, bezplatný softvér a platený softvér Procesy: legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií

Finačná gramotnosť

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Školský vzdelávací program	0	0	0	1	0	1
Spolu	0	0	0	1	0	1

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Vzhľadom na nedostatočné skúsenosti a ešte neosvojený požadovaný stupeň zodpovednosti, súčasný absolvent základnej školy nebude vykazovať rovnaký stupeň znalostí v oblasti osobných financií ako starší, finančne gramotný žiak strednej školy resp. dospelý. Finančne gramotný absolvent základnej školy sa bude vedieť orientovať na svojej úrovni v súčasnom finančnom svete a dosiahne znalosti, zručnosti a hodnotové postoje potrebných k tomu, aby dokázal finančne zabezpečiť seba a svojich najbližších.

Žiak sa bude učiť formou hier, pracovných listov a online aplikácií. Na konkrétnych príkladoch sa bude orientovať v oblasti peňazí, cien a finančných produktov tak, aby bol schopný zodpovedne viesť rodinný rozpočet a aktívne vystupovať na trhu finančných produktov a služieb.

Obsahové, časové a organizačné vymedzenie predmetu Finančná gramotnosť:

- vyučovanie spočíva vo vzájomnej komunikácii medzi učiteľom a žiakom, medzi žiakmi navzájom
- žiak sa učí samostatne vyhľadávať a triediť informácie z rôznych zdrojov
- žiak bude vybavený poznatkami a schopnosťami potrebnými pre jeho aktívne zapojenie do života
- zoznamuje sa so základnými pojmami z oblasti finančnictva
- učí sa využívať svoje schopnosti viesť zodpovedne svoje financie
- formou osobného prežívania a vlastných skúseností sa žiaci zoznamujú s problematikou finančného sveta
- formou hry sa zoznamuje s konkrétnymi pojmami a javmi, ktoré sa vzťahujú k problematike finančnej gramotnosti

2. Cieľ vyučovacieho predmetu

Všeobecným cieľom predmetu Finančná gramotnosť je vychovať finančne gramotného človeka, ktorý sa orientuje v súčasnom finančnom svete a dosiahne znalosti, schopnosti a hodnotové postoje potrebných k tomu, aby sa dokázal finančne zabezpečiť. Vyučovanie je zamerané predovšetkým na rozvíjanie matematického myslenia, ktoré vedie k zodpovednému rozhodovaniu vo finančnej oblasti. Žiak by si mal uvedomiť, že ovládanie finančnej problematiky mu pomáha pri riešení bežných životných situácií a zvyšuje kvalitu jeho života.

Vzdelávacie ciele:

Žiak:

- orientuje sa v bankových službách
- používa bežné pracovné nástroje
- stanoví cenu, rozpozna bežné cenové triky
- rozlíši pravidelné a nepravidelné príjmy a výdaje, stanoví rozpočet v domácnosti
- navrhne ako využiť voľné finančné prostriedky v domácnosti
- pozná práva a povinnosti spotrebiteľa

Absolvent základnej školy by mal byť schopný:

- nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie,
- poznať základné pravidlá riadenia vlastných financií,
- naučiť sa rozoznávať riziká v riadení vlastných financií,
- stanoviť si finančné ciele a napláňovať si ich dosiahnutie,
- rozvinúť potenciál získania vlastného príjmu a schopnosť šetriť,
- efektívne používať finančné služby,
- plniť svoje finančné záväzky,
- zveľaďovať a chrániť svoj majetok,
- porozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny,
- vedieť a byť schopný hodnotiť úspešnosť vlastnej sebarealizácie,
- inšpirovať sa príkladmi úspešných osobností,
- poznať príklady úspešných jednotlivcov v svojej plánovanej profesijnej ceste,
- poznať podmienky, vylučujúce neúspešnosť jednotlivca a rodiny,
- porozumieť základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí,
- orientovať sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie),
- orientovať sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a byť schopný tieto práva uplatňovať.

Kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

1. kompetencia k celoživotnému učeniu sa

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť
- hľadať a rozvíjať účinné postupy vo svojom učení
- využívať rôzne stratégie učenia
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu a praxi

2. sociálne komunikačné kompetencie

- vecne, správne sa vyjadrovať verbálne, písomne a graficky k danej učebnej téme
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje
- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov (IKT, knižné zdroje)
- zrozumiteľne prezentovať svoje poznatky, skúsenosti a zručnosti,

3. kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- používať matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách
- používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),

4. kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií

- osvojiť si základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja
- používať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- dokázať využívať IKT pri vzdelávaní

5. kompetencia riešiť problémy

- analyzovať vybrané problémy
- navrhovať rôzne riešenia úloh, postupov a prístupov
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh
- využívať tvorivosť a nápaditosť, samostatne tvoriť závery na základe zistení, skúmaní alebo riešení úloh
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy
logicky spájať poznatky z rôznych predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh
- prijímať svoju zodpovednosť za riešenie problémov
- dokázať sa poučiť z vlastných chýb a chýb iných

6. kompetencie občianske

- uvedomiť si základy humanistických hodnôt, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňovať a ochraňovať princípy demokracie
- vyvážene chápať svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti
- uvedomiť si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam
- prispievať k naplneniu práv iných
- otvorenosť ku kultúrnej a etnickej rôznorodosti
- sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia

7. kompetencie sociálne a personálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách, vzájomne si radiť a pomáhať
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení
- prijímať ocenenie, radu a kritiku, čerpať poučenie pre svoju ďalšiu prácu

8. kompetencie pracovné

- stanoviť si ciele a aktívne pristupovať k uskutočneniu svojich cieľov
- kriticky hodnotiť svoje výsledky
- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia
- využívať učebné, kompenzačné a iné pomôcky

9. kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote

10. kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomiť si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti

- ceníť si a rešpektovať umenie a kultúrne historické tradície
- poznať pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu)
- správať sa kultúrovane, primerane okolnostiam a situáciám
- byť tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr

OBSAH VZDELÁVANIA UČEBNÉHO PREDMETU

„Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri prezentácii nových poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov.“

Vzdelávací obsah predmetu je rozdelený do dvoch tematických okruhov:

Sporenie a investovanie

Riadenie rizika a poistenie

V tematickom okruhu **sporenie a investovanie** sa vytvára predstava sporenia peňazí a ich investovanie. Poukazujú sa na výhody a nevýhody sporenia a investovania. U žiakov sa rozvíjajú životné hodnoty a potreby vzhľadom na ich vek. Objasňuje sa aj sporenie na dôchodok. Žiaci sa oboznamujú s pojmami ako sú akcie, dlhopisy, cenné papiere a iné finančné prostriedky. Vysvetľuje sa aj význam sporenia a celkovej finančnej prosperity.

V tematickom okruhu **riadenie rizika a poistenie** si žiaci rozvíjajú svoje poznatky z predchádzajúceho tematického celku. Objasňujú sa možné rizika, druhy rizík a metódy riadenia rizík. Žiaci sú oboznamovaní aj s dôležitosťou úspor v banke, verejného poistenia a potreba životného poistenia. Vysvetľuje sa aj význam poistenia majetku - strata vecí a poškodenie predmetov.

Tematický celok	Rozvíjajúce ciele	Obsah (obsahový štandard)	Výstupy (výkonový štandard)
Sporenie a investovanie	<ul style="list-style-type: none"> • Objasniť význam ako prispieva sporenie k finančnej prosperite • Vedieť vysvetliť význam investovania a jeho vplyv na rozvoj majetku • Diskutovať o význame investovania peňazí vo finančných inštitúciách • Vedieť vysvetliť pojmy akcie, dlhopisy, cenné papiere a rozdiely na príkladoch 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite • Vysvetliť, akým spôsobom investovanie buduje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov • Zhodnotiť investičné alternatívy • Vysvetliť používanie akcií, dlhopisov a iných finančných nástrojov na trhu • Vysvetliť podstatu dane a jej delenie 	<ul style="list-style-type: none"> • Opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia a vysvetliť význam núdzového fondu. • Vysvetliť ako môže rásť hodnota investície. • Uviesť príklad investície a jej výhody a nevýhody • Uviesť druhý daní a ich výpočet • Sporenie v bankách, reálne situácie, inflácia • Opísať rôzne zdroje investičných informácií. • Popísať výhody sporenia na starobu prostredníctvom

	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutovať o dôležitosti dôchodkových sporení 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporenie v bankách, výnosy, úroky • Inflácia, jej vplyv na výnosy • Opísať spôsob nákupu a predaja investícií • Sporenie prostredníctvom dôchodkového sporenia cez doplnkové dôchodkové spoločnosti (DDS) • Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi 	dôchodkového sporenia.
Riadenie rizika a poistenie	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť vysvetliť riziko, druhy rizík, a metódy riadenia rizík • Vedieť popísať vplyv hospodárskych kríz na fungovanie spoločnosti a rodiny • Vedieť vysvetliť druhy poistení, povinné a nepovinné poistenie • Vedieť podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia • Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad 	<ul style="list-style-type: none"> • Pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík. • Vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny. • Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby • Vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením • Vymenovať povinné a nepovinné druhy verejného poistenia • Charakterizovať zdravotné poistenie a sociálne poistenie a v rámci neho 	<ul style="list-style-type: none"> • Diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením • Vedieť vysvetliť existenciu vplyvom ekonomickej krízy na jednotlivca a rodinu. • Dôležitosť úspor v banke, verejného poistenia a potreba životného poistenia. • Vysvetliť prečo sa poisťujeme a poznať druhy poistenia – zdravotné, sociálne, dôchodkové, úrazové, v nezamestnanosti. • Vysvetliť na konkrétnych situáciách podstatu a význam poistenie majetku – strata cenností, osôb, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazové a životné poistenie

	<p>zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby.</p>	<p>nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia 	
--	--	--	--

Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda ISCED II

Biológia
Fyzika
Chémia

Biológia

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	2	1	2	1	1	7
Školský vzdelávací program	0	1	0	0	1	2
Spolu	2	2	2	1	2	9

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov.

Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôsobí počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovací predmet biológia je na základnej škole zameraný na poznávanie javov a procesov prebiehajúcich v prírode vo vzájomných súvislostiach a vedie žiakov k chápaniu prírody ako celku. Sústreďuje sa najmä na tie javy, ktoré bezprostredne ovplyvňujú život človeka. Ich poznanie je východiskom pre formovanie pozitívneho vzťahu k živej prírode, rozvíjanie schopnosti ekologicky myslieť a konať, ako aj pre upevňovanie návykov dôležitých pre zachovanie zdravia.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú základnú predstavu o prírode ako výsledku vzájomného pôsobenia jej zložiek,
- pochopia prírodné javy, procesy a objekty vo vzájomných súvislostiach,
- získajú informácie o prírode pozorovaním, pátraním, skúmaním a využitím rôznych zdrojov,
- analyzujú, interpretujú, triedia a hodnotia informácie o organizmoch a prírode,
- používajú správnu terminológiu na opísanie procesov a javov v živej a neživej prírode,
- plánujú, uskutočňujú, zaznamenávajú a vyhodnocujú jednoduché biologické pozorovania a pokusy,
- diskutujú o význame a praktických dôsledkoch vybraných vedeckých objavov,
- aplikujú osvojené spôsobilosti a vedomosti na podporu svojho zdravia,
- chránia prírodu a šetria prírodné zdroje,
- plánujú a realizujú jednoduché projekty v oblasti biológie,
- prezentujú a obhajujú výsledky svojej práce.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Príroda a život

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť na príklade živé a neživé časti prírody, rozhodnúť, ktoré informácie získajú pozorovaním a ktoré pokusom, vybrať vhodnú pomôcku na pozorovanie konkrétnej prírodniny, pozorovať prírodniny mikroskopom, lupou.	príroda, živé a neživé časti prírody, organizmy pozorovanie, pokus lupa, mikroskop, ďalekohľad mikroskopický preparát, podložné sklo, krycie sklíčko, pinzeta, preparačná ihla

Spoločenstvá organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť spoločenstvá podľa zastúpenia	spoločenstvo lesa, vody, poľa, lúky, vysokohorské baktérie, huby, rastliny, živočíchy potravinový reťazec

<p>organizmov, rozhodnúť o zaradení vybraných organizmov do lesného, vodného, poľného, lúčneho a vysokohorského spoločenstva, rozlíšiť organizmy podľa vonkajšej stavby, pozorovaním zistiť spoločné a rozdielne znaky skupín organizmov, vysvetliť prispôsobenie sa organizmov danému prostrediu, zdôvodniť potravové vzťahy medzi organizmami žijúcimi v spoločenstve,</p>	<p>dreviny, stromy, kry, byliny vonkajšia stavba tela rastlín a húb (drevín, bylín, húb s plodnicou) vrstvy lesa dreviny ihličnaté a listnaté machy, paprade, prasličky rastliny chránené, liečivé, jedovaté podzemné zásobné orgány</p>
--	--

<p>zostaviť jednoduchý potravový reťazec pre každé spoločenstvo, zhodnotiť význam organizmov v prírode a pre človeka, argumentovať, prečo musia byť niektoré rastliny a živočíchy chránené, vyhľadať informácie, ktoré rastliny alebo živočíchy v ich regióne sú chránené, nájsť príklady poškodzovania prírody nevhodnou činnosťou človeka v okolí školy, rozhodnúť, ktoré zásady správania sa v prírode sú bezpečné z hľadiska ochrany vlastného zdravia, akceptovať zásady zberu húb a liečivých rastlín prírody, zhodnotiť význam kyslíka rozpusteného vo vode pre život vodných organizmov, zdôvodniť škodlivosť a príčiny premnoženia niektorých druhov organizmov pre lesné a poľné spoločenstvo, zhotoviť záznam z pozorovania (náčrt a popis), vyhľadať neznáme organizmy pomocou atlasu, spracovať doplnujúce informácie o jednotlivých spoločenstvách vyhladané z rôznych zdrojov, prezentovať vlastné práce (plagáty, modely, prezentácie).</p>	<p>huby jedlé, jedovaté lišajníky, spolužitie vonkajšia stavba tela živočíchov (bezstavovce, stavovce) parazity, inštinkt ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce koža, šupiny, perie, srst' bylinožravce, mäsožravce, všežravce vtáky stále, sťahovavé, dravce, sovy, spevavce voda stojatá, tečúca, kyslík, teplota vody planktón, riasy jednobunkové, mnohobunkové, sinice živočíchy jednobunkové, mnohobunkové plávacie blany, masné perie, vtáky krmivé, nekrmivé hustá srst', silný chvost, hlodavé zuby, hlodavce lúka, pasienok, pole, medza, remízka trávnaté porasty, hospodárske plodiny obilniny, krmoviny, okopaniny, olejiny pohlavná dvojtvarosť, hniezdenie</p>
---	--

Život s človekom a v ľudských sídlach

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p>	<p>ľudské sídlo, zdomácnovanie, šľachtenie, odroda, plemeno mikroorganizmy (baktérie, plesne,</p>

rozlíšiť špecifiká spoločenstva vznikajúceho v ľudských sídlach a v ich okolí, zhodnotiť vplyv človeka na prostredie organizmov, vysvetliť, aký význam majú pre človeka mikroorganizmy, pestované rastliny a živočíchy žijúce v ľudských sídlach a v ich okolí, navrhnúť a realizovať projekt na poznávanie organizmov žijúcich v okolí svojho bydliska alebo školy, prezentovať výsledky z projektu.	kvasinky) zelenina cibuľová, hlúbová, koreňová, plodová, strukoviny rastliny hospodárske, ovocné včela, včelstvo, včelárstvo, ryby, rybárstvo, rybníkarstvo zvieratá hospodárske, domáce škodcovia, parazity vonkajšie, vnútorné, prenášače nákazy, prevencia, premnoženie hlodavcov, hmyzu dezinfekcia, dezinsekcia, deratizácia biologická ochrana, spevavce
---	--

Živé organizmy a ich stavba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť rastlinnú a živočíšnu bunku podľa stavby, vymenovať základné funkcie častí bunky, pozorovať bunky mikroskopom, pripraviť prezentáciu o vírusových bakteriálnych ochoreniach a ich prevencii, zostaviť schému všeobecnej stavby a organizácie tela</p>	<p>bunka, bunkové organely vírusy, baktérie organizmus jednobunkový, mnohobunkový pletivo, tkanivo, orgán, orgánová sústava, organizmus stavba rastlín vonkajšia, vnútorná (koreň, stonka, list, kvet, plod, semeno) vlákno, podhubie, výtrusnica</p>
<p>mnohobunkovej rastliny a živočícha, porovnať časti tela machu a kvitnúcej rastliny na ukážke, vysvetliť základné funkcie orgánov tela kvitnúcej rastliny, porovnať stavbu tela húb s plodnicami a bezplodníc, pozorovaním zistiť odlišnosti vonkajšej stavby tela jednotlivých skupín bezstavovcov, kategorizovať zástupcov pŕhlivcov, ploskavcov, hlístovcov, mäkkýšov, obrúčkavcov a článkonožcov na ukážke, navrhnúť a zaznamenať pozorovanie vybraného bezstavovca, spracovať a prezentovať výsledky pozorovania rôznymi formami.</p>	<p>životný cyklus parazitov stavba tela bezstavovcov vonkajšia, vnútorná (sústava tráviaca, obehová, dýchacia, nervová, zmysly) rozmnožovanie a vývin bezstavovcov</p>

Stavba a funkcie tela stavovcov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
-------------------	-------------------

<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozlíšiť pojmy orgán a orgánová sústava, identifikovať jednotlivé orgánové sústavy stavovcov pomocou obrázkov, pomenovať základné orgány orgánových sústav stavovcov pomocou obrázkov, vysvetliť význam orgánových sústav pre život stavovca, zdôvodniť adaptáciu orgánov opornej, dýchacej a obehovej sústavy stavovca vzhľadom na jeho prirodzené prostredie a</p>	<p>stavovce</p> <p>orgán, orgánová sústava</p> <p>orgánové sústavy stavovcov, sústava krycia, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, nervová, zmysly rozmnožovanie a vývin stavovcov</p> <p>oplodnenie vonkajšie, vnútorné, vývin jedinca mimo tela samice, v tele samice</p> <p>životné prejavy a správanie stavovcov</p>
<p>spôsob života, zdôvodniť odlišnosti orgánov tráviacej sústavy v závislosti od potravy, porovnať vonkajšie a vnútorné oplodnenie, analyzovať rozdiely vo vývine jedinca rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov, naplánovať a uskutočniť sledovanie správania stavovcov, prezentovať svoje zistenia rôznymi formami, pozorovať kožné útvary stavovcov a zhodnotiť ich význam, vytvoriť prezentáciu o význame vybranej orgánovej sústavy stavovcov.</p>	

Človek a jeho telo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>porovnať spoločné a odlišné znaky ľudského a živočíšneho organizmu, pomenovať na ukážke orgány ľudského tela, vysvetliť význam procesov a štruktúr v ľudskom tele, objasniť prepojenie orgánových sústav, zistiť, čo sa odohráva v ľudskom tele pri aktívnom pohybe (namáhavej práci),</p>	<p>znaky ľudského organizmu, ľudské spoločenské rasizmus</p> <p>stavba a funkcia orgánových sústav: koža, oporná, pohybová, tráviaca, dýchacia, obehová, vylučovacia, rozmnožovacia, regulačné sústavy</p> <p>výživa, zložky potravy, potravinová pyramída, stravovacie návyky krvné skupiny, darcovstvo krvi, transfúzia</p> <p>vývin jedinca, starostlivosť o dieťa antikoncepcia, plánované rodičovstvo</p>
<p>demonštrovať jednoduché zručnosti potrebné k poskytnutiu prvej pomoci, aplikovať osvojené spôsoby boja proti nákazlivým ochoreniam,</p>	<p>kochorenia orgánových sústav, úrazy zásady predlekárskej prvej pomoci</p> <p>infekčná choroba, choroboplodné mikroorganizmy, inkubačná doba prevencia,</p>

zhotoviť plán pozorovania a skúmania ľudského tela, orientovať sa v informáciách súvisiacich so zdravým životným štýlom a ochranou zdravia, naplánovať a uskutočniť projekt v súvislosti so zdravím alebo zdravým životným štýlom človeka.	imunita, očkovanie zdravie, zdravý životný štýl, režim dňa, stres, hygienické zásady, intímna hygiena, alkoholizmus, obezita, hladovanie, fajčenie psychoaktívne látky (legálne a nelegálne drogy), závislosť
--	--

Základné životné procesy organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zdôvodniť odlišnosť stavby a funkcie rastlinnej a živočíšnej bunky, zhodnotiť význam jednotlivých životných procesov pre život organizmov, vytvoriť pojmovú mapu vzťahov orgánových sústav živočíchov, porovnať životné procesy rastlín a živočíchov, naplánovať pozorovanie základných znakov procesov organizmov rôznymi zmyslami a rôznymi spôsobmi, uskutočniť jednoduchý pokus alebo pozorovanie na skúmanie životných procesov organizmov, formulovať závery z uskutočneného pozorovania alebo pokusu.	bunka rastlinná a živočíšna bunkové organely a ich funkcie výživa organizmov, živiny organizmy parazitické, saprofytické, symbiotické baktérie rozkladné, kvasné, mliečne, hľuzkové výživa rastlín, fotosyntéza výživa živočíchov, trávenie, vstrebávanie dýchanie organizmov, rozklad organických látok, uvoľnenie energie vylučovanie živočíchov dráždivosť, citlivosť a pohyb rastlín a živočíchov regulácia hormonálna, nervová
	delenie bunky rozmnožovanie organizmov pohlavné a nepohlavné rast, vývin, životný cyklus organizmov

Dedičnosť a premenlivosť organizmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: lokalizovať uloženie genetickej informácie v bunke, opísať stavbu chromozómu, monitorovať dedične podmienené znaky svojej rodiny, vysvetliť príčinu tvorby kópie nukleovej kyseliny a význam zníženia počtu chromozómov pri vzniku pohlavných buniek, schematicky znázorniť prenos určitého znaku z	genetika dedičnosť, premenlivosť, potomstvo genetická informácia jadro, chromozóm, nukleová kyselina, DNA, dvojzávitnica gén, znak, vlastnosť kópia DNA alela dominantná, recesívna bunka telová, pohlavná, oplodnená kríženie, schéma kríženia premenlivosť nededičná, dedičná šľachtenie, odroda, plemeno dedičná choroba

rodičov na potomkov, rozlíšiť na príklade dedičnú a nededičnú premenlivosť, zhodnotiť význam dedičnosti a premenlivosti, zdôvodniť podstatu šľachtenia, diskutovať o dedičných chorobách, ich vplyve na život človeka a možnosti využitia genetického poradenstva, posúdiť využitie vedeckých poznatkov genetiky.	genetické poradenstvo
---	-----------------------

Životné prostredie organizmov a človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>zistiť, ako pozitívne a negatívne človek zasahuje do zložiek životného prostredia, monitorovať znečistenie ovzdušia, vody, pôdy v okolí školy a bydliska, zdôvodniť príčiny negatívneho vplyvu človeka na životné prostredie, zhodnotiť dôsledky znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy na život, argumentovať o pozitívach a negatívach priemyslu, dopravy, energetiky, poľnohospodárstva, ťažby nerastných surovín, určiť chránené rastliny, živočíchy a chránené územia Slovenska, analyzovať možnosti zabránenia vzniku smogu, skleníkového efektu, kyslých dažďov, ozónovej diery, hromadenia odpadov, zhodnotiť význam recyklácie druhotných surovín a alternatívnych zdrojov energie, dodržiavať osvojené návyky na šetrenie energie a pitnej vody, zorganizovať aktivity na šetrenie vody alebo energie vo svojom okolí, vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov organizmov a prostredia, navrhnuť jednoduchý projekt zameraný na riešenie environmentálnych problémov v okolí.</p>	<p>životné prostredie</p> <p>zložky životného prostredia človeka ekológia, environmentalistika podmienky života priemysel, doprava, energetika, poľnohospodárstvo znečistenie vzduchu, vody, pôdy globálne environmentálne problémy odpad, skládky, spaľovanie, recyklácia starostlivosť o prírodné a životné prostredie človeka ochrana prírody, zákon o ochrane prírody, chránené druhy, chránené územia obnoviteľné zdroje energie</p>

Neživá príroda a jej poznávanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť závislosť organizmov od neživej prírody a vplyv organizmov na neživú prírodu na príkladoch,</p> <p>diskutovať o význame nerastných surovín pre život človeka,</p> <p>vytvoriť model stavby zemského telesa,</p> <p>porovnať sféry zemského telesa podľa zloženia a významu,</p> <p>pozorovaním zistiť odlišnosti medzi minerálmi a horninami,</p> <p>identifikovať vybrané minerály a horniny,</p> <p>zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy, bydliska,</p> <p>navrhnuť spôsob na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,</p> <p>zrealizovať pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,</p> <p>vyhodnotiť pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov,</p> <p>vyhľadať informácie o praktickom využití minerálov a hornín a ich výskyt na Slovensku,</p> <p>kategorizovať horniny podľa znakov,</p>	<p>neživá a živá príroda</p> <p>nerastné suroviny, rudy, nerudy</p> <p>zemská kôra pevninská a oceánska, zemský plášť, zemské jadro</p> <p>minerál, hornina</p> <p>kryštál, kryštalizácia</p> <p>vlastnosti minerálov, tvrdosť, hustota, farba, lesk</p> <p>chránené minerály</p> <p>horniny vyvreté, usadené, premenené geologické</p> <p>procesy vnútorné, vonkajšie zdroje energie geologických procesov</p> <p>činnosť magmatická, sopečná, zemetrasenie, premena hornín zvetrávanie mechanické, chemické</p> <p>geologické činitele, činnosť rušivá, tvorivá</p> <p>rozrušovanie, prenášanie, usadzovanie, spevňovanie kras, krasové útvary povrchové, podzemné</p>
<p>zdôvodniť vplyv geologických procesov na tvary zemského povrchu, na život organizmov,</p> <p>zdokumentovať katastrofické geologické procesy vo svete i na Slovensku a ich následky,</p> <p>navrhnuť projekt na poznávanie zaujímavostí neživej prírody na území Slovenska,</p> <p>vysvetliť vznik a výskyt krasu a krasových útvarov.</p>	

Dejiny Zeme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>modelovať proces vzniku skameneliny, usporiadať skameneliny na ukážke podľa geologických ér, zhodnotiť významné geologické procesy, ktoré prebiehali v jednotlivých geologických érach, zostaviť tabuľku jednotlivých etáp vývoja prírody Slovenska s významnými geologickými procesmi a organizmami z konkrétneho obdobia, zistiť informácie o vývoji prírody svojho okolia.</p>	<p>vek hornín, pomerný, skutočný skameneliny, vedúce skameneliny geologické éry</p> <p>vývoj života, zmena zemskej kôry, klimatické zmeny</p>

Ekologické podmienky života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>demonštrovať na príklade prispôsobenie organizmov prostrediu, porovnať rozsah nárokov organizmov na faktory prostredia na príkladoch, identifikovať vonkajšie a vnútorné vzťahy populácií na príklade, vytvoriť pojmovú mapu vzájomných vzťahov medzi populáciami, zhotoviť jednoduchú koláž ľubovoľného spoločenstva, zdokumentovať výskyt spoločenstiev rastlín a živočíchov v okolí školy alebo bydliska, analyzovať umelý a prírodný ekosystém z hľadiska druhovej rozmanitosti, zhodnotiť dôsledky narušenia biologickej rovnováhy, vytvoriť pojmovú mapu vzťahov a závislostí zložiek ekosystému, zdôvodniť výhody ekologického hospodárenia v krajine.</p>	<p>druh, prostredie, biotop</p> <p>biogénne prvky, faktory abiotické, biotické</p> <p>prispôsobivosť, znášateľnosť</p> <p>jedinec, populácia vlastnosti populácie</p> <p>spoločenstvo, druhová rozmanitosť, štruktúra spoločenstva producent, konzument, reducent</p> <p>ekosystém prírodný, umelý potravová sieť, pyramída rovnováha biologická, ekologická</p> <p>ekologické hospodárenie</p>

Fyzika

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	2	1	2	1	6
Školský vzdelávací program	0	0	1	0	0	1
Spolu	0	2	2	2	1	7

ÚVOD

Vzdelávací štandard je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, experimentovať, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výučba fyziky sa spolu s biológiou a chémiou podieľa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti žiaka tak, aby využíval nadobudnuté vedomosti, bol schopný klásť otázky a na základe dôkazov vyvodzoval závery, ktoré vedú k porozumeniu obsahu výučby prírodných vied.

Obsah výučby fyziky je postavený na overenej konštruktivistickú pedagogickej teórii, ktorá kladie pri budovaní fyzikálnych poznatkov dôraz na vlastnú žiacku skúsenosť s fyzikálnymi javmi a objektmi. Umožňujú to žiacke pokusy, reálne demonštrácie, priame merania a ich spracovanie. Postupne sa žiak vedie k formalizácii poznávaného obsahu, prípadne k matematickým vzťahom a k zovšeobecneniam v podobe teoretických pojmov. Aj keď má učiteľ možnosť prispôsobiť si obsah výučby vlastným predstavám, túto koncepčnú myšlienku by mal zachovať.

Prostredníctvom tvorby vybraných fyzikálnych (často aj prírodovedných) pojmov sa rozvíjajú žiacke bádateľské spôsobilosti, najmä pozorovať, merať, experimentovať, spracovať namerané údaje vo forme tabuliek a grafov. Súčasťou týchto spôsobilostí sú aj manuálne a technické

zručnosti žiaka, schopnosť formulovať hypotézy, tvoriť závery a zovšeobecnenia, interpretovať údaje a opísať ich vzájomné vzťahy.

Proces fyzikálneho vzdelávania uprednostňuje metódy a formy, ktoré sa podobajú prirodzenému postupu vedeckého poznávania. Vzhľadom na vek žiakov je to najmä už spomenutý empirický postup, pre ktorý je charakteristické riešenie problémov experimentálnou metódou aj s využitím informačno-komunikačných prostriedkov. Aktívna účasť žiaka sa zabezpečuje najmä riešením problémov a prácou v skupinách.

Žiak prostredníctvom fyzikálneho vzdelávania získa vedomosti potrebné aj k osobným rozhodnutiam v občianskych a kultúrnych záležitostiach, ktoré súvisia s lokálnymi aj globálnymi problémami ako sú zdravie, životné prostredie, technický pokrok a podobne. Rovnako dôležité je, aby pochopil kultúrne, spoločenské a historické vplyvy na rozvoj vedy a techniky.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- aplikujú empirické metódy práce – pozorovanie, experimentovanie, meranie a spracovanie nameraných hodnôt fyzikálnych veličín pri skúmaní fyzikálnych javov,
- vysvetľujú vybrané fyzikálne javy v bezprostrednom okolí a navrhujú metódy overenia svojich vysvetlení,
- prezentujú a obhajujú svoje postupy a tvrdenia logickou argumentáciou založenou na dôkazoch,
- komunikujú verbálnou aj písomnou formou, ovládajú symbolickú, tabelárnu, grafickú komunikáciu,
- aplikujú pri riešení fyzikálnych úloh a problémov znalosť fyzikálnych pojmov, zákonov, faktov, nadobudnutý matematický aparát aj odborné informácie získané z rôznych vhodných informačných zdrojov,
- rozlišujú spoľahlivé informácie od nespoľahlivých – kriticky myslia,
- riešia problémy, v ktorých sa integrujú poznatky z viacerých prírodovedných, prípadne humanitných predmetov,
- rozumejú historickému vývoju poznania vo fyzike ako vede a vplyvu technického vývoja na rozvoj poznania a spoločnosti,
- posudzujú užitočnosť vedeckých poznatkov a technických vynálezov pre rozvoj spoločnosti a tiež problémy spojené s ich využitím pre človeka a životné prostredie,
- pracujú v tíme, vedia kooperovať a diskutovať, sú zodpovední za výsledky svojej práce a zverené pomôcky,
- získajú záujem o prírodu a svet techniky,
- nadobudnú otvorenosť k novým objavom vo fyzike a technike,

- získajú pozitívny vzťah k ochrane svojho zdravia a životného prostredia.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Skúmanie vlastností kvapalín, plynov, tuhých látok a telies

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať pozorované javy pri skúmaní vlastností látok a telies,</p> <p>overiť jednoduchým experimentom vybrané vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies,</p> <p>rozlíšiť merateľné a nemerateľné vlastnosti látok a telies,</p> <p>odmerať hmotnosť, dĺžku, objem telesa vhodne vybraným meradlom, spresňovať merania opakovaním merania</p> <p>a vypočítaním priemeru z nameraných hodnôt, zaznamenať namerané údaje správnym zápisom, prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi,</p> <p>rozlíšiť termíny fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka, značka jednotky,</p> <p>zostrojiť graf lineárnej závislosti a zistiť hodnoty z grafu,</p> <p>použiť postup riešenia problémov: predpoklad – experiment – potvrdenie/nepotvrdenie predpokladu,</p> <p>rozlíšiť termíny látka a teleso,</p> <p>porovnať a určiť spoločné a rozdielne vlastnosti kvapalín, plynov, tuhých látok a telies,</p> <p>vytvoriť a prezentovať projekt priradený obsahu vyučovania.</p>	<p>vlastnosti kvapalín: nestlačiteľnosť, tekutosť, deliteľnosť</p> <p>účinky pôsobenia vonkajšej sily na hladinu kvapaliny v uzavretej nádobe, Pascalov zákon</p> <p>využitie vlastností kvapalín</p> <p>meranie objemu kvapalného telesa odmerným valcom, kalibrácia objemu, značka V, jednotky objemu ml, l</p> <p>vlastnosti plynov: stlačiteľnosť, tekutosť, rozpínavosť, deliteľnosť využitie vlastností plynov</p> <p>tekutosť ako spoločná vlastnosť kvapalín a plynov</p> <p>fyzikálna veličina, značka fyzikálnej veličiny, jednotka fyzikálnej veličiny, značka jednotky</p> <p>látka a teleso, vlastnosti tuhých látok a telies: krehkosť, tvrdosť, pružnosť, deliteľnosť</p> <p>meranie hmotnosti tuhých, kvapalných a plynných telies hmotnosť, značka m, jednotky hmotnosti g, kg, t</p> <p>odhad dĺžky, meradlo, stupnica meradla (najmenší dielik, rozsah) dĺžka, značka d, jednotky dĺžky mm, cm, dm, m, km</p> <p>objem tuhých telies, jednotky objemu cm³, dm³, m³, určenie objemu pravidelných telies (kocka, kváder) výpočtom, určenie objemu nepravidelných telies pomocou odmerného valca</p> <p>rozdielne a spoločné vlastnosti kvapalín, plynov a tuhých telies</p>

Správanie telies v kvapalinách a plynoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>riešiť problémy postupom: formulovanie problému – vyslovenie hypotézy – realizácia pokusov a meraní – spracovanie, posúdenie a interpretovanie výsledkov pokusov a meraní, prezentovať výsledky pozorovania a merania pred spolužiakmi,</p> <p>určiť hustotu tuhých telies a kvapalín z nameraných hodnôt ich hmotnosti a objemu, zostrojiť graf závislosti hmotnosti od objemu telesá z homogénnej látky,</p> <p>vyhľadať hodnoty hustoty látok v tabuľkách, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hustoty,</p> <p>vysvetliť vybrané javy správania sa telies v kvapalinách a plynoch pomocou hustoty, vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.</p>	<p>plávajúce, vznášajúce a potápajúce sa telesá vo vode, meranie ich hmotnosti a objemu</p> <p>hustota, značka ρ, jednotka hustoty g/cm^3, vzťah $\rho = m / V$</p> <p>vzťah medzi objemom a hmotnosťou telies zhotovených z rovnakej látky</p> <p>hustota kvapalín</p> <p>vytlačení objem kvapaliny plávajúcimi telesami a potápajúcimi sa telesami</p> <p>porovnanie hmotnosti telies plávajúcich v kvapaline s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny</p> <p>porovnanie hmotnosti potápajúcich sa telies s hmotnosťou telesami vytlačenej kvapaliny</p> <p>vplyv teploty na hustotu</p> <p>správanie sa telies (bubliniek) vo vzduchu a v plyne s väčšou hustotou ako má vzduch</p> <p>hustota plynov</p>

Teplota. Skúmanie premien skupenstva látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať pozorované javy pri skúmaní premien skupenstva látok,</p> <p>navrhnuť k meraniam tabuľku,</p> <p>zaznamenať časový priebeh teploty pri premenách skupenstva látok do tabuľky a grafu,</p> <p>analyzovať záznamy z meraní,</p> <p>objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce vyparovanie (počiatočná teplota, veľkosť voľného povrchu kvapaliny, prúdenie vzduchu),</p> <p>objaviť z výsledkov experimentu rozdiel medzi vyparovaním a varom, charakteristiky varu, modelovať experimentom zostrojenie teplomera, vznik dažďa,</p> <p>vyhľadať hodnoty teploty varu, teploty topenia (tuhnutia) látok v tabuľkách, zrealizovať a vyhodnotiť meteorologické</p>	<p>meranie teploty, modelovanie zostrojenia Celsiovoho teplomera, kalibrácia teplomera</p> <p>teplota, značka t, jednotka teploty $^{\circ}\text{C}$</p> <p>meranie času, meranie teploty v priebehu času, graf závislosti teploty od času, využitie PC pri zostrojovaní grafov</p> <p>čas, značka t, jednotky času s, min, h</p> <p>premena kvapaliny na plyn, vyparovanie, podmienky vyparovania, vlhkosť</p> <p>var, teplota varu, graf závislosti teploty od času pri vare vody, tlak vzduchu a teplota varu</p> <p>premena vodnej pary na vodu, kondenzácia, teplota rosného bodu destilácia, modelovanie dažďa</p> <p>premena tuhej látky na kvapalnú, kvapalnej látky na tuhú, topenie tuhnutie, teplota topenia a tuhnutia pre kryštalické a amorfné látky, graf závislosti teploty od času pri topení a tuhnutí</p>

pozorovania a merania, prezentovať výsledky aktivít pred spolužiakmi.	meteorologické pozorovania
--	----------------------------

Teplo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať historický prístup k chápaniu pojmu teplo, overiť experimentom fyzikálnu vlastnosť látok – tepelná vodivosť, opísať šírenie tepla vedením, prúdením, žiarením, opísať využitie tepelných vodičov a tepelných izolantov v praxi, dodržať podmienky experimentu, odhadnúť výslednú teplotu pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou, overiť experimentom odovzdávanie tepla kovmi vo vode, objaviť z výsledkov experimentu faktory ovplyvňujúce veľkosť prijatého a odovzdaného tepla, vyhľadať hodnoty hmotnostnej tepelnej kapacity látok v tabuľkách, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tepla, overiť postup stanovenia energetickej hodnoty potravín (napríklad spaľovaním), získať informácie o energetickej hodnote potravín, posúdiť negatívne vplyvy spaľovacích motorov na životné prostredie a spôsoby eliminácie týchto vplyvov.</p>	<p>historické aspekty chápania pojmu teplo, staršia jednotka tepla cal teplo a pohyb častíc látky, teplota</p> <p>šírenie tepla vedením, prúdením a žiarením tepelné vodiče a tepelné izolanty</p> <p>odovzdávanie a prijímanie tepla telesom, kalorimeter</p> <p>výsledná teplota pri výmene tepla medzi horúcou a studenou vodou výsledná teplota pri odovzdávaní tepla horúcimi kovmi (Cu, Al, Fe) vo vode, rozdiel dvoch teplôt (Δt)</p> <p>tepelná rovnováha</p> <p>hmotnostná tepelná kapacita, značka c, jednotka $J/kg \cdot ^\circ C$ teplo, značka Q, jednotka tepla J, vzťah $Q = c \cdot m \cdot \Delta t$ teplo a premeny skupenstva</p> <p>energetická hodnota potravín</p>

Svetlo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>overiť experimentom premenu svetla na teplo a vypočítať vzniknuté teplo,</p> <p>porovnať zdroje svetla – Slnko a žiarovku z hľadiska šírenia svetelných lúčov,</p> <p>overiť experimentom priamočiare šírenie svetla, rozlíšiť termíny – odrazené, prepustené a absorbované svetlo,</p>	<p>svetelná energia a jej premena na teplo, výpočet tepla svetelný lúč, rovnobežné a rozbíhavé svetelné lúče zdroj svetla, Slnko a žiarovka ako zdroje svetla dôkazy priamočiareho šírenia svetla odrazené, prepustené a absorbované svetlo, rozklad svetla, farby spektra</p> <p>absorbovanie a odraz farieb spektra povrchni rôznej farby, svetlo a fotosyntéza</p>

<p>overiť experimentom rozklad svetla na spektrum, overiť experimentom skladanie farebných svetelných lúčov, navrhnuť a zrealizovať experiment na dôkaz platnosti zákona odrazu svetla, overiť experimentom lom svetla, znázorniť obraz predmetu vytvorený spojkou a rozptylkou, vysvetliť princíp použitia okuliarov pri korekcii chýb oka, určiť aplikácie základných zákonov optiky v technickej praxi, tvoriť nové informácie z pozorovaní a zovšeobecniť závery, vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.</p>	<p>skladanie farebných svetelných lúčov odraz svetla, zákon odrazu lom svetla, vznik dúhy zobrazovanie šošovkami optické prístroje – lupa, fotoaparát chyby oka, okuliare svetelné znečistenie</p>
---	---

Sila a pohyb. Práca. Energia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť silu ako mieru vzájomného pôsobenia telies, odmerať silu vhodne vybraným silomerom, určiť jeho rozsah a chybu merania, znázorniť sily v konkrétnej situácii a určiť telesá, na ktoré tieto sily pôsobia, skladať sily pôsobiace na teleso v jednej priamke, objaviť praktickou činnosťou rovnováhu na páke, určiť ťažisko vybraných telies a chápať jeho význam, rozlíšiť termíny tlaková sila a tlak, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet tlaku, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet hydrostatického tlaku, analyzovať situácie, v ktorých sa prejavujú účinky trenia, zmerať silomerom veľkosť trecej sily vo vybraných situáciách, zostrojíť graf závislosti dráhy od času pre rovnomerný pohyb, zostrojíť graf závislosti rýchlosti od času pre rovnomerný pohyb,</p>	<p>vzájomné pôsobenie telies, sila, značka F, jednotka sily N gravitačná sila, značka F_g, vzťah na výpočet sily, ktorou Zem priťahuje telesá pri svojom povrchu $F_g = g \cdot m$, gravitačné zrýchlenie, značka g, gravitačné pole meranie sily, silomer, kalibrácia silomera, chyba merania skladanie síl, rovnováha síl, otáčavé účinky sily ťažisko telesa a jeho určenie tlaková sila, tlak, značka p, jednotky tlaku Pa, hPa, kPa, MPa, vzťah $p = F / S$ hydrostatický tlak, značka p_h, vzťah $p_h = h \cdot \rho_k \cdot g$ atmosférický tlak, barometer, normálny atmosférický tlak trenie, trecia sila, meranie veľkosti trecej sily pohyb telesa, pohyb rovnomerný a nerovnomerný rýchlosť rovnomerného pohybu, značka v, jednotky rýchlosti m/s, km/h, km/s; vzťah $v = s / t$, priemerná rýchlosť v_p dráha rovnomerného pohybu, značka s, vzťah $s = v \cdot t$</p>

<p>zistiť hodnoty (rýchlosť, čas, dráha) z grafu, interpretovať grafické závislosti rýchlosti od času a dráhy od času pre rôzne pohyby, riešiť úlohy s využitím vzťahov pre rovnomerný pohyb, riešiť úlohy s využitím vzťahu pre výpočet mechanickej práce.</p>	<p>grafické znázornenie rýchlosti a dráhy pohybu v čase mechanickej práce, značka W, jednotka práce J, vzťah $W = F \cdot s$ výkon, značka P, jednotky výkonu W, kW, MW</p>
---	--

Sila a pohyb. Práca. Energia – pokračovanie tabuľky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť na príkladoch vzťah medzi mechanicou prácou a teplom, mechanicou prácou a polohovou alebo pohybovou energiou telesa, vysvetliť na jednoduchých príkladoch vzájomnú premenu foriem energie a zákon zachovania energie, vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané informácie a správne cituje zdroje informácií.</p>	<p>pohybová energia telesa, značka E_k, jednotky pohybovej energie J, kJ, MJ polohová energia telesa, značka E_p, jednotky polohovej energie J, kJ, MJ, vzťah $E_p = m \cdot g \cdot h$ vzájomná premena pohybovej a polohovej energie telesa, zákon zachovania mechanickej energie energia v prírode</p>

Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti vlastnosti magnetu, vysvetliť princíp určovania svetových strán kompasom, zovšeobecniť na základe experimentálnej skúsenosti elektrické vlastnosti látok, vysvetliť prenos elektrického náboja na elektroskope, overiť experimentom, či je látka vodičom elektrického prúdu, zakresliť elektrický obvod pomocou schematických značiek, zapojiť elektrický obvod podľa schémy.</p>	<p>magnet a jeho vlastnosti, magnetické pole Zem ako magnet, kompas stavba atómu – jadro a obal atómu, protón, neutrón, elektrón zelektrizovanie telies, elektrický náboj kladný a záporný elektrické pole elektroskop, elektrometer elektrický obvod, časti elektrického obvodu, znázornenie elektrického obvodu schematickými značkami elektrické vodiče a elektrické izolanty z tuhých látok elektrický prúd v kovovom vodiči, tepelné účinky prúdu</p>

Magnetické a elektrické javy. Elektrický obvod – pokračovanie tabuľky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kovoch, odmerať veľkosť elektrického prúdu a elektrického napätia v elektrickom obvode, zostrojiť z nameraných hodnôt graf závislosti prúdu od napätia pre rezistor, riešiť úlohy s využitím Ohmovho zákona, navrhnúť a zrealizovať meranie na dôkaz závislosti elektrického odporu od vlastností vodiča, riešiť kvalitatívne úlohy týkajúce sa elektrických obvodov so spotrebičmi zapojenými za sebou a vedľa seba, rozlíšiť termíny elektrická práca, elektrický výkon a pozná ich praktické využitie, navrhnúť a zrealizovať experiment na dôkaz magnetického poľa v okolí vodiča (cievky) s prúdom, pozná využitie tohto javu, vysvetliť na základe časticovej stavby látok vedenie elektrického prúdu v kvapalinách a plynch, pozná praktické využitie tohto vedenia, rešpektovať pravidlá bezpečnosti pri práci s elektrickými spotrebičmi a pravidlá ochrany pred bleskom, vytvoriť a prezentovať projekt, v ktorom tvorivo využije získané poznatky.</p>	<p>žiarovka a história jej vynálezu</p> <p>elektrický prúd, značka I, jednotky elektrického prúdu A, mA, μA meranie elektrického prúdu, ampérmeter</p> <p>elektrické sily a elektrické pole vo vodiči</p> <p>elektrické napätie, značka U, jednotky elektrického napätia V, kV meranie elektrického napätia, voltmeter</p> <p>Ohmov zákon $I = U / R$, elektrický odpor vodiča, značka R, jednotky elektrického odporu Ω, kΩ, MΩ</p> <p>meranie elektrického odporu rezistora</p> <p>graf závislosti elektrického prúdu od elektrického napätia závislosť elektrického odporu od vlastností vodiča, reostat zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode za sebou zapojenie spotrebičov v elektrickom obvode vedľa seba</p> <p>elektrická práca, značka W, jednotky elektrickej práce J, kWh</p> <p>elektrický príkon, značka P, jednotky elektrického príkonu W, kW, MW</p> <p>magnetické pole v okolí vodiča a cievky s prúdom, elektromagnet vedenie elektrického prúdu v kvapalinách, zdroje elektrického napätia vedenie elektrického prúdu v plynch</p> <p>bezpečnosť pri práci s elektrickými zariadeniami</p> <p>elektrická energia a jej premeny</p>

Chémia

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	0	2	2	2	6
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	0	0	2	2	2	6

ÚVOD

Vzdelávací štandard bližšie špecifikuje a rozvíja ciele Štátneho vzdelávacieho programu s dôrazom na rozvoj prírodovednej gramotnosti. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia výučby prispôsobí počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Vyučovacie predmet chémia má bádateľský a činnostný charakter, to znamená, že žiaci vlastnou činnosťou objavujú vlastnosti látok, zákonitosti ich správania a vzájomného pôsobenia. Obsah vychádza zo situácií, javov a činností, ktoré majú chemickú podstatu, sú blízke žiakovi a sú dôležité v živote každého človeka. Tvoria ho nielen chemické poznatky, ale aj činnosti, ktoré vyúsťujú do zvládnutia viacerých prvkov vedeckej činnosti, z ktorých najdôležitejší je experiment. Vykonávaním vlastných „vedeckých“ činností si žiaci osvojujú dôležité spôsobilosti, predovšetkým spôsobilosť objektívne a spoľahlivo pozorovať a opísať pozorované. Žiaci merajú, zaznamenávajú, triedia, analyzujú a interpretujú získané údaje, vytvárajú a overujú predpoklady a tvoria závery.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- sa zoznámia so základnými poznatkami o látkach dôležitých pre život,
- porozumejú chemickým javom a procesom,
- používajú odbornú terminológiu na opísanie chemických javov a procesov,
- rozumejú pokynom na realizáciu praktických činností a dokážu ich podľa návodu uskutočniť,
- plánujú a realizujú pozorovania, merania a experimenty,
- spracúvajú a vyhodnocujú údaje získané pri pozorovaní, meraní a experimentovaní,
- získavajú manuálne zručnosti, intelektové a sociálne spôsobilosti pri realizácii žiackych experimentov,
- osvojujú si a uplatňujú zásady bezpečnej práce s látkami,
- vyhľadávajú v dostupných zdrojoch poznatky o použití rôznych látok v priemysle, poľnohospodárstve a v živote z hľadiska významu pre človeka, vplyvu na životné prostredie a ľudské zdravie,
- využívajú poznatky a skúsenosti získané v predmete chémie pri ochrane zdravia a životného prostredia.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Látky a ich vlastnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: získať návyky systematického pozorovania vlastností látok, určiť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, rozlíšiť základné piktogramy označujúce nebezpečné látky, roztriediť príklady látok na zmesi a chemicky čisté látky, uviesť príklady rovnorodých a rôznorodých zmesí, rozlíšiť pojmy roztok, rozpustená látka, rozpúšťadlo, vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku; hmotnosť rozpustenej látky,	pozorovanie vlastností látok: skupenstvo, farba, zápach, rozpustnosť, horľavosť na modelovej skupine látok (cukor, kuchynská soľ, piesok, modrá skalica, sklo, parafín, plast, voda, etanol – lieh, ocot) príklady chemicky čistých látok a zmesí rovnorodé a rôznorodé zmesi roztoky: rozpúšťadlo, rozpustená látka vodný roztok, nasýtený roztok plynné a kvapalné roztoky, tuhé roztoky (zliatiny) hmotnostný zlomok zložky v roztoku základné laboratórne pomôcky a zariadenia spôsoby oddeľovania zložiek zmesí: odparovanie, usadzovanie, kryštalizácia,

<p>rozpúšťať adla a roztoku, pripraviť roztoky daného zloženia podľa daného návodu, pripraviť (jednoducho, bez výpočtu) nasýtený roztok, dodržiavať zásady správneho a bezpečného zaobchádzania s laboratórnymi pomôckami, realizovať postupy na oddeľovanie zložiek zmesí podľa návodu (usadzovaním, odparovaním, filtráciou, kryštalizáciou), vysvetliť rozdiely medzi rôznymi druhmi vôd, uviesť príklady rôznych druhov vôd, posúdiť význam vody pre život z hľadiska príčin a dôsledkov ich</p>	<p>filtrácia, destilácia voda ako chemicky čistá látka (destilovaná voda) voda ako zmes látok (minerálna, pitná, úžitková, odpadová) úprava pitnej vody čistenie odpadových vôd vzduch ako zmes látok</p>
<p>znečistenia, vysvetliť rozdiel medzi čistením odpadových vôd a úpravou pitnej vody, skúmať vlastnosti rôznych druhov vôd, modelovať jednoduchými pokusmi postupy čistenia vôd, vymenovať základné zložky vzduchu, chápať význam vzduchu pre život.</p>	<p>zdroje znečistenia vzduchu: prach, výfukové plyny, splodiny horenia a priemyselné splodiny</p>

Premeny látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: uviesť príklady prakticky dôležitých chemických reakcií, rozlíšiť reaktanty a produkty v chemických reakciách, uskutočniť podľa návodu jednoduché pokusy na chemické zlučovanie a chemický rozklad, vymenovať príklady exotermických a endotermických reakcií známych zo života, uskutočniť pokusy na meranie tepelných zmien pri chemických reakciách, zaznamenať výsledky pokusov do tabuliek a interpretovať ich, zdôvodniť zásady hasenia látok na modelových príkladoch zo života, dodržiavať zásady bezpečnej práce s</p>	<p>pozorovanie chemických dejov (chemická reakcia, reaktant, produkt) zákon zachovania hmotnosti chemické zlučovanie, chemický rozklad tepelné zmeny pri chemických reakciách (exotermické a endotermické reakcie) zápalná teplota horľavina požiar hasenie látok rýchlosť chemických reakcií príklady pomalých a rýchlych reakcií faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií</p>

horľavinami, navrhnuť s pomocou učiteľa modelový pokus na hasenie,	
rozlíšiť pomalé a rýchle reakcie, uskutočniť a vyhodnotiť experimenty o vplyve rôznych faktorov na rýchlosť chemickej reakcie.	

Zloženie látok

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť pojmy chemický prvok a chemická zlúčenina, rozlíšiť pojmy atóm, molekula a ión, vysvetliť pozorované zmeny sprevádzajúce rozpúšťanie látok na základe poznania ich časticového zloženia, pozorovať vlastnosti látok.	makroskopický pohľad na chemicky čisté látky (chemický prvok, chemická zlúčenina) mikroskopický pohľad na látky: časticový model látky (atóm, ión, molekula) stavba atómu a jeho model (elektrónový obal, jadro atómu, protón, neutrón, elektrón) symbolické vyjadrenie zloženia látok (značky a vzorce) pozorovanie vlastností iónových, kovalentných a kovových látok (lesk, tvrdosť, kujnosť, elektrická a tepelná vodivosť, magnetizmus) chemické väzby v niektorých látkach (kovalentná a iónová väzba)

Významné chemické prvky a zlúčeniny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v periodickej tabuľke prvkov (ďalej len PTP), vyvodíť možné vlastnosti prvkov a ich zlúčenín podľa ich	opis periodickej tabuľky prvkov (ďalej len PTP) vlastnosti látok a ich súvislosti s PTP vodík, kyslík (ozón)

umiestnenia v PTP, uplatniť základné pravidlá názvoslovia halogenidov a oxidov s využitím PTP, porovnať vlastnosti vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí, posúdiť vplyv vybraných oxidov, hydroxidov, kyselín a solí na životné prostredie, uviesť príklady použitia vybraných oxidov,	železo alkalické kovy (sodík, draslík) halogény (fluór, chlór, bróm, jód) vzácne plyny oxidy (oxid uhoľnatý, oxid uhľičitý, oxid siričitý, oxid sírový, oxid vápenatý, oxid kremičitý, oxidy dusíka) kyseliny (kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, kyselina uhľičitá, kyselina sírová)
--	--

hydroxidov, kyselín a solí, vysvetliť vznik skleníkového efektu a kyslých dažďov a ich vplyv na životné prostredie, orientovať sa v stupnici pH, určiť pomocou indikátora pH roztoku, uviesť príklady využitia neutralizácie, overiť prakticky priebeh, prejavy a výsledky neutralizačných a oxidačno-redukčných reakcií.	hydroxidy (hydroxid sodný, hydroxid draselný, hydroxid vápenatý) soli (chlorid sodný, chlorid draselný, síran vápenatý, síran meďnatý, uhličitan sodný, uhličitan vápenatý, hydrogenuhličitan sodný) pozorovanie kyslých a zásaditých vlastností látok (indikátor, kyselina, zásada, neutralizácia, pH stupnica) pozorovanie oxidačných a redukčných vlastností látok (oxidačno-redukčné reakcie)
--	--

Zlúčeniny uhlíka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť anorganické a organické látky, realizovať jednoduché pokusy na rozlíšenie a identifikáciu anorganických a organických látok,	pozorovanie vlastností organických látok: správanie sa pri zahrievaní, rozpustnosť vo vode a v organických rozpúšťadlách, horľavosť, zloženie organických látok (najdôležitejšie prvky organických
rozlíšiť najjednoduchšie uhľovodíky, vymenovať prírodné zdroje uhľovodíkov, spôsoby ich vzniku, získavania, spracovania a využitia, vymenovať alternatívne zdroje energie a ich využívanie v súčasnosti, rozlíšiť uhľovodíky a deriváty uhľovodíkov, uviesť vlastnosti a použitie derivátov, zdôvodniť negatívny vplyv a dôsledky pôsobenia metanolu, etanolu a acetónu na ľudský organizmus, uviesť zdroje a význam prírodných látok, vymenovať reaktanty a produkty fotosyntézy, charakterizovať význam plastov, syntetických vlákien, čistiacich a pracích prostriedkov, zrealizovať podľa vlastného návrhu pokusy na demonštrovanie pracích účinkov mydla, uplatniť v praxi poznatky o látkach nebezpečných pre človeka a životné prostredie.	zlúčenín) stavba organických látok (štvorväzbovosť atómu uhlíka, uhlíkový reťazec, otvorený a uzavretý reťazec, jednoduchá, dvojité a trojitá väzba) vlastnosti a použitie najjednoduchších organických látok: nasýtené a nenasýtené uhľovodíky alkány (metán, etán, propán, bután) alkény (etén) alkíny (etín) prírodné zdroje uhľovodíkov uhľovodíky ako palivo deriváty uhľovodíkov (kyselina octová, metanol, etanol, acetón) vlastnosti a použitie prírodných látok (sacharidy, tuky, bielkoviny) vlastnosti a použitie polymérov, polymerizácia (polyetylén), plasty, syntetické vlákna čistiace a pracie prostriedky vplyv látok na chemické procesy v živých organizmoch (vitamíny, liečivá, jedy, drogy)

**Školský vzdělávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť ISCED
II**

**Dejepis
Geografia
Občianska náuka**

Dejepis

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	2	6
Školský vzdelávací program	1	1	0	0	1	3
Spolu	2	2	1	1	3	9

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov a v chronologickom usporiadaní. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z dejepisu ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia minulosti. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou dejepisu je kultivovanie historického vedomia žiakov ako celistvých osobností a uchovávanie kontinuity historickej pamäti v zmysle odovzdávania historických skúseností či už z miestnej, regionálnej, celoslovenskej, európskej alebo svetovej perspektívy. Súčasťou jej odovzdávania je predovšetkým postupné poznávanie takých historických udalostí, javov a procesov v čase a priestore, ktoré zásadným spôsobom ovplyvnili vývoj slovenskej i celosvetovej spoločnosti a premietli sa do obrazu našej prítomnosti. Žiaci si prostredníctvom dejepisu postupne osvojujú kultúru spoločenskej komunikácie a demokratické spôsoby svojho konania, lebo chápanie, vnímanie a porozumenie historických procesov predstavuje jeden zo základných predpokladov komplexného poznávania ľudskej spoločnosti.

V procese výučby dejepisu na základnej škole sa kladie osobitný dôraz na dejiny 19. a 20. storočia preto, lebo v nich môžeme nájsť z väčšej časti korene súčasných spoločenských javov i problémov. Dejepis vedie žiakov k vzťahu k vlastnej minulosti cez prizmu prítomnosti ako súčasťou

rozvíjania, korigovania, kultivovania a zachovávanania ich historického vedomia, v ktorom rezonuje i vzťah k minulosti iných národov a etník. Rovnako tak k pochopeniu a rešpektovaniu kultúrnych a iných odlišností ľudí, rôznych diverzifikovaných skupín a spoločností. Má tiež prispievať k rozvíjaniu hodnotovej škály demokratickej spoločnosti. Dejepis pripisuje dôležitosť aj demokratickým hodnotám európskej civilizácie.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom čase,
- nadobudnú spôsobilosť orientovať sa v historickom priestore,
- naučia sa čítať a používať dejepisnú mapu,
- získajú základné vedomosti a spôsobilosti z oblasti vybraných historických udalostí, javov, procesov z národných a svetových dejín,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť príčiny, priebeh a dôsledky historických udalostí,
- získajú schopnosti poznávať históriu na základe analýzy primeraných školských historických písomných, obrazových, hmotných a grafických prameňov a sú schopní týmto prameňom klásť primerane adekvátne otázky,
- rozvinú si komplex kompetencií – spôsobilostí, schopností rozvíjať a kultivovať kultúrny dialóg a otvorenú diskusiu ako základný princíp fungovania histórie i školského dejepisu v demokratickej spoločnosti.
- osvoja si postupne spôsobilosť historickej kultúry ako schopnosti orientovať sa v mnohosti kultúrnych situácií, v ktorých sa stretávame s históriou.

Základné predmetové kompetencie (spôsobilosti)

- Žiaci si kladú otázky a použijú ich na osvojovanie daných významov, ktoré súvisia s riešením základných operácií: s historickým časom
- zaradovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti chronologicky,
- zaradovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti synchrónne,
- rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja,
- využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti.

s historickým priestorom

- rozlišovať miestny, regionálny, národný, globálny historický priestor,

- zaraďovať historické udalosti, javy, procesy a osobnosti v historickom priestore,
- rozpoznať podmienenosť medzi historickým priestorom a spôsobom života a obživy človeka, spoločnosti.

s historickými faktami, udalosťami, javmi a procesmi a ich hodnotiacim posudzovaním

- vymedziť jednotlivú historickú udalosť, jav, proces, osobnosť,
- popísať jednotlivé historické udalosti, javy, procesy, osobnosti na základe určujúcich znakov,
- rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti,
- skúmať konanie ľudí v daných podmienkach a vysvetľovať ho,
- určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov,
- rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,
- rozpoznať základné faktory, ktoré ovplyvňovali historický vývoj.

Žiaci aplikujú svoje otázky v nových situáciách, v skúmateľských postojoch a pracovných postupoch pri vyšetovaní, pátraní v školských historických písomných, obrazových, grafických a hmotných prameňoch – stopách po minulosti

- pri vymedzovaní predmetu skúmania, napríklad písomného úryvku z prameňa, mapy, grafu, diagramu,
- pri vytvorení plánu skúmania, napríklad fotografie, historického obrazu,
- pri komunikácii v tíme o výsledkoch skúmania, napríklad pästného klinu, nástroja pomocou zmyslov, v múzeu, archíve,
- pri vytvorení záznamu zo skúmania, napríklad o ľuďoch, predmetoch a veciach na karikatúre, verbálneho textu. pri vyhľadávaní relevantných informácií
- z rôznych zdrojov–textov verbálnych, obrazových, grafických, i z textov kombinovaných,
- z učebníc, cvičebníc, pracovných zošitov, slovníka cudzích slov, atlasov, novín, časopisov, z webových stránok,
- z populárno-vedeckej literatúry a historickej beletrie.

pri využívaní týchto informácií a verifikovaní ich hodnoty

- vyberaní informácií, napríklad z úryvku písomného prameňa, z učebnice, z internetu,
- organizovaní informácií, napríklad prostredníctvom poznámok, kľúčových pojmov, pamäťových máp, obrazového materiálu,
- porovnávaní informácií, napríklad podobnosti a odlišnosti, porovnať staré a nové, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo,
- rozlišovaní a triedení informácií, napríklad rozlíšiť fakt, fikciu prostredníctvom karikatúry, legendy, povesti, spomienky,
- zaraďovaní informácií, napríklad na časovú priamku historické udalosti, do tabuľky, grafu, diagramu,
- kritickom zhodnotení rôznych zdrojov informácií, napríklad zhodnotením viacerých webových stránok na jednu tému. pri štruktúrovaní výsledkov, výstupov a potvrdení vybraného postupu
- zoradení výsledkov, napríklad na časovú priamku, do Vennovho diagramu, do tabuľky, do schém, rozpoznaní podstatného od nepodstatného, napríklad určovaním kľúčových pojmov, postupným vymedzovaním, historických pojmov v texte, zostavovaním pojmov do pamäťovej mapy,
- integrovaní výsledkov do chronologického a historického rámca, napríklad prostredníctvom chronologickej tabuľky,
- vyhodnocovaní správnosti postupu, napríklad overovaním historických faktov,
- tvorbe súboru vlastných prác, produktov (portfólio), napríklad obrazového materiálu, plagátu, letáku, nákresu, kresby.

„Učenie o histórii začína vtedy, keď žiak zameria svoju pozornosť, napríklad na základe otázky, záujmu či vonkajšieho podnetu vo vzťahu k histórii ako celku a vníma z nej vybrané primerané materiály z minulosti. S týmto materiálom potom pracuje pomocou vecnej analýzy. Ďalším jeho krokom je interpretácia popísaného a hľadanie vzťahov k iným historickým svedectvám. Následne žiak hľadá historický i osobný význam, vytvára hodnotový súd. Ten sa potom stáva východiskovým bodom pre proces komunikácie s ostatnými a podnecuje ďalšie otázky vo vzťahu k minulosti, prítomnosti a budúcnosti. Môže rovnako tak viesť ku konaniu, vytváraniu produktov žiakovej činnosti, k vlastnému zobrazeniu a výkladu histórie, čo možno tiež chápať ako určité rozšírenie histórie ako celku. Všetky tieto naznačené kroky možno zhrnúť do nasledujúcich špecifických kompetencií učenia sa o histórii. 1. pozorovanie 2. analýza 3. interpretácia 4. hodnotenie 5. produkcia.“

Uvedený komplex predmetových kompetencií sa konkretizuje vo vzdelávacom štandarde.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek v premenách času a priestoru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť správne pojmy, ktoré súvisia s tokom času, zakresliť na časovú priamku časové kategórie od blízkych po vzdialené, preskúmať okolie svojho bydliska, rozpoznať staré od nového rozpoznať, čo sa zmenilo za posledný rok jeho života, zaznamenať rozprávanie rodinných príslušníkov o minulosti, rozlíšiť jednotlivé generácie vo svojej rodine, rozlíšiť jednotlivé druhy historických prameňov, rozpoznať rozdiel medzi zemepisnou a dejepisnou mapou, zostaviť obrazový materiál o pohybe ľudí v minulosti a prítomnosti, pracovať so školskými historickými prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.	minulosť, prítomnosť, budúcnosť deň, mesiac, rok, dátum, letopočet kalendár desaťročie, storočie, tisícročie bydlisko, obec, región, Slovensko rodinný album, fotografia generácia, rodostrom historické pramene (písomné, obrazové, hmotné) múzeum, knižnica, archív, školská kronika mapa vyst'ahovalectvo, prís'ahovalectvo, stretávanie kultúr základné analytické otázky: Kto je autorom prameňa? Kedy bol napísaný prameň? Čo je obsahom prameňa? Komu bol prameň určený? Aký bol zámer autora prameňa?

Človek a komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť jednotlivé druhy komunikácie medzi ľuďmi, prerozprávať príbeh z minulosti svojho regiónu, identifikovať dôsledky konfliktov a vojen pre človeka a prostredie, v ktorom žije, zdôvodniť stálu prítomnosť vojen v minulosti a prítomnosti, pracovať so školskými historickými	jazyk, písmo, kniha, noviny, rozhlas, televízia, internet náboženstvo legendy, mýty, povesti konflikt, vojna, detský vojak, mier, obeť detská práca

prameňmi, ktoré približujú danú tematiku.	
---	--

Obrazy pravekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať rozdiely v spôsobe obživy a života pravekých zberačov, lovcov a roľníkov, porovnať výhody a nevýhody kamenných a kovových nástrojov, resp. zbraní, zdôvodniť oddelenie remeselníkov od roľníkov, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>zberač, lovec, roľník</p> <p>kameň, meď, bronz, železo, oppidum</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>odhaliť vzťah medzi prírodnými podmienkami údolí veľkých riek a vznikom prvých štátov, rozlíšiť jednotlivé vrstvy spoločnosti v mestskom štáte, identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes, určiť hlavné znaky aténskej demokracie, vymedziť hlavné znaky rímskej republiky, zdôvodniť premenu rímskej republiky na ríšu, rozpoznať príčiny budovania rímskej hranice pozdĺž Dunaja,</p>	<p>riečne civilizácie, deľba práce</p> <p>mestský štát</p> <p>polis,</p> <p>aténska demokracia, olympijské hry</p> <p>republika, cisárstvo,</p> <p>Limes Romanus,</p> <p>judaizmus, kresťanstvo, Biblia</p> <p>islam, Korán</p>

<p>zhromaždiť informácie o prítomnosti Rimanov na našom území, zhrnúť príčiny zániku Rímskej ríše, zhodnotiť prínos antickej kultúry pre našu prítomnosť, zostaviť turistického sprievodcu o divoch starovekého sveta, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	
---	--

Obrazy stredovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: objasniť fungovanie stredovekej spoločnosti na základe vazalských vzťahov, identifikovať spôsob života a obživy jednotlivých sociálnych vrstiev stredovekej spoločnosti, vysvetliť fungovanie stredovekého mesta, zdôvodniť význam kláštora pre hospodárstvo a kultúru, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>kráľ, léno, vazal, lénný systém, šľachta, duchovenstvo poddaní, mestské obyvateľstvo hrad, dedina, mesto, kláštor, univerzita</p>

Predkovia Slovákov v Karpatskej kotline

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť kľúčové udalosti z obdobia Veľkej Moravy, rozpoznať kultúrny odkaz Veľkej Moravy, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>Samova ríša, Franská ríša, Byzantská ríša Veľká Morava byzantská misia</p>

Slováci v Uhorskom kráľovstve

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p>	<p>Uhorsko</p>

rozlíšiť kľúčové udalosti stredovekého Uhorska, rozpoznať mnohonárodnostný charakter Uhorska, zdôvodniť politický a hospodársky rozmach Uhorska, vytvoriť turistického sprievodcu po banských mestách, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	dynastie kolonizácia banské mestá
---	---

Obrazy novovekého sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať dôsledky vynálezu kníhtlače na človeka a spoločnosť, vymedziť hlavné príčiny a dôsledky námorských objavov, porovnať proces výroby v cechu a manufaktúre, zovšeobecniť hlavné myšlienky reformácie, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	mešťan, humanizmus a renesancia kolónie, kolonializmus remeselník, cech, manufaktúra reformácia, protestant, katolík

Habsburská monarchia na prahu novoveku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať hlavné zmeny v Uhorsku po roku 1526, vystihnúť spoločné znaky protihabsburských povstaní v Uhorsku, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Moháč, Turci Bratislava Habsburgovci protireformácia

Zrod modernej doby

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zhrnúť základné myšlienky osvietenstva, rozpoznať viedenský kongres ako medzník vo vývoji európskych dejín, porovnať proces výroby v cechu, manufaktúre a továrni, vystihnúť základné znaky priemyselnej revolúcie, zdôvodniť vplyv zjednotených štátov na mocenské pomery v Európe, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	osvietenstvo Veľká francúzska revolúcia priemyselná revolúcia továreň, podnikateľ, robotník národný štát, nacionalizmus militarizácia

Moderný slovenský národ

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zhodnotiť význam osvietenských reforiem, rozpoznať ciele slovenského národného hnutia, vystihnúť, čo sa zmenilo a čo sa nezmenilo v postavení Slovákov po revolúcii, určiť príčiny a dôsledky vystáholectva z Rakúsko– Uhorska, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	tereziánske a jozefínske reformy spisovný jazyk revolučný rok 1848/49 Slovenská národná rada, Matica slovenská rakúsko – uhorské vyrovnanie modernizácia, industrializácia maďarizácia

Obrazy prvej svetovej vojny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: porovnať ciele štátov Dohody a Trojspolku, rozpoznať útrapy ľudí na fronte a v zázemí počas prvej svetovej vojny, identifikovať ciele domáceho a zahraničného odboja, zdokumentovať pomocou mapy zmeny po zániku Rakúsko – Uhorska, vyhľadať svedectvá týkajúce sa prvej svetovej vojny, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	Dohoda, Trojspolok front, zázemie československé légie Parížska mierová konferencia nástupnícke štáty po prvej svetovej vojne Československá republika

Európa v medzivojnovom období

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: objasniť základné znaky parlamentnej demokracie, rozlíšiť demokratický a nedemokratický charakter štátu, rekonštruovať každodenný život v diktatúrach, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	parlamentná demokracia komunizmus, fašizmus, nacizmus

Československo v medzivojnovom období (1918 - 1939)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: identifikovať politický systém ČSR, rozpoznať mnohonárodnostný charakter ČSR, porovnať hospodársku situáciu v Čechách a na Slovensku, rozpoznať dôsledky rozbitia ČSR,	Česi, Slováci, národnostné menšiny kultúra, spolky, školstvo centralizmus, autonómia

pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	
--	--

Obrazy druhej svetovej vojny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vymedziť kľúčové medzníky druhej svetovej vojny,</p> <p>vyhľadať svedectvá o útrapách ľudí na fronte a v zázemí počas druhej svetovej vojny,</p> <p>spracovať holokaust na konkrétnom príbehu,</p> <p>pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>fašistická os</p> <p>protihitlerovská koalícia</p> <p>totalná vojna</p> <p>protifašistický odboj</p> <p>holokaust, koncentračné tábory</p>

Slovenský štát (1939-1945)

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>porovnať politický systém Slovenského štátu s politickým systémom ČSR,</p> <p>rozpoznať vzťahy medzi Nemeckom a Slovenským štátom,</p> <p>zhodnotiť hospodársky a kultúrny rozvoj Slovenského štátu</p> <p>konkretizovať postupné obmedzovanie práv a slobôd židovských spoluobčanov,</p> <p>zhodnotiť význam Slovenského národného povstania,</p> <p>pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.</p>	<p>totalitný režim</p> <p>židovský kódex</p> <p>deportácie</p> <p>odboj</p> <p>Slovenské národné povstanie</p>

Rozdelený svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať vplyv bipolárneho sveta na každodenný život, nájsť prejavy odporu obyvateľstva vo východnom bloku, vystihnúť základné medzňiky procesu európskej integrácie, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	OSN supervelmoci: USA, ZSSR železná opona, studená vojna hospodárske a vojenské bloky hrozba jadrovej vojny dekolonizácia, svet ako „globálna dedina“

Československo za železnou oponou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať dôsledky februárového prevratu, zdokumentovať prejavy totality, identifikovať premeny vidieka a mesta, spracovať spomienky svedka augustových udalostí, zistiť konkrétne prejavy „normalizácie“ v každodennom živote, pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia,	Február, politické procesy znárodnenie, kolektivizácia, industrializácia Pražská jar „normalizácia“ Charta 77, disident sviečková manifestácia, nežná revolúcia

Slovensko po roku 1989

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: identifikovať hlavné zmeny v Československu po roku 1989, určiť príčiny rozdelenia Českej a Slovenskej republiky, rozpoznať podoby spolužitia Čechov a Slovákov v 20. storočí, určiť výhody a nevýhody voľného pohybu osôb a tovaru v Európskej únii,	parlamentná demokracia rozdelenie Československa, vznik Slovenskej republiky vstup Slovenskej republiky do NATO a Európskej únie

pracovať so školskými historickými prameňmi z daného historického obdobia.	
--	--

Geografia

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	2	1	1	1	1	6
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	1	1
Spolu	2	1	1	1	2	7

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard pre predmet geografia ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmi, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvoria základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s

vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerespektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti popisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy, či sveta.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.),
- interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka,
- zaujmú postoj k najväznejším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia,
- pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Planéta Zem

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>rozpoznať základné prvky slnečnej sústavy na jednoduchom náčrte,</p> <p>opísať zdanlivú dráhu Slnka a Mesiaca na oblohe (obrázkoch, náčrtoch),</p> <p>vysvetliť príčiny striedania dňa a noci na Zemi,</p> <p>určiť podľa mapy časových pásem, kde na Zemi je viac hodín ako na Slovensku a kde menej,</p>	<p>vesmír, slnečná sústava (Slnko a osem planét, Mesiac)</p> <p>guľatý tvar Zeme</p> <p>dopad slnečných lúčov</p> <p>otáčanie Zeme</p> <p>sklon zemskej osi</p> <p>severná a južná pologuľa, východná a západná pologuľa</p> <p>obeh Zeme okolo Slnka</p>

uviesť dôvody vzniku teplotných pásem na Zemi, vysvetliť striedanie ročných období, rozpoznať na glóbusu (mape) svetadiely a oceány na Zemi.	priklonenie severnej a južnej pologule časové pásma svetadiely, svetový oceán
---	---

Zobrazovanie Zeme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť na glóbusu jednotlivé zemské pologule, určiť vybrané miesto na mape pomocou geografických súradníc, porovnať na mapách rôznych grafických mierok vzdialenosti, identifikovať na mape základné objekty v krajine (vie „čítať“ obsah mapy), vyhľadať konkrétne miesta na digitálnych mapách.	glóbus nultý poludník, poludníky, rovník, rovnobežky východná a západná pologuľa geografická sieť mapa, obsah mapy (mapové znaky, grafická mierka mapy) GPS

Cestujeme po Zemi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní vybraným pohorím: vysvetliť (vlastnými slovami) príčiny vzniku pohorí, vymenovať činitele, ktoré sa podieľajú na zarovnávaní pohorí, zhodnotiť podľa mapy (glóbusu) rizikové zemetrasné oblasti na Zemi, zdôvodniť usporiadanie rastlínstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky (výškovú stupňovitost'), Porozprávať podľa mapy a obrázkov o cestovaní popri rieke od jej prameňa k ústiu: vysvetliť vznik riek a jazier, opísať, ako sa vytvárajú doliny (kaňony) a vodopády, Porozprávať o cestovaní balónom od rovníka do polárnych krajín: zosumarizovať zmeny v ovzduší so stúpajúcou výškou,	pohoria, nížiny sopky, zemetrasenia doliny (kaňony), rieky, vodopády, jazerá podnebné pásma (teplé, mierne, studené), ovzdušie, oblaky výšková stupňovitost', šírková pásmovitost' typy krajín (tropické dažďové lesy, savany, púšte, subtropická krajina, stepi, listnaté lesy mierneho pásma, ihličnaté lesy mierneho pásma, tundra, polárna krajina, vysokohorská krajina) ochrana prírody

<p>vysvetliť vznik usporiadania rastlinstva a živočíšstva na Zemi do pásiem (šírkovú pásmovitosť), priradiť k jednotlivým šírkovým pásmam dva typické rastlinné druhy a dva druhy živočíchov, na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany prírodných pamiatok zapísaných v Zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose).</p>	
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: Porozprávať o cestovaní mestom a vidiekom: porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva, na dvoch príkladoch zhodnotiť význam ochrany kultúrnych pamiatok zapísaných v Zozname kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape (glóbose).</p>	<p>mestá, vidiecke sídla prírodné a kultúrne pamiatky zapísané v zozname UNESCO</p>

Geografické exkurzie a vychádzky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytýčiť trasu geografickej exkurzie (vychádzky) a slovne opísať jej priebeh, odhadnúť vzdialenosti k zaujímavým bodom na mape (vrcholy, kultúrno-historické a prírodné pamiatky) a náročnosť prístupu k nim, pomocou prístroja GPS (mobilu) nájsť zaujímavé miesto.</p>	<p>turistické vybavenie, turistická mapa orientácia mapy, kompas členitosť terénu, nadmorská výška, záujmové body, vrcholy s výhľadom, turistické značky, smerovník Geocaching, GPS</p>

Afrika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy,</p>	<p>Afrika</p>

<p>ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky,</p>	<p>Madagaskar, Somálsky polostrov Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky prieliv rovník, obratníky panvy, pohoria, plošiny, púšte Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro pasáty Níl, Kongo, Niger rastlinné pásma, živočíchy</p>
<p>zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky, uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike, vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách, v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie</p>	<p>oblasti Afriky Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa Juhoafrická republika Keňa Egypt Nigéria rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia národnostné zloženie</p>
<p>oblastí Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky, uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky, zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.</p>	<p>hospodárstvo a nerastné suroviny problémy obyvateľstva Afriky pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>

Ázia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy),</p> <p>uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie, zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“),</p> <p>vysvetliť prúdenie monzúnov, identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie,</p> <p>objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie,</p> <p>vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí,</p> <p>identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami,</p>	<p>Ázia</p> <p>Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundy, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus</p> <p>Suezský prielav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero</p> <p>Chang-Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris</p> <p>Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural</p> <p>Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina monzúny, tajfúny, cunami</p> <p>typy krajiny</p>
<p>zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike,</p> <p>uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii,</p>	
<p>vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie,</p> <p>zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené,</p>	<p>obyvateľstvo Ázie</p> <p>Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio</p> <p>kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus</p> <p>hospodárstvo Ázie</p>

<p>uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy), zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov, uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy,</p>	<p>Čína India Japonsko Indonézia Turecko Izrael ázijské tigre, elektronika, ropa pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>
<p>uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete, uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape.</p>	

Európa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy),</p> <p>identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy,</p> <p>vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy,</p> <p>vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmorí, zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy,</p> <p>vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy,</p> <p>porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi,</p> <p>vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe,</p> <p>uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy,</p> <p>zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy,</p>	<p>Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov</p> <p>Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia</p> <p>Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more</p> <p>Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán nultý poludník, severný polárny kruh</p> <p>Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávske vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna</p> <p>Východoeurópska nížina, Panónska panva</p> <p>povodie, úmorie, rozvodie</p> <p>Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe kontinentalita</p> <p>ľadovec podnebné pásma typy krajín</p> <p>Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím</p>

<p>zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, zdôvodniť nízky podiel obyvateľov zamestnaných v poľnohospodárstve, vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, na konkrétnych príkladoch vysvetliť význam EÚ, zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete,</p>	<p>rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie hospodárstvo, nerastné suroviny problémy Európy oblasti Európy Česko Poľsko Nemecko Francúzsko Spojené kráľovstvo Švédsko Taliano Rusko pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>
<p>rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy.</p>	

Slovensko

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>zhodnotiť polohu Slovenska v rámci Európy a sveta z mapy (hranice, susedné štáty, horské celky, nížiny, podnebné pásma) („čítanie“ mapy),</p> <p>identifikovať na mape najväčšie pohoria, nížiny a kotliny Slovenska,</p> <p>vysvetliť vplyv oceánu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na podnebie Slovenska,</p> <p>zdôvodniť vznik troch klimatických oblastí na území Slovenska,</p> <p>vymedziť a porovnať podľa mapy povodia najväčších slovenských riek,</p> <p>vysvetliť príčiny rozdielov v množstve vody počas roka v najväčších riekach Slovenska,</p> <p>v tematickej mape rozlíšiť oblasti s vysokým výskytom zdrojov podzemnej vody,</p> <p>odôvodniť pomocou nákresu usporiadanie vegetačných (rastlinných) stupňov na Slovensku,</p> <p>uviesť päť typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých vegetačných stupňoch,</p>	<p>Karpaty</p> <p>Tatry, Nízke Tatry, Slovenské rudohorie, Štiavnické vrchy, Slovenský raj, Slovenský kras, Muránska planina, Veľká Fatra, Malá Fatra, Poľana, Pieniny, Vihorlat, Slanské vrchy, Nízke Beskydy</p> <p>Podunajská nížina, Záhorská nížina, Hornonitrianska kotlina, Považské podolie, Žilinská kotlina, Juhoslovenská kotlina, Košická kotlina, Východoslovenská nížina</p> <p>Dunaj, Váh, Hron, Orava, Hornád, Poprad, Ondava jazerá, plesá, umelé vodné nádrže</p> <p>minerálne a termálne pramene klimatické oblasti</p> <p>vegetačné (rastlinné) stupne chránené oblasti</p>
<p>v tematickej mape ohraničiť veľkoplošné chránené územia na Slovensku („čítanie“ mapy),</p>	
<p>v časovej postupnosti zaradiť tri najdôležitejšie historické udalosti</p> <p>v dejinách Slovenska,</p> <p>vysvetliť príčiny zmien v počte obyvateľov Slovenska za posledných 50 rokov,</p> <p>zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Slovenska,</p> <p>zdôvodniť rozmiestnenie národností na území Slovenska,</p>	<p>história</p> <p>obyvateľstvo</p> <p>mestá, vidiecke sídla</p> <p>Bratislava, Trnava, Košice, Prešov, Banská Bystrica, Žilina</p> <p>Nitra, Trenčín, Poprad, Martin</p> <p>hospodárstvo a nerastné suroviny</p> <p>administratívne členenie</p>

<p>na základe tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najľudnatejších miest Slovenska, zdôvodniť výnimočnosť postavenia Bratislavy a Košíc na Slovensku a v Európe, vysvetliť príčiny zmien v hospodárstve Slovenska po roku 1989, porovnať hospodárstvo a odvetvovú štruktúru priemyslu v jednotlivých regiónoch Slovenska, v obsahu tematickej mapy rozlíšiť najznečistenejšie oblasti Slovenska („čítanie“ mapy), zhodnotiť možnosti Slovenska z pohľadu rozvoja cestovného ruchu, zaujať postoj k trom závažným problémom Slovenska,</p>	<p>cestovný ruch problémy Slovenska regióny Slovenska pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO</p>
<p>zdôvodniť zaradenie piatich pamiatok do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, vymedziť na mape administratívneho členenia Slovenska hranice jednotlivých krajov (VÚC) a určiť ich hlavné mestá, porovnať prírodné podmienky krajov na západnom, strednom a východnom Slovensku, usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie kraje Slovenska, porovnať jednotlivé kraje navzájom a vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty v ich hospodárstve.</p>	

Austrália a Oceánia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať polohu a pobrežie Austrálie z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy),</p> <p>vysvetliť príčiny vzniku suchých oblastí v centrálnej a západnej časti Austrálie a celkový nedostatok vlhky a pitnej vody na území svetadielu,</p> <p>zdôvodniť jedinečnosť rastlinných a živočíšnych spoločenstiev v Austrálii,</p> <p>uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v Austrálii,</p> <p>rozlíšiť pevninské, sopečné a koralové ostrovy Oceánie,</p> <p>porovnať životné podmienky obyvateľov Austrálie a Nového Zélandu,</p>	<p>Austrália Tasmánia</p> <p>obratník Kozorožca Veľká koralová bariéra</p> <p>Veľké predelové vrchy, Austrálske Alpy, plošiny, nížiny, púšte, Uluru Eyrovo jazero, Murray, Darling, podzemná voda</p> <p>rastlinné pásma, živočíchy</p> <p>Tichý oceán, Tasmanove more Polynézia, Melanézia, Mikronézia Nový Zéland, Havajské ostrovy</p>
<p>zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Austrálie,</p> <p>vysvetliť dôvody vysokého stupňa urbanizácie Austrálie,</p> <p>zostaviť tabuľku 5 najväčších miest Austrálie podľa tematickej mapy („čítanie“ mapy),</p> <p>rozlíšiť základné odvetvia hospodárstva,</p>	<p>Austrálsky zväz</p> <p>Sydney, Melbourne, Perth, Canberra</p> <p>rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia, prisťahovalectvo, pôvodní obyvatelia Austrálie (aborigénci),</p> <p>hospodárstvo a sídla,</p> <p>pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva</p>
<p>identifikovať najdôležitejšie odvetvia hospodárstva Austrálie,</p> <p>posúdiť možnosti hospodárskeho využitia najväčších ostrovov Oceánie,</p> <p>zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Austrálie do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape.</p>	<p>UNESCO</p>

Polárne oblasti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>opísať polohu Antarktídy voči ostatným kontinentom a oceánom</p>	<p>Antarktída, Arktída</p> <p>Grónsko</p>

(„čítanie“ mapy), zdôvodniť pokrytie územia Antarktídy najväčším pevninským ľadovcom, vysvetliť striedanie polárneho dňa a noci v polárnych oblastiach, zhodnotiť ekologické riziká hospodárskeho využitia polárnych oblastí.	Severný ľadový oceán, Južný oceán severný polárny kruh, južný polárny kruh pevninské ľadovce polárne stanice, hrozba znečistenia, globálne otepľovanie
---	--

Amerika – Nový svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: vymedziť polohu Ameriky voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), opísať z mapy pobrežie Ameriky (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány). („čítanie“ mapy), vysvetliť vznik najdlhšieho pásma pohorí na svete na západe Ameriky, zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v Amerike, popísať oblasti ohrozené činnosťou tornád a hurikánov, zdôvodniť rozdiely v podnebí západných a východných oblastí Ameriky, porovnať typy krajiny v Amerike a Austrálii, uviesť tri príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov v Amerike, zdôvodniť jedinečnosť a unikátnosť Amazonského dažďového pralesa,	Amerika rovník, obratníky Severná Amerika, Stredná Amerika, Južná Amerika Malé Antily, Veľké Antily Kordillery, Andy, Apalačské vrchy, Brazílska vysočina sopky, zemetrasenia Mississippská nížina, Atlantická nížina, Orinocká nížina, Laplatská nížina hurikány, tornáda Mississippi, Missouri, Veľké kanadské jazerá, Amazonka, Orinoco, Uruguaj, Parana, Titicaca typy krajiny prírodné pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

<p>odôvodniť zaradenie dvoch pamiatok Ameriky do Zoznamu prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape,</p>	
<p>opísať priebeh objavovania a osídľovanie Ameriky, vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej rôznorodosti obyvateľstva Ameriky, popísať proces urbanizácie a uviesť jej príklady, popísať príčiny vysokej urbanizácie Ameriky, z obsahu tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ameriky („čítanie“ mapy), zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ameriky, určiť dve najdôležitejšie odvetvia hospodárstva štátov Severnej Ameriky, uviesť najvýznamnejšiu poľnohospodársku plodinu, ktorá sa pestuje v rôznych regiónoch Ameriky, zdôvodniť výnimočnosť postavenia USA v Amerike aj vo svete, porovnať hospodársku vyspelosť štátov Ameriky, uviesť dva problémy, ktorým v súčasnosti čelí hospodárstvo USA.</p>	<p>obyvateľstvo Ameriky, pôvodní obyvatelia, prisťahovalci (Angličania, Francúzi, Španieli, Portugalci, Afričania), miešanci, kresťanstvo Mexiko, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires, Lima, New York, Chicago, Los Angeles, Toronto, Rio de Janeiro, Atlanta, Miami, Montreal, Washington, Ottawa hospodárstvo Ameriky USA Kanada Mexiko a štáty Strednej Ameriky Južná Amerika Latinská Amerika Brazília Argentína</p>

Občianska náuka

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	0	1	1	1	1	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	0	1	1	1	1	4

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z občianskej náuky ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti aj na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojмами, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia prítomnosti. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet prispieva k vytváraniu a rozvoju sociálneho a občianskeho vedomia žiakov. Prostredníctvom vymedzených pojmov a výkonov sprostredkuje potrebné vedomosti, zručnosti a nadobudnutie spôsobilostí, ktoré im umožnia orientovať sa v sociálnom prostredí a v bežných životných situáciách. Umožňuje žiakovi pochopiť seba samých a pomáha im v ich socializačnom procese. Vede ich k poznávaniu svojej rodiny, školy, obce, regiónu, Slovenska a Európskej únie. Učí ich demokraticky myslieť a konať, poznávať svoje práva a povinnosti a obhajovať práva druhých. Poskytuje žiakovi základné vedomosti z oblasti štátu a práva, umožňuje im pochopiť ekonomický život spoločnosti a vedie ich k aktívnej občianskej angažovanosti, ktorej jedným z dôležitých predpokladov je kritické myslenie.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- realisticky sa spoznávajú, hodnotia seba samých,
- osvoja si pravidlá a normy spoločenského spolunažívania,
- uvedomujú si práva a povinnosti a primerane svoje práva obhajujú,
- preberajú zodpovednosť za vlastné názory, postoje a dôsledky konania,
- uznávajú základné princípy demokracie,
- budujú si tolerantný prístup k iným názorom, postojom, hodnotám a kultúram,
- učia sa aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti,
- získajú základné vedomosti o sociálnoekonomickom a právnom fungovaní spoločnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: určiť typy spoločenstiev, v ktorých žije, uviesť typy spoločenských rolí, ktoré vo svojom živote zohráva/bude zohrávať, vysvetliť pomocou príkladov päť základných funkcií rodiny, charakterizovať základné znaky rodiny, porovnať rozdiely vo fungovaní harmonickej a rozvrátenej rodiny, uviesť na príkladoch fungovanie pravidiel v rodine, zostaviť rebríček práv a povinností detí v rodine, navrhnuť zoznam piatich práv a povinností rodičov v rodine, určiť vzťahy medzi členmi svojej širšej rodiny,	rodina, poslanie a funkcie rodiny vzťahy v rodine normy a pravidlá práva a povinnosti (detí a rodičov) medziľudské vzťahy viacgeneračné spolunažívanie príbuzní, priatelia, susedia

uviesť na príkladoch fungovanie vzťahov medzi príbuznými, priateľmi, susedmi.	
---	--

Moja trieda, moja škola

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vypracovať individuálny návrh práv a povinností žiaka v školskej triede/škole,	školská trieda atriedna samospráva
zdôvodniť vybrané práva a povinnosti žiaka zo školského poriadku, vysvetliť na príkladoch pozitívne a negatívne vzory pre život v triede/v škole, zdôvodniť úlohu a význam fungovania žiackej školskej rady, vytvoriť prehľad mimovyučovacej a mimoškolskej činnosti/aktivity v škole, obci a okolí.	školská samospráva mimovyučovacia činnosť mimoškolská činnosť

Moja vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: zdôvodniť vlastnými slovami význam občianstva pre človeka, vytvoriť na základe získaných informácií prezentáciu obce, mesta, regiónu, predstaviť činnosť vybraných významných osobností obce/regiónu, prezentovať pozitívne tradície svojho regiónu, vysvetliť spôsoby používania štátnych symbolov Slovenskej republiky, rozlíšiť na príkladoch štátne sviatky, dni pracovného pokoja a pamätné dni v SR, prezentovať vyhládané základné informácie o vzniku, význame a základných inštitúciách EÚ.	občan obec región Slovenská republika štátne symboly Európska únia

Postavenie jednotlivca v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: simulovať v rolových hrách základné typy osobnosti podľa temperamentu, rozpoznať prejavy kladných a záporných charakterových vlastností konkrétneho človeka, porovnať rôzne spôsoby učenia sa, zhodnotiť prínos spolupráce a súťaženía v sociálnej skupine, rozpoznať pozície a roly jednotlivcov v sociálnych skupinách, identifikovať jednotlivé životné štýly, zdôvodniť svoj výber vhodných a nevhodných spôsobov trávenia voľného času.	osobnosť človeka socializácia jednotlivca sociálna komunikácia učenie sociálne skupiny sociálne vzťahy zdravý životný štýl

Sociálne vzťahy v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: analyzovať štruktúru spoločnosti podľa veku, pohlavia, náboženstva, vzdelania, národnosti, určiť hlavné príčiny sociálnych zmien v spoločnosti a ich dôsledky,	spoločnosť sociálne zmeny v spoločnosti sociálne a politické napätia – konflikty, vojny, extrémizmus tolerancia
uviesť príklady rozmanitosti kultúr v Slovenskej republike, rozpoznať prejavy šikanovania, extrémizmu, vandalizmu, vysvetliť príčiny rôznych konfliktov v spoločnosti, navrhnuť konkrétne formy pomoci pre zdravotne postihnutých a starých ľudí v okolí.	dobrovoľníctvo charitatívna činnosť

Štát a právo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: analyzovať články Ústavy SR, týkajúce sa	Ústava Slovenskej republiky štát, jeho znaky a funkcie forma vlády

<p>znakov štátu a štátnej moci, zhodnotiť význam Ústavy SR pre občana, vysvetliť na príkladoch vybraných štátov funkcie štátu, porovnať na príkladoch vybraných štátov rôzne formy vlády, zdôvodniť potrebu deľby štátnej moci, vystihnúť rozdiely medzi priamou a nepriamou demokraciou, rozlíšiť parlamentné, prezidentské a komunálne voľby, vytvoriť hierarchiu právnych predpisov, rozpoznať na príkladoch znaky protiprávneho konania.</p>	<p>deľba štátnej moci demokracia voľby právo právne normy právna spôsobilosť spôsobilosť na právne úkony trestná zodpovednosť prezumpcia nevinny</p>
---	---

Ľudské práva a slobody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v texte Druhej hlavy Ústavy SR a Dohovoru o právach dieťaťa, rozpoznať v konkrétnych situáciách prejavy diskriminácie, identifikovať rodové stereotypy v okolí a médiách, prezentovať výsledky samostatne nájdenej príkladov najčastejšieho porušovania práv dieťaťa v rodine, škole, na Slovensku, vo svete.</p>	<p>ľudské práva a slobody predsudky diskriminácia práva dieťaťa Dohovor o právach dieťaťa</p>

Voľba povolania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: zdôvodniť opodstatnenosť vzdelania a vzdelávania ako hodnoty, vytvoriť schému školského systému SR, orientovať sa pri výbere povolania v rôznych zdrojoch informácií, prezentovať plán budovania svojej kariéry.</p>	<p>vzdelanie ako hodnota voľba povolania spôsobilosť na povolanie profesijná orientácia</p>

Ekonomický život v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť pojmy ekonómia a ekonomika, konkretizovať na príkladoch spôsoby riešenie troch základných ekonomických otázok, uviesť základné rozdiely medzi trhovou, príkazovou a zmiešanou ekonomikou, demonštrovať vzťahy medzi kupujúcimi a predávajúcimi na trhu, simulovať postup pri reklamácií tovarov alebo služieb.	ekonómia a ekonomika základné ekonomické otázky typy ekonomík trh trhový mechanizmus základné formy podnikania spotreba spotrebiteľ ochrana spotrebiteľa

Finančná gramotnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: zostaviť modelový osobný/rodinný rozpočet, ilustrovať na príklade vybraný problém z oblasti finančnej gramotnosti, zhodnotiť mieru rizika pri využití služieb bankových a nebankových inštitúcií.	rozpočet finančné inštitúcie

Školský vzdělávací program zo vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty ISCED II

**Etická výchova/Náboženstvo Katolícka
cirkev**

Etická výchova

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	1	5
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	1	5

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hlavnou funkciou povinne voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek

a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názory iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Otvorená komunikácia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: objasniť pravidlá otvorenej komunikácie, identifikovať na príkladoch prejavy neverbálnej komunikácie, ovládať základné komunikačné zručnosti,	komunikácia, druhy a úrovne verbálna a neverbálna komunikácia úrovne komunikácie komunikačné zručnosti komunikačné šumy a prekážky

identifikovať komunikačné šumy a prekážky, diskutovať o problémoch komunikácie v triede,	
--	--

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť pojmy – sebaúcta, sebahodnotenie, sebaovládanie, identifikovať prvky podporujúce sebaúctu, zhodnotiť svoje silné a slabé stránky, vysvetliť vzťah medzi sebaúctou a sebaovládaním,	sebapoznanie a sebaúcta prvky podporujúce sebaúctu sebaovládanie, sebahodnotenie sebapoznanie a osobnostný rozvoj akceptácia slabých stránok a rozvoj silných stránok

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdôvodniť potrebu poznania pre pozitívne hodnotenie iných, vyjadriť formy a príklady pozitívneho hodnotenia iných, napísať list osobe, v ktorom vyjadrí obdiv a poďakovanie, vyjadriť pochvalu,	pozitívne hodnotenie iných formy pochvaly a uznania pozitívne hodnotenie v záťažových situáciách renatalizácia

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymedziť faktory podporujúce tvorivosť, vysvetliť miesto tvorivosti v medziľudských vzťahoch, vymyslieť spôsoby riešenia problémových situácií v triede, určiť znaky tvorivého človeka,	tvorivosť a iniciatíva faktory tvorivosti tvorivosť v medziľudských vzťahoch

Etické aspekty ochrany prírody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdôvodniť osobnú zodpovednosť každého človeka za životné prostredie, napísať úvahu o svojom vzťahu k prírode, vytvoriť projekt ochrany prírody v miestnej lokalite, realizovať konkrétne žiacke ochranárske aktivity.	ekosystém vnímanie prírody ľudská činnosť a životné prostredie zodpovednosť za prírodu

Identifikácia a vyjadrovanie citov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: pomenovať city zodpovedajúce prežívaniu pohody a nepohody, uviesť príklady vplyvu citov na zdravie človeka, zahrať scénu s vyjadrením rôznych emocionálnych stavov, rozlíšiť kultivovanosť a nekultivovanosť vo vyjadrovaní citov, zahrať formuscény spôsob vyjadrenia citov spojených s nepohodou,	city základné delenie citov city a zdravie city a výkonnosť kultivované vyjadrovanie citov

Kognitívna a emocionálna empatia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť pojem empatia a jej dôležitosť v medziľudských vzťahoch, vysvetliť, čo ovplyvňuje empatiu, používať prvky aktívneho počúvania v komunikácii, diskutovať o dôvodoch empatie pri riešení problémov,	empatia faktory ovplyvňujúce empatiu empatia v modelových situáciách počúvanie a empatia

Asertívne správanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
rozlíšiť pasívne, agresívne a asertívne správanie, predviesť v scénkach ukážky jednotlivých druhov správania, použiť asertívne techniky v modelových situáciách, vysvetliť podstatu asertívnych práv, použiť v bežnej komunikácii prvky asertívneho správania,	asertivita typy správania: pasívne, agresívne a asertívne, ich výhody a nevýhody asertívne techniky a ich použitie asertívne práva a ich použitie

Pozitívne vzory správania v histórii a v literatúre

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť pojmy: vzor, model, idol, ideál, rozlíšiť pozitívne a negatívne vzory historických postáv, analyzovať vlastnosti zobrazených vzorov, posúdiť, ktoré vlastnosti vzoru je vhodné si osvojiť, diskutovať o morálnych dilemách,	vzor, model, idol, ideál vzory správania v histórii literárne vzory, filmoví hrdinovia dobro a zlo

Pozitívne vzory v každodennom živote

Výkonový štandard	Obsahový štandard
uviesť rozdiel medzi reálnymi a zobrazenými vzormi, vysvetliť dôležitosť prosociálnych vzorov, identifikovať pozitívne vzory vo svojom okolí, zhodnotiť dôležitosť prítomnosti vzorov vo svojom živote, posúdiť dôsledok vlastného správania pre iných, najmä mladších,	reálne vzory správania verejné vzory správania anonymné prosociálne vzory

Prosociálne správanie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť prosociálne správanie a jeho druhy, uviesť príklady prosociálnych ľudí vo svojom okolí, vysvetliť vzťah empatie a prosociálneho správania, prejavíť konkrétnu pomoc spolužiakom, zhodnotiť, v akých sociálnych projektoch by mohol participovať.	prosociálne správanie a jeho druhy (pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca) fyzická a psychická pomoc empatia v prosociálnom správaní spolupráca na sociálnych projektoch

Objavovanie vlastnej jedinečnosti a identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: zdôvodniť význam poznania silných a slabých stránok osobnosti, vystihnúť svoje silné a slabé stránky, dokázať vyjadriť svoj názor, prejavíť sebaúctu a zdravé sebavedomie,	dôstojnosť ľudskej osoby sebaúcta, zdravé sebavedomie seba prijatie úcta k iným

Byť sám sebou, vedieť obhájiť svoje práva a názory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdôvodniť význam asertivity v každodennom živote, charakterizovať asertívne techniky, vysvetliť pojem manipulácia a asertívne právo, simulovať príklady presadenia sa v rôznych situáciách, prezentovať príklady riešenia konfliktov,	asertivita asertívne techniky, asertívne práva, manipulačné poverky manipulácia a tlak skupiny

Prosociálnosť ako zložka vlastnej identity

Výkonový štandard	Obsahový štandard
formulovať zásady prosociálneho správania, vysvetliť vzťah asertivity a prosociálneho správania, opísať pojmy: vlastná identita, rešpekt, nezávislosť, ponúkajúce a prijímanie slobody, vernosť záväzkom, zdôvodniť potrebu zodpovednej slobody v živote jednotlivca, diskutovať o prosociálnom správaní v triednom kolektíve, konkretizovať rôzne prejavy rešpektu,	nezávislosť a rešpekt identita osobnosti a jej rozvoj sloboda, zodpovednosť, vernosť – vytrvalosť prijatie záväzkov tolerancia a rešpekt

Etické aspekty vzťahu vo vlastnej rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymedziť vlastné práva a povinnosti v rodine, vysvetliť potrebu pozitívneho hodnotenia, empatie, asertivity a tvorivosti v rodinnom prostredí, realizovať projekt – „jeden deň v mojej rodine“, diskutovať o možnostiach prosociálneho správania v rodine, naplávať si konkrétnu iniciatívu na budovanie vzťahov v rodine,	rodina, v ktorej žijem komunikačné zručnosti v rodine sociálne zručnosti v rodine tolerancia a rešpektovanie autority súrodenecké vzťahy

Etické aspekty integrovania sexuálnej zrelosti do kontextu osobnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zdôvodniť potrebu vnímania sexuality ako hodnoty, diskutovať o otázkach sexuality slobodne a sáúctou, prejaviť pozornosť a empatiu voči opačnému pohlaviu, vysvetliť počatie a prenatálny život človeka, rozlíšiť medzi pohlavnou zrelosťou a pripravenosťou stať sa rodičom, zhodnotiť význam priateľstva a lásky medzi mužom a ženou, vysvetliť príčiny a riziká predčasného sexu, opísať prejavy, príčiny a dôsledky pohlavných chorôb a AIDS, poukázať na dôležitosť osobného vzťahu k sexuálnemu partnerovi,</p>	<p>sexuálna identita vzťahy medzi chlapcami a dievčatami priateľstvo a láska počatie a prenatálny život človeka pohlavná zrelosť a pripravenosť na rodičovstvo predčasný sex pohlavné choroby a AIDS sexualita – súčasť integrity človeka</p>

Vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným ľuďom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>prejaviť pochopenie pre starých a chorých ľudí, zdôvodniť potrebu komunikácie s nimi, diskutovať o prínose starých, chorých a znevýhodnených ľudí pre spoločnosť, navrhnuť projekt osobnej účasti ľuďom odkázaným na pomoc.</p>	<p>sociálna empatia vzťah k chorým, starým, zdravotne a sociálne znevýhodneným obmedzenia a prednosti v chorobe a v starobe odlišnosti a generačné rozdiely</p>

Zdroje etického poznania ľudstva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: uviesť hlavné zdroje etiky, vymenovať niektoré mravné hodnoty, vysvetliť, na čo slúžia mravné normy, vysvetliť význam svedomia, vymenovať príklady pozitívnych vzorov z dejín a literatúry, porovnať etický odkaz náboženstiev, diskutovať o aktuálnych etických problémoch v spoločnosti,</p>	<p>zdroje etiky mravné hodnoty a mravné normy hodnotová orientácia, rebríček hodnôt svedomie etika a náboženstvá aktuálne etické problémy v spoločnosti</p>

Život, telesné a duševné zdravie ako etická hodnota

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť spôsoby starostlivosti o zdravie svoje a iných, identifikovať prejavy zdravého životného štýlu, vysvetliť dôsledky nesprávnej životosprávy, diskutovať o etických problémoch súčasnosti, rozlíšiť medzi etickým a neetickým konaním človeka,	život a zdravie ako hodnota starostlivosť o zdravie, psychohygiena zdravý životný štýl profesijná etika etika a rozvoj technológií etika a ekológia etické problémy doby – eutanázia, génová manipulácia, trest smrti, interrupcia

Ekonomické hodnoty a etika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
určiť formy vlastníctva, diskutovať o vzťahu k peniazom, vysvetliť pojem konzumizmus, analyzovať prejavy a dôsledky sociálnej nerovnosti, zhodnotiť význam solidarity, posúdiť potrebu pomoci slabším, vystihnúť negatívne prvky reklamy, vysvetliť zásady ochrany spotrebiteľa na konkrétnych príkladoch zo života,	vlastníctvo peniaze – „cieľ, alebo prostriedok?“ materiálne a nemateriálne hodnoty konzumná spoločnosť sociálna nerovnosť ekonomické cnosti solidarita, dobrovoľníctvo, charita reklama a manipulácia zákazníkov ochrana spotrebiteľa

Dobré meno a pravda ako etické hodnoty

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdôvodniť potrebu pravdy v živote človeka, vysvetliť význam tajomstva a utajovaných skutočností, pomenovať význam poznania a poznávania v živote človeka, zdôvodniť význam rešpektovania cti a dobrého mena, diskutovať o dôležitosti vzdelávania, zostaviť si konkrétny plán efektívneho zvládnutia školských úloh.	poznanie pravda ako etická hodnota kritické myslenie, argumentácia pravda a lož, etické dilemy tajomstvo dobré meno jednotlivca i spoločenstva poznanie a úsilie poznávať

Prehľbovanie komunikačných spôsobilostí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: zdôvodniť dôležitosť počúvania pri efektívnej komunikácii, vymedziť zásady dialógu, uviesť príklad vyjadrenia a spôsob prijatia komplimentu, objasniť efektívne riešenie konfliktov, vyjadriť dôležitosť kompromisu pri riešení problémov,	počúvanie dialógu, diskusia, hodnotiace postoje vyjadrenie a prijatie komplimentu riešenie konfliktov asertívne správanie kompromis

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
identifikovať znaky zdravého životného štýlu, posúdiť potrebu rovnováhy medzi zábavou a povinnosťami, rozlíšiť prejavy konvenčného a nekonvenčného správania, uznávať potrebu ochrany svojho zdravia a zdravia iných, vysvetliť miesto prosociálneho správania v zdravom životnom štýle,	ochrana života zdravie psychické a fyzické práca, voľný čas zdravý životný štýl v konzumnej spoločnosti vzťahy medzi chlapcom a dievčaťom, zodpovedný sex ostych, intimita, hygiena votvorenosť pre vzťahy ako súčasť zdravého životného štýlu cieľavedomosť, prosociálnosť

Závislosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
identifikovať typy závislostí, diskutovať o škodlivosti siekt, objasniť dôležitosť zodpovednosti pri ochrane pred závislosťami,	závislosti sekty a kulty sloboda od závislostí a zdravý životný štýl

Masmediálne vplyvy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
diskutovať o zámeroch tvorcov televíznych programov, analyzovať prvky mediálneho produktu, vystihnúť rozdiel medzi správou a komentárom, zostaviť zoznam zásad kritického diváka, zhodnotiť prínos médií v živote človeka, vytvoriť návrh vlastného mediálneho produktu, diskutovať o výhodách a nevýhodách používania internetu.	masmédiá a ich posolstvo typy mediálnych produktov kritický divák užívanie internetu sociálne siete

Náboženská výchova/Náboženstvo Katolícka cirkev

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	1	5
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	1	5

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu. Požadované vedomosti, spôsobilosti a zručnosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v nižšom strednom vzdelávaní odovzdáva základné náukové predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Ponúka im pomoc pri orientácii v súčasnom svete z biblického hľadiska, kresťanskej tradície a vedie k oboznámeniu a ponuke kresťanského štýlu života. Umožňuje konfrontovať sa s veľkými existenčnými otázkami človeka a hľadať na ne odpovede. Zároveň je aj službou spoločnosti, kde napomáha výchove detí a mladých ľudí najmä svojim preventívnym systémom. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi. Je výchovou k zodpovednosti za vlastné konanie, učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať ani nebyť manipulátormi, chápať vlastné konanie i konanie druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú povedomie úcty k jedinečnosti a neopakovateľnosti každej živej bytosti, zvlášť človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- prehĺbia si vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o dôležitom poslaní Panny Márie v dejinách spásy,
- naučia sa vnímať v životoch svätých Božie pôsobenie a výzvu nasledovať ich,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- nadobudnú orientáciu v morálnych hodnotách, ktoré vyplývajú z Desatora a patria ku kresťanskému životnému štýlu,
- zorientujú sa v otázkach, ktoré prináša dnešná spoločnosť a v kresťanskom postoji voči nim,
- uplatnia vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,
- objavia potrebu modlitby a sviatostného života pre svoj vzťah s Bohom a ľuďmi,
- získajú poznatky o iných náboženstvách, čo ich vedie k vzájomnej tolerancii,
- nadobudnú vzťah oddanosti k Trojjedinému Bohu, jeho zákonom a výzve k budovaniu jeho kráľovstva,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia a uchovajú svoju vieru v Ježiša Krista ako Pána a Spasiteľa,
- uplatnia v živote výzvu byť Ježišovými učeníkmi a odovzdávať jeho posolstvo vo svojom okolí.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Boh hovorí človeku

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v pojmoch: Biblia, Sväté písmo, Starý zákon, Nový zákon, vymenovať základné delenie SZ a NZ, vymenovať evanjeliá, hľadať podľa súradníc daný text vo Svätom Písme, reprodukovať tri výroky Ježiša Krista, opísať najdôležitejšie udalosti zo života sv. Cyrila a Metoda, vysvetliť prínos misie sv. Cyrila a Metoda pre Slovensko,	Sväté písmo – posvätná kniha Byzantská misia na území Veľkej Moravy žiaci vierožvestov – sv. Gorazd a sv. Bystrík

Dialóg Boha a človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
rozlíšiť formy modlitby, prerozprávať časti biblického príbehu zo života kráľa Dávida a Šalamúna, charakterizovať stručne jednotlivé prosby modlitby Otče náš, zdôvodniť potrebu modlitby pre svoj život, vymenovať tri vlastnosti (charakteristiky) dobrej modlitby,	modlitba ako dialóg modlitba ako prosba, nárek, chvála, vd'aka tanec, spev, slávenie, mlčanie ako modlitba miesto a čas modlitby v živote človeka

Náš dialóg s Bohom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť úlohu a zmysel symbolov, vymenovať základné časti liturgického roka, priradiť správnu farbu k liturgickému obdobiu, uviesť päť prikázaných sviatkov, u r č i ť základné časti chrámu, vymenovať päť liturgických úkonov a predmetov,	komunikácia prostredníctvom symbolu náboženské symboly potreba slávenia v živote človeka liturgický rok miesto slávenia – posvätné miesta

Obeta Božieho ľudu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
opísať prostredníctvom príkladu zo života zmysel obety, uviesť príklady obety druhých ľuďov, vysvetliť jednoduchým spôsobom sprítomnenie Ježišovej obety pri sv. omši a potrebu sa jej zúčastniť, nájsť analógiu medzi baránkom v SZ a Božím baránkom v NZ, rozlíšiť časti sv. omše, charakterizovať symbolický význam obetných darov chleba a vína pri sv. omši,	obeta, obetavosť, jej zmysel v živote človeka náboženský význam slova obeta židovský a kresťanský obetný kult obeta Ježiša Krista sv. omša osobná obeta

Dialóg cez službu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať formy pomoci Cirkvi chudobným a biednym v dejinách a v súčasnosti, vymenovať troch svätcov, ktorí zasvätili svoj život pomoci iným, porovnať možnosti angažovanosti chlapcov a dievčat v službe rodine a spoločenstvu, oceniť službu rodičov pre rodinu, poukázať na úlohu kňaza ako Božieho služobníka, vysvetliť potrebu sviatosti manželstva, kňazstva a zasväteného života z pohľadu služby.	Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva v Cirkvi, kláštorná starostlivosť o chudobných a chorých) starostlivosť o chudobných a chorých v súčasnej farnosti (charita, paliatívna starostlivosť) služba chorým, služba ľudskej rodine a služba Cirkvi a spoločnosti sviatosti služby spoločenstvu (sviatosť manželstva a kňazstva)

Pravda ako hodnota

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť príbeh o Jakubovi a Ezauovi (vzhľadom na klamstvo), rozlíšiť v konkrétnej situácii pravdu od klamstva, posúdiť pravdu v masmédiách na základe novinových článkov, sformulovať zásady pre správne fungovanie medziludských vzťahov,	potreba pravdy Jakub a Ezau, sila slova – šírenie informácií (pravda v etike, v médiách, zachovanie tajomstva, posudzovanie, čestnosť, ohováranie, osočovanie) 8. Božie prikázanie

Hľadanie pravdy o svete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
charakterizovať inšpiráciu a pravdivosť Svätého písma, porovnať biblický príbeh o stvorení sveta s vedeckým pohľadom a starovekými mýtmi, zhodnotiť potrebu hľadania pravdy v súvislosti so stvorením sveta,	cesty hľadania pravdy v dávnej minulosti mýtický obraz sveta vedecké hľadanie pravdy stvorenia sveta – biblický príbeh stvorenia

Hľadanie pravdy o sebe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť biblický príbeh o stvorení človeka, vysvetliť hodnotu človeka stvoreného na Boží obraz a potrebu úcty, vyjadriť pravdy vyplývajúce z biblického príbehu o páde človeka, diskutovať o dôsledkoch prvotného hriechu, hriechu a slabosti človeka v dnešnej dobe, vnímať svoje vlastné hranice, vysvetliť pojem svedomie (mravný zákon),	pôvod človeka biblický obraz stvorenia človeka (Boží obraz, hodnota každej ľudskej osoby) pád človeka (prvotný hriech, hriech) hranice človeka (svedomie, pocit viny, mravný zákon) sviatosť zmierenia – kresťanská nádej

Ohlasovatelia pravdy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť význam ohlasovania pravdy, opísať povolanie proroka Ezechiela a Izaiáša ako ohlasovateľov pravdy, vysvetliť výrok Ježiša: „Vaše áno, nech je áno a vaše nie, nech je nie“ (Mt 5, 37), vyjadriť potrebu prítomnosti Ducha Svätého pri ohlasovaní pravdy (sviatosť birmovania), opísať poslanie sv. Petra, sv. Štefana, sv. Pavla, uviesť príklad ohlasovateľov v dnešnej dobe,	proroci Ezechiel, Izaiáš Ježiš Kristus – učiteľ pravdy, ohlasovanie pravdy v podobenstvách apoštoli, ohlasovatelia pravdy (sv. Peter, sv. Štefan, sv. Pavol)

Konať v pravde

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť význam „Zlatého pravidla“ (Mt 7,12), oceniť prínos Ježišovho príkazu lásky, porovnať ho s podobnými pravidlami v iných náboženstvách, sformulovať príklady skutkov telesného a duchovného milosrdenstva,	zodpovednosť za druhých z pohľadu prirodzenej morálky („zlaté pravidlo“) Ježišov príkaz lásky (morálky) skutky lásky (skutky telesného a duchovného milosrdenstva) spravodlivosť a pravda v spoločnosti

posúdiť na konkrétnych situáciách postoje spoločnosti k pravde, láske a spravodlivosti, vysvetliť pojem sociálneho hriechu.	sociálny hriech
---	-----------------

Sloboda človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: opísať exodus Hebrejov z otroctva v Egypte, porovnať na konkrétnej životnej situácii život v slobode a v otroctve hriechu, posúdiť potrebu Božieho zákona a jeho vplyv na slobodu človeka, opísať pojem slobody a jej zneužitie, uviesť príklady závislostí a ich nebezpečenstvá, rozlíšiť rôzne spôsoby chápania slobody človeka v zmysle Desatora,	chápanie slobody a povolanie k nej Exodus – cesta k slobode hranice slobody – Desatoro práva človeka otroctvo človeka (druhy závislostí ako prejav hriechu)

Sloboda a rozhodnutie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
posúdiť niektoré biblické príbehy o slobodnej voľbe človeka a jej dôsledky, poukázať na dopad rozhodnutí človeka na jeho osobný život, život spoločnosti i na večný život, uviesť príklady, ktoré ilustrujú heteronómnu a autonómnu morálku, oceniť pravidlá v osobnom i spoločenskom živote,	slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby a jej pravidlá) sloboda a zodpovednosť princípy rozhodovania (autonómna a heteronómna morálka)

Boh oslobodzuje človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
opísať vinu a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky, sformulovať biblický pohľad na vinu a odpustenie, uviesť príklady odpustenia v rodine a škole, vysvetliť sviatosť pokánia a zmierenia a spôsob jej prijímania, uviesť príklady sviatostných i mimo sviatostných foriem pokánia,	вина a odpustenie vo svetle prirodzenej morálky kresťanský pohľad na vinu a odpustenie chápanie viny v iných kultúrach a náboženstvách Kristus oslobodzuje (formy pokánia – sviatostné a mimo sviatostné)

Rešpektovanie vierovyznaní

Výkonový štandard	Obsahový štandard
rozlíšiť medzi náboženstvom a sektou,	rozdielne cesty hľadania Boha – hinduizmus,

vysvetliť pôvod kresťanstva ako zjaveného náboženstva, rozpoznať rozdielne a spoločné prvky jednotlivých svetových náboženstiev, opísať svetové náboženstvá a ich prínos pre život v spoločnosti, zhodnotiť prínos kresťanstva,	budhizmus, islam, judaizmus náboženstvo, sekta kresťanstvo – zjavené náboženstvo putovanie po ceste predkov - kresťanské korene
--	--

Láska ako princíp slobody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vyjadriť dôležitosť príslušnosti k Cirkvi, zdôvodniť dôležitosť autority v spoločnosti i Cirkvi, vysvetliť, kto patrí do hierarchie Cirkvi, rozpoznať hranice osobnej slobody, uviesť diecézy Katolíckej cirkvi na Slovensku, interpretovať blahoslavenstvá.	sloboda a vzťah k autoritám (hierarchia, anarchia, nezávislosť) láska ako cesta k slobode - blahoslavenstvá hierarchia Cirkvi (autorita – služba) sloboda a prosociálne správanie (angažovanosť v rodine, v Cirkvi)

Kto som?

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť pojmy: sebaúcta, sebaaprijatie, pocit menejcennosti, uviesť biblické súvislosti na túto tému, vymenovať vlastné talenty a dary a poukázať na zodpovednosť za ich využívanie, sformulovať modlitbu vďaky za prijaté dary,	sebaopoznanie a sebaúcta (jedinečnosť, objavenie svojej veľkosti) zodpovednosť za prijaté dary a talenty sebaaprijatie, komplexy menejcennosti

Kto je človek?

Výkonový štandard	Obsahový štandard
poukázať na dôstojnosť človeka vo svetle viery a Svätého písma, opísať vnímanie muža a ženy v rôznych kultúrach a porovnať ho s kresťanským učením, oceniť napĺňanie sociálnych rolí muža a ženy z pohľadu kresťanského ideálu vyjadreného v Desatore,	byť človekom dôstojnosť človeka stvoreného na Boží obraz človek ako muž a žena (dôstojnosť muža a ženy) rozdiely medzi mužom a ženou pre vzájomné dopĺňanie sa

Ludskosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
diskutovať o príčinách a zmysle ľudského utrpenia, uviesť príklady o neľudskom konaní človeka, skúmať možnosti objavenia Boha ukrytého v biede sveta, poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých, posúdiť nebezpečenstvo náboženského fundamentalizmu, intolerancie a odsudzovania, naplávať si pomoc núdznym,	odvrátená tvár ľudskosti (konflikty, zneužívanie a zločiny proti ľudskosti) človek sa pýta „prečo“ (hľadanie odpovedí na otázku utrpenia v Starom zákone) ľudskosť (búranie predsudkov, tolerancia, Ježišov postoj k ľuďom na okraji spoločnosti) zmysel utrpenia (Boh ukrytý v biede sveta) objavenie ľudskosti (vykúpenie – pozdvihnutie človeka)

Dôstojnosť a výkon človeka

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vymenovať dôsledky posudzovania hodnoty človeka na základe iba jeho výkonu, porovnať Ježišov zákon lásky so sociálnymi zákonmi modernej spoločnosti, diskutovať o zachovávaní a nerešpektovaní 7. a 10. Božieho prikázania, oceniť pozitívne vzory z dejín Cirkvi, ktoré vynikali milosrdenstvom, poukázať na význam prijatia sviatosti pomazania chorých,	„mat“, alebo „byť“ hodnota ľudskej práce a dôstojnosť človeka, Cirkev slabých (etika chudoby a milosrdenstva, základné princípy sociálnej náuky Cirkvi) utrpenie – sviatosť pomazania chorých

Kultúra života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
zdôvodniť hodnotu každého človeka od počatia až po prirodzenú smrť, podporiť prínos kresťanských hodnôt pre súčasnú kultúru, poukázať na význam 5. Božieho prikázania pre celú spoločnosť, diskutovať o dôležitosti spoločného dobra a solidarity.	kultúra – rozvoj človeka a ľudskej spoločnosti hodnoty kultúry života a kultúry smrti ľudskosť – kresťanský postoj ku kultúre života

Zodpovednosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy	

vie/dokáže: vysvetliť etymológiu pojmu „zodpovednosť“, dať do súvislosti podobenstvo o talentoch s pojmom zodpovednosť, formulovať dôvody osobnej zodpovednosti za svoj život,	zodpovednosť život – pozvanie k zodpovednosti (podobenstvo o talentoch)
--	--

Zodpovednosť za seba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
konfrontovať sa s potrebou životných vzorov, analyzovať kriticky mediálne ponuky, analyzovať pozitívne a negatívne vzory a ich vplyv na svoj život, vnímať seba prijatie a sebaocenenie ako podmienku osobnostného rozvoja, oceniť ponuku nasledovania Ježiša Krista ako životného vzoru, diskutovať o súčasných kresťanských vzoroch,	osobnostný rozvoj (sebaocenenie a prijatie) potreba životných vzorov korekcia mediálnych vzorov (imitovanie vzorov) výzva k hľadaniu a odkrývanie životného zmyslu Ježiš ako vzor (Ježiš ako človek, Ježiš ako Boží Syn) ponuka kresťanských vzorov (Jn1,35-39)

Zodpovednosť za svoju vieru

Výkonový štandard	Obsahový štandard
vysvetliť dôvody svojho kresťanského presvedčenia, vyjadriť význam religiozity človeka ako prejavu po Bohu a zmysle života, reprodukovať Vyznanie viery, charakterizovať sekty a ich nebezpečenstvá, vysvetliť pojmy: dogma, Učiteľský úrad cirkvi a ich význam, zdôvodniť potrebu novej reči Cirkvi v súčasnej spoločnosti,	prečo veriť (dôvody pre vieru, dôvody pre neveru) poverčivosť – nesprávna forma religiozity nebezpečenstvo siekt a ich aktuálna ponuka vyznanie viery - rozhodnutie pre vieru reč Cirkvi – metaforická reč dogiem nová reč Cirkvi – Druhý vatikánsky koncil kresťanská zrelosť (sviatostný život)

Zodpovednosť za budovanie vzťahov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
objasniť ontologickú potrebu lásky človeka k človeku a človeka k Bohu, charakterizovať priateľskú, manželskú, rodičovskú lásku a lásku k Bohu, rozlíšiť rôzne formy spolužitia dvoch ľudí v súčasnosti, uznávať kresťanské manželstvo ako spoločenstvo lásky pochádzajúce od Boha, zdôvodniť jednoduchým spôsobom nerozlučnosť	túžba po presiahnutí seba (ontologická potreba lásky človeka k človeku a človeka k Bohu) priateľstvo a láska vzťah muž a žena ideál rodiny a pseudorodina medzigeneračné vzťahy

<p>manželstva, vymenovať základné riziká vyplývajúce zo zneužitia a nepochopenia lásky, vyjadriť niekoľko základných zásad slušnej komunikácie v rodine aj mimo nej, vyjadriť v modelových situáciách alternatívy efektívneho riešenia rodinných konfliktov, obhájiť potrebu zdravej rodiny pre zrelosť človeka a pre odovzdávanie viery,</p>	
---	--

Zodpovednosť človeka za svet, v ktorom žije

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>zdôvodniť dôležitosť ekologického myslenia v celospoločenskom kontexte, aplikovať kresťanské hodnoty na ekologické myslenie, zdôvodniť potrebu angažovanosti kresťanov v politike a vo verejnom živote, vysvetliť historické dôvody rozdelenia kresťanov, akceptovať nevyhnutnosť úcty a tolerancie voči ľuďom iného vierovyznania, charakterizovať jednotlivé kresťanské denominácie na Slovensku, vysvetliť pojem ekumenizmus.</p>	<p>ekológia a zodpovednosť (globálne problémy) angažovanosť kresťana v spoločnosti úloha Cirkvi v spoločnosti kresťanské denominácie na Slovensku ekumenizmus</p>

**Školský vzdělávací program zo vzdělávací oblasti Človek a svet práce ISCED
II**

Technika

Technika

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	1	5
Školský vzdelávací program	1	1	0	0	0	2
Spolu	2	2	1	1	1	7

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami.

Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k poznaniu trhu práce, vytváraniu životnej i profesijnej orientácie žiakov. Koncepcia predmetu vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach a prostredníctvom technických vymožeností chráni svet a kultúrne pamiatky.

Predmet musí byť založený predovšetkým na praktickej činnosti. Jeho náplň sa cielene zameriava na zručnosti a návyky pre uplatnenie žiakov v ďalšom živote a spoločnosti. Je založený na tvorivej myšlienkovvej spoluúčasti a spolupráci žiakov.

Náplň učebného predmetu je určená všetkým žiakom bez rozdielu pohlavia. Žiaci sa učia pracovať s rôznymi materiálmi a pomôckami a osvojujú si základné pracovné zručnosti a návyky, rozvíjajú tvorivé technické myslenie. Pri navrhovaní výrobkov v oblasti dizajnu a pracovných postupov spájajú praktické zručnosti s tvorivým myslením. Základné vzdelávanie obohacuje o

dôležitú zložku tým, že kladie základy z oblasti techniky, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie štúdium a uplatnenie človeka v reálnom živote. Žiaci sa učia plánovať, organizovať a hodnotiť pracovnú činnosť samostatne i v skupine. Sú vedení k dodržiavaniu zásad bezpečnosti a hygieny pri práci. V závislosti na veku žiakov sa postupne buduje systém, ktorý žiakom poskytuje dôležité informácie z pracovnej oblasti a pomáha im pri zodpovednom rozhodovaní o ďalšom profesijnom zameraní i rozhodovaní v živote.

CIELE

Žiaci

- rozlíšia a bezpečne použijú prírodné a technické materiály, nástroje, náradie a zariadenia;
- si osvoja dodržiavanie stanovených pravidiel a adaptujú sa na zmenené alebo nové úlohy a pracovné podmienky;
- experimentujú s nápadmi, materiálmi, technológiami a technikami;
- si vytvoria vhodné návyky pre rodinný život;
- pociťujú zodpovednosť za svoje zdravie, ľudské vzťahy a financie ako aj za pohodlie a bezpečnosť v ich bezprostrednom okolí;
- cítia zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce;
- si osvoja základné pracovné zručnosti a návyky z rôznych pracovných oblastí, organizujú a plánujú prácu a používajú vhodné nástroje, náradie a pomôcky pri práci i v bežnom živote;
- vytrvalo a sústavne plnia základné úlohy, uplatňujú tvorivosť a vlastné nápady pri pracovnej činnosti a pri vynakladaní úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku;
- si vytvoria nový postoj a hodnoty vo vzťahu k práci človeka a životnému prostrediu;
- chápu prácu a pracovné činnosti ako príležitosti na sebarealizáciu, sebaaktualizáciu a na rozvíjanie podnikateľského myslenia;
- sa orientujú v rôznych odboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej i duševnej práce, osvoja si potrebné poznatky a zručnosti významné na možnosti uplatnenia, na voľbu vlastného profesijného zamerania a na ďalšiu profesijnú a životnú orientáciu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Vzdelávací štandard učebného predmetu technika sa člení na dva tematické okruhy technika a ekonomika domácnosti, pričom každý z nich sa ďalej člení na jednotlivé tematické celky. Dôraz sa kladie na tematický okruh technika. Škola je povinná odučiť z tematického okruhu technika najmenej dve tretiny z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v každom školskom roku a najviac jednu tretinu z celkovej časovej dotácie vyučovacieho predmetu v školskom roku z tematického okruhu ekonomika domácnosti podľa svojich materiálno-technických a personálnych podmienok.

TECHNIKA

Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: dodržiavať pravidlá BOZP, hygieny a správania sa, vysvetliť pojem technika v užšom a širšom zmysle slova, uviesť príklady pozitívnych a negatívnych vplyvov techniky na človeka, prírodu a spoločnosť, zdôvodniť na príkladoch potrebu pozitívneho prístupu človeka k tvorbe techniky, vypracovať projekt na tému z ochrany prírody.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni technika prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky

Človek a výroba v praxi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: porovnať profesie remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, vysvetliť pojem výrobok, opísať proces vzniku jednoduchého výrobku, vyhľadať príklady výrobkov, pracovných nástrojov a pracovného náradia remeselníkov v minulosti a v súčasnosti, vyhodnotiť priebeh tematickej exkurzie z výroby, prezentovať návrh a zhotovenie vlastného jednoduchého výrobku z dostupných prírodných materiálov v danom regióne.	remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život

Úžitkové a darčkové predmety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť náčrt jednoduchého výrobku, vybrať technické materiály a nástroje na zhotovenie výrobku, navrhnuť postup práce pri zhotovení výrobku, zhotoviť navrhnutý výrobok, prezentovať výsledky svojej práce.	surovina, materiál, polotovar, darčkový a úžitkový predmet myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce materiál: špajdl'a, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, latka, tenký drôt, alobal, kartón a pod. výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok; zvieratko; počítaadlo; svietnik; kvet; stojan na pero; stojan na „mobil“ a pod.

Človek a technika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť vlastnými slovami rozdiely medzi vynálezom, patentom a objavom, opísať proces vzniku výrobku.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni významné etapy v dejinách vývoja techniky v Európe a vo svete vynález, patent, objav a ich spoločenský význam proces vzniku výrobku: myšlienka – konštruovanie – výroba – použitie výrobkov – likvidácia a recyklácia

Grafická komunikácia v technike

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: poukázať na základné rozdiely medzi technickými zobrazeniami a kresbou, uviesť príklady uplatnenia piktogramov, vytvoriť vlastný návrh piktogramu, vybrať vhodný pohľad na zobrazenie telesa, uviesť príklad zobrazenia telesa na jednu priemetňu – nárysňu, porovnať význam základných druhov čiar na technickom náčrte a výkrese, určiť z technického výkresu rozmery zobrazeného telesa, narysovať zobrazenie jednoduchého telesa v jednej priemetni, priradiť kóty k zobrazenému jednoduchému telesu, vypracovať projekt na porovnanie rôznych druhov zobrazení.	zobrazovanie v technike návrh, náčrt, technický náčrt, piktogram, technický výkres kóta, kótovanie, druhy čiar, mierka zobrazovanie telies na jednu priemetňu – nárysňu čítanie jednoduchého technického výkresu vlastný jednoduchý výrobok odporúčané výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku

Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>porovnať vlastnosti rôznych drevín, zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania dreva podľa technického výkresu, rozlíšiť základné druhy kovov, porovnať vlastnosti kovov, vysvetliť princíp spracovania kovov na polotovary, uviesť príklady využitia kovov v praxi v závislosti od ich vlastností, zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plechu a drôtu podľa technického výkresu, rozlíšiť základné druhy plastov, uviesť príklady použitia plastov v praxi, zrealizovať na výrobku vybrané pracovné postupy ručného obrábania plastov podľa technického výkresu.</p>	<p>drevo – stavba, štruktúra, rozdelenie, vlastnosti, drevo – ťažba, surovina, spracovanie, druhy reziva, polotovary, použitie, pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, rašpl'ovanie, pilovanie, brúsenie, vrtanie, lepenie, spájanie klincami a skrutkami, povrchová úprava, výrobok z dreva výrobky: kŕmidlo pre vtáčikov (do kľietky; do exteriéru); stojan na varešky; počítadlo; rámik na obraz; krabička na šperky; stojan na „mobil“ a pod. výroba železa a ocele, surovina kovy – rozdelenie, vlastnosti, polotovary, použitie pracovné postupy: meranie a obrysovanie, vyrovnávanie, strihanie, štikanie, ohýbanie, pilovanie, prebíjanie, vysekávanie, povrchová úprava, samostatná práca, výrobok z kovu výrobky: ozdobná brošňa alebo retiazka; kvet; akošík; stojan na písacie potreby; oplietané vajíčko; zvonkohra a pod. plasty – rozdelenie, vlastnosti, druhy, výroba plastov, surovina, použitie, likvidácia a recyklácia pracovné postupy: meranie a obrysovanie, rezanie, pilovanie, vrtanie,</p>
	<p>leštenie a matovanie, lepenie, spoj skrutkou, samostatná práca, výrobok z plastu výrobky: prívesok na kľúče; stierka na cesto; kvet; hodiny; škrabka na okno; pokladnička; ozdoba na vianočný stromček; veľkonočný svietnik a pod.</p>

Elektrická energia, elektrické obvody

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť rozdiely medzi monočlánkom, batériou a akumulátorom, znázorniť prvky jednoduchých elektrických obvodov, zapojiť jednoduchý elektrický obvod na stavebnici, zdôvodniť zber nebezpečného odpadu, opísať hlavné zásady postupu poskytnutia prvej pomoci pri úraze elektrickým prúdom, zapojiť samostatne ďalšie elektrické obvody na el. stavebnici podľa schémy.	elektrická energia, výroba – premena energií, zdroje, využitie v priemysle a v domácnosti, šetrenie elektrickou energiou elektrické obvody prvky a schematické značky, schémy elektrických obvodov elektrotechnická stavebnica nebezpečný odpad – jeho zber a separovanie (monočlánky, batérie, akumulátory) účinky elektrického prúdu prvá pomoc pri úraze elektrickým prúdom

Jednoduché stroje a mechanizmy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: uviesť príklady využitia jednoduchých strojov, mechanizmov a prevodov v praxi, porovnať niektoré druhy prevodov v mechanických hračkách.	jednoduché stroje, mechanizmy prevody – druhy a princípy, využitie (mechanické hračky, mechanické prístroje a zariadenia v domácnosti a v praxi)

Grafická komunikácia v technike

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: určiť jednotlivé priemety na technickom výkrese, doplniť chýbajúci priemet telesa na technickom výkrese, uviesť príklady reálnych predmetov, ktoré je potrebné zobraziť viacerými priemetmi, narysovať jednoduchý technický výkres výrobku v troch priemetoch, vysvetliť rozdiel medzi technickým výkresom a technickou dokumentáciou, naprojektovať tvar, rozmery, materiál a pracovný postup na vlastný jednoduchý výrobok.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni zobrazovanie telies na tri priemetne, technická dokumentácia výrobku návrh, technický výkres vlastného jednoduchého výrobku z dreva (kombinovaného výrobku) výrobky: sú uvedené v rámci nasledujúceho tematického celku; návrh výrobku (polotovár, pracovné postupy... usmerňuje učiteľ) má byť realizovateľný v rámci nasledujúceho tematického celku

Technické materiály a pracovné postupy ich spracovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>porovnať vlastnosti vybraných druhov technických materiálov,</p> <p>vykonať jednoduchý experiment na porovnanie vybranej vlastnosti materiálov, vlastnosť aplikujú na príkladoch v praxi,</p> <p>uviesť príklady využitia vybraných druhov technických materiálov v praxi,</p> <p>navrhnuť technologický postup zhotovenia vlastného výrobku,</p> <p>zrealizovať na výrobkoch vybrané pracovné postupy ručného obrábania podľa technického výkresu.</p>	<p>technické materiály – kovy, drevo, plasty, keramické materiály, sklo, guma, textil,</p> <p>kompozitné materiály, vlastnosti a využitie</p> <p>pracovné postupy obrábania dreva: rezanie, dlabanie, vŕtanie, lepenie, spájanie skrutkami, spájanie dreva plátovaním, povrchová úprava</p> <p>pracovné postupy obrábania kovov: rezanie, pilovanie, vŕtanie, nitovanie, ohýbanie</p> <p>pracovné postupy obrábania plastov: vŕtanie, lepenie, ohýbanie, tvárnenie, spájanie skrutkami</p> <p>samostatná práca, výrobok kombináciou materiálov výrobky: otvárač na veká fľaša; vianočný svietnik;</p> <p>značkovač záhradného záhonu; hviezdicová miska pod kvetináč; dopravná značka; netradičný prívesok; forma na odlievanie panáčika /autička; kyprič pôdy a pod.</p>

Stroje a zariadenia v domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>charakterizovať stroje a zariadenia používané v domácnosti,</p> <p>zdôvodniť výhody a nevýhody využitia strojov a zariadení na rôznych pohon,</p> <p>vyhľadať na internete návod na obsluhu a základnú údržbu strojov a zariadení,</p> <p>identifikovať nebezpečenstvo pri práci so strojmi a zariadeniami,</p> <p>prezentovať bezpečné postupy používania vybraných mechanických strojov a zariadení v domácnosti,</p> <p>vypracovať projekt na tému obsluhy a údržby vybraného domáceho stroja (zariadenia).</p>	<p>stroje a zariadenia – mechanické, plynové, benzínové, elektrické</p> <p>stroje a zariadenia – charakteristika, návody na obsluhu a údržbu, bezpečné používanie</p>

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií.	trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností, kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov

Elektrické spotrebiče v domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: opísať princípy činnosti vybraných elektrických spotrebičov, ovládať pravidlá použitia vybraných elektrických spotrebičov v domácnosti, vypočítať spotrebu elektrickej energie vybraných spotrebičov v domácnosti s využitím energetického štítku porovnať finančné náklady na prevádzku niektorých elektrických spotrebičov v domácnosti, zdôvodniť zber, triedenie a likvidáciu vyradených elektrických spotrebičov, zrealizovať prieskum projekt na kúpu elektrického spotrebiča do domácnosti.	školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni, BOZP elektrické spotrebiče v domácnosti, druhy elektrických spotrebičov princíp činnosti elektrických spotrebičov pravidlá bezpečného používania a obsluhy ekonomika domácnosti, energetický štítok (energetická trieda) elektrických spotrebičov spotreba elektrickej energie

Technická elektronika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zapojiť diódu v priepustnom a nepriepustnom smere, vysvetliť využitie diódy a tranzistora v elektrickom obvode, vyhľadať na internete príklady využitia snímačov v bežnom živote, uviesť spôsoby regulácie elektrických prístrojov a zariadení v domácnosti, pracovať samostatne s virtuálnou elektronickou stavebnicou, opísať princíp prenosu telekomunikačných signálov.	dióda, tranzistor, integrovaný obvod, mikročip logické obvody snímače a regulačné prvky prenos signálov, telekomunikačná technika virtuálna elektronická stavebnica (Edison)

Technická tvorba

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť technickú dokumentáciu k vlastnému jednoduchému výrobku v elektronickej podobe, vytvoriť reklamný leták s cenovou ponukou na predaj vlastného výrobku, navrhnuť vlastný výrobok, zrealizovať na svojom výrobku pracovné postupy ručného obrábania materiálov s využitím zapájania elektrických obvodov, vypracovať projekt vlastného jednoduchého kombinovaného výrobku.	konštruktér, technológ, konštruovanie, technológia výroby návrh a tvorba technickej dokumentácie, dizajn marketing PC, kresliace programy výrobky: stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka; ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach a pod.

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy, využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania, navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na	voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebapoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb

<p>vzdelanie a odbornú prípravu, náklady a možné zadĺženie, vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá), uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda (napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora), použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy.</p>	
---	--

Bytové inštalácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: vysvetliť príčiny možných porúch elektrickej inštalácie a z nich vyplývajúce nebezpečenstvá pre človeka, vysvetliť pravidlá správania sa pri poruchách plynoinštalácie, uviesť najčastejšie poruchy vodoinštalácie a kanalizácie, vyhľadať informácie o možnosti využitia solárnej a geotermálnej energie pri vykurovaní, vysvetliť niektoré poruchy vykurovacích systémov a základné pravidlá správania sa pri poruchách, uviesť príklady možností šetrenia energiami.</p>	<p>školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni elektroinštalácia, silnoprúdová, slaboprúdová, základné prvky bytovej (domovej) inštalácie, elektroinštalčný materiál, spotreba elektrickej energie v domácnosti plynoinštalácia, základné prvky a ich funkcia, poruchy, plynové spotrebiče vodoinštalácia a kanalizácia, základné prvky a ich funkcia, regulácia spotreby v domácnosti kúrenie a klimatizácia v domácnosti, druhy kúrenia a vykurovania, regulácia spotreby tepla, poruchy, klimatizačné zariadenia, formy energie, výpočet spotreby energií v domácnosti revízia a údržba bytových inštalácií</p>

Strojové opracovanie materiálov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť podľa princípu obrábania (tvary obrábaných plôch – nástroj – obrábací stroj) metódu obrábania (vŕtanie, brúsenie, sústruženie, frézovanie, lisovanie), zdôvodniť význam vybraných technológií pre výrobnú prax, prezentovať výsledky pozorovania s exkurzie zameranej na strojové obrábanie technických materiálov.</p>	<p>metódy strojového opracovania dreva, kovov a plastov obrábací stroj, obrobok – výrobok, nástroj, pohyby, obrábané plochy CNC stroje (aj modely) progressívne vybrané metódy obrábania materiálov: laser, vodný lúč, elektroerozívne obrábanie a pod.</p>

Tvorivá činnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>navrhnuť technologický postup zhotovenia výrobku,</p> <p>zhotoviť výrobok s využitím aj ďalších pracovných postupov,</p> <p>zdôvodniť potrebu použitia ďalších pracovných postupov ručného spracovania vybraných materiálov pri zhotovení výrobku,</p> <p>aplikovať jednoduchý elektrický obvod na vlastnom výrobku,</p> <p>zhotoviť vlastný zložitejší kombinovaný výrobok podľa nimi navrhnutého projektu.</p>	<p>praktické činnosti zamerané na zhotovovanie navrhnutých výrobkov kombinované pracovné námety</p> <p>ďalšie dostupné pracovné postupy z oblasti opracovania dreva, kovov, plastov a z oblasti elektrotechniky</p> <p>návrh a technický výkres vlastného zložitejšieho kombinovaného výrobku, dizajn výrobky: výber z výrobkov z 8. ročníka, t.j. stolový ventilátor na solárny pohon; solárne osvetlenie záhradného chodníka;</p> <p>ochrana bytu/domu – pohybový snímač so zvukovým signálom; štedrovečerný stolový blikajúci (LED) stromček; z nefunkčného „mobilu“ autíčko; netradičný šach;</p> <p>návrh ďalších výrobkov: blikajúci robot – hračka; pohybový spínač osvetlenia domácej posilňovne; domáci hlásič požiaru; „čistotný“ a bezpečný mechanický drvič vlašských orechov; hlásič krádeže bicykla/kočíka/kufra/tašky; ťažidlo – reprezentačná plaketa školy a pod.</p>

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa pri vstupe na trh práce,</p> <p>identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní,</p> <p>stanoviť si kariérne ciele.</p>	<p>voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebazpoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informačná základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie</p>

EKONOMIKA DOMÁCNOSTI
Plánovanie a vedenie domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia základnej školy vie/dokáže: vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec), zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti, vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny, prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností, zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia, stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie, vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie), vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu, vysvetliť, kedy sporiť a kedy si požičať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou), viest' domáce účtovníctvo,</p>	<p>súlada osobných želaní s potrebami človeka vzťah ľudská práca – peniaze finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk) hotovostný a bezhotovostný platobný styk príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.) úspory, sporenie, možnosti sporenia úvery, kreditná karta úverová história a jej význam spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.) poistenie poistenie motorových vozidiel (PZP) – porovnanie ponúk poistenie stavby a domácnosti spotrebiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ)</p>

<p>ztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti, vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov, rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky, opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - míňanie, sporenie a spoluúčasť, zostaviť rozpočet domácnosti, vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov, vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí), porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch, uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe, zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu, kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou, analyzovať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách v súlade s osobným rozpočtom, vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky, vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi, uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu, vysvetliť hodnotu a význam tvorby finančnej rezervy v domácnosti, uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti, na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie</p>	
<p>funguje, diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením.</p>	

Svet práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <p>orientovať sa v pracovných činnostiach vybraných profesií,</p> <p>posúdiť svoje možnosti pri rozhodovaní o voľbe vhodného povolania a profesijnej prípravy,</p> <p>využiť profesijné informácie a poradenské služby pre výber vhodného vzdelania,</p> <p>preukázať v modelových situáciách schopnosť prezentovať sa pri vstupe na trh práce,</p> <p>navrhnuť plán a časový rozvrh pre dosiahnutie kariérnych cieľov, vrátane požiadaviek na vzdelanie a odbornú prípravu,</p> <p>vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá),</p> <p>uviesť príklady zdrojov príjmu iných než mzda, napr. dar, provízia a zisk, peňažný príjem domácnosti, štátna sociálna podpora, náklady a možné zadlženie,</p> <p>použiť internetovú kalkulačku na výpočet výšky čistej mzdy,</p> <p>identifikovať internetové a tlačové zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní,</p> <p>stanoviť si kariérne ciele.</p>	<p>trh práce – povolanie ľudí, druhy pracovísk, pracovných prostriedkov, pracovných objektov, charakter a druhy pracovných činností,</p> <p>kvalifikačné, zdravotné a osobnostné požiadavky, rovnosť príležitostí na trhu práce</p> <p>možnosti vzdelávania – náplň učebných a študijných odborov, prijímacie skúšky, informácie a poradenské služby</p> <p>zamestnanie – pracovné príležitosti v obci (regióne), spôsoby hľadania zamestnania, písanie životopisu, motivačného listu, pohovor u zamestnávateľa, problémy nezamestnanosti, úrady práce, práva a povinnosti zamestnancov a zamestnávateľov</p> <p>voľba profesijnej orientácie – základné princípy, sebaopoznávanie, osobné záujmy a ciele, telesný a zdravotný stav, osobné vlastnosti</p> <p>a schopnosti, sebahodnotenie, vplyvy na voľbu profesijnej orientácie, informační základňa pre voľbu povolania, práca s profesijnými informáciami a využívanie poradenských služieb</p> <p>podnikanie – druhy a štruktúra organizácií, najčastejšie formy podnikania, malé a stredné podnikanie</p> <p>sústava povolaní - národná sústava povolaní, národné štandardy zamestnaní, register zamestnaní, karta zamestnania</p> <p>plán profesijného rozvoja</p>

Domáce práce a údržba domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <p>zostaviť podľa návodu, náčrtu, plánu daný model, overiť funkčnosť, stabilitu a nosnosť daného modelu,</p> <p>urobiť montáž, demontáž a údržbu jednoduchých predmetov a zariadení,</p> <p>zhodnotiť svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti,</p> <p>ovládať jednoduché pracovné postupy pri základných činnostiach v domácnosti,</p>	<p>stavebnice (konštrukčné, elektrotechnické, elektronické) zostavovanie modelov</p> <p>tvorba konštrukčných prvkov montáž a demontáž</p> <p>údržba odevov a textílií</p> <p>upratovanie domácnosti, organizácia upratovania, postupy, prostriedky a ich dopad na životné prostredie</p> <p>odpad a jeho ekologická likvidácia spotrebiče v domácnosti a ich údržba elektrotechnika v domácnosti</p> <p>nebezpečenstvo úrazu elektrickým</p>

<p>orientovať sa v návodoch na obsluhu bežných domácich spotrebičov, správne zaobchádzať s pomôckami, nástrojmi, náradím a zariadením vrátane údržby, urobiť drobnú domácu údržbu, dodržiavať základné hygienické a bezpečnostné pravidlá a predpisy, poskytnúť prvú pomoc pri úraze, vrátane úrazu elektrickým prúdom, skontrolovať a zabezpečiť domácnosť pri odchode.</p>	<p>prúdom zavesenie police, obrazu založenie ohňa, príprava dreva, uskladnenie dreva oprava omietok, maľovanie, tapetovanie tepelné a vodné zdroje, hlavný uzáver prívodu vody, plynu, elektrickej energie</p>
---	---

Príprava jedál a výživa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: orientovať sa v základnom vybavení kuchyne, používať základný kuchynský inventár a bezpečne obsluhovať základné spotrebiče, pri zostavovaní jedálneho lístka zohľadniť finančné náklady naň, vytvoriť kalkulačný list a vypočítať cenu jedla, pripraviť jednoduché jedlá v súlade so zásadami zdravej výživy, pripraviť vybrané tradičné slovenské jedlo a typické jedlo inej kultúry, opísať vplyv technologickej úpravy na kvalitu jedla, dodržiavať základné princípy stolovania, spoločenského správania sa a obsluhy pri stole v spoločnosti, udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiavať základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytnúť prvú pomoc pri úrazoch v kuchyni.</p>	<p>kuchyňa (základné vybavenie, udržiavanie poriadku a čistoty, bezpečnosť a hygiena a prevádzky) potraviny (výber, nákup, skladovanie, skupiny potravín, zásady zostavovania jedálneho lístka) základné zložky potravy príprava jedál (úprava jedál v studenej kuchyni, základné spôsoby tepelnej úpravy, základné postupy pri príprave jedál a nápojov) základné znalosti o konzervovaných a trvanlivých (chladených, mrazených, sušených, kondenzovaných, solených a iných potravinách), vrátane skladovania uchovávanie a podávanie hotových pokrmov úprava stola a stolovanie (jednoduché prestieranie, obsluha a správanie sa pri stole, slávnostné stolovanie v rodine, dekorácie a kvety na stole) denný režim – rozloženie a zloženie potravy v priebehu dňa význam bielkovín, tukov a sacharidov pre zdravie človeka význam vitamínov a minerálov pre zdravie človeka pitný režim racionálne jedlá, diétne jedlá, jedlá pre deti tradičné jedlá, typické jedlá iných kultúr stravovanie v rôznych kultúrach</p>

Ručné práce

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: oboznámiť sa s pomôckami a nástrojmi pre ručné práce, rozoznať rôzne druhy tkanín, šiť rôznymi stehmi, robiť drobné opravy odevov, oboznámiť sa so strihom na najjednoduchších príkladoch, háčkovať s vlnou, ručne pliesť, oboznámiť sa s ďalšími netradičnými (menej rozšírenými) ručnými prácami.	základné pomôcky a nástroje na ručné práce, šijací stroj tkaniny – bavlnené, hodvábné, vlnené, syntetické základné stehy, pomocné stehy, obnitkovacie stehy, spojovacie stehy, ozdobné stehy prišívanie zapínadiel prišitie pútka navlečenie gumy a šnúrky strih a jeho základné využitie háčkovanie (krátky a dlhý stĺpik, retiazkové očká) pletenie (hladké a obrátené očká, začínanie a ukončenie pletenia, pridávanie a uberanie očiek) práca s netradičným materiálom (napr. šúpolie, drotárstvo, gumičkovanie) kultúra odievania

Rodinná príprava

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže: identifikovať predpoklady pre založenie rodiny, analyzovať a diskutovať o faktoroch ohrozujúcich rodinu, efektívne komunikovať v rodine, diskutovať o roliach v rodine, vyhľadať inštitúcie, ktorým je povinnosť nahlásiť narodenie dieťaťa, demonštrovať starostlivosť o dieťa (dojča), odmerať telesnú teplotu rôznymi spôsobmi. oboznámiť sa so starostlivosťou o chorých a starých ľudí.	predpoklady pre založenie rodiny (fyzická, duševná a spoločenská zrelosť človeka) význam vzťahov, hodnotová orientácia, zodpovednosť, tolerancia, význam rodinného zázemia, zodpovednosť za deti, člena rodiny, rodičov, starých rodičov byt a jeho funkcia – kultúra racionálneho bývania komunikácia medzi členmi rodiny, rodinné súžitie (rodičia a deti, spolužitie viacerých generácií) nebezpečné zlozvyky a ich následky (napr. fajčenie, závislosť na hrách), šikanovanie, domáce násilie svadba, rôzne tradície, obrady a zvyky, multikultúrna výchova úplná a neúplná rodina úloha a ciele manželstva (povinnosti a práva manželov) tehotenstvo (základy hygieny, povinné lekárske vyšetrenia, príprava na materstvo) rodičovstvo (povinnosti voči úradom v súvislosti s narodením dieťaťa, rola matky a otca) starostlivosť o dieťa (detská výbavička, príprava mlieka a iných pokrmov, denný režim dieťaťa) starostlivosť o rodinných príslušníkov, starších a chorých (napr. rôzne spôsoby merania telesnej teploty, prikladanie obkladov, podávanie

	liekov, stravovanie, základné lekárske vyšetrenia, spoločné trávenie času - komunikácia zdravý životný štýl, význam starostlivosti o zdravie a o sebarozvoj
--	--

Pestovateľské práce a chovateľstvo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak počas štúdia na základnej škole vie/dokáže:</p> <p>vykonávať jednoduché pestovateľské činnosti, zvoliť vhodné pracovné postupy pri pestovaní vybraných rastlín, využívať kvety pre výzdobu, zvoliť podľa druhu pestovateľských činností správne pomôcky, nástroje a náradie a urobiť ich údržbu, dodržiavať technologické postupy, preukázať základnú znalosť chovu drobných zvierat a zásad bezpečného kontaktu so zvieratami, dodržiavať zásady hygieny a bezpečnosti, poskytnúť prvú pomoc pri úraze vrátane úrazu spôsobeného zvieratami.</p>	<p>základné podmienky pre pestovanie (pôda a jej spracovanie – rýľovanie, hrabanie, úprava hriadok; zvyšovanie úrodnosti – hnojenie, striedanie plodín; výživa rastlín, ochrana rastlín a pôdy)</p> <p>zelenina (osivo, výsadba, priesady, jednotenie zeleniny, podmienky a zásady pestovania, pestovanie vybraných druhov zeleniny)</p> <p>okrasné rastliny (zásady ošetrovania izbových rastlín, rozmnožovanie izbových rastlín stonkovými odrezkami, pestovanie vybraných okrasných drevín a kvetov, kvety v interiéri a exteriéri)</p> <p>rez, jednoduchá úprava kvetov, jednoduché aranžovanie a viazanie kytíc</p> <p>ovocné dreviny (druhy, spôsob pestovania, uskladnenie a spracovanie)</p> <p>liečivé rastliny (pestovanie vybraných druhov rastlín, rastliny a zdravie človeka, liečivé účinky rastlín, jedovaté rastliny, rastliny ako drogy a ich zneužívanie, alergie)</p> <p>poznávanie škodcov, ochrana zeleniny...</p> <p>chovateľstvo (chov zvierat v domácnosti, podmienky chovu, hygiena a bezpečnosť chovu, kontakt so známymi i neznámymi zvieratami)</p>

Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra ISCED II

Hudobná výchova
Výtvarná výchova

Hudobná výchova

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	0	4
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	1	1	1	1	0	4

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Hudobná edukácia v nižšom strednom vzdelávaní predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie hudobnej edukácie primárneho stupňa.

Hudobnú edukáciu možno vymedziť tromi prvkami: hudobné umenie – obsah, hudobné schopnosti (zručnosti, návyky) – cieľ a hudobné činnosti – metóda, prostriedok rozvoja hudobných schopností, pochopenia princípov hudby, realizácia hudobného umenia. Sekundárnym obsahom predmetu je umenie, estetika, kreativita, sekundárnym cieľom rozvoj kľúčových kompetencií – komplexný rozvoj osobnosti, všeobecných ľudských kvalít.

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným a činnostným, na nižšom strednom stupni sa rozširuje o kognitívny rozmer – uvedomelé prenikanie do štruktúry hudobného diela, hudobno-teoretický a hudobno-historický rozmer, ako konklúzia predchádzajúcej hudobnej činnosti, praktickej hudobnej skúsenosti.

CIELE PREDMETU

Ciele predmetu možno rozdeliť na špecifické hudobné ciele, špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity a sekundárne ciele. Špecifické hudobné ciele:

Žiaci:

- získajú hudobné schopnosti prostredníctvom hudobných činností,
- realizujú hudobné činnosti na základe nadobudnutých hudobných schopností,
- na základe vlastnej skúsenosti si osvoja konkrétne poznatky z oblasti hudobnej teórie a histórie, Špecifické ciele z oblasti umenia, estetiky a kreativity:
- pochopia podstatu umenia, vytvoria si vzťah k umeniu, majú priamu skúsenosť v oblasti špecifických umeleckých, estetických a psychologických kategórií – emocionalita, prežívanie, zážitok, vnímanie krásy, vlastná tvorivosť (improvizácia, kompozícia), na základe čoho dokážu reflektovať umenie, vnímať krásu, rozpoznať hodnotu, vyjadriť sa prostredníctvom umenia,

Sekundárne ciele:

- nadobudnú (prehĺbia) kľúčové kompetencie prostredníctvom hudobného umenia.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: hovorí a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym speváckym držaním tela, technikou správneho speváckeho dýchania, zreteľnou artikuláciou s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra, hlasom improvizovať a komponovať, melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomalbu k rôznym príbehom a situáciám,	Hlasové činnosti ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom pomocné rytmické a intonačné prostriedky cvičenia zamerané na správne držanie tela, dychové cvičenia, artikulačné cvičenia, hlasové cvičenia metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie

<p>intonovať, rytmizovať, zapisovať a čítať výšku a dĺžku tónu v obmedzených tónových okruhoch,</p>	<p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu, grafická notácia, klasická notácia</p>
<p>rozoznať elementárne hudobné nástroje podľa ich zvuku, vzhľadu i názvu,</p>	<p>tónové okruhy napr. s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d; a i..; rytmické slabiky (tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri- ti-ri; a i.)</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje a zdroje zvuku, ktoré sú k dispozícii: ľudské telo (tlieskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie) okolité predmety a prírodné materiály vydávajúce zvuk vlastnoručne zhotovené nástroje Orffove nástroje rytmické (chrastidlo/hrkálka/rumba gule, marakas, ozvučné drievka/claves/drevené paličky, drevený blok, rúrový bubienok, drhlo/škrabadlo/reco-reco/guiro Orffove nástroje melodické (zvonkohra, xylofón, metalofón, zobcová flauta) slovenské ľudové nástroje (napr. píšťalka, píšťalka-dvojačka, fujara, gajdy, korýtkové husličky, citara, cimbal, ozembuch) dostupné nástroje iných kultúr (napr. bicie nástroje z Afriky, Južnej Ameriky – kongo, bongo)</p> <p>držanie nástrojov, tvorba tónu</p>

<p>technicky správne hrať na elementárnych hudobných nástrojoch,</p> <p>reprodukovať a produkovať hudbu na nástrojoch,</p> <p>vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a hrať na nich,</p> <p>počúvať sústredene a pozorne, vnímať okolité zvuky, opísať ich účinky, poznať riziká poškodenia sluchu, vedome počúvať ticho, z okolitých zvukov komponovať zmysluplné celky, (zvukové koláže),</p>	<p>skladby iných autorov vlastná elementárna improvizácia a elementárna kompozícia: inštrumentálny sprievod k piesni na princípe burdonu ostinata, základných harmonických funkcií b) predohra, medzihra, dohra k piesni c) zvukomalebna a scénická hudba</p> <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov a princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>zvuky, šumy, ruchy, hluky, tóny, súzvuky okolitého sveta</p>
<p>rozlíšiť základné vyjadrovacie prostriedky hudby, aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby, verbalizovať atmosféru (charakter) hudby,</p> <p>vyjadriť hudbu pohybom, identifikovať základné estetické kategórie v hudbe, pohybovo improvizovať,</p>	<p>vyjadrovacie prostriedky hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>hudba krásna, vznešená, smutná, veselá a ďalšie estetické kategórie blízke životnej skúsenosti žiakov</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby improvizácia</p>

<p>syntetizovať svoje hudobné schopnosti, zručnosti a vedomosti do dramatického celku,</p> <p>nájsť atraktívnu tému, pripraviť scenár, samostatne tvoriť, alebo vyberať z učiteľovej ponuky hudbu, pohyb, tanec, scénu,</p>	<p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p>
<p>kostýmy, rekvizity,</p> <p>koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.</p>	<p>materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, básne, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény</p> <p>rôzne dramatické žánre, napr. divadlo s hercom, bábkové divadlo, tieňové divadlo, divadlo v maskách</p> <p>návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod., alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>hovoríť a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra</p> <p>tvorivo pracovať s hlasom – textom, rečou, zvukmi,</p> <p>hlasom realizovať rytmické a melodické modely,</p> <p>spievať piesne spamäti, ale i s podpornými pamäťovými prostriedkami (gestá tzv. „ukazovačky“, obrázky, grafická notácia, klasická notácia),</p> <p>správne používať elementárne hudobné nástroje so správnym použitím hracieho aparátu s dôrazom na kvalitu tónu,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>metódy na rozvoj sluchovo-intonačných schopností obrázky, grafický i notový záznam piesne</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje</p>

<p>hrať na klasickom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji, na nástroji zahrať tóny podľa notového zápisu, vlastnoručne zhotoviť elementárny nástroj a hrať na ňom,</p> <p>aktívne počúvať hudbu, rozpoznať emocionálno-výrazový potenciál hudby,</p> <p>pri počúvaní hudby spoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,</p> <p>podľa počutia skladby slovne vyjadriť odlišnosti dvoch štýlových období dejín hudby,</p>	<p>hra na jednom klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.) – začiatočnická úroveň</p> <p>jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne</p> <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov i princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)</p> <p>skladby aspoň z dvoch rozličných štýlových období dejín hudby</p>
<p>verbalizovať atmosféru hudby,</p> <p>hudbu vyjadriť pohybom,</p> <p>identifikovať, pomenovať a charakterizovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky a základné formotvorné prvky podľa počutia,</p> <p>rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v tzv. klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v tzv. populárnej hudbe,</p> <p>poznať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, ich názvy, mená autorov v kontexte</p>	<p>tempo, dynamika, kantiléna, harmónia, kontrast, opakovanie dielov formy</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe</p> <p>vybrané skladby významných skladateľov s ukázkami hudobných štýlov v ich typickej</p>

<p>iných druhov umenia a všeobecných dejín,</p> <p>pohybom reagovať na počutú hudbu,</p>	<p>podobe, integrácia s literatúrou, výtvarnou výchovou, dejepisom</p> <p>zoznam vypočítaných skladieb v triede napr. na nástenke</p>
<p>zapamätať si jednoduché choreografie, pohybovo improvizovať,</p> <p>realizovať hudobno-dramatické činnosti,</p> <p>realizovať hudobno-dramatický projekt podľa princípov tvorivej dramatiky s vkladom vlastnej tvorivosti, fantázie, imaginácie, improvizácie v skupinovej spolupráci.</p>	<p>Hudobno-pohybové činnosti kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby</p> <p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: Hlasové činnosti</p> <p>hovorí a spievať podľa zásad hlasovej hygieny v súlade so správnym držaním tela, technikou správneho dýchania, zreteľnej artikulácie, s mäkkým hlasovým začiatkom a použitím vhodného hlasového registra,</p> <p>spievať rytmicky a intonačne čisto v hlasovom rozsahu primeranom veku,</p> <p>tvorivo pracovať s textom, rečou,</p> <p>tvorivo pracovať s hlasom,</p> <p>hlasom realizovať rytmické a melodické modely,</p> <p>hlasom realizovať rytmickú polyfóniu,</p> <p>ovládať jednohlasný spev i elementárne formy viachlasného spevu,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>deklamácia, artikulácia</p> <p>rozšírená hlasová technika – tóny, ruchy, zvuky, efekty</p> <p>súčasný znenie rozličných rytmických modelov a celkov</p> <p>napr. kánon, quodlibet, burdon, ostinato, spevanie v terciách, v sextách)</p>
<p>improvizovať a komponovať: melodizovať krátke texty, otextovať krátke melódie, improvizovať krátke dialógy i monológy recitatívneho charakteru, hlasom tvoriť zvukomaľbu k rôznym príbehom a situáciám,</p> <p>správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,</p> <p>hrať na tzv. klasickom jednom melodickom, alebo harmonickom hudobnom nástroji,</p> <p>dodržať správny spôsob hry na nástroji, zahrať na nástroji tóny, motívy, frázy, piesne podľa notového zápisu,</p>	<p>improvizácia, elementárna kompozícia, metricky viazané i metricky neviazané texty a melódie</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>elementárne hudobné nástroje</p> <p>hra na jednom tzv. klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)</p> <p>jednočiarková oktáva, motívy, jednoduché piesne</p>

<p>tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),</p> <p>zaradiť hudobné nástroje do základnej klasifikácie,</p> <p>vlastnoručne zhotoviť elementárne nástroje a použiť ich v hudobnom procese</p> <p>aktívne počúvať hudbu,</p> <p>pri počúvaní hudby rozpoznať charakteristické prvky konkrétneho štýlového obdobia dejín hudby,</p> <p>z počutej skladby odvodiť a slovne vyjadriť hudobné špecifiká konkrétneho štýlového obdobia,</p> <p>pri počúvaní hudby odlíšiť od seba dve rozličné štýlové obdobia,</p>	<p>elementárna improvizácia, kompozícia</p> <p>Sachsova-Hornbostelova klasifikácia, nástrojové skupiny symfonického orchestra</p> <p>jednoduché modely idiofónov, membranofónov, chordofónov, aerofónov a mirlitónov z prírodných i odpadových materiálov, na ktorých možno demonštrovať konštrukčné princípy nástrojov a princípy vzniku zvuku v jednotlivých nástrojových skupinách</p> <p>Aktívne počúvanie hudby skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti)</p> <p>identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia</p>
---	---

<p>vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory venované hudbe vo svojom regióne,</p> <p>vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá vo svojom regióne,</p> <p>pohybom reagovať na počutú hudbu,</p> <p>zapamätať si jednoduché choreografie,</p>	<p>budovanie triednej databázy odpočutých skladieb – aspoň tri štýlové obdobia</p> <p>návšteva koncertov a iných hudobných podujatí</p> <p>kritické myslenie, vkus, hodnoty</p> <p>stretnutia s umelcami domáceho regiónu</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela</p> <p>pohybové stvárnenie hudobno-vyjadrovacích prostriedkov hudby: pulz, metrum, rytmus, tempo</p> <p>melódia, harmónia, agogika, dynamika, farba, hudobná forma</p>
<p>navrhnuť pohyb k hudbe,</p> <p>navrhnuť jednoduché choreografie,</p> <p>pohybovo improvizovať,</p> <p>podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky,</p> <p>tvorivou dramatikou zobrazovať charakteristické prvky konkrétneho štýlového a historického obdobia.</p>	<p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku</p> <p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti, tvorivá dramatika, integrácia s výtvarnou výchovou, literatúrou, príp. inými predmetmi</p> <p>integrácia s dejepisom</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>spievať intonačne čisto,</p> <p>tvorivo pracovať s hlasom,</p> <p>správne používať elementárne hudobné nástroje, správne používať hrací aparát,</p> <p>hrať na jednom klasickom štandardizovanom hudobnom nástroji,</p> <p>podľa sluchu a podľa notového zápisu zahrať melodickú líniu,</p> <p>tvorivo pracovať s hudobnými nástrojmi (so zvukom),</p> <p>prezentovať výsledky svojej práce ako sólový hráč, alebo v rôznych inštrumentálnych zoskupeniach,</p>	<p>Hlasové činnosti</p> <p>ľudové piesne, autorské piesne, rytmizované texty, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, intonačné cvičenia, hry s hlasom</p> <p>syntéza zručností, vedomostí a návykov z ročníkov 5 – 7</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>hra na elementárnych hudobných nástrojoch</p> <p>hra na klasickom hudobnom nástroji (zobcová flauta, keyboard, klavír, gitara a pod.)</p> <p>elementárna improvizácia, kompozícia</p> <p>vystúpenie pred obecnstvom (pred spolužiakmi, rodičmi)</p>
<p>aktívne počúvať hudbu,</p> <p>rozoznať podľa farby zvuku ľudské hlasy,</p>	<p>školské hudobné teleso, kapela (school band)</p> <p>Aktívne počúvanie hudby</p> <p>skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov</p> <p>soprán alt, tenor, bas, detský hlas, ženský zbor,</p>

<p>rozoznať podľa farby zvuku, vzhľadu i názvu klasické hudobné nástroje,</p> <p>rozoznať podľa zvuku, vzhľadu i názvu bežné nástrojové zoskupenia v klasickej hudbe, ľudovej hudbe i v populárnej hudbe,</p>	<p>mužský zbor, zmiešaný zbor, detský zbor</p> <p>nástroje relatívne bežne používané v stredoeurópskej kultúre: napr. flauta, hobojs, klarinet, fagot, trúbka, lesný roh, pozauna, tuba, husle, viola, violončelo, kontrabas, klavír, organ, gitara, harfa, cimbál, bežné bicie nástroje</p> <p>napr. sláčikové kvarteto, dychové kvinteto, komorný orchester, symfonický orchester, cimbalovka, dychovka, rôzne nástrojové zoskupenia v tzv. populárnej hudbe</p>
<p>identifikovať niektoré významné diela alebo úryvky z nich, určiť ich názov, meno autora,</p> <p>sluchom rozoznať a slovne vyjadriť najdôležitejšie štýlové odlišnosti stredovekej, renesančnej, barokovej, klasicistickej, romantickej hudby a hudby 20. storočia,</p> <p>rámčovo poznať periodizáciu dejín európskej hudby,</p> <p>sledovať plynutie znejúcej hudby v notovom zázname,</p> <p>orientovať sa v ponuke koncertov a hudobných podujatí vo svojom regióne i na Slovensku,</p> <p>vymenovať koncertné sály, výstavné a muzeálne priestory</p>	<p>skladby svetových a slovenských skladateľov – reprezentantov jednotlivých štýlových období dejín hudby podľa voľného výberu učiteľa (bez chronologickej súvislosti), podľa triedneho zoznamu vypočutých diel z 5. – 8. ročníka</p> <p>identifikačné znaky konkrétneho štýlového obdobia</p> <p>notové záznamy skladieb pre sólo, pre rôzne komorné zoskupenia i ukážka jednoduchej partitúry pre orchester</p> <p>názvy štýlových období – gotika, renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, hudba 20. storočia, súčasná hudba</p> <p>meno jedného skladateľa z obdobia baroka, klasicizmu, romantizmu a žijúceho skladateľa</p>

<p>venované hudbe vo svojom regióne i na Slovensku,</p> <p>vymenovať niektorých významných umelcov a hudobné telesá slovenskej a svetovej hudobnej kultúry,</p> <p>pohybom reagovať na počutú hudbu,</p> <p>zapamätať si jednoduché choreografie,</p> <p>navrhnuť pohyb k hudbe, navrhnuť hudbu k pohybu,</p> <p>navrhnuť jednoduché choreografie,</p> <p>pohybovo improvizovať,</p> <p>zatancovať základné krokové schémy štandardných tancov,</p>	<p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>kultivovaný pohyb, držanie tela, koordinácia častí tela, rytmicky korektné pohyby, pohyby vyjadrujúce emocionálno-výrazové charakteristiky hudby</p> <p>zmena pohybu v súlade so zmenou formotvorného prvku</p> <p>pohybová spontánnosť, uvoľnenosť</p>
<p>podľa vlastných návrhov vytvárať hudobno-dramatické celky,</p> <p>príp. zhotoviť a spracovať videozáznam projektu,</p> <p>diskutovať o vlastnom hudobno-dramatickom</p>	<p>valčík, polka, tango, príp. niektoré ľudové párové tance</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>syntéza hlasových, inštrumentálnych, hudobno-pohybových a hudobno-vizuálnych činností</p> <p>kamera, mikrofón, zvukové reproduktory, počítač, projekcia kritické myslenie</p>

<p>projekte,</p> <p>koncentrovane a s porozumením sledovať profesionálne hudobno-pohybového predstavenie, opísať ho vlastnými slovami i odbornou terminológiou, diskutovať o ňom.</p>	<p>návšteva hudobného divadla, opery, operety, muzikálu a pod. v profesionálnom divadle, alebo sledovanie predstavenia z videozáznamu</p>
---	---

Výtvarná výchova

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	1	1	1	1	1	5
Školský vzdelávací program	0	1	0	0	0	1
Spolu	1	2	1	1	1	6

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priradzuje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova je predmet, na ktorom žiaci prostredníctvom výtvarných činností spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu). Všetky ostatné didaktické formy ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a podobne sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok, diskusií).

Ťažiskom je práca žiakov s výtvarnými materiálmi, technikami a nástrojmi (od ceruzky až po fotoaparát a počítač). Zahŕňa tvorbu od vymyslenia nápadu (čo chcú žiaci vytvoriť), cez nachádzanie formy (ako to vyjadriť), až po realizáciu (schopnosť previesť nápad a formu v materiáli prostredníctvom výtvarnej techniky). Prostredníctvom tohto procesu sa jednak zvyšuje gramotnosť žiakov – schopnosť rozumieť vizuálnym znakom na základe vlastnej skúsenosti, jednak sú uvádzaní do znalosti rôznych foriem súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Žiaci touto

formou získavajú dôležité kompetencie porozumenia reklame, filmu a videu, dizajnu, architektúre; fotografiám obrazom a objektom, ktoré ich obklopujú a vytvárajú ich „obraz sveta“.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci sú prostredníctvom aktívnych činností uvádzaní do vizuálnej kultúry a komunikácie – na úrovni poznania i vlastného vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení – výtvarného umenia, fotografie, dizajnu, architektúry, videa a filmu, rozumejú im a získavajú základnú gramotnosť v ich používaní,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti, schopnosti reagovať na vizuálne podnety a výtvarne ich spracovávať,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- spoznajú a slovne pomenujú (výraz), formu, námet umeleckých diel a svoj zážitok z nich výtvarne interpretujú,
- poznávajú vybrané typické diela vizuálnej kultúry, reprezentujúce smery moderného a súčasného umenia a historické slohy,
- osvojujú si primerané kultúrne postoje, názory a hodnotové kritériá; cez zážitky aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel sú uvádzaní do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií a na úrovni aktuálneho myslenia a interpretácie.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>použiť výrazové možnosti rôznych kvalít čiar, tvarov, plôch – povrchov, farieb a farebných kombinácií,</p> <p>usporiadať rôzne prvky do kompozície.</p>	<p>pozitív a negatív na ploche – šablóny z obrysového tvaru (figúra, predmet)</p> <p>dynamické zobrazenie pohybu opakovaním obrysového tvaru</p> <p>pozitív a negatív v priestorovom tvare: otláčanie predmetov do mäkkej modelovacej hmoty (figuratívna alebo abstraktná kompozícia) – odlievanie do sadry</p>

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>nakresliť približné tvary a proporcie pozorovaných predmetov,</p> <p>vymodelovať približný tvar videného predmetu.</p>	<p>základné proporcie predmetov</p> <p>analytické pozorovanie predmetov (celok a časti)</p> <p>kreslenie predmetu podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií);</p> <p>vyjadrenie približného tvaru a modelácie tieňovaním, šrafovaním, lavírovaním</p> <p>modelovanie tvaru predmetu podľa videnej skutočnosti s dôrazom na základy výstavby proporcií (budovaných od geometrických tvarov k približnej modelácii predmetu),</p> <p>viacpohľadovosť plastického tvaru</p>

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>použiť geometrizáciu tvarov (v maľbe, alt. v kresbe zátišia, krajiny alebo portrétu),</p> <p>vytvoriť fantastickú kompozíciu skladaním rozmanitých tvarov,</p> <p>slovne opísať kubistické dielo,</p> <p>slovne opísať surrealistické dielo.</p>	<p>geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie)</p> <p>kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp</p> <p>fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...)</p> <p>surrealistické umenie kubistické umenie</p> <p>porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: pomenovať typické prvky mozaiky, tvorivo použiť (transformovať) princíp mozaiky.	mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia) umenie neskorej antiky – mozaiky byzantské umenie – ikony uviedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorej antiky (Byzancie), ranokresťanské umenie

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vymenovať typické znaky vybraných druhov umenia, vymenovať druhy výtvarného umenia.	výtvarná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej reprodukcie (alebo diela v galérii) výtvarné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete) orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich slovná interpretácia možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: charakterizovať exteriér a interiér v architektúre, výtvarne vyjadriť vlastnú predstavu ľubovoľného architektonického priestoru.	odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom – tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa) exteriér a interiér

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať základné úkony fotografovania s digitálnym fotoaparátom (záber – rámovanie, približovanie – vzdiaľovanie, uloženie fotografie), využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.	základy práce s digitálnym fotoaparátom fotografia (digitálna) hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne výseky rovnakého námetu v hľadáči (napr. drobné predmety) rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) – celok a detail hry s približovaním (zoomom) rovnaký námet s rôznou expozíciou režim makro uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači vznik fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať základné úkony pri nakrúcaní videa.	záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera) veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času základné pojmy a ich praktické ozrejmienie, prostredníctvom výtvarných činností informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov)

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť jednoduchú animáciu pomocou pečiatok alebo vlastnej kresby, naskenovať vlastnú kresbu (maľbu) predmet, alebo časť tela.	animácia (digitálne pečiatky, nástroj priesvitka, fázy animácie pomocou digitálnej pečiatky, vytváranie a úprava fáz animácie, kompozícia v animácii, čas v animácii, uloženie animácie) pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba) skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka nástroje v počítačovom programe

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť jednoduché znaky, slovne opísať významy použitých znakov.	zásady tvorby, znaku a značky návrh loga, značky, (pre udalosť, firmu, klub, obec, výrobok), alebo návrh ex libris pre svoje knihy (možnosti zapojenia písmena, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku) alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: modelovať nádoby podľa vlastného návrhu, vytvoriť ornamenty s tradičnými prvkami, navrhnuť svoje ornamenty.	výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet) podnety hrnčiarstva návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová technika, vryp) možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom stručná história hrnčiarstva a drotárstva

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť svojský zápis hudby.	grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, asambláže z predmetov... (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie) pokus o zvukovú interpretáciu

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 5. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne zareagovať na témy dejepisu alebo zemepisu.	výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce) reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok)

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: kresbou vyjadriť základné vzťahy predmetov v priestore, vyjadriť vzťahy farieb v priestore pri zobrazovaní exteriéru (krajiny).	mierka a proporčné vzťahy operácie s mierkou zobrazenia: zmenšovanie – zväčšovanie, vzdľahovanie – približovanie pozorovanie vzťahov podľa skutočnosti operácie s proporciami: približný pomer častí videnej a kreslenej predlohy farebné budovanie priestoru v obraze: blízkosť a vzdialenosť

Možnosti zobrazovania videneho sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyjadriť približné proporcie pri kreslení postavy, vyjadriť približné proporcie pri modelovaní postavy.	proporcie postavy (človek, zvieratá) analytické pozorovanie postavy kreslenie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, pohybu) modelovanie postavy podľa videnej skutočnosti (základy geometrickej výstavby proporcií, častí vo vzťahu k celku, pohybu)

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať princípy op-artu a kinetického umenia, nachádzať súvislosti a rozdiely medzi rôznymi umeleckými štýlmi.	op-art: inšpirácia vybraným princípom op-artovej tvorby (mihotavý efekt, ilúzia priestorovosti, svetelný a farebný kontrast, séria, mriežka...) kinetické umenie: jednoduchý kinetický objekt optické klamy, ilúzie a dvojznačné zobrazenia

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať typické znaky gotického umenia a architektúry, tvorivo použiť (transformovať) historický motív.	gotické umenie a architektúra (katedrála, hrad, odev) uvedenie do dobovej situácie – hra na umelca gotiky výtvarná interpretácia dobovej výtvarnej formy (napr. vitráž z papiera alebo rôznych materiálov – vlastný motív žiaka, alebo knižná iluminácia, návrh gotického rytierskeho brnenia, odevu a pod.)

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: slovne interpretovať subjektívny dojem zo zmyslového (synestetického) vnímania umeleckého diela.	vnímanie výtvarného diela (v galérii alebo podľa reprodukcie) – reakcie rôznych zmyslových modalít; obraz pre päť zmyslov (vcítanie sa do diela na základe jeho pozorovania; priradovanie chuti, vône, zvuku a hmatového pocitu – farbe, tvaru, povrchu, svetlosti, motívu) interpretácia vybraného výtvarného diela na základe synestetického

	vnímania (napr. čo zobrazuje abstraktné umenie?)
--	--

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť prvky a funkcie častí zástavby mesta alebo dediny, vytvoriť jednoduchý plán usporiadania urbánneho celku (mesto, dedina, osada, časť) podľa svojej predstavy.	urbanizmus: nadhľad, pôdorys, plán plánu mesta (dediny), štruktúra zón, doprava, uzly; vzájomné vzťahy, vzťah ku krajine porovnanie: mesto a dedina fantastické priestory, fantastické funkcie, utópia

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: nafotografovať inscenovanú situáciu, využiť poznatky o výtvarných vyjadrovacích prostriedkoch pri fotografovaní.	inscenovaná fotografia práca s materiálmi – príprava inscenovaného prostredia (inštalácie), fotogenického terénu (napr. z papiera, plastelíny, rôznych priehľadných a polopriehľadných materiálov), využitie povrchov (textúr), umiestnenie predmetu v inscenácii osvetlenie, nasvietenie s farebným svetlom fotografovanie s rôznymi uhľami pohľadu – celok, detail

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: pomenovať vzťah obrazu a zvuku vo videu alebo vo filme z hľadiska výrazu.	vzťah obrazu a zvuku vo videu a filme ozvučenie krátkej ukážky (experimentovanie s ozvučením s použitím vybraného obrazu a zvuku v počítačovom programe) hudba, hlas a ruchy

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť koláže z vlastných digitálnych kresieb, fotografií, malieb, alebo písma, vytvorí varianty digitálneho obrazu pomocou operácií v počítačovom programe.	digitálna úprava farieb obrazu digitálna úprava svetlosti, sýtosti, kontrastu farieb; rozostrenie, zaostrenie, voľná transformácia digitálne filtre, farebné filtre, krivky farieb digitálna obrazová koláž/koláž z obrazu a písma

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: navrhnuť odevy alebo doplnky podľa svojich predstáv.	odevný dizajn odev, časť odevu, doplnok história odievania odevný dizajn

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: tvorivo variovať tradičnú techniku.	podnety košíkárstva pletenie objektu z prútov (napr. papier, kartón, bužírka, drôt, drevo...) výtvarné reakcie na tradičné formy (architektúry odevov, jedál, zvykov...)

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť zvukové vlastnosti materiálov a objektov.	objekt vydávajúci zvuk – hudobno-vizuálny nástroj, ozvučené povrchy (textúry: napr. vrúbkovaný papier, plech...) zvuková performancia s vlastnými zvukovými objektmi (nástrojmi vydávajúcimi zvuky, ruchy, šumy) zvukové objekty, autorské a hudobné nástroje

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 6. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne reagovať na témy biológie.	podnety biológie: výtvarné interpretácie prírodných štruktúr (napr. makrosnímky rastlinných a živočíšnych tkanív, minerálov, pozorovanie mikroskopom, röntgenové snímky, snímky geologických vrstiev, kryštálov, tepelné snímky povrchu Zeme, kozmické snímky, pozorovaná štruktúra listov ...)

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť rôzne typy kompozície zo zvolených prvkov.	poriadok a chaos – usporadúvanie prvkov v kompozícii náhodná a konštruovaná zostava kompozícia symetrické – asymetrické usporiadanie, rytmus – arytmia, zámerná – náhodná kompozícia (automatizmus, improvizácia, neporiadok), geometrická a lyrická abstrakcia, akčná maľba

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: zobraziť jednoduché priestorové vzťahy v perspektíve.	zobrazovanie priestoru lineárna perspektíva pozorovanie a konštrukcia interiéru zobrazenie architektonického tvaru v krajine – exteriér lineárna kresba kolorovanie renesančné zobrazenia perspektívy (F. Brunelleschi, Massacio, P. della Francesca, L. da Vinci...)

Podnety výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať podstatné znaky umenia pop-artu, pomenovať súvislosti a rozdiely medzi vybranými umeleckými štýlmi.	dadaizmus a pop-art (obrazy, objekty, asambláže) dadaistický text, dadaistický objekt ready-made - kompozícia z nájdeného predmetu pop-art – výtvarné hry s reklamou (ikonografia každodennosti, masmédií, reklamy), zväčšeninou, zmnožením, materiálovou zmenou (napríklad mäkká plastika) nový realizmus (dekoláž, konkrétna poézia, kompresia, akumulácia...)

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať typické znaky renesančného maliarstva, sochárstva architektúry, rozpoznať typické prvky vybraných umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.	renesančné umenie (maliarstvo, sochárstvo, technické návrhy, architektúra) a výtvarné reakcie žiakov (napr. renesančná móda, doplnky, stroje, stavby...) uviedenie do dobovej situácie – príbeh renesančného umelca

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: slovne a výtvarne interpretovať videné výtvarné dielo.	slovo a obraz (porovnanie slovného opisu a zobrazenia toho istého motívu) výtvarná interpretácia umeleckého diela podľa slovného opisu inej osoby a podľa vlastného videnia diela v galérii (alebo reprodukcie) vlastný opis (námetu, témy, príbehu výtvarného diela v galérii - na reprodukciu)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť charakteristické funkcie architektonického priestoru, rozlíšiť výraz architektonického priestoru, nakresliť návrh architektúry vybraného typu.	návrhy architektúr s rôznou funkciou a účelom charakteristika členenia, tvaru a výrazu funkcie architektonického priestoru: priestor pre sústredenie, učenie sa, výtvarné činnosti, pohyb, odpočinok ...; spoločný a súkromný priestor, sviatočný (posvätný) a všedný priestor, vonkajší a vnútorný priestor výraz architektonického priestoru:(napr. stiesnený, smutný, chladný, intímny, príjemný, veľkolepý, slávnostný, veselý...) typy architektonických priestorov

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: použiť pri fotografovaní vhodnú expozíciu a režim.	fotografovanie krajiny, premeny denného svetla formát, výrez, približovanie, detail a celok ukážky krajinárskej fotografie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: pripraviť krátky scenár a storybord videa.	scenár, príprava videa, klipu (námet, akcia, dej) rozkreslenie kľúčových scén – storybord návrh postáv (výzor, kostým) návrh filmovej scény, kostýmu ku scenáru

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: nakresliť telesá v 3D programe, vytvoriť vlastnú kompozíciu spájaním 3D telies v grafickom programe.	telesá v 3D programe (nástroje, Rectangle, Circle, Move, Copy, Push/Pull, Select, Line, Arc, Eraser, Zoom, PaintBucket) kompozície z kvádrov, kociek a valcov, alebo architektúra kopírovanie, spájanie, telies vyfarbovanie telies a priradovanie textúr ukladanie modelov do formátu skp export do formátu jpg

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: navrhnuť tvar úžitkového predmetu.	návrh dizajnu výrobku (napr. automobil, bicykel, domáci spotrebič, počítač, športové náradie ...) tvar vo vzťahu k funkčnosti a vizuálnej zaujímavosti dizajn výrobkov a transportdizajn (dizajn dopravných prostriedkov)

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne interpretovať vybrané typické zvyky alebo pamiatky svojho regiónu.	legendy a história regiónu (obce, sociálne skupiny) pamiatky regiónu a ich príbehy miestne zvyky miestne remeselné tradície, ich história výtvarná interpretácia regionálnych legiend, histórie, pamiatok, remeselných tradícií

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne vyjadriť subjektívnu vizuálnu predstavu chuťového vnemu.	vyjadrenie chutí výtvarnými prostriedkami (zobrazujúcim alebo abstraktným spôsobom) koreniny, bylinky, čaje, jedlá a ich farebné (tvarové, materiálové, gestické ...) vyjadrenie

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 7. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť grafické znázornenie gramatických pojmov alebo vzťahov, porovnávať súvislosti, vzájomné vzťahy medzi výtvarnými znakmi (zobrazeniami) a slovami.	výtvarné interpretácie gramatických tvarov (napr. slovných druhov, vetných členov, homoným, synonym, opozít ...) priradovanie výtvarných znakov ku slovám vizuálna poézia(náhrada slov grafickými znakmi, obrazmi, fotografiami, prírodninami alebo objektmi alt. predmetmi) pozn. téma súvisí s tematickými celkami: podnety výtvarného umenia (dadaizmus)

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: štylizovať motív.	transformácia vybraného motívu do niekoľkých tvarových štýlov (napr. geometrizácia, znejasnenie, vyskladanie z iných tvarov, redukcia na obrys, vyjadrenie linkou, bodmi, vyjadrenie plasticity ...)

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zobraziť charakteristický výraz rôznych emócií prostredníctvom portréту (karikatúry).	zobrazovanie výrazu tváre karikatúra podľa fotografických portrétov (prepojené s tematickým radom podnety fotografie) subjektívne transformovanie videnej reality, nadsadenie a štylizácia foriem umocňujúca výraz expresionistické portréty, výrazové hlavy

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: vymenovať podstatné znaky umenia inštalácie, predviesť performanciu na vlastnú tému.	umenie inštalácie: inštalácia (alebo: pre konkrétny priestor/z konkrétnych predmetov/z vytvorených rekvizít/z prírodnín...), fotodokumentácia umenie performancie a happeningu : performancia (samostatná – symbolika gesta, postoja, pohybu); happening (skupinový; napr. zorganizovaný nevšedný zážitok)

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať typické znaky barokového maliarstva, sochárstva a architektúry.	barokové umenie (barokové maliarstvo, sochárstvo, architektúra, odievanie, typografia...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný barokový artefakt

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o videnej výstave, alebo prehliadke virtuálneho múzea na internete.	umenie v galérii, rozdiel medzi múzeom umenia a výstavou krátka slovná (písomná) reflexia („recenzia“) výstavy alebo virtuálnej galérie časopisy o súčasnom umení/dizajne/architektúre

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlíšiť funkcie a výraz interiéru a exteriéru, navrhnúť vonkajší a vnútorný priestor ľubovoľnej stavby.	interiér a exteriér (špecifiká a vzájomné vzťahy) výraz a funkcie vnútorného a vonkajšieho priestoru tvaroslovie a materiály návrh vnútorného a vonkajšieho usporiadania vybraného typu architektúry

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlišovať rôzne spôsoby komponovania portrétu.	fotografovanie portrétu (osvetlenie, výraz, formát, výrez, profil, trištvrté profil, en face, podhl'ad, nadhl'ad) portrétna fotografia pozn. prepojenie s tematickým celkom: zobrazovanie skutočnosti

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozlišovať základné filmové žánre.	video a film – spoločné znaky a rozdiely žánre filmu (dokument, komédia, horor, detektívka, sci-fi, seriál ...) charakteristické znaky jednotlivých žánrov napodobnenie vybraného žánru (napr. na úrovni scenára, storyboardu, krátkeho videa), alebo zostrih klipu z ukážky vybraných žánrov pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: elektronické médiá

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať zásady strihania videa.	zostrih – montáž z častí (krátkych ukážok) filmov (napr. stiahnutých z portálu youtube) alebo z vlastných videozáberov strihanie, výber častí, spájanie, inštalácia zvuku výber hudby/zvuku, ruchu k danej scéne (napr. z internetových zdrojov) – spájanie obrazu a zvuku v počítačovom programe pozn. možnosť prepojenia s tematickým celkom: podnety filmu a videa

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: zhotoviť jednoduchý reklamný produkt, objasniť zámery reklamy.	reklama vybraná forma reklamného dizajnu: návrh(plagát, reklamný nápis, banner, billboard, svetelná reklama, reklamný predmet...) návrh a zalomenie reklamného sloganu, textu, plagátu (bilboardu) – vzťah obrazu a textu reklama na vlastný produkt (napríklad výrobok, dizajn...) alebo akciu/event/koncert/športové podujatie/školský večierok... tvorba reklamnej kampane reklamný dizajn pozn. možnosť prepojiť s predmetom informatika

Tradície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať tradície svojho prostredia, výtvarne interpretovať typický podnet svojho sociálneho (rodinného) prostredia.	tradície a súčasnosť charakteristické prvky (tradície, zvyky, slávnosti, jedlá ...) vlastnej rodiny (sociálnej skupiny) charakteristické znaky svojho domova rodinné rituály, náboženské rituály, rituály vekových skupín, školské a triedne rituály subkultúry pozn.: možnosť prepojiť s tematickým celkom: podnety moderného a súčasného výtvarného umenia – performancia, happennig

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne interpretovať hmatové pocity.	hmatové pocity vnímanie kvality povrchu: teplo – chlad, hladkosť – drsnosť, vlhkosť – suchosť, mäkkosť – tvrdosť, slizkosť... vnímanie tvaru: hranatý – zaoblený, tupý – ostrý, jednoduchý – zložitý... vnímanie váhy, veľkosti, dotyku, bolesti, pohybu... vyjadrenie hmatového pocitu (perfomačné, farebné, tvarové, prostredníctvom symbolu, motívu alebo subjektívne abstraktného zobrazenia)

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 8. ročníka základnej školy vie/dokáže: nachádzať analógie medzi matematikou a výtvarným vyjadrovaním, kompozíciou.	výtvarné vyjadrenie matematických úkonov (sčítanie, odčítanie, násobenie delenie...), náhrada čísel tvarmi, farbami, grafickými prvkami, zobrazeniami motívov variácie, kombinácie, transformácie, rady a série vybraných prvkov plynulé a pretržité, rastúce a klesajúce ...

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: kombinovať rôzne vybrané štýly výtvarného vyjadrovania v jednom obraze.	konfrontácia rôznych štýlov moderného alebo predmoderného umenia (obraz maľovaný rôznymi štýlmi a rukopismi zvolenými podľa ukážok) vybrané „- izmy“ moderného umenia maľba vybraných predmoderných slohov výber, kombinácia, syntéza, komponovanie a porovnanie formálnych a výrazových vlastností rôznych štýlov

Možnosti zobrazovania videného sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: výtvarne rekonštruovať časť neúplného obrazu.	doplnenie časti reprodukcie (fotografie) kresbou (maľbou) dôraz na približné napodobenie štýlu, výrazu a proporcií v doplnenej časti „rekonštrukcia“ – tónovanie plasticity (reštaurovanie chýbajúcej časti)

Podnety moderného a súčasného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: vyjadriť (nahradia, parafrázujú) podstatné prvky svojho obrazu (výtvarného diela) slovami (textom).	konceptuálne umenie nahradenie obrazu (predstavy) slovným výrazom, vystihujúcim jej podstatné prvky, alebo: parafráza (interpretácia) zvoleného konceptuálneho diela; text vyjadrujúci v jednoduchej forme podstatu „zobrazenej“ skutočnosti; slovo ako náhrada obrazu (sochy, akcie...) text a písmo vo výtvarnom umení, konceptuálny text, obraz z písma, textu -lettrismus text umiestnený v konkrétnom prostredí (kontexte), na objekte, alebo na časti obrazu

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať typické znaky secesného umenia a architektúry, rozlíšiť typické prvky rôznych umeleckých slohov – ich súvislosti a rozdiely.	secesné umenie (secesné maliarstvo, grafika, architektúra, odievanie, dizajn, šperk ...) výtvarné reakcie žiakov na vybraný secesný artefakt, využitie organického ornamentu

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: diskutovať o súčasných výtvarných dielach (o výstave, dizajne, architektúre, filme).	komentovanie rôznych (vybraných) druhov médií, žánrov, štýlov, období a rôznych autorských prístupov v rámci jedného média, žánru, obdobia (podľa diel v galérii, virtuálnej galérii alebo podľa reprodukcí) knihy o modernom umení/dizajne/architektúre časopisy o súčasnom umení pozn.: možnosť prepojenia s tematickým celkom: výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: vytvoriť jednoduchý model architektúry podľa svojho návrhu.	návrh a model vybraného typu architektúry (budovy, urbanizmu, krajinnej architektúry...) práca architekta – tvorba architektonického návrhu

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: upraviť fotografiu v počítači.	digitálna postprodukcia fotografie montáže, filtre, zmeny farebnosti, proporcií; výber časti obrazu, fotomontáž. digitálnej fotografie pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať hlavné fázy procesu vzniku audiovizuálneho diela.	krátky príbeh – video (klip) film a videoumenie hra na „filmový štáb“ – rôzne úlohy pri príprave a realizácii filmu pozn.: prepojenie s tematickým celkom: elektronické médiá

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: upraviť videoklip v počítači.	postprodukcia obrazovej a zvukovej časti videoklipu, fotografie prenos dát (z kamery, fotoaparátu alebo mobilného telefónu do počítača) uloženie dát, videoformát výber, úpravy, strihanie a spájanie zvuku a obrazu prezentácia videoklipu poz.: prepojenie s tematickými celkami: podnety fotografie a podnety videa

Podnety dizajnu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: uplatniť výtvarné kritériá pri úprave svojho zovňajšku.	telový dizajn – úprava tváre (make up), účesu, očí, nechtov; optické korekcie tvaru a výrazu tváre, líčenie kaderníctvo, maskovanie, líčenie, kamufláž (televízne, divadelné, fantazijné, historické...) experimentovanie so svojim zovňajškom body art pozn.: možnosť prepojiť s tematickými celkami: možnosti zobrazovania videného sveta a podnety fotografie

Tradiície a podnety remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: poznať najdôležitejšie tradičné (ľudové) remeslá.	tradičné (ľudové, historické) remeslá (techniky a výrobky) výtvarná interpretácia vybranej tradičnej techniky

Synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať vzťahy, podobnosti a rozdielnosti medzi hudobným a výtvarným umením.	výrazne odlišné hudobné formy (napríklad: symfónia, sonáta, fuga, ária...) vyjadrenie vizuálnych analógií prostredníctvom výtvarných prostriedkov

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 9. ročníka základnej školy vie/dokáže: rozpoznať vizuálno-estetické hodnoty v procesoch v prírode, výtvarne interpretovať vybraný proces.	výtvarné vyjadrenie alebo využitie vybraných fyzikálnych / chemických / biologických procesov dielo (objekt, obraz), ktoré využíva výtvarné vlastnosti fyzikálneho / chemického / biologického / procesu alebo zobrazuje samotný proces - procesuálne umenie

Školský vzdelávací program zo vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb ISCED II

Telesná a športová výchova

Telesná a športová výchova

Úprava časovej dotácie						
	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	Spolu
Štátny vzdelávací program	2	2	2	2	2	10
Školský vzdelávací program	0	0	0	0	0	0
Spolu	2	2	2	2	2	10

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet telesná a športová výchova poskytuje základné informácie o biologických, fyzických a sociálnych základoch zdravého životného štýlu. Žiak si v ňom rozvíja schopnosti a osvojuje vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré sú súčasťou zdravého životného štýlu nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti. Osvojuje si pohybové zručnosti a návyky na efektívne využitie voľného času a zároveň vedomosti o zdravotnom účinku osvojených pohybových zručností a návykov. Dôraz sa kladie na motiváciu k pohybovej a športovej aktivite, vyzdvihnutie osobitostí žiakov a ich individuálnych predpokladov pre vykonávanie daných činností.

Vzdelávací štandard má štyri základné časti: Zdravie a jeho poruchy, Zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu

orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia atletika (15 %), základy gymnastických športov (15 %), športové hry (25 %), sezónne pohybové činnosti (15 %) a povinne voliteľný tematický celok (30 %).

V každom ročníku je povinný aspoň jeden voliteľný TC. Voliteľné TC rozširujú základné TC o pohybové činnosti, ktorých výber umožňuje rešpektovať podmienky školy, záujmy žiakov, záujmy učiteľa, miestne tradície a pod. Vyučovanie voliteľných TC musí rešpektovať plnenie cieľov telesnej a športovej výchovy a bezpečnosť pri cvičení. Obsah voliteľných TC sa využíva na doplnenie základného učiva a na motiváciu žiakov, na rozvoj ich pohybových schopností so zreteľom na skupinové záujmy, individuálne predpoklady žiakov a podmienky školy. Učiteľ môže zaradiť do plánu iba tie športové činnosti, ktoré boli súčasťou jeho pregraduálnej prípravy na vysokej škole, alebo na ktoré získal trénerské alebo cvičiteľské vzdelanie, alebo certifikát v niektorej forme ďalšieho vzdelávania učiteľov a trénerov. Ako povinne voliteľný tematický celok je možné zaradiť menej známe športové hry ako bejzbal, softbal, ringo, lakros, bedminton, florbal, a iné športy, a pohybové aktivity ako korčuľovanie, in-line korčuľovanie, snowboarding, ale i tanec, ľadový hokej a iné pohybové aktivity.

Základnou organizačnou formou je 45-minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- vysvetlia účinok pohybovej aktivity na zdravie s jej aplikáciou v dennom režime,
- získajú vedomosti o potrebe pohybu ako prevencie pred civilizačnými ochoreniami,
- získajú informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a poskytnú prvú pomoc na veku primeranej úrovni,
- osvoja si zásady správnej výživy,
- vysvetlia význam využívania telovýchovných a športových činností vo svojom voľnom čase,
- vysvetlia význam aktívneho odpočinku na odstránenie únavy,
- rozvíjajú pohybové schopnosti a diagnostikujú úroveň pohybovej výkonnosti,
- osvoja si techniku a pravidlá rôznych športov a športových disciplín,
- sú motivovaní k vykonávaniu pohybovej aktivity a získajú príjemný zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti a zo športu.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Zdravie a jeho poruchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2.stupňa základnej školy vie/dokáže:</p> <p>vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej činnosti,</p> <p>zostaviť a realizovať rozcvičenie pre každý tematický celok,</p> <p>dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti,</p> <p>aplikovať zásady bezpečnosti, dopomoci a záchranu pri cvičení,</p> <p>poskytnúť prvú pomoc,</p> <p>ohodnotiť správne držanie tela,</p> <p>vysvetliť účinok pohybovej aktivity na ľudský organizmus a na vyskytujúci sa zdravotný problém,</p>	<p>úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením</p> <p>rozcvičenia rozvíjajúce kondičné, kondično-koordináčne, koordináčne schopnosti pre potreby každého tematického celku</p> <p>hygiena úborov</p> <p>dopomoc a záchrana pri cvičení</p> <p>prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci (umelé dýchanie, masáž srdca, protišokové opatrenia, stabilizovaná poloha, ošetrenie povrchového poranenia, zlomenín, omrzlín, popálenín)</p> <p>zásady držania tela, správne držanie tela, chybné držanie tela, tonizačný program na správne držanie tela</p> <p>základné poznatky z biológie človeka súvisiace a účinkom pohybovej aktivity na vlastný organizmus, redukcia nadhmotnosti, obezity</p>

Zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>vysvetliť základy racionálnej výživy,</p> <p>charakterizovať a uplatňovať pohybové činnosti podporujúce zdravý životný štýl,</p> <p>charakterizovať nebezpečenstvo závislosti na návykových látkach s negatívnym dopadom na zdravie človeka,</p> <p>uplatňovať rôzne formy pohybovej aktivity v režime dňa,</p>	<p>zásady racionálnej výživy pohybový režim, aktívny odpočinok</p> <p>negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí</p> <p>základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)</p>

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti,</p> <p>posúdiť a diagnostikovať úroveň telesného rozvoja podľa daných noriem,</p> <p>aplikovať prostriedky na rozvoj pohybových schopností,</p> <p>každoročne preukázať rast úrovne pohybových schopností,</p>	<p>poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, diagnostika VMV, normy VMV, zdravotne orientovaná zdatnosť</p> <p>poznatky o telesnom vývine a jeho diagnostike</p> <p>kondičná príprava, rozvoj základných kondičných a koordinačných schopností, telesné zaťaženie, meranie a vyhodnocovanie údajov o pulzovej frekvencii</p> <p>kondičná gymnastika, všeobecný kondičný program, plyometrický program, základná gymnastika</p> <p>rebriny, lavičky, nízka kladinka, švihadlo, tyč, plná lopta, poradové cvičenia</p> <p>skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh</p>

Športové činnosti pohybového režimu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>používať odbornú terminológiu telovýchovných a športových činností,</p> <p>charakterizovať základné športové disciplíny všetkých tematických celkov,</p> <p>prezentovať optimálnu techniku preberaných pohybových zručností,</p> <p>aplikovať pravidlá pri vykonávaní športových činností,</p> <p>uplatňovať zásady fair-play ako súťažiaci, pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci,</p>	<p>odborná terminológia telovýchovných a športových činností</p> <p>systematika športov a športových disciplín každého tematického celku, názvoslovie telesných cvičení</p> <p>technika preberaných pohybových zručností všetkých tematických celkov</p> <p>pravidlá osvojovaných športových disciplín a športov dodržiavanie fair-play, organizácia súťaží</p> <p>úspechy slovenských a zahraničných športovcov</p>

uviesť príklady úspešných slovenských a zahraničných športových reprezentantov,	na ME, MS, OH
popísať význam základných olympijských myšlienok,	OH, olympijská symbolika, kalokagatia, fair-play

Športové činnosti pohybového režimu TC: Atletika

Výkonový štandard	Obsahový štandard
prakticky demonštrovať osvojenú techniku základných atletických disciplín,	<p>technika atletických disciplín, základy techniky atletických činností</p> <p>atletická abeceda, nízky a polovysoký štart, švihový a šliapavý beh, rýchly beh do 60 m, vytrvalostný beh, štafetový beh</p> <p>skok do diaľky, skok do výšky, hod loptičkou a granátom, vrh guľou</p>

Športové činnosti pohybového režimu TC: Základy gymnastických športov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
popísať štruktúru gymnastických športov,	<p>rozdelenie gymnastických športov (športová gymnastika, športový aerobik, moderná gymnastika, gymteamy)</p> <p>športová gymnastika</p> <p>prípravné, imitačné cvičenie, metodický postup osvojovania a zdokonaľovania polôh, pohybov, cvičebných tvarov, väzieb, zostavy spoločnej pohybovej skladby</p> <p>akrobacia</p>
prakticky demonštrovať osvojené cvičebné tvary zo športovej	

<p>a modernej gymnastiky,</p> <p>vytvoriť gymnastické kombinácie v zostave jednotlivca alebo skupiny,</p> <p>zaznamenať chyby v predvedení a rozsahu pohybu v gymnastických súťažiach,</p>	<p>ľah vznesmo; stojka na lopatkách znožmo, s čelným, bočným roznožením; kotúle vpred, kotúle vzad v rôznych obmenách východiskovej, hlavnej, výslednej polohy, kotúľové väzby, stojka na rukách s rôznou polohou nôh, stojka na rukách – kotúľ vpred, premet bokom, väzby s kotúľom vpred, vzad, stojkou na rukách – kotúľ vpred, podpor stojmo prehnute vzad</p> <p>skoky a obraty</p> <p>znožmo, skrčmo prípäťmo, skrčmo roznožmo čelne, bočne, s obratom cvičenie na náradí a s náradím</p> <p>hrazda po ramená – zostava minimálne 4 cvičebné tvary: výmyk, toč jazdmo vpred, toč vzad alebo vpred, prešvihy únožmo vpred, vzad, zoskok preskok – koza na šírku D, na dĺžku CH, kôň na dĺžku CH: skrčka, roznožka, odbočka</p> <p>nízka kladina D (do 110 cm) – zostava 2 dĺžky náradia: chôdza, tanečné kroky, predskok, 2 skoky, rovnovážny cvičebný tvar, obrat jednoonožne o 180°; ľah vznesmo/kotúľ vpred, zoskok odrazom obojnožne s roznožením čelne, skrčmo prednožmo,</p> <p>kruhy CH – kmihanie vo vise, vis vznesmo, vis strmhlav, zhyb vo vise</p>
	<p>moderná gymnastika D</p> <p>švihadlo – preskoky na mieste, z miesta znožmo, jednoonožne, skrižmo, striedavonožne; krúženie – kruhy, osmičky; kmihanie; hádzanie a chytanie lopta – kotúľanie a prevaľovanie; odrážanie; hádzanie a chytanie; vyvažovanie</p> <p>šatka – závoj– oblúky, kruhy osmičky, vlnovky, hádzanie a chytanie zostava, spoločná pohybová skladba s náčiním na hudbu 30 – 60 sekúnd</p> <p>výrazovo-estetické prostriedky gymnastických a aerobikových pohybov</p> <p>kondičná zložka, technická zložka gymnastických športov</p>

Športové činnosti pohybového režimu TC: Športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>pomenovať a popísať funkcie hráčov v obrane i v útoku,</p> <p>vyplniť jednoduchý pozorovací hárok o výkone hráča i družstva,</p> <p>ukázať a v hre (stretnutí) uplatniť techniku základných herných činností jednotlivca,</p> <p>využiť herné kombinácie a systémy v hre,</p>	<p>funkcie hráčov v jednotlivých športových hrách, systematika herných činností, herné kombinácie a herné systémy</p> <p>hodnotenie herného výkonu hráča i družstva v danej športovej hre basketbal</p> <p>prihrávka, dribling, streľba z miesta, z krátkej a strednej vzdialenosti, bránenie hráča bez lopty a s loptou, hrať na dva koše podľa pravidiel, futbal</p> <p>prihrávka, tlmenie lopty, streľba, obsadzovanie hráča bez lopty a s loptou, hrať podľa pravidiel hádzaná</p> <p>prihrávka jednou rukou od pleca s veľkým náprahom, dribling, streľba zhora z miesta, skokom do bránkoviška, obsadzovanie hráča bez lopty s loptou, hrať na dve bránky podľa pravidiel</p> <p>volejbal</p> <p>odbitie horné na mieste, po pohybe, spodné podanie, prihrávka na nahrávača pri sieti, nahrávka, hrať podľa upravených pravidiel (2:2, 3:3)</p>

Športové činnosti pohybového režimu TC: Sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>demonštrovať základné plavecké zručnosti,</p> <p>popísať základné obrátky pri zvolenom plaveckom spôsobe a štartový skok,</p> <p>preplávať technicky správne s príslušným štartovým skokom a obrátkou 50 m (vybraný plavecký spôsob),</p> <p>vysvetliť spôsoby dopomoci a záchrany topiaceho,</p> <p>popísať základné techniky jednotlivých jazd oblúkov, brzdení a pod.,</p> <p>správne vykonať základné pohyby na lyžiach</p>	<p>plávanie</p> <p>základné plavecké zručnosti (dýchanie, vznášanie, splývanie, skok do vody, ponáranie)</p> <p>plavecké obrátky, štartový skok,</p> <p>plavecké spôsoby kraul, znak, prsia</p> <p>dopomoc unavenému plavcovi, základy záchrany topiaceho</p> <p>lyžovanie</p> <p>szjazdové lyžovanie – postoje a pohyby na</p>

<p>prispôsobením sa rôznym terénnymi nerovnosťami resp. prekážkami pri jazde, zvládnuť preteky na jednoduchej slalomovej trati, resp. bežeckej trati v dĺžke 1 – 2 km, správne vykonať základné bezpečnostné techniky – pády pri vykonávaní sezónnych činností, prispôbiť si výstroj a výzbroj potrebný pre vykonávanie jednotlivých sezónnych činností,</p>	<p>lyžiach, obraty, chôdza, výstupy, základný zjazdový postoj, zjazd šikmo svahom, brzdenie, oblúky v pluhu, prívrat spodnou lyžou, prívrat hornou lyžou, nadväzované oblúky a jazda cez terénne nerovnosti, základy carvingovej techniky bežecké lyžovanie – chôdza, základný, striedavý beh, beh s odpichom súpažne, korčuľovanie, výstupy, obraty, brzdenie, odšliapávanie pády na lyžiach a vstávanie výstroj a výzbroj, príprava a údržba výstroja a výzbroja</p>
<p>orientovať sa v prírode podľa turistických značiek, mapy, buzoly, ale aj prírodných úkazov, absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok v dĺžke 4 – 8 km, v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia, zorganizovať pohybové hry v prírode pre kolektív spolužiakov, dodržiavať pravidlá cestnej premávky pre chodcov a cyklistov.</p>	<p>cvičenia v prírode orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber, príprava a likvidácia ohniska presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok základné pravidlá ochrany životného prostredia, cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti</p>

**ŠkVP pre žiakov so špeciálnymi výchovno-
vzdelávacími potrebami začlenených v ZŠ
Stupeň vzdelania ISCED 1, ISCED 2**

Škola poskytuje výchovu a vzdelávanie aj žiakom so zdravotným znevýhodnením. Postupuje podľa vzdelávacích programov pre deti a žiakov s mentálnym postihnutím, s viacnásobným postihnutím a deti s vývinovými poruchami učenia.

Vzdelávacie programy pre deti a žiakov so ZZ sú súčasťou štátneho vzdelávacieho programu.

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

Úvod

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím sa postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím sa **uplatňuje** pri vzdelávaní žiakov s touto diagnózou v základnej škole, t. j. v špeciálnej základnej škole pre žiakov s mentálnym postihnutím a v ďalších školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, v špeciálnych triedach základných škôl alebo pri individuálnom začlenení.

Vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov s mentálnym postihnutím v školách, kde sú vzdelávaní.

Špeciálna základná škola, ktorá vzdeláva žiakov s mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím, sa vnútorne člení podľa stupňa mentálneho postihnutia žiakov na

- a) variant A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia,
- b) variant B pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia,
- c) variant C pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia alebo pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktorí majú aj iné zdravotné postihnutie, sú držiteľmi preukazu zdravotne ťažko postihnutých a nemôžu sa vzdelávať podľa variantu A alebo B.

Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť

prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,

□ umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,

□ vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,

□ podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,

□ viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,

□ naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niest zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Profil absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov** s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné (disponibilné) hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému prideli časovú dotáciu. Poznámky k rámcovému učebnému plánu sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

Rámcový učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre

primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník										
		PRÍPRAVNÝ	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8	8	8	7	6	6	5	5	5	58
	rozvíjanie komunikačnej schopnosti	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	39
	informatika						1	1	1	1	1	5
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/náboženstvo						1	1	1	1	1	5
Človek a svet	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Základ		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné (disponibilné) hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	261

Špecifická výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho

postihnutia

Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii využívame skupinové, kooperatívne a alternatívne formy vyučovania. Tie umožňujú diferenciaciu a individualizáciu výchovy a vzdelávania, deľbu práce, komunikáciu, vzájomnú pomoc a včleňovanie žiaka s mentálnym postihnutím do kolektívu triedy. Je potrebné zohľadniť motorickú instabilitu žiaka a minimalizovať nežiadúce prejavy správania. Vytvárať podmienky pre pozitívne hodnotenie na upevnenie kladných zážitkov v triede. Orientovať vzdelávanie na využiteľnosť vedomostí v situáciách praktického života. Umožniť žiakovi s mentálnym postihnutím používať špeciálne učebné pomôcky, ktoré mu uľahčia edukáciu. Pri vypracúvaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (IVP) je potrebné vychádzať zo Vzdelávacieho programu pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, z jeho obsahu vzdelávania. Rámcový učebný plán tohto žiaka je rovnaký ako u žiakov bežnej triedy. Vo vyučovacích predmetoch hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova a etická výchova je možné tohto žiaka vzdelávať podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej triedy. Ak je v týchto vyučovacích predmetoch potrebné žiakovi redukovať učivo, uvádza sa v jeho IVP. Vyučovacím predmetom vecné učenie má žiak vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmet prvouku alebo prírodovedu. Vlastiveda je integrovaný predmet v 4. až 6. ročníku, prostredníctvom ktorého žiaci s mentálnym postihnutím získavajú základné poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov. Preto sa predmet vlastiveda vyučuje vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy predmet vlastivedu a prírodovedu. Pri hodnotení žiaka sa postupuje podľa metodického pokynu na hodnotenie žiakov s mentálnym postihnutím. Žiaka je možné hodnotiť aj slovným komentárom o dosiahnutých vzdelávacích výsledkoch bez vyjadrenia stupňov klasifikácie prospechu. Ak je tento žiak v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikovaný, dostáva rovnaké vysvedčenie ako ostatní žiaci bežnej triedy. V doložke vysvedčenia žiaka sa uvedie informácia, že žiak bol vzdelávaný podľa variantu A. Pri výchove a vzdelávaní žiaka s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v školskej integrácii sa používa triedna dokumentácia pre bežné základné školy.

V šiestom ročníku máme žiaka s viacnásobným postihnutím (sluchové postihnutie a ľahká mentálna retardácia) a v ôsmom ročníku žiačku so strednou mentálnou retardáciou. Vzhľadom na skutočnosť, že škola nemá k dispozícii logopéda, školského špeciálneho pedagóga a ani školského psychológa, nemôže im zabezpečiť odborné vzdelávanie v predmetoch Individuálna logopedická starostlivosť a Komunikačné zručnosti, Rozvíjanie komunikačných schopností a Rozvíjanie grafomotorických zručností. Venuje sa im asistent učiteľa a žiaci sa vzdelávajú podľa UO príslušného variantu.

Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie.

ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s

príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

Obsah vzdelávania pre prípravný až 9. ročník pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia (*vid' statpedu.sk*)

Vzdelávací program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia pre primárne vzdelávanie s nižšie stredné vzdelávanie

Úvod

Podľa platnej legislatívy sa pri výchove a vzdelávaní žiakov s vývinovými poruchami učenia postupuje podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia (ďalej aj „VPU“). Tento vzdelávací program je súčasťou štátneho vzdelávacieho programu pre jednotlivé stupne vzdelávania.

Pre výchovu a vzdelávanie žiakov s VPU platia všetky ustanovenia uvedené v Štátnom vzdelávacom programe, ktoré sú doplnené špecifikami uvedenými vo vzdelávacom programe pre žiakov s VPU.

Vzdelávací program pre žiakov s VPU charakterizuje ich výchovu a vzdelávanie a vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o nich. Je potrebné zabezpečiť úpravu podmienok, foriem, metód a prístupu vo výchove a vzdelávaní žiaka a rešpektovať úpravy vyplývajúce z prítomných porúch učenia nielen vo vzdelávaní, ale i v hodnotení a klasifikácii.

Pre označenie špecifických vývinových porúch učenia sa v platnej legislatíve používa termín vývinové poruchy učenia, ktorý sa pod týmto pojmom používa aj vo vzdelávacom programe.

Cieľom vzdelávania žiakov s vývinovými poruchami učenia v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní je pripraviť žiakov na vzdelávanie na strednej škole s prihliadnutím na ich schopnosti a možnosť vykonávať zvolenú profesiu.

Ciele výchovy a vzdelávania

Žiaci s VPU plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základných škôl v primárnom vzdelávaní a nižšom strednom vzdelávaní.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie – 1. stupeň základnej školy. Nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy.

Profil absolventa

Žiak s VPU po absolvovaní primárneho vzdelávania a nižšieho stredného vzdelávania disponuje na veku primeranej úrovni rovnakými kľúčovými kompetenciami, ako absolvent primárneho vzdelávania a nižšieho stredného vzdelávania v základnej škole.

Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávania žiakov s VPU v špeciálnych školách, špeciálnych triedach a v školskej integrácii je rovnaký ako obsah vzdelávacích oblastí príslušných predmetov pre štátny vzdelávací program žiakov základných škôl. Vzdelávacie oblasti sú však doplnené o oblasť **ŠPECIÁLNOPEDAGOGICKÁ PODPORA**, do ktorej sú zaradené **špecifické vyučovacie predmety** individuálna logopedická intervencia (ďalej aj „ILI“) a rozvíjanie špecifických funkcií (ďalej aj „RŠF“). Rámcový obsah vzdelávania špecifického vyučovacieho predmetu RŠF určuje samostatný dokument, ktorý je prílohou tohto vzdelávacieho programu. Obsah aktivít, ktoré vykonáva špeciálny pedagóg musí byť v súlade s mentálnymi a komunikačnými schopnosťami žiaka, bez ohľadu na fyzický vek.

Rámcový obsah vzdelávania špecifického vyučovacieho predmetu ILI určuje samostatný dokument, ktorý je prílohou tohto vzdelávacieho programu. Obsah logopedickej intervencie musí byť v súlade s aktuálnymi mentálnymi a komunikačnými schopnosťami žiaka, bez ohľadu na fyzický vek.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S VÝVINOVÝMI PORUCHAMI UČENIA PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA
	PRÍRODOVEDA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA
ŠPECIÁLNOPEDAGOGICKÁ PODPORA	INDIVIDUÁLNA LOGOPEDICKÁ INTERVENCIA
	ROZVÍJANIE ŠPECIFICKÝCH FUNKCIÍ

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV S VÝVINOVÝMI PORUCHAMI UČENIA PRE NIŽŠIE SEKUNDÁRNE VZDELÁVANIE

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLOGIA

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA
ŠPECIÁLNOPEDAGOGICKÁ PODPORA	INDIVIDUÁLNA LOGOPEDICKÁ INTERVENCIA
	ROZVÍJANIE ŠPECIFICKÝCH FUNKCIÍ

Vzhľadom na skutočnosť, že škola nemá k dispozícii logopéda, školského špeciálneho pedagóga a ani školského psychológa, nemôže im zabezpečiť odborné vzdelávanie v predmetoch Individuálna logopedická intervencia a Rozvíjanie špecifických funkcií. Škola opakovane žiadala o zabezpečenie asistentvo učiteľa pre týchto žiakov, doposiaľ neúspešne.

Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s VPU sú rovnaké ako pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia primárneho vzdelávania alebo nižšieho stredného vzdelávania. Čiastočné plnenie jednotlivých výkonov vzdelávacieho štandardu je potrebné zaznamenať v individuálnom vzdelávacom programe žiaka. Dosiahnuté výkony sú limitované samotným narušením komunikačnej schopnosti a VPU, a preto nemôžu byť ustanovené štandardy pre špecifický vyučovací predmet ILI a RŠF.

Na našej škole sa žiaci so špeciálnymi vývinovými poruchami vzdelávajú podľa osnov ZŠ s redukciou učiva v predmetoch: Slovenský jazyk a literatúra, Matematika a cudzí jazyk.

Rámcový učebný plán

Rámcový učebný plán pre žiakov s vývinovými poruchami učenia pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie												
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Ročník primárne vzdelávanie					Ročník nižšie stredné vzdelávanie					
		1.	2.	3.	4.	Σ	5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8	7	7	31	5	5	4	5	5	24
	anglický jazyk			3	3	6	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4	4	16	4	4	4	4	5	21
	informatika			1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka	1	2			3						
	prírodoveda			1	2	3						
	fyzika							2	1	2	1	6

	chémia							2	2	1	5	
	biológia						2	1	2	1	7	
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2	3						
	dejepis						1	1	1	1	2	
	geografia						2	1	1	1	1	
	občianska náuka							1	1	1	1	
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo	1	1	1	1	4	1	1	1	1	5	
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1	2						
	technika						1	1	1	1	1	
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	4	1	1	1	1	4	
	výtvarná výchova	2	2	1	1	6	1	1	1	1	1	
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	8	2	2	2	2	2	
Špeciálnopedagogická podpora	rozvíjanie špecifických funkcií	1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	
	individuálna logopedická intervencia	2	2	2	2	8	2	1	1	1	1	
Základ		23	23	26	28	100	27	27	28	29	27	138
Voliteľné (disponibilné) hodiny		1	1	1	1	4	2	2	2	2	3	11
Spolu		24	24	27	29	104	29	29	30	31	30	149

Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie

Úvod

Viacnásobné postihnutie je multifaktoriálny, multikauzálny a multisymptomatologicky podmienený fenomén, ktorý je dôsledkom súčinnosti participujúcich postihnutí, či narušení. Ich interakciou a vzájomným prekrývaním vzniká tzv. „synergický efekt“, t.j. nová kvalita postihnutia. (Š. Vašek, 1999)

Viacnásobné postihnutie netvorí jednoduchý súčet dominujúceho a pridruženého postihnutia, ale ide o kvalitatívne odlišnú špecifickú jednotku. Z toho vyplýva potreba novej kvality odbornej starostlivosti, spolupráca viacerých špecialistov a určenie koordinujúcej osoby.

Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím je súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia. Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím charakterizuje výchovu a vzdelávanie žiakov s viacnásobným postihnutím a vymedzuje špecifické potreby a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o túto skupinu žiakov.

Prvá časť vzdelávacieho programu je určená pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím a druhá časť sa týka výchovy a vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s iným postihnutím bez prítomného mentálneho postihnutia.

Vzdelávací program pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

V populácii žiakov s viacnásobným postihnutím je najviac takých žiakov, u ktorých sa kombinuje mentálne postihnutie s iným postihnutím. Žiak, ktorý má diagnostikované viacnásobné postihnutie, v obraze ktorého je mentálne postihnutie a ďalšie postihnutie alebo narušenie, postupuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím príslušného stupňa. Špecifické vyučovacie predmety podľa konkrétnej kombinácie postihnutia sa zaraďujú do školského vzdelávacieho programu alebo sa žiak s viacnásobným postihnutím vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové spôsobilosti žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom cieľov uvedených vo vzdelávacom programe pre žiakov mentálnym postihnutím s prihliadnutím na ďalšie postihnutie alebo narušenie.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím podľa príslušnej legislatívy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Profil absolventa

Absolvent programu primárneho stupňa vzdelania pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím má osvojené kľúčové kompetencie (spôsobilosti) vyplývajúce zo vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím príslušného variantu s prihliadnutím na ďalšie postihnutie alebo narušenie.

Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií príslušných vzdelávacích programov pre žiakov s ľahkým, so stredným a ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím nie sú vypracované vzdelávacie štandardy, čo vyplýva z charakteru postihnutia žiakov. Individuálne schopnosti jednotlivých žiakov nemožno zovšeobecňovať a dosiahnuté výkony sú limitované samotným postihnutím.

Rámcový učebný plán

Žiaci s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím postupujú podľa rámcových učebných plánov pre žiakov s ľahkým, stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským alebo vyučovacím jazykom národnostnej menšiny. Špecifické vyučovacie predmety vyplývajúce z ďalšieho pridruženého postihnutia sa vyučujú v rámci voliteľných hodín školských vzdelávacích programov alebo v rámci individuálneho vzdelávacieho programu.

**Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím pre primárne
vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie**

Úvod

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie je súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia. Obsahuje ciele a požiadavky, ktoré sa vzťahujú na obsah výchovy a vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím a kľúčové kompetencie ako hlavné nástroje vyváženého rozvoja osobnosti žiakov so sluchovým postihnutím.

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím charakterizuje výchovu a vzdelávanie žiakov so sluchovým postihnutím, vymedzuje špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím a požiadavky na komplexnú odbornú starostlivosť o žiakov so sluchovým postihnutím v školách, kde sú vzdelávaní. Špecifiká sa vzťahujú na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov so sluchovým postihnutím. Okrem špecifik, ktoré upravujú niektoré časti štátnych vzdelávacích programov pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie, platia všetky iné ustanovenia, ktoré sú uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia, s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia.

Cieľom vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím na primárnom a nižšom strednom stupni vzdelávania je pripraviť žiakov na vzdelávanie v akejkoľvek strednej škole s prihliadnutím na ich schopnosti a možnosť vykonávať zvolenú profesiu.

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím v nadväznosti na príslušné štátne vzdelávacie programy predstavuje východisko a záväzný dokument pre vytvorenie školských vzdelávacích programov špecifických pre obsah výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach, kde sú vzdelávaní. V zmysle platnej legislatívy v základnej škole pre žiakov so sluchovým postihnutím s prihliadnutím na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov so sluchovým postihnutím možno predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky.

Ciele výchovy a vzdelávania

Žiaci so sluchovým postihnutím plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci základnej školy na primárnom a nižšom strednom stupni vzdelania.

Hlavným cieľom je, aby žiaci so sluchovým postihnutím nadobudli rozvinuté kľúčové spôsobilosti (kompetencie) primerané veku a individuálnym osobitostiam žiakov, ktoré vyplývajú zo sluchového postihnutia žiaka.

Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so sluchovým postihnutím v takom rozsahu aby učebné výsledky žiaka so sluchovým postihnutím zodpovedali profilu absolventa primárneho a nižšieho stredného stupňa vzdelania, s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia žiaka.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím je, okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby nadobudli primerané komunikačné kompetencie, osobnostné kvality, reedukačné a kompenzačné kompetencie a tak plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a stali sa tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Získaním primeraných komunikačných, reedukačných a kompenzačných kompetencií si žiaci so sluchovým postihnutím rozvinú svoju osobnosť, osvoja kultúrne hodnoty a vybudujú nezávislú existenciu.

Stupeň vzdelania

Platia ustanovenia uvedené v štátnych vzdelávacích programoch pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie.

Profil absolventa

Absolvent primárneho a nižšieho stredného vzdelávania so sluchovým postihnutím má osvojené kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ktoré zodpovedajú profilu absolventa primárneho a nižšieho stredného vzdelávania s prihliadnutím na druh a stupeň jeho sluchového postihnutia.

V oblasti sociálnych komunikačných kompetencií (spôsobilostí) absolvent nižšieho stredného stupňa vzdelania, s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia

- dokáže primerane komunikovať v slovenskom a anglickom jazyku,
- dokáže primerane svojim potrebám komunikovať v slovenskom posunkovom jazyku.

V ďalších oblastiach absolvent primárneho a nižšieho stredného stupňa vzdelania s prihliadnutím na druh a stupeň sluchového postihnutia má osvojené aj tieto kompetencie:

- v oblasti kompetencií (spôsobilostí) riešiť problémy absolvent primárneho a nižšieho stredného stupňa vzdelania vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, ktoré vyplývajú aj zo sluchového postihnutia, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,

v oblasti sociálnych a personálnych kompetencií (spôsobilostí) absolvent primárneho a nižšieho stredného stupňa vzdelania vie primerane veku používať svoje kompenzačné schopnosti,

- v oblasti pracovných kompetencií (spôsobilostí) absolvent nižšieho stredného stupňa vzdelania si dokáže stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy a s prihliadnutím na sluchové postihnutie, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,

- v oblasti kompetencií (spôsobilostí) smerujúcich k iniciatívnosti a podnikavosti absolvent primárneho a nižšieho stredného stupňa vzdelania dokáže využívať technické komunikačné pomôcky a technológie, ktoré mu pomáhajú prekonať komunikačnú bariéru.

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií žiaka so sluchovým postihnutím tvorí základný predpoklad pre prekonanie negatívnych dôsledkov sluchového postihnutia pre ďalší rozvoj v následných stupňoch vzdelávania, resp. úspešnú inklúziu.

Vzdelávacie oblasti

Výchovu a vzdelávanie žiakov so sluchovým postihnutím realizujeme v zmysle vymedzených vzdelávacích oblastí pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie.

Pre žiakov so sluchovým postihnutím je začlenená aj vzdelávacia oblasť **Špeciálnopedagogická podpora**. V rámci vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora sa vyučujú špecifické vyučovacie predmety, ktoré sú zamerané na predchádzanie, zmiernenie alebo odstraňovanie nepriaznivých dôsledkov sluchového postihnutia. Vzdelávacia oblasť Špeciálnopedagogická podpora obsahuje dve základné skupiny špecifických vyučovacích predmetov. V prvej skupine sú špecifické vyučovacie predmety komunikačné zručnosti, individuálna logopedická intervencia, slovenský posunkový jazyk, ktoré podporujú získavanie a rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov so sluchovým postihnutím. Do druhej skupiny sú zaradené špecifické vyučovacie predmety dramatická výchova a rytmicko- pohybová výchova, ktoré sa vyučujú namiesto vyučovacieho predmetu hudobná výchova. Môže sa vyučovať aj špecifický vyučovací predmet sluchová výchova.

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	PRVOUKA ¹ PRÍRODOVED A
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	PRVOUKA VLASTIVEDA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA
ŠPECIÁLNOPEGAGOGICKÁ PODPORA	KOMUNIKAČNÉ ZRUČNOSTI/ INDIVIDUÁLNA LOGOPEDICKÁ INTERVENCIA/ SLOVENSKÝ POSUNKOVÝ JAZYK RÝTMICKO-POHYBOVÁ VÝCHOVA/ DRAMATICKÁ VÝCHOVA

VYUČOVACIE PREDMETY VO VZDELÁVACÍCH OBLASTIACH PRE ŽIAKOV SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM PRE NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

¹Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskovednej zložky, a preto je súčasťou dvoch

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA ANGLICKÝ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA CHÉMIA A BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS GEOGRAFIA OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA
ŠPECIÁLNOPEDAGOGICKÁ PODPORA	KOMUNIKAČNÉ ZRUČNOSTI/ INDIVIDUÁLNA LOGOPEDICKÁ INTERVENČIA/ SLOVENSKÝ POSUNKOVÝ JAZYK RYTMICKO-POHYBOVÁ VÝCHOVA/ DRAMATICKÁ VÝCHOVA

vzdelávacích oblastí –Človek a príroda a Človek a spoločnosť.

Prierezové témy sa realizujú ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: **osobnostný a sociálny rozvoj, výchova k manželstvu a rodičovstvu, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, regionálna výchova a ľudová kultúra, dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a ochrana života a zdravia.**

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: **osobnostný a sociálny rozvoj, výchova k manželstvu a rodičovstvu, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia.**

Vzdelávacie štandardy

Pokiaľ nie je v prílohe uvedené inak platia vzdelávacie štandardy uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch, s prihliadnutím na druh a stupeň postihnutia žiaka.

Rámcový učebný plán

Rámcový učebný plán pre žiakov so sluchovým postihnutím pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie													
Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Ročník primárne vzdelávanie					Ročník nižšie stredné vzdelávanie					Σ	
		p r .	1.	2 .	3 .	4 .	Σ	5 .	6 .	7 .	8 .		9.
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	8	8	8	7	6	37	5	5	5	5	5	25
	anglický jazyk					2	2	3	3	3	3	3	15
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	5	5	5	5	24	5	5	5	5	5	25
	informatika				1	1	2	1	1	1	1		4
Človek a príroda	prvouka		1	2			3						
	prírodoveda				1	2	3						
	fyzika								2	1	2	1	6
	chémia									2	2	1	5
	biológia							2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	vlastiveda				1	2	3						
	dejepis							1	1	1	1	2	6
	geografia							2	1	1	1	1	6
	občianska náuka								1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/ náboženstvo		1	1	1	1	4	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie				1	1	2						
	technika							1	1	1	1	1	5
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	2	10
Špeciálnopedagogická podpora	komunikačné zručnosti/ individuálna logopedická intervencia/ slovenský posunkový jazyk	3	3	3	3	3	15	3	3	3	3	3	15
	rytmicko-pohybová výchova/dramatická výchova	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1		4

Základ	1	2	2	2	2	11	2	2	3	3	2	14
	9	2	3	4	7	5	8	9	1	1	8	7
Voliteľné (disponibilné) hodiny	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	3	7
Spolu	2	2	2	2	2	12	2	3	3	3	3	15
	0	3	4	5	8	0	9	0	2	2	1	4

Vzdelávací program pre žiakov so zrakovým postihnutím pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie

Úvod

Vzdelávací program pre žiakov so zrakovým postihnutím je vypracovaný v zmysle platnej legislatívy.

Za žiaka so zrakovým postihnutím považujeme pre potreby vzdelávacieho programu pre žiakov so zrakovým postihnutím jednotlivca, ktorý má znížený alebo znemožnený príjem zrakových informácií a aj pri optimálnej optickej korekcii má problémy rozvinúť svoje kľúčové kompetencie v štandardných podmienkach školy alebo školského zariadenia na požadovanej úrovni.

V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu zrakom získavame v maximálnom rozsahu a minimálnom 80 až 90 % všetkých informácií.

Dôsledky zrakového postihnutia, ktoré sa prejavujú v procese získavania, spracovania a odovzdávania informácií sa spravidla premietajú aj do psychiky jednotlivcov so zrakovým postihnutím (mení sa systém vzájomného pôsobenia jednotlivých kooperujúcich analyzátorov, vyskytujú sa narušenia vo vzájomnom vzťahu zmyslového vnímania a formovania pojmov, odlišnosti nachádzame aj v emociálno-vôľovej sfére a vo vlastnostiach osobnosti).

Cieľom vzdelávania žiakov so zrakovým postihnutím na primárnom stupni vzdelávania a nižšom strednom stupni je pripraviť žiakov na vzdelávanie na akejkoľvek strednej škole.

Výchova a vzdelávanie žiakov so zrakovým postihnutím, ktorí sú začlenení (žiak v školskej integrácii) v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi školy, sa uskutočňuje podľa rámcového učebného plánu príslušnej školy a podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý je zameraný na odstránenie alebo zníženie dôsledkov zrakového postihnutia. Individuálny vzdelávací program vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva, zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Ciele výchovy a vzdelávania

Všeobecné ciele výchovy a vzdelávania žiakov so zrakovým postihnutím sú totožné s cieľmi formulovanými v Štátnych vzdelávacích programoch pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie, zameranými na postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí (kompetencií) žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov.

Primárne vzdelávanie

- Poskytnúť žiakom bohaté možnosti vedeného skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby sa rozvíjala ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
- umožniť žiakom spoznávať svoje vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- vyvážené rozvíjať u žiakov spôsobilosti dorozumieť sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať si sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.

Nižšie stredné vzdelávanie

- Primerane veku rozvinúť kľúčové spôsobilosti (kompetencie), zmysluplné základné vedomosti a znalosti a vypestovaný základ záujmu o celoživotné učenie sa,
- jasné povedomie národného a svetového kultúrneho dedičstva,
- záujem a potrebu zmysluplnej aktivity a tvorivosti.

Špecifické ciele výchovy a vzdelávania žiakov so zrakovým postihnutím zohľadňujú zásady výchovy a vzdelávania zrakovo postihnutých, najmä zásadu prevencie zrakovej defektivity, korekciu zrakovej defektivity, požiadavku integrácie zrakovo postihnutých, ako aj zásadu kompenzácie a reedukácie zraku, pričom pri praktickej realizácii sa dôsledne uplatňuje individuálny prístup ku každému zrakovo postihnutému žiakovi zohľadňujúci dôsledky zrakového postihnutia.

Nedeliteľnou súčasťou výchovy a vzdelávania slabozrakých žiakov je rozvoj zrakového vnímania žiakov pomocou súboru techník, metód a postupov a podpora optimálneho využívania zraku. Vzhľadom na požiadavku komplexnosti prijímaných a spracovávaných informácií je u slabozrakých žiakov dôležité okrem reedukácie zraku sústrediť sa aj na systematický rozvoj kompenzačných mechanizmov (hmat, sluch, čuch a chuť), podľa potrieb sa precvičuje aj priestorová orientácia a samostatný pohyb.

Ciele a úlohy výchovy a vzdelávania žiakov so zvyškami zraku zohľadňujú požiadavku rozvíjania zvyškov zraku (zraková stimulácia) v kombinácii s rozvíjaním vnímania ostatnými zmyslami (kompenzácia). Vo výchove a vzdelávaní žiakov so zvyškami zraku je pomer využívania reedukácie a kompenzácie zraku podmienený individuálnymi možnosťami žiakov a charakterom učiva. V zásade ide o vzdelávanie striedaním spôsobu práce zamerané na získanie čo možno najkomplexnejších a najpresnejších informácií - poznatkov v rámci požiadaviek základnej školy.

Ciele a úlohy výchovy a vzdelávania nevidiacich žiakov sú orientované predovšetkým na špeciálnopedagogickú rehabilitáciu, a to najmä na kompenzáciu dôsledkov zrakového postihnutia.

Ciele výchovy a vzdelávania sú podmienené rozsahom a charakterom zrakového postihnutia, ako aj dobou jeho vzniku. Vo všeobecnosti môžeme konštatovať, že sa u nevidiacich žiakov vyskytujú odchýlky od štandardných prejavov. Predovšetkým je to absencia alebo výrazná redukcia možnosti učenia sa na základe vizuálneho vnímania a žiadna alebo nedostatočná úroveň vizuálneho kontaktu, ktorý je inak bežný v medziľudskej interakcii. Celková situácia v tejto oblasti je sťažená aj skutočnosťou, že nevidiaci žiak nemôže vnímať neverbálne časti komunikácie. Vo výchovno-vzdelávacom procese má mimoriadny význam používanie kompenzačnej techniky, najmä IKT.

Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak so zrakovým postihnutím úspešným absolvovaním všeobecnovzdelávacieho programu ostatného ročníka primárneho stupňa základnej školy alebo základnej školy pre žiakov so zrakovým postihnutím.

Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie. Absolvent programu primárneho vzdelávania plynule pokračuje na nadväzujúcom stupni nižšieho stredného vzdelávania alebo adekvátom stupni viacročného gymnázia.

Absolvent programu nižšieho stredného vzdelávania získa vysvedčenie s doložkou - so špeciálnym vyznačením ukončenia programu poskytnutého základnou školou. Tým splní podmienku na pokračovanie vo vzdelávaní na vyššom sekundárnom stupni (na všeobecnovzdelávacom alebo odborno-vzdelávacom type vzdelávania), v priebehu ktorého ukončuje povinné základné vzdelávanie (povinnú školskú dochádzku).

Profil absolventa

Profil absolventa primárneho stupňa vzdelania a nižšieho stredného stupňa vzdelania je založený na kľúčových spôsobilostiach (kompetenciách), ktoré zahŕňujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilostí a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vzťahov a osobnostne sa rozvíjať – zjednodušene ide o spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

PRIMÁRNE A NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE	Kompetencie špecifického kurikula pre žiakov so zrakovým postihnutím
--	--

<p>Primárne vzdelávanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - sociálne komunikačné kompetencie - kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia - kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií - kompetencia učiť sa učiť sa - kompetencia riešiť problémy - osobné, sociálne a občianske kompetencie - kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry <p>Nižšie stredné vzdelávanie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompetencia k celoživotnému učeniu sa - sociálne komunikačné kompetencie - kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky - kompetencia v oblasti informačných a komunikačných technológií - kompetencia riešiť problémy - kompetencie občianske - kompetencie sociálne a personálne - kompetencie pracovné - kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti - kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry 	<ul style="list-style-type: none"> - funkčné reedukačné a kompenzačné kompetencie vrátane komunikácie - schopnosť orientácie v priestore a samostatného pohybu - sociálne kompetencie - kompetencie pre samostatný život - kompetencie pre voľnočasové aktivity - schopnosť poradiť si v profesijnej príprave a výkone profesie podľa typu postihnutia - kompetencie pre využívanie pomôcok a technológií pre jednotlivcov so zrakovým postihnutím - kompetencie na využívanie zraku
---	--

Úroveň rozvinutosti kľúčových kompetencií žiaka so zrakovým postihnutím tvorí základný predpoklad pre prekonanie negatívnych dôsledkov zrakového postihnutia, pre ďalší rozvoj v následných stupňoch vzdelávania, resp. úspešnú inklúziu.

Vzdelávacie oblasti

Výchovu a vzdelávanie žiakov so zrakovým postihnutím realizujeme v zmysle vymedzených vzdelávacích oblastí pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie.

Pre žiakov so zrakovým postihnutím je do vzdelávacích oblastí začlenená vzdelávacia oblasť Špeciálnopedagogická podpora. V rámci vzdelávacej oblasti Špeciálnopedagogická podpora sa vyučujú špecifické vyučovacie predmety, ktoré sú zamerané na predchádzanie, zmiernenie alebo odstraňovanie nepriaznivých dôsledkov zrakového postihnutia. Vzdelávacia oblasť Špeciálnopedagogická podpora obsahuje špecifické vyučovacie predmety individuálne tyfopedické cvičenia, priestorová orientácia, pohybová výchova.

Individuálne tyfopedické cvičenia pre žiakov so zrakovým postihnutím sú špecifickým vyučovacím predmetom, v ktorom žiaci získavajú špeciálne vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré im umožňujú prekonávať dôsledky zrakového postihnutia, čím sa vytvárajú predpoklady na optimálny rozvoj kompetencií, výkonov a postojov žiakov so zrakovým postihnutím na primárnom a sekundárnom stupni vzdelávania.

Cieľom predmetu individuálne tyfopedické cvičenia je rozvíjať kľúčové kompetencie - prenosný a multifunkčný súbor vedomostí, zručností a postojov, ktoré potrebuje každý jednotlivec so zrakovým postihnutím pre svoje osobné naplnenie a rozvoj, pre zapojenie sa do spoločnosti a úspešné uplatnenie.

Špecifický vyučovací predmet priestorová orientácia, ktorého súčasťou je aj postupné vedenie nevidiacich a čiastočne vidiacich žiakov k samostatnému pohybu, je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu s ťažším zrakovým postihnutím. Priestorová orientácia je samostatný predmet, ktorý má v rámcovom učebnom pláne časovú dotáciu jednu hodinu týždenne, ale zároveň je integrovanou súčasťou všetkých vyučovacích predmetov a výchovy mimo vyučovania.

Cieľom špecifického vyučovacieho predmetu priestorová orientácia je naučiť nevidiacich a čiastočne vidiacich žiakov samostatne sa orientovať v známom, ako aj neznámom prostredí.

Špecifický vyučovací predmet pohybová výchova je súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov so zrakovým postihnutím. Ako jedna z moderných foriem telovýchovnej činnosti je určená pre žiakov rôzneho veku. Je zameraná na cieľavedomé telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie žiakov, čím prispieva k upevňovaniu fyzického a psychického zdravia ako i zvyšovaniu telesnej kultúry. Svojím obsahom môže pozitívne pôsobiť na estetický vývin, viesť k správne držaniu tela, rozvíjať rytmickosť, zmysel pre koordináciu a ladnosť pohybov.

Cieľom pohybovej výchovy ako špecifického vyučovacieho predmetu pre žiakov so zrakovým postihnutím je:

- prispieť k optimálnemu stupňu telesnej zdatnosti a výkonnosti,
- vytvoriť správne návyky pre pohybovú aktivitu,
- zlepšiť celkový fyzický stav žiakov,
- vytvoriť a upevniť návyky správneho držania tela,
- osvojiť a prehĺbiť pohybové zručnosti.

Tieto ciele sa realizujú pomocou špecifických metód, prostriedkov a cvičení.